

28.11.2018

Kokousaika 28.11.2018 18:00 - 23:27

Kokouspaikka Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Läsnä

Jäsenet

Kousa, Tuuli	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Arajärvi, Pentti	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Vapaavuori, Jan	pormestari
Razmyar, Nasima	apulaispormestari
Vesikansa, Sanna	apulaispormestari
Alametsä, Alviina	
Apter, Ted	
Aro, Katju	poistui 19:48, poissa: 385 - 405 §
Asko-Seljavaara, Sirpa	
Biaudet, Eva	
Diarra, Fatim	
Ebeling, Mika	
Haatainen, Tuula	poistui 20:35, poissa: 386 - 405 §
Hakola, Juha	
Hamid, Jasmin	poistui 20:35, poissa: 386 - 405 §
Harjanne, Atte	
Heinäluoma, Eveliina	
Hernberg, Kaisa	
Holopainen, Mari	
Honkasalo, Veronika	
Jalovaara, Ville	
Juva, Kati	
Järvinen, Jukka	
Kaleva, Atte	
Karhuvaara, Arja	
Kari, Emma	
Kivekäs, Otso	
Kivelä, Mai	
Koivulaakso, Dan	
Kolbe, Laura	
Kopra, Pia	
Koskinen, Kauko	
Koulumies, Terhi	

28.11.2018

Laaksonen, Heimo	
Malin, Petra	
Meri, Otto	
Modig, Silvia	
Mohamed, Abdirahim	
Moisio, Elina	poistui 21:18, poissa: 389 - 405 §
Muttalainen, Sami	
Muurinen, Seija	poistui 19:46, poissa: 386 - 405 §
Månsson, Björn	
Niinistö, Jussi	poistui 18:04, poissa: 378 - 405 §
Niskanen, Dani	
Nygård, Mia	
Ohisalo, Maria	
Parpala, Matti	
Pelkonen, Jaana	
Peltokorpi, Terhi	
Pennanen, Petrus	
Raatikainen, Mika	
Rantala, Marcus	
Rantanen, Mari	
Rautava, Risto	
Rydman, Wille	
Said Ahmed, Suldaan	
Saxberg, Mirita	
Sazonov, Daniel	
Soininvaara, Osmo	poistui 21:18, poissa: 389 - 405 §
Stranius, Leo	
Sydänmaa, Johanna	
Terho, Sampo	poistui 18:04, saapui 18:17, poissa: 378 §
Torsti, Pilvi	
Urho, Ulla-Marja	
Wallgren, Thomas	
Vanhanen, Reetta	
Vepsä, Sinikka	
Vuorjoki, Anna	
Yanar, Ozan	
Abdulla, Zahra	varajäsen
Ahola, Heidi	varajäsen
	saapui 20:35, poissa: 376 - 385 §
Anttila, Maija	varajäsen
Finne-Elonen, Laura	varajäsen
Harms-Aalto, Martina	varajäsen
Hillman, Perttu	varajäsen
	saapui 19:46, poissa: 376 - 384 §

28.11.2018

Hyttinen, Nuutti	varajäsen saapui 18:17, poissa: 376 - 378 §
Kiesiläinen, Mikko	varajäsen saapui 21:18, poissa: 376 - 387 §
Klemetti, Tapio	varajäsen
Laisaari, Johanna	varajäsen
Lovén, Jape	varajäsen saapui 20:34, poissa: 376 - 384 §
Nordström, Laura	varajäsen saapui 21:18, poissa: 376 - 387 §
Nuorteva, Johanna	varajäsen
Oskala, Hannu	varajäsen saapui 19:43, poissa: 376 - 383 §
Pajula, Matias	varajäsen
Pasanen, Amanda	varajäsen saapui 20:35, poissa: 376 - 386 §
Puhakka, Sirpa	varajäsen
Rantanen, Tuomas	varajäsen
Rissanen, Laura	varajäsen
Turkkila, Matias	varajäsen
Varjokari, Laura	varajäsen
Venemies, Mauri	varajäsen

Muut

Sarvilinna, Sami	kansliapäällikkö
Aho, Mikko	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Laitio, Tommi	kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Pohjolainen, Liisa	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Karvinen, Marko	strategiapäällikkö
Saxholm, Tuula	rahoitusjohtaja
Summanen, Juha	hallintojohtaja
Rope, Jenni	kaupunginlakimies
Peltonen, Antti	hallintopäällikkö
Hyttinen, Hannu	johtava kaupunginsihteeri
Menna, Lauri	johtava asiantuntija
Andersson, Victor	kaupunginsihteeri
Isbom, Hanna	erityisavustaja
Laine, Hanna	asiantuntija
Rimpilä, Katja	kaupunginsihteeri
Sairanen, Heikki	erityisavustaja
Seppänen, Pirre	erityisavustaja

28.11.2018

	Åvall, Laura	erityisavustaja
	Nyfors, Maria	kaupunginsihteer
	Villeneuve, Anna	kaupunginsihteer
	Katajamäki, Paula	tiedottaja
	Lahti, Tero	tiedottaja
	Andersson, Henrik	kielenkääntäjä
	Djupsjö, Stefan	ylikielenkääntäjä
Asiantuntijat		
	Mollgren, Dan	tiimipäällikkö
	Toropainen, Tuukka	kiinteistölakimies
Puheenjohtaja		
	Tuuli Kousa	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja 376 - 387 §, 390 - 405 §
	Harry Bogomoloff	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja 388 - 389 §
Pöytäkirjanpitäjä		
	Lauri Menna	johtava asiantuntija 376 - 383 §, 387 - 389 §, 394 - 405 §
	Antti Peltonen	hallintopäällikkö 384 §, 390 - 391 §
	Maria Nyfors	kaupunginsihteer
		385 - 386 §, 392 - 393 §

28.11.2018

Tid 28.11.2018 18:00 - 23:27

Plats Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

Närvarande

Ledamöter

Kousa, Tuuli	stadsfullmäktiges ordförande
Bogomoloff, Harry	stadsfullmäktiges I vice ordförande
Arajärvi, Pentti	stadsfullmäktiges II vice ordförande
Vapaavuori, Jan	borgmästare
Razmyar, Nasima	biträdande borgmästare
Vesikansa, Sanna	biträdande borgmästare
Alametsä, Alviina	
Apter, Ted	
Aro, Katju	avlägsnade sig 19:48, frånvarande: 385 - 405 §
Asko-Seljjavaara, Sirpa	
Biaudet, Eva	
Diarra, Fatim	
Ebeling, Mika	
Haatainen, Tuula	avlägsnade sig 20:35, frånvarande: 386 - 405 §
Hakola, Juha	
Hamid, Jasmin	avlägsnade sig 20:35, frånvarande: 386 - 405 §
Harjanne, Atte	
Heinäluoma, Eveliina	
Hernberg, Kaisa	
Holopainen, Mari	
Honkasalo, Veronika	
Jalovaara, Ville	
Juva, Kati	
Järvinen, Jukka	
Kaleva, Atte	
Karhuvaara, Arja	
Kari, Emma	
Kivekäs, Otso	
Kivelä, Mai	
Koivulaakso, Dan	
Kolbe, Laura	
Kopra, Pia	
Koskinen, Kauko	

28.11.2018

Koulumies, Terhi	
Laaksonen, Heimo	
Malin, Petra	
Meri, Otto	
Modig, Silvia	
Mohamed, Abdirahim	
Moisio, Elina	avlägsnade sig 21:18, frånvarande: 389 - 405 §
Muttillainen, Sami	
Muurinen, Seija	avlägsnade sig 19:46, frånvarande: 386 - 405 §
Månsson, Björn	
Niinistö, Jussi	avlägsnade sig 18:04, frånvarande: 378 - 405 §
Niskanen, Dani	
Nygård, Mia	
Ohisalo, Maria	
Parpala, Matti	
Pelkonen, Jaana	
Peltokorpi, Terhi	
Pennanen, Petrus	
Raatikainen, Mika	
Rantala, Marcus	
Rantanen, Mari	
Rautava, Risto	
Rydman, Wille	
Said Ahmed, Suldaan	
Saxberg, Mirita	
Sazonov, Daniel	
Soininvaara, Osmo	avlägsnade sig 21:18, frånvarande: 389 - 405 §
Stranius, Leo	
Sydänmaa, Johanna	
Terho, Sampo	avlägsnade sig 18:04, anlände 18:17, frånvarande: 378 §
Torsti, Pilvi	
Urho, Ulla-Marja	
Wallgren, Thomas	
Vanhanen, Reetta	
Vepsä, Sinikka	
Vuorjoki, Anna	
Yanar, Ozan	
Abdulla, Zahra	ersättare
Ahola, Heidi	ersättare
	anlände 20:35, frånvarande: 376 -

28.11.2018

Anttila, Maija	385 § ersättare
Finne-Elonen, Laura	ersättare
Harms-Aalto, Martina	ersättare
Hillman, Perttu	ersättare
	anlände 19:46, frånvarande: 376 - 384 §
Hyttinen, Nuutti	ersättare
	anlände 18:17, frånvarande: 376 - 378 §
Kiesiläinen, Mikko	ersättare
	anlände 21:18, frånvarande: 376 - 387 §
Klemetti, Tapio	ersättare
Laisaari, Johanna	ersättare
Lovén, Jape	ersättare
	anlände 20:34, frånvarande: 376 - 384 §
Nordström, Laura	ersättare
	anlände 21:18, frånvarande: 376 - 387 §
Nuorteva, Johanna	ersättare
Oskala, Hannu	ersättare
	anlände 19:43, frånvarande: 376 - 383 §
Pajula, Matias	ersättare
Pasanen, Amanda	ersättare
	anlände 20:35, frånvarande: 376 - 386 §
Puhakka, Sirpa	ersättare
Rantanen, Tuomas	ersättare
Rissanen, Laura	ersättare
Turkkila, Matias	ersättare
Varjokari, Laura	ersättare
Venemies, Mauri	ersättare
Övriga	
Sarvilinna, Sami	kanslichef
Aho, Mikko	sektorchef i stadsmiljösektorn
Jolkkonen, Juha	sektorchef i social- och hälsovårds- sektorn
Laitio, Tommi	sektorchef i kultur- och fritidssektorn
Pohjolainen, Liisa	sektorchef i fostrans- och utbild- ningssektorn
Karvinen, Marko	strategichef

28.11.2018

Saxholm, Tuula	finansdirektör
Summanen, Juha	förvaltningsdirektör
Rope, Jenni	stadsjurist
Peltonen, Antti	förvaltningschef
Hyttinen, Hannu	ledande stadssekreterare
Menna, Lauri	ledande sakkunnig
Andersson, Victor	stadssekreterare
Isbom, Hanna	specialmedarbetare
Laine, Hanna	sakkunnig
Rimpilä, Katja	stadssekreterare
Sairanen, Heikki	specialmedarbetare
Seppänen, Pirre	specialmedarbetare
Åvall, Laura	specialmedarbetare
Nyfors, Maria	stadssekreterare
Villeneuve, Anna	stadssekreterare
Katajamäki, Paula	informatör
Lahti, Tero	informatör
Andersson, Henrik	translator
Djupsjö, Stefan	övertranslator
Sakkunniga	
Mollgren, Dan	teamchef
Toropainen, Tuukka	fastighetsjurist
Ordförande	
Tuuli Kousa	stadsfullmäktiges ordförande 376 - 387 §, 390 - 404 §
Harry Bogomoloff	stadsfullmäktiges I vice ordförande 388 - 389 §
Protokollförare	
Lauri Menna	ledande sakkunnig 376 - 383 §, 387 - 389 §, 394 - 405 §
Antti Peltonen	förvaltningschef 384 §, 390 - 391 §
Maria Nyfors	stadssekreterare 385 - 386 §, 392 - 393 §

28.11.2018

---

§	Asia	
376	Asia/1	Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus Namnupprop, laglighet och beslutsförhet
377	Asia/2	Pöytäkirjan tarkastajien valinta Val av protokolljusterare
378	Asia/3	Helsingin kaupungin talousarvio vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelma vuosille 2019 - 2021 Helsingfors stads budget för år 2019 och ekonomiplan för åren 2019–2021
379	Asia/4	Sosiaali- ja terveyslautakunnan jaoston jäsenen valinta Val av ledamot i social- och hälsovårdsnämndens sektion
380	Asia/5	Keski-Pasilan tornialueen arkkitehtuuri- ja toteutuskilpailun voittajan valinta ja maa-alueiden luovuttaminen Val av vinnare och överlåtelse av markområden i arkitektur- och byggtävlingen för tornområdet i Mellersta Böle
381	Asia/6	Lauttasaaren ala-asteen perusparannusta koskevan hankesuunnitelman hyväksyminen Projektplan för ombyggnad av Lauttasaaren ala-asteen koulus skolhus
382	Asia/7	Kulosaarentie 42–44:n asemakaavan muuttaminen (nro 12487) Detaljplaneändring för Brändövägen 42–44 (nr 12487)
383	Asia/8	Feministisen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite Helsingin oman samapalkkaisuusohjelman laatimiseksi Den av Feministiska partiets fullmäktigegrupp väckta gruppmotionen om ett eget likalönsprogram för Helsingfors
384	Asia/9	Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloite vanhuspalvelujen nykytilan ja tulevien tarpeiden selvittämisestä Den av Sannfinländarnas fullmäktigegrupp väckta gruppmotionen om utredning av nuläget och framtida behov i äldreomsorgen
385	Asia/10	Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ryhmäaloite puhtaasta sisäilmasta Den av Vänsterförbundets fullmäktigegrupp väckta gruppmotionen om ren inneluft
386	Asia/11	Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite kaupungin sisäilmaongelmaisten kiinteistöjen selvittämiseksi Den av ledamoten Sami Muttilainen väckta motionen om utredning av stadens fastigheter med inneluftsproblem
387	Asia/12	Valtuutettu Petrus Pennasen aloite lautakuntien ja muiden toimielinten

28.11.2018

- kokousten avoimuudesta
Den av ledamoten Petrus Pennanen väckta motionen om öppenhet på nämndernas och de övriga organens sammanträden
- 388 Asia/13 Valtuutettu Tuula Haataisen aloite nuorten kasvaneeseen asunnottomuuteen puuttumisesta
Den av ledamoten Tuula Haatainen väckta motionen om ingripande i den ökade bostadslösheten bland unga
- 389 Asia/14 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite, väärinkäytösten tietoon saattaminen eli ns. whistleblower-ohjeistus
Den av ledamoten Alviina Alametsä väckta motionen om anmälan av oegentligheter, så kallade visselblåsaravisningar
- 390 Asia/15 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite Helenin ja Vantaan Energian yhteistyön lisäämiseksi sähkö- ja lämpövoimalahankkeissa
Den av ledamoten Sinikka Vepsä väckta motionen om ökning av Helsingin och Vanda Energis samarbete i el- och värmekraftsprojekt
- 391 Asia/16 Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite Hekan vuokratasausjärjestelmän vaikutusten arvioimisesta ja järjestelmän sitomisesta Kelan määrittämiin kohtuullisiin asumismenoihin
Den av ledamoten Veronika Honkasalo väckta motionen om bedömning av konsekvenserna av hyresutjämningsystemet och bindning av detta till skäligen boendekostnader bestämda av FPA
- 392 Asia/17 Valtuutettu Katju Aron aloite matalan kynnyksen palvelupisteen perustamisesta väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille
Den av ledamoten Katju Aro väckta motionen om ett serviceställe med låg tröskel för dem som upplevt eller hotats med våld
- 393 Asia/18 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite terveellisen ruuan ja Sydänmerkkiaterioiden edistämisestä
Den av ledamoten Leo Stranius väckta motionen om främjande av hälsosam mat och måltider med Hjärtmärke
- 394 Asia/19 Valtuutettu Sampo Terhon aloite kunnallisen kansanäänestyksen järjestämiseksi Malmin lentokentän säilyttämisestä
Den av ledamoten Sampo Terho väckta motionen om ordnande av en kommunal folkomröstning om bevarande av Malms flygplats
- 395 Asia/20 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite korttelikohtaisista parkkipaikoista kotihoidon ja -palvelun työntekijöille
Den av ledamoten Arja Karhuvaara väckta motionen om kvartersbestämda bilplatser för anställda inom hemvården och hemtjänsten
- 396 Asia/21 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite lahjoitettujen marjapensaiden ja

28.11.2018

- hedelmäpuiden istuttamiseksi koulujen, päiväkotien ja hoivapaikkojen pihoilta
Den av ledamoten Arja Karhuvaara väckta motionen om plantering av donerade bärbuskar och fruktträd på daghemmens, skolornas och vårdinstitutionernas gårdar
- 397 Asia/22 Valtuutettu Mia Nygårdin aloite kiertotalouden ja ilmastotietouden nostamisesta Helsingissä
Den av ledamoten Mia Nygård väckta motionen om ökning av kännedomen om cirkulär ekonomi och klimatet i Helsingfors
- 398 Asia/23 Valtuutettu Sameli Sivosen aloite pistorasioista kaupunkitilaan
Den av ledamoten Sameli Sivonen väckta motionen om eluttag till stadsrummet
- 399 Asia/24 Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite Puotilan ala-asteen väliaikaistiloista
Den av ledamoten Sami Muttilainen väckta motionen om tillfälliga lokaler för Puotilan ala-asteen koulu
- 400 Asia/25 Valtuutettu Otto Meren aloite Tehtaanpuiston tekojääkentästä
Den av ledamoten Otto Meri väckta motionen om en konstisbana till Fabriksparkens idrottsplan
- 401 Asia/26 Valtuutettu Mai Kivelän aloite retkeilyreittien merkitsemisestä
Den av ledamoten Mai Kivelä väckta motionen om utmärkning av fri-luftsleder
- 402 Asia/27 Valtuutettu Mia Nygårdin aloite kunto- ja harjoitteluportaista Lauttasaa-reen
Den av ledamoten Mia Nygård väckta motionen om motions- och träningstrappor till Drumsö
- 403 Asia/28 Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite saamelaiden kansallispäivän viettämisestä kouluissa ja päiväkodeissa
Den av ledamoten Eveliina Heinäluoma väckta motionen om firande av samernas nationaldag i skolorna och daghemmen
- 404 Asia/29 Valtuutettu Mirita Saxbergin aloite huumeiden tunnistuksesta osana ennaltaehkäisevää päihdetyötä
Den av ledamoten Mirita Saxberg väckta motionen om narkotikaidentifiering som en del av förebyggande rusmedelsarbete
- 405 Asia/30 Kokouksessa jätetyt aloitteet
Motioner inlämnade vid sammanträdet

28.11.2018

Asia/1

§ 376

Nimenuoto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Kaupunginvaltuusto totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Nimenuoto ja estyneet

Puheenjohtaja totesi, että esteilmoituksen tämän kokouksen osalta ovat jättäneet läsnäololistassa mainitut valtuutetut ja heidän tilalleen on kutsuttu listasta ilmenevät varavaltuutetut.

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuuston kokous on kutsuttu koolle kuntalaissa ja hallintosäännössä edellytetyssä järjestyksessä. Toimitetun nimenuudon mukaan vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Edellä olevan perusteella puheenjohtaja totesi, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen

Liitteet

1 Läsnäololista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja heidän tilalleen tulevat varavaltuutetut, toimittaa nimenuudon sekä toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

28.11.2018

Asia/2

---

§ 377

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin valtuutetut Juha Hakola ja Pilvi Torsti sekä varalle valtuutetut Marcus Rantala ja Mari Rantanen.

Käsittely

Puheenjohtajan ehdotuksesta pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin yksimielisesti valtuutetut Juha Hakola ja Pilvi Torsti sekä varalle valtuutetut Marcus Rantala ja Mari Rantanen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto valitsee pöytäkirjantarkastajiksi kaksi valtuutettua ja varatarkastajiksi kaksi valtuutettua.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

28.11.2018

Asia/3

§ 378

Helsingin kaupungin talousarvio vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelma vuosille 2019 - 2021

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarvion vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelman ohjeellisena vuosille 2019-2021.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat toivomusponnet:

Hyväksyessään talousarvion vuodelle 2019 kaupunginvaltuusto edellyttää, että seurataan laajasti kotihoidon tuen kuntalisän rajaamisen vaikutuksia ja selvitetään vapaaehtoisten työllistymistäedistävien toimien kohdistamista pitkään kotona olleille vanhemmille. (Terhi Peltokorpi)

Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen Helsingin kaupungin talousarvioksi vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2019-2021 kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuuksia pitää huolta riittävien resurssien varaamisesta huumevieroitukseen, jotta apua tarvitsevia voidaan auttaa ilman tarpeetonta viivytystä. (Mika Ebeling)

Hyväksyessään talousarvioesityksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet varmistaa Varaamon ja siihen liittyvän avoimen lähdekoodin Helsinki-sovelluksen sekä Kaupunginkanslian hallinnoimien järjestelmien yhteisten komponenttien riittävät kehitysresurssit kaikkia toimialoja palvelevalla tavalla. (Petrus Pennanen)

Hyväksyessään esityksen talousarvioksi vuodelle 2019 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2019-2021 kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki selvittää mahdollisuudet kohdentaa riittävästi resursseja perhepäivähoidossa tapahtuvan alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen tukemiseen. (Mirita Saxberg)

Hyväksyessään talousarvion vuodeksi 2019, kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään onko mahdollista osoittaa voimavaroja rakennus- ja korjaustöiden valvontaan sekä jo suunnitteluvaiheessa suoritettavaan valvontaan. (Laura Finne-Elonen)

Hyväksyessään talousarvion vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelman vuosille 2019-2021 kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki selvittää

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

mahdollisuudet nopeuttaa liikenteen ruuhkautumista aiheuttavia katu-
töitä luomalla urakoitsijoille esimerkiksi taloudellisia kannustimia työ-
maan tavoiteaikataulua nopeammasta valmistumisesta. (Atte Kaleva)

Valtuusto edellyttää, että kaupunki olemassa olevien määrärahojen
puitteissa selvittää, mitä korjausliikkeitä olisi tehtävissä HUS:n lasten ja
nuorten psykiatrisen hoitoketjun ja kaupungin omien sote-palveluiden ja
oppilashuollon yhteistyössä olevien ongelmien ratkaisemiseksi. (Tuo-
mas Rantanen)

Kotihoidon lisämäärärahojen kohdentamisessa selvitetään mahdolli-
suutta käyttää resursseja lisähenkilökunnan palkkaukseen. Kotihoidos-
sa selvitetään mahdollisuutta jakaa työtehtäviä siten, että ikäihmisten
luona kävisi mahdollisimman paljon samoja työntekijöitä. (Sinikka Vep-
sä)

Hyväksyessään talousarvion kaupunginvaltuusto edellyttää, että palve-
luiden laadun ja helsinkiläisten laaja-alaisen hyvinvoinnin turvaamiseksi
selvitetään mahdollisuus budjetin puitteissa turvata jokaisen toimialan
henkilöstön yhtäläiset mahdollisuudet saavuttaa tulospalkkiot. (Sami
Muttilainen)

Käsittely

Puheenjohtaja totesi, että 14.11.2018 hyväksytyyn käsittelyjärjestyksen
mukaisesti jatketaan Helsingin kaupungin talousarvion 2019 ja talous-
suunnitelman 2019 - 2021 käsittelyä ja että keskustelu asiassa on päät-
tynyt.

Kaupunginvaltuustossa 14.11.2018 tehty vastaehdotus

Nuutti Hyttinen: Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä vuoden 2019 ta-
lousarvion seuraavin muutoksin:

- kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan menoja (4 10 01) vähennetään 7
000 000 eurolla. Menovähennys kohdistetaan keskustakirjasto Oodin
toimintaan.

- sosiaali- ja terveystoimialan menoja (5 10 01) korotetaan 7 000 000
eurolla. Menonlisäys kohdistetaan terveydenhoitopalveluiden sekä eri-
tyisesti vanhusten hoidon, kotihoitopalveluiden, omaishoitajien aseman
että vammaispalveluiden parantamiseen.

Kannattaja: Mari Rantanen

Kaupunginvaltuustossa 14.11.2018 ehdotetut toivomusponnet

Terhi Peltokorpi: Hyväksyessään talousarvion vuodelle 2019 kaupunginvaltuusto edellyttää, että seurataan laajasti kotihoidon tuen kuntaliikkeen rajaamisen vaikutuksia ja selvitetään vapaaehtoisten työllistymistä edistävien toimien kohdistamista pitkään kotona olleille vanhemmille.
Kannattaja: Mika Ebeling

Mika Ebeling: Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen Helsingin kaupungin talousarvioksi vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2019-2021 kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuuksia pitää huolta riittävien resurssien varaamisesta huumevieroitukseen, jotta apua tarvitsevia voidaan auttaa ilman tarpeetonta viivytystä.
Kannattaja: Paavo Väyrynen

Petrus Pennanen: Hyväksyessään talousarvioesityksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet varmistaa Varaamon ja siihen liittyvän avoimen lähdekoodin Helsinki-sovelluksen sekä Kaupunginkanslian hallinnoimien järjestelmien yhteisten komponenttien riittävät kehitysresurssit kaikkia toimialoja palvelevalla tavalla.
Kannattaja: Mirita Saxberg

Mirita Saxberg: Hyväksyessään esityksen talousarvioksi vuodelle 2019 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2019-2021 kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki selvittää mahdollisuudet kohdentaa riittävästi resursseja perhepäivähoidossa tapahtuvan alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatukseen tukemiseen.
Kannattaja: Petrus Pennanen

Laura Finne-Elonen: Hyväksyessään talousarvion vuodeksi 2019, kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään onko mahdollista osoittaa voimavaroja rakennus- ja korjaustöiden valvontaan sekä jo suunnitteluvaiheessa suoritettavaan valvontaan.
Kannattaja: Silja Borgarsdottir Sandelin

Atte Kaleva: Hyväksyessään talousarvion vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelman vuosille 2019-2021 kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki selvittää mahdollisuudet nopeuttaa liikenteen ruuhkautumista aiheuttavia katutöitä luomalla urakoitsijoille esimerkiksi taloudellisia kannustimia työmaan tavoiteaikataulua nopeammasta valmistumisesta.
Kannattaja: Ulla-Marja Urho

Tuomas Rantanen: Valtuusto edellyttää, että kaupunki olemassa olevien määrärahojen puitteissa selvittää, mitä korjausliikkeitä olisi tehtävissä HUS:n lasten ja nuorten psykiatrisen hoitoketjun ja kaupungin omien sote-palveluiden ja oppilashuollon yhteistyössä olevien ongelmien ratkaisemiseksi.
Kannattaja: Hannu Oskala

28.11.2018

Asia/3

Sinikka Vepsä: Kotihoidon lisämäärärahojen kohdentamisessa selvitetään mahdollisuutta käyttää resursseja lisähenkilökunnan palkkaukseen. Kotihoidossa selvitetään mahdollisuutta jakaa työtehtäviä siten, että ikäihmisten luona kävisi mahdollisimman paljon samoja työntekijöitä.

Kannattaja: Sirpa Asko-Seljavaara

Sami Muttilainen: Hyväksyessään talousarvion kaupunginvaltuusto edellyttää, että palveluiden laadun ja helsinkiläisten laaja-alaisen hyvinvoinnin turvaamiseksi selvitetään mahdollisuus budjetin puitteissa turvata jokaisen toimialan henkilöstön yhtäläiset mahdollisuudet saavuttaa tulospalkkiot.

Kannattaja: Dan Koivulaakso

Sirpa Asko-Seljavaara: Hyväksyessään 2019 talousarvion valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet hankkia lisää puistonpenkejä ulkoilualueille, sillä meitä yli 65-vuotiaita on Stadissa yli 100 000 puhumattakaan vammaisista asukkaista.

Kannattaja: Petrus Pennanen

Äänestysjärjestys

Ensin äänestettiin valtuutettu Nuutti Hyttisen vastaehdotuksesta, jonka jälkeen toivomusponsista äänestettiin jokaisesta erikseen.

1 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Kaupunginhallitus

EI-ehdotus: Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä vuoden 2019 talousarvion seuraavin muutoksin:

- kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan menoja (4 10 01) vähennetään 7 000 000 eurolla. Menovähennys kohdistetaan keskustakirjasto Oodin toimintaan.

- sosiaali- ja terveystoimialan menoja (5 10 01) korotetaan 7 000 000 eurolla. Menonlisäys kohdistetaan terveydenhoitopalveluiden sekä erityisesti vanhusten hoidon, kotihoitopalveluiden, omaishoitajien aseman että vammaispalveluiden parantamiseen.

Jaa-äännet: 75

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan

Koivulaakso, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Ei-äännet: 4

Pia Kopra, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Matias Turkkila

Poissa: 6

Alviina Alametsä, Harry Bogomoloff, Jasmin Hamid, Kaisa Hernberg, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Valtuutetut Alviina Alametsä ja Harry Bogomoloff ilmoittivat tarkoitukseen olleen äänestää JAA.

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Nuutti Hyttisen vastaehdotusta.

Kaupunginvaltuusto päätti siten hyväksyä kaupunginhallituksen ehdotuksen.

2 äänestys

Valtuutettu Terhi Peltokorven ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään talousarvion vuodelle 2019 kaupunginvaltuusto edellyttää, että seurataan laajasti kotihoidon tuen kuntalisän rajaamisen vaikutuksia ja selvitetään vapaaehtoisten työllistymistä edistävien toimien kohdistamista pitkään kotona olleille vanhemmille.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 82

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juhha Hakola, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari,

28.11.2018

Asia/3

Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisiö, Sami Mutttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Poissa: 3

Jasmin Hamid, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Terhi Peltokorven ehdottaman toivomusponnen.

3 äänestys

Valtuutettu Mika Ebelingin ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen Helsingin kaupungin talousarvioksi vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2019-2021 kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuuksia pitää huolta riittävien resurssien varaamisesta huumevieroitukseen, jotta apua tarvitsevia voidaan auttaa ilman tarpeetonta viivytystä.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 82

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juhha Hakola, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisiö, Sami Mutttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen,

28.11.2018

Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Poissa: 3

Jasmin Hamid, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Mika Ebelingin ehdottaman toivomusponnen.

4 äänestys

Valtuutettu Petrus Pennasen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään talousarvioesityksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet varmistaa Varaamon ja siihen liittyvän avoimen lähdekoodin Helsinki-sovelluksen sekä Kaupunginkanslian hallinnoimien järjestelmien yhteisten komponenttien riittävät kehitysresurssit kaikkia toimialoja palvelevalla tavalla.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 83

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juhha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

28.11.2018

Poissa: 2
Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Petrus Pennasen ehdottaman toivomusponnen.

5 äänestys

Valtuutettu Mirita Saxbergin ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään esityksen talousarvioksi vuodelle 2019 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2019-2021 kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki selvittää mahdollisuudet kohdentaa riittävästi resursseja perhepäivähoidossa tapahtuvan alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen tukemiseen.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 83

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhivaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koi-vulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Poissa: 2
Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Mirita Saxbergin ehdottaman toivomusponnen.

6 äänestys

28.11.2018

Valtuutettu Laura Finne-Elosen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään talousarvion vuodeksi 2019, kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään onko mahdollista osoittaa voimavaroja rakennus- ja korjaustöiden valvontaan sekä jo suunnitteluvaiheessa suoritettavaan valvontaan.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 82

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhavaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Poissa: 3

Jussi Niinistö, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Laura Finne-Elosen ehdottaman toivomusponnen.

7 äänestys

Valtuutettu Atte Kalevan ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään talousarvion vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelman vuosille 2019-2021 kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki selvittää mahdollisuudet nopeuttaa liikenteen ruuhkautumista aiheuttavia katutöitä luomalla urakoitsijoille esimerkiksi taloudellisia kannustimia työmaan tavoiteaikataulua nopeammasta valmistumisesta.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 82

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juhha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhavaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttillainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Poissa: 3

Jussi Niinistö, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Atte Kalevan ehdottaman toivomusponnen.

8 äänestys

Valtuutettu Tuomas Rantasen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että kaupunki olemassa olevien määrärahojen puitteissa selvittää, mitä korjausliikkeitä olisi tehtävissä HUS:n lasten ja nuorten psykiatrisen hoitoketjun ja kaupungin omien sote-palveluiden ja oppilashuollon yhteistyössä olevien ongelmien ratkaisemiseksi.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 82

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juhha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhu-

vaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Mutttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Poissa: 3

Jussi Niinistö, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Tuomas Rantasen ehdottaman toivomusponnen.

9 äänestys

Valtuutettu Sinikka Vepsän ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Kotihoidon lisämäärärahojen kohdentamisessa selvitetään mahdollisuutta käyttää resursseja lisähenkilökunnan palkkaukseen. Kotihoidossa selvitetään mahdollisuutta jakaa työtehtäviä siten, että ikäihmisten luona kävisi mahdollisimman paljon samoja työntekijöitä.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 79

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinälouma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Mutttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen,

28.11.2018

Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Poissa: 6

Katju Aro, Jussi Niinistö, Petrus Pennanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Sampo Terho

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Sinikka Vepsän ehdottaman toivomusponnen.

10 äänestys

Valtuutettu Sami Muttilaisen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään talousarvion kaupunginvaltuusto edellyttää, että palveluiden laadun ja helsinkiläisten laaja-alaisen hyvinvoinnin turvaamiseksi selvitetään mahdollisuus budjetin puitteissa turvata jokaisen toimialan henkilöstön yhtäläiset mahdollisuudet saavuttaa tulospalkkiot

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 82

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juhha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

28.11.2018

Asia/3

Poissa: 3

Jussi Niinistö, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Sami Muttilaisen ehdottaman toivomusponnen.

11 äänestys

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään 2019 talousarvion valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet hankkia lisää puistonpenkkejä ulkoilualueille, sillä meitä yli 65-vuotiaita on Stadissa yli 100 000 puhumatta-kaan vammaisista asukkaista.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 30

Alviina Alametsä, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Mika Ebeling, Mari Holopainen, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaa-
ra, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Otto Meri, Sami Muttilainen, Maria Ohisalo, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Mirita Saxberg, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Ozan Yanar

Tyhjä: 52

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Ted Apter, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinälouma, Kaisa Hernberg, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Atte Kaleva, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Abdurahim Mohamed, Elina Moisio, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Poissa: 3

Jussi Niinistö, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran ehdottamaa toivomuspontta.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.11.2018

Asia/3

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi
Mari Paananen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73043
mari.paananen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma vuosille 2019 – 2021 - Budget och ekonomiplan 2019-2021
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvioaloitteisiin, 29.10.2018
- 3 Henkilöstötoimikunnan lausunto Helsingin kaupungin talousarviosta vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelmasta vuosille 2019 - 2021
- 4 Henkilöstötoimikunnan lausunnon liite: JHL:n lausunto talousarvioehdotuksesta
- 5 Esittelijän tekniset muutokset sekä neuvottelutuloksen mukaiset muutokset vuoden 2019 talousarvioehdotukseen ja vuosien 2019–2021 taloussuunnitelmaehdotukseen
- 6 Budjettineuvottelujen lopputulos 26.10.2018

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Talousarvio vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelma vuosiksi 2019-2021 sisältyy liitteeseen 1. Vastaukset talousarvion yhteydessä käsiteltäviin valtuutettujen tekemiin talousarvioaloitteisiin sisältyvät liitteeseen 2.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi
Mari Paananen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73043
mari.paananen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma vuosille 2019 – 2021 - Budget 2019 och ekonomiplan 2019 – 2021
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvioaloitteisiin, 29.10.2018
- 3 Henkilöstötoimikunnan lausunto Helsingin kaupungin talousarviosta vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelmasta vuosille 2019 - 2021

- 4 Henkilöstötoimikunnan lausunnon liite: JHL:n lausunto talousarvioehdotuksesta
- 5 Esittelijän tekniset muutokset sekä neuvottelutuloksen mukaiset muutokset vuoden 2019 talousarvioehdotukseen ja vuosien 2019–2021 taloussuunnitelmaehdotukseen
- 6 Budjettineuvottelujen lopputulos 26.10.2018

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 14.11.2018 § 369

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Käsittely

14.11.2018 Pöydälle

Kaupunginvaltuusto hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksesta seuraavan käsittelyjärjestyksen:

Asiassa käydään tässä kokouksessa keskustelu. Keskustelun kuluessa on tehtävä talousarviota 2019 ja taloussuunnitelmaa 2019 – 2021 sekä talousarvioaloitteita koskevat ehdotukset. Lisäksi on esitettävä asiaan liittyvät mahdolliset toivomusponnet. Keskustelun päätyttyä asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan seuraavassa kokouksessa. Tällöin toimitetaan tarvittavat äänestykset vasta- ja hylkäysehdoituksista sekä toivomusponneista.

Valtuutettu Katju Aro ehdotti, että asia palautetaan valmisteluun siten, että sosiaali- ja terveystoimelta poistetaan tuottavuustavoite ja lisätään toimialan rahoitusta siten, että lastensuojelun ja kotihoidon pitkään jatkuneet ongelmat saadaan ratkaistua.

Palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen ehdotti valtuutettu Mari Rantasen kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä vuoden 2019 talousarvion seuraavin muutoksin:

- kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan menoja (4 10 01) vähennetään 7 000 000 eurolla. Menovähennys kohdistetaan keskustakirjasto Oodin toimintaan.

- sosiaali- ja terveystoimialan menoja (5 10 01) korotetaan 7 000 000 eurolla. Menonlisäys kohdistetaan terveydenhoitopalveluiden sekä erityisesti vanhustenhoidon, kotihoitopalveluiden, omaishoitajien aseman että vammaispalveluiden parantamiseen.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi ehdotti valtuutettu Mika Ebelingin kannattamana seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään talousarvion vuodelle 2019 kaupunginvaltuusto edellyttää, että seurataan laajasti kotihoidon tuen kuntalisän rajaimisen vaikutuksia ja selvitetään vapaaehtoisten työllistymistä edistävien toimien kohdistamista pitkään kotona olleille vanhemmille.

Valtuutettu Mika Ebeling ehdotti valtuutettu Paavo Väyrysen kannattamana seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen Helsingin kaupungin talousarvioksi vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2019-2021 kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuuksia pitää huolta riittävien resurssien varaamisesta huumevieroitukseen, jotta apua tarvitsevia voidaan auttaa ilman tarpeetonta viivytystä.

Valtuutettu Petrus Pennanen ehdotti valtuutettu Mirita Saxbergin kannattamana seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään talousarvioesityksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet varmistaa Varaamon ja siihen liittyvän avoimen lähdekoodin Helsinki-sovelluksen sekä Kaupunginkanslian hallinnoimien järjestelmien yhteisten komponenttien riittävät kehitysresurssit kaikkia toimialoja palvelevalla tavalla.

Valtuutettu Mirita Saxberg ehdotti valtuutettu Petrus Pennasen kannattamana seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään esityksen talousarvioksi vuodelle 2019 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2019-2021 kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki selvittää mahdollisuudet kohdentaa riittävästi resursseja perhepäivähoidossa tapahtuvan alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatukseen tukemiseen.

Valtuutettu Laura Finne-Elonen ehdotti valtuutettu Silja Borgarsdottir Sandelinin kannattamana seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään talousarvion vuodeksi 2019 kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään, onko mahdollista osoittaa voimavaroja rakennus- ja korjaustöiden valvontaan sekä jo suunnitteluvaiheessa suoritettavaan valvontaan.

Valtuutettu Atte Kaleva ehdotti valtuutettu Ulla-Marja Urhon kannattamana seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään talousarvion vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelman vuosille 2019-2021 kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki selvittää mahdollisuudet nopeuttaa liikenteen ruuhkautumista aiheuttavia katutöitä luomalla urakoitsijoille esimerkiksi taloudellisia kannustimia työmaan tavoiteaikataulua nopeammasta valmistumisesta.

Valtuutettu Tuomas Rantanen ehdotti valtuutettu Hannu Oskalan kannattamana seuraavan toivomusponnen:

Valtuusto edellyttää, että kaupunki olemassa olevien määrärahojen puitteissa selvittää, mitä korjausliikkeitä olisi tehtävissä HUS:n lasten ja nuorten psykiatrisen hoitoketjun ja kaupungin omien sote-palveluiden ja oppilashuollon yhteistyössä olevien ongelmien ratkaisemiseksi.

Valtuutettu Sinikka Vepsä ehdotti valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran kannattamana seuraavan toivomusponnen:

Kotihoidon lisämäärärahojen kohdentamisessa selvitetään mahdollisuutta käyttää resursseja lisähenkilökunnan palkkaukseen. Kotihoidossa selvitetään mahdollisuutta jakaa työtehtäviä siten, että ikäihmisten luona kävisi mahdollisimman paljon samoja työntekijöitä.

Valtuutettu Sami Muttilainen ehdotti valtuutettu Dan Koivulaakson kannattamana seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään talousarvion kaupunginvaltuusto edellyttää, että palveluiden laadun ja helsinkiläisten laaja-alaisen hyvinvoinnin turvaamiseksi selvitetään mahdollisuus budjetin puitteissa turvata jokaisen toimialan henkilöstön yhtäläiset mahdollisuudet saavuttaa tulospalkkiot.

28.11.2018

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara ehdotti valtuutettu Petrus Pennasen kannattamana seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään 2019 talousarvion valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet hankkia lisää puistonpenkkejä ulkoilualueille, sillä meitä yli 65-vuotiaita on Stadissa yli 100 000 puhumattakaan vammaisista asukkaista.

Puheenjohtaja totesi keskustelun päättyneen ja asian käsittelyn jatkuvan seuraavassa kokouksessa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi
Mari Paananen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73043
mari.paananen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 29.10.2018 § 667

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelman ohjeellisena vuosille 2019-2021.

Käsittely

29.10.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Asian aikana paikalla oli talousarviopäällikkö Matti Malinen.

Esittelijä muutti ehdotustaan seuraavasti:

- talousarvio (liite 1) muutetaan liitteen 5 mukaisesti
- talousarviovastauksissa (liite 2) huomioidaan neuvottelutuloksen keskeiset linjaukset
- liitteeksi 6 lisätään budjettineuvottelujen neuvottelutulos

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

11.10.2018 Pöydälle

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.11.2018

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi
Mari Paananen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73043
mari.paananen(a)hel.fi

Keskushallinto Kaupunginkanslia Kansliapäällikkö 05.10.2018 § 203

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Kansliapäällikkö päätti hyväksyä ehdotukset kaupunginkanslian (talousarvioluku 140) ja kaupunginkanslian irtaimen omaisuuden perushankinnan (ta-kohta 8 05 01) vuoden 2019 talousarvioksi ja 2019-2021 taloussuunnitelmaksi (liite 1) sekä talousarvion perustelutekstin (liite 2).

Lisäksi kansliapäällikkö päätti hyväksyä talousarvioluku 150 keskitetysti maksettavat menot, kaupunginkanslian käytettäväksi, vuoden 2019 talousarvioehdotuksen ja 2019-2021 taloussuunnitelman (liite 1).

Samalla kansliapäällikkö päätti esittää 1 062 000 euron strategian mukaista lisämäärärahaa. Erittely alla.

Toiminto	Lisäyksesitys
Kaupungintalon aulan muutoksesta aiheutuvat kustannukset	200 000
Viestinnän toimintojen profiilin nostaminen/kehittäminen strategian mukaisesti	135 000
Pormestarilta tulevat erityistarpeet liittyen strategiaan	200 000
Strategian mukaiset henkilöstölisäykset	527 000

Päätöksen perustelut

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 28.5.2018 vuoden 2019 talousarvioehdotuksen raamin ja talousarvio- sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2019–2021 laatimisohteet.

Kaupunginkanslian, (ta-luku 140) talousarvioehdotus on laadittu kaupunginhallituksen hyväksymän raamin mukaisena, 127 809 000 euroa.

Kaupunginkanslian irtaimen omaisuuden perushankinnan (ta-kohta 8 05 01) talousarvioehdotus on laadittu kaupunginhallituksen hyväksymän raamin mukaisena, 15 790 000 euroa.

28.11.2018

Keskitetysti maksettavien menojen, kaupunginkanslian käytettäväksi (ta-luku 150), raami on 141 221 000 euroa vuodelle 2019. Talousarvio vuodelle 2019 esitetään 141 310 000 euron suuruisena. Muutokset on eritelty alla talousarviokohdittain.

Ta-kohta		Raami	Esitys	Muutos
15002	Keskitetysti maksettavat henkilöstömenot	31 380 000	29 469 000	-1 911 000
15004	Keskitetty hanketoiminta			
	- tulot	3 350 000	4 350 000	1 000 000
	- menot	6 145 000	7 145 000	1 000 000
	Toimintakate (sitova)	2 795 000	2 795 000	0
15005	Työmarkkinatuen kuntaosuus	61 000 000	62 000 000	1 000 000

Lisätiedot

Merja Viiki, taloussuunnittelija, puhelin: 310 36314
merja.viiki(a)hel.fi

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 30.08.2018 § 102

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi Staran talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2019 – 2021 liitteen mukaisena.

Samalla johtokunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

vs. toimitusjohtaja
Hannu Halkola

Lisätiedot

Simo Aapro, talouspäällikkö, puhelin: 310 76524
simo.aapro(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 28.08.2018 § 400

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä toimialan talousarvioehdotuksen vuodelle 2019 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2019 - 2021 sekä lähettää talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen kaupunginhallitukselle. Kaupunkiympäristön toimialan talousarvioehdotus

on laadittu kaupunginhallituksen hyväksymän kokonaisraamin sitovien erien mukaiseksi.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että tässä ehdotuksessa yksilöidyt talousarvioehdotuksessa toteutumattomat tarpeet koskien asuntotuotannon toteuttamisedellytyksiä, tilahankkeiden ylläpitoa ja investointeja, katujen ja viheralueiden ylläpitoa, liikennejärjestelmän kehittämistä, toimialan digitalisaatio-ohjelman toteuttamista sekä puistoinvestointien tasoa ovat merkittäviä ja niiden huolellinen arviointi lopullisen budjettiesityksen valmistelussa on tärkeää.

Kaupunkiympäristölautakunta kiinnittää lisäksi huomiota valmisteilla olevaan Helsingin merelliseen strategiaan ja sen sisältäviin mahdollisiin resurssitarpeisiin sekä käyttömenojen että investointien osalta ja katsoo, että nämä tarpeet niiden selkeytyessä tulisi ottaa osaksi budjet-tiehdotuksen arviointia.

Kaupunkiympäristölautakunta esittää, että selvitetään mahdollisuudet rakennusvalvontapalvelujen muuttamiseksi vuoden 2019 alusta netto-budjetoiduksi.

Käsittely

28.08.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavina olivat rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö Sari Hildén ja tiimipäällikkö Jarkko Karttunen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että tässä ehdotuksessa yksilöidyt talousarvioehdotuksessa toteutumattomat tarpeet koskien asuntotuotannon toteuttamisedellytyksiä, tilahankkeiden ylläpitoa ja investointeja, katujen ja viheralueiden ylläpitoa, liikennejärjestelmän kehittämistä, toimialan digitalisaatio-ohjelman toteuttamista sekä puistoinvestointien tasoa ovat merkittäviä ja niiden huolellinen arviointi lopullisen budjettiesityksen valmistelussa on tärkeää.

Kaupunkiympäristölautakunta kiinnittää lisäksi huomiota valmisteilla olevaan Helsingin merelliseen strategiaan ja sen sisältäviin mahdollisiin resurssitarpeisiin sekä käyttömenojen että investointien osalta ja katsoo, että nämä tarpeet niiden selkeytyessä tulisi ottaa osaksi budjet-tiehdotuksen arviointia.

Kannattaja: Risto Rautava

28.11.2018

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Päätösehdotukseen lisätään seuraava kappale: "Kaupunkiympäristölautakunta esittää, että selvitetään mahdollisuudet rakennusvalvontapalvelujen muuttamiseksi vuoden 2019 alusta nettobudjetoituksi."

Kannattaja: Tuomas Rantanen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinemäen ja Risto Rautavan vastaehdotukset.

21.08.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Tirkkonen, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36637
pekka.tirkkonen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 28.08.2018 § 169

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Esitys

Kasvatus- ja koulutuslautakunta esitti kaupunginhallitukselle liitteenä olevan vuoden 2019 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2019-2021 taloussuunnitelmaehdotuksen A-osaan sisältyvine perusteluineen.

Lautakunta toteaa, että kouluille ja oppilaitoksille talousarvioehdotuksessa asetetut tuottavuustavoitteet ovat 1-2 % eli huomattavasti suurempia, kuin kaupunkistrategian mukainen 0,5 % tuottavuustavoite. Toimialan budjettikehys on 4 miljoonaa pienempi, kuin kaupungin tuottavuustavoite sallisi. Lisäksi budjettiraamista on rahoitettu kaupunkistrategian mukaisesti palvelujen laajentamista runsaalla 6 miljoonalla eurolla verrattuna vuoteen 2018. Lisätuottavuustavoite ja strategiapanokset on rahoitettu esitykseen sisältyvillä noin 11 miljoonan euron säästö- ja tuottavuustoimenpiteillä.

Määrärahakehyksissä tulisi huomioida myös se, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiakasmäärän kasvu on suhteellisesti kaksinkertainen kaupungin väestönkasvuun verrattuna. Jos tuottavuustavoite laskettaisiin väestömäärän kasvun sijasta asiakasmäärän kasvun perusteella, kasvatuksen ja koulutuksen budjettikehys olisi 17,4 miljoonaa euroa annettua kehystä suurempi. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että tämä esitetty budjettikehys ei riitä kaupungin strategian to-

teuttamiseen eikä mahdollista riittävän laadukasta kasvatusta ja koulutusta Helsingissä.

Edellä olevin perustein kasvatus- ja koulutuslautakunta esittää, että kaupunginhallitukselle lautakuntien esitysten perusteella jaettavaksi varattu 13 miljoonaa euroa kohdennetaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle käytettäväksi seuraavasti:

1) 11 miljoonaa euroa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioesitykseen sisällytettyjen säästö- ja tuottavuustoimenpiteiden purkamiseen:

- Varhaiskasvatuksen kotihoidon tuen kuntalisän poistaminen yli 2-vuotiailta. Säästövaikutus 2,8 miljoonaa euroa.

- Peruskoulujen ja lukioiden resurssien vähentäminen prosentilla. Tämä tarkoittaisi peruskouluissa ryhmäkokojen kasvattamista sekä jakaja kerhotuntien sekä samanaikaisopetuksen vähentämistä ja lukioissa kurssitarjonnan vähentämistä ja ryhmäkokojen kasvattamista. Säästövaikutus 6 miljoonaa euroa

- Ammatillisen koulutuksen resurssien vähentäminen kahdella prosentilla. Tämä tarkoittaisi työelämässä oppimisen osuuden lisäämisen ohella määräaikaisten opettajien määrän vähentämistä. Säästövaikutus 2,2 miljoonaa euroa.

2) Lisäksi kaupunginhallituksen jakovaraa olisi perusteltua kohdentaa kasvatuksen ja koulutuksen laadun varmistamiseksi

- 2,0 miljoonaa euroa esi- ja perusopetuksen koulunkäyntiavustajien ja laaja-alaisten erityisopettajien määrän lisäämiseen inklusiivisen koulun vahvistamiseksi sekä esiopetuksen oppilashuoltoon

- 0,7 miljoonaa euroa ammatilliseen koulutukseen heikolla keskiarvolla tulevien ja muiden erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrän kasvusta aiheutuviin tukitarpeisiin. Tukea tarvitaan suomen kielen oppimiseen ja opiskeluvalmiuksien kehittämiseen.

- 0,4 miljoonaa euroa esiopetuksen oppilashuollon vahvistamiseen (psykologit ja kuraattorit)

- 0,25 miljoonaa euroa lukiokoulutukseen oppimisen tukea tarvitsevien sekä vieraskielisten opiskelijoiden määrän kasvun edellyttämiin erityisopettajiin

- 0,3 miljoonaa euroa lukiolain edellyttämään opinto-ohjauksen vahvistamiseen

- 0,5 miljoonaa euroa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opettajien digiosaamisen edistämiseen jatkamalla tutoropettajatoimintaa

- 0,55 miljoonaa euroa kaupungin kolmen lukion erityistehtäviin liittyvien valtakunnallisten kehittämistehtävien rahoittamiseen. Tehtävistä kaupunki saa vastaavasti valtionrahoituksen, joka ei ohjaudu kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle.

- 0,5 miljoonaa euroa palvelukeskukselta ostettavien päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten tukipalvelujen hintojen talousarvioehdotuksessa ennakoitua suurempaan korotukseen

- 0,25 miljoonaa euroa varhaiskasvatukseen yksityisen perhepäivähoidon alle 3-vuotiaiden Helsinki-lisän korottamiseen 180 eurolla. Nyt perheet saavat alle 3-vuotiaiden perhepäivähoitoon 180 euroa vähemmän kuin palkatessaan lapselle kotiin työsopimussuhteisen hoitajan

Käsittely

28.08.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Vesa Korkkula: Lisätään kohdan (3) loppuun:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että tämä esitetty budjettikehys ei riitä kaupungin strategian toteuttamiseen eikä mahdollista riittävän laadukasta kasvatusta ja koulutusta Helsingissä."

Kannattaja: Petra Malin

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Vesa Korkkulan tekemän ja Petra Malinin kannattaman vastaehdotuksen.

14.08.2018 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi

Anna Tarkkala-Hellström, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 28.08.2018 § 150

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti hyväksyä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2019 talousarvioehdotuksen ja talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2019–2021 liitteinen (liite 1).

Samalla kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esitti kaupunginhallitukselle lautakuntien esitysten perusteella jaettavasta kaupunginhallituksen käyttövaroihin varatusta 13 miljoonan euron määrärahasta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle 3 700 000 euroa (liite 2).

Lautakunta totesi samalla, että nykyisentasoinen raami ei mahdollista kasvavan väestön tarpeisiin vastaamista ja kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisten toimenpiteiden toteuttamista. Toimialalle on tullut myös uusia velvoitteita, jotka on osin otettu raamin valmistelussa huomioon. Raamitaso merkitsee kuitenkin, että perustoimintaan käytettävissä olevat määrärahat jäävät jälkeen hintakehityksestä.

Lisäksi lautakunta totesi, että raamin tiukkuuden vuoksi toimialalla jouduttaneen tekemään päätöksiä, jotka aiheuttavat heijastusvaikutuksia myös kaupungin muille toimialoille. Esimerkiksi liikuntapaikkojen hoidon vähentäminen voi heikentää päiväkotien ja koulujen mahdollisuutta käyttää lähiliikuntapaikkoja.

Käsittely

28.08.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli talous- ja suunnittelupäällikkö Ari Tirri.

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään loppuun

"Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala on ainoa kaupungin toimiala jossa tulospalkkioita ei ole tällä raamilla mahdollisuus maksaa. Tilanne on kestämätön, koska jo nyt asiantuntijoita ja henkilöstöä on vaihtanut toisille toimialoille ja yksityiselle sektorille.

Yhtälö luoda henkilöstöön motivaatiota on haasteellinen mikäli tulospalkkioita ei makseta, tämä ei myöskään ole linjassa kaupungin yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon kanssa."

Kannattaja: Jussi Chydenius

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään loppuun

"Se, että kaupungin strategiaa toteutetaan ja noudatetaan myös käytännössä. Oodiin, biennaaliin ja tanssin taloon varautuminen edellyttää

toimialalle määrärahojen lisäyksiä, jottei muuta kulttuuri, kirjasto, nuori-
so- ja liikuntapalveluiden tasoa tarvitse dramaattisesti leikata ”

Sami Muttilaisen vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus:

Elina Moisio: Uusi kappale (3) osaksi päätösehdotusta:

Lautakunta toteaa samalla, että nykyisentasoinen raami ei mahdollista kasvavan väestön tarpeisiin vastaamista ja kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisten toimenpiteiden toteuttamista. Toimialalle on tullut myös uusia velvoitteita, jotka on osin otettu raamin valmistelussa huomioon. Raamitaso merkitsee kuitenkin, että perustoimintaan käytettävissä olevat määrärahat jäävät jälkeen hintakehityksestä.

Kannattaja: Niilo Toivonen

Lautakunta hyväksyi Elina Moisioin vastaehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Terhi Peltokorpi: Lautakunta toteaa, että raamin tiukkuuden vuoksi toimialalla jouduttaneen tekemään päätöksiä, jotka aiheuttavat heijastusvaikutuksia myös kaupungin muille toimialoille. Esimerkiksi liikuntapaikkojen hoidon vähentäminen voi heikentää päiväkotien ja koulujen mahdollisuutta käyttää lähiliikuntapaikkoja.

Kannattaja: Hanna-Kaisa Simojoki

Lautakunta hyväksyi Terhi Peltokorven vastaehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Arja Karhuvaara: Lisätään päätökseen: Lautakunta pitää tärkeänä, että liikuntapalvelukokonaisuus pyrkii toimimaan niin, että luonnon jääkenttiä käyttäville luodaan mahdollisuus jääkenttien jäädyttämiseen ja hoitoon vapaaehtoisvoimin esimerkiksi niin, että hoidosta huolehtiville mahdollistetaan maksuton veden ja tarpeen mukaisten huoltovaroitusten käyttö niiden vastaanottokuittaamista vastaan.

Kannattaja: Laura Varjokari

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisätään loppuun "Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala on ainoa kaupungin toimiala jossa tulospalkkioita ei ole tällä raamilla mahdollisuus maksaa. Tilanne on kestävä, koska jo nyt asiantuntijoita ja henkilöstöä on vaihtanut toisille toimialoille ja yksityiselle sektorille. Yhtälö luoda henkilöstöön motivaatiota on haasteellinen mikäli tulospalk-

kioita ei makseta, tämä ei myöskään ole linjassa kaupungin yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon kanssa."

Jaa-äännet: 9

Arja Karhuvaara, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Elina Moisio, Terhi Peltokorpi, Nasima Razmyar, Hanna-Kaisa Simojoki, Niilo Toivonen, Laura Varjokari

Ei-äännet: 4

Jussi Chydenius, Simon Granroth, Mari Holopainen, Sami Muttilainen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Sami Muttilaisen vastaehdotuksen äänin 9-4.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään päätökseen: Lautakunta pitää tärkeänä, että liikuntapalvelukokonaisuus pyrkii toimimaan niin, että luonnon jääkenttiä käyttäville luodaan mahdollisuus jääkenttien jäädyttämiseen ja hoitoon vapaaehtoisvoimin esimerkiksi niin, että hoidosta huolehtiville mahdollistetaan maksuton veden ja tarpeen mukaisten huoltovaroiteiden käyttö niiden vastaanottokuitaamista vastaan.

Jaa-äännet: 9

Jussi Chydenius, Simon Granroth, Mari Holopainen, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Terhi Peltokorpi, Nasima Razmyar, Hanna-Kaisa Simojoki, Niilo Toivonen

Ei-äännet: 4

Arja Karhuvaara, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Laura Varjokari

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Arja Karhuvaaran vastaehdotuksen äänin 9-4.

Sami Muttilainen ja Arja Karhuvaara jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen.

Sami Muttilainen jätti eriävään mielipiteeseensä seuraavat perustelut:

Stadiin bygataan ja haalitaan mitä kunnianhimoisempia hankkeita. Maljapuheissa suitsutetaan taloudellisia vaikutuksia myöten, mutta samalla perustuksien annetaan sortua ja palvelut kapenevat kaupungin laajentuessa.

Hienoa kun on projekteja, mutta kaupunki myös eriarvoistuu siinä määrin, ettei biennaaliin lähde perhe, jos fyrkat eivät riitä edes metrolippuun, lauttalipusta puhumattakaan. Keskustakirjastoon tarvitaan muutakin sisältöä kuin lainausautomaatti ja desing-kalusteet. Samalla mietitään onko meillä varaa pitää edes uimavalvojaa rannalla.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan sisältöä ei haluaisi asettaa vastakkain, mutta niin se käytännössä menee, koska kaupunki ei toteuta strategiaansa käytännössä vaikka se olisi taloudellisesti mahdollista. Epäinhimillisyyden lisäksi myös matemaattisesti erikoinen laskentakaavio, samalla kun puhutaan kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistämisestä ja liikunnan lisäämisestä.

Henkilöstön jaksaminen. Työ- ja hyvinvointipäivä Vallisaareen – ei paljon hymyilytä.

Arja Karhuvaara jätti eriävään mielipiteeseensä seuraavat perustelut:

Pidän tärkeänä, että jättäessään luonnon jääkentät jäädyttämättä, taataan kuitenkin lasten ja koulujen mahdollisuus jäälajien taitojen oppimiseen ja liikuntapalvelukokonaisuus pyrkii toimimaan niin, että luonnon jääkenttiä käyttäville luodaan mahdollisuus jääkenttien jäädyttämiseen ja hoitoon vapaaehtoisvoimin esimerkiksi niin, että hoidosta huolehtiville mahdollistetaan maksuton veden ja tarpeen mukaisten huoltovarus- teiden käyttö. Jääkenttien käytön vastuu siirtyy silloin käyttäjälle itselleen, mahdolliselle käyttäjäseuralle tai opetustoimelle.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Ari Tirri, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi
Kirsti Laine-Hendolin, hallintojohtaja, puhelin: 310 87751
kirsti.laine(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 27.08.2018 § 70

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Pelastuslautakunta päätti hyväksyä pelastuslaitoksen vuoden 2019 talousarvion ja 2020-2021 taloussuunnitelman esitettäväksi edelleen kaupunginhallitukselle.

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2019 talousarvioon

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2019 – 2021

Pelastustoiminnan ja onnettomuuksien ehkäisyn toiminnassa ei arvioida tapahtuvan merkittäviä kysynnän tai tuotantotapojen muutoksia. Ensihoitopalvelussa tehtävämäärän kasvun ennakoitaan jatkuvan 2 % p.a, mikä ilman lisäresursseja heijastuu ensihoitopalvelun henkilöstön entistä suurempaan kuormittumiseen sekä palveluviiveisiin.

Ensihoitopalvelussa palvelun tuottajana toimiva pelastuslaitos ja palvelun järjestämisvastuussa oleva Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat tunnistaneeet riskin kiireellisen ensihoidon palvelutason laskusta. Helsingissä kuljettavien ensihoitoyksiköiden tehtäväsidonaisuusai-ka on erittäin korkea. Vuoden 2010 tasoon verrattuna lähes 40 % kumulatiivinen ensihoidon tehtävämäärän kasvu ja kriittiselle tasolle nousut tehtäväsidonaisuus aiheuttavat suuria paineita ensihoitohenkilöstön työssä jaksamiselle ja palvelun laatutason säilyttämiselle. Tilanteen korjaamiseksi ensihoitopalvelun resursseja kasvatetaan taloussuunnitelmakaudella 11 henkilötyövuodella.

Toimintaympäristössä tapahtuvien merkittävien uudistusten ja ilmiöiden vaikutukset toimintaympäristöön

Maakuntaudistuksessa Helsingin pelastuslaitos siirtyy 1.1.2021 Uudenmaan maakunnan alaiseksi liikelaitokseksi yhdessä Keski-Uudenmaan, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan pelastuslaitosten kanssa. Uudistuksen arvioidaan heikentävän pelastuslaitoksen kykyä toteuttaa pelastustoimen palvelutaso Helsingin kaupungin alueella tarkoituksenmukaisella tavalla pelastustoimen resurssien ja palveluiden jakaantues- sa laajemmalle alueelle. Uudistuksen ennakoitaan heikentävän pelastustoimen toimintaedellytyksiä Helsingissä toiminnan rahoitusta koskevan päätöksenteon siirtyessä pois Helsingin kaupungilta. Uudistuksen vaikutukset väestönsuojelun koordinointiin Helsingin alueella eivät ole tiedossa ja uudistuksen arvioidaan olevan merkittävä riski Helsingin väestönsuojatilojen ylläpidon kannalta.

Helsingin pelastuskoulua ollaan lakkauttamassa pelastustoimen valtakunnalliseen uudistukseen ja maakuntaudistukseen liittyen. Lakkauttamisen myötä ei enää ole mahdollista integroida pelastajakoulutusta suoraan pelastuslaitoksen työelämätarpeisiin ja terveydenhuollon ammattitutkinnon omaavien pelastajien rekrytointi vaikeutuu. Pidemmällä aikavälillä pelastajan tehtävät eriytyvät ensihoitajan ammatista, mikä

johtaa nykyistä huomattavasti heikompaan ensihoidon sekä pelastustoiminnan suorituskykyyn suuronnettomuustilanteissa.

Aluehallintoviranomainen on valvontatoiminnassaan katsonut, että pelastustoimen palvelutaso Helsingissä ei ole riittävä, koska pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on keskimäärin yli kuusi minuuttia yli 50 % tehtävistä. Pelastuslaitoksen näkemyksen mukaan palvelutaso Helsingissä on tarkoituksenmukaisesti ja lain edellyttämällä tavalla järjestetty eikä aluehallintoviranomaisen käyttämä yksipuolinen toimintavalmiussmittari anna oikeaa kuvaa palvelutason riittävyydestä. Riskianalyysin perusteella toimintavalmiusresursseja lisäämällä voitaisiin saavuttaa siitä aiheutuvat kustannukset huomioiden vain marginaalista hyötyä palvelutasossa, mitä ei Helsingin pelastustoimen alueen kokonaisturvallisuuden kannalta voida pitää tarkoituksenmukaisena.

Irtaimen investoinnit

Pelastuslaitoksen irtaimen käyttöomaisuuden talousarvioesitys 2019 ja taloussuunnitelmat 2020 – 2028 ovat liitteenä. Vuoden 2019 tärkeimpiä investointeja ovat ensihoidon defibrillaattorit ja ensihoitot autot sekä öljyntorjuntakaluston täydennyshankinnat.

Pelastustoimen ja väestönsuojien uudis- ja korjausrakentamisen investoinnit kuuluvat kaupunkiympäristön toimialan päätettäväksi. Rakentamisen tarpeista on annettu lausunto kaupunkiympäristön toimialalle.

Taloussarvion vaikutusarviointi

Taloussarvio mahdollistaa Helsingin turvallisuuden ylläpitämisen kaupungin kasvun ja tuottavuustavoitteiden mukaisesti.

Kaupunkistrategian ja sen tavoitteiden toteuttaminen

Maailman toimivin kaupunki

Pelastuslaitos huolehtii Helsingin turvallisuudesta kaupungin kasvun ja tuottavuustavoitteiden mukaisesti.

Kestävän kasvun turvaaminen ja uudistuvat palvelut

Jatkuvalla riskianalyysillä, monipuolisilla onnettomuuksien ehkäisyn menetelmillä sekä pelastustoiminnan saatavuuden kriittisellä tarkastelulla varmistetaan yleistä turvallisuutta Helsingin kaupunkirakenteen kehittyessä. Sopimuspalokuntien ja Helsingin pelastusliiton roolia pelastuslaitoksen viranomaistoiminnan tukena onnettomuuksien ehkäisyssä vahvistetaan.

Uudistuvat palvelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Pelastuslaitos kehittää aktiivisesti valtakunnallista tietojärjestelmää palveluprosessin, tietojohdamisen sekä palveluiden digitalisoinnin tueksi valvontatoiminnassa.

Pelastuslaitos panostaa henkilöstön tietosuojasaamiseen.

Vastuullinen taloudenpito hyvinvoivan kaupungin perusta

Pelastustoimen tuottavuus on valtakunnan kärkitasoa.

Pelastustoimen kustannukset per asukas ovat kaupungin sisäisten palveluiden kustannustason nousu huomioiden valtakunnan keskiarvoa paremmat.

Ensihoitopalvelun kustannukset per asukas ovat kaupungin sisäisten palveluiden kustannustason nousu huomioiden valtakunnan keskiarvoa paremmat.

Pelastustoimen investointitasoa tai käyttömenoja ei kasvateta pelkän reaktiivisen toimintakyvyn nostamiseksi, koska siitä saavutettavan tuotavuushyödyn arvioidaan olevan marginaalinen.

Henkilöstösuunnitelma 2019 – 2021

Pelastuslaitos perustaa kuusi uutta pelastustoiminnan vakanssia vuonna 2019. Vakansseilla varmistetaan pelastustoiminnan valmiuden ylläpito ja riittävät pelastustoiminnan johtamisen resurssit.

Ensihoitopalvelun tarpeisiin on suunniteltu vuosille 2020-2021 yhteensä 11 pelastajan tai muuta vakanssia, jotka käytetään yhden perustason ensihoitoyksikön valmiuden nostamiseksi ympärivuorokautiseksi sekä lisäämällä kenttäjohtajalle hoitotasoinen työpari 24/7 valmiuteen.

Vallitsevassa suhdanteessa pelastuslaitos ei kykene kilpailemaan työvoiman saatavuudessa, mikä aiheuttaa jatkuvaa resurssivajetta erityisesti valvontatoiminnassa. Lisäksi päällystötason henkilöstövaje luo pullonkauloja pelastustoiminnan asiantuntijatoimintaan. Ongelman ratkaisemiseksi taloussuunnitelmakaudella pelastuslaitos panostaa ennakkolliseen rekrytointiin sekä työnkuvien kehittämiseen kriittisten osastitarpeiden ja käytettävissä olevan työvoiman kohtaamisen parantamiseksi.

Tilankäyttösuunnitelma 2019 – 2021

Palvelutasopäätöksen mukaisesti kartoitetaan tarvetta suunnitella pelastusasemia tunnistetuille katvealueille riskianalyysin perusteella. Pelastuslaitos tutkii myös aktiivisesti pelastusasemaa kevyempien ratkaisujen mahdollisuutta pelastustoimen palveluverkon kehittämiseksi.

28.11.2018

Asia/3

Malmin vanhan aseman korvaavan tilan rakentamisen suunnittelu on aloitettu ja projekti pyritään käynnistämään 2019. Aseman henkilöstö on nyt sijoitettu väliaikaisiin tiloihin sisäilmaongelmien johdosta. Rakentamisen toteuttaminen edellyttää rahoituksen osoittamista kaupunkiympäristön investointibudjetista.

Malmin alueen lisäksi pelastustoimen ja ensihoidon palveluverkkoa suunnitellaan kehitettävän Konala-Lassilassa sekä Laajasalossa, jossa pelastusaseman rakentamistarve liittyy olennaisesti Kruunuvuorenrannan rakentamiseen ja alueen väestömäärän merkittävään kasvuun alueen muun rakentamisen valmistuessa. Näiden alueiden mahdolliset tilatarpeet tarkentuvat taloussuunnitelmakauden lopulla.

Taloussuunnitelmakaudella pyritään ratkaisemaan valtakunnallisen, tai vähintään Uudenmaan laajuisen, pelastustoiminnan tilannekeskuksen sijainti. Yhtenä vaihtoehtona on Helsinki.

Digitalisaatio ja tietotekniikka palvelutuotannon ja prosessien kehittämisessä

Pelastuslaitos kehittää aktiivisesti valtakunnallista valvontatoiminnan tietojärjestelmää palveluprosessin, tietojohdamisen sekä palveluiden digitalisoinnin tueksi valvontatoiminnassa.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Kestävän kasvun turvaaminen on kaupungin keskeinen tehtävä

Onnettomuuksia ehkäistään lisäämällä kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kykyä estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia.

Mittari: Tavoitteena on vähintään 8000 turvallisuuspistettä.

Pelastustoiminnan toimintavalmius on riittävä ja tarkoituksenmukainen.

Mittari: Pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen riskiluokan määrittävissä onnettomuustyypeissä.

Kiireellinen ensihoito toteutuu tilaajan vaatimusten mukaisesti.

Mittari: Ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive kiireellisyysluokkien A ja B tehtävissä.

Mittari: Maallikoiden havaitsemista kammioväriäpotilaista selviytyy vähintään 32 %.

Uudistuvat palvelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Henkilöstön osaaminen kehittyy jatkuvasti.

Mittari: Täydennyskoulutuksen määrä on vähintään sama kuin vuonna 2018.

Henkilöstön työkykyä edistetään jatkuvasti.

Mittari: Sairauspoissaolot VATU-menettelyt toteutuvat.

Taloudellisesti kestävä kehitys

Pelastuslaitoksen toiminta on tuottavaa kaupungin kasvu ja palvelutarpeen muutokset huomioiden.

Mittari: Tulosbudjetti ei ylity.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi
Investoinnit: Kari Virtanen, tekninen päällikkö, puhelin: 310 31400

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta 27.08.2018 § 16

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä ja esittää kaupunginhallitukselle taloushallintopalveluliikelaitoksen vuoden 2019 talousarvioehdotuksen sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2019 – 2021 liitteiden mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Tuija Kuivalainen

Lisätiedot

Tuija Kuivalainen, toimitusjohtaja, puhelin: 310 25100
tuija.kuivalainen(a)hel.fi
Pirjo Kivi, talouspäällikkö, puhelin: 310 25106
pirjo.kivi(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.08.2018 § 196

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä liitteen 1 mukaisen esittelijän ehdotuksesta poikkeavan ehdotuksen sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2019 talousarvioksi ja vuosien 2019–2021 taloussuunnitelmaksiksi.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi kaupunginhallituksen antamat vuoden 2019 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2019–2021 laatimisohjeet (liite 5).

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että sote-palveluiden laskennallinen tuottavuustavoite on annettuna menoraamilla 1,3 %. Toimialan painelaskelmien mukaan sosiaali- ja terveystoimialoihin kohdistuu kysynnän kasvua johtuen väestönkasvusta, yli 75-vuotiaiden määrän suuresta kasvusta sekä lastensuojelun merkittävästä palvelutarpeen kasvusta. Ikääntymisen ja väestönkasvun aiheuttama palvelujen tarpeen kasvu on toimialan arvion mukaan noin 14 miljoonaa, minkä lisäksi menopaineita tulee mm. kustannustason noususta ostopalveluissa ja palkankorotuksista. Kokonaispaine on noin 20 miljoonaa, josta kaupungin strategian mukainen tuottavuustavoite 0,5 % on noin 7 miljoonaa, minkä jälkeen jää vielä 12 miljoonaa säästettäväksi. Tuottavuutta parantavilla toimenpiteillä voidaan hillitä kustannusten kasvua tiettyyn raajaan saakka, mutta tässä mittaluokassa se on haastavaa palvelujen laatua ja määrää heikentämättä.

Tämän vuoksi sosiaali- ja terveyslautakunta esittää, että kaupunginhallitukselle lautakuntien esitysten perusteella jaettavaksi varattu 13 miljoonaa euroa kohdennetaan sosiaali- ja terveystoimialalle käytettäväksi seuraavasti:

1. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden tukemiseen ja syrjäytymisen ehkäisemiseen 5 milj. euroa
  - ennaltaehkäisevien palvelujen ja avopalvelujen vahvistamiseen
  - lastensuojelun sijaishuollon tarpeen kasvuun vastaamiseen
2. Ikääntyneiden hyvinvoinnin ja terveyden tukemiseen 6 milj. euroa
  - palveluneuvonnan ja -ohjauksen sekä varhaisen palvelutarpeen arvioinnin vahvistamiseen
  - turvallisen ja arvokkaan elämän mahdollistamiseen oikea-aikaisilla, riittäväillä ja tarpeenmukaisilla palveluilla
3. Palvelujen saavuuden turvaamiseen 2 milj. euroa
  - sähköisten palvelujen lisäämiseen osallisuuden vahvistamiseksi, matalan kynnyksen kontaktien mahdollistamiseksi ja palvelujen saatavuuden parantamiseksi asiakkaan omassa toimintaympäristössä

- terveysasemapalvelujen sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuuden parantamiseen.

Talousarvioesityksen sitovien tavoitteiden mittareiden lisäksi lautakunnan tahtotila on, että vuoden 2019 jälkeen pyritään mittaamaan myös kotihoidon asiakkaiden päivystyskäyntien määrää. Näin ollen sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että toimiala ryhtyy toimiin teknisten kyvykkyyksien päivittämiseksi, jotta tätä tunnuslukua pystytään tulevaisuudessa mittaamaan.

Käsittely

21.08.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja vastaava suunnittelija Mikael Karell olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystään seuraavasti: Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivulla 21 muutetaan kohta "Omaishoidon tuen käyttöä palveluiden tuottamistapana tuetaan edelleen vahvasti" muotoon "Omaishoidon tuen käyttöä tuetaan edelleen vahvasti".

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Lisätään päätösehdotuksen uusi kappale: "Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että sote-palveluiden laskennallinen tuottavuustavoite on annetulla menoraamilla 1,3 %. Toimialan painelaskelmien mukaan sosiaali- ja terveyspalveluihin kohdistuu kysynnän kasvua johtuen väestönkasvusta, yli 75-vuotiaiden määrän suuresta kasvusta sekä lastensuojelun merkittävästä palvelutarpeen kasvusta. Ikääntymisen ja väestönkasvun aiheuttama palvelujen tarpeen kasvu on toimialan arvion mukaan noin 14 miljoonaa, minkä lisäksi menopaineita tulee mm. kustannustason noususta ostopalveluissa ja palkankorotuksista. Kokonaispaine on noin 20 miljoonaa, josta kaupungin strategian mukainen tuottavuustavoite 0,5 % on noin 7 miljoonaa, minkä jälkeen jää vielä 12 miljoonaa säästettäväksi. Tuottavuutta parantavilla toimenpiteillä voidaan hillitä kustannusten kasvua tiettyyn rajaan saakka, mutta tässä mittaluokassa se on haastavaa palvelujen laatua ja määrää heikentämättä.

Lisäksi muutetaan päätösehdotuksen kolmannen kappaleen ensimmäinen lause alkamaan seuraavassa muodossa: "Tämän vuoksi sosiaali- ja terveyslautakunta esittää, että kaupunginhallitukselle lautakuntien esitysten perusteella jaettavaksi varattu 13 miljoonaa euroa kohdenneetaan...."

28.11.2018

Kannattaja: jäsen Sami Heistaro

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Sanna Vesikansa vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Kati Juva: Lisätään päätösehdotuksessa esitetyn jakosuunnitelman kohdan 3 viimeiseen kohtaan "sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen" siten, että koko kohta 3 kuuluu seuraavasti:

"Palvelujen saavuuden turvaamiseen 2 milj. euroa

- sähköisten palvelujen lisäämiseen osallisuuden vahvistamiseksi, matkan kynnyksen kontaktien mahdollistamiseksi ja palvelujen saatavuuden parantamiseksi asiakkaan omassa toimintaympäristössä
- terveysasemapalvelujen sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuuden parantamiseen."

Kannattaja: jäsen Karita Toijonen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 3:

Jäsen Heidi Ahola: Muutetaan päätösehdotuksesta kohta "- turvallisen ja arvokkaan elämän mahdollistamiseen monipuolisilla ja riittäväillä palveluilla" seuraavasti: "- turvallisen ja arvokkaan elämän mahdollistamiseen oikea-aikaisilla, riittäväillä ja tarpeenmukaisilla palveluilla".

Kannattaja: jäsen Mari Rantanen

Vastaehdotus 4:

Jäsen Heidi Ahola: Lisätään päätösehdotuksen loppuun seuraava lause: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että talousarviossa vastataan alan työvoimapulaan myös alan pienimpiä palkkoja nostamalla erityisesti työvoimapulasta kärsivissä tehtävissä."

Kannattaja: jäsen Sandra Hagman

Vastaehdotus 5:

Jäsen Mari Rantanen: Lisätään päätösesitykseen uusi kohta: "Samalla sosiaali ja terveyslautakunta toteaa, että pääasiallisesti maahanmuutosta johtuva väestönkasvu vanhusväestön palvelutarpeiden ja lastensuojelun tarpeiden lisäksi rasittaa jo ennestään tiukkaa talousraamia. Vastaanottokeskusten ja muiden valtion korvaamien maahanmuuttopalveluiden 23,4 prosentin budjettikasvu on omiaan heijastamaan menolisäyksiä myös muihin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin Helsingissä."

28.11.2018

Jäsen Mari Rantasen vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 6:

Jäsen Leo Bergman: Lisätään päätösesitykseen uusi kohta: "Talousarvioesityksen sitovien tavoitteiden mittareiden lisäksi lautakunnan tahtotila on, että vuoden 2019 jälkeen pyritään mittaamaan myös kotihoidon asiakkaiden päivystyskäyntien määrää. Näin ollen sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että toimiala ryhtyy toimiin teknisten kyvykkyyksien päivittämiseksi, jotta tätä tunnuslukua pystytään tulevaisuudessa mittaamaan."

Kannattaja: jäsen Tapio Bergholm

Vastaehdotus 7:

Jäsen Mari Rantanen: Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivulla 5 esitetty "Palvelutarpeisiin vastaamiseksi toiminnassa painotetaan erityisesti kotona asumista tukevia ja kuntoutumista edistäviä palveluja" muutetaan muotoon "Palvelutarpeisiin vastaamiseksi toiminnassa painotetaan erityisesti kotona asumista tukevia ja kuntoutumista edistäviä palveluja kuitenkin siten, että ympärivuorokautisen hoivan piiriin pääsee kun kotona asuminen ei ole turvallista ja kuntalaisen tarpeita vastaavaa".

Kannattaja: jäsen Sami Heistaro

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Mari Rantasen vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 8:

Jäsen Mari Rantanen: Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivulla 5 esitetty "On todennäköistä, että myös osa kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneista jää tai muuttaa muualta Suomesta Helsinkiin, ja osa heistä tarvitsee kiireellistä tai välttämättömiä sosiaali- ja terveyspalveluja" muutetaan muotoon "On todennäköistä, että myös osa kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneista jää laittomasti maahan ja osa heistä hakeutuu Helsinkiin ja kaupungin kiireellisten ja välttämättömien sosiaali- ja terveyspalveluiden piiriin."

Jäsen Mari Rantasen vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 9:

Jäsen Sami Heistaro: Lisätään liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivun 13 kolmannen kappaleen toiseksi viimeisen virkkeen jälkeen: "Ikääntyneiden palveluketjun saumattomuuden edistämiseksi uusien monipuolisten palvelukeskusten rakentamista pyritään kiirehtimään ja kotihoidon toimimista palvelukeskuksista käsin edistämään."

Kannattaja: jäsen Tapio Bergholm

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sami Heistaron vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 10:

Jäsen Tapio Bergholm: Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivulle 17 sitovien toiminnallisten tavoitteiden kohdan Palvelurakenteen keventäminen mittari "Ympäri vuorokautisessa..." muutetaan seuraavaan muotoon: "Ympäri vuorokautisessa hoivassa laitoshoidossa olevien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee ja tehostetussa palveluasumisessa olevien osuus nousee vuoteen 2018 verrattuna. Ympäri vuorokautisen hoivan määrää nostetaan vastaamaan paremmin tällä vuosituhannella tapahtunutta ikäihmisten (yli 75-vuotiaiden ja erityisesti yli 85-vuotiaiden) lukumäärän kasvua."

Kannattaja: jäsen Karita Toijonen

Vastaehdotus 11:

Jäsen Heidi Ahola: Muutetaan liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivun 7 neljäs kappale seuraavaan muotoon: "Ikääntyneiden palveluisa palvelurakenteen muutosta jatketaan. Toiminnan painopistettä siirretään kotona asumisen tukemiseen siten, että jokaiselle vanhukselle voidaan taata hänelle sopivin hoitomuoto. Ympäri vuorokautiseen hoitoon pääsemistä parannetaan niin, että hoitoon pääsee aina silloin kun hoidon turvaaminen kotona ei ole enää mahdollista. Helsingin sairaalassa painopiste on geriatrisessa akuuttihoitossa, kuntoutuksessa ja palliativisessa hoidossa. Tavoitteena on, että sekä sairaala- että arviointi- ja kuntoutustoiminnassa aiempaan asumiseen palaavien osuus nousee. Pyörövi-ilmion vähentämiseksi tavoitteena on, että kuntoutumisen kautta aiempaan asumiseen palataan samassa tai paremmassa kunnossa kuin ennen sairaalahoitoon joutumista."

Kannattaja: jäsen Mari Rantanen

Vastaehdotus 12:

Jäsen Heidi Ahola: Muutetaan liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivun 12 ensimmäisen kappaleen toinen lause kuulumaan seuraavasti: "Työvoiman saatavuuden ja pysyvyyden turvaamiseksi kiinnitetään erityistä huomiota henkilöstökokemuksen parantamiseen sekä työnantaja-mielikuvan kehittämiseen viestinnän ja markkinoinnin keinoin. Työvoiman saatavuudessa keskeistä on kuitenkin myös palkkauksen kehittäminen."

Kannattaja: jäsen Mari Rantanen

Vastaehdotus 13:

Jäsen Heidi Ahola: Poistetaan liitteenä olevan talousarvioehdotuksen toiminnallisista tavoitteista (s. 17) seuraava mittari: "Ympäri vuorokauti-
sessa hoivassa asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee edelliseen
vuoteen verrattuna, siten että laitoshoidon osuus hoivasta pienenee
vuoteen 2018 verrattuna."

Kannattaja: jäsen Mari Rantanen

Vastaehdotus 14:

Jäsen Mari Rantanen: Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sitovan
toiminnallisen tavoitteen palvelurakenteen keventäminen (s. 17) ensim-
mäinen mittari muutetaan seuraavaan muotoon: "Kotona asuvien
osuus 75 vuotta täyttäneistä pysyy ennallaan vuoteen 2018 verrattuna".

Kannattaja: jäsen Sandra Hagman

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten
tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Heidi Ahola): Muutetaan päätösehd-
dotuksesta kohta "- turvallisen ja arvokkaan elämän mahdollistamiseen
monipuolisilla ja riittäväillä palveluilla" seuraavasti: "- turvallisen ja arvok-
kaan elämän mahdollistamiseen oikea-aikaisilla, riittäväillä ja tarpeen-
mukaisilla palveluilla".

Jaa-äännet: 3

Sami Heistaro, Markus Kalliola, Matias Pajula

Ei-äännet: 10

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sandra
Hagman, Kati Juva, Mari Rantanen, Karita Toijonen, Tuomas Tuure,
Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Heidi Aholan vastaehdo-
tuksen äänin 10 - 3.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 4 (jäsen Heidi Ahola): Lisätään päätösehd-
tuksen loppuun seuraava lause: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää

tärkeänä, että talousarviossa vastataan alan työvoimapulaan myös alan pienimpiä palkkoja nostamalla erityisesti työvoimapulasta kärsivissä tehtävissä.”

Jaa-äännet: 11

Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Kati Juva, Markus Kalliola, Matias Pajula, Mari Rantanen, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 2

Heidi Ahola, Sandra Hagman

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 6 (jäsen Leo Bergman): Lisätään päätösesitykseen uusi kohta: "Talousarvioesityksen sitovien tavoitteiden mittareiden lisäksi lautakunnan tahtotila on, että vuoden 2019 jälkeen pyritään mittaamaan myös kotihoidon asiakkaiden päivystyskäyntien määrää. Näin ollen sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että toimiala ryhtyy toimiin teknisten kyvykkyyksien päivittämiseksi, jotta tätä tunnuslukua pystytään tulevaisuudessa mittaamaan."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Kati Juva, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 4

Sami Heistaro, Markus Kalliola, Matias Pajula, Mari Rantanen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Leo Bergmanin vastaehdotuksen äänin 9 - 0 (tyhjää 4).

4 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 10 (jäsen Tapio Bergholm): Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivulle 17 sitovien toiminnallisten tavoitteiden kohdan Palvelurakenteen keventäminen mittari "Ympäri vuorokauti-

sessä... " muutetaan seuraavaan muotoon: "Ympäri vuorokautisessa hoivassa laitoshoidossa olevien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee ja tehostetussa palveluasumisessa olevien osuus nousee vuoteen 2018 verrattuna. Ympäri vuorokautisen hoivan määrää nostetaan vastaamaan paremmin tällä vuosituohannella tapahtunutta ikäihmisten (yli 75-vuotiaiden ja erityisesti yli 85-vuotiaiden) lukumäärän kasvua."
Ei-ehdotus: Vastaehtotus 13 (jäsen Heidi Ahola): Poistetaan liitteenä olevan talousarvioehdotuksen toiminnallisista tavoitteista (s. 17) seuraava mittari: "Ympäri vuorokautisessa hoivassa asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee edelliseen vuoteen verrattuna, siten että laitoshoidon osuus hoivasta pienenee vuoteen 2018 verrattuna."

Jaa-äännet: 10

Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Kati Juva, Markus Kalliola, Matias Pajula, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Heidi Ahola, Sandra Hagman, Mari Rantanen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Tapio Bergholmin vastaehtotuksen äänin 10 - 3.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehtotus 10 (jäsen Tapio Bergholm): Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivulle 17 sitovien toiminnallisten tavoitteiden kohdan Palvelurakenteen keventäminen mittari "Ympäri vuorokautisessa... " muutetaan seuraavaan muotoon: "Ympäri vuorokautisessa hoivassa laitoshoidossa olevien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee ja tehostetussa palveluasumisessa olevien osuus nousee vuoteen 2018 verrattuna. Ympäri vuorokautisen hoivan määrää nostetaan vastaamaan paremmin tällä vuosituohannella tapahtunutta ikäihmisten (yli 75-vuotiaiden ja erityisesti yli 85-vuotiaiden) lukumäärän kasvua."

Jaa-äännet: 3

Sami Heistaro, Markus Kalliola, Matias Pajula

Ei-äännet: 10

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Kati Juva, Mari Rantanen, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

28.11.2018

Asia/3

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Tapio Bergholmin vastaehdotuksen äänin 10 - 3.

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 11 (jäsen Heidi Ahola): Muutetaan liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivun 7 neljäs kappale seuraavaan muotoon: "Ikääntyneiden palveluissa palvelurakenteen muutosta jatketaan. Toiminnan painopistettä siirretään kotona asumisen tukemiseen siten, että jokaiselle vanhukselle voidaan taata hänelle sopivin hoitomuoto. Ympäri vuorokautiseen hoitoon pääsemistä parannetaan niin, että hoitoon pääsee aina silloin kun hoidon turvaaminen kotona ei ole enää mahdollista. Helsingin sairaalassa painopiste on geriatrisessa akuuttihoitossa, kuntoutuksessa ja palliativisessa hoidossa. Tavoitteena on, että sekä sairaala- että arviointi- ja kuntoutustoiminnassa aiempaan asumiseen palaavien osuus nousee. Pyörövi-ilmion vähentämiseksi tavoitteena on, että kuntoutumisen kautta aiempaan asumiseen palaetaan samassa tai paremmassa kunnossa kuin ennen sairaalahoitoon joutumista."

Jaa-äännet: 3

Sami Heistaro, Markus Kalliola, Matias Pajula

Ei-äännet: 9

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Kati Juva, Mari Rantanen, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Leo Bergman

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Heidi Aholan vastaehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjää 1).

7 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 12 (jäsen Heidi Ahola): Muutetaan liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivun 12 ensimmäisen kappaleen toinen lause kuulumaan seuraavasti: "Työvoiman saatavuuden ja pysyvyyden turvaamiseksi kiinnitetään erityistä huomiota henkilöstökokemuksen

parantamiseen sekä työnantajamielikuvan kehittämiseen viestinnän ja markkinoinnin keinoin. Työvoiman saatavuudessa keskeistä on kuitenkin myös palkkauksen kehittäminen.”

Jaa-äännet: 6

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Markus Kalliola, Matias Pajula, Karita Toijonen

Ei-äännet: 7

Heidi Ahola, Leo Bergman, Sandra Hagman, Kati Juva, Mari Rantanen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Heidi Aholan vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

8 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 14 (jäsen Mari Rantanen): Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sitovan toiminnallisen tavoitteen palvelurakenteen keventäminen (s. 17) ensimmäinen mittari muutetaan seuraavaan muotoon: "Kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä pysyy ennallaan vuoteen 2018 verrattuna".

Jaa-äännet: 10

Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Kati Juva, Markus Kalliola, Matias Pajula, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Heidi Ahola, Sandra Hagman, Mari Rantanen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 3.

14.08.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.11.2018

Asia/3

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Tarkastuslautakunta 21.08.2018 § 59

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä liitteen mukaisen tarkastuslautakunnan ja -viraston talousarvioehdotuksen vuodelle 2019 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2019–2020.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: 310 36581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 16.08.2018 § 114

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä liikenneliikelaitoksen vuoden 2019 talousarvioesityksen ja vuosien 2019-2021 taloussuunnitelmaesityksen sekä lähettää ne edelleen kaupunginhallitukselle.

Samalla johtokunta päätti kehottaa varmistamaan henkilöstön riittävyyden liikennemäärien kasvaessa.

Käsittely

16.08.2018 Ehdotuksen mukaan

Johtokunta päätti yksimielisesti lisätä päätösehdotukseen seuraavaan uuden kappaleen:

Samalla johtokunta päättää kehottaa varmistamaan henkilöstön riittävyyden liikennemäärien kasvaessa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.11.2018

Asia/3

Työterveysliikelaitoksen johtokunta 15.08.2018 § 20

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Työterveysliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi vuoden 2019 talousarvioehdotuksen sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2019-2021 liitteiden 1-2 mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Tiina Pohjonen

Lisätiedot

Tiina Maasilta, hallintopäällikkö, puhelin: +358931054080
tiina.maasilta(a)hel.fi

28.11.2018

Asia/4

§ 379

Sosiaali- ja terveyslautakunnan jaoston jäsenen valinta

HEL 2018-011572 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto

- myönsi Jouko Maliselle eron sosiaali- ja terveyslautakunnan jaoston jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsi Marko Lindforsin jäseneksi sosiaali- ja terveyslautakunnan jaostoon vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Käsittely

Kaupunginvaltuusto valitsi valtuutettu Eveliina Heinäluoman ehdotuksesta Marko Lindforsin uudeksi jäseneksi sosiaali- ja terveyslautakunnan jaostoon.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jenni Björkstén, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö 5.11.2018

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kaupunginvaltuusto valitsi Jouko Malisen (SDP) 7.6.2017 (§ 277) jäseneksi sosiaali- ja terveyslautakunnan jaostoon vuonna 2017 alkavaksi toimikaudeksi. Jouko Malinen pyytää 5.11.2018 eroa sosiaali- ja terveyslautakunnan jaoston jäsenen luottamustoimesta 1.1.2019 alkaen.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö 5.11.2018

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto
Taloushallintopalveluliikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 736

HEL 2018-011572 T 00 00 02

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.11.2018

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Jouko Maliselle eron sosiaali- ja terveyslautakunnan jaoston jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee _____ jäseneksi sosiaali- ja terveyslautakunnan jaostoon vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

28.11.2018

Asia/5

§ 380

Keski-Pasilan tornialueen arkkitehtuuri- ja toteutuskilpailun voittajan valinta ja maa-alueiden luovuttaminen

HEL 2016-011649 T 10 01 01 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti Keski-Pasilan tornialueen arkkitehtuuri- ja toteutuskilpailun ("Helsinki High-rise") johdosta seuraavaa:

- Kilpailun voittajaksi valitaan YIT Rakennus Oy suunnitteluratkaisulaan Trigoni.

- Kaupunki myy YIT Rakennus Oy:lle kiinteistöstä 91-17-9903-5 noin 1 925 m² määräalan, kiinteistöstä 91-432-1-26 noin 1 025 m² määräalan ja kiinteistöstä 91-17-9901-0 pysyvän käyttö- ja hallintaoikeuden noin 1 091 m²:n suuruiseen määräalaan ja tekee sitä koskevan kiinteistökaupan esisopimuksen liitteenä 1 olevan tarjouksen ja liitteenä 2 olevan toteutussopimuksen mukaisin ehdoin. Kaupungin osuus tarjouksen mukaisesta kauppahinnasta on vähintään 12 386 056 euroa.

- Kaupunki tekee liitteenä 2 olevan toteutussopimuksen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi
Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 YIT Rakennus Oy:n tarjous
- 2 Tornialueen aloitusalueen toteutussopimus
- 3 Arviointipöytäkirja
- 4 Muistio kilpailusta ja toteutussopimuksesta
- 5 Kilpailuohjelma

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
YIT Rakennus Oy

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

28.11.2018

Asia/5

	Liite 1
	Liite 2
	Liite 3
	Liite 4
	Liite 5
Muut tarjouksen jättäneet	Esitysteksti
	Kunnallisvalitus, valtuusto
	Liite 1
	Liite 2
	Liite 3
	Liite 4
	Liite 5
Senaatti-kiinteistöt	Esitysteksti
	Liite 1
	Liite 2
	Liite 3
	Liite 4
	Liite 5

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Helsingin kaupunki järjesti yhteistyössä Suomen valtion, jota edustaa Senaatti-kiinteistöt (jäljempänä myös ”Senaatti”), Pasilan sillan eteläpuolelle sijoittuvasta alueesta arkkitehtuuri- ja toteutuskilpailun. Kilpailun suunnittelualue koostui kolmesta osasta (länsialue, keskialue ja itäalue), joista käytetään yhteistä nimitystä Keski-Pasilan tornialue. Tornialueen rakentaminen käynnistyy Veturitien kiertoliittymän ja Pasilankadun väliin sijoittuvalta aloitusalueelta. Aloitusalue on esitetty kilpailuehdotuksessa (liite 5).

Kilpailu käynnistyi 24.1.2017. Kilpailun tavoitteena oli löytää tornialueelle korkeatasoinen suunnitelma sekä ostaja ja toteuttaja tornialueen aloitusalueelle.

Kaksivaiheisena käydyin kilpailun toiseen vaiheeseen valittiin laatuarvion perusteella neljä kilpailijaa, joista sitovan tarjouksen aloitusalueen ostamisesta ja toteuttamisesta jätti kaksi kilpailijaa. Kaupungin ja Senaatin edustajista koostunut arviointiryhmä esittää kilpailun voittajaksi ja tornialueen aloitusalueen toteuttajaksi YIT Rakennus Oy:tä kilpailuehdotuksellaan Trigoni.

Aloitusalueen toteuttaminen edellyttää asemakaavan laatimista. Toteutettavaksi esitettävän aloitusalueen kokonaiskerrosala on noin 67 000

k-m², josta enintään 60 % toteutetaan asuntotuotantona, muun osan koostuessa liike-, toimisto- ja hotellitiloista. Kilpailun voittajalla on toteutussopimuksen mukaan neuvottelumahdollisuus aloitusalueen eteläpuolella sijaitsevaan länsialueen eteläosaan, jonka toteuttaminen voisi mahdollisesti tapahtua osin samanaikaisesti aloitusalueen kanssa. Kokonaisuudessaan Tornialueen länsialue sisältää voittajaehdokkaan suunnitteluratkaisun mukaisesti noin 120 000 k-m².

YIT Rakennus Oy maksaa tarjouksensa mukaan aloitusalueen toteuttamiseen luovutettavista tonteista sekä pysyvistä käyttö- ja hallintaoikeuksista kaupungille ja Senaatille vähintään 37 158 167 euroa, josta kaupungin osuus on 1/3 ja Senaatin 2/3. Näin ollen kaupungin osuus myyntitulosta on vähintään 12 386 056 euroa. Myyntitulojen jakautuminen perustuu [kaupunginvaltuuston 17.5.2017 \(246 §\) hyväksymään kaupungin ja valtion väliseen Keski-Pasilan osayleiskaava-alueen koskevaan yhteistyösopimukseen](#).

Keski-Pasilan tornialueen rakentaminen on merkittävä osa Keski-Pasilan kaupunkikuvallista ilmettä. Kilpailun voittajaksi esitettävä suunnitteluratkaisu täyttää kaupunkikuvalliset, laadulliset ja toiminnalliset tavoitteet, jotka kilpailulle asetettiin. Kilpailun toisessa vaiheessa käytyjen toteutussopimusneuvottelujen yhteydessä on pyritty varmistamaan, että voittajaehdotus on toimiva ja toteutuskelpoinen esitettyssä muodossaan.

Aloitusalueesta tulee muodostumaan urbaani sekoittunut asuin- ja toimitala-alue, josta on hyvät liikenneyhteydet niin seudullisesti kuin valtakunnallisestikin. Pasilan sillan rajoittuva aloitusalue on merkittävä jatkumo Keski-Pasilan kasvamiselle etelän suuntaan.

Aloitusalueen tontteja sekä pysyviä käyttö- ja hallintaoikeuksia koskevat kiinteistökaupat on tarkoitus tehdä vuoden sisällä alueen asema-kaavan lainvoimaistumisesta. Rakentamisen on tarkoitus käynnistyä vuonna 2021. Tavoitteena on, että aloitusalue olisi valmis kokonaisuudessaan vuonna 2027. Valmistuessaan se tarjoaa noin 500 asuntoa, 300 hotellihuonetta sekä työpaikan noin 1 000 ihmiselle.

Esittelijän perustelut

Helsinki High-rise -kilpailu

Kaupunki ja Senaatti järjestivät yhteistyössä Pasilan sillan eteläpuolelle sijoittuvasta alueesta arkkitehtuuri- ja toteutuskilpailun ”Helsinki High-rise -kilpailu”. Kilpailun suunnittelualue koostui kolmesta osasta (länsialue, keskialue ja itäalue), joista käytetään yhteisesti nimitystä Keski-Pasilan tornialue. Tornialueen rakentaminen käynnistyy Veturitien kierto-liittymän ja Pasilankadun väliin sijoittuvalta aloitusalueelta. Tarkoitukse-

na on jatkaa Keski-Pasilan laajentumista Pasilan sillan eteläpuoliselle alueelle vireänä ja urbaanina kaupunkiympäristönä.

Valtio omistaa aloitusalueesta noin 60 % ja kaupunki 40 %.

Kaksivaiheisena käydyn kilpailun ensimmäinen kilpailuvaihe päättyi toukokuussa 2017. Ensimmäisessä vaiheessa kilpailijoiden tuli antaa suunnitelmaehdotuksensa koko kilpailualueelle. Arvioinnissa länsialueelle esitetyn suunnitelman painoarvo oli 70% ja kokonaisratkaisun 30 %. Suunnitelmaehdotusten arviointikriteerit jakautuivat kaupunkitilalliseen laatuun (50%), toiminnallisuuteen (30%) ja toteutettavuuteen (20%). Suunnitelmaehdotuksia saapui kymmenen, ja ne arvioitiin ensimmäisessä vaiheessa salaisina. Kilpailun arviointiryhmä valitsi laatuarvioinnin perusteella kilpailun toiseen vaiheeseen neljä ehdotusta: Kvartsi (Sponda Oyj), Trigoni (YIT Rakennus Oy), Silva (Fira Oy, NREP Oy ja Bonava Oy) ja Etelä-Pasila (Skanska Talonrakennus Oy, Skanska CDF Oy ja Sato Oyj).

Kilpailun toinen vaihe käynnistyi syksyllä 2017. Kaupungin ja Senaatin edustajista koostunut ohjausryhmä neuvotteli kunkin toiseen vaiheeseen edenneen kilpailijan kanssa toteutussopimuksen. Sopimusneuvottelut kestivät yhteensä noin kahdeksan kuukautta. Lisäksi kilpailun toisessa vaiheessa käytiin läpi eri asiantuntijoiden toimesta suunnitelman toimivuutta ja toteutuskelpoisuutta muun muassa tornien paloteknisestä näkökulmasta.

Neuvotteluissa saavutettiin yhteisymmärrys kahden kilpailijan (suunnitelmat Trigoni ja Etelä-Pasila) kanssa. Molemmilta kilpailijoilta pyydettiin sopimusneuvottelujen päättymisen jälkeen tarjousta aloitusalueen toteuttamisesta ja ostamisesta. Molemmat kilpailijat jättivät määräämään mennessä tarjouksen aloitusalueen toteuttamisesta.

Kilpailun vaiheet on kuvattu liitteessä 4.

Kilpailun toisen vaiheen arviointi

Kilpailun toisen vaiheen arvioinnissa keskityttiin länsialueeseen painottaen aloitusalueen ratkaisuja. Aloitusalueen painoarvo arvioinnissa oli 80 % ja muun länsialueen, kokonaisratkaisun 20 %. Toisessa vaiheessa jätettyjen suunnitteluratkaisujen arvostelukriteereinä olivat arkkitehtoninen laatu (painoarvo 60 %) ja toiminnallisuus (painoarvo 40%), jotka pitivät sisällään seuraavia kokonaisuuksia:

Arkkitehtoninen laatu

- kaupunkirakenteellinen kokonaisuus
- suhde ympäristöön

- omaleimaisuus, alueen identiteettiä luovat ratkaisut
- rakennukset ja niiden keskinäiset suhteet
- kaupunkitilan monimuotoisuus ja viihtyisyys, sisä- ja ulkotilojen liittyminen toisiinsa
- laatu vaiheittaisessa toteutuksessa

Toiminnallisuus

- kokonaisratkaisun toimivuus
- liike- ja palvelutoimintojen sisältö, sijoittuminen ja suhde kokonaisuuteen
- muiden toimintojen luonteva sijoittuminen
- jalankulun ja liikennejärjestelyjen toimivuus
- huollon ja logistiikan sujuvat järjestelyt
- toiminnallinen laatu eri toteutusvaiheissa

Suunnitteluratkaisut

Trigoni

YIT Rakennus Oy:n tarjouksen sisältämän suunnitteluratkaisun ja toteutus sopimuksen mukaisesti Keski-Pasilan tornialueen aloitusalueelle esitetään toteutettavaksi kaksi tornirakennusta sekä niitä yhdistävä jalustaosa. Jalustaosaan on esitetty toteuttavan pääasiallisesti liiketiloja, torneihin puolestaan sekoittuneesti asuin- hotelli-, toimisto- ja liiketiloja. Suunnitteluratkaisussa on esitetty alueen korkeimpaan torniin (180 metriä) kaksikerroksinen ravintolatila kerrokseen 50 ja 51.

YIT Rakennus Oy:n tarjous on liitteenä 1. Suunnitteluratkaisun arkkitehtuurista on vastannut suomalainen arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki arkkitehdit. Lisäksi kohteen suunnitteluun on osallistunut suuri määrä suomalaisia sekä kansainvälisiä asiantuntijoita.

Toteutettavaksi esitettävän aloitusalueen rakennusoikeus on noin 67 000 k-m². Rakennusoikeus koostuu liiketiloista noin 11 000 k-m², toimistotiloista 8 000 k-m², hotellitiloista 12 000 k-m² ja asuintiloista 36 000 k-m². Lisäksi alueelle tulee kerrosalaan kuulumattomia huolto-, varasto-, väestönsuoja-, pysäköinti- ja yleiseen jalankulkuun tarkoitettuja

tiloja. Suunnitteluratkaisun mukaisesti asuntojen osuus rakennusoikeudesta on noin 54 %.

Aloitusalue käynnistää tornitorakentamisen Pasilassa luoden Pasilalle uudenlaista identiteettiä ja vahvaa omaleimaisuutta. Neuvottelun toteutussopimuksen mukaisesti kilpailun voittajaehdokkaalla on neuvottelumahdollisuus aloitusalueen eteläpuoliseen alueeseen, jonne kilpailija on esittänyt suunnitteluratkaisussa kolmea tornirakennusta. Kokonaisuudessaan aloitus- ja optioalue käsittää noin 120 000 k-m². Aloitusalueen rakentamisen on tarkoitus käynnistyä vuonna 2021 ja YIT Rakennus Oy:n tavoitteena on, että aloitusalue olisi kokonaisuudessaan valmis vuonna 2027.

Etelä-Pasila

Tarjouksensa aloitusalueesta jätti myös kilpailija Skanska Talonrakennus Oy, Skanska CDF ja Sato Oyj ehdotuksellaan Etelä-Pasila. Kilpailijan ehdotus sisältää aloitusalueelle kolme eri hahmoista tornia, joiden yhteenlaskettu rakennusoikeus oli noin 73 000 k-m².

Etelä-Pasilan esittämän suunnitteluratkaisun mukaisesti aloitusalueella olisi asuintiloja lähes 44 000 k-m², liiketiloja lähes 4 000 k-m² sekä toimistotiloja vajaat 26 000 k-m². Suunnitteluratkaisun identiteettinä toimisi jokaisen tornin oma vahva luonne sekä ympäristöä yhdistävänä tekijänä vehreyden säilyttäminen mahdollisimman laajassa mittakaavassa.

Suunnitteluratkaisussa rakentamisen on esitetty käynnistyväksi aloitusalueen korkeimmasta tornista Pasilan piirtäjistä. Pasilan piirtäjä sisältää 43 kerrosta pääasiallisesti asuintiloja sekä yläkerrokseen sijoittuvan julkisen kylpylän. Lähes samanaikaisesti käynnistyvä Spiraalitorni esitetään kokonaisuudessaan toimistotorniksi, jonka kattokerrokseen esitetään sijoitettavan ravintolatiloja. Suunnitteluratkaisun kolmas torni, Ratapuiston torni oli 28-kerroksinen sisältäen pääasiallisesti asuintiloja. Suunnitteluratkaisussa torniaukio esitetään sijaitsevan Pasilan siltaa alemmassa tasossa, jota reunustaa kauppahalli.

Arviointiryhmän arviointi ja esitys kilpailun voittajaksi

Arviointiryhmän suorittamassa arvioinnissa suunnitteluratkaisu Trigoni sai kokonaispisteet 4,1/5 ja suunnitteluratkaisu Etelä-Pasila 3,4/5. Arviointiryhmä kuuli kilpailun toisen vaiheen arvioinnissa kahta Suomen arkkitehtiliiton nimeämää edustajaa, kaavoituksen asiantuntijaa, liikenteen asiantuntijaa, maisemasuunnittelun asiantuntijaa, kestävän kehityksen asiantuntijaa sekä kahta liiketalouden asiantuntijaa.

Kaupungin ja Senaatin edustajista koostunut arviointiryhmä arvioi 14.9.2018 laatuarvioinnin perusteella parhaaksi suunnitteluratkaisuksi

Trigonin. Kilpailun toisen vaiheen arviointipöytäkirja allekirjoitettiin 28.9.2018 (liite 3).

Kilpailijoiden tarjoamat suunnitteluratkaisut ovat nähtävissä [kaupungin aineistopankissa](#).

Valtion ja kaupungin väliset sopimukset Keski-Pasilan alueesta

Keski-Pasilan rakentaminen perustuu valtion ja kaupungin välillä laadittuihin sopimuksiin. Ensimmäinen tähän liittyvä sopimus on vuonna 2002 solmittu aiesopimus, jossa sovittiin alueen rakentamisesta sen jälkeen, kun Keski-Pasilan alaratapihaa ei Vuosaaren uuden sataman valmistuessa enää tarvittu kantakaupungin satamien tavaraliikennejärjestelyihin. Kyseinen sopimus on korvattu vuonna 2017 allekirjoitetulla Keski-Pasilan osayleiskaavan mukaisen alueen kattavalla yhteistyösopimuksella.

Keski-Pasilan osayleiskaavan aluetta koskevassa yhteistyösopimuksessa todetaan, että koko sopimusalueelle kaavoitettavan uudis- ja lisärakennusoikeuden arvo jaetaan Senaatin ja kaupungin kesken siten, että ensimmäisen 250 000 k-m²:n uudis- ja lisärakennusoikeuden arvosta kaupungin osuus on 16,16 % ja Senaatti-kiinteistöjen osuus 83,84 %. Siltä osin kuin sopimusalueen uudis- ja lisärakennusoikeus ylittää 250 000 k-m², arvo jaetaan osapuolten kesken siten, että Senaatin osuus siitä on 2/3 ja kaupungin osuus 1/3.

Keski-Pasilan keskustakorttelia koskevassa valtion ja kaupungin yhteistyösopimuksessa sovittiin, että kaupungin osuus keskustakorttelin rakennusoikeuden myyntihinnasta on 1/3 alueelle toteutettavien merkittävien infrakustannusten vuoksi. Kaupungin keskustakorttelista saama etupainotteinen myyntisaaminen huomioidaan seuraavissa Keski-Pasilan osayleiskaavan mukaisen sopimusalueen kiinteistökaupoissa.

23.10.2018 mennessä valtio ja kaupunki ovat luovuttaneet Keski-Pasilan osayleiskaavan alueelta yhteensä 217 000 k-m² uudis- ja lisärakennusoikeutta. Keski-Pasilan ratapihakortteleiden alueella tapahtuvista tontinluovutuksista johtuen, edellä mainittu 250 000 k-m² rajapyykki ylittäneen ennen lopullisten kiinteistökauppojen tekemistä aloitusalueen tonteista sekä pysyvistä käyttö- ja hallintaoikeuksista. Tästä johtuen ja kaustuvat tulot aloitusalueen rakennusoikeuksista siten, että kaupunki saa myyntitulosta 1/3 ja Senaatti 2/3.

Senaatti-kiinteistöt, liikennevirasto ja kaupunki ovat allekirjoittaneet vuonna 2017 Keski-Pasilan tornialueen suunnitteluun ja toteutukseen liittyvän yhteistyösopimuksen. Kyseisessä sopimuksessa on sovittu tarkemmin alueella noudatettavista tontinluovutusperiaatteista ja kilpailujen järjestämisestä. Lisäksi sopimuksessa on sovittu Helsinki High-rise

-kilpailun järjestämisen organisoinnista ja alueen luovuttamisesta rakentamista varten.

Keskustakorttelia koskeva yhteistyösopimus on hyväksytty [kaupungin-hallituksessa 5.3.2012 \(248 §\)](#). Muut yhteistyösopimukset on hyväksytty [kaupunginvaltuustossa 17.5.2017 \(246 §\)](#).

Kiinteistökaupat, kauppahinta ja sen maksaminen

Kilpailun voittajaksi esitettävän YIT Rakennus Oy:n suunnitteluratkaisun mukaisen aloitusalueen pinta-ala on kokonaisuudessaan noin 10 400 m². Aloitusalueelle on tarkoitus kaavoittaa kaksi tonttia, joista ensimmäisen ”1A” pinta-ala on noin 6 552 m² ja muodostuu kiinteistöistä 91-432-1-23 (6 340 m²) ja 91-432-1-26 (212 m²). Aloitusalueen toisen tontin ”1B” pinta-ala on noin 2 765 m² ja se muodostuu kiinteistöistä 91-432-1-23 (27 m²), 91-432-1-26 (813 m²) ja 91-17-9903-5 (1 925 m²).

Edellä mainittujen alueiden lisäksi suunnitteluratkaisun mukaiseen alueeseen kuuluu myös Pasilan siltaan rajoittuva alue, johon toteuttaja tarvitsee pysyvän käyttö- ja hallintaoikeuden. Pysyvän käyttö- ja hallintaoikeuden kattavan alueen pinta-ala on noin 1 096 m² ja se muodostuu kiinteistöistä 91-17-9901-0000 (1 091 m²) ja 91-410-1-4 (5 m²).

Ennen lopullisen kiinteistökaupan tekemistä kaupunki ja Senaatti sitoutuvat hakemaan aloitusalueelle sitovan tonttijaon ja lohkomisen, jolloin kaupan kohteena on tulevan asemakaavan mukaiset tontit.

Kaupungin tulee myydä YIT Rakennus Oy:lle aloitusalueen toteuttamista varten omistamastaan kiinteöstä 91-17-9903-5 noin 1 925 m² määräala, kiinteöstä 91-432-1-26 noin 1 025 m² määräala ja kiinteöstä 91-17-9901-0 pysyvä käyttö- ja hallintaoikeus noin 1 091 m²:n suuruiseen määräalaan. Pysyvä hallinta- ja käyttöoikeus myönnetään, sillä alueeseen kuuluu Pasilan siltaan rajoittuva katualue. Lisäksi kaupungin tulee allekirjoittaa edellä mainittuja määräaloja koskeva kiinteistökaupan esisopimus liitteenä 1 olevan tarjouksen ja liitteenä 2 olevan toteutussopimuksen mukaisin ehdoin. Kaupungin osuus tarjouksen mukaisesta kauppahinnasta on vähintään 12 386 056 euroa.

Kiinteistökauppoja koskevat kauppakirjat allekirjoitetaan vuoden kuluessa asemakaavan lainvoimaiseksi tulosta. Rakentaminen käynnistyy koko aloitusalueen kattavan jalustaosan rakentamisella, mistä johtuen ostaja on velvollinen ostamaan aloitusalueen rakennusoikeuden kokonaisuudessaan samanaikaisesti.

Kiinteistökaupassa noudatettavien hintojen osalta noudatetaan kaupunginvaltuuston 18.1.2017 (12 §) tekemää päätöstä rakennusoikeuksien kiinteistä yksikköhinnoista:

- asuntorakennusoikeus 860 euroa/k-m²
- liikerakennusoikeus 645 euroa/k-m²
- toimistorakennusoikeus 540 euroa/k-m²
- hotellirakennusoikeus 540 euroa/k-m²

Edellä mainituista rakennusoikeuksien yksikköhinoista on ennen kaupunginvaltuuston päätöstä teetetty ulkopuolisen asiantuntijan arviolausunto.

Tarjouksen ja sen liitteenä olevan suunnitteluratkaisun mukaisesti aloitusalueen tonttien sekä pysyvien käyttö- ja hallintaoikeuksien yhteenlaskettu alustava kauppahinta on 43 187 920 euroa. Toteutussopimuksessa on otettu huomioon suunnitteluratkaisun muuntojoustavuus, mikä mahdollistaa suunnittelun edetessä tietyt muutosmahdollisuudet. Mikäli hanke toteuttaa muutosmahdollisuudet täysimääräisesti toteutussopimuksessa sovituin tavoin, on yhteenlaskettu alustava kauppahinta vähintään 37 158 167 euroa.

Yksikköhinnat ja kauppahinnat on esitetty tammikuun 2017 elinkustannusindeksin tasossa ja niitä korotetaan em. ajankohdan ja kauppahinnan kunkin erän maksun välisellä indeksin pisteluvun muutoksella. Kauppahinta ei kuitenkaan alene elinkustannusindeksin pisteluvussa alaspäin mahdollisesti tapahtuvien muutosten johdosta.

YIT Rakennus Oy on velvollinen suorittamaan toteutussopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä kaupungille ja Senaatille etumaksuna 10 % tarjouksen mukaisesta aloitusalueen tonttien sekä pysyvien käyttö- ja hallintaoikeuksien yhteenlasketusta alustavasta kauppahinnasta. Loppukauppahinnan maksu tulee tonteittain suorittaa seuraavasti:

- 10 % kiinteistökaupan allekirjoitustilaisuudessa
- 20 % 36 kuukauden kuluessa kiinteistökaupan allekirjoittamisesta
- 20 % 48 kuukauden kuluessa kiinteistökaupan allekirjoittamisesta
- 30 % 60 kuukauden kuluessa kiinteistökaupan allekirjoittamisesta
- 10 % 78 kuukauden kuluessa kiinteistökaupan allekirjoittamisesta.

Ostovelvoiteautopaikkojen lunastaminen Triplasta

Keski-Pasilan keskustakorttelia koskevassa kaupungin, Senaatin, liikenneviraston ja YIT Rakennus Oy:n välisessä toteutussopimuksessa

---

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

on sovittu YIT Rakennus Oy toteuttaa Triplaan 700 velvoiteautopaikkaa tornialueen asuntojen ja toimistojen tarpeita varten. Senaatti ja kaupunki ovat sitoutuneet 3.3.2016 allekirjoitetun Keski-Pasilan keskuksen ja tornialueen välisen yhteisjärjestelysopimuksen mukaisesti velvoittamaan tornialueen tulevat tontinostajat lunastamaan mainitut autopaikat.

Kilpailuohjelmassa kaupunki ja Senaatti ovat määränneet, että edellä mainituista autopaikoista 600 autopaikkaa osoitetaan tornialueen länsialueelle. Toteutussovituksessa on sovittu, että aloitusalueen toteuttaja lunastaa 344 kappaletta kilpailun voittajaehdotuksen suunnitteluratkaisun mukaisesti aloitusalueen käyttöön tarvittavia ostovelvoiteautopaikkoja (noin 15,48 miljoona euroa, alv. 0%).

Länsialueen eteläosan neuvottelut

Senaatin, kaupungin ja YIT Rakennus Oy:n välillä laaditun toteutussovituksen mukaisesti YIT Rakennus Oy:llä on mahdollisuus neuvotella aloitusalueen eteläpuolelle suunnitteluratkaisussa esitettyjen kolmen tornin toteuttamisesta ja ostamisesta. Osapuolten tavoitteena on, että ko. alue toteutetaan YIT Rakennus Oy:n toimesta aloitusalueen rakentamisen jälkeen tai osin limittäin aloitusalueen rakentamisen kanssa. Neuvottelut käydään aloitusaluetta koskevissa periaatteellisissa raameissa eteläosan erityispiirteet huomioiden. Lisäksi neuvottelut koskevat mm. eteläosan rakentamisen vaiheistusta, aikataulua ja rakennussoikeuksista maksettavaa hintaa.

Länsialueen eteläosaa koskevista neuvotteluista on tarkoitus laatia osapuolten välillä neuvotteluajataulu kuuden kuukauden kuluessa toteutussovituksen allekirjoittamisesta. Mikäli osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen eteläosan esisopimuksen ja toteutussovituksen ehdoista aloitusalueen toteutussovituksessa määritetyssä ajassa, Senaatilla ja kaupungilla on mahdollisuus luovuttaa länsialueen eteläosa kolmannelle toteutettavaksi. Mahdollinen neuvottelutulos saatetaan toimivaltaisen toimielimen käsiteltäväksi.

Valtion ja kaupungin velvollisuudet ja vastuut toteutussovituksen mukaan

Senaatti ja kaupunki sitoutuvat toteutussovituksessa sovitulla tavalla aktiivisesti myötävaikuttamaan siihen, että yhteistyössä YIT Rakennus Oy:n kanssa saadaan mahdollisimman nopeasti voimaan asemakaava, joka mahdollistaa YIT Rakennus Oy:n esittämän suunnitteluratkaisun toteuttamisen aloitusalueelle. Tavoitteena on, että rakentamista varten tarvittava asemakaava tulee voimaan vuonna 2020.

Toteutussovituksen mukaisesti YIT Rakennus Oy, kaupunki ja Senaatti perustavat kohteen suunnittelua ja toteutusta varten projektiryhmän, jonka tarkoituksena on valvoa hankkeen suunnittelun ja rakenta-

misen vaiheita. Projektiryhmätyöskentelyssä käydään läpi toteutussopimuksen mukaisuuden kannalta keskeiset toteutussuunnitelmat ja rakennuslupasuunnitelmien osat sekä niiden muutokset ennen viranomaiskäsittelyä ja rakentamisen käynnistymistä.

Myyjät ovat sitoutuneet korvaamaan ostajalle mahdollisesta maaperän pilaantuneisuudesta puhdistamiskustannukset toteutussopimuksessa esitetyllä tavalla. Lisäksi myyjät ovat sitoutuneet korvaamaan maaperässä olevista jätteistä aiheutuvat kustannukset, mikäli ne ylittävät yhteensä 100 000 euroa, kuitenkin enintään 450 000 euroon saakka. Kaupungin ja Senaatin välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti kumpikin osapuoli vastaa edellä mainituista kustannuksista täysimääräisesti omistamansa alueen osalta.

Toteutussopimus

Toteutussopimuksessa on sovittu alueen toteuttamisesta ja alueiden luovuttamisesta. Toteutussopimus on liitteenä 2. Lisäksi liitteenä 4 on muistio, jossa on kuvattu toteutussopimuksen sisältöä.

Toteutussopimus on tarkoitus allekirjoittaa kaupungin, Senaatin ja YIT Rakennus Oy:n välillä tammikuussa 2019, edellyttäen että eduskunta on hyväksynyt valtion maiden osalta kiinteistökaupan ja kaupungin päätös kilpailun voittajasta ja toteutussopimuksen allekirjoittamisesta on tullut lainvoimaiseksi. Samanaikaisesti toteutussopimuksen kanssa allekirjoitetaan kiinteistökaupan esisopimus.

Tarkemman jatkosuunnittelun edetessä joudutaan toteutussopimukseen todennäköisesti tekemään muutoksia. Kaupunkiympäristön toimialajohtaja tulee tämän vuoksi oikeuttaa tekemään toteutussopimukseen tarvittavat muutokset, edellyttäen kuitenkin, ettei sopimuskokonaisuus muutu olennaisesti.

Kilpailupalkkion maksaminen

Kaupunginvaltuuston vahvistamassa Helsinki High-rise -kilpailuohjelmassa (liite 5) kaupunki ja Senaatti-kiinteistöt ovat varanneet kilpailun toisessa vaiheessa sitovan ostotarjouksen jättäneille kilpailijoille 300 000 euroa (100 000 per kilpailija).

Kilpailun toisessa vaiheessa sitovan tarjouksen jätti voittajaehdokkaan lisäksi kilpailijaryhmä Skanska Talonrakennus Oy, Skanska CDF Oy ja Sato Oyj suunnitteluratkaisullaan Etelä-Pasila. Kilpailijaryhmä on osallistunut täysipainoisesti kaikkiin neuvotteluihin ja tuottanut kilpailun vaatimukset täyttävän Keski-Pasilan tornialueen aloitusaluetta koskevan suunnitteluratkaisun. Kilpailijaryhmälle on perusteltua maksaa arviointiryhmän esityksen mukaisesti kilpailuohjelmassa määritelty kilpailupalk-

kio 100 000 euroa kokonaisuudessaan, jolla kilpailijaryhmä voi kattaa osan kilpailukustannuksistaan. Kaupungin osuus kilpailupalkkiosta on $\frac{1}{2}$ ja Senaatti-kiinteistöjen osuus $\frac{1}{2}$.

Lopuksi

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, valtuuston päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialajohtajan tai määräämänsä allekirjoittamaan toteutussopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen sekä tekemään niihin vähäisiä muutoksia. Lisäksi kaupunki tulee maksamaan kilpailuohjelman mukaisesti kilpailuun osallistuneelle kilpailijaryhmälle Skanska Talonrakennus Oy:lle, Skanska CDF Oy:lle ja Sato Oyj:lle yhteensä 50 000 euron kilpailupalkkion Etelä-Pasila -nimisen kilpailuehdotuksen jättämisestä.

Päätösehdotus on kaupunkiympäristölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteerin, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi
Anna Villeneuve, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 YIT Rakennus Oy:n tarjous
- 2 Tornialueen aloitusalueen toteutussopimus
- 3 Arviointipöytäkirja
- 4 Muistio kilpailusta ja toteutussopimuksesta
- 5 Kilpailuohjelma

Oheismateriaali

- 1 Kartta varausalueesta
- 2 Trigoni, suunnitteluratkaisu
- 3 Etelä-Pasila, suunnitteluratkaisu

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
YIT Rakennus Oy

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Liite 1

28.11.2018

Asia/5

	Liite 2
	Liite 3
	Liite 4
	Liite 5
Muut tarjouksen jättäneet	Esitysteksti
	Kunnallisvalitus, valtuusto
	Liite 1
	Liite 2
	Liite 3
	Liite 4
	Liite 5
Senaatti-kiinteistöt	Esitysteksti
	Liite 1
	Liite 2
	Liite 3
	Liite 4
	Liite 5

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 694

HEL 2016-011649 T 10 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää Keski-Pasilan tornialueen arkkitehtuuri- ja toteutuskilpailun ("Helsinki High-rise") johdosta seuraavaa:

- Kilpailun voittajaksi valitaan YIT Rakennus Oy suunnitteluratkaisulaan Trigoni.

- Kaupunki myy YIT Rakennus Oy:lle kiinteistöstä 91-17-9903-5 noin 1 925 m² määräalan, kiinteistöstä 91-432-1-26 noin 1 025 m² määräalan ja kiinteistöstä 91-17-9901-0 pysyvän käyttö- ja hallintaoikeuden noin 1 091 m²:n suuruiseen määräalaan ja tekee sitä koskevan kiinteistökaupan esisopimuksen liitteenä 1 olevan tarjouksen ja liitteenä 2 olevan toteutussopimuksen mukaisin ehdoin. Kaupungin osuus tarjouksen mukaisesta kauppahinnasta on vähintään 12 386 056 euroa.

28.11.2018

Asia/5

- Kaupunki tekee liitteenä 2 olevan toteutussopimuksen.

Käsittely

12.11.2018 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat tiimipäällikkö Dan Mollgren, kiinteistölakimies Tuukka Toropainen ja projektinjohtaja Päivi Ahlroos. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

25.06.2018 Ehdotuksen mukaan

23.01.2017 Ehdotuksen mukaan

09.01.2017 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

19.12.2016 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi
Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 30.10.2018 § 522

HEL 2016-011649 T 10 01 01 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle että

- Keski-Pasilan tornialueen arkkitehtuuri- ja toteutuskilpailun voittajaksi valitaan YIT Rakennus Oy suunnitteluratkaisullaan Trigoni
- kaupunki myy YIT Rakennus Oy:lle kiinteistöstä 91-17-9903-5 noin 1 925 m² määräalan, kiinteistöstä 91-432-1-26 noin 1 025 m² määräalan ja kiinteistöstä 91-17-9901-0 pysyvän käyttö- ja hallintaoikeuden noin 1 091 m²:n suuruiseen määräalaan ja allekirjoittaa sitä koskevan kiinteistökaupan esisopimuksen liitteenä 1 olevan tarjouksen ja liitteenä 2 olevan toteutussopimuksen mukaisin ehdoin. Kaupungin osuus tarjouksen mukaisesta kauppahinnasta on vähintään 12 386 056 euroa
- kaupunki allekirjoittaa liitteenä 2 olevan toteutussopimuksen
- kaupunki maksaa kilpailuun osallistuneelle kilpailijaryhmälle Skanska Talonrakennus Oy:lle, Skanska CDF Oy:lle ja Sato Oyj:lle yh-

- teensä 50 000 euron kilpailupalkkion Etelä-Pasila –nimisen kilpailuehdotuksen jättämisestä
- kaupunkiympäristön toimialajohtaja tai määräämänsä oikeutetaan allekirjoittamaan edellä sanottu toteutus sopimus ja kiinteistökaupan esisopimus sekä tekemään niihin vähäisiä muutoksia.

Käsittely

30.10.2018 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat tiimipäällikkö Dan Mollgren ja kiinteistölakimies Tuukka Toropainen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

23.10.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Tuukka Toropainen, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 34244
tuukka.toropainen(a)hel.fi
Dan Mollgren, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37326
dan.mollgren(a)hel.fi
Päivi Ahlroos, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 23661
paivi.ahlroos(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 18.01.2017 § 12

HEL 2016-011649 T 10 01 01 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti, että kilpailualueen aloitusalueella (noin 40 000 - 65 000 k-m²) noudatetaan seuraavia tontinluovutusperiaatteita:

1

Tontit luovutetaan myymällä.

2

Kilpailuohjelmassa ilmoitettavat asuin-, liike-, hotelli- ja toimisto- sekä muun vastaavan rakennusoikeuden yksikköhinnat (tasossa elinkustannusindeksi 10/2016) ovat kiinteitä jäljempänä mainittuja indeksitarkistuksia lukuun ottamatta.

3

Aloitusalueen tonttihinnoittelussa noudatetaan seuraavia rakennusoikeuden vähimmäishintoja:

a

Asuntorakennusoikeus 860 euroa/k-m².

b

Liikerakennusoikeus 645 euroa/k-m².

c

Hotellirakennusoikeus 540 euroa/k-m².

d

Toimisto- ja muu vastaava rakennusoikeus 540 euroa/k-m².

4

Muiden tilojen hinnat määritetään tapauskohtaisesti erikseen käyvän arvon periaatetta noudattaen. Muita tiloja voivat olla esimerkiksi julkiset palvelutilat, ryhmätilat tai muut Y-käyttötarkoituksen mukaiset tilat sekä kunnallistekniikkaa palvelevat tilat.

5

Rakennusoikeuden yksikköhinnat sidotaan elinkustannusindeksiin. Elinkustannusindeksin pisteluvun lähtötason sekä rakennusoikeuden yksikköhintojen indeksitarkistusten määräytymisperiaatteet vahvistaa kiinteistölautakunta.

6

Kiinteistölautakunta oikeutetaan vahvistamaan edellä esitetyissä puitteissa kilpailussa noudatettavat lopulliset rakennusoikeuden yksikköhinnat sekä lopulliset kauppahinnan määräytymisperiaatteet. Määräytymisperiaatteet tulee valmistella yhteistyössä Suomen valtion kanssa. Lisäksi kiinteistölautakunta vahvistaa kilpailualueen aloitusalueella noudatettavat muiden kuin edellä mainittujen käyttötarkoitusten rakennusoikeuden yksikköhinnat.

Käsittely

18.01.2017 Ehdotuksen mukaan

Valtuutettu Dan Koivulaakso ehdotti valtuutettu Yrjö Hakasen kannattamana, että asia palautetaan valmisteluun siten, että kilpailu toteutetaan

vuokraamalla tontti myynnin sijaan ja asuntotuotannon osalta noudatetaan AM-ohjelman mukaista asuntotuotantojakaumaa.

7 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Jatko

EI-ehdotus: Palautetaan valmisteluun siten että kilpailu toteutetaan vuokraamalla tontti myynnin sijaan ja asuntotuotannon osalta noudatetaan AM-ohjelman mukaista asuntotuotantojakaumaa.

Jaa-äännet: 67

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Ville Jalovaaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Jape Lovén, Pekka Majuri, Elina Moisio, Seija Muurinen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Wille Rydman, Heini Röyskö, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pekka Tiusanen, Karita Toijonen, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Pertti Villo

Ei-äännet: 13

Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Dan Koivulaakso, Eija Loukoila, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Sirpa Puhakka, Anna Vuorjoki

Poissa: 5

Maija Anttila, Juha Hakola, Osku Pajamäki, Mari Puoskari, Nasima Razmyar

Kaupunginvaltuusto päätti jatkaa asian käsittelyä.

Keskustelun kuluessa ehdotettiin hyväksyttäväksi kaksi toivomuspontta:

Valtuutettu Yrjö Hakanen ehdotti valtuutettu Sami Muttilaisen kannattamana seuraavan toivomusponnen:

Valtuusto edellyttää, että alueen suunnitelmien toteuttamisessa selvite-

tään mahdollisuus jakaa rakentamisen toteuttaminen useammalle urakoitsijalle.

Valtuutettu Kaarin Taipale ehdotti valtuutettu Sami Muttilaisen kannattamana seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää, miten kaupungin hyväksymän, myös valtiota koskevan asunto-ohjelman hallintamuotojakautuman (40-35-25 prosenttia) toteutumisesta Keski-Pasilan alueella voidaan sopia sitovasti samanaikaisesti, kun päätetään Helsingin kaupungin ja Suomen valtion välisestä yhteistyösopimuksesta ennen kuin tornialueen kilpailun ensimmäisen vaiheen suunnitelmaehdotukset jätetään arvioitavaksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Äänestysjärjestys

Toivomusponnista äänestetään kummastakin erikseen.

8 äänestys

Valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää, miten kaupungin hyväksymän, myös valtiota koskevan asunto-ohjelman hallintamuotojakautuman (40-35-25 prosenttia) toteutumisesta Keski-Pasilan alueella voidaan sopia sitovasti samanaikaisesti, kun päätetään Helsingin kaupungin ja Suomen valtion välisestä yhteistyösopimuksesta ennen kuin tornialueen kilpailun ensimmäisen vaiheen suunnitelmaehdotukset jätetään arvioitavaksi.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 38

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Veronica Hertzberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Tuuli Kousa, Eija Loukoila, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Jarmo Nieminen, Sara Paavolainen, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Tomi Sevander, Leo Stenius, Kaarin Taipale, Karita Toijonen, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 5

Laura Finne-Elonen, Helena Kantola, Jan D Oker-Blom, Risto Rautava, Pekka Tiusanen

Tyhjä: 39

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Minerva Krohn, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Pekka Majuri, Elina Moisio, Seija Muurinen, Björn Månsson, Sari Mäkimmattila, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Wille Rydman, Heini Röyskö, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo

Poissa: 3

Osku Pajamäki, Mari Puoskari, Nasima Razmyar

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottamaa toivomuspontta.

9 äänestys

Valtuutettu Kaarin Taipaleen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että alueen suunnitelmien toteuttamisessa selvitetään mahdollisuus jakaa rakentamisen toteuttaminen useammalle urakoitsijalle.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 20

Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingerovo, Helena Kantola, Dan Koivulaakso, Eija Loukoila, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Sirpa Puhakka, Leo Stranius, Thomas Wallgren, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 11

Laura Finne-Elonen, Arja Karhuvaara, Pekka Majuri, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Pia Pakarinen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Tiusanen

Tyhjä: 51

Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Veronica Hertz-

berg, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Elina Moisio, Seija Muurinen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Heini Röyskö, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Karita Toijonen, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Poissa: 3

Osku Pajamäki, Mari Puoskari, Nasima Razmyar

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Kaarin Taipaleen ehdottamaa toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 03.11.2016 § 451

HEL 2016-011649 T 10 01 01 00

Eesitys

A

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus varaisi Keski-Pasilasta liitteenä nro 1 olevan kartan mukaisen likimääräisen alueen suunnittelu- ja toteutuskilpailua varten 31.12.2018 saakka.

B

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus oikeuttaa kiinteistölautakunnan hyväksymään kilpailun aloitusalueen toteutussopimusluonnoksen yleiset periaatteet, jotka noudattavat seuraavia pääperiaatteita:

1

Kilpailun voittaja on velvollinen lunastamaan Keski-Pasilan keskuksen ja tornialueen välisen yhteisjärjestelysopimuksen mukaisesti velvoi-

teautopaikkoja kilpailun suunnitteluohjelmassa määritellyn aloitusalueen pohjoispuolella sijaitsevasta, rakenteilla olevasta Tripla-keskuksen pysäköintilaitoksesta (48 000 euroa (alv. 0 %) / velvoiteautopaikka + vuotuinen 2,5 %:n korotus).

2

Kilpailun voittaja on velvollinen toteuttamaan Keski-Pasilan keskuksen ja tornialueen välisen yhteisjärjestelysopimuksen mukaisesti tornialueen aloitusalueen ja Tripla-keskuksen väliset yhteydet ja niihin liittyvät rakenteet.

3

Alueelle kaavoitettavien tonttien ja niille toteutettavien rakennusten tulee liittyä Keski-Pasilan alueelliseen jätteen putkikeräysjärjestelmään. Tonttien omistajat tai haltijat ovat velvollisia ryhtymään jäteyhtiön osakkeenomistajiksi, suorittamaan osaltaan osakkeiden merkintähinnoilla järjestelmän investointikustannukset jäteyhtiölle ja tekemään tarvittavat sopimukset jäteyhtiön kanssa siten kuin jäteyhtiön, Senaatti-kiinteistöjen ja kaupungin kanssa erikseen sovitaan.

4

Tornialueen aloitusalueelle sekä tornialueen länsialueelle vastaisuudessa kaavoitettava asuinrakennusoikeus toteutetaan sääntelemättömänä vapaarahoitteisena asuntotuotantona.

5

Kohtien 1-4 lisäksi toteutussopimuksessa on sovittava myös muun muassa kiinteistökauppojen yksityiskohdista, rakentamisen toteutustavasta ja vaiheistuksesta liikennejärjestelyineen sekä rakentamisen välitavoitteista. Toteutussopimuksessa voidaan myös sopia, että kilpailun järjestäjät ja kilpailun voittaja sitoutuvat neuvottelemaan aloitusalueen eteläpuolella sijaitsevien tonttien toteuttamisesta ja lunastamisesta 12 kuukauden ajan aloitusalueen ensimmäisen tornin rakentamisen käynnistymisestä.

C

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus toteaa, että Suomen valtion ja Helsingin kaupungin välillä solmitaan yhteistyösopimus koskien muun muassa tornialueen suunnittelua ja toteutusta. Sopimus on esitettävä kaupungin toimivaltaisen toimielimen hyväksyttäväksi ennen kuin kilpailun ensimmäisen vaiheen suunnitelmaehdotukset on jätettävä arvioitavaksi, ellei toisin erikseen myöhem-

min päätetä. Sopimusvalmistelun lähtökohtana pidetään vuonna 2002 allekirjoitetun osapuolten välisen aiesopimuksen mukaisia periaatteita.

D

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kilpailualueen aloitusalueella (noin 40 000 - 65 000 k-m²) noudatetaan seuraavia tontinluovutusperiaatteita:

- Tontit luovutetaan myymällä.

- Kilpailuohjelmassa ilmoitettavat asuin-, liike-, hotelli- ja toimisto- sekä muun vastaavan rakennusoikeuden yksikköhinnat ovat kiinteitä jäljempänä mainittuja indeksitarkistuksia lukuun ottamatta.

- Aloitusalueen tonttihinnoittelussa noudatetaan seuraavia rakennusoikeuden vähimmäishintoja:

Asuntorakennusoikeus 800 euroa/k-m².

Liikerakennusoikeus 600 euroa/k-m².

Hotellirakennusoikeus 500 euroa/k-m².

Toimisto- ja muu vastaava rakennusoikeus 500 euroa/k-m².

- Muiden tilojen hinnat määritetään tapauskohtaisesti erikseen käyvän arvon periaatetta noudattaen. Muita tiloja voivat olla esimerkiksi julkiset palvelutilat, ryhmätilat tai muut Y-käyttötarkoituksen mukaiset tilat sekä kunnallistekniikkaa palvelevat tilat.

- Rakennusoikeuden yksikköhinnat sidotaan elinkustannusindeksiin. Elinkustannusindeksin pisteluvun lähtötason sekä rakennusoikeuden yksikköhintojen indeksitarkistusten määräytymisperiaatteet vahvistaa kiinteistölautakunta.

- Kiinteistölautakunta vahvistaa kilpailussa noudatettavat lopulliset rakennusoikeuden yksikköhinnat sekä lopulliset kauppahinnan määräytymisperiaatteet ennen kilpailun käynnistämistä. Määräytymisperiaatteet valmistellaan yhteistyössä Suomen valtion kanssa. Lisäksi kiinteistölautakunta vahvistaa kilpailualueen aloitusalueella noudatettavat muiden kuin edellä mainittujen käyttötarkoitusten rakennusoikeuden yksikköhinnat.

E

Kiinteistölautakunta päätti osaltaan hyväksyä liitteenä nro 2 olevan kilpailuohjelman luonnoksen sekä oikeuttaa kilpailun järjestäjän tekemään siihen tarvittavia muutoksia, korjauksia ja täydennyksiä.

28.11.2018

Asia/5

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Tuukka Toropainen, vs. kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 34244
tuukka.toropainen(a)hel.fi

§ 381

Lauttasaaren ala-asteen perusparannusta koskevan hankesuunnitelman hyväksyminen

HEL 2018-008442 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Lauttasaaren ala-asteen perusparannuksen 7.8.2018 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 7 885 brm² ja hankkeen enimmäishinta on 22 200 000 euroa arvonlisäverottomana toukokuun 2018 kustannustasossa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Lauttasaaren ala-aste_Hankesuunnitelma_2018-08-07

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Lauttasaaren ala-asteen hankesuunnitelma koskee koulurakennuksessa tehtävää laajaa toiminnallista ja teknistä perusparannusta, jossa ajanmukaistetaan tiloja opetuksen vaatimusten mukaisesti, uusitaan talotekniset järjestelmät ja parannetaan energiatehokkuutta. Lisäksi korjataan vaurioituneet osat julkisivuista, uusitaan ja korjataan ikkunoita, ovia, räystäsrakenteita ja vesikattovarusteita. Lisäksi perusparannuksen yhteydessä korjataan kosteusvaurioituneet rakenteet ja rakennetaan uusi salaojitusjärjestelmä.

Osassa rakennusta toimii tällä hetkellä vain poistoilmanvaihto. Perusparannuksen yhteydessä talotekniset järjestelmät laajennetaan ja parannetaan vastaamaan nykyisiä määräyksiä ja vaatimuksia. Samalla parannetaan rakennuksen akustiikkaa, tilojen toiminnallisia yhteyksiä sekä esteettömyyttä.

Hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristön toimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyönä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstö puoltaa hanketta jatkosuunnittelussa huomioitavin tarkennuksin. Hankkeen suunnittelun yhteydessä on kuultu asiantuntijoina Helsingin kaupunginmuseota, rakennusvalvontapalveluita, ympäristöpalveluita ja pelastuslaitosta. Pihasuunnitteluun on osallistettu koulun oppilaita ja opettajia.

Hankesuunnitelma on liitteenä 1.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on hyväksynyt tarveselvityksen ja antanut hankkeesta puoltavan lausunnon 9.10.2018.

Esittelijän perustelut

Tarve

Lauttasaaren ala-asteen Myllykallion koulurakennus sijaitsee osoitteessa Myllykalliontie 3. Koulussa on oppilaita yhteensä noin 870. Koululla on käytössä useita lisätiloja. Pysyvien lisätilojen tarve ala-asteen oppilaille Lauttasaarella vuosina 2017 - 2026 on noin 590 oppilasta. Väestöennusteen mukaan Lauttasaaren alueen lapsimäärä kasvaa noin 200:lla alakouluikäisellä ja noin 230:lla yläkouluikäisellä seuraavan kymmenen vuoden sisällä. Alueen oppilasmääräkasvuun on varauduttu toteuttamalla tilat Lauttasaaren 2. alakoululle (Vattuniemenkuja 4), joilla korvataan nykyiset väliaikaiset lisätilat. Myllykalliontiellä olevan rakennuksen tavoitteellinen oppilaspaikkamäärä on kasvatuksen ja koulutuksen toimialan mukaan 530 oppilaspaikkaa. Nykyiset musiikkiopiston käytössä olevat entiset kirjastotilat suunnitellaan koulukäyttöön riittävän tilakapasiteetin takaamiseksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan selvityksen mukaan Lauttasaaren ala-asteen koulu Myllykalliontie 3:ssa säilyy opetusikässä ja sen tilat laajenevat käsittämään myös sivurakennuksen kokonaisuudessaan.

Rakennukset

Koulurakennuksen on suunnitellut arkkitehti Johan S. Sirén ja se on valmistunut vuonna 1954. Erillinen sivurakennus on valmistunut vuonna 1955 kirjastoksi ja neuvolaksi. Vuodesta 1995 sivurakennuksessa on toiminut Lauttasaaren musiikkiopisto. Kokonaisuus on arkkitehtonisesti korkeatasoinen ja sen kaupunkikuvallinen asema on merkittävä. Alueen asemakaava on vuodelta 1967. Asemakaavassa ei ole suojelovelvoitetta. Hankesuunnitteluvaiheessa asiaa on käyty läpi rakennusvalvonnan kanssa, jolloin on todettu, että rakennukset eivät ole suojeltuja, mutta ”Opintiellä Helsingiläisiä koulurakennuksia 1880-1980 ”-sel-

vityksessä ne on luokiteltu luokkaan 1+, joten niitä käsitellään suojelun rakennuksen tavoin ja että Helsingin kaupunginmuseo tulee pitää asiantuntijana mukana suunnittelu- ja toteutusvaiheessa.

Rakennus on laajan perusparannuksen tarpeessa. Talotekninen varustus on käyttöikänsä päässä. Puutteellinen ilmanvaihto ja paikalliset mikrobivauriot aiheuttavat sisäilmaongelmia. Tiloihin on asennettu väliaikaisia tilakohtaisia ilmanvaihtolaitteita ja tehty muita korjauksia sisäilman laadun parantamiseksi. Rakennus ei tällä hetkellä täytä esteettömyyden vaatimuksia.

Suunnitelma

Perusparannuksen tekninen laatutaso vastaa kaupungin muiden ala-asteen koulujen perusparannusten tasoa. Rakennuksen tavoitteellinen käyttöikä on rakenteiden osalta 50 vuotta ja talotekniikan osalta 15 - 20 vuotta. Perusparantamisen jälkeen rakennusten energiatalous tulee paranemaan.

Perusparannushankkeen toteuduttua Lauttasaaren ala-asteen käyttäjät pääsevät toimimaan terveellisessä, turvallisessa ja toimivassa, uuden opetussuunnitelman toteuttamista tukevassa oppimis- ja työskentelyympäristössä. Välipohjien puhdistamisella estetään mahdollisten haitallisten aineiden pääsy sisäilmaan. Oikein mitoitetulla ilmanvaihdolla saavutetaan hyvä sisäilman laatu.

Hankkeelle on asetettu ympäristötavoitteita liittyen seuraaviin aihealueisiin: energian käyttö, muuntojoustavuus ja tilatehokkuus, pitkäaikaiskestävyys, käytettävyys, huollettavuus ja siivottavuus, kosteuden ja puhtauden hallinta ja sisäilmastoluokitus.

Rakennuksen korjaus sovitetaan mahdollisimman hyvin yhteen palvelutilaverkon kokonaistaloudellisuuden kanssa.

Vuokraennuste

Hankkeen arvioitu tilakustannus eli tilahankkeiden käsittelyohjeiden (kaupunginhallitus 14.12.2015 § 1208) mukaan määritelty sisäinen vuokra on noin 24,75 euroa/htm², 133 774 euroa/kk ja noin 1 605 285 euroa/v. Tästä pääomavuokran osuus on 21,03 euroa/htm²/kk ja ylläpitovuokran osuus on 3,72 euroa/htm²/kk. Neliövuokran perusteena on 5 405 htm². Lopullinen pääomavuokra tarkistetaan toteutuneiden kustannusten mukaan. Ylläpitovuokra tarkistetaan valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi. Investoinnin tuottovaade on 1,5 % ja poisto-aika 30 vuotta.

Tilahankeohjeen mukaan voidaan poikkeustapauksessa esittää kulttuurihistoriallisesti arvokkaalle rakennukselle alempi kuin 3 %:n korko.

Nykyinen vuokra on 9,30 euroa/htm²/kk, yhteensä 35 645 euroa/kk ja 427 742 euroa/v, josta pääomavuokran osuus on 5,99 euroa/htm²/kk ja ylläpitovuokran osuus on 3,31 euroa/htm²/kk. Vuokran perusteena oleva pinta-ala on 3 833 htm². Lisäksi aiemmin tehdystä toiminnallisesta muutostöistä johtuvaa lisävuokraa on peritty 4 330 euroa/kk 1.1.2014 alkaen. Rakennus on tarve- ja hankesuunnittelun alussa inventoitu digitaalisesti ja pinta-aratiedot on tarkistettu.

Väistötilat

Väistötiloja ei tarvita, sillä hankkeen toteuttamisen aikana koulun toimintoja järjestellään hyödyntämällä koulun jo nyt lisätilaksi vuokrattua kolmea parakkia ja Hedengrenin rakennuksen tiloja. Sivurakennuksen valmistuttua ja koulurakennuksen perusparannuksen toteutuksen alettua puretaan suurin kolmesta parakista. Parakissa olevat koulun toiminnot siirretään sivurakennukseen ja Lauttasaaren 2. ala-asteen tiloihin. Ruokailutilat siirretään Hedengrenin tiloihin. Sitä varten varataan 6 000 euroa.

Rahoitus

Hanke sisältyy vuoden 2018 talousarvion talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan vuosiksi 2018 - 2027. Hanke on merkitty 11 miljoonan euron suuruisena vuosina 2018 - 2022 rakennettavana hankkeena. Hankkeentoteutuksen edellyttämä 22,2 miljoonan euron rahoitustarve otetaan huomioon uudessa rakentamishjelmaehdotuksessa.

Perusparannuksen talousarviovaraus on ollut alun perin 11 miljoonaa euroa. Hankesuunnitteluvaiheessa kustannuksia 22,2 miljoonaa euroon ovat nostaneet muun muassa:

- hankkeen laajeneminen käsittämään molemmat 1950-luvun rakennukset
- laajuustietojen tarkentuminen selvityksissä ja inventoinneissa
- rakennuksen rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvallinen arvostus
- esteettömyyden järjestäminen molempiin rakennuksiin
- uudesta opetussuunnitelmasta aiheutuneet tilamuutokset
- rakenneteknisten korjauksien laajeneminen käsittämään välipohjien ylälaattojen purku hyvän sisäilman varmistamiseksi.

Aikataulu

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Tavoiteaikataulun mukaan rakentaminen alkaa 1/2020 ja työ valmistuu 6/2021.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätös tarveselvityksestä ja lausunto asiassa

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on 9.10.2018 hyväksynyt Lauttasaaren ala-asteen perusparannusta koskevan tarveselvityksen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta on samalla antanut hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon. Lausunnon mukaan hankkeella parannetaan koulun sisäilman laatua, ilmanvaihtoa, toiminnallisuutta, viihtyisyyttä, esteettömyyttä ja paloturvallisuutta. Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta kiinnittää lausunnossaan huomiota Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 kirjaukseen, jonka mukaan sisäilmakorjauksista aiheutuvat investoinnit eivät nosta tiloista perittävää käypää vuokraa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Lauttasaaren ala-aste_Hankesuunnitelma_2018-08-07

Oheismateriaali

1 Lauttasaaren ala-aste Hasu-liitteet

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 695

HEL 2018-008442 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

28.11.2018

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Lauttasaaren ala-asteen perusparannuksen 7.8.2018 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 7 885 brm² ja hankkeen enimmäishinta on 22 200 000 euroa arvonlisäverottomana toukokuun 2018 kustannustasossa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteerin, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 09.10.2018 § 214

HEL 2018-008442 T 10 06 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle puoltavan lausunnon 7.8.2017 päivätystä Lauttasaaren ala-asteen perusparannusta ja laajennusta koskevasta hankesuunnitelmasta ja lausui lisäksi seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Oppimistilojen suunnittelussa tulee kuitenkin edelleen työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Erityisesti ääneneristyksen ja -vaimennuksen huolellinen toteutus tulee varmistaa. Myös valaistukseen tulee kiinnittää huomiota, sillä toimivalla valaistuksella tuetaan monipuolisia työskentelyasentoja. Tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota hankkeen kustannusseurannan, suunnittelun ohjauksen ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin ajalta. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin. Myös aikataulun pitävyydestä on huolehdittava.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on hyväksynyt Lauttasaaren ala-asteen perusparannuksen tarveselvityksen 28.8.2018.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstö on antanut 29.1.2018 hankesuunnitelmasta lausunnon, joka on liitteenä. Lausunto tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää perusparannuksen vuokrankorotusta korkeana.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.11.2018

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Vera Schulman, johtava arkkitehti, puhelin: 310 20777
vera.schulman(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 23.08.2018
§ 102

HEL 2018-008442 T 10 06 00

Myllykalliontie 3, 00200 Helsinki

Esitys

A

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle 7.8.2018 päivätyn Lauttasaaren ala-asteen perusparannuksen hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 7 885 brm² ja että hankkeen enimmäishinta on 22 200 000 euroa arvonlisäverottomana toukokuun 2018 kustannustasossa. Ajankohdan tarjoushintaaindeksi on 184,7.

Päätös tehtiin ehdolla, että kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyy tarveselvityksen ja antaa puoltavan lausunnon hankesuunnitelmasta.

B

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden jatkamaan hankkeen suunnittelua odottamatta hankepäätöstä.

Esittelijä

tekninen johtaja
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Sirkka-Liisa Sundvall, projektinjohtaja, puhelin: 310 23058
sirkka-liisa.sundvall(a)hel.fi
Päivi Etelämäki, projektinjohtaja, puhelin: 310 31871
paivi.etelamaki(a)hel.fi

§ 382

Kulosaarentie 42–44:n asemakaavan muuttaminen (nro 12487)

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin 42021 tontteja 1 ja 10 sekä katualuetta koskevan asemakaavan muutoksen 27.2.2018 päivätyn piirustuksen numero 12487 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12487 kartta, päivätty 27.2.2018
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12487 selostus, päivätty 27.2.2018, päivitetty Kylk:n 27.2.2018 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 17.11.2017, täydennetty 27.2.2018
- 4 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Päätösehdotus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos koskee Helsingin Kulosaaren kaakkoisosassa sijaitsevia Kulosaaren entisen pappilan tonttia (Kulosaarentie 42) sekä entisen paloaseman ja puhelinkeskuksen tonttia (Kulosaarentie 44). Kaava-alue sijaitsee Kulosaaren huvilakaupungissa, joka on luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009).

Kaavaratkaisu mahdollistaa tonttien pohjoisosan täydennysrakentamisen pienimittakaavaisella asuinrakentamisella, muuttaa olemassa olevien rakennusten käyttötarkoituksen asumiseen, työtiloiksi ja lähipalveluille sekä turvaa sr-1 ja sr-2 merkinnöillä olemassa olevien historiallisten rakennusten suojelun.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on turvata suojeluarvojen säilyminen käyttötarkoituksen muutoksella. Kaavamuutoksella muutetaan palvelurakennusten korttelialueet asuinalueeksi, jolle saa sijoittaa työtiloja ja lähipalveluita. Kaavamuutoksen yhteydessä on tutkittu täydennysrakentamista. Olemassa olevien rakennusten kerrosala on 611 k-m². Alueelle on suunniteltu uutta asuntokerrosalaa 600 k-m². Tonttien keskimääräinen tehokkuusluku on $e=0,313$.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on voimassa olevan oikeusvaikutteisen yleiskaavan 2002 mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista siten, että edistetään täydennysrakentamista ja uusien asuntojen laadukkaita toteutustapoja sekä vahvistetaan alueen tunnistettavaa identiteettiä, kaupunginosia kehitetään monipuolisina ja viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon (Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY 2009). Kaavaratkaisussa on myös otettu huomioon Helsingin uuden yleiskaavan (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) tavoitteet säilyttämällä asuntovaltaisen alueen (A4) korttelitehokkuus alle 0,4:ssä.

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1985. Kaavassa korttelit on määritelty palvelurakennusten korttelialueiksi: YK ”kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue” sekä YY ”kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue”.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kulosaarentie 42 on Helsingin seurakuntayhtymän omistuksessa ja Kulosaarentie 44 on Helsingin kaupungin omistuksessa. Kaavoitus on tul-

lut vireille Kulosaarentie 42:n tontin omistajan hakemuksesta ja tontin Kulosaarentie 44 osalta kaupungin aloitteesta. Kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Kaavaehdotus pidettiin julkisesti nähtävillä 24.11.2017–2.1.2018. Muistutuksia ei esitetty.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) ja kaupunginmuseon lausunnot. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat alueen yleisiin vesijohtoihin ja viemäriin, kaavamerkintään yhden pysäköintipaikan kattamismahdollisuudesta sekä Kulosaaren huvila-alueella tapahtuvan maankäytön suunnittelussa ensiarvoisen tärkeäksi katsottuun alueen ominaisuuteen, erityispiirteiden ja kulttuuriperinnön kunnioittamiseen ja säilyttämiseen.

Helen Sähköverkko Oy, Uudenmaan ELY-keskus ja liikenneliikelaitos ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa tai huomautettavaa.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Kaavan tavoitteet huomioon ottaen, kaavaehdotusta ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa julkisen nähtävilläolon yhteydessä esitettyjen lausuntojen johdosta. Kaavaehdotukseen tehtiin teknisluonteisia muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen toiseksi viimeisessä luvussa. Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia eikä ehdotusta ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Asemakaavan muutokseen liittyvä maankäyttösopimus on allekirjoitettu 25.4.2018.

Päätösehdotus on kaupunkiympäristölautakunnan tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

28.11.2018

Asia/7

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12487 kartta, päivätty 27.2.2018
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12487 selostus, päivätty 27.2.2018, päivitetty Kylk:n 27.2.2018 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 17.11.2017, täydennetty 27.2.2018
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Maankäyttösopimus.pdf

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunginmuseo
Liikenneliikelaitos
Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 735

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.11.2018

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin 42021 tontteja 1 ja 10 sekä katualuetta koskevan asemakaavan muutoksen 27.2.2018 päivätyn piirustuksen numero 12487 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 27.02.2018 § 99

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Hankenumero 5344_1

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 27.2.2018 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12487 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin 42021 tontteja 1 ja 10 sekä katualuetta.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloajana saatuihin lausuntoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näytelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijalta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:

- Helsingin seurakuntayhtymä: 6 000 euroa

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

28.11.2018

Lisätiedot

Maria Isotupa, arkkitehti, puhelin: 310 37303

maria.isotupa(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, rakennushistoria ja -suojelu, puhelin: 310 37217

sakari.mentu(a)hel.fi

Mervi Nicklen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37221

mervi.nicklen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 16.01.2018 § 6

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Hankennumero 5344_1

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12487 pohjakartan kaupunginosassa 42 Kulosaari. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12487

Kaupunginosa: 42 Kulosaari

Kartoituksen työnnumero: 51/2016

Pohjakartta valmistunut: 30.11.2017 (uusintakartoitus, ensitilaus ollut 2016)

Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25

Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 25.10.2017 § 47

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31967
merja.kyyro(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 2.1.2018

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Asemakaavoitus Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialalta on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa osoitteessa Kulosaarentie 42 ja 44 sijaitsevia tontteja koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo on tutustunut 17.11.2017 päivättyyn asemakaavan muutosehdotukseen ja asemakaavaselostukseen. Perustehtävänä mukaisesti kaupunginmuseo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavamuutoksen tavoitteeksi on asetettu Kulosaarentie 42 eli entisen Kulosaaren pappilan ja Kulosaarentie 44 eli alun perin Kulosaaren huvilayhdyskunnan paloasemaksi ja puhelinkeskukseksi sekä AB Brändö Villastadin työnjohtajan asuntona palveluiden rakennusten käyttötarkoituksen laajentaminen asumiseen, työtiloiksi ja lähipalveluille sekä tonttien täydennysrakentaminen pienimittakaavaisella asuinrakentamisella. Olemassa olevien rakennusten säilyminen halutaan turvata merkinnöillä sr-1 ja sr-2. Kaavaratkaisu tulee tiivistämään alueen rakennuskantaa ja muodostamaan uuden kerrostuman tonttien pohjoisosaan.

Kaupunginmuseo on antanut lausuntonsa Kulosaarentie 42 ja 44 asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa 2.3.2017. Kaupunginmuseo korosti esillä olevien tonttien ja niillä sijaitsevien rakennusten muodostaman kokonaisuuden huomattavaa kulttuurihistoriallista arvoa ja merkitystä Kulosaaren huvilayhdyskunnan julkisina rakennuksina. Myös niiden asema ja sijainti huvilayhdyskunnan alkuperäisessä asemakaavallisessa ratkaisussa ja kaupunkitilassa sekä maisemassa nostettiin esiin. Kulosaarentie 42:ssa sijaitsevan arkkitehti Robert Tikkasen alun perin asuinkäyttöön suunnitteleman huvilan muutos Kulosaaren kirkoksi ja seurakunnan käyttöön sekä pappilaksi vuonna 1921 nosti sen yhdeksi keskeiseksi julkiseksi rakennukseksi Kulosaareissa. Naapuritontin vuonna 1915 valmistunut toiminnoiltaan moninainen kokonaisuus Kulosaarentie 44:ssä on arkkitehtuuriltaan poikkeuksellinen ja edustava esimerkki arkkitehti Lars Sonckin puurakennusten tuotannossa. Arkkitehti Lars Sonck oli myös keskeinen hen-

kilö Kulosaaren puutarhakaupungin varhaisvaiheissa laadittuaan yhdyskunnan ensimmäisen asemakaavan vuonna 1907 ja asetuttuaan myös itse saarelle asumaan. Huolimatta rakennuksissa tehdyistä muutoksista ja korjauksista, voidaan rakennusten ominaispiirteiden arvioida säilyneen hyvänä. Kaupunginmuseo painotti, että näiden Kulosaaren huvilayhdyskunnan toimintojen ja palvelujen sekä seurakunnallisen elämän kannalta keskeisten rakennusten säilyminen tulee turvata riittävin suojelumerkinnöin ja –määräyksin. Tämän lisäksi voimassa olevan asemakaavan mukaisesti rakennusten ja niiden ympäristön muodostaman arvokkaan kokonaisuuden vaaliminen on keskeinen tavoite myös asemakaavan muutoksessa.

Uudisrakentamisen suhteen kaupunginmuseo korosti puutarhakaupungille ominaisen vehreyden säilyttämisen merkitystä. Jotta huvila-aikakauden rakennukset säilyisivät tonteilla ja katunäkymässä edelleen pääroolissa, tulisi uudisrakennusten arkkitehtuurin olla vähäeleistä ja maltillista muodostaen levollisen taustan näille 1910- ja 1920-luvun arvokkaille rakennuksille. Tehokkuuden rajoittamisen lisäksi myös uudisrakennusten korkeutta ja ulkoasua tulee siten rajata riittävin kaavamääräyksin. Laajemmassa kaupunkimaisemassa keskeistä on, etteivät uudisrakennukset asetu huvilakaupungin erääseen keskeisimpään akselinäkymään, joka alkaa Kluuvin rannalta ja Eugen Schaumanin puistosta ja nousee Ribblingshofin rivitalojen välistä kohti kirkonmäkeä ja kellotapulia.

Suunnittelualue on esillä olevassa asemakaavaehdotuksessa määritelty erillispientalojen korttelialueeksi AO/s, jonka kulttuurihistoriallinen ja maisemallinen arvo tulee säilyttää. Alueelle saa sijoittaa työtiloja ja lähipalveluita. Olemassa olevien tonttien takaosista on esitetty muodostettavan uusi tontti, jolle on sijoitettu kolme enintään kaksikerroksisen, kerroskorkeudeltaan enintään 3 metriä korkean asuinrakennuksen rakennusala. Määräyksen mukaan uusien rakennusten ulkoasun tulee olla sopusoinnussa olemassa olevien rakennusten arkkitehtuurin suhteen ja uudisrakennusten kattojen korot ja harjakorkeudet tulee sovittaa olemassa olevien rakennusten korkeuteen siten, että ne ovat selkeästi niille alisteisia. Piha-alueille on annettu seuraavia määräyksiä: ”Piha-alueiden kaupunkikuvallisesti ja ympäristökokonaisuuden kannalta arvokas puusto ja muut istutukset on säilytettävä ja tarvittaessa uusittava siten, että alueen vehreä ominaisluonne ja kasvillisuuden kaupunkikuvallinen merkitys säilyy. Alkuperäiset kivimuurit, aidat ja muut piharakenteet tulee säilyttää ja korjata entistään. Alueella rakennettaessa syntyvää louhekiveä tulee ensisijaisesti käyttää tonteilla esim. kivimuureissa, maastonmuotoilussa tai kiveyksissä. Rakentamatta jäävät tontin osat, joita ei käytetä kulkuteinä, oleskeluun tai pysäköintiin, on istutettava alueelle luonteenomaisella tavalla.” Tonteille on myös erikseen mer-

kitty kolme säilytettävää puuta, jotka ovat maisemallisesti kaikkien keskeisimpiä.

Esillä olevassa asemakaavaehdotuksessa Kulosaarentie 42 eli entinen pappila on saanut suojelumerkinnän sr-2: ”Historiallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen historiallista arvoa tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Rakennuksen alkuperäisten rakenteiden, rakennusosien ja yksityiskohtien säilyttämisen tulee olla korjauksen lähtökohtana. Rakennuksen ulkoasun korjaus- ja muutostyöt ja rakennusosien uusiminen on toteutettava rakennuksen alkuperäisiin ominaispiirteisiin hyvin soveltuvalla tavalla.” Pappilan tonttia kolmelta suunnalta reunustava kivimuuri on merkitty suojeltavaksi kivimuuriksi.

Sonckin kokonaisuuden kaikki kolme rakennusta on ehdotuksessa suojeltu merkinnällä sr-1: ”Historiallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta huomattavan arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyviä arvoja tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Rakennuksen alkuperäisten rakenteiden, rakennusosien ja yksityiskohtien säilyttämisen tulee olla korjauksen lähtökohtana. Mikäli julkisivujen, vesikaton ja kantavien rakenteiden alkuperäisiä rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti. Rakennuksen katonlappeisiin ei saa tehdä uusia ikkunoita. Rakennuksen alkuperäisenä säilynyt huonejako tulee pääosin säilyttää. Rakennusluvan yhteydessä tulee suunnitelmista pyytää kaupunginmuseon lausunto.” Kokonaisuuteen kuuluva kivimuuri on merkitty suojeltavaksi kivimuuriksi. Rakennusten rajaamalle pihakokonaisuudelle on annettu merkintä s-1: ”Alueella ovat sallittuja vain sellaiset toimenpiteet, jotka edistävät rakennusten ja niiden lähiympäristön säilymistä ja olennaisten piirteiden vahvistamista.” Uudisrakennusten tontin luoteisreunasta on lisäksi rajattu alue s-2: ”Säilytettävä kallio.”

Pysäköinnin ratkaiseminen säilytettävässä ympäristössä on haaste. Uudisrakennusten tontille, melko keskelle kokonaisuutta on määritelty oma pysäköintipaikka p-2: ”Pysäköintipaikka, joka tulee rakentaa maastomuodot huomioiden hienovaraisesti pengertäen ja / tai muurein rajaten. Mikäli pysäköintipaikka katetaan, tulee katon olla viherkatto.” Pappilan tontin itäreunaan, melko keskeisesti on puolestaan merkitty pysäköintipaikka p. Lisäksi osittain uudisrakennusten ja osittain Sonckin kokonaisuuden tontille sijoitettu pysäköintipaikka, jonka määräys kuuluu seuraavasti p-1: ”Pysäköintipaikka, joka sijoitetaan maastomuodot huomioiden hienovaraisesti pengertäen ja / tai muurein rajaten.”

Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, ettei pappilan tai Sonckin kokonaisuuden olemassa olevaan pihapiiriin tai viereen rakenneta uusia katoksia autoille, vaan pysäköintipaikat pyritään rakentamaan mahdollisimman vähäeleisesti ja kattamatta.

Kulosaarentie 42 ja 44 ovat osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) Kulosaaren huvila-alueetta, jolla tapahtuvan maankäytön suunnittelun lähtökohtana tulee olla niin kulttuuriperinnön säilyttäminen kuin sen kehittäminen alueen ominaisuutensa ja erityispiirteitä vahvistavalla ja niihin sopeutuvalla tavalla. Mahdollinen täydennysrakentaminen ja muut muutokset tulee sopeuttaa kulttuuriympäristön ominaisuuteeseen ja erityispiirteisiin. Edellä mainittuun viitaten kaupunginmuseo katsoo, että esillä oleva asemakaavaehdotus on laadittu kokonaisuuden kulttuurihistoriallisia arvoja ja kaupunginmuseon esittämiä säilyttämistavoitteita huomioon ottaen. Kaavaan on sisällytetty useita erilaisia määräyksiä, joilla olemassa olevien rakennusten ja niihin liittyvien pihapiirien arvojen ja ominaispiirteiden säilyminen pyritään varmistamaan. Tähän Kulosaaren huvilayhdyskunnan historiassa merkittävään kokonaisuuteen nyt mahdollistettava uudisrakentaminen tulee kuitenkin toteutuessaan väistämättä muuttamaan rakennettua kokonaisuutta, maisemaa ja siihen eri suunnasta avautuvia näkymiä ja on siten osittain ristiriidassa säilyttämistavoitteen kanssa. Jotta tästä esillä olevan asemakaavaehdotuksen mahdollistamasta vanhan arvokkaan huvilamiljöön osan ja uuden rakennuskulttuurin tulevasta kohtaamisesta rakentuisi onnistunut ja hallittu kokonaisuus, edellyttää uudiskohteiden suunnittelu ja rakentaminen ja suojeltujen rakennusten korjaaminen poikkeuksellista vaalimistahtoa ja sitoutumista asetettuihin tavoitteisiin niin hankkeeseen ryhtyvältä ja kaikilta suunnittelijoilta kuin viranomaisilta, toteuttajilta ja valvojlta sekä uusilta omistajilta ja käyttäjiltä. Tavoitteena kaikilla osapuolilla tulee olla, että tulevaisuudessakin Kulosaarentie 42 ja 44 kohdalla huvilayhdyskunnan aikainen arkkitehtuuri ja siihen olennaisesti nivoutuvat vehreät puutarhat kallioineen, rakenteineen, puustoineen ja istutuksineen säilyttävät alueen historiaa ilmentävän ominaisuutensa ja luovat maisemassa keskeiset kiintopisteet, joille niiden taka-alalle sijoittuva uudisrakentaminen muodostaa rauhallisen, vähäeleisen taustan.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 3.3.2017

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.11.2018

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1267-00/17 (Kulosaarentie 42 ja 44). Määräaika on 3.3.2017 mennessä.

Asemakaavan muutos koskee Kulosaaren pappilan tonttia (Kulosaarentie 42) ja Kulosaaren entisen paloaseman ja puhelinkeskuksen tonttia (Kulosaarentie 44).

Tonteille suunnitellaan täydennysrakentamista pienimittakaavaisella asuinrakentamisella, muutetaan olemassa olevien rakennusten käyttötarkoitus asumiseen ja/tai palveluille tietyin osin sekä määritellään rakennusten suojelutarve.

Rakennusvirastolla ei ole huomauttamista osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Kaavaa on valmisteltu yhteistyössä eri hallintokuntien, mukaan lukien rakennusviraston kanssa.

Lisätiedot

Birgitta Rossing, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38640
birgitta.rossing(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 2.3.2017

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon kannanottoa Kulosaareissa osoitteessa Kulosaarentie 42 ja 44 sijaitsevia tontteja koskevaan asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Kaupunginmuseo on tutustunut 6.2.2017 päivättyyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman aineistoon ja sen liitteenä olevaan viitesuunnitelmamateriaaliin. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Kulosaarentie 42:ssa sijaitsevan huvilan historia liittyy ennen kaikkea Kulosaaren seurakunnan historiaan. Kulosaaren vuonna 1921 perustettu seurakunta piti ensimmäiset jumalanpalveluksensa yhteiskoulun juhlasalissa. Saman vuoden syksyllä seurakunta vuokrasi kunnalta Kulosaarentie 42:ssa sijaitsevan arkkitehti Robert Tikkasen suunnitteleman asumattoman huvilan. Arkkitehti Armas Lindgren ja sisustusarkkitehti Antti Salmenlinna suunnittelivat huvilaan kirkkosalin 50 henkilölle, sakariston, kanslian ja kirkkovaltuuston istuntosalin yläkerran toimiessa

pappilana. Vuonna 1928 tehtiin päätös kirkon sijoittamisesta huvilakirkon pohjoispuolella sijainneelle tontille, josta se näkyisi ympäristöönsä. Arkkitehti Armas Lindgrenin suunnittelema kellotapuli valmistui vuonna 1931 ja arkkitehti Bertel Jungin suunnittelema Kulosaaren kirkko valmistui vuonna 1935. Kirkon valmistuttua entisestä huvilakirkosta tehtiin seurakuntahuoneisto, joka toimi erilaisten kokoontumisten ja tapahtumien näyttämönä ja myös asuntona. Arkkitehti Aulis Blomstedtin vuonna 1975 suunnitteleman Kulosaaren seurakuntatalon valmistuttua kirkon yhteyteen, Kulosaarentie 42 kaksi ylintä kerrosta palvelivat asuinkäytössä, minkä lisäksi talossa edelleen toimi kirkkoherranvirasto. Vuodesta 2011 Kulosaaren seurakunta on ollut osa Herttoniemen seurakuntaa. Vuosikymmenten kuluessa rakennuksessa on tehty joitakin ulkoasuunkin vaikuttaneita muutoksia, esimerkiksi rakennettu kattolyhtyjä vesikattoon, muutettu vesikaton katemateriaali tiilestä pelliksi ja slamattu julkisivut. Tehdyistä muutoksista huolimatta rakennus on säilyttänyt ominaispiirteensä hyvin ja rakennuksella on huomattava kulttuurihistoriallinen arvo osana Kulosaaren huvilayhdyskunnan ja seurakunnan historiaa.

Kulosaarentie 44 rakennuskokonaisuus liittyy myös hyvin keskeisesti Kulosaaren huvilayhdyskunnan alkuvaiheisiin. AB Brändö Villastadin rakennuttama, arkkitehti Lars Sonckin suunnittelema kolmen hirsirakennuksen muodostama kokonaisuus valmistui Kulosaarentien, silloisen Brändön tien varteen vuonna 1915. Palokunnan kaluston käytössä oli aivan tiehen kiinni rakennettu kalustovaja ja siihen liittynyt, mutta sittemmin purettu letkutorni. Pihan vastakkaisella puolella sijaitsevaan pitkänomaiseen rakennukseen oli sijoitettu myös talleja ja ajomiesten pienet asunnot. Näiden välissä sijaitseva rakennus palveli puhelinkeskusena ja AB Brändö Villastadin työnjohtajan asuntona. Myöhemmin sotien välisinä vuosina rakennukset siirtyivät Kulosaaren kunnan haltuun ja sittemmin Helsingin kaupungille. Tämä komean kivimuurin kadusta rajaama rakennuskokonaisuus muodostaa Kulosaareissa ainutlaatuisen hirsirakennusten pihapiirin. Rakennusten julkisivuissa, eräiden muiden tuohon aikaan suunnittelemiensa puurakennusten tapaan, Sonck käytti tumman hirsipinnan ja valkoiseksi maalatun lautaverhouksen luomaa kontrastia. Rakennusten kaartuvissa kattomuodoissa voi Sonckin arkkitehtuuria tutkineen Pekka Korvenmaan mukaan nähdä vaikutteita barokin ajan arkkitehtuurista ja varsinkin paloaseman kohdalla Kaukoidän puurakennuksista. Rakennuksissa, erityisesti tontin luoteispuolen pitkässä rakennuksessa on vuosikymmenten varrella osittain uusittu rakennusosia ja tehty muutoksia, joista ei kuitenkaan löydy dokumentteja rakennusvalvontavirastosta. Puhelinkeskusena ja asuinkäytössä palvelut rakennus on ainakin pohjakerroksen osalta säilyttänyt pääasiallisen tilajakonsa ja myös ikkunat ja ovet ovat alkuperäisiä. Kalustovajan kyljessä seissyt torni on purettu ja kadulle avautuvat ovet on uusittu,

muutoin rakennus on hyvin säilynyt julkisivujen yksityiskohtia myöten. Rakennukset kohoavat komeilta luonnonkivisokkeilta, jotka jatkuvat pihaa reunustavina muureina luoden tiukasti rajatun pihapiirin. Palokunnan ja puhelinkeskuksen käytössä olleet rakennukset kiviaitoineen on poikkeuksellinen ja ainutlaatuinen kokonaisuus Kulosaassa ja Helsingissä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa tonttien pohjoisosan täydennysrakentaminen pienimittakaavaisella asuinrakentamisella sekä muuttaa olemassa olevien rakennusten käyttötarkoitus asumiseen ja / tai palveluille tietyin osin. Lisäksi määritellään olemassa olevien rakennusten suojelutarve. Kyseiset tontit kuuluvat Kulosaaren huvilayhdyskunnan alkuperäiseen kaava-alueeseen ja kokonaisuuteen. Alueen voimassa oleva asemakaava on vuodelta 1985. Kyseisessä asemakaavassa Kulosaarentie 42 on määritelty kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialueeksi YK/s ja Kulosaarentie 44 kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi YY/s. Molemmilla tonteilla on /s-määräys: ”Alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueella olevia rakennuksia tai rakenteita ei saa purkaa. Alueella ovat sallittuja vain sellaiset toimenpiteet, jotka edistävät rakennusten ja niiden lähiympäristön säilymistä ja olennaisten piirteiden vahvistumista. Milloin rakennuksissa tai niiden lähiympäristössä on suoritettu toimenpiteitä näiden pyrkimysten vastaisesti, tulee myöhemmin tehdyt muutokset lisärakennus- tai muutostöiden yhteydessä pyrkiä korjaamaan tyyliin sopivalla tavalla ja häiritsevät rakennelmat poistamaan. Mikäli kaavassa on osoitettu mahdollisuus uudisrakennuksen rakentamiseen, rakennus on suunniteltava siten, että se on sopusoinnussa ympäröivien rakennusten julkisivun rakennusaineen, värityksen ja julkisivupintojen jäsentelyn suhteen. Puistoalueella puiston tyyli ja ulkoasu on säilytettävä. Vain maisemanhoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet sallitaan. Maiseman luonnetta ei saa muuttaa.” Tonteille on merkitty olemassa olevat rakennukset, mutta rakennusoikeutta tai rakennusaloja ei ole määritelty. Asemakaavallisen suojelun lisäksi suunnittelualue on arvotettu kuuluvaksi osaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) Kulosaaren huvilakaupunki. Myös ympäristöministeriön 30.10.2014 vahvistamassa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa suunnittelualue on kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue.

Molempien suunnittelualueeseen kuuluvien tonttien alkuperäiset rakennukset on sijoitettu alun perin tontin kadun puoleiseen osaan tontin takaosan jäädessä rakentamattomaksi puutarhaksi tai viheralueeksi. Kulosaarentien pohjoispuolen huvilatonteilla pääosa asuinhuiloista oli alun perin rakennettu tontin takaosaan puutarhan perälle ja tilanne on edelleen samankaltainen. Esillä olevalla asemakaavan muutoksella ta-

voitellaan olemassa olevista tonteista erotettavaa uudistonttia, jolle sijoitettaisiin kolme erillistä asuintaltoa. Arkkitehdit Rudanko + Kankkunen Oy:n laatiman ja 6.2.2017 päiväämän viitesuunnitelman mukaan kaksikerroksiset, pohjakaavaltaan neliön muotoiset noppamaiset talot sijoituisivat lähelle tontin takarajaa, niin että olemassa olevien huvilakaupungin aikaisten rakennusten ja uudisrakennusten väliin jäisi mahdollisimman paljon tilaa. Esillä olevan kokonaisuuden tehokkuusluvaksi muodostuisi $e=0,316$, mikä on lähellä Kulosaaren huvilakaupungin asuintonteilla voimassa olevissa asemakaavoissa määriteltyä tehokkuuslukua $e=0,3$. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan tehokkuutta ei tästä saa ainakaan nostaa, jottei puutarhakaupungille ominainen vehreys katoa. Koska maasto nousee pohjoiseen päin, kohoaisivat kaksikerroksiset uudisrakennukset väistämättä näkyviin Kulosaarentien katunäkymään. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan huvila-aikakauden rakennukset säilyisivät tonteilla ja katunäkymässä kuitenkin pääroolissa, kunhan uudisrakennusten arkkitehtuuri on vähäeleistä ja maltillista muodostaen levollisen taustan näille 1910- ja 1920-luvun arvokkaille rakennuksille. Rakennusten korkeutta ja ulkoasua tulee siten rajata riittävin kaavamääräyksin. Laajemmassa kaupunkimaisemassa keskeistä on, etteivät uudisrakennukset asetu huvilakaupungin eräseen keskeisimpään akselinäkymään, joka alkaa Kluuvin rannalta ja Eugen Schaumanin puistosta ja nousee Ribblingshofin rivitalojen välistä kohti kirkonmäkeä ja kellotapulia. Kulku uudelle tontille tapahtuisi nykyisen Kulosaarentie 44:n tontilla sijaitsevan liittymän ja tontin palokalu-
tovajan itäpuolelle esitetyn uuden liittymän kautta. Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, ettei tonteilla oleviin kivimuureihin puututa, mikä esitetyssä ratkaisussa toteutuisikin. Uudisrakennusten myötä myös autopaikkojen tarve lisääntyy. Ympäristön vaalimisen näkökulmasta olennaista onkin, että uudisrakennusten paikoitusalueita ei tuoda säilytettäväksi määrättyjen rakennusten läheisyyteen eikä pysäköintipaikoista muodosteta suuria kenttiä. Lisäksi ne tulee toteuttaa rakenteellisesti mahdollisimman kevyinä, mieluiten pelkinä paikkoina.

Suunnittelualueen olemassa olevien rakennusten suojelun määrittäminen on yksi keskeinen tehtävä tässä kaavamuutoksessa. Kulosaaren huvilayhdyskunnan julkisten palvelujen ja seurakunnallisen elämän kannalta keskeisten rakennusten voidaan todeta olevan kulttuurihistoriallisesti huomattavan arvokkaita. Tämän tulee käydä ilmi tulevissa asemakaavamääräyksissä. Kulosaarentie 44 kokonaisuus on arkkitehtuuriltaan myös poikkeuksellinen ja edustava esimerkki arkkitehti Lars Sonckin puurakennusten tuotannossa. Huolimatta rakennuksissa tehdyistä muutoksista ja korjauksista, voidaan rakennusten ominaispiirteiden arvioida säilyneen hyvänä. Näiden arvojen perusteella kaupunginmuseo esittää, että rakennuksille tulee määritellä suojelumääräys sr-1. Ainakin Sonckin kokonaisuuden asuinrakennuksessa, mahdollisesti

myös entisessä pappilarakennuksessa suojelumääräyksen tulee koskea myös osittain sisätiloja. Voimassa olevassa asemakaavassa suunnittelualue on määritelty nimenomaan rakennusten ja niiden ympäristön muodostamaksi arvokkaaksi kokonaisuudeksi. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan tämä kokonaisuuden vaaliminen on keskeistä myös asemakaavan muutoksessa. Kulosaarentie 42 osalla piha ja puutarha sitä reunustavina kiviaitoinen ympäröivät rakennusta kaikilta suunnilta. Kulosaarentie 44:ssä puolestaan rakennukset ja niitä toisiinsa liittävät kivimuurit rajaavat väliinsä suojaisan pihapiirin. Näille piha-alueille tulee laatia niiden erilaisten ominaispiirteiden säilymistä tukevat määräykset. Myös kiviaidat tulee määritellä säilytettäviksi rakenteiksi. Kaupunginmuseo pitää tärkeänä myös sitä, ettei käyttötarkoituksen muuttuessa vanhoilta rakenteilta ryhdytä vaatimaan tämän päivän energiatehokkuuksia tai ääneneristävyyttä. Kaupunginmuseo esittää, että suojelumääräykset laaditaan yhdessä kaupunginmuseon kanssa.

Kulosaaren puutarhakaupungin ensimmäisen asemakaavan laati vuonna 1907 nyt esillä olevan Kulosaarentie 44 kokonaisuudenkin suunnitellut arkkitehti Lars Sonck, joka myös itse asettui saarelle asumaan. Merellisen huvilakaupungin suunnitteluperiaatteisiin kuului maastonmuotoja seuraileva tiestö ja väljä, avoin rakennustapa, jolla huvilayhdyskuntaa rakennettiin alkuvuosikymmenet. Tämän jälkeen huvilakaupungin tontteja on osittain rakennettu uudelleen ja osittain täydennetty. Alkuperäisen asemakaavallisen ratkaisun periaatteisiin kuului myös, että julkiset rakennukset oli sijoitettu niin, että ne muodostivat maisemallisia kiintopisteitä. Niin Kulosaaren alkuperäisten kaavallisten ratkaisujen kuin rakennusten arkkitehtuurin ominaispiirteiden tulee säilyä tunnistettavina nyt esillä olevassa ja mahdollisissa tulevissa asemaakaavamuutoksissa. Voimassa olevan /s-kaavamääräyksen mukaisesti rakennusten ja niiden lähiympäristön säilymistä ja olennaisten piirteiden vahvistumista tukisi parhaiten ratkaisu, jossa tonttien täydennysrakentaminen minimoitaisiin. Riittävän nöyrä ja olemassa oleville rakennuksille ja niiden lähiympäristölle pääroolin jättävä suunnitteluratkaisu on edellytys uusien rakennuspaikkojen sijoittumiselle tälle Kulosaaren historiassa ja arkkitehtuurissa yhdelle keskeisimmistä paikoista.

Kaupunginmuseo katsoo, että edellä mainituin huomautuksin ja lisäksi Kulosaarentie 42 ja 44 tontteja koskevaa asemakaavan muutosta voidaan viedä eteenpäin.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Tonttiosasto 20.2.2017

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.11.2018

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Lausunto

Kiinteistöviraston tonttiosasto antaa kaupunkisuunnitteluvirastolle Kulo-
saarentie 42 ja 44 koskevasta asemakaavan muutoksen osallistumis-
ja arviointisuunnitelmasta 1267-00/ 17 seuraavan lausunnon:

Kiinteistövirasto pitää asemakaavamuutosluonnoksen ratkaisuja hyvinä
ja sillä ei ole muuta lausuttavaa asemakaavamuutosluonnoksesta.

Asemakaavamuutos koskee kahta nykyistä tonttia joista toinen on kau-
pungin omistuksessa ja toinen Helsingin seurakuntayhtymän omistuk-
sessa. Kaavamuutos tuo seurakuntayhtymälle merkittävää hyötyä, min-
kä johdosta maankäytösopimusneuvotteluja on tarpeen käydä ennen
kaavan hyväksymistä.

Lisätiedot

Tom Qvisén, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 34201
tom.qvisen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 13.2.2017

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Kulosaaren (42.ko) asemakaavan muutos, tontit 42021/1 ja 10, Kulo-
saarentie 42-44

Kohde sijoittuu kallioiselle kitkamaa-alueelle. Avokallioita esiintyy erityi-
sesti alueen pohjoisosissa, jonne pienimittakaavaista asuinrakentamis-
ta kaavaillaan. Ympäröivät rakennukset tulee ottaa huomioon kun lou-
hinnalle määritetään tärinärajat.

Lisätiedot

Markku Savolainen, vs. geotekniikkapäällikkö, puhelin: 310 71368
markku.savolainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 383

Feministisen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite Helsingin oman samapalkkaisuusohjelman laatimiseksi

HEL 2018-005658 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi feministisen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Valtuusto edellyttää, että hyväksyessään esityksen selvitetään mahdollisuutta määrittellä askeleet samapalkkatavoitteen saavuttamiseksi ja sisällyttää ne palkkakehitysohjelmaan. (Katju Aro)

Käsittely

Valtuutettu Katju Aro ehdotti valtuutettu Petra Malinin kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaisi asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että askeleet samapalkkatavoitteen saavuttamiseksi määritellään ja sisällytetään palkkakehitysohjelmaan.

12 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Palautetaan valmisteluun siten, että askeleet samapalkkatavoitteen saavuttamiseksi määritellään ja sisällytetään palkkakehitysohjelmaan.

Jaa-äännet: 43

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Seija Muurinen, Dani Niskanen, Mia Nygård, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Sampo Terho, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 36

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Katju Aro, Eva Biaudet, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Kati Juva, Emma Kari, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Petra Malin, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Tyhjä: 5

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Johanna Laisaari, Abdirahim Mohamed, Pilvi Torsti

Poissa: 1

Anni Sinnemäki

Kaupunginvaltuusto päätti jatkaa asian käsittelyä.

Valtuutettu Katju Aro ehdotti valtuutettu Veronika Honkasalon kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Valtuusto edellyttää, että hyväksyessään esityksen selvitetään mahdollisuutta määritellä askeleet samapalkkatavoitteen saavuttamiseksi ja sisällyttää ne palkkakehitysohjelmaan.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

13 äänestys

Valtuutettu Katju Aron ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että hyväksyessään esityksen selvitetään mahdollisuutta määritellä askeleet samapalkkatavoitteen saavuttamiseksi ja sisällyttää ne palkkakehitysohjelmaan.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 65

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Eva Biaudet, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Petra Malin,

Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Laura Varjo-kari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Ei-äännet: 3

Dani Niskanen, Mia Nygård, Wille Rydman

Tyhjä: 15

Sirpa Asko-Seljavaara, Juha Hakola, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Risto Rautava, Sampo Terho, Matias Turkki-la, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori

Poissa: 2

Harry Bogomoloff, Anni Sinnemäki

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Katju Aron ehdottaman toivomusponnen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Juha Rosvall, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 29143
juha.rosvall(a)hel.fi

Liitteet

1 Feministisen puolueen ryhmäaloite Helsingin oman samapalkkaisu-sohjelman laatimiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Katju Aro esitti, että Helsinki laatii ohjelman samanpalkkaisuuden edistämiseksi, jotta samasta ja samanarvoisesta työstä maksetaan Helsingissä samaa palkkaa. Ohjelman keskeisenä tavoitteena tuli-

si olla Helsingin kaupungin töitä vastaavan laadukkaan ja riittävän yksityiskohtaisen palkkakartoitussmallin kehittäminen siten, että palkkojen samanarvoisuuden arviointi on mahdollista yli työehtosopimus- ja hinnoitteluryhmärajojen.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungilla tehdään vuosittain lakisääteinen palkkakartoitussmalli, joka on yksi keino seurata samapalkkaisuuden toteutumista. Kartoitussmallia analysoidaan perusteettomien palkkauserojen tunnistamiseksi. Muun muassa meneillään olevissa valtakunnallisiin sopimuksiin perustuvissa järjestelyneuvotteluissa hyödynnetään palkkakartoituksesta saatavaa tietoa. Valmistelussa olevassa tasa-arvosuunnitelmassa on pohdittu palkkakartoitukseen liittyviä kehittämistarpeita. Palkkakartoituskäytäntöä on tarkoitus kehittää edelleen tarkemman palkka-analyysin saamiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että eri virka- ja työehtosopimusten väliset palkkarakenteet sekä tietyt lisät, kuten esimerkiksi vuosisidonnaiset lisät poikkeavat toisistaan, mistä syystä palkkojen vertailu on perusteltua tehdä saman sopimuksen sisällä. Myös valtakunnalliset virka- ja työehtosopimukset edellyttävät tätä. Valtakunnallisten sopimusten mukaiset korotussummat vaihtelevat myös sopimusaloittain, kuten nyt valmistelussa olevan järjestelyneuvottelun suuruus. Helsingin kaupunki on sitoutunut valtakunnallisten sopimusten mukaisiin palkkaratkaisuihin. Sen sijaan kaupungin omalla palkkapolitiikalla varmistetaan mahdollisimman tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen palkitseminen valtakunnallisten sopimusten raameissa.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että Helsingin kaupungin tehtäväkohtaiset palkat perustuvat jo tällä hetkellä tehtävien vaativuuden arviointiin, joka mittaa tehtävien vaativuuksia riippumatta tehtävää hoitavasta henkilöstä tai tämän sukupuolesta. Tehtävien vaativuuden arvioinnin perusteella seurataan tehtäväkohtaisia palkkoja ja niiden suhteita toisiinsa vaativuuksien mukaisesti. Tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmä tarkastelee palkkasuhteita mahdollisimman objektiivisesti, mikä edistää palkkatasa-arvon toteutumista.

Helsingin kaupunki on kehittänyt tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmiä viime vuosina laajasti eri sopimusaloilla. Kaupunki on kehittänyt muun muassa monien asiantuntijatehtävien, toimistotehtävien ja ICT-alan tehtävien vaativuuksien arviointijärjestelmiä, jotta tehtävien vaativuuksia voidaan mahdollisimman hyvin arvioida ja verrata vastaavan vaativuustason tehtävien kesken koko kaupungissa.

Kaupunginhallitus toteaa, että vielä neuvoteltavana olevista järjestelyistä ja vuoden 2019 aikana toteutettavasta palkkakehityssuunnitelmasta tullaan suuntaamaan merkittäviä osia naisvaltaisille aloille, kuten las-

tentarhanopettajille, lastenhoitajille, perhepäivähoitajille, varhaiskasvatuksen esimiehille sekä kotihoidon ja sosiaalityön erilaisiin tehtäviin. Korotukset perustuvat toimialoilla ja liikelaitoksissa tehtyihin tarvekartoituksiin. Järjestelyerissä on lisäksi huomioitu henkilöstöjärjestöjen näkemykset.

Palkkakehityssuunnitelma perustuu henkilöstön ja henkilöryhmien palkkaukseen liittyvien keskeisten kehittämistarpeiden kartoitukseen sekä työnantajan tarpeisiin osaavan työvoiman saatavuuden varmistamisessa. Palkkakehityssuunnitelman toteutukseen on varattu määräraha vuoden 2019 talousarvioehdotuksessa.

Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että erillisen samapalkkaisuusohjelman laatiminen ei ole tarkoituksenmukaista edellä mainituin perustein.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Juha Rosvall, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 29143
juha.rosvall(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Feministisen puolueen ryhmäaloite Helsingin oman samapalkkaisuusohjelman laatimiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 737

HEL 2018-005658 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo feministisen puolueen ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

19.11.2018 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

28.11.2018

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Perusteluosan viimeinen kappale korvataan seuraavasti:

"Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että samapalkkaisuusohjelmaa tullaan toteuttamaan osana tasa-arvosuunnitelmaa."

Kannattaja: Anna Vuorjoki

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 13

Otso Kivekäs, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 2

Veronika Honkasalo, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 13 - 2.

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Rosvall, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 29143
juha.rosvall(a)hel.fi

28.11.2018

Asia/9

§ 384

Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloite vanhuspalvelujen nykytilan ja tulevien tarpeiden selvittämisestä

HEL 2018-004931 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Valtuutettu Mari Rantanen ehdotti valtuutettu Pia Kopran kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaisi asian uudelleen valmisteltavaksi seuraavin perustein:

Koska asiakkaiden ja työntekijöiden kokemukset ovat osittain ristiriidassa verrattuna viraston viralliseen kantaan siihen, miten hyvin Helsingin vanhuspalvelut toimivat, riippumattoman selvityksen tekeminen on perusteltua. Lisäksi kasvava vanhusväestön määrä ja siitä aiheutuva palvelutarpeiden kasvu on syytä selvittää ja pyrkiä varautumaan siihen myös tulevina vuosina. Vanhusväestö olisi syytä ottaa myös yhdeksi konsultoitavaksi kohteeksi. Etelä-Suomen aluehallintoviraston antamat moitteet virastolle ja lautakunnalle puoltavat tämän asiakassegmentin tilanteen ja tulevaisuuden tarpeiden selvittämistä tarkemmin. Esitän asiaa palautettavaksi uuteen käsittelyyn siten, että yllämainitut seikat otetaan paremmin huomioon.

14 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Koska asiakkaiden ja työntekijöiden kokemukset ovat osittain ristiriidassa verrattuna viraston viralliseen kantaan siihen, miten hyvin Helsingin vanhuspalvelut toimivat, riippumattoman selvityksen tekeminen on perusteltua. Lisäksi kasvava vanhusväestön määrä ja siitä aiheutuva palvelutarpeiden kasvu on syytä selvittää ja pyrkiä varautumaan siihen myös tulevina vuosina. Vanhusväestö olisi syytä ottaa myös yhdeksi konsultoitavaksi kohteeksi. Etelä-Suomen aluehallintoviraston antamat moitteet virastolle ja lautakunnalle puoltavat tämän asiakassegmentin tilanteen ja tulevaisuuden tarpeiden selvittämistä tarkemmin. Esitän asiaa palautettavaksi uuteen käsittelyyn siten, että yllämainitut seikat otetaan paremmin huomioon.

Jaa-äännet: 66

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Otto Meri, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 18

Zahra Abdulla, Katju Aro, Mika Ebeling, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Pia Kopra, Petra Malin, Silvia Modig, Petrus Penanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki

Poissa: 1

Atte Kaleva

Valtuutettu Sami Muttilainen ilmoitti tarkoituksenaan olleen äänestää EI.

Kaupunginvaltuusto päätti jatkaa asian käsittelyä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto 7.6.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Perussuomalaisten valtuustoryhmä esittää ryhmäaloitteessaan kattavan ulkopuolisen tahon selvityksen tekemistä Helsingin kaupungin ikääntyvien hoidosta ja tulevista tarpeista.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n mukaan valtuustoryhmä voi tehdä ryhmäaloitteen. Ryhmäaloite on aloite, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä ja joka otsikoidaan ryhmäaloitteeksi. Ryhmäaloitteen jättää puheenjohtajalle valtuustoryhmän puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Valtuustoryhmä voi tehdä neljä ryhmäaloitetta valtuustokauden aikana.

Kaupunginhallituksen on esitettävä ryhmäaloite valtuuston käsiteltäväksi siten, kuin hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä määrätään sellaisen aloitteen käsittelemisestä, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä ryhmäaloite valtuustolle kahdeksan kuukauden kuluessa.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että sosiaali- ja terveystoimen oman toiminnan laadunhallintaan kuuluu kaupungin ja toimintayksiköiden omavalvontasuunnitelmat, haitta- ja vaaratapahtumien systemaattinen käsittely, infektioturvallisuus, turvallinen lääkehoito, lääkintälaitteiden turvallisuus, asiakas- ja potilas-turvallisuuden seurantaryhmän toiminta sekä laatutyö (mm. EFQM). Ikääntyneiden palveluissa oman toiminnan laatua arvioidaan edellisten lisäksi RAI (Resident Assessment Instrument) -vertailukehittämisen avulla. RAI-järjestelmä on standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin välineistö, joka on tarkoitettu asiakkaan palvelutarpeen arviointiin sekä hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimiseen. Myös toteutuneen hoitotyön kirjaamisen laatua ja hygienian toteutumista arvioidaan ja seurataan.

Asiakaskyselyjä on tehty kotihoidossa joka toinen vuosi. Käyntikohtaisista palautetta kotihoidon asiakkailta saadaan Happy or Not -mobiililaitteen avulla. Ympäri vuorokautisesta hoidosta asiakaspalautetta kerättiin kattavasti viimeksi vuonna 2016. Toimintoyksiköt keräävät palautetta toiminnastaan kuitenkin tiheämmin asiakasraatien ja -neuvostojen sekä pienimuotoisempien kyselyjen avulla.

Ostopalvelujen laatua valvotaan tekemällä tiivistä yhteistyötä ostopalvelutoimijoiden kanssa, säännöllisillä tarkastuskäynneillä, yhteistyökouksilla, laatu seurannalla, käsittelemällä asiakaspalautetta ja seura-

malla palveluntuottajien kaupungille toimittamia lakisääteisiä omavonttasuunnitelmia. Lisäksi palveluntuottajia tavataan säännöllisesti vuosittain pidettävissä toteuttamisneuvotteluissa ja tuottajille järjestettävissä koulutuksissa sekä yhteistyökokouksissa. Palveluntuottajilta edellytetään toiminnan kehittämistä ja tarvittaessa korjaamista saadun palautteen pohjalta.

Tarkastusvirasto arvioi vuosittain, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta on tehnyt selvityksiä kotihoidon laadusta vuosina 2014 ja 2016. Vuonna 2014 selvitettiin, saako ikääntynyt kotona asuva tarvitsemansa palvelut tai hoidon lakisääteisessä ajassa. Vuonna 2016 selvitettiin kotihoidon palvelujen riittävyttä ikääntyneiden palvelutarpeeseen nähden. Vuonna 2018 tarkastuslautakunnalla on yhtenä arviointiaiheena ostopalvelujen laatu ja sopimusten hallinta. Esimerkkikohteeksi on valittu muun muassa kilpailutetut kotipalvelun tukipalvelut sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen ruokapalvelut.

Asiakkaiden kanteluihin, muistutuksiin tai valituksiin vastataan mahdollisimman nopeasti selvittämällä eri osapuolten näkemykset tapahtuneesta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 5.7.2018 valvontapäätöksen, jossa se kehottaa Helsinkiä kiinnittämään huomiota asiakasturvallisuuden varmistamiseen kotihoidossa riittävällä henkilöstömäärällä ja oman toiminnan valvonnalla. Aloitteessa mainitussa julkisuudessa olleessa yksittäisessä vakavassa tapahtumassa oli mukana monta toimijaa ja sen viranomaiskäsittely on vielä kesken.

Helsinki kehittää ikääntyneiden palveluja laatusuosituksen ja hallituksen kärkihankkeessa asetettujen tavoitteiden mukaisesti

Ikääntyneiden palveluja sääntelevät sosiaalihuoltolaki ja laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (ns. vanhuspalvelulaki). Hallituksen kärkihanke "Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa (I&O)" antaa suuntaviivoja ikääntyneiden palvelujen kehittämisessä. Kärkihankkeen taustalla on sosiaali- ja terveysministeriön laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017–2019. Kärkihanke toteutetaan vuosina 2016–2018. Ikääntyneiden palvelujen kehittäminen perustuu myös Helsingin kaupunkistrategiaan ja Uudenmaan maakuntavalmisteluun.

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 kärkihankkeena kehitetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä (hyte). Lakisääteiset neuvostot, kuten vanhusneuvosto, liitetään uudella tavalla osaksi hyte-rakennetta

ja -verkostoa. Tämä vahvistaa osaltaan ikäihmisten omaa ääntä, osallisuutta ja näkemyksiä palvelujen kehittämisessä. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmatyön valmistelu (Stadin ikäohjelman jatko) tehdään yhdessä vanhusneuvoston kanssa.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi Helsingissä lisätään kaupunkilaisten toimintakykyä ja mahdollisuuksia turvalliseen itse- ja omahoitoon ja kotona asumiseen. Päämääränä on tavoittaa aikaisin erityisesti ne henkilöt, jotka tarvitsevat paljon tukea tai hoitoa.

Ikääntyneiden palveluja kehitetään kokonaisuutena varhaisesta tuesta elämän loppuvaiheeseen asti. Yhden luukun periaatetta vahvistetaan ja hoitoon pääsyä edistetään oikea-aikaisen avun saamiseksi. Palvelujen saatavuutta ja laatua arvioidaan säännöllisesti.

Sosiaali- ja terveystoimi kokosi tämän vuoden alussa ikääntyneiden neuvonnan ja ohjauksen yhteen yksikköön, Seniori-infoon. Ikääntyneet ja heidän läheisensä saavat neuvontaa yhdestä paikasta ja yhdestä puhelinnumerosta sekä sähköpostitse. Ikääntyneille suunnatut palvelut on kerätty Internettiin yhdelle asiakasryhmäsivulle, joka löytyy helposti Stadin seniori-info -nimellä. Seniori-info on osa keskitettyä asiakasohjausta, HelppiSenioria. HelppiSeniorin toiminta sisältää asiakasohjauksen, palvelutarpeen arvioinnin ja paljon palvelua tarvitsevan asiakkaan palvelujen koordinoinnin. Myös kaikissa matalan kynnyksen palvelukeskuksissa asiakkaat saavat ohjausta ja neuvontaa.

Ikääntyneiden palveluja kehitetään kokonaisvaltaisesti monipuolisten palvelukeskusten verkostomaista toimintamallia rakentamalla. Monipuolinen palvelukeskus -toimintamalli on kuvaus Helsingin kaupunkitasoisesta tavasta vastata pääasiassa ikääntyneiden asiakkaiden sosiaali- ja terveystarpeiden tarpeisiin yhdessä eri toimijoiden kesken. Toimintamallilla tuetaan sekä kotona asuvia että ympärivuorokautisessa hoidossa olevia ikääntyneitä. Osa palveluista koskee myös alle 65-vuotiaita. Toimintamalli sisältää terveyttä ja hyvinvointia edistäviä matalan kynnyksen palveluja sekä toimintakykyä vahvistavia, kuntoutumista edistäviä ja korjaavia palveluja.

Kotihoitoa vahvistetaan monin tavoin ja henkilöstöä on lisätty kotihoidon tiimeihin

Kotihoidon asiakasmäärä on vuosittain maltillisesti kasvanut. Peittävyys eli palvelua saaneiden osuus on pysynyt samalla tasolla useita vuosia. Helsingin vanhuspalvelujen järjestämisen rakennetta ja kustannuksia vertaillaan vuosittain Kuuden suurimman kaupungin vanhusten sosiaali- ja terveystarpeiden raportissa, (Kuusikko -raportti). Peittävyudessa 75 vuotta täyttäneen väestön osuus on selvästi suurempi Helsingissä kuin naapurikunnissa. Kuusikko -raportin mukaan (2017) kotihoidon

peittävyys oli Helsingissä 12,4 prosenttia, Espoossa 7,5 prosenttia ja Vantaalla 9,3 prosenttia.

Kotihoidon käyntejä oli vuonna 2017 noin 2 983 000 käyntiä. Käyntimäärän kasvua edelliseen vuoteen on noin kolme prosenttia.

Terveystieteiden ja sosiaalihuoltolaki edellyttävät, että organisaatiolla on käytössään vapaaehtoinen vaaratapahtumien ilmoitusjärjestelmä. HaiPro on asiakas/potilasturvallisuuden vaaratapahtumien raportointimenettely ja tietotekninen työkalu. HaiPro-raportointijärjestelmä on käytössä yli 200 suomalaisessa yksityisen ja julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon yksikössä. HaiPro -järjestelmä on tarkoitettu toiminnan kehittämiseen yksiköiden sisäisessä käytössä. Vuonna 2017 kotihoidossa tehtiin 5 611 ilmoitusta, mikä tarkoittaa, että haittatapahtumia kohdistui noin 0,2 prosenttiin käynneistä. Ilmoitusten määrä on pysynyt samalla tasolla edelliseen vuoteen nähden. Sosiaalihuoltolain edellyttämä laadun tarkkailun väline S-Pro -järjestelmä on vielä käyttöönottovaiheessa.

Kotihoidon toimintatapoja on kehitetty monipuolinen palvelukeskus -toimintamallin, kotihoito 2020 -kehittämishankkeen ja hallitusten kärkihankkeiden suuntaisesti. Kotihoidon palveluseteli kaikille kotihoidon asiakkaille otettiin käyttöön toukokuun alussa 2018. Lisäksi kotihoidon toimintatapoja päivystyksellisissä tilanteissa kehitetään Kotihoidon ja palvelutalojen asiakkaiden päivystyksellisten tilanteiden hoidon järjestäminen -kehittämishanke eli PÄTIJÄ -hankkeessa. Monipuolinen palvelukeskus -toimintamallin kokeiluissa on koottu asiakkaan tarpeen mukaisia, kotona asumista tukevia palveluja yhdeksi kokonaisuudeksi. Esimerkiksi kotihoidon asiakkaiden toimintakykyä ja osallisuutta on tuettu ja vahvistettu ohjaamalla heitä monipuolisen palvelukeskuksen liikuntaryhmiin, kuntoutusjaksoille tai matalan kynnyksen palvelukeskusten monipuoliseen toimintaa. Palvelukeskuksia on 15 eri puolilla kaupunkia.

Kotihoito on ottanut käyttöön yhä enemmän teknologiaa ja sähköisiä palveluja kotihoidon asiakkaiden ja ammattilaisten avuksi. Kotihoito tarjoaa jo nyt ikääntyneille esimerkiksi kuvallisen etähoidon ja -kuntoutuksen palveluja. Etähoidon käynti sisältää pääosin lääkkeenoton valvontaa, voinnin seurantaa sekä aterioinnista muistuttamista ja aterioinnin valvontaa. Etähoidon käyntejä saa noin 800 säännöllisen kotihoidon asiakasta kuukausittain, kukin saa vähintään yhden käynnin päivässä. Etäkäynnit myös osaltaan lisäävät asiakkaan turvallisuutta, sillä etäkäynti voi olla tavallisen käyntien lisäkäynti tai asiakas voi tarvitessaan saada kontaktin etäyhteyden avulla ongelmatilanteessa Palvelukeskus Helsingin työntekijöihin ympäri vuorokauden. Palvelukeskus Helsingin vakituisen etähoidon henkilökuntaan kuuluu sairaanhoitaja (18 va-

kanssia) ja lähihoitajia (22,5 vakanssia). Tavoitteena on etäyhteyksien lisääminen.

Asiakkaiden henkilökohtaisia turvapalveluja on lisätty esimerkiksi kehittämällä ovihälytin ja GPS -paikannin muistisairaille asiakkaille, jotka voivat liikkua kotinsa ulkopuolella, mutta eivät aina löydä oikeaa reittiä kotiinsa. Myös turvapuhelinpalvelun asiakkaiden määrä on kasvanut.

Kotihoidon henkilöstöresursseja on vahvistettu kahden edellisen vuoden aikana seuraavasti: 20 hoitajavakanssia vuonna 2017 ja 40 hoitajavakanssia vuonna 2018. Pääosa vakansseista on saatu täytettyä. Lisäksi on vahvistettu terapiaresursseja lisäämällä kuntoutushenkilöstöä kahdeksalla fysioterapeutilla, yhdellä toimintaterapeutilla ja yhdellä ravitsemusterapeutilla. Kotihoidon henkilöstön työhyvinvointia kehitetään palvelualuekohtaisilla työhyvinvointihankkeilla. Vuonna 2018 painopiste on esimiesten työhyvinvoinnin tukemisessa.

Ympäri vuorokautinen hoito

Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuosituksen mukaan iäkkäillä ihmisillä pitää iästä ja toimintakyvystä riippumatta olla mahdollisuus elää omanlaistaan hyvää elämää omissa yhteisöissään. Kaupunkistrategiasa on sama tavoite: Kotona asumista tuetaan palveluja vahvistamalla siten, että kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä nousee vuosittain. Kotona asuvien määrän prosentuaalinen osuus onkin noussut vuosittain muutamalla prosenttiyksikön kymmenyksellä. Joulukuussa 2017 yli 75-vuotiaista 92,6 prosenttia asui kotona. Helsingin, Espoon ja Vantaan 75 vuotta täyttäneistä noin 8 prosenttia on ympärivuorokautisen hoidon piirissä.

Vanhuspalvelulaki edellyttää, että iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito toteutetaan ensisijaisesti kotiin annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Kun tarvittava hoito kotona asuen ei enää ole mahdollista, ympärivuorokautisen hoidon tarvetta arvioidaan asiakaskohtaisesti ja moniammatillisesti hoitotyön, sosiaalityön ja lääketieteen näkökulmista. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota siihen, mikä aiheuttaa ympärivuorokautisen hoidon tarpeen ja mihin asiaan ympärivuorokautinen hoiva on ratkaisu. On arvioitava, onko sairauksien diagnostiikka ja hoito kunnossa, onko sairauksiin liittyvät kuntouttavat toimenpiteet tehty, voidaanko kuntouttavan hoitotyön keinoin asiakkaan tilannetta parantaa ja onko avohoidon palvelut monipuolisesti käytössä.

Haluun muuttaa pois kotoa liittyä kotihoidon RAI (Resident Assessment Instrument) -arviointien perusteella huonoksi koettu terveydentila, yksinäisyys, masennusepäily, turvapalvelut ja runsas kotihoidon työaika. Nordic Healthcare Groupin ja Tampereen kaupungin yhteistyönä kehit-

tämän mittarin (NHG-riskimittari) mukaan niillä asiakkaila, joilla on suuri palvelujen määrällinen tarve, toimintakyvyn puutoksia, puutteita kognitiossa, muistisairauksia, kunnallisten terveystalusten ja sairaalapalvelujen käyttöä, on suuri riski siirtyä ympärivuorokautiseen hoitoon seuraavan vuoden aikana. Yhteen sovitetuilla tukitoimilla (esimerkiksi kotihoito yhdistettynä palvelukeskustoimintaan, arviointi- ja kuntoutusjaksoihin, lyhytaikaishoitoon tai päivätoimintaan) asiakkaan tarvetta ympärivuorokautiselle hoidolle voidaan mahdollisesti siirtää myöhäisempään ajankohtaan.

Kotihoidon asiakastytyväisyyskyselyyn 2016 vastanneista kotihoidon asiakkaista 76 prosenttia ilmoitti haluavansa asua kotona, 10 prosenttia palvelutalossa, 2 prosenttia vanhainkodissa, 1 prosentti jossakin muualla ja 11 prosenttia ei vastannut kysymykseen.

Jos turvallinen asuminen kotona ei enää ole mahdollista, turvataan ympärivuorokautinen hoito. Ympärivuorokautisen hoitopaikan sai kesäkuussa 2018 keskimäärin 29 päivässä. Vanhuspalvelulain mukaan tarvittava palvelu on järjestettävä 90 päivässä. Ympärivuorokautisen hoitopaikan hakijamäärä on laskenut vuodesta 2014 jolloin hakijoita oli 1 628. Vuonna 2017 hakijoita oli 1 564.

Helsingin vanhuspalveluja, niin kotihoitoa kuin ympärivuorokautista asumista, kehitetään monin tavoin valtakunnallisten ja kaupungin omien linjausten mukaisesti siten, että iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito toteutetaan ensisijassa kotiin saatavilla palveluilla. Palvelujen toteutumisen laatua seuraavat useat tahot, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen oman seurannan lisäksi muun muassa kaupungin tarkastusvirasto, aluehallintovirasto sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Kaupunginhallitus katsoo, että erillinen kattava ulkopuolinen selvitys vanhuspalvelujen nykytilasta ja tulevista tarpeista ei ole ajankohtainen eikä tarpeellinen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto 7.6.2018

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 738

HEL 2018-004931 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

19.11.2018 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Mika Raatikainen:

Koska asiakkaiden ja työntekijöiden kokemukset ovat osittain ristiriidassa verrattuna viraston viralliseen kantaan siihen, miten hyvin Helsingin vanhuspalvelut toimivat, riippumattoman selvityksen tekeminen on perusteltua. Lisäksi kasvava vanhusväestön määrä ja siitä aiheutuva palvelutarpeiden kasvu on syytä selvittää ja pyrkiä varautumaan siihen myös tulevina vuosina. Vanhusväestö olisi syytä ottaa myös yhdeksi konsultoitavaksi kohteeksi. Etelä-Suomen aluehallintoviraston antamat moitteet virastolle ja lautakunnalle puoltavat tämän asiakassegmentin tilanteen ja tulevaisuuden tarpeiden selvittämistä tarkemmin.

Esitän asiaa palautettavaksi uuteen käsittelyyn siten, että yllämainitut seikat otetaan paremmin huomioon.

Kannattaja: Anna Vuorjoki

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Mika Raatikaisen palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 12

Otso Kivekäs, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Marcus

Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Se-
vander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Veronika Honkasalo, Mika Raatikainen, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 12 - 3.

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 11.09.2018 § 223

HEL 2018-004931 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle perussuo-
maisten valtuustoryhmän ryhmäaloitteeseen Helsingin vanhustenpalve-
lujen tilan ja tulevien tarpeiden selvittämisestä seuraavan esittelijän eh-
dotuksen mukaisen lausunnon:

”Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloitteessa on esitetty kat-
tavan ulkopuolisen tahon tekemän selvityksen tekemistä Helsingin kau-
pungin ikääntyvien hoidosta ja tulevista tarpeista.

Sosiaali- ja terveystoimen oman toiminnan laadunhallintaan kuuluu
kaupungin ja toimintayksiköiden omavalvontasuunnitelmat, haitta- ja
vaaratapahtumien systemaattinen käsittely, infektioturvallisuus, turvalli-
nen lääkehoito, lääkintälaitteiden turvallisuus, asiakas- ja potilasturvalli-
suuden seurantaryhmän toiminta sekä laatutyö (mm. EFQM). Ikäänty-
neiden palveluissa oman toiminnan laatua arvioidaan edellisten lisäksi
RAI (Resident Assessment Instrument) -vertailukehittämisen avulla.
RAI-järjestelmä on standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin välineis-
tö, joka on tarkoitettu asiakkaan palvelutarpeen arviointiin sekä hoito-,
kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimiseen. Myös toteutuneen hoi-
totyön kirjaamisen laatua ja hygienian toteutumista arvioidaan ja seura-
taan.

Asiakaskyselyjä on tehty kotihoidossa joka toinen vuosi. Käyntikohtais-
ta palautetta kotihoidon asiakkailta saadaan Happy or Not -mobiililait-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

teen avulla. Ympäri vuorokautisesta hoidosta asiakaspalautetta kerättiin kattavasti viimeksi vuonna 2016. Toimintoyksiköt keräävät palautetta toiminnastaan kuitenkin tiheämmin asiakasraatien ja -neuvostojen sekä pienimuotoisempien kyselyjen avulla.

Ostopalvelujen laatua valvotaan tekemällä tiivistä yhteistyötä ostopalvelutoimijoiden kanssa, säännöllisillä tarkastuskäynneillä, yhteistyökoukuksilla, laatuseurannalla, käsittelemällä asiakaspalautetta ja seuraamalla palveluntuottajien kaupungille toimittamia lakisääteisiä omavalvontasuunnitelmia. Lisäksi palveluntuottajia tavataan säännöllisesti vuosittain pidettävissä toteuttamisneuvotteluissa ja tuottajille järjestettävissä koulutuksissa sekä yhteistyökoukuksissa. Palveluntuottajilta edellytetään toiminnan kehittämistä ja tarvittaessa korjaamista saadun palautteen pohjalta.

Asiakkaiden kanteluihin, muistutuksiin tai valituksiin vastataan mahdollisimman nopeasti selvittämällä eri osapuolten näkemykset tapahtuneesta.

Kaupungin tarkastusvirasto arvioi vuosittain, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Helsingin kaupungin tarkastuslautakunta on tehnyt selvityksiä Helsingin kotihoidon laadusta vuosina 2014 ja 2016. Vuonna 2014 selvitettiin, saako ikäännytynyt kotona asuva tarvitsemansa palvelut tai hoidon lakisääteisessä ajassa ja vuonna 2016 selvitettiin kotihoidon palvelujen riittävyyttä ikäänntyneiden palvelutarpeeseen nähden. Vuonna 2018 tarkastuslautakunnalla on yhtenä arviointiaiheena ostopalvelujen laatu ja sopimusten hallinta. Esimerkkikohteeksi on valittu muun muassa kilpailutetut kotipalvelun tukipalvelut sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen ruokapalvelut.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 5.7.2018 valvontapäätöksen, jossa se kehottaa Helsinkiä kiinnittämään huomiota asiakasturvallisuuden varmistamiseen kotihoidossa riittävällä henkilöstömäärällä ja oman toiminnan valvonnalla. Julkisuudessa olleessa yksittäisessä vakavassa tapahtumassa oli mukana monta toimijaa ja sen viranomaiskäsitteily on vielä kesken.

Näin ollen sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että erilliselle kattavalle ulkopuoliselle selvitykselle vanhuspalveluiden nykytilasta ja tulevista tarpeista ei ole tällä hetkellä tarvetta.

Helsinki kehittää ikäänntyneiden palveluja laatusuosituksen ja hallituksen kärkihankkeessa asetettujen tavoitteiden mukaisesti

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Ikääntyneiden palveluja määrittelee sosiaalihuoltolaki ja laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (ns. vanhuspalvelulaki). Hallituksen kärkihanke Kehittää ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa (I&O) antaa suuntaviivoja ikääntyneiden palvelujen kehittämisessä. Kärkihankkeen taustalla on sosiaali- ja terveysministeriön laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017–2019. Kärkihanke toteutetaan vuosina 2016–2018. Ikääntyneiden palvelujen kehittäminen nojaa myös Helsingin kaupunkistrategiaan ja Uudenmaan maakuntavalmisteluun.

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 kärkihankkeena kehitetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä (hyte). Lakisääteiset neuvostot, kuten vanhusneuvosto, liitetään uudella tavalla osaksi hyte-rakennetta ja -verkostoa. Tämä vahvistaa osaltaan ikäihmisten omaa ääntä, osallisuutta ja näkemyksiä palvelujen kehittämisessä. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmatyön valmistelu (Stadin ikäohjelman jatko) tehdään yhdessä vanhusneuvoston kanssa.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi Helsingissä lisätään kaupunkilaisten toimintakykyä ja mahdollisuuksia turvalliseen itse- ja omahoitoon ja kotona asumiseen. Helsingin päämääränä on tavoittaa aikaisemmin erityisesti heidät, jotka tarvitsevat paljon tukea tai hoitoa.

Jokaisella helsinkiläisellä on mahdollisuus elää kokemusrikasta ja laadukasta elämää ja saada siihen tarvittava tuki ja palvelut kaikissa elämän vaiheissa. Ikääntyneiden palveluja kehitetään kokonaisuutena varhaisesta tuesta elämän loppuvaiheeseen asti. Yhden luukun periaatetta vahvistetaan ja hoitoon pääsyä edistetään oikea-aikaisen avun saamiseksi. Palvelujen saatavuutta ja laatua arvioidaan säännöllisesti.

Sosiaali- ja terveystoimi kokosi tämän vuoden alussa ikääntyneiden neuvonnan ja ohjauksen yhteen yksikköön, Seniori-infoon. Näin ikääntyneet ja heidän läheisensä saavat neuvontaa yhdestä paikasta ja yhdestä puhelinnumerosta. Yhteyttä voi ottaa myös sähköpostilla. Ikääntyneille suunnatut palvelut on kerätty internettiin yhdelle asiakasryhmäisivulle, joka löytyy helposti Stadin seniori-info -nimellä. Seniori-info on osa keskitettyä asiakasohjausta, HelppiSenioria. HelppiSeniorin toiminta sisältää asiakasohjauksen, palvelutarpeen arvioinnin ja paljon palvelua tarvitsevan asiakkaan palvelujen koordinoimista. Myös kaikissa matkan kynnyksen palvelukeskuksissa asiakkaat saavat ohjausta ja neuvontaa.

Ikääntyneiden palveluja kehitetään kokonaisvaltaisesti monipuolisten palvelukeskusten verkostomaista toimintamallia rakentamalla. Monipuolinen palvelukeskus -toimintamalli on kuvaus Helsingin kaupunkita-

soisesta tavasta vastata pääasiassa ikääntyneiden asiakkaiden sosiaali- ja terveystalvvelujen tarpeisiin yhdessä eri toimijoiden kesken. Toimintamallilla tuetaan sekä kotona asuvia että ympärivuorokautisessa hoidossa olevia ikääntyneitä. Osa palveluista koskee myös alle 65-vuotiaita. Toimintamalli sisältää terveyttä ja hyvinvointia edistäviä matalan kynnyksen palveluja sekä toimintakykyä vahvistavia, kuntoutumista edistäviä ja korjaavia palveluja.

Kotihoitoa vahvistetaan monin tavoin ja olemme lisänneet henkilöstöä kotihoidon tiimeihin

Kotihoidon asiakasmäärä on vuosittain maltillisesti kasvanut, peittävyys on pysynyt samalla tasolla useamman vuoden. Helsingin vanhuspalvelujen järjestämisen rakennetta ja kustannuksia vertaillaan vuosittain Kuuden suurimman kaupungin vanhusten sosiaali- ja terveystalvvelujen raportissa, (Kuusikko -raportti). Kotihoidon peittävyys eli kotihoidon palvelua saaneiden 75 vuotta täyttäneen väestön osuus on selvästi suurempi Helsingissä kuin naapurikunnissa. Kuusikko -raportin mukaan (2017) kotihoidon peittävyys oli Helsingissä 12,4 prosenttia, Espoossa 7,5 prosenttia ja Vantaalla 9,3 prosenttia.

Kotihoidon käyntejä oli vuonna 2017 noin 2 983 000 käyntiä. Käyntimäärän kasvua edelliseen vuoteen on noin kolme prosenttia.

Helsingin kotihoito on sekä terveydenhuoltolain että sosiaalihuoltolain alaista toimintaa. Lait edellyttävät, että organisaatiolla on käytössään vapaaehtoinen vaaratapahtumien ilmoitusjärjestelmä. HaiPro on asiakas/potilasturvallisuuden vaaratapahtumien raportointimenettely ja tietotekninen työkalu. HaiPro-raportointijärjestelmä on käytössä yli 200 suomalaisessa yksityisen ja julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon yksikössä. HaiPro -järjestelmä on tarkoitettu toiminnan kehittämiseen yksiköiden sisäisessä käytössä. Vuonna 2017 kotihoidossa tehtiin 5 611 ilmoitusta, mikä tarkoittaa, että haittatapahtumia kohdistui noin 0,2 prosenttiin käynneistä. Ilmoitusten määrä on pysynyt samalla tasolla edelliseen vuoteen nähden. Sosiaalihuoltolain edellyttämä laadun tarkkailun väline S-Pro -järjestelmä, on vielä käyttöönottoaiheessa.

Kotihoidon toimintatapoja on kehitetty monipuolinen palvelukeskus -toimintamallin, kotihoito 2020 -kehittämishojelman ja hallitusten kärkihankkeiden suuntaisesti. Kotihoidon palveluseteli kaikille kotihoidon asiakkaille otettiin käyttöön toukokuun alussa 2018. Lisäksi kotihoidon toimintatapoja päivystyksellisissä tilanteissa kehitetään Kotihoidon ja palvelutalojen asiakkaiden päivystyksellisten tilanteiden hoidon järjestäminen -kehittämishanke eli PÄTIJÄ -hankkeessa. Monipuolinen palvelukeskus -toimintamallin kokeiluissa on koottu asiakkaan tarpeen mukaisia, kotona asumista tukevia palveluja yhdeksi kokonaisuudeksi.

Esimerkiksi kotihoidon asiakkaiden toimintakykyä ja osallisuutta on tuettu ja vahvistettu ohjaamalla heitä monipuolisen palvelukeskuksen liikuntaryhmiin, kuntoutusjaksoille tai matalan kynnyksen palvelukeskusten monipuoliseen toimintaa. Palvelukeskuksia on 15 eri puolilla kaupunkia.

Kotihoito on ottanut käyttöön yhä enemmän teknologiaa ja sähköisiä palveluja kotihoidon asiakkaiden ja ammattilaisten avuksi. Kotihoito tarjoaa jo nyt ikääntyneille esimerkiksi kuvallisen etähoidon ja -kuntoutuksen palveluja. Etähoidon käynti sisältää pääosin lääkkeenoton valvontaa, voimnin seurantaa sekä aterioinnista muistuttamista ja aterioinnin valvontaa. Etähoidon käyntejä saa noin 800 säännöllisen kotihoidon asiakasta kuukausittain, kukin saa vähintään yhden käynnin päivässä. Etäkäynnit myös osaltaan lisäävät asiakkaan turvallisuutta, sillä etäkäynti voi olla tavallisen käyntien lisäkäynti tai asiakas voi tarvitessaan saada kontaktin etäyhteyden avulla ongelmatilanteessa Palvelukeskus Helsingin työntekijöihin ympäri vuorokauden. Palvelukeskus Helsingin vakituinen etähoidon henkilökunta koostuu sairaanhoitajista (18 vakanssia) ja lähihoitajista (22,5 vakanssia). Tavoitteena on, että etäyhteyden saa yhä suurempi kotihoidon asiakasmäärä tulevaisuudessa.

Asiakkaiden henkilökohtaisia turvapalveluja on lisätty esim. kehittämällä ovihälytin ja GPS -paikannin palvelu muistisairaille asiakkaille, jotka voivat eivät liikkua kotinsa ulkopuolella, mutta eivät aina muista oikeaa reittiä kotiinsa. Lisäksi turvapuhelinpalvelun asiakkaiden määrä on kasvanut.

Kotihoidon henkilöstöresursseja on vahvistettu kahden edellisen vuoden aikana seuraavasti: 20 hoitajavakanssia vuonna 2017, 40 hoitajavakanssia vuonna 2018. Pääosa vakansseista on saatu täytettyä. Lisäksi on vahvistettu terapiaresursseja lisäämällä kuntoutushenkilöstöä kahdeksalla fysioterapeutilla, yhdellä toimintaterapeutilla ja yhdellä ravitsemusterapeutilla. Kotihoidon henkilöstön työhyvinvointia kehitetään palvelualuekohtaisilla työhyvinvointihankkeilla. Vuonna 2018 painopiste on esimiesten työhyvinvoinnin tukemisessa.

Ympärivuorokautinen hoito

Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuosituksen mukaan iäkkäillä ihmisillä pitää iästä ja toimintakyvystä riippumatta olla mahdollisuus elää omanlaistaan hyvää elämää omissa yhteisöissään. Kaupunkistrategiasa sama tavoite on saanut muodon: kotona asumista tuetaan palveluja vahvistamalla siten, että kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä nousee vuosittain. Kotona asuvien määrän prosentuaalinen osuus onkin noussut vuosittain muutamalla prosenttiyksikön kymmenyksellä. Joulukuussa 2017 yli 75-vuotiaista 92,6 prosenttia asui kotona. Helsingin

gin, Espoon ja Vantaan 75 vuotta täyttäneistä noin 8 prosenttia on ympärivuorokautisen hoidon piirissä.

Vanhuspalvelulaki edellyttää, että iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito toteutetaan ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Kun tarvittava hoito kotona asuen ei enää ole mahdollista, ympärivuorokautisen hoidon tarvetta arvioidaan asiakaskohtaisesti ja moniammatillisesti hoitotyön, sosiaalityön ja lääketieteen näkökulmista. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota siihen, mikä aiheuttaa ympärivuorokautisen hoidon tarpeen ja mihin asiaan asiakkaan tilanteessa ympärivuorokautinen hoiva on ratkaisu. Arvioidaan, onko sairauksien diagnostiikka ja hoito kunnossa, onko sairauksiin liittyvät kuntouttavat toimenpiteet tehty, voidaanko kuntouttavan hoitotyön keinoin asiakkaan tilannetta parantaa ja onko avohoidon palvelut monipuolisesti käytössä.

Haluun muuttaa pois kotoa liittyä kotihoidon RAI (Resident Assessment Instrument) -arviointien perusteella huonoksi koettu terveydentila, yksinäisyys, masennusepäily, turvapalvelut ja runsas kotihoidon työaika (geriatrian dosentti Harriet Finne-Soveri). Nordic Healthcare Groupin ja Tampereen kaupungin yhteistyönä kehittämän mittarin (NHG-riskimittari) mukaan niillä asiakkailla, joilla on suuri palvelujen määrällinen tarve, toimintakyvyn puutoksia, puutteita kognitiossa, muistisairauksia, kunnallisten terveystalusten ja sairaalapalvelujen käyttöä, on suuri riski siirtyä ympärivuorokautiseen hoitoon seuraavan vuoden aikana. Yhteisten sovitetuilla tukitoimilla (esimerkiksi kotihoito yhdistettynä palvelukeskustoimintaan, arviointi- ja kuntoutusjaksoihin, lyhytaikaishoitoon tai päivätoimintaan) asiakkaan tarvetta ympärivuorokautiselle hoidolle voidaan mahdollisesti siirtää myöhäisempään ajankohtaan.

Kotihoidon asiakastyytyväisyyskyselyyn 2016 vastanneista kotihoidon asiakkaista 76 prosenttia ilmoitti haluavansa asua kotona, 10 prosenttia palvelutalossa, 2 prosenttia vanhainkodissa, 1 prosentti jossain muualla ja 11 prosenttia ei vastannut kysymykseen.

Kun turvallinen asuminen kotona ei enää ole mahdollista turvataan ympärivuorokautinen hoito. Ympärivuorokautisen hoitopaikan sai kesäkuussa 2018 keskimäärin 29 päivässä. Vanhuspalvelulain mukaan tarvittava palvelu on järjestettävä 90 päivässä. Ympärivuorokautisen hoitopaikan hakijamäärä on laskenut vuodesta 2014 jolloin hakijoita oli 1628. Vuonna 2017 hakijoita oli 1564.

Yhteenvetona voidaan kiteyttää, että väestön ikärakenteen muutos on koko yhteiskunnan asia, ei pelkästään sosiaali- ja terveystoimen. Tarviin kaikenikäisille ja toimintakykyisille helsinkiläisille hyödyllisiä toimivia liikenne- ja palvelu- ja tiloja kokoontumiseen, liikuntapalveluja sekä jär-

jestöjen, yritysten ja seurakuntien yhteistä tekemistä. Toisaalta tulee huomioida erittäin haavoittuvassa asemassa olevat ikäihmiset, esimerkiksi muistisairaat, ja räätälöidä heille yksilöllisiä ja toimivia palveluja.

Helsingin vanhuspalveluja, niin kotihoitoa kuin ympärivuorokautista asumista, kehitetään monin tavoin valtakunnallisten ja kaupungin omien linjausten mukaisesti siten, että iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito toteutetaan ensisijassa kotiin saatavilla palveluilla. Palvelujen toteutumisen laatua seuraavat useat tahot. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen oman seurannan lisäksi muun muassa kaupungin tarkastusvirasto, aluehallintovirasto ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitos."

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Laadukkailla, riittäväillä ja oikea-aikaisilla kotiin tuotavilla sekä ympärivuorokautisen hoivan palveluilla on merkittäviä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia ikääntyneen väestön edellytyksiin hyvään toimintakykyiseen elämään.

Käsittely

11.09.2018 Ehdotuksen mukaan

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus 1:

Jäsen Sakari Männikkö: Johtuen sekä asiakkaiden että työntekijöiden kokemusten ristiriidasta verrattuna viraston viralliseen kantaan, miten hyvin Helsingin vanhuspalvelut toimivat, niin riippumattoman selvityksen tekeminen on perusteltua. Lisäksi kasvava vanhusväestön määrä ja siitä johtuva palvelutarpeiden kasvu on syytä selvittää ja pyrkiä varautumaan siihen myös tulevana vuosina. Vanhusväestö olisi syytä ottaa myös yhdeksi konsultoitavaksi kohteeksi. Etelä-Suomen aluehallintoviraston antamat moitteet virastolle ja lautakunnalle puoltavat tämän asiakassegmentin tilanteen ja tulevaisuuden tarpeiden selvittämistä tarkemmin.

Palautusehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

Jäsen Sakari Männikkö jätti lausunnosta eriävän mielipiteen.

21.08.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seija.meripaasi(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 385

Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ryhmäaloite puhtaasta sisäilmasta

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ryhmäaloitteen loppuun käsitellyiksi.

Käsittely

Keskustelun kuluessa ehdotettiin hyväksyttäväksi kuusi toivomuspontta.

Valtuutettu Anna Vuorjoki ehdotti valtuutettu Sami Muttilaisen kannattamana hyväksyttäväksi seuraavat kolme toivomuspontta:

1 Selvitetään mahdollisuus, että sisäilmaohjelmaa valmisteltaessa täsmennetään kriteereitä, joiden perusteella sisäilmatutkimuksiin lähdetään.

2 Sisäilmaohjelmaa valmisteltaessa selvitetään mahdollisuudet nopeuttaa korjausvelan vähentämistä esimerkiksi vaikuttamalla hankesuunnitteluprosessiin.

3 Selvitetään mahdollisuutta sisäilmaohjelmaa valmisteltaessa suunnitella, miten tieto koulujen ja muiden julkisten rakennusten kuntokartoituksista saadaan helposti kuntalaisten saataville.

Valtuutettu Sami Muttilainen ehdotti valtuutettu Anna Vuorjoen kannattamana hyväksyttäväksi seuraavat kaksi toivomuspontta:

1 Selvitetään mahdollisuudet parantaa rakentamisen laatua vastuita selkiyttämällä ja valvontaa kehittämällä.

2 Selvitetään mahdollisuus, että sisäilmaohjelmaa valmisteltaessa suunnitellaan, miten sisäilmaongelmista kärsivistä kiinteistöistä ja sisäilma-ryhmän työstä raportoidaan säännöllisesti poliittisille luottamushenkilöille.

Valtuutettu Petra Malin ehdotti valtuutettu Anna Vuorjoen kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

28.11.2018

Selvitetään mahdollisuudet siihen, että sisäilmaohjelmaa valmisteltaessa

- selvitetään, millä tavalla voidaan systemaattisesti kartoittaa oppilaiden ja henkilöstön oireilua.
- tarkennetaan toimintamallia sisäilmaepäilytilanteissa siten, että se sisältää ohjeet kouluille, oppilaiden vanhemmille ja kouluterveydenhuololle tilanteisiin, joissa epäillään sisäilmaongelmia.
- varmistetaan että sosiaali- ja terveystaloudissa on sovitut ja selkeät toimintamallit tilanteisiin, joissa palvelun käyttäjän tai potilaan tuen tarve liittyy koettuihin sisäilmaongelmiin.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Äänestysjärjestys

Toivomusponseista äänestettiin jokaisesta erikseen.

15 äänestys

Valtuutettu Anna Vuorjoen ehdottama toivomusponssi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Selvitetään mahdollisuus, että sisäilmaohjelmaa valmisteltaessa täsmennetään kriteereitä, joiden perusteella sisäilmatutkimuksiin lähdetään.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 22

Zahra Abdulla, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttillainen, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 3

Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri

Tyhjä: 58

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Askoseljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Björn

Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohi-salo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Poissa: 2
Katju Aro, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Anna Vuorjoen ehdottamaa ensimmäistä toivomuspontta.

16 äänestys

Valtuutettu Anna Vuorjoen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Sisäilmaohjelmaa valmisteltaessa selvitetään mahdollisuudet nopeuttaa korjausvelan vähentämistä esimerkiksi vaikuttamalla hankesuunnitteluprosessiin.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 21

Zahra Abdulla, Mika Ebeling, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Mutttilainen, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 4

Martina Harms-Aalto, Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri

Tyhjä: 58

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Askoseljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohi-salo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho,

Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Poissa: 2
Katju Aro, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Anna Vuorjoen ehdottamaa toista toivomuspontta.

17 äänestys

Valtuutettu Anna Vuorjoen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Selvitetään mahdollisuutta sisäilmaohjelmaa valmisteltaessa suunnitella, miten tieto koulujen ja muiden julkisten rakennusten kuntokartoituksista saadaan helposti kuntalaisten saataville.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 26

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Mika Ebeling, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Ei-äännet: 3

Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri

Tyhjä: 54

Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Bjaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Poissa: 2
Katju Aro, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Anna Vuorjoen ehdottamaa kolmatta toivomuspontta.

18 äänestys

Valtuutettu Sami Muttilaisen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Selvitetään mahdollisuudet parantaa rakentamisen laatua vastuita selkiyttämällä ja valvontaa kehittämällä.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 31

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Mika Ebeling, Tuula Haatainen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Tuuli Koussa, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Osmo Soininvaara, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Ei-äännet: 3

Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri

Tyhjä: 49

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Poissa: 2

Katju Aro, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Sami Muttilaisen ehdottamaa ensimmäistä toivomuspontta.

19 äänestys

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Valtuutettu Sami Muttilaisen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Selvitetään mahdollisuus, että sisäilmaohjelmaa valmisteltaessa

suunnitellaan, miten sisäilmaongelmista kärsivistä kiinteistöistä ja sisäilmaryhmän työstä raportoidaan säännöllisesti poliittisille luottamushenkilöille

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 30

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Eveliina Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Maria Ohisalo, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Sampo Terho, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 5

Perttu Hillman, Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Mirita Saxberg

Tyhjä: 48

Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Bijaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Kati Juva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Abdurahim Mohamed, Elina Moisio, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Poissa: 2

Katju Aro, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Sami Muttilaisen ehdottamaa toista toivomusponntta.

20 äänestys

Valtuutettu Petra Malinin ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Selvitetään mahdollisuudet siihen, että sisäilmaohjelmaa valmisteltaessa

- selvitetään, millä tavalla voidaan systemaattisesti kartoittaa oppilaiden ja henkilöstön oireilua.

- tarkennetaan toimintamallia sisäilmaepäilytilanteissa siten, että se sisältää ohjeet kouluille, oppilaiden vanhemmille ja kouluterveydenhuololle tilanteisiin, joissa epäillään sisäilmaongelmia.

- varmistetaan että sosiaali- ja terveystalvissa on sovitut ja selkeät toimintamallit tilanteisiin, joissa palvelun käyttäjän tai potilaan tuen tarve liittyy koettuihin sisäilmaongelmiin.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 26

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Mika Ebeling, Martina Harms-Aalto, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Maria Ohisalo, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 4

Perttu Hillman, Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri

Tyhjä: 53

Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Poissa: 2

Katju Aro, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Petra Malinen ehdottamaa toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vasemmistoliiton ryhmäaloite maailman puhtain sisäilma Helsinkiin
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 2.11.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittää aloitteessaan, että Helsingille luodaan kunnianhimoinen ja jatkuva sisäilmaohjelma sekä korjausavustusjärjestelmä terveyshaittojen poistamiseksi ja terveytensä menettäneiden tukemiseksi. Osana ohjelmaa kartoitetaan systemaattisesti käytössä olevien koulu- ja päiväkotitilojen kunto ja panostetaan toimialojen väliseen tiedonkulkuun sekä varmistetaan niiden yhteistyö sisäilmakysymyksissä.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ryhmäaloitteen, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä, ja joka otsikoidaan ryhmäaloitteeksi.

Kaupunginhallitus viittaa kaupunkiympäristölautakunnan, kasvatus- ja koulutuslautakunnan ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan sekä sosiaali- ja terveystoimialan lausuntoihin ja toteaa, että kaupunginvaltuuston 27.9.2017 hyväksymän kaupunkistrategian 2017-2021 osaksi laaditaan kiinteistöstrategia. Sen tavoitteena on määrittää tilankäytölle ja kaupungin kiinteistöomaisuudelle sellaiset tavoitteet ja toimenpiteet, jotka tukevat kaupunkistrategian toteuttamista sekä varmistavat palveluille terveelliset ja turvalliset tilat. Kiinteistöstrategian liitteeksi laaditaan sisäilmaohjelma. Valmisteilla olevaan sisäilmaohjelmaan sisältyy aloitteissa esille otettuja toimenpiteitä. Sisäilmaohjelman tavoitteena on, että kaupungin tiloissa on hyvä sisäilma ja tilojen käyttäjien tyytyväisyys sisäilmaan paranee.

Helsingin kaupunki omistaa noin 2 000 rakennusta (noin 2 miljoonaa m²). Korjausvelkaa kaupungin rakennuskannassa on noin 1,25 miljardia euroa. Merkittävä osa rakennuksista on rakennettu 1960–1980-luvuilla. Tuolloin rakennetuissa rakennuksissa on nykytiedon mukaan

paljon ns. riskirakenteita. Kaupungin rakennuksia on vasta viime vuosina alettu peruskorjata kokonaisvaltaisesti. Kun rakennusten kunnossapidosta on pitkään säästetty eivätkä korjausmäärärahat ole kattaneet rakennusten vuosittaista kulua, on korjausvelka kasvanut ja riskirakenteiden riskit toteutuneet ja aiheuttaneet siten sisäilmaongelmia rakennuksissa. Vuodesta 2017 alkaen talonrakennuksen investointitasoa on nostettu merkittävästi. Vuonna 2018 korjausten ja korvaavien investointien taso kattaa ensimmäisen kerran rakennuskannan vuosittaisen kuluman. Tulevina vuosina investointitaso ylittää jo kuluman, mutta pitkällä aikavälillä syntyneen korjausvelan kurominen umpeen pelkästään investointien avulla kestää vielä noin 20 vuotta.

Helsingin kaupungilla on toimintamalli sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi. Toimintamallissa kuvataan sisäilmaongelman ratkaisuprosessin eteneminen sekä ongelmanratkaisuun osallistuvat osapuolet ja heidän tehtävänsä. Toimintamallista on järjestetty usean vuoden ajan koulutusta erityisesti esimiehille ja työsuojeluhenkilöstölle.

Vuonna 2017 kaupunki teetti omistamissaan palvelurakennuksissa yli 300 sisäilmasto- ja kosteusteknistä kuntotutkimusta. Lisäksi teetettiin yli 100 LVIA-kuntotutkimusta ja haitta-ainetutkimusta. Tutkimustarve kasvaa rakennusten ja järjestelmien monimutkaistumisen myötä ja perusparannettavien rakennusten määrän lisääntyessä lähivuosina. Kiinteistöstrategian yhteydessä valmisteltavassa sisäilmaohjelmassa esitetään lisäpanostusta kiinteistöjen ylläpitoon sekä rakennusten nykyistä tiheämpään kunnon arviointiin ja kunnossapitoon.

Kaupungilla on ollut 2000-luvun alkupuolelta käytössä tietojärjestelmä, johon tallennetaan mm. rakennusten tutkimukset, todetut vauriot, toimenpide-ehdotukset, huoltopyynnöt, tiedotteet jne. Järjestelmä mahdollistaa esimerkiksi tilaston laatimisen eri tutkimustyypeistä tai rakennuksissa havaituista vaurioista. Vuosina 2008-2017 kaupunki on teettänyt yli 2 200 tutkimusta lähes 900 rakennuksessa. Tutkimuksista valtaosa (yli 60 %) on kohdistunut rakennuksen sisäilmastoon, kosteustekniseen kuntoon tai ilmanvaihtoon. Tutkimuksista noin puolet on ollut ongelmalähtöisiä ja loput perusparannushankkeita tai seurantaa varten tehtyjä. Tutkimuksessa on havaittu yli 6 600 vauriota, jotka voidaan jakaa eri vauriotyyppeihin. Yleisimpiä vauriotyyppejä ovat kosteus- ja mikrobivauriot (24 %), ilmanvaihto-ongelmat (16 %), epäpuhtauksien kulkeutuminen (9%), vaurioriskit (9 %), ikääntyminen (8%) ja rakenteelliset vauriot (6%). Rakennusosien mukaan jaoteltuina yleisimmin vaurioituneita rakenteita olivat alapohjat ja muut maanvastaiset rakenteet (22 %), ilmanvaihtojärjestelmät (20%), julkisivut (15 %) ja vesikatot tai yläpohjat (10 %).

Helsingin kaupunki toimii aktiivisesti kuntien sisäilmaverkostossa, jossa linjataan toimintatapoja hyvän sisäilman varmistamiseksi. Syksyn 2018 aikana kuntien sisäilmaverkosto laatii linjausta ilmanvaihdon oikeasta käytöstä yhteistyössä mm. Aalto-yliopiston, Kuopion yliopiston, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen, sosiaali- ja terveysministeriön sekä Sisäilmayhdistyksen kanssa.

Kaupunki parantaa tilojen kuntoon liittyvän tiedon saatavuutta. Kaupunkiympäristön toimiala laatii tilojen käyttäjille vuosittain noin 300 tilojen kuntoa, korjauksia ja tutkimuksia käsittelevää tiedotetta, joita on tiedon- saannin helpottamiseksi alettu syksyllä 2018 julkaista myös verkossa. Tiedotteet löytyvät kaupungin sisäilmasivuilta osoitteesta www.hel.fi/sisailma. Myös tutkimusraportteja on tarkoitus julkaista kaupungin sisäilmasivuilla. Kuntotutkimusraportit ovat olleet jo aiemmin julkisia ja niitä on toimitettu pyynnöstä kuntalaisille. Sivuilta löytyy lisäksi yleistä tietoa sisäilmasta sekä toimintaohjeet vanhemmille, jotka epäilevät lapsensa oireilevan koulun tai päiväkodin sisäilman takia.

Tiloja koskeviin kuntalaisten asiakirjapyyntöihin vastataan julkisuuslain mukaisesti mahdollisimman pian, viimeistään kahden viikon kuluessa. Kaupunki järjestää myös aktiivisesti tiedotustilaisuuksia tilojen käyttäjille. Tilaisuuksien konseptia kehitetään edelleen. Tavoitteena on parantaa vuorovaikutusta tilojen käyttäjien kanssa.

Sekä kiinteistöstrategiaan että sisäilmaohjelmaan sisällytetään toimia rakentamisen laadun varmistamiseksi laajasti muun muassa erilaisten toteutusmuotojen käytöstä uuden tai juuri peruskorjatun rakennuksen toiminnan varmistamismenettelyihin. Tavoitteena on myös löytää keinoja, joiden avulla väistötiloihin voitaisiin ongelmatilanteissa siirtyä nykyistä nopeammin, jos tiloja ei voida korjata riittävän laajasti ja nopeasti.

Peruskorjauksissa ja korvaavassa uudisrakentamisessa priorisoidaan tulevana vuosina koulu- ja päiväkotihankkeita, joiden toteuttamiseen on pelkästään vuosina 2019–2023 varattu investointiohjelmassa 780 miljoonaa euroa. Tämä mahdollistaa noin 70 koulu- ja päiväkotihankkeen toteutuksen.

Sisäilmaongelmaiset päiväkodit, koulut ja oppilaitokset ovat pitkäaikainen ongelma Suomessa ja Helsingissä. Kaupungin nykyinen tilanne on hahmotettavissa investointiohjelman talonrakentamishankkeiden rakentamisohjelmaesityksessä vuosille 2019–2028, jossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kiinteistöihin on ohjelmoitu 131 hanketta. Näistä 58 on perusparannushankkeita ja osa uudisrakentamisesta on huonokuntoisia rakennuksia korvaavia hankkeita. Rakentamisohjelma päivitetään vuosittain.

Kaupungin omistamasta rakennuskannasta vain noin 27 % on rakennettu vuoden 1980 jälkeen ja noin 40% on kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tiloja. Kuntotutkimuksia toimialan kiinteistöihin tehdään vuosittain 50-60 ja haitta-ainetutkimuksia 30-50. Sisäilmatutkimuksista ja -korjauksista laaditaan vuosittain yli 300 tiedotetta. Tilojen kuntotutkimukset avataan kaupungin toimintamallien mukaan toimipisteen henkilökunnalle sekä asukkaille ja ne ovat julkisia. Palautteen perusteella sisäilmaongelmia koskevien epäilyjen ohjeistusta ja toimintatapoja pitää edelleen selkeyttää, sujuvoittaa ja yhtenäistää.

Hyvästä sisäilmasta on huolehdittava myös sairaaloissa, lastenkodeissa, yli 65-vuotiaiden ja monisairaiden tai vammaisten asumisyksiköissä sekä kaikissa muissa sosiaali- ja terveydenhuollon ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimipisteissä.

Tilankäytön tehostamisen seurauksena kiinteistöjen ilmanvaihdon ja muiden teknisten järjestelmien sekä saniteetti- ja ruokahuollon tilojen lisääntynyt tarve aiheuttaa erikokoisia perusparannus- ja korjaustarpeita.

Sisäilmaongelmakohteissa ilmanvaihdon jatkuva ylläpito parantaa sisäilman laatua. Uusissa rakennuksissa pintamateriaalien päästöt aiheuttavat hajuhaittoja, joita voidaan vähentää ilmanvaihdon ympärivuorokautisella ylläpidolla. Ilmastoinnin pitkäaikainen ylläpito kuluttaa kuitenkin paljon energiaa ja on ristiriidassa kaupungin energiasäästövoitteiden kanssa. Usein riittää, että ilmastointi ajastetaan alkamaan riittävän aikaisin ennen toiminnan aloittamista.

Tiloihin saatetaan sijoittaa enemmän henkilökuntaa tai asiakkaita kuin tilojen ja ilmastoinnin mitoitus sallii. On tärkeää, että henkilökunta tietää rakennuksen tilojen käyttötarkoitukset ja ilmastoinnin mitoitukset sekä noudattaa niitä, jotta ei tietämättään heikennä sisäilman laatua.

Tarjolla olevien väistötilojen sisäilmaolosuhteet on selvitettävä etukäteen. Kunnollisia, riittävä suuria ja toimintaan soveltuvia väistötiloja ei ole aina saatavilla tai niiden rakentaminen ei ole mahdollista. Väistötiloissa sisäilmaongelmat voivat jatkua, jolloin joudutaan etsimään korvaavat väistötilat.

Kiinteistöhuollon toimivuutta ei ratkaista pelkästään rahoitusta lisäämällä. Tarvitaan myös osaamista, ymmärrystä sekä vastuullisuutta sisäongelmien havaitsemisessa ja niiden kunnollisessa korjaamisessa. Käyttäjät tarvitsevat rakennusten käyttämisen ohjeita mm. ilmanvaihdon, lämmitys- ja jäähdytyslaitteiden käytöstä. Hyvät yhteydet ja viestintä eri toimijoiden välillä ovat keskeisiä tekijöitä, jotta ongelmat havaitaan ja korjataan ajoissa.

Kaupungin rakennuskannan kuntoa seurataan laskentamallein arvioimaan kokonaisinvestointitarvetta, jolla rakennuskanta pidetään kunnossa. Korjausvelalla mitataan, kuinka paljon talonrakennuksen infrastruktuuriin on menneinä vuosina jäänyt investoimatta, jotta tilat olisivat käytön kannalta hyvässä kunnossa.

Vähentääkseen korjausvelan määrää ja sisäilmaongelmia kaupunki on vuodesta 2017 merkittävästi nostanut investointitasoa. Lisäksi on linjattu, että jatkossa investoinneista merkittävä osa on korvausinvestointeja eli huonokuntoisen rakennuksen tilalle rakennetaan kokonaan uusi rakennus. Tätä puoltavat myös muutokset toiminnallisissa- ja energiatehokkuustavoitteissa. Rakennusten ennakoiva ylläpito, kunnan arviointi, kunnossapidon kehittäminen sekä riittävä rahoitus ja henkilöresurssit ovat lähtökohtia tilanteen parantamiseksi ja sisäilmaongelmien ennaltaehkäisemiseksi.

Sisäilmaongelman ratkaisu vaatii ennaltaehkäisevien toimenpiteiden ja havaittujen sisäilmaongelmien ratkaisuprosessin kehittämistä. Ennakoiduista toimenpiteistä ovat korjausvelan vähentäminen, rakennusten kunnan seuranta ja korjaavien toimenpiteiden toteuttaminen sekä rakentamisen laadun parantaminen. Sisäilmaprosessia pitää kehittää avoimeksi ja luotettavaksi yhdessä terveydenhuollosta vastaavien toimijoiden kanssa. Tämä edellyttää toimialojen välisen sujuvan yhteistyön lisäksi henkilöstöresurssien kohdentamista ratkaisukohtiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vasemmistoliiton ryhmäaloite maailman puhtain sisäilma Helsinkiin
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 2.11.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 739

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo Vasemmistoliiton valtuustoryhmän aloitteen loppuun käsitellyiksi.

Käsittely

19.11.2018 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Päätökseen lisätään seuraavaa:

"Sisäilmaohjelmaa valmisteltaessa

- selvitetään, millä tavalla voidaan systemaattisesti kartoittaa oppilaiden ja henkilöstön oireilua
- tarkennetaan toimintamallia sisäilmaepäilytilanteissa siten, että se sisältää ohjeet kouluille, oppilaiden vanhemmille ja kouluterveydenhuollolle tilanteisiin, joissa epäillään sisäilmaongelmia
- varmistetaan että sosiaali- ja terveystaloudissa on sovitut ja selkeät toimintamallit tilanteisiin, joissa palvelun käyttäjän tai potilaan tuen tarve liittyy koettuihin sisäilmaongelmiin
- täsmennetään kriteereitä, joiden perusteella sisäilmatutkimuksiin lähdetään
- selvitetään, millaisin keinoin voidaan nopeuttaa korjausvelan vähentämistä esimerkiksi vaikuttamalla hankesuunnitteluprosessiin
- suunnitellaan, miten tieto koulujen ja muiden julkisten rakennusten kuntokartoituksista saadaan helposti kuntalaisten saataville
- suunnitellaan, miten sisäilmaongelmista kärsivistä kiinteistöistä ja sisäilmaryhmän työstä raportoidaan säännöllisesti poliittisille luottamushenkilöille
- selvitetään, miten rakentamisen laatua voidaan parantaa vastuita selkiyttämällä ja valvontaa kehittämällä."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Anna Vuorjoen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 12

Otso Kivekäs, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Se-vander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Veronika Honkasalo, Mika Raatikainen, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 12 - 3.

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimiala 2.11.2018

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittää sisäilmaongelman ratkaisemiseksi Helsingissä, että Helsingille luodaan kunnianhimoinen ja jatkuva sisäilmaohjelma sekä korjausavustusjärjestelmä terveyshaittojen poistamiseksi ja terveytensä menettäneiden tukemiseksi. Valtuustoryhmä on tehnyt ryhmäaloitteen, jossa on kahdeksankohertainen toimenpidelista tavoitteen saavuttamiseksi.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että käytössä olevien koulu- ja päiväkotitilojen kunto kartoitetaan systemaattisesti ja panostetaan toimialojen väliseen tiedonkulkuun sekä varmistetaan niiden yhteistyö sisäilmakysymyksissä.

On tärkeä, että ryhmäaloitteessa mainittujen tilojen lisäksi hyvästä sisäilmasta huolehditaan myös sairaaloissa, lastenkodeissa, yli 65-vuotiaiden ja monisairaiden tai vammaisten asumisyksiköissä sekä kaikissa muissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteissä. Sosiaali- ja terveystoimien tiloissa asuu herkkiä väestöryhmiä, niissä asioi suuri osa kaupungin väestöstä sekä työskentelee sosiaali- ja terveystoimialan henkilökuntaa.

Osana ohjelmaa ryhmäaloitteessa esitetään, että varmistetaan riittävä rahoitus kunnossapidolle ja kiinteistöhoidolle ja monistetaan hyviä käytäntöjä.

Kiinteistöjen huoltoon ja ylläpitoon liittyvät asiat ovat keskeisiä sisäilman laatuun vaikuttavia tekijöitä. Myös uudisrakennuksissa on havaittu kiirerakentamisen mukanaan tuomia ongelmia, jotka ajan myötä saatta-

vat aiheuttaa merkittäviä sisäilmaongelmia. Kaupunkiympäristön toimiala vuokraa tilat sosiaali- ja terveystoimialalle. Kiinteistöt ovat pääosin kaupungin tai kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden omistamia. Kiinteistön omistajat vastaavat rakentamisesta, huollosta ja ylläpidosta. Käyttäjiltä ei voi edellyttää kiinteistöpidon osaamista, vaan he tarvitsevat helpot ohjeet, miten rakennuksia käytetään.

Kiinteistöhuollon toimivuutta ei ratkaista pelkästään rahoitusta lisäämällä. Tarvitaan myös osaamista, ymmärrystä sekä vastuullisuutta sisäongelmien havaitsemisessa ja niiden kunnollisessa korjaamisessa. Hyvät yhteydet ja viestintä eri toimijoiden välillä ovat keskeisiä tekijöitä, jotta ongelmat havaitaan ja korjataan ajoissa.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että varmistetaan, ettei ilmastointia suljeta illaksi tai viikonlopuksi ja ettei tiloja käytä huomattavasti suurempi ihmisjoukko, kuin mihin ne on suunniteltu. Sisäilmaongelmakohteissa ilmanvaihdon jatkuva ylläpito parantaa sisäilman laatua. Uusissa rakennuksissa pintamateriaalien päästöt aiheuttavat hajuhaittoja, joita voidaan vähentää ilmanvaihdon ympärivuorokautisella ylläpidolla. Ilmastoinnin ympärivuorokautinen ylläpito kuluttaa kuitenkin paljon energiaa ja on ristiriidassa kaupungin energiasäästötavoitteiden kanssa.

On tärkeää, että henkilökunta tietää rakennuksen tilojen käyttötarkoitukset ja ilmastoinnin mitoitukset sekä noudattaa niitä, jotta ei tietämättään heikennä sisäilman laatua.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että kaikki tehdyt kuntotutkimukset saatetaan julkisiksi ja helposti saataviksi. Tiedonkulku on avainasemassa ja siihen pitää saada kiinteistönomistajat, kaupunkiympäristön toimiala ja kaupungin sisäilma-asiantuntijat tiiviisti mukaan. Sisäilma-asiantuntijoiden tulee tulkita tulokset käyttäjille. Muuten käyttäjät voivat ryhtyä tulkitsemaan saatuja tuloksia tai vanhentuneita tutkimustietoja, joiden perusteella korjauksia on jo tehty. Tämä voi aiheuttaa turhaa huolta ja väärinkäsityksiä.

Sosiaali- ja terveystoimen toimitilojen sisäilmaongelmien selvittämisessä noudatetaan toimialan sisäilmaprosessia ja toimitaan sen mukaisesti. Sosiaali- ja terveystoimialalla toimii myös sisäilmatyöryhmä, Sisäilma-asioissa tehdään aktiivista yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan ja kiinteistöjen omistajien ja työterveyshuollon kanssa. Sisäilmatutkimukset vievät aikaa, mikä voi aiheuttaa kokemuksen, ettei asiaan suhtauduta tarpeeksi vakavasti. Tästäkin syystä oikean ja ajantasaisen tiedon jakaminen on olennaisen tärkeää.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että rakennetaan riittävästi väistötiloja, joissa on turvallinen sisäilma. Kunnollisia, riittävä suuria ja toimintaan soveltuvia väistötiloja ei ole aina saatavilla tai niiden rakentaminen ei

ole mahdollista. Väistötiloissa sisäilmaongelmat voivat jatkua, jolloin joudutaan etsimään korvaavat väistötilat. Kun hankitaan väistötiloja, on tärkeää, että tarjolla olevien tilojen sisäilmaolosuhteet selvitetään etukäteen kunnolla.

Edellä esitettyjen lisäksi tilojen käyttäjien tulee osat käyttää tiloja oikein. Sitä varten tarvitaan riittävä koulutus käyttäjille siitä, miten ilmanvaihtoa, lämmitys- ja jäähdytyslaitteita käytetään oikein. Tiloihin pitää sijoittaa oikea määrä ihmisiä ja kalusteita, jolloin varmistetaan ilmamäärien riittävyys ja tilojen siivottavuus. Tilojen puhtaanapitoon ja sisäilman laatuun vaikuttavat myös tavaramäärät huoneissa.

Toimijoiden tulisi vaatia kiinteistöjen omistajilta kunnollista huoltoa ja kiinteistöjen ylläpitoa. Toimialojen tilakustannukset kasvavat, kun lisääntyneet huolto- ja ylläpitokustannukset lisätään vuokriin. Kiinteistöjen kunnollinen ylläpito on kiinni resursseista ja kiinteistökannan kunnosta. Jos resurssit eivät riitä kaikkien tilojen ylläpitoon, tulee varmistaa, että toisaalta tilojen käyttö on tehokasta eikä ylläpidetä turhia neliöitä, ja toisaalta tarpeelliset neliöt ylläpidetään kunnolla.

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 25.09.2018 § 451

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki laatii kaupunkistrategian mukaisesti kiinteistöstrategian sekä sen liitteeksi sisäilmaohjelman. Vasemmistoliiton aloite sisältää pitkälti samoja toimenpide-ehdotuksia sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi kuin valmisteilla olevassa sisäilmaohjelmassa. Sisäilmaohjelman tavoitteena on, että kaupungin tiloissa on hyvä sisäilma ja tilojen käyttäjien tyytyväisyys sisäilmaan paranee.

Helsingin kaupunki omistaa noin 2 000 rakennusta (noin 2 miljoonaa m²), ja korjausvelkaa kaupungin rakennuskannassa on noin 1,25 miljardia euroa. Merkittävä osa rakennuksista on rakennettu 1960–1980-luvuilla. Tuolloin rakennetuissa rakennuksissa on nykytiedon mukaan paljon ns. riskirakenteita. Kaupungin rakennuksia on vasta viime vuosina alettu peruskorjata kokonaisvaltaisesti. Kun rakennusten kunnossapidosta on pitkään säästetty eivätkä korjausmäärärahat ole kattaneet

rakennusten vuosittaista kulumaa, on korjausvelka kasvanut ja riskirakenteiden riskit toteutuneet ja aiheuttaneet siten sisäilmaongelmia rakennuksissa. Vuodesta 2017 alkaen talonrakennuksen investointitasoa on nostettu merkittävästi. Vuonna 2018 korjausten ja korvaavien investointien taso kattaa ensimmäisen kerran rakennuskannan vuosittaisen kuluman. Tulevina vuosina investointitaso ylittää jo kuluman, mutta pitkällä aikavälillä syntyneen korjausvelan kurominen umpeen pelkästään investointien avulla kestää vielä noin 20 vuotta.

Peruskorjauksissa ja korvaavassa uudisrakentamisessa priorisoidaan tulevina vuosina koulu- ja päiväkotihankkeita, joiden toteuttamiseen on pelkästään vuosina 2019–2023 varattu investointiohjelmassa 780 miljoonaa euroa. Tämä mahdollistaa noin 70 koulu- ja päiväkotihankkeen toteutuksen.

Helsingin kaupungilla on toimintamalli sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi. Toimintamallissa kuvataan sisäilmaongelman ratkaisuprosessin eteneminen sekä ongelmanratkaisuun osallistuvat osapuolet ja heidän tehtävänsä. Toimintamallista on järjestetty usean vuoden ajan koulutusta erityisesti esimiehille ja työsuojeluhenkilöstölle.

Vuonna 2017 kaupunki teetti omistamissaan palvelurakennuksissa yli 300 sisäilmasto- ja kosteusteknistä kuntotutkimusta. Lisäksi teetettiin yli 100 LVIA-kuntotutkimusta ja haitta-ainetutkimusta. Tutkimustarve kasvaa rakennusten ja järjestelmien monimutkaistumisen myötä ja perusparannettavien rakennusten määrän lisääntyessä lähivuosina. Kiinteistöstrategian yhteydessä valmisteltavassa sisäilmaohjelmassa esitetään lisäpanostusta kiinteistöjen ylläpitoon sekä rakennusten nykyistä tiheämpään kunnon arviointiin ja kunnossapitoon.

Helsingin kaupunki toimii aktiivisesti kuntien sisäilmaverkostossa, jossa linjataan toimintatapoja hyvän sisäilman varmistamiseksi. Syksyn 2018 aikana kuntien sisäilmaverkosto laatii linjausta ilmanvaihdon oikeasta käytöstä yhteistyössä mm. Aalto-yliopiston, Kuopion yliopiston, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen, sosiaali- ja terveysministeriön sekä Sisäilmayhdistyksen kanssa.

Kaupunki parantaa tilojen kuntoon liittyvän tiedon saatavuutta. Kaupunkiympäristön toimiala laatii tilojen käyttäjille vuosittain noin 300 tilojen kuntoa, korjauksia ja tutkimuksia käsittelevää tiedotetta, joita on tiedonsaannin helpottamiseksi alettu syksyllä 2018 julkaista myös verkossa. Tiedotteet löytyvät kaupungin sisäilmasivuilta osoitteesta www.hel.fi/sisailma. Myös tutkimusraportteja julkaistaan kaupungin sisäilmasivuilla pian. Kuntotutkimusraportit ovat olleet jo aiemmin julkisia, ja niitä on toimitettu pyynnöstä kuntalaisille. Sivuilta löytyy lisäksi yleistä tietoa sisäil-

masta sekä toimintaohjeet vanhemmille, jotka epäilevät lapsensa oireilevan koulun tai päiväkodin sisäilman takia.

Tiloja koskeviin kuntalaisten asiakirjapyyntöihin vastataan julkisuuslain mukaisesti mahdollisimman pian, viimeistään kahden viikon kuluessa. Kaupunki järjestää myös aktiivisesti tiedotustilaisuuksia tilojen käyttäjille. Tilaisuuksien konseptia kehitetään edelleen. Tavoitteena on parantaa vuorovaikutusta tilojen käyttäjien kanssa.

Sekä kiinteistöstrategiassa että sisäilmaohjelmassa käsitellään toimia rakentamisen laadun varmistamiseksi laajasti muun muassa erilaisten toteutusmuotojen käytöstä uuden tai juuri peruskorjatun rakennuksen toiminnan varmistamismenettelyihin. Tavoitteena on myös löytää keinoja, joiden avulla väistötiloihin voitaisiin ongelmatilanteissa siirtyä nykyistä nopeammin, jos tiloja ei voida korjata riittävän laajasti ja nopeasti.

Kannattamme ehdotusta kytkeä terveydenhuoltopalvelut tiiviimmin mukaan sisäilmaongelmien ratkaisuun. Terveydenhuollon ammattilaisilta tarvittaisiin nykyistä systemaattisempaa terveydellisen merkityksen arviointia. Sisäilmaongelmakohteessa toimivat työyhteisöt tarvitsisivat enemmän tukea ja luotettavaa tietoa siitä, mitä tutkimustulokset tarkoittavat terveyden kannalta. Sama koskee myös oireilevien lasten vanhempia ja muita asianosaisia.

Kaupungin toimipisteissä tulisi löytää nopeammin ratkaisuja sisäilmasta oireileville. Lisäksi tiedon oireilutilanteesta pitäisi kulkea paremmin rakennusta ylläpitävälle taholle. Tällä hetkellä tietoa saadaan kootusti vain koululaisten ja kaupungin työntekijöiden oireilusta ja sairastavuudesta. Tiedonsaantia muiden asiakasryhmien oireilusta olisi hyvä parantaa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anna Saarinen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 33196
anna.saarinen(a)hel.fi
Sari Hilden, rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö, puhelin: 310 40315
sari.hilden(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.09.2018 § 194

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle vasemmistoliiton ryhmäaloitteesta:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää kannatettavana 30.5.2018 tekemää vasemmistoliiton maailman puhtain sisäilma Helsinkiin-valtuustoa-loitetta.

Lautakunta ei ota kantaa aloitteessa esitettyihin yksittäisiin teknisiin toimenpiteisiin vaan toteaa, että kaupungin tilanhankintaohjeen rooliin mukaan kasvatuksen ja koulutuksen toimiala määrittää ja ilmoittaa tarvitsemiensa tilojen määrän sekä niiden toiminnalliset tarpeet ja kaupunkiympäristön toimiala vastaa tarvittavien tilojen hankinnasta, toteutuksesta, yllä- ja kunnossapidosta sekä siihen liittyvästä ohjeistuksesta. Käyttäjät puolestaan vastaa tilojen siivottavuudesta ja siivouksesta sekä ilmoittaa kiinteistöjen merkittävästä käyttäjämäärän kasvusta ympäristöpalveluille. Asiantuntijuus sisäilma-asioissa ja talotekniikkaan liittyvässä ohjeistuksessa on kaupunkiympäristön toimialalla.

Lautakunta korostaa, että kaikki oppimisen tilat tulee olla toimintaan soveltuvia, terveellisiä ja turvallisia. Lautakunta pitää erityisen tärkeänä rakentamisen laadun varmistamista sekä rakennusten riittävää kunnossapitoa ja ylläpitoa. Nämä tehtävät ovat kaupunkiympäristön vastuualuetta.

Investointiohjelma

Lautakunta toteaa lisäksi, että sisäilmaongelmaiset päiväkodit, koulut ja oppilaitokset ovat pitkäaikainen ongelma Suomessa ja Helsingissä. Kaupungin nykyinen tilanne on hahmotettavissa investointiohjelman talonrakentamishankkeiden rakentamishankkeiden rakentamishankkeiden vuosille 2019–2028, jossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kiinteistöihin on ohjelmoitu 131 hanketta, joista 58 on perusparannushanketta sekä osa uudisrakentamisesta huonokuntoisten rakennusten korvaavia hankkeita. Rakentamishankkeita päivitetään vuosittain.

Kiinteistöstrategia

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunkistrategian 2017–2021 kokouksessaan 27.9.2017. Kiinteistöstrategia, jollaista kaupungilla ei ole aiemmin ollut, laaditaan osaksi kaupunkistrategiaa. Tulevan kiinteistöstrategian tavoitteena on määrittää sekä tilankäytölle että kaupungin kiinteistöomaisuudelle sellaiset tavoitteet ja toimenpiteet, jotka tukevat kaupunkistrategian toteuttamista sekä varmistavat palveluille terveelliset ja turvalliset tilat.

Tilankäytön tehostamisen seurauksena kiinteistöjen ilmanvaihdon ja muiden teknisten järjestelmien sekä saniteetti- ja ruokahuollon tilojen lisääntyneen tarve aiheuttaa erikokoisia perusparannus- ja korjaustarpeita

Riittävä kunnossapito

Kaupungin rakennuskannan kuntoa seurataan laskentamallein arvioimaan kokonaisinvestointitarvetta, jolla rakennuskanta pidetään kunnossa. Korjausvelalla mitataan, kuinka paljon talonrakennuksen infrastruktuuriin on menneinä vuosina jäänyt investoimatta, jotta tilat olisivat käytön kannalta hyvässä kunnossa. Kaupungilla käytössä olevista tarkoituksista, kyselyistä, kiinteistökierröksistä ja kuntoarvioista huolimatta kaupungin nykyinen korjausvelka on noin 1250 milj. euroa.

Vähentääkseen korjausvelan määrää ja sisäilmaongelmia on kaupunki vuodesta 2017 merkittävästi nostanut investointitasoa, jota lisätään valtuustokauden aikana noin 60 miljoonaa euroa. Lisäksi on linjattu, että jatkossa investoinneista merkittävä osa on korvausinvestointeja eli huonokuntoisen rakennuksen tilalle rakennetaan kokonaan uusi rakennus. Tätä puoltavat myös muutokset toiminnallisissa- ja energiatehokkuustavoitteissa. Valtuustoaloitteen mukaisesti lautakunta katsoo, että rakennusten ennakoiva ylläpito, kunnon arviointi, kunnossapidon kehittäminen sekä riittävä rahoitus ja henkilöresurssit ovat lähtökohtia tilanteen parantamiseksi ja sisäilmaongelmien ennaltaehkäisemiseksi.

Rakentamisen laatu

Hyvä suunnittelu ja riittävä suunnittelun ohjaus luovat edellytykset laadukkaalle rakentamiselle. Riittävien lähtötietojen ja ohjeistusten pohjalta ammattitaitoisesti laaditut suunnitelmat ovat välttämätön edellytys turvallisten ja terveellisten tilojen rakentamiselle. Suunnitelmien ja toteutuksen ohjeistusta ja laadunvarmistusta, niiden todentamista, dokumentointia, seuranta ja riskianalyysiä osana rakennushanketta on kehitettävä hyvän lopputuloksen varmistamiseksi.

Uusia hanke- ja toteutusmalleja kokeilemalla voidaan käyttäjät, suunnittelijat ja toteuttajat osallistaa ja vastuuttaa kestäviin ja ylläpitoa helpottaviin teknisiin- ja materiaaliratkaisuihin.

Sisäilmaohjelma

Sisäilmaohjelma on osa kiinteistöstrategiaa ja se tuleen sisältämään konkreettiset toimenpide-esitykset ja prosessikuvaukset sisäilmaongelman ennaltaehkäisyyn Helsingissä.

Kaupungin omistamasta rakennuskannasta vain noin 27% on rakennettu vuoden 1980 jälkeen ja noin 40% on kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tiloja. Kuntotutkimuksia toimialan kiinteistöihin tehdään vuosittain 50-60 ja haitta-ainetutkimuksia 30-50. Sisäilmatutkimuksista ja -korjauksista laaditaan vuosittain yli 300 tiedotetta. Tilojen kuntotutkimukset avataan kaupungin toimintamallien mukaan toimipisteen henki-

lökunnalle sekä asukkaille ja ne ovat julkisia. Helsingillä on myös toimintamalli mahdollisesti sisäilmaongelman vuoksi oireileville asiakkaille ja henkilökunnalle. Kuitenkin saadun palautteen perusteella ohjeistusta ja toimintatapoja pitää edelleen selkeyttää, sujuvoittaa ja yhtenäistää toimialalla ja koko kaupungissa. Lautakunta toteaa, että rakennusten kuntoselvitysten tulee olla julkisesti saatavilla ja helposti löydettävissä kaupungin verkkosivuilla.

Sisäilmaongelman ratkaisu vaatii ennaltaehkäisevien toimenpiteiden ja havaittujen sisäilmaongelmien ratkaisuprosessin kehittämistä. Ennakointia toimenpiteitä ovat korjausvelan vähentäminen, rakennusten kunnon seuranta ja korjaavien toimenpiteiden toteuttaminen sekä rakentamisen laadun parantaminen. Sisäilmaprosessia pitää kehittää avoimeksi ja luotettavaksi yhdessä terveydenhuollosta vastaavien toimijoiden kanssa. Tämä edellyttää toimialojen välisen sujuvan yhteistyön lisäksi henkilöstöresurssien kohdentamista ratkaisukohtiin.

Lautakunta toteaa vielä, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiakkaana on noin 140 000 lasta, nuorta sekä aikuisopiskelijaa ja palveluja toteuttaa noin 13 000 ammattilaista. Toimintaa järjestetään yli 700 toimipisteessä. Toimialan strategiset teemat tasa-arvoinen kaikkien oppijoiden Helsinki, hyvinvoiva oppiva helsinkiläinen, koko kaupunki oppimisen ympäristönä sekä merkittävä väestönkasvu ja toimialan palvelujen lakisääteisyys edellyttävät palvelujen toteuttamiseksi toimintaa tukevat, oikea-aikaiset, joustavat, mutta ennen kaikkea terveelliset ja turvalliset tilat.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta edellyttää, että sisäilmaohjelman eteneminen tuodaan säännöllisesti tiedoksi lautakunnalle seurantaan varten.

Käsittely

18.09.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että lause "Helsingillä on myös toimintamalli mahdollisesti sisäilmaongelmaepäilyjen vuoksi oireileville asiakkaille ja henkilökunnalle." muutetaan muotoon "Helsingillä on myös toimintamalli mahdollisesti sisäilmaongelmien vuoksi oireileville asiakkaille ja henkilökunnalle."

Vastaehdotus:

Petra Malin: Lisäys lautakunnan lausunnon viimeisen osion (otsikolla Sisäilmaohjelma) toisen kappaleen loppuun: "Lautakunta toteaa, että rakennusten kuntoselvitysten tulee olla julkisesti saatavilla ja helposti löydettävissä kaupungin verkkosivuilla."

28.11.2018

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Petra Malinin tekemän ja Pia Pakarisen kannattaman vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Petra Malin: Lisäys lausunnon loppuun: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta edellyttää, että sisäilmaohjelman eteneminen tuodaan säännöllisesti tiedoksi lautakunnalle seurantaa varten."

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Petra Malinin tekemän ja Pia Pakarisen kannattaman vastaehdotuksen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kempe(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 11.09.2018 § 173

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kaupunkistrategian mukaisesti Helsinki on laatimassa kiinteistöstrategian, joka sisältää suunnitelman sisäilmaongelmista kärsivien rakennusten korjaamisesta tai korvaamisesta uusilla rakennuksilla. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan vasemmistoliiton valtuustoryhmän aloitteen toimenpidelistassa on useita hyviä ehdotuksia, joilla voidaan edistää sisäilmaongelman ratkaisua.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kuitenkin korostaa, että koulu- ja päiväkotitiloihin keskittyminen ei riitä lasten ja nuorten näkökulmasta. Helsingissä hyödynnetään koko kaupunkia kaikenikäisten oppimisen tilana. Tämä entisestään lisää museoiden, kirjastojen, kulttuuritalojen, nuorisotilojen ja liikuntapaikkojen jo entuudestaan korkeaa käyttöastetta. Aktiivisesti harrastavat lapset ja nuoret viettävät näissä tiloissa huomattavan osan aikaa viikoittain ympärivuoden.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kiinnittää huomiota myös siihen, että tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta sisäilmaohjelmassa on huomioitava myös helsinkiläisten palveluita tuottavat yksityiskoulut, yk-

28.11.2018

sityiset päiväkodit ja Helsingin kaupungin konsernin yritykset ja yhteisöt.

Ryhmäaloitteessa esitetyn riittävän rahoituksen varmistamisessa kunnossapidolle ja kiinteistönhoidolle on tarpeen huomioida, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelukokonaisuus vastaa omien kohteidensa ylläpidosta. Rahoituksen lisäksi tarvitaan myös osaamista ja riittävästi henkilöstöresursseja sisäilmaongelman ratkaisukohtiin.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Matti Kuusela, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87783
matti.kuusela(a)hel.fi
Markus Terämaa, työsuojelupäällikkö, puhelin: 310 87960
markus.teramaa(a)hel.fi

§ 386

Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite kaupungin sisäilmaongelmaisten kiinteistöjen selvittämiseksi

HEL 2018-004200 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Sami Muttilaisen aloitteen loppuun käsitellyiksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteerin, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Muttilainen Sami aloite Kvsto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sami Muttilainen ja 49 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan sisäilmaongelmaisten kaupungin kiinteistöjen selvittämistä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa, että kaupunginvaltuuston 27.9.2017 hyväksymän kaupunkistrategian 2017-2021 osaksi laaditaan kiinteistöstrategia. Sen tavoitteena on määrittää tilankäytölle ja kaupungin kiinteistöomaisuudelle sellaiset tavoitteet ja toimenpiteet, jotka tukevat kaupunkistrategian toteuttamista sekä varmistavat palveluille terveelliset ja turvalliset tilat. Kiinteistöstrategian liitteeksi laaditaan sisäilmaohjelma. Valmisteilla olevan sisäilmaohjelman tavoitteena on, että kaupungin tiloissa on hyvä sisäilma ja tilojen käyttäjien tyytyväisyys sisäilmaan paranee.

Helsingin kaupunki omistaa noin 2 000 rakennusta. Korjausvelkaa kaupungin rakennuskannassa on noin 1,25 miljardia euroa. Vuodesta 2017 alkaen talonrakennuksen investointitasoa on nostettu merkittävästi. Vuonna 2018 korjausten ja korvaavien investointien taso kattaa ensimmäisen kerran rakennuskannan vuosittaisen kuluman. Tulevina vuosina investointitaso ylittää jo kuluman, mutta pitkällä aikavälillä syntyneen korjausvelan kurominen umpeen pelkästään investointien avulla kestää vielä noin 20 vuotta.

Kaupungilla on ollut 2000-luvun alkupuolelta käytössä tietojärjestelmä, johon tallennetaan mm. rakennusten tutkimukset, todetut vauriot, toimenpide-ehdotukset, huoltopyynnöt, tiedotteet jne. Järjestelmä mahdollistaa esimerkiksi tilaston laatimisen eri tutkimustyypeistä tai rakennuksissa havaituista vaurioista. Vuosina 2008-2017 kaupunki on teettänyt yli 2 200 tutkimusta lähes 900 rakennuksessa. Tutkimuksista valtaosa (yli 60 %) on kohdistunut rakennuksen sisäilmastoon, kosteustekniseen kuntoon tai ilmanvaihtoon. Tutkimuksista noin puolet on ollut ongelmalähtöisiä ja loput perusparannushankkeita tai seurantaa varten tehtyjä. Tutkimuksessa on havaittu yli 6 600 vauriota, jotka voidaan jakaa eri vauriotyyppeihin. Yleisimpiä vauriotyyppejä ovat kosteus- ja mikrobivauriot (24 %), ilmanvaihto-ongelmat (16 %), epäpuhtauksien kulkeutuminen (9%), vaurioriskit (9 %), ikääntyminen (8%) ja rakenteelliset vauriot (6%). Rakennusosien mukaan jaoteltuina yleisimmin vaurioituneita rakenteita olivat alapohjat ja muut maanvastaiset rakenteet (22 %), ilmanvaihtojärjestelmät (20%), julkisivut (15 %) ja vesikatot tai yläpohjat (10 %).

Osa todetuista vaurioista heikentää rakennusten sisäilman laatua ja osa ei. Vauriot pyritään korjaamaan mahdollisimman pian ja korjauksia priorisoidaan siten, että mahdollisesti terveyshaittaa aiheuttavat ongelmat hoidetaan kiireellisempinä kuin viihtyisyyshaittaa aiheuttavat ongelmat. Korjauksia hoidetaan ongelmien laajuudesta ja korjausten kustannuksista riippuen joko rakennuksen ylläpitoon kuuluvina kunnossapitokorjauksina tai investointimäärärahoilla toteutettavina korjaushankkeina.

Kaupunki kehittää jatkuvasti toimintaansa sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Kaupunki toimii aktiivisesti valtakunnallisissa sisäilmaan liittyvissä tutkimus- ja kehityshankkeissa, kuten kansallisen sisäilma- ja terveysohjelman valmistelussa ja laatimisessa sekä kuntien sisäilmaverkostossa, jossa linjataan toimintatapoja hyvän sisäilman varmistamiseksi. Kaupungin sisäilmaryhmän toiminta on käynnistynyt organisaatiouudistuksen jälkeen uudelleen. Ryhmän tehtävänä on kehittää sisäilmaongelmien ratkaisuprosesseja sekä linjata toimintatapoja ja työnjakoa.

28.11.2018

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Muttilainen Sami aloite Kvsto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 740

HEL 2018-004200 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sami Muttilaisen aloitteen loppuun käsitellyiksi.

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 30.10.2018 § 520

HEL 2018-004200 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleistä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Helsingin kaupungin tavoitteena on, että sen palvelurakennuksissa on hyvä sisäilma. Kaupungilla on ollut noin kymmenen vuoden ajan käytössään toimintamalli sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi. Siinä kuvataan sisäilmaongelman ratkaisuprosessin eteneminen sekä ongelmanratkaisuun osallistuvat tahot ja heidän tehtävänsä.

Toimintamallia ja siihen liittyvää viestintäohjetta uudistetaan parhailaan. Kehitystarpeet liittyvät muun muassa korjausprosessin vastuunjaon selkeyttämiseen, korjausten dokumentointiin sekä tilanteisiin, joissa sisäilmaongelman takia joudutaan siirtymään väistötiloihin. Sisäilmaongelmien ehkäisemiseen ja korjaamiseen tähtäävät myös valmis-teilla olevat kaupungin kiinteistöstrategia ja sisäilmaohjelma.

Kaupunki omistaa runsaat 2 000 rakennusta, joiden korjausvelka on mittava, noin 1,25 miljardia euroa. Talousarvion 2018 valmistelun yhteydessä 10-vuotisen talonrakennushankkeiden rakentamishjelman vuotuista investointimäärärahaa korotettiin noin 30–70 miljoonalla eurolla ja talousarvioehdotuksen 2019 raamissa vuotuista investointimäärärahaa korotettiin edelleen 5–15 miljoonalla eurolla. Kun kaupungin rakennusten vuosittainen kuluma on noin 160 miljoonaa euroa, vuosikymmenten aikana syntyneen korjausvelan umpeen kurominen pelkätään investointien avulla kestää arviolta 20 vuotta.

Kun kaupunki laatii investointiohjelmaa rakennushankkeista, lähtökoh-tana on kaikkien toimitilojen ja varsinkin koulurakennusten ja päiväko-tien käyttökelpoisuuden, terveellisyys ja turvallisuuden varmistami-nen. Kaupungin strategian linjausten mukaisesti talousarvion 2019 ta-lonrakennushankkeiden investointiohjelmaehdotuksessa 5-vuotiskau-della 2019–2023 on varauduttu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan korjaus- ja korvaaviin uudisrakennushankkeisiin yhteensä noin 780 mil-joonalla eurolla. Kaudella toteutetaan noin 70 koulu- ja päiväkotiraken-nuksen perusparannukset tai korvaavat uudisrakennukset.

Kaupungilla on ollut 2000-luvun alkupuolelta käytössä tietojärjestelmä, johon tallennetaan muun muassa rakennusten tutkimukset, todetut vauriot, toimenpide-ehdotukset, huoltopyynnöt, tiedotteet ym. tiedot. Järjestelmä mahdollistaa esimerkiksi tilaston laatimisen eri tutkimustyy-peistä tai rakennuksissa havaituista vaurioista. Vuosina 2008–2017 kaupunki on teettänyt yli 2 200 tutkimusta lähes 900 rakennuksessa. Tutkimuksista valtaosa (yli 60 %) on kohdistunut rakennuksen sisäil-mastoon, kosteustekniseen kuntoon tai ilmanvaihtoon. Tutkimuksista noin puolet on ollut ongelmalähtöisiä ja loput perusparannushankkeita tai seurantaa varten tehtyjä. Tutkimuksissa on havaittu yli 6 600 vaurio-ta, jotka voidaan jakaa eri vauriotyyppeihin. Yleisimpiä vauriotyyppejä olivat kosteus- tai mikrobivauriot (24 %), ilmanvaihto-ongelmat (16 %),

epäpuhtauksien kulkeutuminen (9 %), vaurioriskit (9 %), ikääntyminen (8 %) ja rakenteelliset vauriot (6 %). Rakennusosien mukaan jaoteltuna yleisimmin vaurioituneita rakenteita olivat alapohjat ja muut maanvastaiset rakenteet (22 %), ilmanvaihtojärjestelmät (20 %), julkisivut (15 %) ja vesikatot/yläpohjat (10 %).

Rakennusten luokittelumiseksi sisäilmaongelmaksiin ja -ongelmattomiin ei ole olemassa yksiselitteisiä kriteerejä. Tiloissa ei välttämättä oireilla, vaikka siellä olisi sisäilman laatua heikentäviä vaurioita tai puutteita. Toisaalta rakennuksessa voidaan oireilla, vaikka tiloista ei löydetä teknistä tai rakenteellista syytä oireilulle. Lisäksi vauriot voivat olla laaja-alaisia tai paikallisia. Esimerkiksi 3 000 m²:n rakennuksessa vaurio voi kohdistua yhteen 50 m²:n tilaan. Tällöin koko rakennuksen luokittelu sisäilmaongelmaiseksi olisi kyseenalaista.

Osa todetuista vaurioista heikentää rakennusten sisäilman laatua ja osa ei. Vauriot pyritään korjaamaan mahdollisimman pian ja korjauksia priorisoidaan siten, että mahdollisesti terveyshaittaa aiheuttavat ongelmat hoidetaan kiireellisempinä kuin viihtyisyyshaittaa aiheuttavat ongelmat. Korjauksia hoidetaan ongelmien laajuudesta ja korjausten kustannuksista riippuen joko rakennuksen ylläpitoon kuuluvina kunnossapitokorjauksina tai investointimäärärahoilla toteutettavina korjaushankkeina.

Talonrakennushankkeiden investointiohjelmassa on vuosittain varattu ns. kohdentamatonta korjausrahaa, jolla on voitu toteuttaa tutkimuksissa todettuja kiireellisiä sisäilmakorjauksia nopeasti. Osa sisäilmahaitoista voidaan korjata myös kiinteistönhuollon toimenpiteillä.

Kaupunki on ottanut käyttöön uusia toteutusmuotoja rakentamisen laadun kehittämiseksi. Käynnissä ovat muun muassa ensimmäiset allianssimallilla ja elinkaarimallilla toteutettavat rakennushankkeet. Kiinteistöstrategiassa ja sisäilmaohjelmassa nostetaan esiin useita toimenpiteitä, joilla rakentamisen ja rakennusten kunnossapidon laatua kehitetään.

Työterveys Helsingiltä saadun tiedon mukaan noin 500 henkilöä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan henkilökunnasta ottaa vuosittain sisäilmaongelmaepäilyn esille työterveyshuollossa. Tähän mennessä vuoden 2018 aikana sisäilmaoire-epäilyn on tuonut työterveyshuollossa esille noin tuhat henkilöä kaupungin noin 40 000 työntekijästä. Koulu-terveydenhuollon tekemiä terveydellisten olojen valvontailmoituksia on kuluvan vuoden aikana tehty 72 kappaletta koskien 26 rakennusta. Yksittäiset ilmoitukset voivat koskea yhtä tai useampaa oppilasta.

Kaupunki kehittää jatkuvasti toimintaansa sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Helsinki toimii aktiivisesti valtakun-

nallisissa sisäilmaan liittyvissä tutkimus- ja kehityshankkeissa, kuten kansallisen sisäilma ja terveys -ohjelman 2018–2028 valmistelussa ja kuntien sisäilmaverkostossa. Kaupungin sisäilmaryhmän toiminta on käynnistynyt organisaatiouudistuksen jälkeen uudelleen kesällä 2018. Ryhmän tehtävänä on muun muassa kehittää sisäilmaongelmien ratkaisuprosesseja sekä linjata yhteisiä toimintatapoja ja työnjakoa.

Käsittely

30.10.2018 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Lisätään lausuntoon: "Lautakunnalle laaditaan tarkka tutkimus, listaus, kustannusarvio ja kuntoluokitus niistä sisäilmaongelmista kiinteistöistä, joita tällä hetkellä on käytössä sekä aikataulusta miten korjaukset on tarkoitus käytännössä toteuttaa."

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Lisätään lausuntoon kolmannen kappaleen toiseksi virkkeeksi: "Toimintamalli ja siihen liittyvä viestintäohjeistus valmistellaan kevääseen 2019 mennessä".

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Lisätään lausuntoon: "Lautakuntaan tuodaan vuosittain kaupungin sisäilmaryhmän selvitys sisäilmaongelmien torjumisen toimenpiteistä".

Mai Kivelän vastaehdotuksia ei kannatettu, joten ne raukesivat.

23.10.2018 Pöydälle

09.10.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anna Saarinen, tiimipäällikkö: 310 33196
anna.saarinen(a)hel.fi

§ 387

Valtuutettu Petrus Pennasen aloite lautakuntien ja muiden toimielinten kokousten avoimuudesta

HEL 2018-003835 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään päätösehdotuksen valtuusto pyytää selvittämään Kaupunginkanslian mahdollisuudet lähettää kaikille muille lautakunnille paitsi tarkastuslautakunnalle kirje, jossa esitetään harkittavaksi, että vähintään yksi vuoden 2019 kokouksista pidettäisiin julkisena kokouksena ja tämän kokouksen esityslistan sisältö suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan siten, että kokouksessa ei olisi käsiteltävissä asioissa salassa pidettäviä asiakohtia tai tietoja, jolloin yleisön on mahdollista olla paikalla koko kokouksen ajan.
(Petrus Pennanen)

Käsittely

Valtuutettu Petrus Pennanen ehdotti valtuutettu Otso Kivekkään kannattamana seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään päätösehdotuksen valtuusto pyytää selvittämään Kaupunginkanslian mahdollisuudet lähettää kaikille muille lautakunnille paitsi tarkastuslautakunnalle kirje, jossa esitetään harkittavaksi, että vähintään yksi vuoden 2019 kokouksista pidettäisiin julkisena kokouksena ja tämän kokouksen esityslistan sisältö suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan siten, että kokouksessa ei olisi käsiteltävissä asioissa salassa pidettäviä asiakohtia tai tietoja, jolloin yleisön on mahdollista olla paikalla koko kokouksen ajan.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

21 äänestys

Valtuutettu Petrus Pennasen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

28.11.2018

JAA-ehdotus: Hyväksyessään päätösehdotuksen valtuusto pyytää selvittämään Kaupunginkanslian mahdollisuudet lähettää kaikille muille lautakunnille paitsi tarkastuslautakunnalle kirje, jossa esitetään harkittavaksi, että vähintään yksi vuoden 2019 kokouksista pidettäisiin julkisena kokouksena ja tämän kokouksen esityslistan sisältö suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan siten, että kokouksessa ei olisi käsiteltävissä asioissa salassa pidettäviä asiakohtia tai tietoja, jolloin yleisön on mahdollista olla paikalla koko kokouksen ajan.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 47

Heidi Ahola, Alviina Alametsä, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Fatim Diarra, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Amanda Pasanen, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Sampo Terho, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 6

Perttu Hillman, Pia Kopra, Otto Meri, Dani Niskanen, Wille Rydman, Ulla-Marja Urho

Tyhjä: 32

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Ted Apter, Sirpa Asko-Seljawaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Atte Harjanne, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Mia Nygård, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Mari Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Matias Turkkila, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Petrus Pennasen ehdottaman toivomusponnen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Liitteet

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite toimielinten avoimista kokouksista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Petrus Pennanen ja 16 muuta valtuutettua esittävät, että kaupunginhallituksen, toimialalautakuntien ja pääasiassa julkisia asioita käsittelevien jaostojen tulisi kokeilla ainakin osittain avoimia kokouksia tällä valtuustokaudella. Kokouksia tulisi ensisijaisesti lähettää verkossa.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimivalta päättää kokouksen pitämisestä julkisena on jokaisella toimielimellä itsellään. Harkinta on aina tapauskohtaista. Kunnallisessa päätöksentekojärjestelmässä on vakiintuneesti katsottu, että julkisen kokouksen pitäminen on poikkeus pääsäännöstä. Toimielin päättää julkisen kokouksen järjestämisestä etukäteen esittelijän esityksestä.

Kokouksia voi olla tarkoituksenmukaista pitää julkisina, jos niissä käsitellään yleistä mielenkiintoa herättävää asiaa tai asioita. Tällöin on myöskin käytännössä turvattu yleisön mahdollisuus saada julkisesta kokouksesta tieto (tiedottaminen laajasti) sekä seurata kokousta (kokoustila, verkkolähetys). Kokoustilassa on varauduttava yleisön saapumiseen, mutta mitään erityisiä kriteerejä tilan koon puolesta ei ole asetettavissa.

Kaupunkistrategian (kaupunginvaltuusto 27.9.2017, 321 §) mukaan Helsingin toimintamalli perustuu mahdollisimman suureen avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen.

Kuntalain (410/2015) 101 §:n 3 ja 4 momenttien mukaan muun toimielimen kuin valtuuston kokoukset ovat julkisia vain, jos toimielin niin päättää eikä kokouksessa käsitellä asiaa tai asiakirjaa, joka on lailla säädetty salassa pidettäväksi. Yleisöllä on oltava mahdollisuus seurata toimielimen julkista kokousta myös siltä osin kuin kokoukseen osallistutaan sähköisesti.

Aloitteen mukaisen toiminnan järjestämisellä ei ole merkittäviä talousarviovaikutuksia. Kokouksen lähettäminen Helsinki-kanavalla on mahdollista. Huomiota tulee kiinnittää kokoustiloihin, joita ei ole suunniteltu vi-

deointiin, erityisesti äänen laatuun (mahdollinen tarve lisämikrofoneille). Kustannukset ovat korkeammat, mikäli ulkopuolinen taho hoitaa videon. Toteutus lienee mahdollista edullisemmin, mikäli esimerkiksi toimialan henkilökunta voi käyttää tarkoitusta varten hankittavaa kameraa. Tällöin kuitenkin riskinä on kyseisen henkilön mahdollisuudet ja osaaminen käyttää kameraa ja lähetykseen tarvittavaa tietokonetta myös toimintahäiriöiden sattuessa. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota lähetyksen tekniseen toimintavarmuuteen, koska kyse on kokouksesta, joka on päätetty pitää julkisena.

Koska julkisen kokouksen järjestäminen kuuluu kunkin toimielimen omaan toimivaltaan, kaupunginhallitus toteaa, että aloite ei anna aiheita enempään toimenpiteisiin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Vastaus on valmisteltu kaupunginkanslian hallinto-osaston ja viestintäosaston yhteistyönä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite toimielinten avoimista kokouksista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 741

HEL 2018-003835 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

§ 388

Valtuutettu Tuula Haataisen aloite nuorten kasvaneeseen asunnottomuuteen puuttumisesta

HEL 2018-004197 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Tuula Haataisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Elina Eskelä, suunnittelija, puhelin: 310 36083
elina.eskela(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Tuula Haataisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Tuula Haatainen ja 35 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että nuorten kasvaneeseen asunnottomuuteen on puututtava. Aloitteessa esitetään, että Helsingin tulee panostaa nuorten asunnottomuuden poistamiseen lisäämällä kohtuuhintaisen asumisen määrää ja kehittämällä lastensuojelun jälkihuoltoa. Aloitteessa esitetään myös, että Helsingin tulee selvittää kaupungin ja kaupungissa olevien tyhjien tilojen sopivuutta nuorten tuettuun asumiseen sekä nuorten asunnoiksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Helsingin kaupungin ARA:lle toimittaman asuntomarkkinaselvityksen mukaan marraskuussa 2017 Helsingissä oli yhteensä 3 760 asunnottomia. Näistä 3 500 oli yksinäisiä asunnottomia, joista 1 130 pitkäaikaisasunnottomia. Pitkäaikaisasunnottomalla tarkoitetaan henkilöä, joka

on ollut asunnottomana yhtäjaksoisesti vuoden tai toistuvasti kolmen vuoden aikana, ja jonka tilanteen taustalla on sosiaalisia, taloudellisia tai terveyteen liittyviä syitä. Lisäksi asunnon puutteen vuoksi erillään tai tilapäismajoituksessa asui 130 ruokakuntaa, joihin kuului 180 aikuista ja 80 lasta.

Yhteensä 3 500 yksinäisestä asunnottomasta 800 oli nuoria (alle 25 v.), joista 200 pitkäaikaisasunnottomia. Suurin osa yksinäisistä asunnottomista majoittuu tilapäisesti sukulaisten ja tuttavien luona.

Asuntomarkkinaselvityksen mukaan nuorten asunnottomien lukumäärä on noussut sadalla henkilöllä vuosina 2016-2017. Luku ei ole täysin luotettava, sillä asunnottomuuden tilastointi ei ole yksiselitteistä. Seuranta vaikeuttaa myös toimeentulotuen siirtyminen Kelaan: Kelan tilastoinnin perusteella ei ole mahdollista tehdä vertailua edellisvuoteen, joten asunnottomuuden kehitystä on vaikea arvioida luotettavasti.

Asunnottomuuden tilastoinnin tarkentamiseksi on syksyllä 2018 työstyetty ARA:n asuntomarkkinaselvityksen uudistamista asunnottomien tilastoinnin osalta yhteistyössä ARA:n, Y-säätiön sekä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa. Pääkaupunkiseudun kunnat ovat toimittaneet ARA:lle selvityksen tilastointimenetelmistään, ja vuoden 2018 asunnottomuus-kysely lähetetään kuntiin Webropol-kyselynä marraskuussa. Lisäksi ARA ja Kela edelleen kehittävät toimeentulotukilomaketta siten, että se palvelisi paremmin myös asunnottomuuden tilastoinnissa.

Nuorten asunnottomuus saattaa jäädä tilastoilta piiloon, sillä nuoret asunnottomat eivät välttämättä ole tukitoimien asiakkaita, ja he saattavat yöpyä sukulaisten tai tuttavien luona. ARA:n kanssa asunnottomuuden tilastointia kehitettäessä on myös ollut alustavia keskusteluja siitä, että tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona asuvien asunnottomien tilannetta arvioitaisiin jatkossa esimerkiksi kolmen vuoden välein laadullisin menetelmin, sillä heidän absoluuttisen lukumääränsä arviointi on hyvin vaikeaa.

Nuorten asunnottomuutta, kuten asunnottomuutta yleensä, vähennetään parhaiten takaamalla riittävä asuntotuotanto sekä kohtuuhintaisen asuntojen osuus asuntotuotannossa. Kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon varmistaminen on yksi Helsingin kaupungin keskeisistä asuntopoliittisista tavoitteista. Kotikaupunkina Helsinki – Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa 2016 tavoitteena on tuottaa 6 000 asuntoa vuosittain (7 000 asuntoa vuosittain vuodesta 2019 lähtien). Tavoitteena on, että 25 prosenttia asuntotuotannosta on ara-vuokra-asuntoja (sisältäen opiskelija- ja nuorisoasunnot).

Helsingissä oli vuoden 2017 lopussa noin 362 000 asuntoa, joista reilu 10 000 on opiskelija- ja nuorisoasuntoja. Asuntotuotantomäärät ovat

tällä hetkellä ennätyskorkeat Helsingissä. Vuonna 2018 on 30.9.2018 mennessä valmistunut 3 689 asuntoa, joista 17,9 % on ara-vuokra-asuntoja. Opiskelija-asuntoja näistä valmistuneista asunnoista on 303 kpl. Syyskuussa 2018 rakenteilla oli 9 100 asuntoa, ja vuonna 2018 on alkanut yli 6 000 asunnon rakentaminen. Ara-vuokra-asunto-tuotannon haasteena on rakentamisen korkean tuotantotason aiheuttama resurssitilanne ja siten urakkatarjousten vähäisyys ja kalleus.

Vuonna 2017 välitykseen vapautui 3 609 kaupungin omistamaa ara-vuokra-asuntoa, mikä on huomattavasti enemmän kuin aikaisempina vuosina. Kaupungin ara-vuokra-asunnot kohdentuvat pääasiassa alle 34-vuotiaille nuorille aikuisille: heitä oli asunnon saaneista 60 prosenttia.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa nuorten jälkihuoltoprosessia on lähdetty kehittämään monitoimijaiseksi selkeyttämällä sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien kokonaisprosessia ja karsimalla päällekkäistä työtä. Tavoitteena on, että jokaisella jälkihuoltonuorella on jälkihuollon aikana ja sen jälkeen asunto, järkevää ohjelmaa päivisin ja turvallinen aikuinen. Lisäksi hänellä tulee olla mahdollisuus opiskella (jokaisen osalta peruskoulu ja 2. asteen tutkinto).

Selvitystä lastensuojelun jälkihuollon työntekijämitoituksesta on käsitelty sosiaali- ja terveyslautakunnassa 11.9.2018. Jälkihuollon palveluissa sosiaalityö ja tuettu asuminen ovat tähän asti olleet toisistaan irrallisina palveluina. Tukiasumisen sosiaaliohjaus on kohdistunut 302 jälkihuollon asunnossa asuvaan nuoreen.

Jälkihuollossa työskentelee 3 esimiestä, 9 sosiaalityöntekijää ja 20 sosiaaliohjaajaa, sekä kaupunginhallituksen käyttövaroilla lisäresursseina palkatut 4 sosiaaliohjaajaa vuoden 2018 loppuun asti. Sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien yhteiset tiimit aloittivat kokeiluna toukokuussa 2018. Kussakin tiimissä on kolme sosiaalityöntekijää ja kaupunginhallituksen käyttövaroilla palkattua 1-2 sosiaaliohjaajaa. Kokeilun ajan sosiaaliohjaajat tarjoavat palveluja erityisesti nuorille, jotka eivät asu jälkihuollon tuetussa asumisessa. Sosiaaliohjaajien keskeinen tehtävä on tarjota jokaiselle jälkihuoltonuorelle tarvittavaa tukea, joka liittyy erityisesti arjen ja asumisen taitoihin. Vuoden 2019 alusta tarjotaan jälkihuollon sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen palvelut kaikille jälkihuollon asiakkaille heidän tarpeidensa mukaisesti, ei asumisstatuksen mukaan.

Vuonna 2017 jälkihuollossa oli 1 079 asiakasta. Kuukausitasolla palveluiden piirissä on noin 800 nuorta. Kullakin sosiaalityöntekijällä on noin 90 asiakasta. Nuorista noin 75 %:lla on vahvan, tehostetun tai kiireellisen tuen tarve. Sosiaaliohjauksen tarve on keskimäärin 590 asiakkaalla

vuodessa. Sosiaaliohjaajan tuen tarve vaihtelee useammasta kerrasta kuukaudessa useaan kertaan viikossa riippuen nuoren tilanteesta.

Hietaniemenkadun asunnottomien palvelukeskuksessa on vuonna 2017 yöpynyt 692 eri asukasta ja heistä 20% (138) on ollut nuoria. Suuri osa on jälkihuollon entisiä asiakkaita, ja monella on lastensuojelutausta.

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen hankkeessa Oman muotoinen koti (2015-2017) etsittiin uusia ratkaisuja alle 25-vuotiaiden asumiseen. Hankkeessa tehtiin yhteisöasumisen kokeilu, jota varten etsittiin asumiskäyttöön muokattavaa tyhjää toimistotilaa. Tilakartoituksen kautta löytyi kuitenkin Kannelmäestä kaksi vuotta tyhjiillään ollut entinen nuorisokoti, joka tarjosi monia etuja toimistotilaan verrattuna. Kaava-
muutosta tai käyttötarkoituksen muutosta ei tarvittu, koska voimassaolevan asemakaavan mukaan kyseessä on asuntotontti. Myöskään märkätiloja eikä kantavia rakenteita tarvinnut muuttaa.

Yhteisöasumisen vajaan vuoden mittaisessa kokeilussa asunnossa asui enimmillään yhdeksän nuorta. Kokeilun aikana ilmeni lukuisia haasteita. Suurimmaksi ongelmaksi muodostui asunnon ja sitä kautta muodostetun yhteisön liian suuri koko, joka aiheutti ongelmia ryhmäytymisessä ja kommunikaatiossa. Haasteita oli ihmissuhteisiin ja kodin siisteyteen liittyen. Kannelmäen yhteisöasumisen kokeilu osoitti, että toisilleen ennalta täysin tuntemattomien nuorten asuttaminen samaan asuntoon kevyellä tutustuttamisprosessilla ja ilman asumisohjausta ei toiminut.

Lähtökohtaisesti Helsingin kaupunki suhtautuu positiivisesti nuorten yhteisöasumiseen, mutta se toimii parhaiten nuorten itsensä aloittamana ja toteuttamana. Esimerkiksi Helsingin kaupungilta voi hakea myöskin yhdessä asuntoa.

Tarkoituksenmukaisinta on lisätä tavallisten asuntojen tarjontaa, ei muokata tyhjiä tiloja nuorten asunnoiksi. Tyhjien tilojen käyttö asumiseen ei ole mahdollista, elleivät ne ole asuntoja. Nuorten asuntojen täytyy täyttää kaikki tavallisilta asunnoilta vaadittavat ominaisuudet.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Elina Eskelä, suunnittelija, puhelin: 310 36083
elina.eskela(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Tuula Haataisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 701

HEL 2018-004197 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Tuula Haataisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Elina Eskelä, suunnittelija, puhelin: 310 36083
elina.eskela(a)hel.fi

§ 389

Valtuutettu Alviina Alametsän aloite, väärinkäytösten tietoon saattaminen eli ns. whistleblower-ohjeistus

HEL 2018-004927 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Alviina Alametsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Sari Kyllönen, sisäisen tarkastuksen päällikkö, puhelin: 310 36582
sari.kyllonen(a)hel.fi
Päivi Kuusjärvi, johtava kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36556
paivi.kuusjarvi(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite väärinkäytösten tietoon saattamisesta, eli ns. whistleblower-ohjeistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Alviina Alametsä ja 31 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki ottaa käyttöön raportointijärjestelmän kaupungin työntekijöille väärinkäytösepäilyjen esiin nostamiseen, jota voi käyttää nimellään tai anonyymisti. Mahdollisuus saattaa laajempaan tietoon väärinkäytöstapaukset anonyymisti vahvistaisi työntekijän oikeusturvaa ja keinoja väärinkäytösten kitkemiseen. Toisaalta tilanteessa, jossa henkilö tekee tämän avoimesti, on hänen asemansa työyhteisössä yhtä lailla turvattu.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunki on aina ottanut vastaan vihjeitä kaupunkiin kohdistuvista rikoksista, myös nimettömänä. Kaupungilla on tällä hetkellä vuosittain

noin 100–250 erilaista rikosasiaa käsiteltävänä, joista suurin osa tulee kaupunginkanslian oikeuspalveluille keskushallinnosta, toimialoilta, tai poliisilta. Sisäiseen tarkastukseen tulee vuosittain muutamia väärinkäytöksiä koskevia yhteydenottoja. Anonyymit viestit on tähän asti saatu nimettöminä ilmiantoina kirjeitse tai puhelimitse, joitain myös Helsingin kaupungin palautejärjestelmän kautta. Anonyymejä vihjeitä on muutamia vuodessa. Valtaosa anonyymeistä vihjeistä ei johda tutkintapyyntöön tekemiseen niiden luonteen tai vihjeen puutteellisten tietojen vuoksi.

Vuonna 2017 virastoille tehdyn kyselyn vastauksista päätellen vihjeitä saadaan virastoissa vuosittain marginaalinen määrä, kokonaisuutenaakin arvioiden näitä käsitellään kaupungissa muutamia vuosittain. Virastojen vastauksista voi myös päätellä, että vihjeiden käsittelyn ohjaaminen toimii melko hyvin – rikoksiin liittyvät vihjeet osattiin toimittaa oikeuspalveluille tutkittavaksi. Kovinkaan merkittävistä teoista vihjeitä ei ollut saatu.

Kaupungin eettisten periaatteiden mukaan kaupungin toiminnassa ei sallita minkäänlaisia väärinkäytöksiä tai vilpillistä toimintaa, eikä kaupungin omaisuutta tai varoja saa käyttää oman edun tavoitteluun. Kaupungin työntekijä ei saa vaatia, ottaa vastaan tai hyväksyä lahjaa tai muuta etua, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa. Väitteet tällaisesta toiminnasta tutkitaan ja ryhdytään tarvittaessa oikeudellisiin toimiin.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Helsingin kaupunkikonsernissa -ohjeen (Khs 23.10.2015) mukaan henkilöstön on raportoitava havaitsemansa merkit mahdollisista väärinkäytöksistä tai rikkomuksista esimiehelleen tai muulle organisaation osoittamalle taholle.

Kaupunginkanslia on selvittänyt raportointijärjestelmän eli niin sanotun vihjelinjan käyttöönottoa kaupungin työntekijöille väärinkäytösepäilyjen esiin nostamiseen ja sitä on käsitelty Helsingin henkilöstötoimikunnan kokouksessa 8.10.2018.

Helsingin kaupungin vihjelinjalla tarkoitetaan sellaista viestintäkanavaa, jonka välityksellä voi antaa vihjeen mahdollisesta väärinkäytöksestä tai kaupunkiin kohdistuvasta rikoksesta anonyymisti. Vihjelinjasta käytetään kansainvälisesti käsitettä whistleblowing. Vihjelinjan käyttöönoton tarkoitus on madaltaa kynnystä ilmoittamiseen ja helpottaa vihjeiden käsittelyä. Nykyisellään kaupungilla ei ole keskitettyä vihjeosoitetta tai toimintamallia. Vihjelinja ohjaisi kaikki kaupungin toimijoille tulevat vihjeet yhteen paikkaan. Mahdollisista väärinkäytöksistä saataisiin näin tehokkaammin tietoa ja ilmoituksia saataisiin ehkä aiempaa enemmän jo

sellaisessa vaiheessa, että puuttuminen olisi helpompaa ja vahingot jäisivät pienemmiksi.

Suomessa ei ole vihjelinjaa koskevaa erityislainsäädäntöä, joten tällaista perustettaessa tulee ottaa huomioon voimassa oleva lainsäädäntö. Kunnan käsittelemiin ilmoituksiin ja niiden tekijöihin sovelletaan lähtökohtaisesti julkisuuslakia. Mikäli ilmoittaja on jättänyt ilmoitukseen yhteystietonsa, tiedot ilmoittajasta on annettava asianomaiselle pyydettyäessä.

Tietosuojavaltuutetun toimisto on linjannut, että henkilötietoja käsitellessä ilmiantojärjestelmien yhteydessä rekisterinpitäjän tulee tehdä Euroopan yleisen tietosuojasetuksen 35 artiklan mukainen vaikutustarvointi.

Komissio antoi 23.4.2018 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta. Direktiivin on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2021. Direktiivin tavoitteena ovat yhdenmukaiset vähimmäisvaatimukset unionin jäsenvaltioissa ilmoittajien suojelulle. Direktiivillä varmistetaan, että ilmoittaja, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n oikeuden aloilla, voi ilmoittaa asiasta. Direktiivin tavoitteena on yhtenäisempi lähestymistapa väärinkäytöksestä ilmoittavien suojelun parantamiseksi. Direktiivissä säädettäisiin myös kuntatoimijoiden ja yritysten velvollisuudesta luoda oma sisäinen ilmiantokanavansa.

Ehdotettu direktiivi velvoittaisi Helsinkiä yli 10 000 asukkaan kuntana. Helsingin tulisi ottaa käyttöön sisäiset ilmoituskanavat ja -menettelyt ilmoittamista ja jatkotoimia varten. Sisäisten ilmoituskanavien osalta tulisi varmistaa ilmoittavan henkilön henkilöllisyyden luottamuksellisuus. Ilmoittaminen tulisi olla mahdollista sähköisesti, puhelimitse, paperilla ja henkilökohtaisessa tapaamisessa. Kaupungin tulisi määritellä jatkotoimet, jotka toteutetaan ilmoituksen perusteella. Mikäli henkilöllä on perusteltu syy uskoa, että ilmoitettu tieto pitää paikkansa ilmoitushetkellä, hän saa direktiiviehdotuksen mukaista suojaa. Henkilönsuoja pitää sisällään vastatoimien kiellon. Suorat tai epäsuorat vastatoimet, jotka kohdistuvat direktiiviehdotuksen mukaista suojelua saaviin henkilöihin, ovat kiellettyjä. Lisäksi direktiiviehdotuksessa säädetään ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeusturvasta. Näiltä osin kaupungin tulee huolehtia, että mainittuja vastatoimia ei kohdistu suojelua saaviin henkilöihin ja, että ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeusturva toteutuu.

Kaupunginkanslian hankinnat ja kilpailuttaminen -yksikkö teki markkinakartoituksen vihjelinjan hankinnan valmistelun tueksi. Markkinakartoi-

tuksessa kysyttiin palvelujentarjoajien ylläpitomalleja, teknisiä ratkaisuja sekä kustannuksia. Tarkoituksena on hankkia Web-pohjainen ilmoituskanava, jonka kautta nimetön ilmoituskentekijä voi tehdä ilmoituksia millä tahansa laitteella, myös älypuhelimella. Ilmoituskanava mahdollistaa keskustelun nimettömän ilmoituskentekijän kanssa järjestelmän tuottamien ominaisuuksien avulla. Järjestelmän tulee varmistaa asiakasdatan luottamuksellisuus, eheys ja käytettävyys. Järjestelmän tulee täyttää EU:n tietosuoja-asetuksen vaatimukset ja olla tietoturvan hallintaa koskevan ISO 27001-standardin sekä henkilötietojen suojaamista pilvipalveluissa koskevan ISO 27018-standardin mukainen.

Ennen vihjelinjan käyttöönottoa, on vihjeiden käsittely- ja tutkintaprosessi suunniteltava huolellisesti. Vihjeet pitää arvioida eri näkökulmista ja päättää niiden jatkokäsittelystä. Hyvänä käytäntönä voidaan pitää vihjeiden arviointia moniammatillisessa työryhmässä, jossa ovat edustajat ainakin oikeuspalveluista, sisäisestä tarkastuksesta ja henkilöstöosastolta. Työryhmä luokittelee vihjeet eri luokkiin, joita voisivat olla esmiesten selvitettäviksi lähetettävät, sisäisen tarkastuksen tutkintaan tulevat ja hylätyt vihjeet. Mikäli esimiesten tai sisäisen tarkastuksen tutkinta antaa aihetta, asia siirretään oikeuspalveluiden tutkittavaksi. Selkeät ilmoitukset rikoksista ohjattaisiin suoraan poliisille.

Kanslian tekemän selvityksen mukaan vihjelinja on tarpeellista perustaa. Markkinakartoituksen tuloksen mukaan on myös mahdollista hankkia vihjelinjan toteuttamiseksi tekninen ratkaisu, joka täyttää tietosuoja- ja tietoturva-vaatimukset, mahdollistaa anonymiteetin ja ilmoittajan suojelun sekä vihjeiden asianmukaisen ja sujuvan käsittelyn. Vihjelinjan perustamisesta on valmisteilla kansliapäällikön päätös.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Sari Kyllönen, sisäisen tarkastuksen päällikkö, puhelin: 310 36582
sari.kyllonen(a)hel.fi
Päivi Kuusjärvi, johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 36556
paivi.kuusjarvi(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite väärinkäytösten tietoon saattamisesta, eli ns. whistleblower-ohjeistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

28.11.2018

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 703

HEL 2018-004927 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Alviina Alametsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Sari Kyllönen, sisäisen tarkastuksen päällikkö, puhelin: 310 36582
sari.kyllonen(a)hel.fi
Päivi Kuusjärvi, johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 36556
paivi.kuusjarvi(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 390

Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite Helenin ja Vantaan Energian yhteistyön lisäämiseksi sähkö- ja lämpövoimalahankkeissa

HEL 2018-006251 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Sinikka Vepsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Valtuutettu Sinikka Vepsä ehdotti valtuutettu Björn Månssonin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavat kaksi toivomuspontta:

1 Selvitetään mahdollisuuksia tutkia jatkovalmistelun yhteydessä muita sijaintipaikkoja esimerkiksi Kivikkoa. Kivikko ei sijaitse herkkien alueiden läheisyydessä kuten asunnot, päiväkotit, koulu. Eilisessä 27.11.18 avoimessa asukastilaisuudessa Tattarisuon biolämpökeskuksen vaikutuksesta asukkaiden arkeen Puistolän Peruskoulussa tuli selkeästi ilmi, että Helenille Kivikko olisi mieluisin paikka. Infra on myös valmiina. Siellä löytyy myös riittävä tontti laitokselle toistaiseksi. Tontti on varattu Werkstaden kiinteistöille perustettavan yhtiön lukuun, mutta vuokrasopimusta ei ole vielä tehty. Tämä kiinteistöalan yritys voisi mainiosti toimia Tattarisuolla ja biolämpökeskus Kivikossa.

2 Selvitetään Helenin ja Vantaan Energian kaukolämpöverkkojen välisten siirtoasemien tehon lisäämiseen tarvittavien investointien kustannukset. Heleniltä saatujen tietojen mukaan kaukolämpöverkkojen putkistojen koko riittäisi 150 MW tehoon. Tämän suuruinen teho riittäisi ja uutta Biolämpövoimalaa ei tarvitsisi rakentaa. Voisimme odottaa uusien ympäristöystävällisempien energiahankkeiden valmistumista.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

22 äänestys

Valtuutettu Sinikka Vepsän ehdottama ensimmäinen toivomusponsi
JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Selvitetään mahdollisuuksia tutkia jatkovalmistelun yhteydessä muita sijaintipaikkoja esimerkiksi Kivikkoa. Kivikko ei sijaitse herkkien alueiden läheisyydessä kuten asunnot, päiväkotit, koulu. Eilises-
sessä 27.11.18 avoimessa asukastilaisuudessa Tattarisuon biolämpö-
keskuksen vaikutuksesta asukkaiden arkeen Puistolän Peruskoulussa
tuli selkeästi ilmi, että Helenille Kivikko olisi mieluisin paikka. Infra on
myös valmiina. Siellä löytyy myös riittävä tontti laitokselle toistaiseksi.
Tontti on varattu Werkstaden kiinteistöille perustettavan yhtiön lukuun,
mutta vuokrasopimusta ei ole vielä tehty. Tämä kiinteistöalan yritys voi-
si mainiosti toimia Tattarisuolla ja biolämpökeskus Kivikossa.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 28

Zahra Abdulla, Heidi Ahola, Alviina Alametsä, Eva Biaudet, Mika Ebe-
ling, Laura Finne-Elonen, Martina Harms-Aalto, Perttu Hillman, Veroni-
ka Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Tapio Klemetti, Laura Kol-
be, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Abdirahim Moha-
med, Sami Mutttilainen, Björn Månsson, Laura Nordström, Johanna
Nuorteva, Mia Nygård, Terhi Peltokorpi, Mari Rantanen, Mirita Sax-
berg, Leo Stranius, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 4

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Otto Meri, Matti Parpala

Tyhjä: 52

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Juha Ha-
kola, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holo-
painen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara,
Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivu-
laakso, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Jape Lovén,
Petra Malin, Silvia Modig, Dani Niskanen, Maria Ohisalo, Hannu Oska-
la, Matias Pajula, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Petrus Penna-
nen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Ran-
tanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Suldaan Said
Ahmed, Daniel Sazonov, Johanna Sydänmaa, Sampo Terho, Pilvi
Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Van-
hanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Anna Vuor-
joki, Ozan Yanar

Poissa: 1

Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Sinikka Vepsän ehdotta-
maa ensimmäistä toivomuspontta.

23 äänestys

Valtuutettu Sinikka Vepsän ehdottama toinen toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Selvitetään Helenin ja Vantaan Energian kaukolämpöverkkojen välisten siirtoasemien tehon lisäämiseen tarvittavien investointien kustannukset. Heleniltä saatujen tietojen mukaan kaukolämpöverkkojen putkistojen koko riittäisi 150 MW tehoon. Tämän suuruinen teho riittäisi ja uutta Biolämpövoimalaa ei tarvitsisi rakentaa. Voisimme odottaa uusien ympäristöystävällisempien energiahankkeiden valmistamista.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 20

Heidi Ahola, Alviina Alametsä, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Perttu Hillman, Veronika Honkasalo, Atte Kaleva, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Abdirahim Mohamed, Björn Månsson, Laura Nordström, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Terhi Peltonkorpi, Leo Stranius, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 6

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Martina Harms-Aalto, Otto Meri, Matti Parpala, Mirita Saxberg

Tyhjä: 56

Zahra Abdulla, Pentti Arajärvi, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Terhi Koulumies, Tuuli Koussa, Johanna Laisaari, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Dani Niskanen, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Johanna Sydänmaa, Sampo Terho, Pilvi Torsti, Matias Turkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaa-vuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Poissa: 3

Maija Anttila, Sami Muttilainen, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Sinikka Vepsän ehdottamaa toista toivomusponntta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite
- 2 Helen Oy:n lausunto
- 3 Vantaan Energia Oy:n lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sinikka Vepsä ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helen ja Vantaan Energia käynnistävät nykyistä tiiviimmän yhteistyön lämmönsiirron ja lämpövoimalatuotantolaitosten rakentamisessa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunki omistaa kokonaan Helen Oy:n, jonka toimialana on energian tuotanto, hankinta, siirto, jakelu ja myynti sekä energia-alan kunnossapito-, suunnittelu- ja urakointipalvelut ja muu energia-alan liiketoiminta. Yhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa tytä- ja osakkuusyhtiöissä sekä yhteisyrityksissä.

Vantaan Energia Oy puolestaan on Helsingin (40 %) ja Vantaan kaupungin (60 %) yhdessä omistama yhtiö, jonka toimialana on sähkö-, lämpö- ja maakaasuliiketoiminta sekä muu energiahuolto ja niihin liittyvä tuotteiden valmistus ja kauppa, energiapalvelut sekä alan muu liiketoiminta.

Helen Oy on antanut valtuustoaloitteeseen liittyen lausunnon, jonka mukaan yhtiö käy Vantaan Energia Oy:n kanssa lämpökauppaa ympärivuotisesti. Erityisesti kesäaikaan Vantaan Energialla on jätevoimalasta ylimääräistä lämpöä myytävänä ja vastaavasti muina vuoden aikoina Helen on myynyt lämpöä Vantaan Energialle. Lämpökauppa on markkinaehtoista ja molempia osapuolia hyödyttävää.

Helenin mukaan kaupunkien rajojen yli pystytään tällä hetkellä siirtämään lämpöä kahdesta pisteestä, joiden siirtotehot ovat yhteensä 70–

80 MW. Mikäli siirrettävät lämpömäärät kasvavat syystä tai toisesta, on tarpeen miettiä investointeja rajat ylittävään siirtoon.

Helen ja Vantaan Energia ovat selvittäneet yhteisten tuotantolaitosten edellytyksiä eri muodoissaan. Helen Oy:n mukaan keskustelu eri vaihtoehtoista jatkuu ja molemmilla osapuolilla on tahto kehittää yhteistyötä. Mahdolliset yhteistyöhankkeet tulee tehdä liiketaloudellisin perustein.

Vantaan Energia Oy on antanut valtuustoaloitteeseen liittyen lausunnon, jonka mukaan Helenin ja Vantaan Energian kaukolämpöverkkojen välisten siirtoasemien teho ei riitä korvaamaan Tattarisuolle suunniteltua lämpökeskusta. Siirtoasemien tehon vahvistaminenkaan ei riitä vaan tarvittaisiin myös mittavia kaukolämpöverkoston investointeja Vantaalla ja Helsingissä.

Aloitteessa esitetyn Långmossebergenin alueen hyödyntämisen osalta Vantaan Energia toteaa lausunnossaan, että yhtiö on julkistanut aloittavansa kyseisellä laitosalueella ympäristövaikutusten arviointiohjelman koskien muun muassa uuden laitoksen rakentamista. Investointi tuo toteutuessaan lisää lämmityskapasiteettia laitosalueelle, mutta se on tarkoitettu korvaamaan kivihiihen käyttöä yhtiön Martinlaakson voimalaitoksessa. Alueen uusi kapasiteetti ei voi olla vaihtoehto Helenin Tattarisuon lämpöhankkeelle.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helen Oy ja Vantaan Energia Oy ovat markkinaehtoisesti toimivia osakeyhtiöitä, jotka tekevät molempia osapuolia hyödyttävää liiketaloudellisesti perusteltua ja kilpailuoikeudellisesti sallittua yhteistyötä. Yhteistyö Helenin ja Vantaan Energian välillä on sujuvaa molempien yhtiöiden näkökulmasta. Yhtiöt ovat muun muassa yhdessä muiden tahojen kanssa tekemässä teknis-taloudellista esiselvitystä Nesteen ja Borealoksen Kilpilahden laitoksilta muodostuvan hukkalämmön käyttömahdollisuuksista kaukolämpönä pääkaupunkiseudulla.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite
- 2 Helen Oy:n lausunto
- 3 Vantaan Energia Oy:n lausunto

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 705

HEL 2018-006251 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sinikka Vepsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

12.11.2018 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Daniel Sazonov, Wille Rydman

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

§ 391

Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite Hekan vuokrantasausjärjestelmän vaikutusten arvioimisesta ja järjestelmän sitomisesta Kelan määrittämiin kohtuullisiin asumismenoihin

HEL 2018-006845 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään päätösehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet tehdä tutkimuspohjainen sosiaalisten vaikutusten arviointi uudesta vuokrantasausjärjestelmästä. Arviointi tuodaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi valtuustokauden lopussa. (Veronika Honkasalo)

Käsittely

Valtuutettu Veronika Honkasalo esitti valtuutettu Pia Kopran kannattamana, että asia palautetaan valmisteluun siten, että selvitetään keinot huomioida Kelan määrittämät kohtuulliset asumismenot vuokranmäärityksessä sekä tehdä sosiaalisten vaikutusten arviointi uudelle vuokrantasausmallille.

24 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Palautetaan valmisteluun siten, että selvitetään keinot huomioida Kelan määrittämät kohtuulliset asumismenot vuokranmäärityksessä sekä tehdä sosiaalisten vaikutusten arviointi uudelle vuokrantasausmallille.

Jaa-äännet: 47

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Juha Hakola, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Dani Niskanen, Laura Nordström, Johanna Nuorteva, Mia Nygård,

Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Sampo Terho, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 32

Zahra Abdulla, Heidi Ahola, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Eveliina Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Johanna Laisaari, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Sami Muttilainen, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 6

Alviina Alametsä, Laura Finne-Elonen, Laura Kolbe, Björn Månsson, Maria Ohisalo, Terhi Peltokorpi

Kaupunginvaltuusto päätti jatkaa asian käsittelyä.

Keskustelun kuluessa ehdotettiin hyväksyttäväksi yksi toivomusponsi.

Valtuutettu Veronika Honkasalo ehdotti valtuutettu Anna Vuorjoen kannattamana seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään päätösehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet tehdä tutkimuspohjainen sosiaalisten vaikutusten arviointi uudesta vuokrantausjärjestelmästä. Arviointi tuodaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi valtuustokauden lopussa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

25 äänestys

Valtuutettu Veronika Honkasalon ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään päätösehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet tehdä tutkimuspohjainen sosiaalisten vaikutusten arviointi uudesta vuokrantausjärjestelmästä. Arviointi tuodaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi valtuustokauden

lopussa.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 56

Zahra Abdulla, Heidi Ahola, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Emma Kari, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Laura Nordström, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Thomas Wallgren, Reetta Vanhainen, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Ei-äännet: 4

Heimo Laaksonen, Otto Meri, Dani Niskanen, Wille Rydman

Tyhjä: 25

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Juha Hakola, Perttu Hillman, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Terhi Koulu mies, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Sampo Terho, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Veronika Honkasalon ehdottaman toivomusponnen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Honkasalo Veronika, Aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Veronika Honkasalo ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka) vuokrantasausjärjestelmä on arvioitava hyvinvointi- ja segregaaationäkökulmasta ja sidottava Kelan määrittämiin kohtuullisiin asumismenoihin. Uudessa vuokrantasausmallissa tulisi varmistaa, ettei yksikään asunto millään alueella kaupungissa ylitä Kelan määrittämiä hyväksytyjen kohtuullisten asumismenojen kattoa asunnon laskennalliselle asukasmäärälle.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että Hekan vuokrantasausjärjestelmän uudistaminen on Hekan näkökulmasta ollut välttämätöntä erityisesti asukkaiden yhdenvertaisen kohtelun vuoksi. Hekan perustamisen jälkeen vuokranmääritys on edelleen ollut aluekohtaista, vaikka pääomavuokrat ovatkin olleet tasauksen piirissä koko Hekan olemassaolon ajan. Tämä on tarkoittanut 21 erilaista tapaa tasata kustannuksia ja määrittää vuokria. Asukkaiden kannalta tilanne on ollut epäoikeudenmukainen, sillä vuokra ei ole perustunut yhteen yhtenäiseen järjestelmään eivätkä erot vuokrissa ole olleet tarkoituksenmukaisia talon käyttöarvo huomioiden. Hekan näkökulmasta on tärkeää, että Suomen suurimman vuokranantajan vuokrat tasataan oikeudenmukaisesti ja läpinäkyvästi. Vuokrantasausjärjestelmän uudistamisella yhtenäistetään Hekan sisäisiä käytäntöjä ja on siten luonnollinen osa Hekan perustamisen jälkeen tapahtuvaa kehittämistä.

Uudessa vuokrantasausjärjestelmässä vuokra muodostuu kahdessa vaiheessa. Ennen ensimmäistä vaihetta lasketaan, kuinka suuret kulut vuokrilla pitää kattaa. Hekan omakustannusvuokra muodostuu hoito- ja pääomakuluista, joista merkittävimpiä ovat kiinteistöjen korjaukset ja muut hoitokulut, lainojen lyhennykset ja korot, energia ja jätehuolto, tontinvuokrat, kiinteistöverot sekä palkat ja palkkiot. Ensimmäisessä tasausvaiheessa kokonaiskulut tasataan alueelliseksi keskivuokriksi vertailuvuokria hyödyntäen. Vertailuvuokrien lähteenä käytetään Kiinteistö-tieto Oy:n (KTI) puolueetonta vuokratietokantaa. Toisessa vaiheessa tehdään tasaus kunkin alueen sisällä eli siirrytään alueellisista keskivuokrista kohteiden keskivuokriin. Alueilla jaetut kokonaiskulut tasataan alueen kohteille käyttöarvon perusteella. Käyttöarvoon vaikuttavia tekijöitä on mm. kohteen tekninen ikä, kohteen sijainti alueen sisällä sekä kohteen laatu ja varustelutaso. Kohteet pisteytetään painokertoimia käyttäen. Suurin painokerroin on kohteen teknisellä iällä (35 %). Pistey-

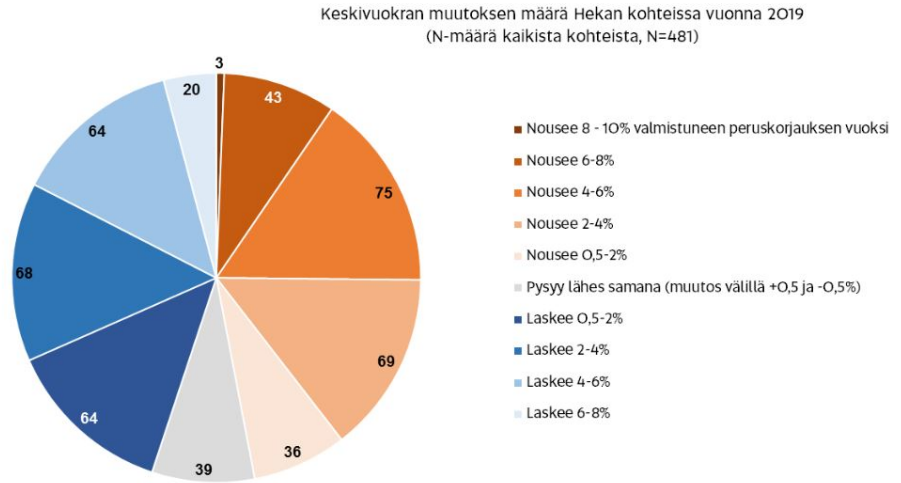

tyksessä verrataan alueen kohteita ja niiden ominaisuuksia keskenään. Pisteytyksen perusteella muodostuu jokaisen yksittäisen kohteen keski-
vuokra.

KTI:n vuokratietokanta valittiin vertailuvuokrien lähteeksi kattavuutensa vuoksi. KTI:n Helsingin vuokrasopimuskantaan kuuluu noin 20 000 sopimusta. Esimerkiksi Tilastokeskuksen vuokratilastokannassa on vain joitakin satoja sopimuksia ja tilastot perustuvat mm. puhelimitse tehtyyn työvoimatutkimuksen otantaan. Myös aluejako on kovin karkea, Helsingin neljä kalleusaluetta.

Aloitteessa esitettyä vuokrantasausjärjestelmän sitomista Kelan määrittämiin kohtuullisiin asumismenoihin ei voida myöskään pitää tarkoituk-
senmukaisena, koska kyseessä on valtion vuosittain määrittämät elin-
kustannusindeksiin sidotut rajat enimmäisasumismenoille. Hekan toi-
minta perustuu omakustannusperiaatteelle, joten vuokranmuodostuk-
sen tulee lähteä siitä käsin. Kattavan otannan (noin 42 000 asuntoa)
mukaan 1,7 % Hekan nykyisistä ja 2,9 % uusista vuokrista ylittää Kelan
Helsingille asettamat enimmäisasumismenot (1 hengen ruokakunta
508 euroa/kk ja 4 hengen ruokakunta 1095 euroa/kk).

Kaupunginhallitus toteaa, että Hekan vuokrat tulevat olemaan vuonna
2019 keskimäärin 0,66 % vuoden 2018 vuokria korkeammat. Keski-
vuokra Hekan asunnoissa on ensi vuonna 11,69 euroa/kk/m², kun kulu-
vana vuonna keskivuokra on ollut 11,61 euroa/kk/m². Alueelliset keski-
vuokrat ovat 10,98–12,99 euroa/kk/m². Uuden vuokrantasausmallin ansiosta keskivuokra laskee tai pysyy lähes ennallaan yli puolessa Hekan kohteista (kuva 1). Hekan tasausmallin piirissä on 489 kohdetta, yhteensä noin 46 000 asuntoa. Näistä 216 kohteessa keskivuokra laskee. Tuntuva, yli viiden prosentin lasku tulee 54 kohteen keskivuokraan. Suurimmat, 6–7 prosentin, vuokranalennukset tulevat 20 Hekan kohteen keskivuokraan. 39 kohteessa keskivuokra pysyy lähes ennallaan eli vuokran muutos on välillä +0,5 ja -0,5 prosenttia. Keskivuokra nousee 226:ssa Hekan kohteessa. Yli viiden prosentin vuokrannousu on kuitenkin tulossa vain 85 kohteeseen. Suurimmat vuokrankorotukset kohdistuvat juuri peruskorjauksesta valmistuneisiin kohteisiin, joissa asumisen taso on parantunut merkittävästi. Tällainen 8–10 prosentin vuokrankorotus on tulossa kolmeen Hekan kohteeseen.

Kuva 1. Keskivuokran muutoksen määrä Hekan kohteissa.

Kaupunginhallitus toteaa, että keskeinen keino vaikuttaa segregaatioon on hallinta- ja rahoitusmuotojen alueellinen sekoittaminen sekä uusilla alueilla että täydennysrakentamisessa. Hallintamuotojen sekoittamisen lisäksi segregaatioon vaikuttavat vuokra-asuntojen, myös vapaarahoitteisten ja muiden kuin Hekan omistamien ara-vuokra-asuntojen, asukasvalinnat. Eriytymiskehitykseen voidaan vaikuttaa myös liikenneyhteyksien ja palvelutarjonnan lisäämisellä sekä lukusilla muilla alueen turvallisuutta ja imagoa lisäävillä toimenpiteillä.

Uuden vuokrantasausjärjestelmän segregatiovaikutuksia voidaan pitää vähäisinä. Vuokrankorotukset ovat kokonaisuutena maltillisia ja yli puolessa kohteita vuokra laskee tai pysyy ennallaan. Vuokrat nousevat eniten esikaupunkivyöhykkeen mittavasti peruskorjatuissa kohteissa kuten Myllypurossa, Maunulassa ja Malminkartanossa. Siten asukkaiden siirtyminen laajamittaisesti keskustan ydinalueilta kohti esikaupunkivyöhykettä ei ole todennäköistä. On myös vaikea ennustaa, minkälaisia valintoja asukkaat todellisuudessa tekevät. Hekan kohteiden koheneminen esikaupunkikaupunkivyöhykkeellä voi parhaimmillaan nostaa kohteiden ja alueiden imagoa ja siten vaikuttaa myönteisesti segregatiokehitykseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että laskennallista vuokrantasausmallia on esitelty kaupunginhallituksen konsernijaostolle valmistelun aikana marraskuussa 2017. Myös Hekan hallitukselle on esitelty työn eri vaiheita. Joulukuussa 2017 Hekan hallitus hyväksyi laskennallisen mallin ja siirtymisen kokonaisvuokrajärjestelmään. Lokakuun alussa 2018 Hekan hallitus vahvisti uuden vuokrantasausjärjestelmän mukaan määrittyvät vuokrat vuodelle 2019.

Myös asukasyhteistyö on ollut tiivistä valmistelun aikana. Uuden vuokrantasausjärjestelmän valmisteluun liittyi työryhmä, johon kuului asukas-edustus. Myös Hekan hallituksessa on asukasedustus. Uutta laskennallista vuokrantasausmallia esiteltiin lisäksi 21 alueelliselle vuokralais-toimikunnalle alkusyksystä 2017 ja vuokralaisneuvottelukunnalta on pyydetty lausunto. Valmisteluvaiheessa asiaa esiteltiin myös Aralle, ja Aran näkökulmasta muutos on tarkoituksenmukainen.

Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että vuokrantasausjärjestelmä oli joka tapauksessa uudistettava. Vuokria on tasattu jo aiemmin, mutta Hekassa ei ole ollut yhdenmukaista tapaa vuokrien tasaamiseen. Uuden järjestelmän etuna on, että vuokrat tasataan alueittain ja kohteittain aiempaa tasapuolisemmin ja ymmärrettävämmin. Hekalla asutaan jatkossakin keskimääräistä vuokratasoa edullisemmin, eikä uusi vuokrantasausmalli sinällään vaikuta keskivuokran määrään. Hekan kokonaisvuokra määräytyy jatkossakin omakustannusperiaatteella. Asukkailta peritään vuokrana ne kustannukset, jotka tarvitaan kattamaan kiinteistöjen pääomakulut sekä kiinteistöhuollon ja hallinnon menot. Segregatio- ja hyvinvointivaikutuksiltaan tasausjärjestelmän muutos näyttäyty vähäisenä.

Vielä kaupunginhallitus toteaa, että aloitevastaus on valmisteltu yhteistyössä Helsingin kaupunginkanslian ja Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka) kanssa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Honkasalo Veronika, Aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 742

HEL 2018-006845 T 00 00 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

19.11.2018 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Esteelliset: Anni Sinnemäki, Tuula Saxholm

Palautusehdotus:

Veronika Honkasalo: Palautetaan valmisteluun siten, että selvitetään keinot sitoa vuokrat Kelan määrittämiin kohtuullisiin asumismenoihin sekä tehdä sosiaalisten vaikutusten arviointi uudelle vuokrantasausmallille.

Kannattaja: Anna Vuorjoki

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Veronika Honkasalon palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 9

Otso Kivekäs, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Veronika Honkasalo, Mika Raatikainen, Nasima Razmyar, Tomi Sevan-der, Anna Vuorjoki

Poissa: 1

Anni Sinnemäki

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 9 - 5 (1 poissa).

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.11.2018

Asia/16

---

riikka.karjalainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 392

Valtuutettu Katju Aron aloite matalan kynnyksen palvelupisteen perustamisesta väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille

HEL 2018-007173 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Katju Aron aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Aro Katju Aloite Kvsto 20062018 4
- 2 THL_lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomake
- 3 Pahoinpitely- ja kehonkarttalomake
- 4 Kaltoinkohteluun puuttumisen malli

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Katju Aro ja 23 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan matalan kynnyksen palvelupisteen perustamista väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille mahdollisuuksien mukaan vuodesta 2019 tai 2020 alkaen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että ehkäisevä väkivaltatyö ja avun järjestäminen kuuluvat myös sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin. Istanbulin sopimus (Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumisesta) velvoittaa järjestämään neuvontaa ja toipumista edistäviä palveluja lähisuhdeväkivallan uhreille se-

kä väkivaltaa kokeneille naisille. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä tulee kouluttaa auttamaan väkivallan uhreja ja ohjaamaan heidät tarvittaviin palveluihin. Valtakunnallisen neuvonnan sekä turvakotipalvelujen järjestäminen ja koordinointi on säädetty Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tehtäväksi. Sosiaali- ja terveystoimialalla väkivaltaan tai väkivallan uhkaan puuttuminen kuuluu kaikkien palvelujen tehtäviin.

Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa tehtävä väkivaltatyö

Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa tehdään työtä sekä väkivallan uhrien että tekijöiden auttamiseksi. Palveluissa tehdään yhteistyötä väkivaltatyötä tekevien järjestöjen, turvakotien, muiden viranomaisten ja HUSin seksuaaliväkivaltaa kohdanneille suunnatun seri-tukikeskuksen kanssa. Sosiaali- ja terveystoimialan myöntämällä järjestöavustuksella tuetaan useiden väkivaltatyötä tekevien järjestöjen toimintaa. Toiminnasta osa on kohdennettu erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, kuten maahanmuuttajien, ikääntyneiden ja seksityöntekijöiden, parissa tehtävään työhön.

Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa on käytössä yhteisiä malleja ja toimintaohjeita väkivallan tunnistamiseksi ja siihen puuttumiseksi. Henkilöstölle järjestetään toimintamallien käyttöön liittyen säännöllistä koulutusta. Lasten kaltoinkohtelun selvittämisessä käytetään toimialan yhteistä ohjetta. Väkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneet asiakkaat otetaan kaikissa palveluissa päivystyksellisesti vastaan.

Neuvolatoiminnassa kaikille odottaville äideille tehdään lähisuhdeväkivallan kartoitus. Kartoituksessa käytetään Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomaketta (liite 2) sekä puheeksi ottamisen malleja. Myös koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa väkivaltakokemuksia kartoitetaan systemaattisesti terveystieteiden yhteydessä.

Päivystyssairaaloissa ja terveysasemilla on kehitetty toimintamalleja erityisesti väkivaltaa kokeneiden aikuisten kohtaamiseen. Päivystyksissä ja terveysasemilla on käytössä pahoinpitely- ja kehonkarttalomake PAKE (liite 3), jonka avulla pyritään varmistamaan väkivaltaa kokeneiden hyvä hoito ja hoidon jatkuvuus. Väkivaltaa kokeneiden asiakkaiden hoidossa konsultoidaan matalalla kynnyksellä psykiatrian päivystystä, hyödynnetään psykiatristen sairaanhoitajien vastaanottoja ja selvitetään sosiaalipalvelujen tarve.

Sosiaalipalveluissa väkivaltatilanteet tai väkivallan uhka voivat tulla tietoon asiakkaan tai hänen läheistensä, toisten viranomaisten tai ulkopuolisten henkilöiden ilmoituksen perusteella. Kun sosiaalipalveluihin tulee tieto väkivaltatilanteesta, otetaan yhteyttä vähintään väkivallan

uhriin ja selvitetään avun tarve sekä ohjataan tarvittaviin palveluihin. Asiakkaan kanssa tehdään tarvittaessa turvasuunnitelma ja selvitetään turvakotien paikkatilanne. Aloitteessa mainittua moniammatillisen riskienarvioinnin toimintamalli MARAKia ei enää sellaisenaan käytetä, koska sen vaikuttavuus on todettu vähäiseksi. Toimintamallin osia kuitenkin hyödynnetään osana normaalia toimintaa. Tarvittaessa asiakas voidaan saattaa turvakotiin.

Ikääntyneiden palveluissa on käytössä monitoimijainen kaltoinkohteluun puuttumisen malli (liite 4), joka päivitetään vastaamaan uusia palveluprosesseja. Mallissa on huomioitu eri toimijoiden ja palvelujen roolit kaltoinkohteluun puuttumisessa, mikä selkiyttää ammattilaisten välistä työnjakoa ja varmistaa väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille asiakkaille saumattoman avun.

Sosiaali- ja terveystoimialan poliisisosiaalityön yksikön sosiaalityöntekijät ja sairaanhoitaja työskentelevät Helsingin poliisin moniammatillisessa Ankkuri-tiimissä, joka toimii yhteistyössä poliisin läheisväkivaltaryhmän kanssa. Ankkuri-tiimissä palvelujen ja tuen tarvetta arvioidaan moniammatillisesti sekä annetaan ohjausta ja neuvontaa palveluihin haikutumisessa. Läheisväkivaltaryhmän moniammatilliseen työhön ohjaamista asiakkaista suuri osa on lapsettomia pariskuntia.

Osaamisen kehittäminen

Sosiaali- ja terveystoimialalla henkilöstölle järjestetään sekä yhteisiä että kohdennetusti eri palveluihin suunnattuja väkivaltatyön koulutuksia. Osa koulutuksista järjestetään yhteistyössä Helsingin kaupungin lähi-suhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän kanssa. Vuonna 2018 koulutuksia järjestetään muun muassa erilaisiin erityiskysymyksiin, kuten kunniaväkivaltaan ja viharikoksiin, väkivallan tekijöiden auttamiseen, naisiin kohdistuvan väkivallan ja seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseen sekä ikääntyneiden kaltoinkohtelun tunnistamiseen ja puheeksi ottamiseen liittyen. Koulutuksissa käsitellään myös näyttöön perustuvien väkivaltatyön menetelmien käyttöä.

Palvelujen kehittäminen

Sosiaali- ja terveystoimialalla monialaista yhteistyötä kehitetään osana palvelujen uudistamista. Uudet toimintamallit mahdollistavat yhteistyön ja eri alojen ammattilaisten konsultoinnin entistä helpommin. Ikääntyneiden keskitetty neuvonta ja palvelutarpeen arviointi HelppiSeniöri on käynnistynyt keväällä 2018 ja perheiden vastaavaa palvelua HelppiPerhettä pilotoidaan syksyllä 2018. Tavoitteena on, että asiakkaat saavat matalan kynnyksen neuvontaa ja ohjausta yhdestä paikasta.

Erityistä huomiota kiinnitetään palvelujen saavutettavuuteen. Liikkuvia palveluja on kehitetty muun muassa psykiatria- ja päihdepalveluissa ja useita palveluja tarjotaan asiakkaille myös ilman ajanvarausta. Terveysasemilla ja neuvolassa on käytössä sähköinen asiointi, minkä lisäksi neuvolaan on mahdollista ottaa yhteyttä ilman tunnistautumista chatin kautta. Sähköisiä palveluja lisätään, mikä osaltaan madaltaa palveluihin hakeutumisen kynnyksiä.

Väkivallan uhan alla oleville kynnys avun hakemiseen on usein suuri. Apua tulee voida hakea leimaantumatta ja siten, että avun hakeminen ei tule väkivallan tekijän tietoon. Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa on mahdollista saada neuvontaa ja ohjausta tunnistautumatta, minkä lisäksi järjestöillä on useita väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille suunnattuja palveluja, joissa voi asioida nimettömänä joko puhelimitse tai sähköisesti. Terveystoimialan ja hyvinvoinnin laitos ylläpitää ympäri vuorokauden toimivaa valtakunnallista Nollalinja-palvelunumeroa väkivaltaa kokeneille ja väkivallan uhan alla oleville. Turvakoteihin on mahdollista soittaa tai hakeutua ympäri vuorokauden.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on lausunnossaan suositellut naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemisen toimintasuunnitelman laatimista. Lautakunnan mielestä samalla tulisi selvittää matalan kynnyksen palvelupisteen perustamisen tarve väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneiden akuuttiin ja selviytymisvaiheen tukeen ja tulisi kuulla sekä toimialan omia että ulkopuolisia asiantuntijoita.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä nykyisten väkivaltaan ja sen uhkaan liittyvien toimintakäytäntöjen kehittämistä ja yhteistyön vahvistamista eri toimijoiden välillä. Kaupunginhallitus katsoo, että sosiaali- ja terveyslautakunnan em. toimenpidesuosituksen valmistelu on tarpeen käynnistää sosiaali- ja terveystoimialan ja kaupunkitasoisen lähisuhdeväkivallan ehkäisyryhmän yhteistyönä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Aro Katju Aloite Kvsto 20062018 4
- 2 THL_lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomake
- 3 Pahoinpitely- ja kehonkarttalomake
- 4 Kaltoinkohteluun puuttumisen malli

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 718

HEL 2018-007173 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Katju Aron aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 11.09.2018 § 215

HEL 2018-007173 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon valtuutettu Katju Aron ym. valtuustoaloitteesta koskien matalan kynnyksen palvelupisteen perustamista väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille:

"Ehkäisevä väkivaltatyö ja avun järjestäminen kuuluvat myös sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin. Istanbulin sopimus velvoittaa järjestämään neuvontaa ja toipumista edistäviä palveluja lähisuhdeväkivallan uhreille sekä väkivaltaa kokeneille naisille. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä tulee kouluttaa auttamaan väkivallan uhreja ja ohjaamaan heidät tarvittaviin palveluihin. Valtakunnallisen neuvonnan sekä turvakotipalvelujen järjestäminen ja koordinointi on säädetty Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tehtäväksi. Sosiaali- ja terveys-toimialalla väkivaltaan tai väkivallan uhkaan puuttuminen kuuluu kaikkien palvelujen tehtäviin.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa tehtävä väkivaltatyö

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa tehdään työtä sekä väkivallan uhrien että tekijöiden auttamiseksi. Palveluissa tehdään yhteistyötä väkivaltatyötä tekevien järjestöjen, turvakotien, muiden viranomaisten ja HUS:n seksuaaliväkivaltaa kohdanneille suunnatun seri-tukikeskuksen kanssa. Sosiaali- ja terveyslautakunnan myöntämällä järjestöavustuksella tuetaan useiden väkivaltatyötä tekevien järjestöjen toimintaa. Toiminnasta osa on kohdennettu erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, kuten maahanmuuttajien, ikääntyneiden ja seksityöntekijöiden, parissa tehtävään työhön.

Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa on käytössä yhteisiä malleja ja toimintaohjeita väkivallan tunnistamiseksi ja siihen puuttumiseksi. Henkilöstölle järjestetään toimintamallien käyttöön liittyen säännöllistä koulutusta. Lasten kaltoinkohtelun selvittämisessä käytetään toimialan yhteistä ohjetta. Väkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneet asiakkaat otetaan kaikissa palveluissa päivystyksellisesti vastaan.

Neuvolatoiminnassa kaikille odottaville äideille tehdään lähisuhdeväkivallan kartoitus. Kartoituksessa käytetään Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomaketta (liite 2) sekä puheeksi ottamisen malleja. Myös koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa väkivaltakokemuksia kartoitetaan systemaattisesti terveystieteiden yhteydessä.

Päivystyssairaaloissa ja terveysasemilla on kehitetty toimintamalleja erityisesti väkivaltaa kokeneiden aikuisten kohtaamiseen. Päivystyksissä ja terveysasemilla on käytössä pahoinpitely- ja kehonkarttalomake (PAKE) (liite 3), jonka avulla pyritään varmistamaan väkivaltaa kokeneiden hyvä hoito ja hoidon jatkuvuus. Väkivaltaa kokeneiden asiakkaiden hoidossa konsultoidaan matalalla kynnyksellä psykiatrian päivystystä, hyödynnetään psykiatristen sairaanhoitajien vastaanottoja ja selvitetään sosiaalipalvelujen tarve.

Sosiaalipalveluissa väkivaltatilanteet tai väkivallan uhka voivat tulla tietoon asiakkaan tai hänen läheistensä, toisten viranomaisten tai ulkopuolisten henkilöiden ilmoituksen perusteella. Kun sosiaalipalveluihin tulee tieto väkivaltatilanteesta, otetaan yhteyttä vähintään väkivallan uhuriin ja selvitetään avun tarve sekä ohjataan tarvittaviin palveluihin. Asiakkaan kanssa tehdään tarvittaessa turvasuunnitelma ja selvitetään turvakotien paikkatilanne. Esimerkiksi aikuissosiaalityössä hyödynnetään turvasuunnitelman tekemisessä MARAK-mallia. Tarvittaessa asiakas voidaan saattaa turvakotiin.

Ikääntyneiden palveluissa on käytössä monitoimijainen kaltoinkohteluun puuttumisen malli (liite 4), jota ollaan päivittämässä vastaamaan uusia palveluprosesseja. Mallissa on huomioitu eri toimijoiden ja palve-

lujen roolit kaltoinkohteluun puuttumisessa, mikä selkiyttää ammattilaisten välistä työnjakoa ja varmistaa väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille asiakkaille saumattoman avun.

Sosiaali- ja terveystoimialan poliisisosiaalityön yksikön sosiaalityöntekijät ja sairaanhoitaja työskentelevät Helsingin poliisin moniammatillisessa Ankkuri-tiimissä, joka toimii yhteistyössä poliisin läheisväkivaltaryhmän kanssa. Ankkuri-tiimissä palvelujen ja tuen tarvetta arvioidaan moniammatillisesti sekä annetaan ohjausta ja neuvontaa palveluihin hakeutumisessa. Läheisväkivaltaryhmän moniammatilliseen työhön ohjaamista asiakkaita suuri osa on lapsettomia pariskuntia.

Osaamisen kehittäminen

Sosiaali- ja terveystoimialalla henkilöstölle järjestetään sekä yhteisiä että kohdennetusti eri palveluihin suunnattuja väkivaltatyön koulutuksia. Osa koulutuksista järjestetään yhteistyössä Helsingin kaupungin lähisuuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän kanssa. Vuonna 2018 koulutuksia järjestetään muun muassa erilaisiin erityiskysymyksiin, kuten kunniaväkivaltaan ja viharikoksiin, väkivallan tekijöiden auttamiseen, naisiin kohdistuvan väkivallan ja seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseen sekä ikääntyneiden kaltoinkohtelun tunnistamiseen ja puheeksi ottamiseen liittyen. Koulutuksissa käsitellään myös näyttöön perustuvien väkivaltatyön menetelmien käyttöä.

Palvelujen kehittäminen

Sosiaali- ja terveystoimialalla monialaista yhteistyötä kehitetään osana palvelujen uudistamista. Uudet toimintamallit mahdollistavat yhteistyön ja eri alojen ammattilaisten konsultoinnin entistä helpommin. Ikääntyneiden keskitetty neuvonta ja palvelutarpeen arviointi HelppiSeniori on käynnistynyt keväällä 2018 ja perheiden vastaavaa palvelua HelppiPerhettä pilotoidaan syksyllä 2018. Tavoitteena on, että asiakkaat saavat neuvontaa ja ohjausta matalalla kynnyksellä yhdestä paikasta.

Erityistä huomiota kiinnitetään palvelujen saavutettavuuteen. Liikkuvia palveluja on kehitetty muun muassa psykiatria- ja päihdepalveluissa ja useita palveluja tarjotaan asiakkaille myös ilman ajanvarausta. Terveysasemilla ja neuvolassa on käytössä sähköinen asiointi, minkä lisäksi neuvolaan on mahdollista ottaa yhteyttä ilman tunnistautumista chatin kautta. Sähköisiä palveluja lisätään, mikä osaltaan madaltaa kynnystä palveluihin hakeutumiseen.

Väkivallan uhan alla oleville kynnys avun hakemiseen on usein suuri. Apua tulee voida hakea leimaantumatta ja siten, että avun hakeminen ei tule väkivallan tekijän tietoon. Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa on mahdollista saada neuvontaa ja ohjausta tunnistautumatta, min-

kä lisäksi järjestöillä on useita väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille suunnattuja palveluja, joissa voi asioida nimettömänä joko puhelimitse tai sähköisesti. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ylläpitää ympäri vuorokauden toimivaa valtakunnallista Nollalinja-palvelunumeroa väkivaltaa kokeneille ja väkivallan uhan alla oleville. Turvakoteihin on mahdollista soittaa tai hakeutua ympäri vuorokauden.

Matalan kynnyksen palvelupisteen perustaminen edellyttäisi, että palvelupisteessä olisi laaja sosiaali- ja terveydenhuollon osaaminen väkivallan eri muodoista myös erityisryhmien kohdalla, minkä lisäksi palvelupisteessä tulisi olla saatavilla esimerkiksi tulkkauspalveluita.

Sosiaali- ja terveyslautakunta suosittelee, että Helsinki laatii toimintasuunnitelman naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi. Samalla kaupunki selvittää tarpeen matalan kynnyksen palvelupisteen perustamiseksi väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneiden akuuttiin ja selviytymisvaiheen tukeen ja kuulee asiassa sekä toimialan omia että ulkopuolisia asiantuntijoita.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä nykyisten väkivaltaan ja sen uhkaan liittyvien toimintakäytäntöjen kehittämistä ja yhteistyön vahvistamista eri toimijoiden välillä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kokemukset väkivallasta tai väkivallan uhasta heikentävät toimintakykyä ja hyvinvointia. Väkivallan ehkäisemisen ja ennakoinnin puuttumisen kannalta on tärkeää, että väkivalta ja sen uhka tunnistetaan ja siihen puututaan kaikissa palveluissa. Puutteet palveluista tiedottamisessa, henkilöstön osaamisessa ja palvelujen integraatiossa voivat heikentää sekä väkivallan uhrien että heidän läheistensä hyvinvointia. Väkivallan katkaisemiseksi on tärkeää kiinnittää huomiota myös väkivallan tekijöiden avun saamiseen."

Käsittely

11.09.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Katju Aro: Poistetaan lausunnosta virkkeet: "Erillinen väkivallan palvelupiste ei välttämättä madaltaisi avun hakemisen kynnystä" ja "Sosiaali- ja terveyslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että erillinen palvelupiste väkivallan uhreille tavoittaisi todennäköisimmin sellaiset asiakkaat, joilla on jo tietoa ja resursseja avun hakemiseen" sekä korvataan lausunnon viimeinen kappale seuraavalla: "Sosiaali- ja terveys-

28.11.2018

lautakunta suosittelee, että Helsinki laatii toimintasuunnitelman naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi. Samalla kaupunki selvittää tarpeen matalan kynnyksen palvelupisteen perustamiseksi väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneiden akuuttiin ja selviytymisvaiheen tukeen ja kuulee asiassa sekä toimialan omia että ulkopuolisia asiantuntijoita.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä nykyisten väkivaltaan ja sen uhkaan liittyvien toimintakäytäntöjen kehittämistä ja yhteistyön vahvistamista eri toimijoiden välillä."

Kannattaja: puheenjohtaja Sanna Vesikansa

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Katju Aron vastaehdotuksen.

21.08.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kaisa Pasanen, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
kaisa.pasanen(a)hel.fi

§ 393

Valtuutettu Leo Straniuksen aloite terveellisen ruuan ja Sydänmerkki-aterioiden edistämisestä

HEL 2017-012446 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite terveellisen ruuan ja Sydänmerkki-aterioiden edistämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Leo Stranius ja 25 valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki edistää terveellistä ruokailua ottamalla käyttöön Sydänmerkin mukaiset ateriat esimerkiksi kouluruokailussa ja omissa ravintoloissaan.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus päätti 7.5.2018 § 288 palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi niin, että Sydänmerkki otetaan käyttöön.

Kaupunginhallitus viittaa Palvelukeskus-liikelaitokselta saatuun uuteen lausuntoon ja toteaa Sydänmerkin käyttöönotosta seuraavaa:

Uudet ruokailusuositukset noudattavat jo lähtökohtaisesti Sydänmerkitunnuksen ravitsemuskriteereitä, joiden laadinnassa on tehty yhteistyö-

tä merkin omistavan järjestön eli Sydänliiton kanssa. Merkin käyttöönotolla on lisäarvoa siltä osin, että silloin kun ruoka täyttää kullekin ruokalajityypille asetetut kriteerit, merkki voidaan lisätä ruokalistaan.

Palvelukeskuksen tulee sitoutua siihen, että Sydänmerkki-aterian tunnusta käytetään aina mahdollisuuksien mukaan eli muutamana päivänä viikossa pois lukien toiveruoka- ja teemapäivät sekä ikääntyneiden ruokailu, jossa tärkeää on huolehtia voimassa olevien ravitsemussuositusten toteutumisesta (Ravitsemushoitosuositukset, VRN 2010).

Sydänmerkki-aterioita tarjotaan päivittäin niissä henkilöstöravintoloissa, joissa on korkeakouluruokailua, sillä kriteerit ovat samoja kuin Kelan tukemissa aterioissa. Näille ravintoloille on siis haettu oikeus tarjota kyseisiä aterioita. Sydänliiton luvalla saadaan käyttää Parempi valinta-nimitystä, josta Palvelukeskus Helsinki maksaa vuosittain sille määrätyn veloituksen.

Merkin käyttöönottoa rajoittavat mm. seuraavat tekijät:

Sydänmerkkiä ei pystytä tuottamaan nettiruokalistoihin. Palvelukeskuksen ruokalistat tehdään Aromi-sovelluksessa ja merkin käyttö edellyttää lisätyötä siltä osin, että merkki lisätään jatkossa joko muun sovelluksen kautta tai kriteerit täyttävä ruoka merkitään muulla symbolilla. Ravintoloissa Sydänmerkki-aterian tarjoaminen edellyttää kriteerit täyttävien ruokien merkitsemistä ravintolassa olevaan ruokalistaan ja linjastoon paitsi, jos kaikki tarjottavat ruoat täyttävät joka päivä kriteerit. Sydänmerkki ei ole ollut tähän asti kaupungin elintarvikehankintojen valintakriteerinä, joten merkin käyttöönotto voidaan aloittaa vaiheittain huomioiden nykyiset sopimukset, tulevat kilpailutukset ja raaka-aineiden saatavuus. Merkin käyttöönotto saattaa heikentää tuotteiden saatavuutta ja nostaa raaka-ainekustannuksia, kun raaka-aineita valittaessa joudutaan ottamaan huomioon myös nykyiset käytössä olevat kriteerit kuten luomu ja lähiruoka.

Saatujen asiakaspalautteiden pohjalta tehdään jatkuvaa kehitystyötä, mikä voi vaikuttaa yksittäisten tuotteiden vaihtumiseen tarjonnassa.

Merkin käyttöönoton alkuperäinen tarkoitus oli ohjata ruokailijaa valitsemaan terveyden kannalta terveellisempi vaihtoehto. Kouluissa ja päiväkodeissa tarjottavat ateriat ovat nykyisin ja jatkossakin terveyttä edistäviä vaihtoehtoja. Asiakasryhmien ateriat suunnitellaan ravitsemussuositusten mukaisesti (Terveyttä ruoasta (VRN 2014), Syödään ja opitaan yhdessä - kouluruokasuositus (VRN 2017), Terveyttä ja iloa ruoasta - varhaiskasvatuksen ruokailusuositus (VRN, 2018), joita kasvatuksellinen vuorokeskustelu tukee myös ilmiöoppimisen avulla.

28.11.2018

Palveluyhtiö Palmia Oy on ilmoittanut ottavansa Sydänmerkin viikoittain käyttöön 4.3.2019 alkavalla uudella ruokalistakaudella 27 henkilöstöravintolassa ja kolmessa lukiossa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite terveellisen ruuan ja Sydänmerkki-aterioiden edistämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 706

HEL 2017-012446 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

07.05.2018 Palautettiin

23.04.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Keskushallinto Palvelukeskusliikelaitos Monipalvelut 28.9.2018

HEL 2017-012446 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Uudet ruokailusuositukset noudattavat jo lähtökohtaisesti Sydänmerkki-tunnuksen ravitsemuskriteereitä, joiden laadinnassa on tehty yhteistyötä merkin omistavan järjestön eli Sydänliiton kanssa. Merkin käyttöönotolla on lisäarvoa siltä osin että silloin kuin ruoka täyttää kullekin ruokalajityypille asetetut kriteerit voidaan merkki lisätä ruokalistaan.

Palvelukeskus voi sitoutua siihen että Sydänmerkki-ateria tunnusta käytetään aina mahdollisuuksien mukaan eli muutamana päivänä viikossa pois lukien toiveruoka- ja teemapäivät sekä ikääntyneiden ruokailu, jossa tärkeää on huolehtia voimassa olevien ravitsemussuositusten toteutumisesta (Ravitsemushoitosuositukset, VRN 2010).

Sydänmerkki-aterioita tarjotaan edelleen päivittäin niissä henkilöstöravintoloissa, joissa on korkeakouluruokailua, sillä ne ovat samoja kriteereitä kuin Kelan tukemissa aterioissa. Näille ravintoloille on siis haettu oikeus tarjota aterioita. Sydänliiton luvalla saamme käyttää Parempi valinta-nimitystä, josta Palvelukeskus Helsinki maksaa vuosittain sille määrätyn veloituksen.

Merkin käyttöönottoa rajoittavat mm. seuraavat tekijät:

Sydänmerkkiä ei pystytä tuottamaan nettiruokalistoihin. Palvelukeskuksen ruokalistat tehdään Aromi-sovelluksessa, ja merkin käyttö edellyttää lisätyötä siltä osin että merkki lisätään jatkossa joko muun sovelluksen kautta tai kriteerit täyttävä ruoka merkitään muulla symbolilla. (Huom. ravintoloissa sydänmerkki-aterian tarjoaminen edellyttää kriteerit täyttävien ruokien merkitsemistä ravintolassa olevaan ruokalistaan ja linjastoon paitsi jo kaikki tarjottavat ruoat täyttävät joka päivä kriteerit.) Sydänmerkki ei ole ollut tähän asti kaupungin elintarvikehankintojen valintakriteerinä, joten merkin käyttöönotto voidaan aloittaa vaiheittain huomioiden nykyiset sopimukset, tulevat kilpailutukset ja raaka-ainesten saatavuuden. Merkin käyttöönotto saattaa heikentää tuotteiden saatavuutta ja nostaa raaka-ainekustannuksia, kun raaka-aineita valittaessa joudutaan ottamaan huomioon myös nykyiset käytössä olevat kriteerit kuten luomu ja lähiruoka. saatujen asiakaspalautteiden pohjalta teemme jatkuvaa kehitystyötä, mikä voi vaikuttaa yksittäisten tuotteiden vaihtumiseen tarjoomassamme.

Merkin käyttöönoton alkuperäinen tarkoitus oli ohjata ruokailijaa valitsemaan terveyden kannalta terveellisemmän vaihtoehdon. Kouluissa ja päiväkodeissa tarjottavat ateriat ovat nykyisin ja jatkossakin terveyttä edistäviä vaihtoehtoja. Asiakasryhmien ateriat suunnitellaan ravitsemussuositusten mukaisesti (Terveyttä ruoasta (VRN 2014), Syödään ja opitaan yhdessä - kouluruokasuositus (VRN 2017), Terveyttä ja iloa

---

ruoasta - varhaiskasvatuksen ruokailusuositus (VRN, 2018), joita kasvatuksellinen vuorokeskustelu tukee myös ilmiöoppimisen avulla. Koska vastuullisuutta korostavia tunnuksia tulee jatkuvasti markkinoille, on hyvä, jos Helsingin kaupunki linjaa ne joita tulee priorisoida myös palveluissa ja niiden viestittämisessä.

Lisätiedot

Anne Koskinen, Yksikönjohtaja, puhelin: 09 310 36983
anne.koskinen(a)hel.fi

§ 394

Valtuutettu Sampo Terhon aloite kunnallisen kansanäänestyksen järjestämiseksi Malmin lentokentän säilyttämisestä

HEL 2018-003224 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Sampo Terhon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Valtuutettu Sampo Terho esitti valtuutettu Pia Kopran kannattamana, että asian palautetaan valmisteluun siten, että Helsinki järjestää vuoden 2019 aikana kunnallisen kansanäänestyksen Malmin lentokentän alueen säilyttämisestä ilmailukäytössä sekä lykkää kentän toiminnan alasajoon liittyvien päätösten toimeenpanoa, kunnes mainittu äänestys on järjestetty.

26 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Esitän asian palauttamista valmisteluun siten, että Helsinki järjestää vuoden 2019 aikana kunnallisen kansanäänestyksen Malmin lentokentän alueen säilyttämisestä ilmailukäytössä sekä lykkää kentän toiminnan alasajoon liittyvien päätösten toimeenpanoa, kunnes mainittu äänestys on järjestetty.

Jaa-äännet: 53

Zahra Abdulla, Heidi Ahola, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Fatim Diarra, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Jape Lovén, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Dani Niskanen, Laura Nordström, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Ei-äänet: 28

Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Perttu Hillman, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulu-mies, Heimo Laaksonen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Mia Nygård, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Mirita Saxberg, Sampo Terho, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 4

Eva Biaudet, Martina Harms-Aalto, Marcus Rantala, Laura Varjokari

Kaupunginvaltuusto päätti jatkaa asian käsittelyä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sampo Terhon aloite kunnallisen kansänäänestyksen järjestäminen Malmin lentokentän säilyttämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sampo Terho ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan kunnallisen kansänäänestyksen järjestämisestä Malmin lentokentän säilyttämisestä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Malmin lentokenttää koskevat päätökset

Kaupunginhallitus toteaa, että valtioneuvosto on tehnyt 20.11.2014 periaatepäätöksen valtion ja Helsingin seudun kuntien välisestä sopimuksesta suurten infrahankkeiden tukemisesta ja asuntotuotannon edistämisestä. Sopimuksen mukaan valtio lopettaa toimintonsa Malmin lento-

kentällä vuoden 2016 loppuun mennessä mutta kuitenkin viimeistään vuoden 2020 loppuun mennessä, jonka jälkeen alue palautuu Helsingin kaupungin käyttöön. Tämän päätöksen ja siihen liittyvän sopimuksen mukaisesti valtio lopetti lentotoiminnan Malmilla vuoden 2016 lopussa. Kaupunginhallitus hyväksyi osaltaan sopimuksen 6.10.2014 § 1042. Sopimuksessa kaupunki sitoutui osaltaan MAL-aiesopimuksen 2012 - 2015 mukaisen asuntotonttien asemakaavoitustavoitteen saavuttamisen. Lisäksi kaupunki sitoutui kasvattamaan asuntotonttien kaavoitusta vuosina 2016 - 2019 kerrosalana mitattuna n. 25 %:lla verrattuna tuolloin voimassa olleeseen MAL-aiesopimukseen. Asuntotonttien asemakaavoituksen lisäys tulee sijoittaa joukkoliikenteen kannalta hyvin saavutettaville alueille ja erityisesti nykyisiin ja toteutuvissa oleviin ratakäytäviin. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää Malmin lentokentän alueiden rakentamisen etenemistä. Kaupunginvaltuusto on 26.11.2014 tehdyllä päätöksellään hyväksynyt Finavian ja Senaattikiinteistöt Oy:n kanssa tehtävät kiinteistökaupat. Kaupalla Finavia on luovuttanut kaupungille omistamansa kiinteistöt ja rakennukset Malmin lentokenttäalueelta ja sen läheisyydestä.

Kaupunginvaltuusto päätti 30.3.2016 § 87, että kunnan asukkaan aloite Malmin lentoaseman säilyttämisestä ilmailukäytössä ei anna aihetta enempään toimenpiteisiin ja katsoi siten aloitteen loppuun käsitellyksi. Kunnan asukkaan aloitteen oli allekirjoittanut yli 2 % Helsingissä asuvista täysi-ikäisistä äänioikeutetuista asukkaista. Asian käsittelyn yhteydessä tehtiin ehdotus, että kaupunki järjestää Malmin lentokentän tulevaisuudesta kunnallisen neuvoo-antavan kansanäänestyksen, jossa äänestäjät saavat valita kentästä luopumisen ja kentän säilyttämisen välillä. Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt ehdotusta.

Korkein hallinto-oikeus on 8.11.2018 antanut päätöksen (KHO:2018:151), jonka mukaan kaupunginvaltuuston päätös 26.10.2016 § 272 Helsingin uudesta yleiskaavasta on lainvoimainen Malmin lentokenttää koskevilta osin.

Lainsäädäntö

Kunnallisesta neuvoo-antavasta kansanäänestyksestä on säädetty kuntalain (410/2015) 24 ja 25 §:ssä. Valtuusto voi päättää, että kunnalle kuuluvasta asiasta toimitetaan kansanäänestys. Kansanäänestys on neuvoo-antava. Tarkemmat säännökset ovat laissa menettelystä neuvoo-antavista kunnallisista kansanäänestyksistä (656/1990). Neuvoo-antava kunnallinen kansanäänestys voidaan järjestää eräitä pyhä- ym. päiviä lukuun ottamatta minä ajankohtana tahansa, ei kuitenkaan, toisin kuin valtiollinen neuvoo-antava kansanäänestys, vaalien yhteydessä. Kansanäänestyksen säätämiseksi on lähdetty edustuksellisen järjestelmän ensisijaisuudesta. Kansalaisten vaikutusmah-

dollisuuksia pyritään lisäämällä sellaisella suoran kansanvallan sovelluksella, joka on sopuosinnussa edustuksellisen demokratian kanssa. Valtuustossa tehtävien päätösten tueksi voidaan järjestää neuvoa-antava kunnallinen kansanäänestys. 1990-luvulla järjestettiin Suomessa yhteensä 28 kunnallista kansanäänestystä. Vuosina 2000 - 2009 niitä oli 25 ja 2010-luvulla toistaiseksi 7. Äänestyksistä 54 koski kuntaliitosta.

Lopuksi

Malmin lentokentän tulevasta käytöstä on tehty lukuisia kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päätöksiä. Neuvoa-antavan kansanäänestyksen järjestäminen sen jälkeen kun asiasta on jo useaan kertaan päätetty edustuksellisen demokratian mukaisessa menettelyssä vastaisi perin huonosti kansanäänestysinstituution varsinaista tarkoitusta, eli neuvon hankkimista vireillä ja vielä ratkaisematta olevassa asiassa niin, että kunnalliset toimielimet ja viime kädessä valtuusto voisi ottaa neuvon harkinnassaan huomioon. Kun tällainen harkinta on jo useaan otteeseen tehty, neuvoa-antavaa kunnallista kansanäänestystä ei ole perusteita järjestää.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sampo Terhon aloite kunnallisen kansanäänestyksen järjestäminen Malmin lentokentän säilyttämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 744

HEL 2018-003224 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sampo Terhon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

19.11.2018 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Mika Raatikainen: Palautetaan asia uudelleen valmisteltavaksi. Helsinkiläisille on mahdollistettava kansanäänestys siitä, pitääkö Malmin historiallisestikin arvokas lentokenttä säilyttää toimivana lentoasemana. Eri mielipidemittauksissa selvä enemmistö vastanneista kannattaa Malmin lentoaseman säilyttämistä.

Kannattaja: Terhi Koulumies

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Mika Raatikaisen palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 12

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 2

Terhi Koulumies, Mika Raatikainen

Tyhjä: 1

Marcus Rantala

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 12 - 2 (1 tyhjä).

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

§ 395

Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite korttelikohtaisista parkkipaikoista kotihoidon ja -palvelun työntekijöille

HEL 2018-004921 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta asia jätettiin pöydälle kaupunginvaltuuston 16.1.2019 pidettävään kokoukseen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Arja Karhuvaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Arja Karhuvaara ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteen, että kaupunki selvittäisi kotikäyntiasiakastyötä tekevien työntekijöiden kokemukset pysäköintipaikkatilanteesta ja, jos tarvetta ilmenee kehittäisi asiakkuuskortteihin asiointipysäköintipaikkajärjestelmän.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kaupunkiympäristölautakunnan ja sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoihin ja toteaa, että kotihoidon asiakaskäynteihin liittyviä pysäköintiongelmia on aikaisemmin selvittänyt kaupungin toimialojen välinen kaupunginjohtajan asettama työryhmä. Työryhmän loppuraportti valmistui 31.1.2011. Pysäköintiongelmia on pyritty ratkaisemaan, mutta selvittämistä ja kehittämistarvetta on edelleen.

Kotihoidon työntekijät tekevät tällä hetkellä kotikäyntejä asiakkaiden luokse jalkaisin, polkupyörillä, julkisilla liikennevälineillä, Staran leasing-autoilla tai heille on myönnetty oman auton käyttöoikeus. Liikkumistapa kotikäynnille valitaan asiakkaan osoitteen, asiakkaan käynnin syyn mu-

kaan tai työntekijän mukaan. Kaikilla kotihoidon työntekijöillä ei ole ajokorttia eikä omaa autoa käytettävänä. Eteläisen kantakaupungin alueella autoja ei käytetä lainkaan, koska pysäköintipaikkoja tai avointa tilaa ei ole auton pysäköintiin. Kotihoidon työntekijöiden reittejä asiakkaalta toiselle on tarkoitus selkiyttää vuoden 2019 aikana.

Kotihoidon ohjaajille tehtiin alustava kartoitus kesäkuussa 2018 ja selvitettiin päivittäisten asiakaskäyntien pysäköintikäytännön ongelmia.

Kotihoidon henkilökunnalle jokapäiväinen pysäköintipaikkojen etsiminen asettaa aikatauluhaasteita, jossa työaika kuluu asiakastyön sijasta. Kotihoidon työntekijät ovat saaneet pysäköintivirhemaksuja, koska käynti asiakkaan luona venyy asiakkaan tarpeiden takia. Lisäksi pysäköintivirhemaksuja on saatu mm. siksi, että taloyhtiöiden asukkaat voivat kutsua pysäköinninvalvontayrityksen väärälle paikalle jätetyn auton vuoksi.

Pysäköintijärjestelyistä yksityisten tahojen ja kaupungin kiinteistöjen kanssa ei ole sovittu keskitetysti, vaan jotkut lähialueet ovat sopineet erikseen eräiden taloyhtiöiden ja asiakkaiden kanssa pysäköinnistä. Näitä sopimuksia on kuitenkin erittäin vähän ja niiden tekeminen vie paljon aikaa. Jokaisen asiakkaan kohdalla tulee sopia erikseen ja kiinteistöjen ratkaisut vaihtelevat. Jotkut asiakkaat ovat antaneet kotihoidolle luvan käyttää omia pysäköintipaikkojaan.

Yökotihoidon käynti tehdään usein yksin ja yöaikaan talojen pysäköintipaikat ovat täynnä. Paikka löytyy usein niin kaukaa, että yöhoitajat pysäköivät usein jalkakäytävälle, mutta eivät pelastustielle. Lisäksi kaupungissa on alueita, jotka ovat turvattomia kävellä kotihoidon repun kanssa yöaikaan.

Kotihoidon henkilökunta on maksanut itse pysäköintivirhemaksunsa. Maksun saanut työntekijä tekee reklamaation pysäköinninvalvontayritykseen ja toisinaan maksu peruutetaan. Joissakin erityisen kohtuuttomissa tapauksissa kaupunki on korvannut maksun. Henkilökunta pitää yleisesti nykyisiä pysäköintiongelmia ja pysäköintivirhemaksuja kohtuuttomina.

Henkilökunta toivoo ratkaisuvaihtoehdoksi auton käytön sijaan myös skoottereita, sähkömopoja ja sähköpolkupyöriä. Selvityksen mukaan kotihoidon ohjaajat painottavat, että hoitotyön kotikäyntien pysäköintiongelmien on saatava koko kaupunkia koskeva ratkaisu. Lisäksi selvityksessä on ratkaisuksi pohdittu erilaisia kuljetusmuotoja ja taksin käyttöä sekä ehdotetaan, että jokaisessa ao. tehtävään käytettävässä kaupungin leasing-ajoneuvossa olisi GPS-paikannin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että kokonaisratkaisua kotihoidon hoitajien pysäköintiongelmien etsimään koko kaupungin laajuisesti. Hoitajien ja lääkärien kotikäyntejä tehdään myös kotisairaalassa. Ratkaisuja pysäköintiin tulee käsitellä kokonaisuutena sekä kotihoidon että kotisairaalan henkilökunnan osalta.

Tieliikennelain 48 §:n poikkeussäännöksen mukaan ajoneuvo, joka on tienpidossa, liikennevalvonnassa tai poliisin, rajavartiolaitoksen tai tullin virkatehtävissä, saa pysäköintisäännösten estämättä tilapäisesti pysäyttää tai pysäköidä tehtävän vaatimalla tavalla edellyttäen, ettei liikennettä ilmeisesti vaaranneta.

Kotihoidon ajoneuvojen pysäköintiä ei sallita jalkakäytävällä tieliikennelain vastaisesti. Pysäköinninvalvonta voi tarkkailla jalkakäytävällä olevaa kaupungin kotihoidon autoa normaalia pidempään ennen kuin antaa pysäköintivirhemaksun. Sosiaali- ja terveyslautakunnan esittämä kotihoidon ajoneuvojen kyltitys pysäköintivirhemaksujen varalta ei ole periaatteessa mahdollinen. Pysäköinninvalvonta ei voi antaa kaupungin autoille erityiskohtelua, koska kaikkia pitää lähtökohtaisesti kohdella tasapuolisesti. Erillisten pysäköintipaikkojen varaamista ja merkitsemistä kotihoidon henkilökunnalle ei voida pitää perusteltuna, koska pysäköintipaikkojen määrä ei yleisesti vastaa kysyntää.

Toimialojen yhteistyötä kaupungin kotihoidon ja kotisairaalan työntekijöiden pysäköintiongelmien helpottamiseksi jatketaan. Sosiaali- ja terveyslautakunnalle ja kaupunkiympäristölautakunnalle raportoidaan viimeistään 31.5.2019 miten asiaa on tarkoitus ratkaista. Samanaikaisesti kotihoidon ajoneuvojen pysäköintijärjestely on myös valtakunnallisesti tarkastelun kohteena. Uusi tieliikennelaki (729/2018) tulee voimaan 1.6.2020. Lainsäädännön kehittämistarpeisiin liittyen Suomen Kuntaliitto on kartoittanut kuntien kotihoidon pysäköinnin järjestelyjä ja toimittanut työn tulokset liikenne- ja viestintäministeriölle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite kotiasiakastyötä tekevien pysäköintikokemusten selvittämisestä ja asioimis pysäköinti mahdollisuudesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 745

HEL 2018-004921 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Arja Karhuvaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

19.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Marcus Rantala: Perusteluosan viimeiseen kappaleen ensimmäisen virkkeen jälkeen lisätään seuraavaa:

"Sosiaali- ja terveyslautakunnalle ja kaupunkiympäristölautakunnalle raportoidaan viimeistään 31.5.2019 miten asiaa on tarkoitus ratkaista."

Kannattaja: Terhi Koulumies

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Marcus Rantalan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.08.2018 § 200

HEL 2018-004921 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ja 17 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien korttelikohtaisia parkkipaikkoja kotihoidon ja -palvelun työntekijöille:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

”Helsingin kotihoidon palvelu koostuu kotisairaanhoidon, kotipalvelun ja yökotihoidon käynneistä ja kotihoidon lääkäreiden käynneistä asiakkaiden koteihin.

Kotihoidon asiakaskäynteihin liittyviä pysäköintiongelmia on selvittänyt kaupungin toimialojen välinen työryhmä, jonka kaupunginjohtaja asetti 2010. Työryhmän puheenjohtajana toimi apulaiskaupunginjohtaja (rakennus- ja ympäristötoimen) Pekka Sauri ja sen loppuraportti valmistui 31.1.2011. Työryhmän tehtävänä oli selvittää mitä mahdollisuuksia tie-liikennelainsäädäntö antaa kotihoidon henkilökunnalle pysäköinnin helpottamiseksi ja tehdä ehdotus. Työryhmän raportin johtopäätöksenä todettiin, että Staran leasing-autojen käyttö oli karkeiden kustannusarvioiden perusteella taloudellisesti tehokkain tapa hoitaa kotihoidon palvelun toteuttamiseksi tarvittavat kuljetukset, ja sen arveltiin olevan myös joustavin liikkumistapa.

Nykytilanne

Kotihoidon työntekijät tekevät tällä hetkellä kotikäyntejä asiakkaiden luokse jalkaisin, polkupyörillä, julkisilla liikennevälineillä, Staran leasing-autoilla tai heille on myönnetty oman auton käyttöoikeus. Liikkumistapa kotikäynnille valitaan asiakkaan osoitteen, asiakkaan käynnin syyn mukaan tai työntekijän mukaan. Kaikilla kotihoidon työntekijöillä ei ole ajokorttia eikä omaa autoa käytettävänä. Eteläisen kantakaupungin alueella autoja ei käytetä lainkaan, koska parkkipaikkoja tai avointa tilaa ei ole auton pysäköintiin. Kotihoidon optimointiohjelma osaltaan korjaa kotihoidon työntekijöiden reittejä asiakkaalta toiselle, kun se otetaan käyttöön vuoden 2019 aikana.

Kotihoidon ohjaajille tehty alustava kartoitus pysäköintitilanteesta

Kotihoidon ohjaajille tehtiin alustava kartoitus kesäkuussa 2018, mitä ongelmia nykyinen pysäköintikäytäntö aiheuttaa kotihoidon henkilökunnalle päivittäisessä asiakaskäyntien suorittamisessa.

Kotihoidon henkilökunnalle jokapäiväinen parkkipaikkojen etsiminen asettaa aikatauluhaasteita, työaika kuluu parkkipaikan etsimiseen asiakastyön sijasta. Kotihoidon työntekijöitä on sakotettu, koska asiakkaan luona käynti venyi asiakkaan tarpeiden takia. Lisäksi sakkoja on saatu mm. siksi, että taloyhtiöiden asukkaat voivat kutsua pysäköintivalvontafirman sakottamaan asukkaiden mielestä väärälle paikalle jätetystä autosta.

Pysäköintijärjestelyistä yksityisten tahojen ja kaupungin kiinteistöjen kesken ei ole sovittu keskitetysti, vaan jotkut lähipalvelualueet ovat sopineet erikseen eräiden taloyhtiöiden ja asiakkaiden kanssa pysäköinnistä. Näitä sopimuksia on kuitenkin erittäin vähän. Käytäntö vie paljon

aikaa, ja on haavoittuva, jokaisen asiakkaan kohdalla tulee sopia erikseen ja kiinteistöjen ratkaisut vaihtelevat. Jotkut asiakkaat ovat antaneet kotihoidolle luvan käyttää omia parkkipaikkojaan.

Erityisen hankalaa on yökotihoidon työntekijöillä. Yöaikainen käynti tehdään usein yksin ja yöaikaan talojen parkkipaikat ovat täynnä. Parkkipaikka löytyy usein niin kaukaa, että yöhoitajat parkkeeraavat usein jalkakäytävälle, mutta eivät pelastustielle. Lisäksi kaupungissa on alueita, jotka ovat turvattomia kävellä kotihoidon repun kanssa yöaikaan.

Kotihoidon henkilökunta on maksanut itse pysäköintisakkonsa. Sakon saanut työntekijä tekee reklamaation pysäköinninvalvontafirmaan ja toisinaan saa peruttua sakon, mutta ei aina. Joissakin erityisen kohtuuttomissa tapauksissa kaupunki on korvannut sakon. Yleisesti ottaen henkilökunta pitää nykyisiä pysäköintiongelmia ja sakkomaksuja kohtuuttomina.

Selvityksessä ratkaisuvaihtoehtoiksi henkilökunta toivoo auton käytön sijaan myös skoottereita, sähkömopoja ja sähköpolkupyöriä. Selvityksen mukaan kotihoidon ohjaajat painottavat, että hoitotyön kotikäyntien pysäköintiongelmiin on saatava koko kaupunkia koskeva ratkaisu. Lisäksi selvityksessä on ratkaisuksi pohdittu erilaisia kuljetusmuotoja ja taksin käyttöä sekä ehdotetaan, että jokaisessa ao. tehtävään käytettävässä kaupungin leasing-ajoneuvossa olisi GPS-paikannin.

Tieliikennelain kokonaisuudistus

Hallitus on tehnyt hallituksen esityksen HE180/2017 tieliikennelainsäädännön ja siihen liittyviksi laiksi. Eduskunta hyväksyi 26.6.2018 hallituksen esityksen. Tieliikennepakettiin liittyvässä eduskunnan vastauksessa todetaan uudenlainen tulkinta kotihoidon pysäköintiin kaupungeissa. Tämä tulee huomioida etsittäessä ratkaisuja kotihoidon pysäköintiin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että kokonaisratkaisua kotihoidon hoitajien pysäköintiin etsitään koko kaupungin laajuisesti. Hoitajien ja lääkäreiden kotikäyntejä tehdään myös kotisairaalaissa. Ratkaisuja pysäköintiin tulee käsitellä kokonaisuutena sekä kotihoidon että kotisairaalan henkilökunnan osalta.

Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan 14.8.2018 esittänyt, että Helsinki selvittäisi hoitajien kotona tehtävän asiakastyön kokemukset pysäköintipaikkatilanteesta ja että Helsinkiin kehitetään asiakkuuskortteihin asiointipysäköintipaikkajärjestelmä. Sosiaali- ja terveyslautakunta on samaa mieltä selvityksen tekemisestä ja yhteisestä ratkaisujen etsimisestä. Lautakunta katsoo, että selvitykseen ja toimenpiteisiin on ryhdyttävä viipymättä.

Lautakunta katsoo myös, että kunnes kaupungin tasoinen selvitys ja toimenpiteet on tehty, kotihoitajien sakottamista tulisi voida neuvotteluteitse estää esimerkiksi tuulilasiin asetettavalla kyltillä, joka ilmentää kyseessä olevan kotihoidon tai kotisairaalan auton. Tällöin ainakin kaupungin pysäköinninvalvonta voisi jättää sakottamatta, mikäli auto ei ole liikennettä estävästi tai vaarallisesti pysäköity.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Jokapäiväinen parkkipaikan hakeminen on ylimääräinen ja turha paineen aihe kotihoidon kotikäynnillä. Sillä on negatiivisia työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyviä vaikutuksia hoitajille, jotka tekevät asiakastyötä asiakkaiden kotona. Pysäköintipaikan etsimiseen kuluva aika on aina pois asiakkaiden luona käytetystä ajasta."

Käsittely

21.08.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Lisätään lausunnon viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia loppuun: "Lautakunta katsoo, että selvitykseen ja toimenpiteisiin on ryhdyttävä viipymättä.

Lautakunta katsoo myös, että kunnes kaupungin tasoinen selvitys ja toimenpiteet on tehty, kotihoitajien sakottamista tulisi voida neuvotteluteitse estää esimerkiksi tuulilasiin asetettavalla kyltillä, joka ilmentää kyseessä olevan kotihoidon tai kotisairaalan auton. Tällöin ainakin kaupungin pysäköinninvalvonta voisi jättää sakottamatta, mikäli auto ei ole liikennettä estävästi tai vaarallisesti pysäköity."

Kannattaja: jäsen Matias Pajula

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seija.meripaasi(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 14.08.2018 § 364

HEL 2018-004921 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Hankenumero 5264_65

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingissä on ollut kotisairaalan ja kotipalvelun pysäköintimahdollisuuksia selvittänyt työryhmä, jonka kaupunginjohtaja asetti syksyllä 2010. Työryhmän puheenjohtajana toimi apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri ja sen loppuraportti valmistui 31.1.2011.

Työryhmän tehtävänä oli

- selvittää mitä mahdollisuuksia nykyinen tieliikennelainsäädäntö, liikennemerkkien käyttö ja kaupungin käytäntöjen muuttaminen antavat kotisairaalan ja kotipalvelun henkilökunnan pysäköinnin helpottamiseksi.
- tehdä ehdotus tarvittavista toimenpiteistä.

Työryhmä teetti konsulttityön, jonka tavoitteena oli vertailla toiminnalliselta ja taloudelliselta kannalta, mitä mahdollisuuksia on luopua rakentamispalveluliikelaitos Staran leasing- ja omista autoista ja siirtyä käyttämään kuljetusjärjestelmää, jossa kuljettaja vie ja hakee työntekijän asiakkaan luota. Vaihtoehtoisena kuljetusmuotona tutkittiin Staran leasing-autojen korvaamista takseilla.

Johtopäätöksenä on, että Staran leasing-autojen käyttö kotihoidon kuljetuksissa on karkeiden kustannusarvioiden perusteella taloudellisesti tehokkain kotisairaanhoidon ja -palvelun kuljetusten hoitamisessa. Se on myös joustavin liikkumistapa. Taksien käyttö Staran leasing-autojen sijasta kasvattaa kustannuksia selvästi, kuten myös yhteiskyytien järjestäminen Staran leasing-autolla ja kaupungin palkkaamalla kuljettajalla.

Jatkotoimenpidesuosituksiksi esitettiin seuraavaa:

- selvitykset virka-autoille osoitettujen paikkojen lisäämisestä ja/tai niiden pysäköintioikeuksien laajentamisesta esim. nykyisillä aika- tai muuten rajoitetuilla paikoilla.
- tarkemmat selvitykset mahdollisuuksista viranomaisyhteistyön parantamiseksi ja hallinnollisista toimenpiteistä sakotuskäytännön muuttamiseksi.
- selvitys pysäköintiyhteistyöstä kaupungin eri toimijoiden (koulut, päiväkodit) ja yksityisten tahojen kanssa (taloyhtiöt, pysäköintilaitokset, kaupat).

- pienparannustoimenpiteet Töölön ja Kivelän sairaalan pysäköintijärjestelyissä.

Tieliikennelain 48 §:n poikkeussäännöksessä on esitetty, että ajoneuvo, joka on tienpidossa, liikennevalvonnassa tai poliisin, rajavartiolaitoksen tai tullin virkatehtävissä, saa pysäköintisäännösten estämättä tilapäisesti pysäyttää tai pysäköidä tehtävän vaatimalla tavalla edellyttäen, ettei liikennettä ilmeisesti vaaranneta. Kotisairaanhoidon ja kotipalvelun lisäämistä kyseiseen lainkohtaan pidetään käytännössä mahdollisena, koska kysymyksessä olisi aiempiin poikkeusryhmiin verrattuna täysin poikkeava ryhmä. Lisäksi on olemassa myös lukuisia muita tärkeitä pidettyjä ammattiryhmiä, jotka tällöin tulisi tai haluttaisiin tasapuolisuuden nimissä ottaa säännökseen mukaan.

Kaupunki ei voi myöskään sallia pysäköintiä jalkakäytävällä tieliikennelain vastaisesti. Pysäköinninvalvonta voi tarkkailla jalkakäytävällä olevaa kaupungin autoa normaalia pidempään ennen kuin antaa pysäköintivirhemaksun. Se ei voi kuitenkaan antaa kaupungin autoille erityiskohtelua, koska kaikkia pitäisi lähtökohtaisesti kohdella tasapuolisesti.

Maksullisen pysäköinnin vyöhykkeitä muutettiin vuonna 2016 siten, että kallein I -vyöhyke laajeni. Viime vuosina myös asukaspysäköinnin hintaa on nostettu. Nämä toimenpiteet voivat osaltaan helpottaa vapaan pysäköintipaikan löytymistä. Tonteilla ja kiinteistöjen piha-alueilla voi päivisin olla vapaata pysäköintitilaa. Pysäköintipaikkojen tarvitsijoiden tulisi tällöin sopia erikseen asianomaisten tahojen kanssa mahdollisten vapaiden paikkojen käytöstä.

Kotikäyntiasiakastyötä tekevien työntekijöiden kokemukset pysäköintipaikkatilanteesta

Kaupunkiympäristön toimiala selvitti lausuntoa varten kaupungin sosiaali- ja terveystoimelta sen kokemuksia nykyisestä pysäköintitilanteesta. Tämän lisäksi tiedusteltiin, onko kokeiltu tai otettu käyttöön kotipalvelun pysäköintipaikkatilannetta selvittäneen työryhmän ehdotuksia.

Kokemukset pysäköintipaikkatilanteesta vaihtelevat. Täysin ongelmattomasti se ei ole missään ja esimerkiksi eteläisessä kotihoitoyksikössä autoja ei käytetä vaikeiden liikenneolosuhteiden vuoksi lainkaan. Pysäköintilupakaan ei välttämättä auttaisi, jos paikkoja ei ole tarjolla. Maksuttomasti pysäköintiä on esitetty kotihoidon, yökotihoidon ja kotisairaalan autoille. Virka-autojen korvaamista kuljettajalla ja leasing-autolla ei ole kokeiltu Helsingissä.

Pysäköintivirhemaksujen maksamisessa on jonkin verran eroja eri kotihoidon yksiköiden välillä. Jotkin yksiköt maksavat sakkoja, jos ne ai-

heutuvat hoitotilanteen pitkittymisestä. Osa yksiköistä ei maksa sakkoja, vaan jokainen maksaa sakkonsa itse, vaikka se koetaan monesti kohtuuttomaksi. Käyttöön toivottiin työajo-kyllttä, jonka käyttö huomioitaisiin pysäköinninvalvonnassa.

Taloyhtiöt ovat antaneet vaihtelevasti pysäköintipaikkoja kotihoitotyöntekijöiden käyttöön. Tällä keinolla onkin joillain alueilla saatu helpotusta pysäköintiongelmaan. Sopimusten laadinta ja niiden hallinta on kuitenkin lisännyt työmäärää melkoisesti.

Kyselyn vastauksissa ehdotettiin myös sähkömopojen ja skoottereiden käyttöä, koska ne ovat autoja helpompi pysäköidä.

Kotihoidon henkilökunnalle ei ole perusteltua merkitä erikseen pysäköintipaikkoja yleisillä alueilla, vaikka selvitys osoitti, että kotihoidon yhtenä ongelmana on pysäköintipaikkojen riittämättömyys. Kotihoidolle merkittjä pysäköintipaikkoja tarvittaisiin paljon, koska asiakkaita on kaikkialla kaupungin alueella. Lisäksi asiakkaat vaihtuvat, jolloin uusien paikkojen merkitseminen ja vanhojen poistaminen olisi työlästä. Koska varsinkin kantakaupungissa pysäköintipaikoista on muutenkin pulaa, kotihoidolle merkityt paikat vaikeuttaisivat asukkaiden, heidän vieraidensa, yritysten sekä yritysten asiakkaiden pysäköintiä. Merkittjienkään paikkojen vapaana oloa ei voida taata. Erilaiset pysäköintikyltit ovat ongelmallisia, koska niiden oikeaa käyttöä on vaikeaa valvoa.

Kotihoidon työntekijöiden pysäköintiongelman helpottamiseksi jatketaan kotisairaalan ja kotipalvelun pysäköintimahdollisuuksia selvittäneen työryhmän suositusten jatkokehittämistä ja soveltamista käytäntöön yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Juha Hietanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37120
juha.hietanen(a)hel.fi

§ 396

Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite lahjoitettujen marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamiseksi koulujen, päiväkotien ja hoivapaikkojen pihaille

HEL 2018-004922 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta asia jätettiin pöydälle kaupunginvaltuuston 16.1.2019 pidettävään kokoukseen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Arja Karhuvaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Arja Karhuvaara ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki tutkii mahdollisuuden sallia lahjoitusvaroin hankittujen ja talkoilla istutettavien marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamisen päiväkotien, koulujen ja hoivalaitosten piha-alueille.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kaupunkiympäristölautakunnalta, kasvatus- ja koulutuslautakunnalta sekä sosiaali- ja terveyslautakunnalta saamiinsa lausuntoihin ja toteaa, että kaupunkiooloissa kasvatettujen hedelmien ja marjojen osalta tulee varmistua siitä, ettei kasvatus ole tapahtunut liian lähellä liikenteen tai teollisuuden aiheuttamia terveydelle haitallisia päästöjä. Hankeen onnistuminen vaatii vapaaehtoiseen toimintaan perustuvaa aktiivista istutusten hoitoa, jolla turvataan istutusten ylläpito sekä pitkä aikainen hyöty ja ilo käyttäjille.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupungin hallinnassa olevien kiinteistöjen tulee tarjota terveelliset ja turvalliset puitteet päivähoidon ja koulutuksen, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimintojen sekä sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämiselle. Kaupunkiympäristön toimiala vastaa kiinteistöjen ulkoalueiden hoitamisesta ja valvomisesta.

Marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamista suunniteltaessa tulee huomioida erilaiset käyttäjävaatimukset. Lisäksi tulee huomioida koulujen ja päiväkotien aukioloajat kesäkaudella, istutusten satokausi ja hoito sekä riittävä istutusten valvonta ilkeivallan estämiseksi. Vapaaehtoiseen toimintaan perustuva aktiivinen hoito varmistaisi istutusten pitkäaikaisen hyödyn ja ilon käyttäjille.

Päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten pihaja suunnittelussa on tärkeä huomioida lasten, oppilaiden, opiskelijoiden sekä alueen asukkaiden osallistaminen hankkeeseen. Tavoitteena on, että päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten pihat ovat liikkumaan houkuttelevia, oppimaan innostavia, viihtyisiä, turvallisia ja terveellisiä sekä helposti valvottavia ja ylläpidettäviä.

Marjapensaita ja hedelmäpuita on jo nykyisen suunnitteluprosessin mukaan mahdollista sijoittaa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan hallintoimien kiinteistöjen piha-alueille. Lahjoitusvaroin hankittuja pensaita ja puita varten kaupungilla on olemassa ohjeistus lahjoitusten vastaanottamiseksi. Päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten pihakasvillisuuden valinnassa suositaan kestäviä ja helppo hoitoisia puita, pensaita ja kasveja. Osa päiväkodeista keskittää kesäkuukausina palvelutarjontaansa ja koulut ovat kesäkuukausina pääsääntöisesti suljettu. Tästä syystä päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten pihaille on istuttu ensisijassa kasveja, jotka kukkivat aikaisin keväällä taikka syksyllä. Marjapensaiden ja hedelmäpuiden osalta on kasvien loma-ajan hoito, sadonkorjuu ja ilkeivallan ehkäisy huomioitava ja vastuutettava kasvun ja sadon onnistumiseksi sekä pitkäaikaisen ylläpidon varmistamiseksi.

Esimerkiksi Käpylän peruskoulu idättää, istuttaa, kasvattaa, korjaa, säilöo ja käyttää kotitalouden opetuksen raaka-aineena itse Kumpulaa koulukasvitarhassa kasvattamiaan vihanneksia ja hedelmiä. Hyviä kokemuksia koulupihojen laatikkoviljelystä on saatu Vesalan peruskoulussa ja Keinutien ala-asteella. Laatikkoviljelyn investointi on pieni ja se on helppo toteuttaa. Onnistuneissa hankkeissa on paitsi oppilaat, myös oppilaiden vanhemmat saatu osallistumaan kesäkauden kasteluun ja hoitoon. Hankkeet tukevat koulun opintosuunnitelmaa ja ilmiömäisen oppimisen pedagogiikkaa.

Sosiaali- ja terveystoimen hoivapaikkojen asiakkaat ovat erityistarpeisia vammaisia, ikääntyneitä, sairaaloiden potilaita sekä lastensuojelun

asiakkaita. Asiakkaiden ruokapalvelujen sisältö on määritelty kunkin yksikön ruokapalvelun palvelukuvauksessa ja se noudattaa viimeisimpiä asiakasryhmää koskevia ravitsemussuosituksia. Tuoreet hedelmät ja marjat kuuluvat sosiaali- ja terveystoimen hankkimisiin ruokapalveluihin asiakasryhmälle soveltuvassa muodossa. Ruokapalvelujen järjestämisessä pyritään huomioimaan asiakkaiden tarpeet ja toiveet sekä otetaan huomioon muun muassa puremis- ja nielemiskyvyn mahdolliset rajoitukset. Usein tuoreita kasviksia, hedelmiä ja marjoja joudutaan jätostamaan siten, että ne tulevat helpommin nautittaviksi esimerkiksi kypsennyksen tai raastamisen avulla. Kaikki hedelmä- ja marjalajit eivät välttämättä sovi kaikkien asiakkaiden ruokavalioon.

Tuoreiden marjojen ja hedelmien käyttöä suositellaan lisättävän sosiaali- ja terveystoimialan asiakkaiden ruokavaliossa. Marjapensaiden ja hedelmäpuiden sijoittaminen hoivapaikkojen pihoille edistää asiakkaiden terveyttä tuoreiden marjojen ja hedelmien saatavuuden parantamisessa ja kulutuksen lisääntyessä. Kaupunkioloissa kasvatettujen hedelmien ja marjojen osalta tulee kuitenkin varmistua siitä, ettei kasvatus ole tapahtunut liian lähellä liikenteen tai teollisuuden aiheuttamia terveydelle haitallisia päästöjä. Istutettavat marja- ja hedelmälajit on hyvä valita ympäristön käyttäjät huomioiden.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite Karhuvaara

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 709

HEL 2018-004922 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.11.2018

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 25.09.2018 § 450

HEL 2018-004922 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimialan ylläpitopalvelun tehtäviin kuuluvat toimintojen ylläpidon ja kiinteistönhoidon järjestäminen, valvonta ja kunnossapito. Kaupungin hallinnassa olevien kiinteistöjen tulee tarjota terveelliset ja turvalliset puitteet päivähoidon ja koulutuksen, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimintojen sekä sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämiselle.

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa kiinteistöjen ulkoalueiden hoitamisesta ja valvomisesta. Marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamista suunniteltaessa tulee huomioida erilaiset käyttäjävaatimukset: kaikki hedelmä- ja marjalajit eivät sovellu kaikkien syötäväksi. Samoin täytyy huomioida marjapensaiden satokausi sekä koulujen ja päiväkotien aukioloajat kesäkaudella. Istutuksia tulee myös valvoa riittävästi ilkvallan estämiseksi.

Marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamista olisi mahdollista kokeilla esimerkiksi koulutontille sijoittuvassa pilottihankkeessa. Kohteeksi tulisi valita istutuksille sopiva tontti ja toimintaan tulisi sitouttaa vanhempainyhdistyksen jäseniä. Hankkeessa olisi mahdollistaa osallistaa istutusten hoitamiseen sekä vanhemmat että lapset. Vapaaehtoiseen toimintaan perustuva aktiivinen hoito varmistaisi istutusten pitkäaikaisen hyödyn ja ilon käyttäjille. Onnistuessaan hanketta olisi mahdollista laajentaa useampiin eri kohteisiin.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Lotta Hakanpää, projektiasiantuntija, puhelin: 310 21397
lotta.hakanpaa(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.09.2018 § 195

HEL 2018-004922 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten pihoja suunniteltaessa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala pitää tärkeänä lasten, oppilaiden, opiskelijoiden ja alueen asukkaiden osallistamista hankkeessa. Pihojen tulee olla liikkumaan houkuttelevia, oppimaan innostavia, viihtyisiä, turvallisia ja terveellisiä sekä helposti valvottavia ja ylläpidettäviä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kiinteistöjen piha-alueille on jo nykyisen suunnitteluprosessin mukaan mahdollista sijoittaa marjapensaita ja hedelmäpuita, jos hankkeen suunnitteluryhmä näin valitsee. Lahjoitusvaroin hankittuja pensaita ja puita varten on kaupungilla oma ohjeistus lahjoitusten vastaanottoon.

Pihakasvillisuuden valinnassa suositaan kestäviä, helppohoitoisia puita, pensaita ja kasveja. Koska osalla päiväkodeista keskittää kesäkuukausina palvelutarjontaansa ja koulut ovat kesäkuukausina pääsääntöisesti suljettu, etusijalla ovat kasvit, jotka kukkivat aikaisin keväällä tai syksyllä. Marjapensaiden ja hedelmäpuiden osalta on kasvien loma-aikainen hoito, sadonkorjuu ja ilkeväen ehkäisy myös huomioitava ja vastuutettava kasvun ja sadon onnistumiseksi sekä pitkäaikaisen ylläpidon kattamiseksi.

Käpylän peruskoulu idättää, istuttaa, kasvattaa, korjaa, säilöö ja käyttää kotitalouden opetuksen raaka-aineena itse Kumpulän koulukasvitarihassa kasvattamiaan vihanneksia ja hedelmiä. Hyviä kokemuksia koulupihojen laatikkoviljelystä on esimerkiksi Vesalan peruskoulussa ja Keinutien ala-asteella. Laatikkoviljelyn investointi on pieni ja se on helppo toteuttaa. Onnistuneissa hankkeissa on paitsi oppilaat, myös oppilaiden vanhemmat saatu osallistumaan kesäkauden kasteluun ja hoitoon. Hankkeet tukevat myös koulun opintosuunnitelmaa ja ilmiömaisen oppimisen pedagogiikkaa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Sosiaali- ja terveyslautakunta 11.09.2018 § 225

HEL 2018-004922 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. valtuustoaloitteesta koskien lahjoitettujen marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamista koulujen, päiväkotien ja hoivapaikkojen pihoilta:

”Sosiaali- ja terveystoimen hoivapaikkojen asiakkaat ovat erityistarpeisia vammaisia, ikääntyneitä, sairaaloiden potilaita sekä lastensuojelun asiakkaita. Asiakkaiden ruokapalvelujen sisältö on määritelty kunkin yksikön ruokapalvelun palvelukuvauksessa ja se noudattaa viimeisimpiä asiakasryhmää koskevia ravitsemussuosituksia.

Tuoreet hedelmät ja marjat kuuluvat sosiaali- ja terveystoimen hankintaan ruokapalveluihin asiakasryhmälle soveltuvassa muodossa. Ruokapalvelujen järjestämisessä pyritään huomioimaan asiakkaiden tarpeet ja toiveet sekä otetaan huomioon mm. puremis- ja nielemiskyvyn mahdolliset rajoitukset. Usein tuoreita kasviksia, hedelmiä ja marjoja joudutaan jalostamaan siten, että ne tulevat helpommin nautittaviksi esimerkiksi kypsennyksen tai raastamisen avulla. Kaikki hedelmä- ja marjalajit eivät välttämättä sovi kaikkien asiakkaiden ruokavalioon.

Tuoreiden marjojen ja hedelmien käyttöä suositellaan lisättävän myös sosiaali- ja terveystoimialan asiakkaiden ruokavaliossa. Kaupunkiloisissa kasvatettujen hedelmien ja marjojen osalta tulee varmistua siitä, ettei kasvatus ole tapahtunut liian lähellä liikenteen tai teollisuuden aiheuttamia terveydelle haitallisia päästöjä. Istutettavat marja- ja hedelmäajit on hyvä valita ympäristön käyttäjät huomioiden.

Kiinteistöjen ulkoalueiden ylläpitoon liittyvistä kysymyksistä tulisi olla yhteydessä kiinteistöjen omistajiin. Istutusten hoito sekä talvikunnossapidossa huomioitavat suojaukset aiheuttavat kustannuksia, joiden maksamisesta on hyvä sopia ennen päätöksentekoa. Mikäli hoitoa ei ole, aiheutuu istutusten tuhoutumisesta pettymys istuttajille ja niistä hyötyneille.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että sosiaali- ja terveystoimiala kiinteistön vuokraajana ei voi istuttaa marjapensaita ja hedelmäpuita kiinteistön omistajan tontille.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

28.11.2018

Marjapensaiden ja hedelmäpuiden sijoittaminen hoivapaikkojen pihalle edistää asiakkaiden terveyttä tuoreiden marjojen ja hedelmien saatavuuden parantuessa ja kulutuksen lisääntyessä.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kaija-Leena Kristola, ruokapalveluohjaaja, puhelin: 310 43030
kajialeena.kristola(a)hel.fi

§ 397

Valtuutettu Mia Nygårdin aloite kiertotalouden ja ilmastotietouden nostamisesta Helsingissä

HEL 2018-004924 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta asia jätettiin pöydälle kaupunginvaltuuston 16.1.2019 pidettävään kokoukseen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mia Nygårdin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mia Nygård ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan kiertotalouden ja ilmastotietouden nostamista Helsingissä, erityisesti oppilaitoksissa ja päiväkodeissa sekä kaupungin työpaikoissa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston, kasvatus- ja koulutuslautakunnan sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) lausuntoihin ja toteaa, että kaupunkistrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi Helsingin kaupungin päästövähennysohjelmatyöryhmä on laatinut esityksen Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmaksi (HNH 2035). Ohjelmassa on esitetty niin kaupungin asukkaiden kuin työntekijöiden kiertotalous- ja ilmastotietouden edistämiseksi muun muassa seuraavia toimenpiteitä:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

- Vahvistetaan ilmastonmuutoksen hillintätoimien ja kiertotalouden osaamista opetussuunnitelmissa ja yleensä koulutyössä. Kehitetään opettajien osaamista.
- Lisätään ympäristökasvatusta varhaiskasvatuksessa ja kouluissa.
- Kaupunki järjestää kursseja ja koulutusta ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta sekä kierto- ja jakamistaloudesta työntekijöilleen, luottamusmiehille ja kaupunkilaisille.
- Pilotoidaan kirjastojen lainauspalvelujen laajentamista edelleen, esim. sähköpyörät, energiamittarit ja muut harvoin käytettävät välineet sekä palvelut, esim. tulostaminen, ompelukoneen käyttö.
- Kannustetaan kaupungin työntekijöitä ja kaupunkilaisia hankkimaan tuotteita Pakilan työkeskuksesta, Uusix-verstailta ja Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:n myymälöistä.

HNH 2035:ssa on yhtenä toimenpiteenä myös esitetty kiertotalouden ja jakamistalouden tiekartan laatiminen. Laatimistyön aikana mahdollisesti tunnistettavat kaupunkiorganisaation kiertotalouteen liittyvät koulutus- tarpeet saadaan kirjattua toimenpiteiksi tiekarttaan.

HNH 2035:n elinkeinovaikutusten arviointia sekä viestintä- ja vuorovai- kutussuunnitelmaa valmistellaan parhaillaan. Niiden valmistuttua toi- menpideohjelma tulee poliittiseen päätöksentekoon.

Helsingin kaupunki haluaa edistää kiertotaloutta omassa toiminnas- saan. Ympäristöpalvelut lähetti kaikille kaupungin toimialoille ja liikelai- toksille syksyllä 2017 kyselyn, jossa kartoitettiin kiertotalouden tunte- musta ja toteutumista kaupungin eri toiminnoissa. Kyselyn pohjalta on tarkoitus tehdä syventäviä haastatteluja, joiden tavoitteena on löytää jo käytössä olevia hyviä toimintatapoja tai mahdollisia yhteisiä kehittämis- kohteita kiertotalouden kannalta.

Ympäristöpalvelut koordinoi ja kehittää kaupungin ekotukitoimintaa. Työntekijöiden keskuudessa toimivien ekotukihenkilöiden kaksipäiväi- sissä peruskoulutuksissa paneudutaan tiiviisti ympäristöasioihin. Muun muassa ilmastonmuutokselle ja Helsingin ilmastotiekartalle on koulu- tuksissa oma osuutensa. Lisäksi koulutuksiin sisältyy Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymän (HSY) edustajan esitys aiheesta ”Ajankohtaista jätehuollosta ja lajittelu pääkaupunkiseudulla”. Ekotuki- henkilöt toimivat oman työyhteisönsä ympäristöasioiden tuntijoina, levit- tävät tietoa eteenpäin ja osallistavat muut työntekijät mukaan muutta- maan toimintatapojaan ympäristön kannalta fiksummiksi. Ekotukihenki- löt voivat lainata kaupungin ekotukitoiminnan koordinaattorilta HSY:n lajittelupeliä työpaikkansa henkilöstötempauksiin. Lisäksi HSY:n lajitte- lupeli on toimitettu niihin päiväkoteihin ja leikkipuistoihin, joissa toimii koulutettu ekotukihenkilö. Syksyllä 2018 pääkaupunkiseudun ekotuki- henkilöille on suunnitteilla kiertotalousaiheinen seminaari. Kaupungin

emo-organisaatiossa toimii tällä hetkellä noin 750 koulutettua ekotukihenkilöä.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelukokonaisuuksien koulutusverkosto (KYMP Akatemia) kouluttaa kaupunkiympäristön toimialan henkilöstöä ja yhtenä teemana on ilmasto- ja kiertotalousasiat laajasti. Lisäksi toimialan ympäristöohjelmaan liittyen on tarkoitus järjestää erilaisia koulutus- ja viestintätilaisuuksia.

Esimiesten JET-koulutukseen sisältyy jatkossa oppimistehtävä, joka liittyy kaupunkistrategian ja toimintasuunnitelmien ympäristönäkökohtiin. Koulutukseen osallistuvat esimiehet tarkastelevat omia toimialojaan koskevia ympäristötavoitteita ja niiden suhdetta toimintasuunnitelmiin. Tehtävä toteutetaan yhteistyössä ympäristöpalvelujen kanssa.

Aloitteessa ehdotettu kiertotalous- ja ilmastotietouden sisällyttäminen kaupungin työntekijöiden perehdytysmateriaaliin on erinomainen ja tukee osaltaan kaupungin strategian ja HNH 2035:n tavoitteiden saavuttamista.

Ympäristöpalvelujen ylläpitämä Harakan luontokeskus on hiilineutraali vierailukohde, jossa kävijät pääsevät tutustumaan mm. pientuulivoimalaan ja erilaisiin aurinkoenergiaa hyödyntäviin laitteisiin. Ateriat voi lämmitellä aurinkogrillillä tai –uunilla. Uusiutuvan energian teemaa käsitellään elämyksellisesti ja toiminnallisesti myös lasten saariseikkailuilla sekä koululaisten luonnon- ja ympäristötutkimuspäivillä.

Mikromuovit sisältyvät yläkoululaisten ja lukiolaisten luontokouluopetukseen. Näihin aiheisiin liittyen luontokoulun opettajille järjestetään jatkuvasti koulutusta. Kaupungin omat resurssit ympäristötietoisuuden kasvattamisessa ovat kuitenkin pienet. HSY hoitaa pääkaupunkiseudulla kuntien puolesta jätehuoltoon ja lajitteluun liittyvän neuvonnan.

Ympäristöpalvelut käy mm. Pakilan työkeskuksen ja Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:n kanssa vuoropuhelua ja suunnittelee toimenpiteitä niiden näkyvyyden edistämiseksi ja profiiliin nostamiseksi. Keskustakirjasto Oodiin suunnitellaan vuorovaikutustilaa, jossa kaupungin työntekijät voivat kohdata kaupungin asukkaita ja kannustaa näitä osallistumaan kaupungin kehittämiseen ja lisäämään ymmärrystä myös siitä, miten asukkaat voivat omilla valinnoillaan ja toiminnallaan edistää kiertotaloutta ja torjua ilmastonmuutosta. Oodissa voidaan esim. yhdessä ideoida kirjastojen roolin kehittämistä jakamistaloudessa kaupunkilaisten tarpeiden pohjalta tai luoda näkyvyyttä Uusix-verstaille tai Kierrätyskeskukselle esimerkiksi erilaisten pop up –myymälöiden tai kierrätyskalusteilla sisustettujen nurkkausten avulla.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kestävän kehityksen periaatteet sisältyvät eri koulutusasteiden opetussuunnitelmiin. Kasvatuksessa ja opetuksessa otetaan huomioon myös YK:n Agenda 2030 -tavoitteet. Opiskelijat, oppilaat sekä lapset ja heidän perheensä ovat osallisia kestävän toimintakulttuurin kehittämisessä.

Varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa edistämään välineiden ja tilojen yhteiskäyttöä, kohtuullisuutta, säästäväisyyttä, korjaamista ja uusiokäyttöä. Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti oppilaat saavat ohjausta kuluttajana toimimiseen sekä omien oikeuksien ja vastuiden tuntemiseen ja eettiseen käyttöön. Opetuksessa edistetään ilmastotietoisuutta, tutkitaan kiertotalouden periaatteiden mukaisesti eri luonnonvarojen riittävyttä, ympäristön tilaa ja niiden vaikutusta ihmisten elinkeinoihin ja kulttuureihin. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan talouden toimintaa eettisestä, ekologisesta ja globaalista näkökulmasta ja heitä ohjataan arvioimaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta ympäristölle. Ilmiöpohjainen oppiminen edesauttaa kiertotalouden ja ilmastotietouden käsittelyn yhdistämistä eri oppiaineiden kesken.

Toisen asteen opinnot tarjoavat opiskelijoille mahdollisuuksia kehittää ideoita ympäristötietoisuuden toiminnan edistämiseksi ja tilaisuuksia uudenlaisten kestävän tulevaisuuden ratkaisujen luomiseksi tavoitteena ekososiaalinen sivistys sekä kannustetaan eettisesti vastuulliseen ja aktiiviseen toimijuuteen. Opiskelijoiden opintoihin sisältyy ekologisesti kestävä kehitys, kiertotalous ja ekososiaalinen sivistys.

Vapaassa sivistystyössä kestävän kehityksen laaja sisältö otetaan huomioon kaikkien aineiden opetusmenetelmissä ja oppimisympäristöissä. Sosiaalis-kulttuurisessa kestävässä kehityksessä lisätään yhteisöllisyyttä ja luodaan uusia oppimisympäristöjä, jossa ihmiset voivat opettaa toinen toisiaan ja jakaa tietoja ja osaamista, jopa ilman opettajan läsnäoloa.

Kouluissa, lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa on paljon erilaisia kiertotalouteen ja ilmastotietoisuuteen liittyvää toimintaa. Vihreän lipun päiväkoteja, kouluja ja oppilaitoksia on yhteensä 27. Helsinkiläisiä nuoria on osallistunut mm. valtakunnallisille Nuorten Akatemian ja WWF:n järjestämään nuorten ilmastohuippukokoukseen. Energiansäästö 50/50 -hankkeessa eräät koulut ovat vuosina 2016–2017 mitanneet energiankulutustaan ja saaneet koulun omaan käyttöön 50 prosenttia syntyneestä säästöstä. Gaika-hankkeessa on Helsinki asettanut haastesignaaleja myös liittyen kestävään kehitykseen, kutsuna yrityksille innovoida yhdessä perusopetuksen ja lukiokoulujen kanssa uudenlaisia oppimisympäristöjä.

Päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa käytetään monipuolisesti eri tahojen tuottamia kestävän kehityksen materiaaleja (esim. HSY, WWF, kierrätyskeskus). Kierrätys, ilmastotietous ja energiatehokkuus otetaan huomioon oppilaitosten oppimisympäristöjä kehitettäessä ja uusia tiloja suunniteltaessa. Varhaiskasvatuksen, koulujen ja oppilaitosten ekotukihenkilöt, koulujen ekotiimit tai ympäristöraadit suunnittelevat, ohjaavat ja arvioivat yksikön toimintaa osana kestävän tulevaisuuden toimintakulttuurin suunnittelua ja kehittämistä.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän toimet

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) toimii aktiivisena yhteistyön edistäjänä ilmasto- ja kiertotalousteemoissa. HSY tuottaa pääkaupunkiseudun kaupunkien käyttöön ilmastomuutokseen, sen hillintään ja sopeutumiseen sekä kiertotalouteen liittyvää seurantatietoa. Aineistot ovat saatavilla kaikkien kaupunkien käyttöön valmiina graafeina ja karttoina, ja kaupungit voivat niitä vapaasti käyttää sisäisessä valistustyössään ja viestinnässään.

HSY tarjoaa monipuolisesti oppitunteja kiertotaloudesta kouluille, oppilaitoksille ja päiväkodeille. Maksuttoman ympäristökasvatuksen aiheita ovat mm. kierrätys, jätteen synnyn ehkäisy, ympäristövastuullinen kulutus, juomavesi ja jätevedet. Vuosittain HSY:n maksuton ympäristökasvatus tavoittaa yli 30 000 lasta ja nuorta.

Kummikouluohjelman kautta noin kymmenelle koululle tarjotaan vuosittain kattava ympäristökasvatuskokonaisuus. Koulu voi valita ohjelman teemaksi kestävän kulutuksen tai elintärkeän veden. Kummikouluohjelmassa on ollut yli 100 koulua, joista helsinkiläisiä yli puolet.

HSY:n internet-sivuilla on oppimateriaalia vapaasti käytettävissä. Sivuilta löytyy myös HSY:n tuottama lajittelupeli, jossa opetetaan lajittelun lisäksi raaka-aineen kiertoa uusiutuotteeksi ja puuhakirja, jossa opetetaan kierrätystä, lajittelua, kodin vesiasioita, energiansäästöä ja ilman-suojelua.

HSY on avoin kehittämään tiedolla vaikuttamisen menetelmiä sekä neuvontaa ja oppimateriaaleja mahdollisissa yhteishankkeissa.

Ekokompassi on ympäristöasioiden hallinnan työkalu, joka tarjoaa järjestelmällisen tavan ympäristöjohtamiseen. Ekokompassi-sertifikaatti kertoo sitoutumisesta jatkuvaan parantamiseen ja Ekokompassin kymmenen kriteerin noudattamiseen. HSY vastaa Ekokompassi-palvelun tuottamisesta Helsingin kaupungin tytäryhteisöille, yrityksille ja yleisötahtumille pääkaupunkiseudulla. Ekokompassin avulla kaupungin ympäristöstrategioita ja tavoitteita jalkautetaan osaksi toimintaa. Helsingissä Ekokompassia käyttää lähes 60 organisaatiota 130 toimipaikassa.

HSY kannustaa yrityksiä, yhteisöjä ja kaupunkilaisia ilmasto- ja kiertotalousteemoissa myös ilmastoaiheisin ilmastopalkinnon ja ilmastojunioripalkinnon jakamisella.

HSY otti jätehuollon toimipaikoissa viime vuonna vastaan noin 900 vierailijaa kouluista ja oppilaitoksista sekä kuntien ekotukihenkilöitä. Ämmänsuon ekoteollisuuskeskus ja Sortti-asetat havainnollistavat käytännön tasolla materiaalien kiertoa ja niiden ohjaamista uusiomateriaaleiksi.

Vesiteema konkretisoituu koululaisten puhdistamovierailuilla. HSY tarjoaa kaikille pääkaupunkiseudun kouluille mahdollisuuden vierailu korvauksetta Viikinmäen jätevedenpuhdistamolla. Myös asiantuntijaryhmille ja yhdistyksille tarjotaan mahdollisuus maksuttomiin vierailuihin. Vuosittain vieraita käy 4 000 - 5 000, joista valtaosa on koululaisia ja opiskelijoita.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Mia Nygårdin aloite kiertotalouden ja ilmastotietouden nostamisesta Helsingissä
- 2 Lausunto 17.8.2018, valtuustoaloite kiertotalouden ja ilmastotalouden nostamisesta, HSY

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 710

HEL 2018-004924 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mia Nygårdin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö

Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 17.08.2018 § 148

HEL 2018-004924 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antoi Mia Nygårdin ja 24 allekirjoittaneen laatiman valtuustoaloitteen johdosta seuraavan lausunnon:

Mia Nygård ym. esittävät aloitteessaan kiertotalous- ja ilmastotietouden nostamista Helsingissä. Ilmastonmuutoksen torjuminen ja kiertotalouden toteuttaminen ovat toisiaan tukevia tärkeitä tavoitteita, joita huomioidaan kasvavassa määrin kuntien strategioissa ja linjauksissa. Myös Helsingin kaupunki on asettanut strategiassaan 60 prosentin päästövähennystavoitteen vuodelle 2030 ja aikaistanut hiilineutraalisuustavoitteen vuodesta 2050 vuoteen 2035. Päästövähennyksiä ja kiertotalouden hankkeita on tarkoitus toteuttaa Helsingissä yhteistyössä yritysmaailman ja kaupunkilaisten kanssa.

Kaupunkistrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi Helsingin kaupungin päästövähennysohjelmatyöryhmä on laatinut esityksen Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmaksi (HNH 2035). Ohjelmassa on esitetty niin kaupungin asukkaiden kuin työntekijöidenkin kiertotalous- ja ilmastotietouden edistämiseksi mm. alla olevia toimenpiteitä:

- Vahvistetaan ilmastonmuutoksen hillintätoimien ja kiertotalouden osaamista opetussuunnitelmissa ja yleensä koulutyössä. Kehitetään opettajien osaamista.
- Lisätään ympäristökasvatusta varhaiskasvatuksessa ja kouluissa.
- Kaupunki järjestää kursseja ja koulutusta ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta sekä kierto- ja jakamistaloudesta työntekijöilleen, luottamusmiehille ja kaupunkilaisille.
- Pilotoidaan kirjastojen lainauspalvelujen laajentamista edelleen, esim. sähköpyörät, energiamittarit ja muut harvoin käytettävät välineet sekä palvelut, esim. tulostaminen, ompelukoneen käyttö.
- Kannustetaan kaupungin työntekijöitä ja kaupunkilaisia hankkimaan tuotteita Pakilan työkeskuksesta, Uusix-verstailta ja Pääkaupunki-seudun Kierrätyskeskus Oy:n myymälöistä.

HNH 2035:ssa on yhtenä toimenpiteenä myös esitetty kiertotalouden ja jakamistalouden tiekartan laatiminen. Laatimistyön aikana mahdollisesti tunnistettavat kaupunkiorganisaation kiertotalouteen liittyvät koulutus- tarpeet saadaan kirjattua toimenpiteiksi tiekarttaan.

HNH 2035:n elinkeinovaikutusten arviointia sekä viestintä- ja vuorovai- kutussuunnitelmaa valmistellaan tällä hetkellä. Niiden valmistuttua oh- jelma tulee poliittiseen päätöksentekoon.

Helsingin kaupunki haluaa edistää kiertotaloutta omassa toiminnas- saan. Ympäristöpalvelut lähetti kaikille kaupungin toimialoille ja liikelai- toksille syksyllä 2017 kyselyn, jossa kartoitettiin kiertotalouden tunte- musta ja toteutumista kaupungin eri toiminnoissa. Kyselyn pohjalta on tarkoitus tehdä syventäviä haastatteluja, joiden tavoitteena on löytää jo käytössä olevia hyviä toimintatapoja tai mahdollisia yhteisiä kehittämis- kohteita kiertotalouden kannalta.

Ympäristöpalvelut koordinoi ja kehittää kaupungin ekotukitoimintaa. Työntekijöiden keskuudessa toimivien ekotukihenkilöiden kaksipäivi- sissä peruskoulutuksissa paneudutaan tiiviisti ympäristöasioihin. Muun muassa ilmastonmuutokselle ja Helsingin ilmastotiekartalle on koulu- tuksissa oma osuutensa. Lisäksi koulutuksiin sisältyy Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymän (HSY) edustajan esitys aiheesta ”Ajankohtaista jätehuollosta ja lajittelu pääkaupunkiseudulla”. Ekotuki- henkilöt toimivat oman työyhteisönsä ympäristöasioiden tuntijoina, levit- tävät tietoa eteenpäin ja osallistavat muut työntekijät mukaan muutta- maan toimintatapojaan ympäristön kannalta fiksummiksi. Ekotukihenki- löt voivat lainata kaupungin ekotukitoiminnan koordinaattorilta HSY:n lajittelupeliä työpaikkansa henkilöstötempauksiin. Lisäksi HSY:n lajitte- lupeli on toimitettu niihin päiväkoteihin ja leikkipuistoihin, joissa toimii koulutettu ekotukihenkilö. Syksyllä 2018 pääkaupunkiseudun ekotuki- henkilöille on suunnitteilla järjestää kiertotalousaiheinen seminaari. Kaupungin emo-organisaatiossa toimii tällä hetkellä noin 750 koulutet- tua ekotukihenkilöä.

KYMP Akatemia kouluttaa kaupunkiympäristön toimialan henkilöstöä ja yhtenä teemana tulee olemaan ilmasto- ja kiertotalousasiat laajasti. Li- säksi toimialan ympäristöohjelmaan liittyen tullaan järjestämään erilai- sia koulutus-/viestintätilaisuuksia.

Esimiesten JET-koulutukseen tulee sisältymään jatkossa oppimistehtä- vä, joka liittyy kaupunkistrategian ja toimintasuunnitelmien ympäristö- näkökohtiin. Koulutukseen osallistuvat esimiehet tarkastelevat omia toi- mialojaan koskevia ympäristötavoitteita ja niiden suhdetta toiminta- suunnitelmiin. Tehtävä toteutetaan yhteistyössä ympäristöpalveluiden kanssa.

Mia Nygårdin ym. aloitteessa esitetty ajatus kiertotalous- ja ilmastotiedotuksen sisällyttämisestä kaupungin työntekijöiden perehdytysmateriaaliin on erinomainen ja tukee osaltaan kaupungin strategian ja HNH 2035:n tavoitteiden saavuttamista. Kaupungin toimialojen tulee ryhtyä töihin asian edistämiseksi.

Ympäristöpalveluiden ylläpitämä Harakan luontokeskus on hiilineutraali vierailukohde, jossa kävijät pääsevät tutustumaan mm. pientuulivoimalaan ja erilaisiin aurinkoenergiaa hyödyntäviin laitteisiin. Ruuat voi lämmitellä aurinkogrillillä tai –uunilla. Uusiutuvan energian teemaa käsitellään elämyksellisesti ja toiminnallisesti myös lasten saariseikkailuilla sekä koululaisten luonnon- ja ympäristötutkimuspäivillä.

Mikromuovit sisältyvät yläkoululaisten ja lukiolaisten luontokouluopetukseen. Näihin aiheisiin liittyen luontokoulun opettajille järjestetään jatkuvasti koulutusta. Kaupungin omat resurssit ympäristötietoisuuden kasvattamisessa ovat kuitenkin pienet. HSY hoitaa pääkaupunkiseudulla kuntien puolesta jätehuoltoon ja lajitteluun liittyvän neuvonnan. HSY antaa Mia Nygårdin ym. aloitteen johdosta oman lausuntonsa.

Ympäristöpalvelut käy mm. Pakilan työkeskuksen ja Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:n kanssa vuoropuhelua ja suunnittelee toimenpiteitä niiden näkyvyyden edistämiseksi ja profiilin nostamiseksi. Eräs keino tähän voi olla kaupungin keskustaan avattava uusi keskustakirjasto Oodi. Oodiin suunnitellaan vuorovaikutustilaa, jossa kaupungin työntekijät voivat kohdata kaupungin asukkaita ja kannustaa näitä osallistumaan kaupungin kehittämiseen. Tämä on loistava tilaisuus lisätä asukkaiden ymmärrystä myös siitä, miten he voivat omilla valinnoillaan ja toiminnallaan edistää kiertotaloutta ja torjua ilmastonmuutosta. Oodissa voidaan esim. yhdessä ideoida kirjastojen roolin kehittämistä ja kamistaloudessa kaupunkilaisten tarpeiden pohjalta tai luoda näkyvyyttä Uusix-verstaille tai Kierrätyskeskukselle vaikkapa erilaisten pop up –myymälöiden tai kierrätyskalusteilla sisustettujen nurkkausten avulla.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Leona Silberstein, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 36883
leona.silberstein(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.08.2018 § 158

HEL 2018-004924 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä kiertotalouden ja ilmastotietoisuuden vahvistamista. Kestävän kehityksen periaatteet sisältyvät eri koulutusasteiden opetussuunnitelmiin. Kasvatuksessa ja opetuksessa otetaan huomioon myös YK:n Agenda 2030 -tavoitteet. Opiskelijat, oppilaat sekä lapset ja heidän perheensä ovat osallisia kestävän toimintakulttuurin kehittämisessä.

Varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa edistämään välineiden ja tilojen yhteiskäyttöä, kohtuullisuutta, säästäväisyyttä, korjaamista ja uusiokäyttöä. Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti oppilaat saavat ohjausta kuluttajana toimimiseen sekä omien oikeuksien ja vastuiden tuntemiseen ja eettiseen käyttöön. Opetuksessa edistetään ilmastotietoisuutta, tutkitaan kiertotalouden periaatteiden mukaisesti eri luonnonvarojen riittävyttä, ympäristön tilaa ja niiden vaikutusta ihmisten elinkeinoihin ja kulttuureihin. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan talouden toimintaa eettisestä, ekologisesta ja globaalista näkökulmasta ja heitä ohjataan arvioimaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta ympäristölle. Ilmiöpohjainen oppiminen edesauttaa kiertotalouden ja ilmastotietouden käsittelyn yhdistämistä eri oppiaineiden kesken.

Toisen asteen opinnot tarjoavat opiskelijoille mahdollisuuksia kehitellä ideoita ympäristötietoisuuden toiminnan edistämiseksi ja tilaisuuksia uudenlaisten kestävän tulevaisuuden ratkaisujen luomiseksi tavoitteena ekososiaalinen sivistys sekä kannustetaan eettisesti vastuulliseen ja aktiiviseen toimijuuteen. Opiskelijoiden opintoihin sisältyy ekologisesti kestävä kehitys, kiertotalous ja ekososiaalinen sivistys.

Varhaiskasvatuksen, koulujen ja oppilaitosten ekotukihenkilöt, koulujen ekotiimit tai ympäristöraadit suunnittelevat, ohjaavat ja arvioivat yksikön toimintaa osana kestävän tulevaisuuden toimintakulttuurin suunnittelua ja kehittämistä.

Vapaassa sivistystyössä kestävän kehityksen laaja sisältö otetaan huomioon kaikkien aineiden opetusmenetelmissä ja oppimisympäristöissä. Sosiaalis-kulttuurisessa kestävässä kehityksessä lisätään yhteisöllisyyttä ja luodaan uusia oppimisympäristöjä, jossa ihmiset voivat opettaa toinen toisiaan ja jakaa tietoja ja osaamista, jopa ilman opettajan läsnäoloa.

Kouluissa, lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa on paljon erilaisia kiertotalouteen ja ilmastotietoisuuteen liittyvää toimintaa. Vihreän lipun päiväkoteja, kouluja ja oppilaitoksia on yhteensä 27. Helsinkiläisiä nuoria on osallistunut mm. valtakunnallisille Nuorten Akatemian ja WWF:n järjestämään nuorten ilmastohuippukokoukseen. Energiansäästö 50/50

-hankkeessa eräät koulut ovat vuosina 2016–2017 mitanneet energiankulutustaan ja saaneet koulun omaan käyttöön 50 prosenttia syntyneestä säästöstä. 6aika-hankkeessa on Helsinki asettanut haastesignaaleja myös liittyen kestäväan kehitykseen, kutsuna yrityksille innovoida yhdessä perusopetuksen ja lukiokoulujen kanssa uudenlaisia oppimisympäristöjä.

Päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa käytetään monipuolisesti eri tahojen tuottamia kestäväan kehityksen materiaaleja, esim. HSY, WWF, kierrätyskeskus. Kierrätys, ilmastotietous ja energiatehokkuus otetaan huomioon oppilaitosten oppimisympäristöjä kehitettäessä ja uusia tiloja suunniteltaessa.

Kasvatuksen ja koulutuksen henkilöstön perehdyttämisessä edistetään ilmastotietoutta ja kierrätystaloutta. Kestäväan kehityksen näkökulma sisältyy Helsingin kaupungin henkilöstön toimintaa ohjaaviin eettisiin periaatteisiin.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Risto Keskinen, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 050 597 8748
risto.keskinen(a)hel.fi

§ 398

Valtuutettu Sameli Sivosen aloite pistorasioista kaupunkitilaan

HEL 2018-006252 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta asia jätettiin pöydälle kaupunginvaltuuston 16.1.2019 pidettävään kokoukseen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sameli Sivosen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sameli Sivonen ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää pistorasioiden tuomista puistoihin ja kaupunkitilaan.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupungissa on paljon mahdollisuuksia ladata mobiililaitteita niin yksityisten yritysten kuin kaupunginkin tiloissa mm. kauppakeskuksissa, kahviloissa ja liikennevälineissä. HKL on tänä vuonna koeasentanut pistokkeen Rautatieaseman metroasemalle asiakkaidensa käyttöön. Saatujen kokemusten perusteella HKL asentaa ensi vuonna kantametron metroasemille 1-2 latauspistorasiaa/asema. Lisäksi Helen Oy on kesällä 2018 sijoittanut Helsinkiin ulkotiloihin viisi aurinkopaneelipenkkiä, joissa voi ladata sähköpyörän tai mobiililaitteen. Penkit ovat Kalasatamassa, Kauppatorilla ja Teurastamolla.

Aloitteessa mainittua puistovalaisinten sähkövirran käyttöä ei ole käytännössä mahdollista toteuttaa, ja muutenkin ulkotilojen latausmahdolli-

28.11.2018

suuksiin liittyy monenlaisia kaupunkiympäristölautakunnan esiintuomia ongelmia.

Kaupunginhallitus katsoo, että tässä vaiheessa ei ole syytä tehdä selvityksiä taikka kaupungin puolesta ryhtyä muutoin toteuttamaan latauspaikkoja ulkotilaan.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Sameli Sivosen aloite
- 2 Helen Oy:n lausunto 7.9.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 746

HEL 2018-006252 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sameli Sivosen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

19.11.2018 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Otso Kivekäs: Palautetaan valmisteluun niin, että kaupunkiympäristölautakunnan esittämä selvitys toteutetaan.

Kannattaja: Maria Ohisalo

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys

28.11.2018

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Otso Kivekkään palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 8

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar,
Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 6

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Anni Sinnemäki,
Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Mika Raatikainen

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 8 - 6 (1 tyhjä).

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 25.10.2018 § 145

HEL 2018-006252 T 00 00 03

Lausunto

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle koskien valtuutettu Sivosen aloitetta mahdollisuuksista sijoittaa matkustajille tarkoitettuja pistorasioita kaupunkitilaan.

HKL:n tavoiteohjelmassa on kirjattu tavoitteeksi HKL:n pyrkimys edistää hyvää matkustuskokemusta. Näin HKL pyrkii kasvattamaan kestävien liikkumistapojen osuutta kaupunkilaisten liikkumisessa ja toteuttamaan oman osansa sujuvassa matkaketjussa. HKL:llä tämä tarkoittaa muun muassa hyvää asiakaspalvelua, pysäkkejä ja asemia sekä kehittyviä palveluita matkustajille. Joukkoliikenteeseen kytkeytyvien arjen sujuvuutta tukevien palveluiden, kuten sähköpistokkeiden saatavuus ja tarjoaminen on osa joukkoliikenteen hyvää asiakaspalvelua ja houkuttelevuutta.

HKL:n on jo vuoden 2018 aikana koeasentanut pistokkeen Rautatieaseman metroasemalle asiakkaidensa käyttöön. Saatujen kokemusten perusteella HKL tulee asentamaan vuoden 2019 aikana Helsingin kau-

pungin kantametrone metroasemille 1-2 latauspistorasiaa per asema palvelemaan joukkoliikenteen käyttäjiä sekä muita asemilla liikkujia.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Reino Aittomäki, palveluasiantuntija, puhelin: 310 35550
reino.aittomaki(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 04.09.2018 § 420

HEL 2018-006252 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta näkee mobiililaitteiden julkisten latausmahdollisuuksien selvittämisen puistoissa ja muussa julkisessa kaupunkitilassa tärkeänä. Toimintamallin kehittäminen ei ole kuitenkaan yksinomaan kaupungin tehtävä, vaan siinä tarvitaan laajasti myös alalla toimivien yritysten panosta. Keskeisenä kysymyksenä on ratkaista onko kyseessä verovaroin toteutettava kunnallinen palvelu vai yritysten tarjoama palvelu. Muita selvitettäviä asioita ovat toteutettavuuteen ja kustannuksiin liittyvät kysymykset sekä eri tekniikoiden soveltuvuus Suomen melko hankaliin sääolosuhteisiin, ilkvallankestävyys, toimintavarmuus sekä sähköturvallisuus.

Aloitteessa esitetään, että sähkövirta latauspisteisiin voitaisiin ottaa puistovalaisimista, jolloin välttyttäisiin suuremmilta investoinneilta. Helsingissä puistovalaisusta ohjataan valaisinkeskuksilta, jolloin valaisimille tulee sähkövirtaa vain valojen palaessa. Päiväsaikaan valaisinpylväistä ei ole saatavissa sähkövirtaa. Lisäksi sähköön luovuttamiseen vastikkeetta saattaa liittyä lainsäädännöllisiä rajoituksia.

Aloitteessa esitetään myös aurinkosähkön käyttöä lataustoimintaan. Myös lautakunta näkee tämän varteenotettavana vaihtoehtona. Markkinoilla on tähän tarkoitukseen suunniteltuja tuotteita ja niitä käyttämällä välttyttäisiin hankalilta ja kalliilta kaapelien asennuksilta sekä sähköliittymien hankkimisilta. Laitteiden käytöstä on kuitenkin hyvin vähän kokemuksia.

Sähköturvallisuuskysymykset korostuvat rakennettaessa julkiseen ulkotilaan yleiseen käyttöön tarkoitettuja sähköpisteitä. Tämä nostaa laitteiden hintaa, mikä voi tehdä palvelusta käyttöön nähden hyvinkin kallista.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

28.11.2018

Kokeilujen avulla myös toiminnan todelliset kustannukset tulisivat selvitettyksi.

Sähköpisteiden tarve on suurin vilkkaissa, paljon käytetyissä puistoissa ja kaupunkitiloissa. Nämä paikat ovat usein kaupungin keskeisimpiä ja arvokkaimpia kaupunkitiloja mistä syystä on tärkeää, että kaupunkikuvaan kiinnitetään riittävästi huomiota pisteitä toteutettaessa. On tärkeää, että kalusteet ja laitteet, samoin kuin niihin mahdollisesti asennettavat mainokset, ovat kaupunkikuvallisesti korkealuokkaisia ja noudattavat kaupunkitilaohjetta sekä muita kaupungin ohjeita ja määräyksiä.

Kaupunkiympäristötoimiala voi tarvittaessa osallistua selvityksen tekemiseen mobiililaitteiden yleisillä alueilla tapahtuvan lataustarpeen selvittämiseksi ja yleisen toimintamallin kehittämiseksi yhdessä alan muiden toimijoiden kanssa. Kaupungin talousarviossa ei kuitenkaan ole tällä hetkellä osoitettu toimintaan varoja eikä henkilöresursseja.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Juhani Sandström, valaistuspäällikkö, puhelin: 310 38521
juhani.sandstrom(a)hel.fi
Olli Markkanen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 39559
olli.markkanen(a)hel.fi

§ 399

Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite Puotilan ala-asteen väliaikaistoista

HEL 2018-003836 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta asia jätettiin pöydälle kaupunginvaltuuston 16.1.2019 pidettävään kokoukseen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sami Muttilaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sami Muttilainen ja 26 muuta valtuutettua esittävät keväällä 2018 tekemässään aloitteessa, että kaupunki ryhtyy välittömästi toimiin väliaikaistilojen saamiseksi sisäilmaongelmista kärsivälle Puotilan ala-asteelle niin, että tilat saadaan käyttöön viimeistään syyslukukauden 2018 alkaessa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus on saanut aloitteen johdosta kaupunkiympäristölautakunnan sekä kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnot. Kaupungin tilanhankintaohjeen roolijaon mukaan kasvatuksen ja koulutuksen toimiala määrittää ja ilmoittaa tarvitsemiensa tilojen määrän sekä niiden toiminnalliset tarpeet ja kaupunkiympäristön toimiala vastaa tarvittavien tilojen hankinnasta, toteutuksesta sekä yllä- ja kunnossapidosta.

Nykyisessä kaupungin talonrakennushankkeiden rakentamisohjelmassa (2018–2027) Puotilan ala-asteelle on suunnitteilla perusparannus, joka ajoittuu vuosille 2020–2021. Perusparannusta varten tehtyjen kun-

totutkimusten ja uudisrakentamisen myötä saatavien toimivampien oppimisympäristöjen vuoksi hanke esitetään uudessa rakentamisohjelma-luonnoksessa toteutettavaksi perusparannuksen sijaan korvaavana uudisrakennuksena. Uudisrakennuksen rakentaminen tulisi ajoittumaan samoille vuosille kuin aiemmin suunniteltu perusparannus. Hanke toteutetaan ns. elinkaarimallina, mikä mahdollistaa nopeamman aikataulun. Uuteen koulukiinteistöön sijoitetaan ala-asteen lisäksi uutena toimintona esikouluopetusta.

Uudisrakennuksen rakentaminen nykyiselle tontille tarkoittaa nykyisen kiinteistön purkamista ja koulun sijoittamista väistötiloihin rakentamisen ajaksi. Väistötilojen sijainti ei ole vielä selvillä. Kaupunki on tehnyt ja tekee tutkimustulosten perusteella tarvittavat korjaustoimenpiteet, jotta nykyisten tilojen turvallisuus ja terveellisyys varmistetaan ja rakennuksen käyttöä voidaan jatkaa sen purkamiseen asti.

Kaupunkiympäristön toimiala on teettänyt koulurakennuksessa ne korjaukset, jotka ulkopuolinen tutkimuskonsultti (Ramboll Finland Oy) on sisäilman laadun parantamiseksi ja varmistamiseksi suositellut tehtäviksi. Sisäilmakorjaukset on tehty kevään ja kesän 2018 aikana. Ne on suunnitellut ja niiden toteutuksen on katselmoinut Ramboll Valviran ohjeen mukaisesti. Tehdyt korjaukset ja muut toimet ovat seuraavat:

Joululoman 2017 aikana on pinnoitettu ilmanvaihtokanavia, tarkastettu kokonaisilmamäärät, rakennettu putkitunnelin alipaineistuskanavisto sekä asennettu kanavisto ja poistoilmapuhallin.

Kevään ja kesän 2018 aikana on tehty seuraavat työt:

- ilmanvaihtokanavien puhdistus, iv-koneiden suodattimien vaihto, ilmamäärien mittaus sekä opetus-, hallinto- ja henkilökunnan tilojen ylipaineistus
- rakenteiden ilmatiivyyttä parantavat korjaukset luokkatiloissa
- kellarin osastointi sisäilman laadun varmistamiseksi, jotta kellarituloista ei kulkeudu ilmaa yläkerrokseen
- yläpölyjen puhdistaminen ja lämpötilan laskeminen noin viidellä asteella 21 asteeseen
- linoleumista valmistettujen ilmoitustaulujen materiaalien vaihto
- ilmanvaihtoa parantavat toimet yksittäisissä luokissa. Musiikkiluokkaan on asennettu ilmanvaihtokone ja muissa luokissa tuloilmakanavien sijaintia on muutettu siten, että tilat huuhtoutuvat paremmin.
- noin 20 ilmanpuhdistimen toimittaminen koulun tiloihin
- liikuntasalin paljeoven poistaminen ja takaseinän sauman tiivistys. Katsomon tausta ja sivikäytävien seinäliittymät on tiivistetty, jotta rakenteista ei kulkeutuisi sisäilmaan epäpuhtauksia.

- muovimaton asentaminen kirjaston lattiaan alapohjan tiiviyden parantamiseksi
- liikuntasalin ja ruokalan alapuolella sijaitsevan ryömintätilan alipaineistaminen ja sen luukun sulkeminen siten, että sieltä ei pääse kulkemaan epäpuhtauksia sisäilmaan.

Loppukesästä 2018 on tehty tiivistyskorjausten laadunvarmistusmittauksia merkkiainekokein, joiden avulla on varmistettu tiivistystöiden onnistuminen. Sitowise Oy:n tarkastusraportin mukaan tehdyt korjaukset ovat parantaneet olosuhteita korjatuissa tiloissa huomattavasti.

Koulurakennuksessa on neljä mittalaitetta, jotka mittaavat tilojen ylipaineisuutta, kaksi mittalaitetta, jotka mittaavat putkitunnelin ja käytöstä pois otettujen kahden kieliluokan alipaineisuutta, sekä kaksi mittalaitetta, jotka mittaavat hiilidioksidia, lämpötilaa ja paine-eroa ulkovaipan yli. Mikäli rakennuksessa tapahtuu painesuhteiden muutoksia, ilmanvaihtotöistä vastaava yritys saa asiasta hälytyksen.

Rakennuksen ilmanvaihto on päällä koko ajan ja irtaimisto on puhdistettu.

Rakennusterveysasiantuntija (Ramboll Finland Oy) seuraa kiinteistön kuntoa kuukausittain rakennuksen toiminnan päättymiseen asti.

Tilojen käyttäjien oireilua seurataan aktiivisesti yhteistyössä Työterveys Helsingin ja kouluterveyshuollon kanssa. Kasvatus- ja koulutuslautakunta on lausunnossaan todennut, että koulun henkilökunta ei ole ottanut sisäilmaoireilusta yhteyttä työterveyshuoltoon syksyn 2018 aikana, ja että neljän oppilaan vanhemmalla on ollut epäily siitä, että lapsi oireilee koulun sisäilman takia. Tiedot on saatu syyskuun alussa kun lukukausi on ollut vasta aluillaan.

Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalvelut on 25.9.2018 tehnyt koulun tiloissa tarkastuksen, jonka mukaan kouluterveydenhoitajalle on kuluvan syksyn aikana ilmoitettu 15 oppilaan kokevan oireilua koulun sisäilmasta johtuen. Ympäristöpalvelut toteaa tarkastuksen johtopäätöksissä, että osassa koulun tiloja on viemärien tukkeutumisesta johtuvaa haju- ja hygieniariskiä, joista voi aiheutua terveyshaittaa tiloissa oleskeleville. Ympäristöpalvelut on kehottanut kiinteistön ylläpidosta vastaavaa selvittämään keinot ennaltaehkäistä viemäreiden tukkeutusta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on kaupunginhallitukselle antamassaan lausunnossa korostanut, että kaikki oppimisen tilat tulee olla toimintaan soveltuvia, terveellisiä ja turvallisia. Sekä kaupunkiympäristö- lautakunta että kasvatus- ja koulutuslautakunta ovat lausunnoissaan arvioineet, ettei Puotilan ala-asteella ole edellä kerrottujen tietojen pe-

28.11.2018

Asia/24

rusteella tarvetta siirtyä väistötiloihin merkittävästi ennen rakennuksen purkamisen alkamista.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 747

HEL 2018-003836 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sami Muttilaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 25.09.2018 § 449

HEL 2018-003836 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Puotilan ala-asteen perusparannus on kaupungin talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa vuosiksi 2018-2027 ohjelmoitu vuosille 2020-2021. Palvelutilaverkosta tehtyjen selvitysten ja perusparannusta varten tehtyjen kuntotutkimusten sekä uusien oppimisen ympäristöjen vaatimusten perusteella rakentamishjelman luonnoksessa vuosiksi 2019-2028 hanketta esitetään perusparannuksen sijaan toteutettavaksi korvaavana uudisrakennuksena vuosille 2020-2021. Hanke suunnitellaan toteutettavaksi ns. elinkaarimallina, mikä mahdollistaa perinteistä toteutusmallia nopeamman toteutusaikataulun.

Kaupunkiympäristön toimiala on teettänyt Puotilan ala-asteen koulurakennuksessa ne korjaukset, jotka ulkopuolinen tutkimuskonsultti (Ramboll Finland Oy) on sisäilman laadun parantamiseksi ja varmistamiseksi suositellut tehtäviksi. Sisäilmakorjaukset on tehty kevään ja kesän 2018 aikana. Ne on suunnitellut ja niiden toteutuksen on katselmoinut Ramboll Valviran ohjeen mukaisesti. Tehdyt korjaukset ja muut toimet ovat seuraavat:

Joululoman 2017 aikana on pinnoitettu ilmanvaihtokanavia, tarkastettu kokonaisilmamäärät, rakennettu putkitunnelin alipaineistuskanavisto sekä asennettu kanavisto ja poistoilmapuhallin.

Kevään ja kesän 2018 aikana on tehty seuraavat työt:

- ilmanvaihtokanavien puhdistus, iv-koneiden suodattimien vaihto, ilmamäärien mittaus sekä opetus-, hallinto- ja henkilökunnan tilojen ylipaineistus
- rakenteiden ilmatiiviyttä parantavat korjaukset luokkatiloissa
- kellarin osastointi sisäilman laadun varmistamiseksi, jotta kellaritiloista ei kulkeudu ilmaa yläkerrokseen
- yläpölyjen puhdistaminen ja lämpötilan laskeminen noin viidellä asteella 21 asteeseen
- linoleumista valmistettujen ilmoitustaulujen materiaalien vaihto
- ilmanvaihtoa parantavat toimet yksittäisissä luokissa. (Musiikkiluokkaan on asennettu ilmanvaihtokone, ja muissa luokissa tuloilmapäätte-elinten sijaintia on muutettu siten, että tilat huuhtoutuvat paremmin.)
- noin 20 ilmanpuhdistimen toimittaminen koulun tiloihin
- liikuntasalin paljeoven poistaminen ja takaseinän sauman tiivistys. Katsomon tausta ja sivukäytävien seinäliittymät on tiivistetty, jotta rakenteista ei kulkeutuisi sisäilmaan epäpuhtauksia.
- muovimaton asentaminen kirjaston lattiaan alapohjan tiiviyden parantamiseksi
- liikuntasalin ja ruokalan alapuolella sijaitsevan ryömintätilan alipaineistaminen ja ryömintätilaan johtavan luukun sulkeminen siten, että sieltä ei pääse kulkeutumaan epäpuhtauksia sisäilmaan

28.11.2018

Korjausten onnistumisen varmistamiseksi on loppukesästä 2018 tehty tiivistyskorjausten laadunvarmistusmittauksia merkkiainekokein, joiden avulla on varmistettu tiivistystöiden onnistuminen. Sitowise Oy:n tarkastusraportin mukaan tehdyt korjaukset ovat parantaneet korjatuissa tiloissa olosuhteita huomattavasti. Koulurakennuksessa on neljä mittalaitetta, jotka mittaavat tilojen ylipaineisuutta ja kaksi mittalaitetta jotka mittaavat putkitunnelin ja käytöstä pois otettujen kahden kieliluokan alipaineisuutta sekä kaksi mittalaitetta, jotka mittaavat hiilidioksidia, lämpötilaa ja paine-eroa ulkovaipan yli. Mikäli rakennuksessa tapahtuu painesuhteiden muutoksia, ilmanvaihtotöistä kohteessa vastaava yritys saa asiasta hälytyksen. Lisäksi rakennuksen ilmanvaihto on päällä koko ajan ja irtaimisto on puhdistettu.

Rakennusterveysasiantuntija (Ramboll Finland Oy) seuraa kiinteistön kuntoa kuukausittain rakennuksen toiminnan päättymiseen asti. Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalvelut tekee koulun tiloissa tarkastuksen syyskuun lopussa. Tilojen käyttäjien oireilua seurataan aktiivisesti yhteistyössä Työterveys Helsingin ja kouluterveyshuollon kanssa.

Edellä kerrottujen tietojen perusteella kaupunkiympäristölautakunnan näkemys on, että Puotilan ala-asteella ei ole tarvetta siirtyä väistötiloihin merkittävästi ennen rakennuksen purkamisen alkamista.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Sari Hilden, rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö, puhelin: 310 40315
sari.hilden(a)hel.fi
Jari Pere, projektinjohtaja, puhelin: 310 31803
jari.pere(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.09.2018 § 192

HEL 2018-003836 T 00 00 03

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Puotilan ala-asteen perusparannus on kaupungin talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa vuosiksi 2018-2027 ohjelmoitu vuosille 2020-2021. Perusparannusta varten tehtyjen kuntotutkimusten, uudisrakentamisen myötä saatavien toimivampien oppimisen ympäristöjen ja koulukiinteistöön sijoitettavan esiopetuksen vuoksi rakentamishjelman

luonnoksessa vuosiksi 2019-2028 hanketta esitetään perusparannuksen sijaan toteutettavaksi korvaavana uudisrakennuksena vuosille 2020-2021. Hanke suunnitellaan toteutettavaksi ns. elinkaarimallina, mikä mahdollistaa perinteistä toteutusmallia nopeamman toteutusaikataulun. Uuteen koulukiinteistöön sijoitetaan ala-asteen lisäksi uutena toimintona esikouluopetusta.

Hankkeen toteuttaminen nykyiselle tontille tarkoittaa nykyisen kiinteistön purkamista ja koulun sijoittamista väistötiloihin rakentamisen ajaksi. Kaupunkiympäristön toimiala tekee tutkimustulosten perusteella tarvittavat korjaustoimenpiteet, jotta nykyisten tilojen turvallisuus ja terveellisyys varmistetaan ja rakennuksen käyttöä voidaan jatkaa sen purkamiseen asti. Hankkeen väistötilojen sijainti ei ole vielä selvillä.

Kaupungin tilanhankintaohjeen roolijaon mukaan kasvatuksen ja koulutuksen toimiala määrittää ja ilmoittaa tarvitsemiensa tilojen määrän sekä niiden toiminnalliset tarpeet ja kaupunkiympäristön toimiala vastaa tarvittavien tilojen hankinnasta, toteutuksesta sekä yllä- ja kunnossapidosta. Käyttäjä puolestaan vastaa tilojen siivouksesta ja siivottavuudesta.

Lautakunta korostaa, että kaikki oppimisen tilat tulee olla toimintaan soveltuvia, terveellisiä ja turvallisia. Lautakunta pitää erityisen tärkeänä rakentamisen laadun varmistamista sekä rakennusten riittävää kunnossa- ja ylläpitoa. Nämä tehtävät ovat kaupunkiympäristön vastuualuetta.

Kaupunkiympäristön toimiala on teettänyt Puotilan ala-asteen koulurakennuksessa ne korjaukset, jotka ulkopuolinen tutkimuskonsultti (Ramboll Finland Oy) on sisäilman laadun parantamiseksi ja varmistamiseksi suositellut tehtäviksi. Sisäilmakorjaukset on tehty kevään ja kesän 2018 aikana. Ne on suunnitellut ja niiden toteutuksen on katselmoinut Ramboll Valviran ohjeen mukaisesti. Tehdyt korjaukset ja muut toimet ovat seuraavat:

Joululoman 2017 aikana on pinnoitettu ilmanvaihtokanavia, tarkastettu kokonaisilmamäärät, rakennettu putkitunnelin alipaineistuskanavisto sekä asennettu kanavisto ja poistoilmapuhallin.

Kevään ja kesän 2018 aikana on tehty seuraavat työt:

- ilmanvaihtokanavien puhdistus, iv-koneiden suodattimien vaihto, ilmamäärien mittaus sekä opetus-, hallinto- ja henkilökunnan tilojen ylipaineistus
- rakenteiden ilmatiivyyttä parantavat korjaukset luokkatiloissa
- kellarin osastointi sisäilman laadun varmistamiseksi, jotta kellaritiloista ei kulkeudu ilmaa yläkerrokseen

- yläpölyjen puhdistaminen ja lämpötilan laskeminen noin viidellä asteella 21 asteeseen
- linoleumista valmistettujen ilmoitustaulujen materiaalien vaihto
- ilmanvaihtoa parantavat toimet yksittäisissä luokissa. (Musiikkiluokkaan on asennettu ilmanvaihtokone, ja muissa luokissa tuloilmakanavien sijaintia on muutettu siten, että tilat huuhtoutuvat paremmin.)
- noin 20 ilmanpuhdistimen toimittaminen koulun tiloihin
- liikuntasalin paljeoven poistaminen ja takaseinän sauman tiivistys. Katsomon tausta ja sivukäytävien seinäliittymät on tiivistetty, jotta rakenteista ei kulkeutuisi sisäilmaan epäpuhtauksia.
- muovimaton asentaminen kirjaston lattiaan alapohjan tiiviyn parantamiseksi
- liikuntasalin ja ruokalan alapuolella sijaitsevan ryömintätilan alipaineistaminen ja sen luukun sulkeminen siten, että sieltä ei pääse kulkeutumaan epäpuhtauksia sisäilmaan.

Loppukesästä 2018 on tehty tiivistyskorjausten laadunvarmistusmittauksia merkkiainekokein, joiden avulla on varmistettu tiivistystöiden onnistuminen. Sitowise Oy:n tarkastusraportin mukaan tehdyt korjaukset ovat parantaneet korjatuissa tiloissa olosuhteita huomattavasti.

Koulurakennuksessa on neljä mittalaitetta, jotka mittaavat tilojen ylipaineisuutta ja kaksi mittalaitetta jotka mittaavat putkitunnelin ja käytöstä pois otettujen kahden kieliluokan alipaineisuutta. Mikäli rakennuksessa tapahtuu painesuhteiden muutoksia, ilmanvaihtotöistä kohteessa vastaava yritys saa asiasta hälytyksen.

Rakennuksen ilmanvaihto on päällä koko ajan ja irtaimisto on puhdistettu.

Rakennusterveysasiantuntija (Ramboll Finland Oy) seuraa kiinteistön kuntoa kuukausittain rakennuksen toiminnan päättymiseen asti. Kaupungin ympäristöpalvelut tekee koulun tiloissa tarkastuksen syyskuun lopussa. Tilojen käyttäjien oireilua seurataan. Työterveys Helsingistä 4.9.2018 saadun tiedon mukaan Puotilan ala-asteen henkilökunta ei ole ottanut sisäilmaoireilusta yhteyttä työterveyshuoltoon syksyn 2018 aikana. Kouluterveydenhuollosta 3.9.2018 saadun tiedon mukaan neljän eri oppilaan vanhemmalla on ollut epäily siitä, että lapsi oireilee koulun sisäilman takia. Edellä kerrottujen tietojen perusteella ja tarkkaa tilojen kunnon seuranta noudattamalla kaupungin tämän hetkinen näkemys on, että Puotilan ala-asteella ei ole tarvetta siirtyä väistötiloihin merkittävästi ennen rakennuksen purkamisen alkamista.

Käsittely

18.09.2018 Ehdotuksen mukaan

Muutoksenhakuohje vaihdettu oikeaksi pöytäkirjanpitäjän toimesta
19.9.2018.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Sari Lehtonen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 15124

sari.k.lehtonen(a)hel.fi

Mauno Kemppi, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860

mauno.kemppi(a)hel.fi

§ 400

Valtuutettu Otto Meren aloite Tehtaanpuiston tekojääkentästä

HEL 2018-004198 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta asia jätettiin pöydälle kaupunginvaltuuston 16.1.2019 pidettävään kokoukseen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731

maria.nyfors(a)hel.fi

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915

tero.niininen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Otto Meren aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Otto Meri ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää Tehtaanpuiston tekojääkentän rakentamisen edellytykset ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin tekojääkentän saamiseksi eteläisimpään kantakaupunkiin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on lausunnossaan todennut, että aloite on perusteltu, koska eteläisen suurpiirin alueella on vain Rautatien tekojäärata vaikka suurpiirissä on yli 112 000 asukasta. Kantakaupunki on maan suurin päiväkotien, koulujen ja ylempien oppilaitosten keskittymä. Suurpiirin asukasmäärä kasvaa ennusteiden mukaan vielä kymmenellä tuhannella Jätkäsaaren asuinalueen valmistuessa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa alueellisten liikuntamahdollisuuksien lisäämistä. Liikuntaolosuhteiden parantaminen lisää liikunnan määrää ja sillä on myönteisiä kansanterveydellisiä vaikutuksia

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

lähialueilla laajemminkin. Tekojääradat pidentävät luistelukautta useimpina talvina huomattavasti, ja parantavat muutenkin mahdollisuuksia jääliikuntaan.

Eteläisen kantakaupungin tekojääkentän tarve on tunnistettu jo 1990-luvulla, jolloin liikuntavirasto teetti Johanneksen puistoon ensimmäisen tekojääratasuunnitelman asukasyhdistysten ja koulujen toiveiden mukaisesti. Huoltorakennuksen sijoittamisesta ei kuitenkaan päästy sopuun ja hankkeen suunnittelu keskeytyi. Uusi yritys tehtiin 2000-luvun alussa, jolloin liikuntatoimen investointien taloussuunnitelmaan hyväksyttiin 1,2 miljoonaa euroa vuodelle 2011 Johanneksen puiston tekojääkentän ja sen huoltorakennuksen toteuttamiseksi. Johanneksen puisto kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennetun kulttuuriympäristön alueeseen, jonka ympäristö on haluttu säilyttää nykyisellään, joten tekojääkenttähanke suunniteltiin Tehtaanpuistoon.

Helsingissä on tällä hetkellä seitsemän tekojäärataa: Kallio, Kontula, Käpylä, Lassila, Oulunkylä, Pukinmäki ja Rautatientori. Laajasalon liikuntapuistoon valmistuu loppuvuodesta 2018 uusi kaukalon kokoinen tekojäärata. Kantakaupungin tekojäätilanne helpottuu syksyllä 2019, kun Jätkäsaaren rakennettavaan liikuntapuistoon valmistuu iso, jalkapallokentän kokoinen tekojäärata.

Liikuntavirasto teetti vuonna 2017 selvityksen liikuntapaikkojen saavutettavuudesta ja tulevien liikuntapaikkojen optimaalisista sijainneista pitkän aikavälin tarkastelussa. Saavutettavuus- ja sijaintioptimoitintarkastelut toteutettiin tekojääkentille ja neljälle muulle eri liikuntapaikkatyypille. Selvityksen mukaan Jätkäsaaren liikuntapuistoon suunniteltu tekojääkenttä parantaa saavutettavuutta etenkin tulevaisuuden väestönuste huomioiden. Selvityksessä optimaalisimmat sijainnit uusille tekojääkentille ovat Herttoniemessä, Östersundomissa, Vuosaarella ja Haagan/Ruskeasuon alueella. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on ottanut selvityksen tulokset huomioon ja ryhtynyt edistämään liikuntapaikkojen rakentamisohjelman yhteydessä tekojääkenttää Laajasalo-Herttoniemi-alueelle ja Vuosaaren alueelle.

Tehtaanpuiston nykyinen kumirouhepintainen tekonurmikenttä rakennettiin vuonna 2017. Liikuntavirasto ehdotti talousarvioesityksessään vuodelle 2016, että kentän alle asennettaisiin samassa yhteydessä jäädytysputket, vaikkei tekojäärataa vielä toteutettaisi. Tekonurmikenttää päädyttiin kuitenkin kustannussyistä rakentamaan ilman jäädytysputkistoa. Jotta jäädytysputkisto voitaisiin jälkikäteen asentaa, tekonurmimatto pitäisi leikata liikuteltavan kokoisiksi paloiksi ja liimata uudelleen paikalleen jäädytysputkiston asentamisen jälkeen. Liikuntapaikkapalvelulla on huonoja kokemuksia uudelleen asennetuista tekonurmimatoista (esim. Tapulikaupungin liikuntapuistosta), koska niiden saumoja ei ole

saatu tasaisiksi, jolloin kenttien laatu ja käyttäjäturvallisuus ovat heikentyneet.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on lausunnossaan arvioinut, että Tehtaanpuistoa edullisempi vaihtoehto kantakaupungin tekojääkentälle olisi palata alkuperäiseen, Johanneksen puiston suunnitelmaan. Johanneksen puistoon tekojääkenttä voitaisiin toteuttaa nykyisen puistosuunnitelman mukaisesti. Ratkaisu olisi Tehtaanpuistoa edullisempi sekä rakennus- että käyttökustannuksiltaan. Hiekkakenttä on tekonurmikenttää helpompi jäädyttää, koska siinä ei ole kumirouheen ja tekonurmen tuomaa ylimääräistä eristekerrosta. Tekojääkentän rakentaminen Johanneksen puistoon jättäisi Tehtaanpuiston jalkapallotekonurmen hyvään kuntoon ja lisäisi merkittävästi liikuntamahdollisuuksia kantakaupungissa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on kuitenkin lausunnossaan todennut, ettei Tehtaanpuistoon tai Johanneksen puistoon ehdotetun tekojään kustannuksia ole huomioitu liikuntapalvelujen vuoden 2019 käyttötalouden talousarviossa eikä liikuntapuistojen rakentamiseen varatussa investointiohjelmassa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on toteuttamassa laajempaa, koko toimialan palveluverkkoa koskevaa selvitystä, "Kulttuurin ja vapaa-ajan olosuhteiden suunnitteluperiaatteet". Kaupunginhallitus katsoo kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunnon mukaisesti, että uusien tekojääraitojen kiireellisyysjärjestyksessä tulisi tukeutua toimialan kaupunkitasoiseen arvioon palvelutarjonnasta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Otto Meren aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 713

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.11.2018

HEL 2018-004198 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Otto Meren aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 11.09.2018 § 180

HEL 2018-004198 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää alueellisten liikuntamahdollisuuksien lisäämistä kannatettavana. Liikuntainvestointeihin varatut määrärahat eivät tällä hetkellä riitä asukasluvun kasvun ja kasvavan palvelutarpeen edellyttämiin liikuntahankkeisiin. Jotta uusia tekojäärahankkeita voitaisiin toteuttaa riittävästi, tulisi sekä investointi- että käyttömäärärahoja nostaa. Uusien tekojääratojen kiireellisyysjärjestyksessä tulisi tukeutua kulttuurin ja vapaa-ajan tulevaan kaupunkitasoiseen arvioon palvelutarjonnasta.

Aloite on sinänsä hyvin perusteltu, sillä eteläisen suurpiirin alueella ei ole kuin Rautatientorin tekojäärata vaikka suurpiirissä on yli 112 000 asukasta. Asukasmäärä kasvaa ennusteiden mukaan vielä kymmenellä tuhannella Jätkäsaaren asuinalueen valmistuessa. Lisäksi tekojään käyttäjäkuntaa arvioitaessa on muistettava Helsingin kantakaupungin olevan maan suurin päiväkotien, koulujen ja ylempien oppilaitosten keskittymä.

Entinen liikuntavirasto ja liikuntalautakunta tunnistivat tämän tarpeen jo 1990-luvulla, jolloin Johanneksen puistoon teetettiin ensimmäinen tekojääratasuunnitelma asukasryhdistysten ja koulujen toiveiden mukaisesti. Silloin ei kuitenkaan päästy sopuun huoltorakennuksen sijoittamisesta ja hanke pantiin jäihin. Uusi yritys tehtiin 2000-luvun alussa, jolloin lii-

kuntatoimen investointien taloussuunnitelmaan hyväksyttiin 1,2 miljoonaa euroa vuodelle 2011 Johanneksen kentän tekojääkentän ja sen huoltorakennuksen toteuttamiseksi.

Vuosina 1888–1891 rakennetun ruotsalaisen arkkitehti Adolf Emil Melanderin suunnittelema JohanneksenkirKKo vihittiin käyttöön 13.12.1891. Kirkkoa ympäröivän puiston suunnitteli silloinen kaupunginpuutarhuri Svante Olsson. Johanneksen kenttä valmistui vuonna 1909 ja muu puisto vuonna 1914. Johanneksen puisto ja sillä sijaitseva kenttä kuuluvat RKY-alueeseen (valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö), joka sitten johti hankkeen siirtämiseen Tehtaanpuistoon. Kaupunkisuunnittelu ja kaupunginmuseo halusivat säilyttää JohanneksenkirKKon miljöön nykyisellään, joten kentän laajennusta tai tekonurmea ei hyväksytty.

Tehtaanpuistoa hallitseva, sen länsipäässä sijaitseva Lars Sonckin suunnittelema Mikael Agricolan kirKKo ja siihen liittyvä seurakuntatalo valmistuivat vuonna 1935. Kiinteistölautakunta teetti vuonna 1933 Tehtaanpuiston järjestelyehdotuksen, jonka laati arkkitehti Birger Brunila. Hän suunnitteli puiston itäpähän 49 x 90 metrin pesäpallokentän joka sitten toteutettiin 1930-luvun loppupuolella. Kenttä säilyi lähes alkuperäisessä tilassaan aina vuoteen 2017, jolloin nykyinen kumirouhepintainen tekonurmi jalkapallokenttä rakennettiin.

Liikuntaviraston talousarvioesityksessä vuodelle 2016 mainittiin, että Tehtaanpuiston kentän alle asennettaisiin jäädytysputket, vaikka kaupungin taloustilanteen vuoksi tekojäärataa ei vielä toteutettaisi. Kun kenttä rakennettiin, niin putkia ei kuitenkaan kustannussyistä asennettu. Näin ollen tekojään toteuttaminen Tehtaanpuiston kentälle tulisi kalliiksi. Tekonurmimaton katteena toimiva kumirouhe pitäisi imuroida pois, matto leikata liikuteltavan kokoisiksi paloiksi ja poistaa se, asentaa putket hiekan alle, liimata matto uudelleen paikalleen sekä kattaa se kumirouheella. Liikuntapaikkapalvelulla on huonoja kokemuksia uudelleen asennetuista tekonurmimatoista, esimerkiksi Tapulikaupungin liikuntapuistosta, sillä niiden saumoja ei ole saatu tasaisiksi, joten kenttien laatu ja käyttäjäturvallisuus ovat heikentyneet. Kumirouhepintainen tekonurmi on vielä melkoinen ylimääräinen eriste hiekalla peitettyjen jäädytysputkien päällä, joten kumirouhetekonurmien jäädytys on hankalaa.

Paljon edullisempi vaihtoehto tekojääkentän toteuttamiseksi kanta kaupungin alueelle olisi palata alkuperäiseen suunnitelmaan ja tehdä se Johanneksen puistoon, jonne se voitaisiin nyt toteuttaa nykyisen puistosuunnitelman mukaisesti hiekkapintaisena ja halutun muotoisena. Jäädytysputkisto voitaisiin peittää hiekan alle ja kenttä voitaisiin jäädyttää talvisin tuomalla kentälle kaksi konttia kolmeksi kuukaudeksi, toinen

jäädytyslaitteistoa ja toinen jäänhoitokonetta varten. Ratkaisu olisi Tehtaanpuistoa edullisempi sekä rakennus- että käyttökustannuksiltaan kun ylimääräistä eristekerrosta ei olisi jäädytystä haittaamassa, lisäksi kenttä sijaitsee vanhassa Punanotkon painaumassa Punavuorten kalliolla olevan kirkon varjossa. Tekojään toteuttaminen Johanneksen kentälle jättäisi Tehtaanpuiston jalkapalloteknurmen hyvään kuntoon sekä lisäisi merkittävästi liikuntamahdollisuuksia kantakaupungissa.

Tekojääradan rakentaminen pidentää useimpina talvina huomattavasti luistelukautta Helsingin ilmasto-olosuhteissa ja parantaa muutenkin jääliikunnan olosuhteita. Liikuntaolosuhteiden parantaminen lisää liikunnan määrää ja sillä on sitä kautta myönteisiä kansanterveydellisiä vaikutuksia lähialueilla laajemminkin.

Jotta hanke olisi mahdollinen, sille tulisi olla varattuna riittävät määrärahat suunnittelun aloittamista varten. Suunnittelun yhteydessä selvitetään myös tarkemmin Johanneksen ja vaihtoehtoisesti Tehtaanpuiston tekojääradan rakentamisen kustannukset.

Tehtaanpuistoon ehdotetun tekojään kustannuksia ei ole huomioitu liikuntapalvelujen vuoden 2019 käyttötalouden talousarviossa eikä liikuntapuistojen rakentamiseen varatussa investointiohjelmassa. Aloitetta perustellaan tekojään kovalla kysynnällä kantakaupungin alueella. Tekojääratojen määrän kasvu edellyttää myös jäähoidokoneiden hankintojen lisäystä.

Helsingissä on tällä hetkellä 7 tekojäärataa: Kallio, Kontula, Käpylä, Lassila, Oulunkylä, Pukinmäki ja Rautatientori. Laajasalon liikuntapuistoon valmistuu loppuvuodesta 2018 uusi kaukalon kokoinen tekojäärata. Kantakaupungin tekojäätilanne helpottuu osittain syksyllä 2019, kun Jätkäsaaren rakennettavaan liikuntapuistoon valmistuu iso, jalkapallokentän (64 x 100 m) kokoinen tekojäärata, jonka käyttökustannukset on huomioitu liikuntapalvelujen taloussuunnitelmassa.

Liikuntavirasto teetti vuonna 2017 selvityksen liikuntapaikkojen saavutettavuudesta ja tulevien liikuntapaikkojen optimaalisista sijainneista pitkän aikavälin tarkastelussa. Saavutettavuus- ja sijaintioptimointitarkastelut toteutettiin tekojääkentille ja neljälle muulle eri liikuntapaikkatyypille. Selvityksestä kävi ilmi, että Jätkäsaaren liikuntapuistoon suunniteltu tekojääkenttä parantaa saavutettavuutta etenkin tulevaisuuden väestöennuste huomioiden. Selvityksessä tekojääkenttäverkoston optimaalisimmat sijainnit uusille tekojääkentille sijaitsevat Herttoniemessä, Östersundomissa, Vuosaaressa ja Haagan/Ruskeasuon alueilla. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on ottanut selvityksen tulokset huomioon ja ryhtynyt edistämään liikuntapaikkojen rakentamisohjelman yhteydessä tekojääkenttää Laajasalo-Herttoniemi alueelle ja Vuosaaren alueelle.

28.11.2018

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala toteuttaa laajemman koko toimialan palveluverkkoa koskevan selvityksen, Kulttuurin ja vapaa-ajan olosuh-
teiden suunnitteluperiaatteet.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi

§ 401

Valtuutettu Mai Kivelän aloite retkeilyreittien merkitsemisestä

HEL 2018-004199 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Mai Kivelän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mai Kivelä ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää retkeilyreittien parempaa merkitsemistä ja konkreettisenä toimena suunnittelee uuden merkityn patikointireitin Sipoonkorven kansallispuistoon. Reitin lähtöpisteeksi ehdotetaan esim. Vuosaaren metroasemaa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus on saanut aloitteen johdosta kaupunkiympäristölautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunnot.

Helsingin kaupunki edistää luonto- ja virkistyskokemuksia kehittämällä ja ylläpitämällä monipuolisia virkistyspalveluja. Luontopolut ovat erittäin suosittuja ja niitä on toteutettu tasaisesti koko kaupunkiin. Suurin osa laajoista viheralueista on helposti saavutettavissa ja niistä löytyy tietoa. Helsingin luonnosta on tehty muun muassa esitesarja kolmella kielellä. Kaupungin nettisivuilta löytyy tietoa eri kohteista. Vihreät sylit -sivustol-

ta saa tietoa puistoista ja luontoalueista sekä niiden palveluista. Uusi nettisovellus Citynature tarjoaa myös monipuolista tietoa.

Useimmalla Helsingin luonnonsuojelualueella on info- ja kohdetauluja sekä merkittjä reittejä suojelualueen sisällä. Tietoa luonnonsuojelualueista saa kaupungin nettisivuilta ja karttapalvelusta.

Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalveluissa on viime vuosina panostettu retkeilyinfrastruktuurin kehittämiseen Urban Outdoors -hankkeessa sekä Helsingin ja Tallinnan yhteisessä kaupunkiluontokohdeiden tunnettavuutta ja saavutettavuutta edistävässä, EU-rahoitteisessa Nattours-hankkeessa. Nattours-hankkeen aikana on mm. parannettu Vanhankaupunginlahden opasteita ja luontopolkurakenteita sekä luotu kymmeneen kaupunkiluontokohteeseen mobiilisti toimivat nettisivut luontopolkureittiehdotuksineen.

Sipoonkorpi on Metsähallituksen ylläpitämä kansallispuisto, jonne johdetaan sen lähialueilta ja reunoilta useita opastettuja reittejä eri suunnista. Alueen pohjoisosassa sijaitsevat kahden reitin lähtöpisteet Källängenisissä ja Byabäckenissa, joissa on pysäköintialueet kansallispuiston kävijöille. Eteläosan reitti lähtee Vantaan Sotungista, jossa myös on pysäköintialue Flatbergetissä Tasakalliontien alussa. Alueen keskiosassa Bakunkärin lähtöpiste sijaitsee Helsingin kaupungin alueella Knutersintien varressa, noin kilometrin päässä Landbon asuinalueesta. Itäkeskuksesta Landbohon kulkevalla bussilla 93(K) pääsee lähelle reitin lähtöpaikkaa, ja alueella on myös vierailijoiden käyttöön tarkoitettu pysäköintialue.

Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan todennut, että Sipoonkorven kansallispuiston saavutettavuutta tulee edistää. Kaupunkiympäristön toimiala tekee yhteistyötä metsähallituksen kanssa Sipoonkorven kehittämiseksi paremmin helsinkiläisiä palvelevaksi luontokohteeksi. Tällä hetkellä tutkitaan, onko Sipoonkorven kansallispuistoa palvelevaa pysäköintiä mahdollista järjestää Ultunan alueella Landbon asuinalueen pohjoispuolella. Myös Vantaan kaupunki kehittää Sipoonkorven kansallispuiston saavutettavuutta.

Östersundomin yhteisessä yleiskaavaehdotuksessa Ultunaan on osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen alue, jolle voidaan sijoittaa muun muassa Sipoonkorven kansallispuistoon liittyviä toimintoja, palveluita, rakennuksia ja rakenteita. Sipoonkorven saavutettavuus julkista liikennettä käyttäen on otettu huomioon yleiskaavaehdotuksessa.

Östersundomin yhteisen yleiskaavatyön yhteydessä alueelle on laadittu tavoitteellinen viher- ja virkistysverkkosuunnitelma. Suunnitelmassa on osoitettu Östersundomin alueen keskeinen virkistysreitistö. Tavoite on

luoda yhtenäiset ja laadukkaat yhteydet mm. Vuosaaren ulkoilupuiston ja Sipoonkorven kansallispuiston välillä.

Vuosaaren ja Sipoonkorven välillä ei tällä hetkellä ole rakennettuja ulkoilureittejä. Vuosaaren metroasemalta pääsee kävellen Knutersintieltä lähtevän reitin lähtöpaikkaan kevyen liikenteen väyliä ja ulkoiluteitä pitkin, jolloin kävelymatkaa kertyy noin 12 kilometriä. Tällä reitillä aloitteessa esitetty pääsy luontoon ei kuitenkaan suoraan toteudu, koska reitti kulkee suuren osan matkasta vanhan Porvoon tien varressa kulkevaa kevyen liikenteen väylää pitkin.

Pyöräillen Vuosaaren metroasemalta pääsee Sipoonkorven kansallispuistoon noin 40 minuutissa Mustavuoren, Salmenkallion ja Länsi-Salmen kautta. Tällä hetkellä reittiä ei ole merkitty maastoon opastettuna vaellus/kevyenliikenteen yhteytenä. Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan todennut, että aloitteessa esitetty opastekylttimekkintöjen toteuttaminen kyseiselle välille on sekä kannatettavaa että teknisesti ja taloudellisesti verrattain yksinkertaista. Opastekokonaisuuden kehittäminen edellyttää tiivistä sidosryhmytyötä ja resursointia, koska reitti kulkee myös yksityisten maanomistajien maa-alueiden läpi.

Myös kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on lausunnossaan huomauttanut, että useiden eri maanomistajien maa-alueiden läpi kulkevan, pitkän luontoreitin toteuttaminen vaatii huolellista suunnittelua ja kaikkien osapuolten kanssa käytäviä neuvotteluja. Sipoonkorven kansallispuiston ylläpidosta ja kehittämisestä vastaavalla Metsähallituksella on omat suunnitelmansa kansallispuiston reittien kehittämisestä. Opastetun ja maastoon merkityn kulkureitin johtaminen yksityisessä omistuksessa olevien maa-alueiden läpi edellyttää sopimusta jokaisen maanomistajan kanssa. Myös reitin vaatimista rakenteista ja niiden kunnossapidosta sekä opasteista on sovittava tarkasti.

Aiempien vastaavien reittien (esim. Reitti 2000, joka kulkee Keskuspuistosta Helsingin, Vantaan ja Espoon kaupunkien alueella Luukin kautta Nuuksioon) kohdalla suunnittelu, neuvottelut, sopimusten teko ja reitin toteuttaminen on vaatinut paljon aikaa ja resursseja. Useilta maanomistajilta on saatu reitistä ja sen käytöstä kielteistä palautetta, eivätkä kaikki maanomistajat ole enää halukkaita siihen, että opastettu reitti johdetaan heidän alueidensa läpi.

Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan lisäksi muistuttanut, että mahdollisten uusien reittien suunnittelussa ja merkitsemisessä on huolehdittava siitä, ettei alueen suojelu- ja Natura-arvoja merkittävästi heikennetä tai Östersundomin yleiskaavaehdotuksen mukaisista tavoitteista poiketa.

Kaupunginhallitus edellytti retkeilyreittien selvittämistä kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon sisältyvän toimialan alustavan kartoituksen mukaisesti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 748

HEL 2018-004199 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mai Kivelän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Kaupunginhallitus edellytti retkeilyreittien selvittämistä kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon sisältyvän toimialan alustavan kartoituksen mukaisesti.

Käsittely

19.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Lisätään päätösehdotukseen:

”Kaupunginhallitus edellyttää retkeilyreittien selvittämistä kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon sisältyvän toimialan alustavan kartoituksen mukaisesti.”

Kannattaja: Otso Kivekäs

28.11.2018

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Anna Vuorjoen vastahdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 23.10.2018 § 501

HEL 2018-004199 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki edistää monipuolisten luonto- ja virkistyskokemusten kehittämistä ja ylläpitämistä virkistyspalveluita tarjoamalla. Luontopolut ovat erittäin suosittuja ja niitä on toteutettu tasaisesti koko Helsinkiin. Suurin osa laajoista viheralueista on helposti saavutettavissa ja niistä löytyy tietoa. Helsingin luonnosta on tehty muun muassa esite-sarja kolmella eri kielellä. Helsingin kaupungin nettisivuilta löytyy tietoa eri kohteista. Vihreät sylit- sivustolta saa tietoa puistoista ja luonto-alueista sekä niiden palveluista. Uusi nettisovellus Citynature tarjoaa myös monipuolista tietoa.

Useimmalla Helsingin luonnonsuojelualueella on infotauluja, kohdetauluja ja merkittyjä reittejä suojelualueen sisällä. Tietoa luonnonsuojelu-alueista saa myös kaupungin nettisivuilta ja karttapalvelusta.

Helsingin kaupungin ympäristöpalveluissa on viime vuosina panostettu retkeilyinfrastruktuurin kehittämiseen Urban Outdoors -hankkeessa sekä Helsingin ja Tallinnan yhteisessä kaupunkiluontokohteiden tunnetta- vuutta ja saavutettavuutta edistävässä, EU-rahoitteisessa Nattours - hankkeessa. Nattours -hankkeen aikana on muun muassa parannettu Vanhankaupunginlahden opasteita, luontopolkurakenteita sekä luotu kymmeneen kaupunkiluontokohteeseen mobiilisti toimivat nettisivut luontopolkureittiehdotuksineen.

Östersundomin yhteisessä yleiskaavaehdotuksessa Ultunaan on osoi- tettu urheilu- ja virkistyspalvelujen alue, jolle voidaan sijoittaa muun muassa Sipoonkorven kansallispuistoon liittyviä toimintoja, palveluita,

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

rakennuksia ja rakenteita. Sipoonkorven saavutettavuus julkista liikennettä käyttäen on otettu huomioon yleiskaavaehdotuksessa.

Östersundomin yhteisen yleiskaavatyön yhteydessä on laadittu alueelle tavoitteellinen viher- ja virkistysverkkosuunnitelma. Suunnitelmassa on osoitettu Östersundomin alueen keskeinen virkistysreitistö. Tavoite on luoda yhtenäiset ja laadukkaat yhteydet muun muassa Vuosaaren ulkoilupuiston ja Sipoonkorven kansallispuiston välillä.

Sipoonkorven kansallispuiston saavutettavuutta tulee edistää. Kasvavien kävijämäärien myötä myös käyttöaste nousee. Esimerkiksi pysäköinnin tarpeet tulee ottaa huomioon. Helsingin alueella sijaitsee Knutersin lähtöpiste noin kilometrin päässä Landbon asuinalueesta. Itäkeskuksesta Landbohon kulkevalla bussilla 93(K) pääsee lähelle tämän reitin lähtöpaikkaa. Alueella on myös pysäköintialue. Kaupunkiympäristön toimiala tekee yhteistyötä metsähallituksen kanssa Sipoonkorven kehittämiseksi paremmin helsinkiläisiä palvelevaksi luontokohteeksi. Tällä hetkellä tutkitaan, onko Sipoonkorven kansallispuistoa palvelevaa pysäköintiä mahdollista järjestää Ultunan alueella. Myös Vantaan kaupunki kehittää Sipoonkorven kansallispuiston saavutettavuutta. Vantaa on valinnut Kuusijärven alueen keskeiseksi yhteyskohdaksi Sipoonkorven kansallispuistoon.

Sipoonkorven kansallispuistoon pyöräilee Vuosaaren metroasemalta noin 40 minuutissa Mustavuoren, Salmenkallion ja Länsi-Salmen kautta. Tällä hetkellä reittiä ei ole merkitty maastoon ohjeistettuna vaelus/kevyenliikenteen yhteytenä. Valtuustoaloitteessa esitetty, varsinkin pyöräilijöitä palvelevien opastekylttimekintöjen toteuttaminen kyseiselle välille on kannatettavaa sekä teknisesti ja taloudellisesti verrattain yksikertainen toteuttaa. Tämän tyyppisen opastekokonaisuuden kehittäminen edellyttää tiivistä sidosryhmätyötä ja resursointia, koska reitti kulkisi myös yksityisten maanomistajien maa-alueiden läpi. Kaupunkiympäristö toimialalla on valmius edistää opastamista yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

Mahdollisten uusien reittien suunnittelussa ja merkitsemisessä on huolehdittava, ettei merkittävästi heikennetä alueen suojelu- ja Natura-arvoja tai poiketa Östersundomin yleiskaavaehdotuksen mukaisista tavoitteista.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi
Heidi Koponen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 43952

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

heidi.s.koponen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 02.10.2018 § 188

HEL 2018-004199 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Mai Kivelän aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki selvittää retkeilyreittien parempaa merkitsemistä ja suunnittelee uuden merkityn patikointireitin Sipoonkorven kansallispuistoon. Reitti voisi esimerkiksi lähteä Vuosaaresta, jolloin se voisi yhdistää Sipoonkorven kansallispuiston metromaisemaan sekä merelle ja saaristoon.

Vuosaaren ja Sipoonkorven kansallispuiston välillä ei ole rakennettuja ulkoilureittejä. Vuosaaren asuinalueen ja kansallispuiston välissä on yksityisessä maanomistuksessa olevia maa-alueita. Merkityn reitin suunnittelu vaatii laajamittaista yhteistyötä Metsähallituksen, kaupunkiympäristön toimialan sekä liikuntapalveluiden kesken.

Läntisessä Sipoossa sijaitseva Sipoonkorpi on Metsähallituksen ylläpitämä kansallispuisto, jonne johtaa sen lähialueilta ja reunoilta useita opastettuja reittejä eri suunnista. Alueen pohjoisosassa sijaitsevat kahden reitin lähtöpisteet Källängenissä ja Byabäckenissa, joissa on myös pysäköintialueet kansallispuiston kävijöille. Nämä molemmat lähtöpisteet sijaitsevat Vantaan kaupungin alueella Länsitien varressa. Alueen keskiosassa Bakunkärrin lähtöpiste sijaitsee Helsingin alueella Knutersintien varressa. Kansallispuiston eteläosan reitti lähtee Vantaan Sotungista, jossa myös on pysäköintialue Flatbergetissä Tasakalliontien alussa.

Helsingin alueella sijaitsee Knutersin lähtöpiste, noin kilometrin päässä Landbon asuinalueesta. Itäkeskuksesta Landbohon kulkevalla bussilla 93(K) pääsee lähelle tämän reitin lähtöpaikkaa. Alueella on myös vierailijoiden käyttöön tarkoitettu pysäköintialue.

Tällä hetkellä Vuosaaren metroasemalta pystyy jalkaisin kulkemaan Sipoonkorven kansallispuiston Knutersista lähtevän reitin lähtöpaikkaan kevyen liikenteen väyliä, ulkoiluteitä sekä lyhyen matkan soratietä pitkin, jolloin kävelymatkaa kertyy noin 12 kilometriä. Tällä reitillä aloitteessa esitetty pääsy luontoon ei kuitenkaan suoraan toteudu, koska suurimman osan matkasta reitti kulkee vanhan Porvoon tien varressa kulkevaa kevyen liikenteen väylää pitkin.

Vaihtoehtoisena mahdollisuutena olisi ohjata reitti kulkemaan Mustavuoren kautta olemassa olevia ulkoiluteitä pitkin ulkoilupalveluiden hallinnoimalle Talosaaren ulkoilualueelle. Tällä erilaisten metsä- ja luontoalueiden läpi kulkevalla reitillä matkaa Vuosaaren metroasemalta Talosaareen kertyy reilut 8 kilometriä. Talosaaren alueelta ei kuitenkaan tällä hetkellä ole olemassa kulkureittiä Sipoonkorven alueelle, eikä sitä ole mahdollista toteuttaa nopealla aikataululla välissä olevien useiden yksityisessä omistuksessa olevien maa-alueiden takia.

Pitkän metsä- ja muiden luontoalueiden, sekä useiden eri maanomistajien maa-alueiden läpi kulkevan, reitin toteuttaminen vaatii huolellista suunnittelua ja kaikkien eri osapuolien kanssa käytäviä neuvotteluja. Sipoonkorven kansallispuiston ylläpidosta ja kehittämisestä vastaavalla Metsähallituksella on omat kehittämissuunnitelmansa kansallispuiston reittien ja sisääntulosuuntien reittien kehittämisestä. Opastetun ja maastoon merkityn kulkureitin johtaminen yksityisessä omistuksessa olevien maa-alueiden läpi vaatii, että jokaisen maanomistajan kanssa tulee tehdä sopimus oikeudesta ohjata reitti kulkemaan heidän maa-alueidensa läpi. Myös kaikista reitin vaatimista rakenteista ja niiden kunnossapidosta sekä opasteista on sovittava tarkasti jokaisen maanomistajan kanssa erikseen.

Aiempien vastaavien reittien, kuten reitin 2000, joka kulkee Helsingin Keskuspuistosta Helsingin, Vantaan ja Espoon kaupunkien alueella Luukin kautta Nuuksioon, kohdalla suunnittelu, neuvottelut, sopimusten teko ja reitin toteuttaminen vei paljon aikaa sekä vaatii resursseja. Useilta maanomistajilta on myös tullut negatiivista palautetta reitistä ja sen käytöstä, eivätkä kaikki maanomistajat enää ole halukkaita siihen, että yleinen, opastettu reitti johdetaan heidän alueidensa läpi. Näin ollessa tällaisen hankkeen toteutukseen tulee varata riittävästi aikaa ja resursseja niin suunnitteluun kuin toteutukseenkin.

Lautakunta suhtautuu positiivisesti aloitteeseen ja kannattaa retkeilyreittien selvittämistä.

Käsittely

02.10.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti käsitellä viidennen esityksen kokouksen neljäntenä asiana.

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään lausunnon loppuun:

"Lautakunta suhtautuu positiivisesti aloitteeseen ja kannattaa retkeilyreittien selvittämistä."

28.11.2018

Kannattaja: Mari Holopainen

Lautakunta hyväksyi Sami Muttilaisen vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi

§ 402

Valtuutettu Mia Nygårdin aloite kunto- ja harjoitteluportaista Lauttasaareen

HEL 2018-004925 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta asia jätettiin pöydälle kaupunginvaltuuston 16.1.2019 pidettävään kokoukseen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mia Nygårdin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mia Nygård ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan kunto- ja harjoitteluportaiden rakentamista Lauttasaareen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan sekä kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoihin ja toteaa, että kuntoiluportaita on tällä hetkellä kaupunkiympäristön toimialan hallinnoimalla alueella Malminkartanossa sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan hallinnoimalla alueella Paloheinässä. Paloheinän portaiden saaman julkisuuden myötä kaupungille on tullut useita ehdotuksia kuntoportaiden rakentamiseksi eri kaupunginosiin.

Paloheinän kuntoiluportaat valmistuivat lokakuussa 2017 ja saavuttivat heti suuren suosion. Portaisiin asetetut laskurit mittasivat 6.10.–6.12.2017 välisenä aikana yhteensä 186 862 nousua. Paloheinän portaiden suuri käyttäjämäärä on osoittanut, että oikein sijoitettuna ne muodostavat oivan liikuntapaikan. Paloheinän portaat (254 askelmaa)

ovat matalammat kuin Malminkartanon (426 askelmaa), mutta ne suunniteltiin leveämmiksi, jotta niissä mahtuu helposti liikkumaan samankaltaisesti ylös- ja alaspäin. Paloheinän portaiden toteutus maksoi noin 180 000 euroa.

Lauttasaaren kuntoiluportaita on ehdotettu rakennettavaksi nykyisen urheilupuiston yhteyteen urheilukenttäalueen länsipuolella sijaitsevaan rinteeseen. Paikalla kasvaa luonnontilaisen kaltaista kaupunkimetsää. 27 metriä merenpinnan yläpuolella sijaitsevalta mäen korkeimmalta kohdalta aukeaa näkymä merelle ja Helsingin keskustaan. Portaille saavutettava korkeusero on noin 20 metriä, joten Paloheinän tai Malminkartanon kokoisten portaiden rakentaminen ehdotettuun paikkaan ei ole mahdollista.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan kuntoiluportaiden suunnittelussa tulisi huomioida laajempi kokonaisuus, johon portaat sijoittuvat. Paloheinän portaat ovat osa ulkoilureittiverkostoa, jolloin portaiden kiipeämisen jälkeen voi jatkaa kuntoilua eteenpäin ulkoilureitillä tai palata takaisin alas, joko portaita pitkin tai vieressä kulkevaa ulkoilureittiä pitkin. Mikäli portaita ei rakenneta valmiina olevan ulkoilureitin viereen, portaista tulee rakentaa tarpeeksi leveät, jotta niitä ylös nouseva ulkoilija voi turvallisesti kohdata alas laskeutuvan ulkoilijan.

Kaupunkiympäristön toimiala on tänä vuonna käynnistänyt yhteistyössä liikuntapalvelujen kanssa koko kaupungin kattavan kuntoiluportasselvityksen. Selvityksessä tarkastellaan kuntoiluportaiden sijoittumista koko kaupungin alueella, jotta palveluverkko olisi mahdollisimman tasapuolinen ja kattava. Samassa yhteydessä selvitetään kohteiden toteutusedellytyksiä. Selvityksessä esitetään kuntoiluportaiden verkostosuunnitelma, periaatteelliset rakenne- ja materiaalivaihtoehdot sekä alustavat toteutuksen, ylläpidon ja valaistuksen kustannukset.

Kartoituksessa huomioidaan kaupungin tietoon tulleet asukastoiveet, ja niiden toteuttamismahdollisuuksia tarkastellaan selvityksen yhteydessä. Myös Lauttasaaren urheilupuisto on mukana tässä kartoituksessa. Selvityksen on määrä valmistua vuoden 2018 aikana.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mia Nygårdin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 715

HEL 2018-004925 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mia Nygårdin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 09.10.2018 § 482

HEL 2018-004925 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tällä hetkellä juoksuportaita on kaupunkiympäristön toimialan hallinnoimalla alueella Malminkartanossa sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan hallinnoimalla alueella Paloheinässä.

Kuntoportaita on ehdotettu rakennettavaksi Lauttasaaren urheilupuiston yhteyteen urheilukenttäalueen länsipuolella sijaitsevaan rinteeseen. Ehdotetulla rakentamiskaikalla kasvaa luonnontilaisen kaltaista kaupunkimetsää. 27 metriä merenpinnan yläpuolella sijaitsevalta mäen korkeimmalta kohdalta aukeaa näkymä merelle ja Helsingin keskustaan.

Lauttasaaren kuntoportaille ehdotettua paikkaa on tarkasteltu alustavasti. Portaille saavutettava korkeusero on noin 20 metriä, joten esi-

merkiksi Paloheinässä sijaitsevien, kokoluokaltaan isojen portaiden rakentaminen ehdotettuun paikkaan ei ole mahdollista.

Kaupunkiympäristön toimiala on käynnistänyt koko kaupungin kattavan porrasselvityksen vuonna 2018 yhteistyössä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden kanssa. Selvityksessä tarkastellaan kuntoiluportaiden sijoittumista koko kaupungin alueella, jotta palveluverkko olisi mahdollisimman tasapuolinen ja kattava. Samassa yhteydessä selvitetään kohteiden toteutusedellytyksiä. Selvityksessä esitetään juoksuportaiden verkostosuunnitelma, periaatteelliset rakenne- ja materiaaliveitohdot sekä alustavat toteutuksen, ylläpidon ja valaistuksen kustannukset. Tarkastelussa on huomioitu kaupungin tietoon tulleet asukastoiveet; niiden toteuttamismahdollisuuksia tarkastellaan selvityksen yhteydessä. Myös Lauttasaaren urheilupuisto on mukana tässä kartoituksessa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön vs. toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Anu Lamminpää, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37258
anu.lamminpaa(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 19.06.2018 § 146

HEL 2018-004925 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimiala toteuttaa yhdessä liikunnan ulkoilupalveluiden kanssa selvityksen paikoista, jonne voisi rakentaa kuntoportaat. Selvityksen on määrä valmistua vuoden 2018 aikana. Kaupunkiympäristön toimialalla on vetovastuu selvitystyöstä.

Selvitystyössä on tarkoitus arvioida kokonaisvaltaisesti mahdolliset sijoituspaikat, huomioiden tavoitettavuus, ympäristö, kasvillisuus, kunnossapito jne. Selvityksessä sovitaan myös, mikä taho huolehtii portaiden kunnossapidosta. Vanhan virasto-organisaation aikaan kyseisen virasto jonka hallinnoimalle maa-alueelle rakennettiin, huolehti myös lähtökohtaisesti kunnossapidosta. Näin on toimittu Malminkartanon ja Paloheinän portaiden suhteen. Malminkartanon täyttömäki ja mäen huipulle johtavat portaat ovat kaupunkiympäristön toimialan hallinnoimia ja ylläpitämiä. Paloheinän ulkoilualue ja kuntoportaat ovat kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan hallinnoimalla alueella ja liikuntapalveluiden ylläpitämiä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Helsingissä on rakennettu kuntoportaat Malminkartanon ja Paloheinän täyttömäille. Paloheinän portaiden saaman julkisuuden myötä kaupungille on tullut useita ehdotuksia kuntoportaiden rakentamiseksi eri kaupunginosiin.

Malminkartanon portaissa on 426 askelmaa ja ne ovat pidemmät kuin Paloheinän portaat, Paloheinän portaissa on 254 askelmaa. Portaat Paloheinässä valmistuivat lokakuussa 2017 ja ne saavuttivat heti suuren suosion. Portaihin on asetettu laskurit joiden mukaan, portaissa mitattiin yhteensä 186 862 kpl nousua 6.10.–6.12.2017 välisenä aikana. Paloheinän portaiden asiakasmäärä on osoittanut, että oikein sijoitettuna ne muodostavat oivan liikuntapaikan. Portaat suunniteltiin leveämmiksi kuin Malminkartanon portaat, jotta portaissa mahtuu hyvin liikkumaan samanaikaisesti, niin ylös- kuin alaspäin. Kuntoportaiden toteutus maksoi lähes 180 000 euroa. Portaiden valaistus on suunniteltu toteutettavaksi vuoden 2018 aikana.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan portaiden suunnittelussa ja sijoituspaikan valinnassa tulisi huomioida laajempi kokonaisuus kuin vain portaiden rakentaminen. Liikunnan ylläpitämien Paloheinän portaat ovat osa ulkoilureittiverkostoa, jolloin portaiden kiipeämisen jälkeen voi jatkaa kuntoilua eteenpäin ulkoilureitillä tai palata takaisin alas, joko portaita pitkin tai vieressä olevaa ulkoilureittiä pitkin, jolloin portaista voi käyttää suurempi ihmismäärä samanaikaisesti.

Mikäli portaita ei rakenneta valmiina olevan ulkoilureitin viereen, tulee portaista rakentaa tarpeeksi leveät, jotta portaita ylös nouseva ulkoilija voi turvallisesti kohdata niitä alas laskeutuvan ulkoilijan.

Portaiden kunnossapito tulee myös huomioida suunnittelussa ja niiden kunnossapitoon tulee varata riittävä määräraha. Kunnossapidon määrittely määräytyy jo osittain portaiden materiaalivalinnalla. Paloheinän portaiden pääsääntöinen rakennusmateriaali on puu. Portaiden runko on metallia mutta itse porrasaskelmat ovat puuta, valinta tehtiin mm. esteettisistä syistä, puu soveltuu Paloheinän ulkoilualueen kokonaisuuteen. Puupinnan liukkauden torjunta on todella haastavaa, joten liikuntapalvelut linjasi jo portaiden materiaalivalinnan yhteydessä että portaita ei oteta talvikunnossapidon piiriin.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi

§ 403

Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite saamelaisten kansallispäivän viettämisestä kouluissa ja päiväkodeissa

HEL 2018-005563 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta asia jätettiin pöydälle kaupunginvaltuuston 16.1.2019 pidettävään kokoukseen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma ja 38 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki aloittaa valmistelut, jotta saamelaisten kansallispäivää vietetään kaikissa kaupungin kouluissa 6.2.2019 kansallispäivästä alkaen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että saamelaisten kansallispäivän vietto on yksi tapa noudattaa opetussuunnitelman perusteita ja tuoda esiin saamelaiskulttuurin merkitys Suomessa. Kasvatus- ja koulutuslautakunta on lausunnoissaan todennut miten tärkeää on, että saamelaisten kulttuuria ja asemaa alkuperäiskansana tuodaan päiväkodeissa ja kouluissa esiin.

Helsingissä toimii suomi-saame-kaksikielinen esi- ja perusopetuksen yhdysluokka, jonka toiminta sisältää kielenopetuksen lisäksi monipuolista saamelaiskulttuuriin perehtymistä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kannustaa kouluja ja päiväkoteja tutustumaan saamelaiskulttuuriin monialaisesti perinteisen kulttuurin, nykykulttuurin, historian, yhteiskuntatieteiden ja kielen näkökulmasta. Materiaalia ja tietoutta on hyvin saatavilla. Toimialalla panostetaan siihen, että saamelaisten kansallispäivänä ja muussa yhteydessä esille tuotu saamelaistietous on ajantasaista.

Helsingissä koulut ja päiväkodit määrittelevät itse vuosittain juhlat ja teemat, joihin painottavat toimintansa. Liputuspäivät huomioidaan luontevana osana opetusta, myös saamelaisten kansallispäivä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta on katsonut tärkeäksi, ettei saamelaiskulttuuriin tutustuminen rajoittuisi vain yhteen juhlapäivään, vaan että koulut ja päiväkodit voisivat yhdessä lasten kanssa paneutua teemaan ikäkaudelle ja opetusryhmälle sopivana ajankohtana.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on lausunnossaan samalla muistuttanut siitä, että ruotsinkielistä kulttuuria, maamme kaksikielisyyttä ja sen historiaa on samalla tavalla ja samoin perusteluin syytä tuoda esiin ja käsitellä eri koulutusasteilla. Ruotsalaisuuden päivä 6.11. voi antaa tälle luonnolliset puitteet, mutta tässäkin tapauksessa toimintaa ei kannata rajata vain yhteen juhlapäivään.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 716

HEL 2018-005563 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloitteen loppuun käsitellyksi.

28.11.2018

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 09.10.2018 § 210

HEL 2018-005563 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla pidetään tärkeänä, että saamelaiden kulttuuria ja asemaa alkuperäiskansana tuodaan päiväkodeissa ja kouluissa esiin. Saamelaisten kansallispäivän vietto 6.2. on yksi tapa noudattaa opetussuunnitelman perusteita ja tuoda esiin saamelaiskulttuurin merkitys Suomessa.

Helsingissä koulut ja päiväkodit määrittelevät itse vuosittain juhlat ja teemat joihin painottavat toimintansa. Liputuspäivät huomioidaan luontevana osana opetusta, myös Saamelaisten kansallispäivä.

Olisi tärkeää, ettei saamelaiskulttuuriin tutustuminen rajoittuisi yhteen juhlapäivään, vaan koulut ja päiväkodit voisivat yhdessä lasten kanssa paneutua teemaan ikäkaudelle ja opetusryhmälle sopivana ajankohtana.

Helsingissä toimii suomi-saame kaksikielinen esi- ja perusopetuksen yhdysluokka, jonka toiminta sisältää kielenopetuksen lisäksi monipuolista saamelaiskulttuuriin perehtymistä.

Yksiköitä kannustetaan tutustumaan saamelaiskulttuuriin monialaisesti perinteisen kulttuurin, nykykulttuurin, historian, yhteiskuntatieteiden ja kielen näkökulmasta. Materiaalia ja tietoutta on hyvin saatavilla. Panostetaan siihen, että saamelaisten kansallispäivänä ja muussa yhteydessä esille tuotu saamelaistietous on ajantasaista.

Samalla kun päätetään, että saamelaisten kansallispäivää huomioidaan kouluissa ja päiväkodeissa, muistutetaan siitä, että ruotsinkielistä kulttuuria, maamme kaksikielisyyttä ja sen historiaa samalla tavalla samoin perusteluin on syytä tuoda esiin ja käsitellä eri asteilla. Ruotsalaisuuden päivä 6.11. voi antaa luonnolliset puitteet tälle, mutta tässäkin tapauksessa ei kannata rajata toimintaa yhteen juhlapäivään.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Käsittely

09.10.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Martina Harms-Aalto: Samalla kun päätetään, että saamelaisten kansallispäivää huomioidaan kouluissa ja päiväkodeissa, muistutetaan siitä, että ruotsinkielistä kulttuuria, maamme kaksikielisyyttä ja sen historiaa samalla tavalla samoin perusteluin on syytä tuoda esiin ja käsitellä eri asteilla. Ruotsalaisuuden päivä 6.11 voi antaa luonnolliset puitteet tälle, mutta tässäkään tapauksessa ei kannata rajata toimintaa yhteen juhlapäivään.

Kannattaja: Ted Apter

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Samalla kun päätetään, että saamelaisten kansallispäivää huomioidaan kouluissa ja päiväkodeissa, muistutetaan siitä, että ruotsinkielistä kulttuuria, maamme kaksikielisyyttä ja sen historiaa samalla tavalla samoin perusteluin on syytä tuoda esiin ja käsitellä eri asteilla. Ruotsalaisuuden päivä 6.11 voi antaa luonnolliset puitteet tälle, mutta tässäkään tapauksessa ei kannata rajata toimintaa yhteen juhlapäivään.

Jaa-äännet: 1

Pia Pakarinen

Ei-äännet: 3

Ted Apter, Martina Harms-Aalto, Dani Niskanen

Tyhjä: 7

Ville Jalovaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Petra Malin, Abdirahim Mohamed

Poissa: 2

Fatim Diarra, Mirita Saxberg

Suoritettussa äänestyksessä Martina Harms-Aallon vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 3– 1. Tyhjää äänesti 7. Poissa 2.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Nina Onufriew, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42550
nina.onufriew(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 404

Valtuutettu Mirita Saxbergin aloite huumeiden tunnistuksesta osana ennaltaehkäisevää päihdetyötä

HEL 2018-006841 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta asia jätettiin pöydälle kaupunginvaltuuston 16.1.2019 pidettävään kokoukseen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mirita Saxbergin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mirita Saxberg ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että selvitetään mahdollisuudet toteuttaa huumeiden tunnistusta osana muuta päihdetyötä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että huumausainelain mukaan huumausaineen hallussapito on kielletty. Käsitteilylupa voidaan myöntää tieteelliseen tutkimukseen sekä lääkinnällisissä tarkoituksissa tapahtuvaan tutkimukseen, laadunvalvontatutkimukseen ja tuotekehittelyyn. Aloitteessa ehdotettuun päihdetyöhön liittyvään tunnistamispalveluun osallistuva henkilökunta tarvitsisi huumausainelain mukaisen käsitteilyluvan. Ehdotettu toiminta ei täytä käsitteilyluvan saamisen edellytyksiä.

Kaupunki ei voi nykyisen lainsäädännön puitteissa itsenäisesti aloittaa huumeiden tunnistusta osana päihdetyötä. Toiminnan aloittaminen edellyttäisi Suomessa toteutettua tutkimusta, toiminnallista yhteistyötä

poliisin kanssa sekä lainsäädännön selkeyttämistä. Huumeiden tunnistamispalvelun toteutukseen liittyvien kysymysten käsittelyä jatketaan eri toimijoiden kanssa tehtävän käyttöhuoneselvityksen yhteydessä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Saxberg Mirita Aloite Kvsto 13062018 1
- 2 Lausunto, Helsingin poliisilaitos, aloite huumeiden tunnistuksesta osana ehkäisevää päihdetyötä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 717

HEL 2018-006841 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mirita Saxbergin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 25.09.2018 § 239

HEL 2018-006841 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Mirita Saxbergin ym. valtuustoaloitteesta koskien huumausaineiden kemiallisia tunnistamispalveluja:

"Huumeiden tunnistamisen suurimpana haasteena lainsäädännön näkökulmasta on, että palvelun henkilökunta käsittelisi huumausaineita ja siihen pitäisi olla huumausainelain mukainen käsittelylupa. Tällä hetkellä käsittelylupan kriteerit ja niiden tulkinta on sellainen, ettei käsittelylupa vaikuta olevan mahdollista saada tähän tarkoitukseen edes tieteellisen tutkimuksen tekemisen kannalta.

Esimerkiksi Isossa-Britanniassa on tehty ainetunnistuksella täydennettyä terveysterveystoimintaa ilman huumausaineiden käsittelylupaa ja asia on ratkaistu niin, että poliisi on jollain tavalla toiminnassa mukana. Myös Suomessa on pohdittu keinoja soveltaa nykyistä lainsäädäntöä siten, että kerätyt anonyymit huumausainenyttöt takavarikoitaisiin poliisin toimesta ja poliisi toimittaisi ne laboratorioon.

Helsinki ei voi nykyisen lainsäädännön puitteissa itsenäisesti aloittaa huumeiden tunnistusta osana päihdetyötä. Toiminnan aloittaminen edellyttäisi Suomessa toteutettua tutkimusta, toiminnallista yhteistyötä poliisin kanssa sekä lainsäädännön selkeyttämistä. Huumeiden tunnistamispalvelun toteutukseen liittyvien kysymysten käsittelyä jatketaan eri toimijoiden kanssa syksyllä 2018 mahdollisesti tehtävän käyttöhuoneselvityksen yhteydessä."

Käsittely

25.09.2018 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystä siten, että lausunnon viimeisen kappaleen viimeinen virke muutetaan muotoon: "Huumeiden tunnistamispalvelun toteutukseen liittyvien kysymysten käsittelyä jatketaan eri toimijoiden kanssa syksyllä 2018 mahdollisesti tehtävän käyttöhuoneselvityksen yhteydessä."

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Poistetaan lausuntoesityksen viimeinen lause: "Huumeiden tunnistamispalvelun toteutukseen liittyvien kysymysten käsittelyä jatketaan eri toimijoiden kanssa syksyllä 2018 tehtävän käyttöhuoneselvityksen yhteydessä."

Jäsen Mari Rantasen vastaehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Ahto Apajalahti: Muutetaan lausunnon viimeisen kappaleen en-

simmäinen lause muotoon: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää aloitteen tavoitteita kannatettavina, mutta toteaa käsityksenään, että Helsinki ei voi nykyisen lainsäädännön puitteissa itsenäisesti aloittaa huumeiden tunnistusta osana päihdetyötä."

Kannattaja: jäsen Sandra Hagman

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Ahto Apajalahti)

Jaa-äännet: 9

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen, Matias Pajula, Karita Toijonen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Sandra Hagman

Tyhjä: 1

Mari Rantanen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjää 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Jäsen Mari Rantanen jätti lausunnosta seuraavan eriävän mielipiteen: "Nykyinen lainsäädäntö ei anna mahdollisuutta järjestää huumausaineiden tunnistustyötä eikä se ole yhteisten varojen vastuullisen käytön mukaista toimintaa. Kaupungin tulee noudattaa toiminnassaan tarkoin Suomen lakia ja sen vuoksi on mahdoton hyväksyä lautakunnan kirjausta siitä, että huumausaineiden tunnistamispalvelun toteutukseen liittyvien kysymysten selvittämistä jatkettaisiin edelleen."

11.09.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.11.2018

Asia/29

---

mikko.tamminen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 405

Kokouksessa jätetyt aloitteet

HEL 2018-012500, 2018-012501, 2018-012502, 2018-012503, 2018-012504

Päätös

Kaupunginvaltuuston päätösvaltaan kuuluvat aloitteet

- valtuutettu Dani Niskasen ym. aloite Helsingin juutalaisen seurakunnan turvallisuuden takaamisesta
- valtuutettu Emma Karin ym. aloite Vartiosaaren virkistyskäytön kehittämisestä
- valtuutettu Emma Karin ym. aloite perhetyön tuomisesta päiväkodeihin
- valtuutettu Emma Karin ym. aloite Helsingin niittyverkoston laajentamisesta

Kaupunginhallituksen päätösvaltaan kuuluvat aloitteet

- valtuutettu Hannu Oskalan ym. aloite Helsingin asuntotuotannon nopeuttamisesta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

28.11.2018

Ärende/1

§ 376

Namnupprop, laglighet och beslutsförhet

Beslut

Stadsfullmäktige konstaterade att sammanträdet var lagligen sammankallat och beslutsfört.

Namnupprop och förhinder

Ordföranden konstaterade att förhinder för detta sammanträde har anmälts av de ledamöter som är antecknade som frånvarande på närvarolistan och att de ersättare som framgår av listan har kallats i deras ställe.

Laglighet och beslutsförhet

Ordföranden konstaterade att stadsfullmäktiges sammanträde utlysts i den ordning kommunallagen och förvaltningsstadgan förutsätter. Enligt namnuppropet är minst två tredjedelar av ledamöterna närvarande. På grundval av det ovanstående konstaterade ordföranden att sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutsfört.

Bilagor

1 Läsnäololista

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige konstaterar vilka ledamöter som anmält förhinder och vilka ersättare som inträder i deras ställe, förrättar namnupprop och konstaterar att sammanträdet är lagligt och beslutsfört.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

§ 377

Val av protokolljusterare

Beslut

Ledamöterna Juha Hakola och Pilvi Torsti valdes till protokolljusterare med ledamöterna Marcus Rantala och Mari Rantanen som ersättare.

Behandling

På förslag av ordföranden valdes enhälligt ledamöterna Juha Hakola och Pilvi Torsti till protokolljusterare med ledamöterna Marcus Rantala och Mari Rantanen som ersättare.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige väljer två ledamöter till protokolljusterare och två ledamöter till ersättare för dessa.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

§ 378

Helsingfors stads budget för år 2019 och ekonomiplan för åren 2019–2021

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Beslut

Stadsfullmäktige godkände budget för år 2019 och ekonomiplan som anvisning för åren 2019–2021.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningsklämmor:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgeten för år 2019 att konsekvenserna av att kommundraget till hemvårdsstödet begränsas följs i stor utsträckning och att det utreds om frivilliga åtgärder som främjar sysselsättningen kan riktas till föräldrar som länge varit hemma. (Terhi Peltokorpi)

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag till Helsingfors stads budget för år 2019 och ekonomiplan för åren 2019–2021 att det utreds om det är möjligt att se till att tillräckligt med resurser reserveras för drogavvänjning så att de som behöver hjälp kan hjälpas utan onödigt dröjsmål. (Mika Ebeling)

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgetförslaget att man utreder möjligheterna att garantera tillräckliga resurser för utveckling av Varaamo och dess Helsingfors-app med öppen källkod samt de gemensamma komponenterna i systemen som stadskansliet administrerar på ett sätt som tjänar alla sektorer. (Petrus Pennanen)

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgetförslaget för 2019 och ekonomiplanen för 2019–2021 att staden utreder möjligheterna att rikta tillräckliga resurser för att stödja småbarnspedagogiken för barn under tre år i familjedagvården. (Mirita Saxberg)

Då fullmäktige godkänner budgeten för år 2019 förutsätter det, att det utreds om det är möjligt att allokera resurser till övervakningen av byggnads- och reparationsarbeten och till övervakningen i planeringskedet. (Laura Finne-Elonen)

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgeten för år 2019 och ekonomiplanen för åren 2019–2021 att staden utreder möjligheterna att påskynda gatuarbeten som leder till trafikstockningar

28.11.2018

genom att exempelvis skapa ekonomiska incitament för entreprenörerna om byggarbetena slutförs snabbare jämfört med målet i tidsplanen. (Atte Kaleva)

Stadsfullmäktige förutsätter att staden inom ramen för de befintliga anslagen utreder vilka korrigeringar som kan göras för att lösa problemen i HNS psykiatriska vårdkedja för barn och unga och i samarbetet mellan stadens egna social- och hälsovårdstjänster och elevvården. (Tuomas Rantanen)

Vid allokeringen av tilläggsresurser för hemvården utreds möjligheten att använda resurser för anställning av tilläggspersonal. Inom hemvården utreds möjligheten att fördela arbetsuppgifterna så att de äldre så mycket som möjligt besöks av samma anställda. (Sinikka Vepsä)

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgeten att det i syfte att garantera servicekvaliteten och en omfattande välfärd för helsingforsarna utreds om det är möjligt att inom ramen för budgeten säkerställa att de anställda i varje sektor har samma möjligheter att nå resultatpremier. (Sami Mutttilainen)

Behandling

Ordföranden konstaterade att behandlingen av Helsingfors stads budget för år 2019 och ekonomiplan för åren 2019–2021 fortsätter i enlighet med den handläggningsordning som godkändes vid sammanträdet 14.11.2018 och att diskussionen i ärendet har förklarats avslutad.

Motförslag inlämnat vid stadsfullmäktiges sammanträde 14.11.2018

Nuutti Hyttinen: Stadsfullmäktige beslutar godkänna budgeten för år 2019 med följande ändringar:

- Utgifterna i kultur- och fritidssektorn (4 10 01) minskas med 7 000 000 euro. Utgiftsminskningen hänförs till centrumbiblioteket Odes verksamhet.
- Utgifterna i social- och hälsovårdssektorn (5 10 01) höjs med 7 000 000 euro. Utgiftsökningen hänförs till hälsovårdstjänsterna, speciellt för förbättring av äldreomsorgen, hemvårdstjänsterna, närståendevårdarnas ställning och servicen för personer med funktionsnedsättning.

Understödd av: Mari Rantanen

Förslag till hemställningsklämmor inlämnade vid stadsfullmäktiges sammanträde 14.11.2018

28.11.2018

Terhi Peltokorpi: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgeten för år 2019 att konsekvenserna av att kommundragningen till hemvårdsstödet begränsas följs i stor utsträckning och att det utreds om frivilliga åtgärder som främjar sysselsättningen kan riktas till föräldrar som länge varit hemma.

Understödd av: Mika Ebeling

Mika Ebeling: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag till Helsingfors stads budget för år 2019 och ekonomiplan för åren 2019–2021 att det utreds om det är möjligt att se till att tillräckligt med resurser reserveras för drogavvänjning så att de som behöver hjälp kan hjälpas utan onödigt dröjsmål.

Understödd av: Paavo Väyrynen

Petrus Pennanen: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgetförslaget att man utreder möjligheterna att garantera tillräckliga resurser för utveckling av Varaamo och dess Helsingfors-app med öppen källkod samt de gemensamma komponenterna i systemen som stadskansliet administrerar på ett sätt som tjänar alla sektorer.

Understödd av: Mirita Saxberg

Mirita Saxberg: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgetförslaget för 2019 och ekonomiplanen för 2019–2021 att staden utreder möjligheterna att rikta tillräckliga resurser för att stödja småbarnspedagogiken för barn under tre år i familjedagvården.

Understödd av: Petrus Pennanen

Laura Finne-Elonen: Då fullmäktige godkänner budgeten för år 2019 förutsätter det, att det utreds om det är möjligt att allokera resurser till övervakningen av byggnads- och reparationsarbeten och till övervakningen i planeringsskedet.

Understödd av: Silja Borgarsdóttir Sandelin

Atte Kaleva: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgeten för år 2019 och ekonomiplanen för åren 2019–2021 att staden utreder möjligheterna att påskynda gatuarbeten som leder till trafikstockningar genom att exempelvis skapa ekonomiska incitament för entreprenörerna om byggarbetena slutförs snabbare jämfört med målet i tidsplanen.

Understödd av: Ulla-Marja Urho

Tuomas Rantanen: Stadsfullmäktige förutsätter att staden inom ramen för de befintliga anslagen utreder vilka korrigeringar som kan göras för att lösa problemen i HNS psykiatriska vårdkedja för barn och unga och i samarbetet mellan stadens egna social- och hälsovårdstjänster och elevvården.

Understödd av: Hannu Oskala

Sinikka Vepsä: Vid allokeringen av tilläggsresurser för hemvården utreds möjligheten att använda resurser för anställning av tilläggspersonal. Inom hemvården utreds möjligheten att fördela arbetsuppgifterna så att de äldre så mycket som möjligt besöks av samma anställda.
Understödd av: Sirpa Asko-Seljavaara

Sami Muttilainen: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgeten att det i syfte att garantera servicekvaliteten och en omfattande välfärd för helsingforsarna utreds om det är möjligt att inom ramen för budgeten säkerställa att de anställda i varje sektor har samma möjligheter att nå resultatpremier.
Understödd av: Dan Koivulaakso

Sirpa Asko-Seljavaara: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgeten för år 2019 att det utreds om det går att skaffa fler parkbänkar till friluftsområdena, eftersom det i staden finns mer än 100 000 av oss som är över 65 år gamla, för att inte tala om invånarna med funktionsnedsättning.
Understödd av: Petrus Pennanen

Omröstningsordning

Först togs ledamoten Nuutti Hyttinens motförslag upp till omröstning, varefter förslagen till hemställningsklämmor togs särskilt upp till omröstning.

1 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stadsstyrelsen

NEJ-förslag: Stadsfullmäktige beslutar godkänna budgeten för år 2019 med följande ändringar:

- Utgifterna i kultur- och fritidssektorn (4 10 01) minskas med 7 000 000 euro. Utgiftsminskningen hänförs till centrumbiblioteket Odes verksamhet.

- Utgifterna i social- och hälsovårdssektorn (5 10 01) höjs med 7 000 000 euro. Utgiftsökningen hänförs till hälsovårdstjänsterna, speciellt för förbättring av äldreomsorgen, hemvårdstjänsterna, närståendevårdarnas ställning och servicen för personer med funktionsnedsättning.

Ja-röster: 75

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinälouma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Kar-

huvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhainen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Nej-röster: 4

Pia Kopra, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Matias Turkkila

Frånvarande: 6

Alviina Alametsä, Harry Bogomoloff, Jasmin Hamid, Kaisa Hernberg, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Ledamöterna Alviina Alametsä och Harry Bogomoloff meddelade att deras avsikt hade varit att rösta ja.

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Nuutti Hyttinens motförslag.

Stadsfullmäktige beslutade därmed godkänna stadsstyrelsens förslag.

2 omröstningen

Ledamoten Terhi Peltokorpis förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgeten för år 2019 att konsekvenserna av att kommundraget till hemvårdsstödet begränsas följs i stor utsträckning och att det utreds om frivilliga åtgärder som främjar sysselsättningen kan riktas till föräldrar som länge varit hemma.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 82

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juhha Hakola, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari,

28.11.2018

Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moision, Sami Mutttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Frånvarande: 3

Jasmin Hamid, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Terhi Peltokorpis förslag till hemställningskläm.

3 omröstningen

Ledamoten Mika Ebelings förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag till Helsingfors stads budget för år 2019 och ekonomiplan för åren 2019–2021 att det utreds om det är möjligt att se till att tillräckligt med resurser reserveras för drogavvänjning så att de som behöver hjälp kan hjälpas utan onödigt dröjsmål.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 82

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juhha Hakola, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moision, Sami Mutttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen,

Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Frånvarande: 3

Jasmin Hamid, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Mika Ebelings förslag till hemställningskläm.

4 omröstningen

Ledamoten Petrus Pennanens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgetförslaget att man utreder möjligheterna att garantera tillräckliga resurser för utveckling av Varaamo och dess Helsingfors-app med öppen källkod samt de gemensamma komponenterna i systemen som stadskansliet administrerar på ett sätt som tjänar alla sektorer.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 83

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juhha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttillainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

28.11.2018

Frånvarande: 2
Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Petrus Pennanens förslag till hemställningskläm.

5 omröstningen

Ledamoten Mirita Saxbergs förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgetförslaget för 2019 och ekonomiplanen för 2019–2021 att staden utreder möjligheterna att rikta tillräckliga resurser för att stödja småbarnspedagogiken för barn under tre år i familjedagvården.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 83

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juhha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Frånvarande: 2
Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Mirita Saxbergs förslag till hemställningskläm.

6 omröstningen

Ledamoten Laura Finne-Elonens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Då fullmäktige godkänner budgeten för år 2019 förutsätter det, att det utreds om det är möjligt att allokera resurser till övervakningen av byggnads- och reparationsarbeten och till övervakningen i planeringsskedet.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 82

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljjavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juhha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhivaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Kivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Frånvarande: 3

Jussi Niinistö, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Laura Finne-Elonens förslag till hemställningskläm.

7 omröstningen

Ledamoten Atte Kalevas förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgeten för år 2019 och ekonomiplanen för åren 2019–2021 att staden utreder möjligheterna att påskynda gatuarbeten som leder till trafikstockningar genom att exempelvis skapa ekonomiska incitament för entreprenörer-

na om byggarbetena slutförs snabbare jämfört med målet i tidsplanen.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 82

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juhha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhivaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Frånvarande: 3

Jussi Niinistö, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Atte Kalevas förslag till hemställningskläm.

8 omröstningen

Ledamoten Tuomas Rantanens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att staden inom ramen för de befintliga anslagen utreder vilka korrigeringar som kan göras för att lösa problemen i HNS psykiatriska vårdkedja för barn och unga och i samarbetet mellan stadens egna social- och hälsovårdstjänster och elevvården.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 82

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Ju-

28.11.2018

ha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Mutttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Frånvarande: 3

Jussi Niinistö, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Tuomas Rantanens förslag till hemställningskläm.

9 omröstningen

Ledamoten Sinikka Vepsäs förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Vid allokeringen av tilläggsresurser för hemvården utreds möjligheten att använda resurser för anställning av tilläggspersonal. Inom hemvården utreds möjligheten att fördela arbetsuppgifterna så att de äldre så mycket som möjligt besöks av samma anställda.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 79

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Mutttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria

Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Frånvarande: 6

Katju Aro, Jussi Niinistö, Petrus Pennanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Sampo Terho

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Sinikka Vepsäs förslag till hemställningskläm.

10 omröstningen

Ledamoten Sami Muttilainens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgeten att det i syfte att garantera servicekvaliteten och en omfattande välfärd för helsingforsarna utreds om det är möjligt att inom ramen för budgeten säkerställa att de anställda i varje sektor har samma möjligheter att nå resultatpremier.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 82

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juhha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhivaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura

28.11.2018

Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Frånvarande: 3

Jussi Niinistö, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Sami Muttilainens förslag till hemställningskläm.

11 omröstningen

Ledamoten Sirpa Asko-Seljavaaras förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgeten för år 2019 att det utreds om det går att skaffa fler parkbänkar till fri-luftsområdena, eftersom det i staden finns mer än 100 000 av oss som är över 65 år gamla, för att inte tala om invånarna med funktionsnedsättning.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 30

Alviina Alametsä, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Mika Ebeling, Mari Holopainen, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaa-ra, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Otto Meri, Sami Muttilainen, Maria Ohisalo, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Mirita Saxberg, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Ozan Yanar

Blanka: 52

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Ted Apter, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinälouma, Kaisa Hernberg, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Atte Kaleva, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Abdurahim Mohamed, Elina Moisio, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Frånvarande: 3

Jussi Niinistö, Anni Sinnemäki, Sampo Terho

28.11.2018

Ärende/3

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Sirpa Asko-Seljavaaras förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Matti Malinen, budgetchef, telefon: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi
Mari Paananen, specialplanerare, telefon: 310 73043
mari.paananen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma vuosille 2019 – 2021 - Budget och ekonomiplan 2019-2021
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvioaloitteisiin, 29.10.2018
- 3 Henkilöstötoimikunnan lausunto Helsingin kaupungin talousarviosta vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelmasta vuosille 2019 - 2021
- 4 Henkilöstötoimikunnan lausunnon liite: JHL:n lausunto talousarvioehdotuksesta
- 5 Esittelijän tekniset muutokset sekä neuvottelutuloksen mukaiset muutokset vuoden 2019 talousarvioehdotukseen ja vuosien 2019–2021 taloussuunnitelmaehdotukseen
- 6 Budjettineuvottelujen lopputulos 26.10.2018

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Budgeten för år 2019 och ekonomiplanen för åren 2019–2021 ingår i bilaga 1. Svaren på ledamöternas budgetmotioner som behandlas i samband med budgeten ingår i bilaga 2.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Matti Malinen, budgetchef, telefon: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi
Mari Paananen, specialplanerare, telefon: 310 73043
mari.paananen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma vuosille 2019 – 2021 - Budget 2019 och ekonomiplan 2019 – 2021

- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvioaloitteisiin, 29.10.2018
- 3 Henkilöstötoimikunnan lausunto Helsingin kaupungin talousarviosta vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelmasta vuosille 2019 - 2021
- 4 Henkilöstötoimikunnan lausunnon liite: JHL:n lausunto talousarvioehdotuksesta
- 5 Esittelijän tekniset muutokset sekä neuvottelutuloksen mukaiset muutokset vuoden 2019 talousarvioehdotukseen ja vuosien 2019–2021 taloussuunnitelmaehdotukseen
- 6 Budjettineuvottelujen lopputulos 26.10.2018

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 14.11.2018 § 369

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Beslut

Stadsfullmäktige bordlade ärendet.

Behandling

14.11.2018 Bordlades

På förslag av ordföranden godkände stadsfullmäktige följande handläggningsordning:

I ärendet förs en diskussion på det här sammanträdet. Under diskussionen ska framställas de förslag som gäller budgeten för år 2019, ekonomiplanen för 2019–2021 och budgetmotionerna. Då diskussionen har avslutats avbryts handläggningen av ärendet och den fortsätter vid nästa sammanträde. Då förrättas de behövliga omröstningarna om motförslagen, förslagen om att förkasta ärendet och hemställningsklämmarna.

Ledamoten Katju Aro föreslog att ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att produktionsmålet i social- och hälsovårdssektorn stryks och finansieringen för sektorn ökas så att de långvariga problemen inom barnskyddet och hemvården blir lösta.

Förslaget om återremiss understöddes inte, varvid det förföll.

Ledamoten Nuutti Hyttinen understödd av ledamoten Mari Rantanen föreslog att stadsfullmäktige beslutar godkänna budgeten för år 2019

med följande ändringar:

- Utgifterna i kultur- och fritidssektorn (4 10 01) minskas med 7 000 000 euro. Utgiftsminskningen hänförs till centrumbiblioteket Odes verksamhet.
- Utgifterna i social- och hälsovårdssektorn (5 10 01) höjs med 7 000 000 euro. Utgiftsökningen hänförs till hälsovårdstjänsterna, speciellt för förbättring av äldreomsorgen, hemvårdstjänsterna, närstående-vårdarnas ställning och servicen för personer med funktionsnedsättning.

Ledamoten Terhi Peltokorpi understödd av ledamoten Mika Ebeling föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgeten för år 2019 att konsekvenserna av att kommundillägget till hemvårdsstödet begränsas följs i stor utsträckning och att det utreds om frivilliga åtgärder som främjar sysselsättningen kan riktas till föräldrar som länge varit hemma.

Ledamoten Mika Ebeling understödd av ledamoten Paavo Väyrynen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag till Helsingfors stads budget för år 2019 och ekonomiplan för åren 2019–2021 att det utreds om det är möjligt att se till att tillräckligt med resurser reserveras för drogavvänjning så att de som behöver hjälp kan hjälpas utan onödigt dröjsmål.

Ledamoten Petrus Pennanen understödd av ledamoten Mirita Saxberg föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgetförslaget att man utreder möjligheterna att garantera tillräckliga resurser för utveckling av Vaaramo och dess Helsingfors-app med öppen källkod samt de gemensamma komponenterna i systemen som stadskansliet administrerar på ett sätt som tjänar alla sektorer.

Ledamoten Mirita Saxberg understödd av ledamoten Petrus Pennanen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgetförslaget för 2019 och ekonomiplanen för 2019–2021 att staden utreder möjligheterna att rikta tillräckliga resurser för att stödja småbarnspedagogiken

för barn under tre år i familjedagvården.

Ledamoten Laura Finne-Elonen understödd av ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelin föreslog följande hemställningskläm:

Då fullmäktige godkänner budgeten för år 2019 förutsätter det, att det utreds om det är möjligt att allokera resurser till övervakningen av byggnads- och reparationsarbeten och till övervakningen i planeringskedet.

Ledamoten Atte Kaleva understödd av ledamoten Ulla-Marja Urho föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgeten för år 2019 och ekonomiplanen för åren 2019–2021 att staden utreder möjligheterna att påskynda gatuarbeten som leder till trafikstockningar genom att exempelvis skapa ekonomiska incitament för entreprenörerna om byggarbetena slutförs snabbare jämfört med målet i tidsplanen.

Ledamoten Tuomas Rantanen understödd av ledamoten Hannu Oskala föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att staden inom ramen för de befintliga anslagen utreder vilka korrigeringar som kan göras för att lösa problemen i HNS psykiatriska vårdkedja för barn och unga och i samarbetet mellan stadens egna social- och hälsovårdstjänster och elevvården.

Ledamoten Sinikka Vepsä understödd av ledamoten Sirpa Asko-Selja-vaara föreslog följande hemställningskläm:

Vid allokeringen av tilläggsresurser för hemvården utreds möjligheten att använda resurser för anställning av tilläggspersonal. Inom hemvården utreds möjligheten att fördela arbetsuppgifterna så att de äldre så mycket som möjligt besöks av samma anställda.

Ledamoten Sami Muttilainen understödd av ledamoten Dan Koivulaakso föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgeten att det i syfte att garantera servicekvaliteten och en omfattande välfärd för helsingforsarna utreds om det är möjligt att inom ramen för budgeten

28.11.2018

säkerställa att de anställda i varje sektor har samma möjligheter att nå resultatpremier.

Ledamoten Sirpa Asko-Seljavaara understödd av ledamoten Petrus Pennanen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av budgeten för år 2019 att det utreds om det går att skaffa fler parkbänkar till friluftsområdena, eftersom det i staden finns mer än 100 000 av oss som är över 65 år gamla, för att inte tala om invånarna med funktionsnedsättning.

Ordföranden konstaterade att diskussionen var avslutad och att handläggningen av ärendet fortsätter vid nästa sammanträde.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Matti Malinen, budgetchef, telefon: 310 36277

matti.malinen(a)hel.fi

Mari Paananen, specialplanerare, telefon: 310 73043

mari.paananen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 29.10.2018 § 667

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelman ohjeellisena vuosille 2019-2021.

Käsittely

29.10.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Asian aikana paikalla oli talousarviopäällikkö Matti Malinen.

Esittelijä muutti ehdotustaan seuraavasti:

- talousarvio (liite 1) muutetaan liitteen 5 mukaisesti
- talousarviovastauksissa (liite 2) huomioidaan neuvottelutuloksen keskeiset linjaukset
- liitteeksi 6 lisätään budjettineuvottelujen neuvottelutulos

28.11.2018

Ärende/3

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

11.10.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi
Mari Paananen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73043
mari.paananen(a)hel.fi

Keskushallinto Kaupunginkanslia Kansliapäällikkö 05.10.2018 § 203

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Kansliapäällikkö päätti hyväksyä ehdotukset kaupunginkanslian (talousarvioluku 140) ja kaupunginkanslian irtaimen omaisuuden perushankinnan (ta-kohta 8 05 01) vuoden 2019 talousarvioksi ja 2019-2021 taloussuunnitelmaksi (liite 1) sekä talousarvion perustelutekstin (liite 2).

Lisäksi kansliapäällikkö päätti hyväksyä talousarvioluku 150 keskitetysti maksettavat menot, kaupunginkanslian käytettäväksi, vuoden 2019 talousarvioehdotuksen ja 2019-2021 taloussuunnitelman (liite 1).

Samalla kansliapäällikkö päätti esittää 1 062 000 euron strategian mukaisia lisämäärärahaa. Erittely alla.

Toiminto	Lisäysesitys
Kaupungintalon aulan muutoksesta aiheutuvat kustannukset	200 000
Viestinnän toimintojen profiilin nostaminen/kehittäminen strategian mukaisesti	135 000
Pormestarilta tulevat erityistarpeet liittyen strategiaan	200 000
Strategian mukaiset henkilöstölisäykset	527 000

Päätöksen perustelut

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 28.5.2018 vuoden 2019 talousarvioehdotuksen raamin ja talousarvio- sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2019–2021 laatimisohteet.

28.11.2018

Kaupunginkanslian, (ta-luku 140) talousarvioehdotus on laadittu kaupunginhallituksen hyväksymän raamin mukaisena, 127 809 000 euroa.

Kaupunginkanslian irtaimen omaisuuden perushankinnan (ta-kohta 8 05 01) talousarvioehdotus on laadittu kaupunginhallituksen hyväksymän raamin mukaisena, 15 790 000 euroa.

Keskitetysti maksettavien menojen, kaupunginkanslian käytettäväksi (ta-luku 150), raami on 141 221 000 euroa vuodelle 2019. Talousarvio vuodelle 2019 esitetään 141 310 000 euron suuruisena. Muutokset on eritelty alla talousarviokohdittain.

Ta-kohta		Raami	Esitys	Muutos
15002	Keskitetysti maksettavat henkilöstömenot	31 380 000	29 469 000	-1 911 000
15004	Keskitetty hanketoiminta			
	- tulot	3 350 000	4 350 000	1 000 000
	- menot	6 145 000	7 145 000	1 000 000
	Toimintakate (sitova)	2 795 000	2 795 000	0
15005	Työmarkkinatuen kuntaosuus	61 000 000	62 000 000	1 000 000

Lisätiedot

Merja Viiki, taloussuunnittelija, puhelin: 310 36314
merja.viiki(a)hel.fi

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 30.08.2018 § 102

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi Staran talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2019 – 2021 liitteen mukaisena.

Samalla johtokunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

vs. toimitusjohtaja
Hannu Halkola

Lisätiedot

Simo Aapro, talouspäällikkö, puhelin: 310 76524
simo.aapro(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 28.08.2018 § 400

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä toimialan talousarvioehdotuksen vuodelle 2019 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2019 - 2021 sekä lähettää talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen kaupunginhallitukselle. Kaupunkiympäristön toimialan talousarvioehdotus on laadittu kaupunginhallituksen hyväksymän kokonaisraamin sitovien erien mukaiseksi.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että tässä ehdotuksessa yksilöidyt talousarvioehdotuksessa toteutumattomat tarpeet koskien asuntotuotannon toteuttamisedellytyksiä, tilahankkeiden ylläpitoa ja investointeja, katujen ja viheralueiden ylläpitoa, liikennejärjestelmän kehittämistä, toimialan digitalisaatio-ohjelman toteuttamista sekä puistoinvestointien tasoa ovat merkittäviä ja niiden huolellinen arviointi lopullisen budjettiesityksen valmistelussa on tärkeää.

Kaupunkiympäristölautakunta kiinnittää lisäksi huomiota valmisteilla olevaan Helsingin merelliseen strategiaan ja sen sisältäviin mahdollisiin resurssitarpeisiin sekä käyttömenojen että investointien osalta ja katsoo, että nämä tarpeet niiden selkeytyessä tulisi ottaa osaksi budjettiehdotuksen arviointia.

Kaupunkiympäristölautakunta esittää, että selvitetään mahdollisuudet rakennusvalvontapalvelujen muuttamiseksi vuoden 2019 alusta nettobudjetoiduksi.

Käsittely

28.08.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavina olivat rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö Sari Hildén ja tiimipäällikkö Jarkko Karttunen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että tässä ehdotuksessa yksilöidyt talousarvioehdotuksessa toteutumattomat tarpeet koskien asuntotuotannon toteuttamisedellytyksiä, tilahankkeiden ylläpitoa ja investointeja, katujen ja viheralueiden ylläpitoa, liikennejärjestelmän kehittämistä, toimialan digitalisaatio-ohjelman toteuttamista sekä puistoinvestointien tasoa ovat merkittäviä ja niiden huolellinen arviointi lopullisen budjettiesityksen valmistelussa on tärkeää.

Kaupunkiympäristölautakunta kiinnittää lisäksi huomiota valmisteilla olevaan Helsingin merelliseen strategiaan ja sen sisältäviin mahdollisiin resurssitarpeisiin sekä käyttömenojen että investointien osalta ja

28.11.2018

Ärende/3

katsoo, että nämä tarpeet niiden selkeytyessä tulisi ottaa osaksi budjet-
tiedotuksen arviointia.

Kannattaja: Risto Rautava

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Päätösehdotukseen lisätään seuraava kappale: "Kau-
punkiympäristölautakunta esittää, että selvitetään mahdollisuudet ra-
kennusvalvontapalvelujen muuttamiseksi vuoden 2019 alusta nettobud-
jetoiduksi."

Kannattaja: Tuomas Rantanen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sin-
nemäen ja Risto Rautavan vastaehdotukset.

21.08.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Tirkkonen, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36637
pekka.tirkkonen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 28.08.2018 § 169

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Esitys

Kasvatus- ja koulutuslautakunta esitti kaupunginhallitukselle liitteenä
olevan vuoden 2019 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2019-2021 ta-
loussuunnitelmaehdotuksen A-osaan sisältyvine perusteluineen.

Lautakunta toteaa, että kouluille ja oppilaitoksille talousarvioehdo-
tuksessa asetetut tuottavuustavoitteet ovat 1-2 % eli huomattavasti su-
urempia, kuin kaupunkistrategian mukainen 0,5 % tuottavuustavoite.
Toimialan budjettikehys on 4 miljoonaa pienempi, kuin kaupungin tu-
ottavuustavoite sallisi. Lisäksi budjettiraamista on rahoitettu kaupun-
kistrategian mukaisesti palvelujen laajentamista runsaalla 6 miljoonalla
eurolla verrattuna vuoteen 2018. Lisätuottavuustavoite ja strategiapa-
nostukset on rahoitettu esitykseen sisältyvillä noin 11 miljoonan euron
säästö- ja tuottavuustoimenpiteillä.

Määrärahakehyksissä tulisi huomioida myös se, että kasvatuksen ja
koulutuksen toimialan asiakasmäärän kasvu on suhteellisesti kaksin-

kertainen kaupungin väestönkasvuun verrattuna. Jos tuottavuustavoite laskettaisiin väestömäärän kasvun sijasta asiakasmäärän kasvun perusteella, kasvatuksen ja koulutuksen budjettikehys olisi 17,4 miljoonaa euroa annettua kehystä suurempi. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että tämä esitetty budjettikehys ei riitä kaupungin strategian toteuttamiseen eikä mahdollista riittävän laadukasta kasvatusta ja koulutusta Helsingissä.

Edellä olevin perustein kasvatus- ja koulutuslautakunta esittää, että kaupunginhallitukselle lautakuntien esitysten perusteella jaettavaksi varattu 13 miljoonaa euroa kohdennetaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle käytettäväksi seuraavasti:

1) 11 miljoonaa euroa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioesitykseen sisällytettyjen säästö- ja tuottavuustoimenpiteiden purkamiseen:

- Varhaiskasvatuksen kotihoidon tuen kuntalisän poistaminen yli 2-vuotiailta. Säästövaikutus 2,8 miljoonaa euroa.

- Peruskoulujen ja lukioiden resurssien vähentäminen prosentilla. Tämä tarkoittaisi peruskouluissa ryhmäkokojen kasvattamista sekä jako- ja kerhotuntien sekä samanaikaisopetuksen vähentämistä ja lukioissa kurssitarjonnan vähentämistä ja ryhmäkokojen kasvattamista. Säästövaikutus 6 miljoonaa euroa

- Ammatillisen koulutuksen resurssien vähentäminen kahdella prosentilla. Tämä tarkoittaisi työelämässä oppimisen osuuden lisäämisen ohella määräaikaisten opettajien määrän vähentämistä. Säästövaikutus 2,2 miljoonaa euroa.

2) Lisäksi kaupunginhallituksen jakovaraa olisi perusteltua kohdentaa kasvatuksen ja koulutuksen laadun varmistamiseksi

- 2,0 miljoonaa euroa esi- ja perusopetuksen koulunkäyntiavustajien ja laaja-alaisten erityisopettajien määrän lisäämiseen inklusiivisen koulun vahvistamiseksi sekä esiopetuksen oppilashuoltoon

- 0,7 miljoonaa euroa ammatilliseen koulutukseen heikolla keskiarvolla tulevien ja muiden erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrän kasvusta aiheutuviin tukitarpeisiin. Tukea tarvitaan suomen kielen oppimiseen ja opiskeluvalmiuksien kehittämiseen.

- 0,4 miljoonaa euroa esiopetuksen oppilashuollon vahvistamiseen (psykologit ja kuraattorit)

- 0,25 miljoonaa euroa lukiokoulutukseen oppimisen tukea tarvitsevien sekä vieraskielisten opiskelijoiden määrän kasvun edellyttämiin erityisopettajiin
- 0,3 miljoonaa euroa lukiolain edellyttämään opinto-ohjauksen vahvistamiseen
- 0,5 miljoonaa euroa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opettajien digiosaamisen edistämiseen jatkamalla tutoropettajatoimintaa
- 0,55 miljoonaa euroa kaupungin kolmen lukion erityistehtäviin liittyvien valtakunnallisten kehittämistehtävien rahoittamiseen. Tehtävistä kaupunki saa vastaavasti valtionrahoituksen, joka ei ohjaudu kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle.
- 0,5 miljoonaa euroa palvelukeskukselta ostettavien päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten tukipalvelujen hintojen talousarvioehdotuksessa ennakoitua suurempaan korotukseen
- 0,25 miljoonaa euroa varhaiskasvatukseen yksityisen perhepäivähoidon alle 3-vuotiaiden Helsinki-lisän korottamiseen 180 eurolla. Nyt perheet saavat alle 3-vuotiaiden perhepäivähoitoon 180 euroa vähemmän kuin palkatessaan lapselle kotiin työsopimussuhteisen hoitajan

Käsittely

28.08.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Vesa Korkkula: Lisätään kohdan (3) loppuun:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että tämä esitetty budjettikehys ei riitä kaupungin strategian toteuttamiseen eikä mahdollista riittävän laadukasta kasvatusta ja koulutusta Helsingissä."

Kannattaja: Petra Malin

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Vesa Korkkulan tekemän ja Petra Malinin kannattaman vastaehdotuksen.

14.08.2018 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi

Anna Tarkkala-Hellström, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 28.08.2018 § 150

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti hyväksyä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2019 talousarvioehdotuksen ja talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2019–2021 liitteinen (liite 1).

Samalla kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esitti kaupunginhallitukselle lautakuntien esitysten perusteella jaettavasta kaupunginhallituksen käyttövaroihin varatusta 13 miljoonan euron määrärahasta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle 3 700 000 euroa (liite 2).

Lautakunta totesi samalla, että nykyisentasoinen raami ei mahdollista kasvavan väestön tarpeisiin vastaamista ja kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisten toimenpiteiden toteuttamista. Toimialalle on tullut myös uusia velvoitteita, jotka on osin otettu raamin valmistelussa huomioon. Raamitaso merkitsee kuitenkin, että perustoimintaan käytettävissä olevat määrärahat jäävät jälkeen hintakehityksestä.

Lisäksi lautakunta totesi, että raamin tiukkuuden vuoksi toimialalla jouduttaneen tekemään päätöksiä, jotka aiheuttavat heijastusvaikutuksia myös kaupungin muille toimialoille. Esimerkiksi liikuntapaikkojen hoidon vähentäminen voi heikentää päiväkotien ja koulujen mahdollisuutta käyttää lähiliikuntapaikkoja.

Käsittely

28.08.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli talous- ja suunnittelupäällikkö Ari Tirri.

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään loppuun

"Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala on ainoa kaupungin toimiala jossa tulospalkkioita ei ole tällä raamilla mahdollisuus maksaa. Tilanne on kestävä, koska jo nyt asiantuntijoita ja henkilöstöä on vaihtanut toisille toimialoille ja yksityiselle sektorille.

Yhtälö luoda henkilöstöön motivaatiota on haasteellinen mikäli tulospalkkioita ei makseta, tämä ei myöskään ole linjassa kaupungin yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon kanssa."

Kannattaja: Jussi Chydenius

28.11.2018

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään loppuun

”Se, että kaupungin strategiaa toteutetaan ja noudatetaan myös käytännössä. Oodiin, biennaaliin ja tanssin taloon varautuminen edellyttää toimialalle määrärahojen lisäyksiä, jottei muuta kulttuuri, kirjasto, nuoriso- ja liikuntapalveluiden tasoa tarvitse dramaattisesti leikata ”

Sami Muttilaisen vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus:

Elina Moisio: Uusi kappale (3) osaksi päätösehdotusta:

Lautakunta toteaa samalla, että nykyisentasoinen raami ei mahdollista kasvavan väestön tarpeisiin vastaamista ja kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisten toimenpiteiden toteuttamista. Toimialalle on tullut myös uusia velvoitteita, jotka on osin otettu raamin valmistelussa huomioon. Raamitaso merkitsee kuitenkin, että perustoimintaan käytettävissä olevat määrärahat jäävät jälkeen hintakehityksestä.

Kannattaja: Niilo Toivonen

Lautakunta hyväksyi Elina Moisio'n vastaehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Terhi Peltokorpi: Lautakunta toteaa, että raamin tiukkuuden vuoksi toimialalla jouduttaneen tekemään päätöksiä, jotka aiheuttavat heijastusvaikutuksia myös kaupungin muille toimialoille. Esimerkiksi liikuntapaikkojen hoidon vähentäminen voi heikentää päiväkotien ja koulujen mahdollisuutta käyttää lähiliikuntapaikkoja.

Kannattaja: Hanna-Kaisa Simojoki

Lautakunta hyväksyi Terhi Peltokorven vastaehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Arja Karhuvaara: Lisätään päätökseen: Lautakunta pitää tärkeänä, että liikuntapalvelukokonaisuus pyrkii toimimaan niin, että luonnon jääkenttiä käyttäville luodaan mahdollisuus jääkenttien jäädyttämiseen ja hoitoon vapaaehtoisvoimin esimerkiksi niin, että hoidosta huolehtiville mahdollistetaan maksuton veden ja tarpeen mukaisten huoltovaroitusten käyttö niiden vastaanottokuitaamista vastaan.

Kannattaja: Laura Varjokari

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisätään loppuun "Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala on ai-

28.11.2018

noa kaupungin toimiala jossa tulospalkkioita ei ole tällä raamalla mahdollisuus maksaa. Tilanne on kestämatön, koska jo nyt asiantuntijoita ja henkilöstöä on vaihtanut toisille toimialoille ja yksityiselle sektorille. Yhtälö luoda henkilöstöön motivaatiota on haasteellinen mikäli tulospalkkioita ei makseta, tämä ei myöskään ole linjassa kaupungin yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon kanssa."

Jaa-äännet: 9

Arja Karhuvaara, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Elina Moisio, Terhi Peltokorpi, Nasima Razmyar, Hanna-Kaisa Simojoki, Niilo Toivonen, Laura Varjokari

Ei-äännet: 4

Jussi Chydenius, Simon Granroth, Mari Holopainen, Sami Muttilainen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Sami Muttilaisen vastaehdotuksen äänin 9-4.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään päätökseen: Lautakunta pitää tärkeänä, että liikuntapalvelukokonaisuus pyrkii toimimaan niin, että luonnon jääkenttiä käyttäville luodaan mahdollisuus jääkenttien jäädyttämiseen ja hoitoon vapaaehtoisvoimin esimerkiksi niin, että hoidosta huolehtiville mahdollistetaan maksuton veden ja tarpeen mukaisten huoltovarusteiden käyttö niiden vastaanottokuitaamista vastaan.

Jaa-äännet: 9

Jussi Chydenius, Simon Granroth, Mari Holopainen, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Terhi Peltokorpi, Nasima Razmyar, Hanna-Kaisa Simojoki, Niilo Toivonen

Ei-äännet: 4

Arja Karhuvaara, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Laura Varjokari

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Arja Karhuvaaran vastaehdotuksen äänin 9-4.

Sami Muttilainen ja Arja Karhuvaara jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen.

Sami Muttilainen jätti eriävään mielipiteeseensä seuraavat perustelut:

Stadiin bygataan ja haalitaan mitä kunnianhimoisempia hankkeita. Maljapuheissa suitsutetaan taloudellisia vaikutuksia myöten, mutta samalla perustuksien annetaan sortua ja palvelut kapenevat kaupungin laajentuessa.

Hienoa kun on projekteja, mutta kaupunki myös eriarvoistuu siinä määrin, ettei biennaaliin lähde perhe, jos fyrkat eivät riitä edes metrolippuun, lauttalipusta puhumattakaan. Keskustakirjastoon tarvitaan muutakin sisältöä kuin lainausautomaatti ja desing-kalusteet. Samalla mietitään onko meillä varaa pitää edes uimavalvojaa rannalla.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan sisältöä ei haluaisi asettaa vastakkain, mutta niin se käytännössä menee, koska kaupunki ei toteuta strategiaansa käytännössä vaikka se olisi taloudellisesti mahdollista. Epäinhimillisyyden lisäksi myös matemaattisesti erikoinen laskentakaavio, samalla kun puhutaan kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistämisestä ja liikunnan lisäämisestä.

Henkilöstön jaksaminen. Työ- ja hyvinvointipäivä Vallisaareen – ei paljon hymyilytä.

Arja Karhuvaara jätti eriävään mielipiteeseensä seuraavat perustelut:

Pidän tärkeänä, että jättäessään luonnon jääkentät jäädyttämättä, taa-taan kuitenkin lasten ja koulujen mahdollisuus jäälajien taitojen oppimiseen ja liikuntapalvelukokonaisuus pyrkii toimimaan niin, että luonnon jääkenttiä käyttäville luodaan mahdollisuus jääkenttien jäädyttämiseen ja hoitoon vapaaehtoisvoimin esimerkiksi niin, että hoidosta huolehtiville mahdollistetaan maksuton veden ja tarpeen mukaisten huoltovarus-teiden käyttö. Jääkenttien käytön vastuu siirtyy silloin käyttäjälle itselleen, mahdolliselle käyttäjäseuralle tai opetustoimelle.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Ari Tirri, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi

Kirsti Laine-Hendolin, hallintojohtaja, puhelin: 310 87751
kirsti.laine(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 27.08.2018 § 70

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Pelastuslautakunta päätti hyväksyä pelastuslaitoksen vuoden 2019 talousarvion ja 2020-2021 taloussuunnitelman esitettäväksi edelleen kaupunginhallitukselle.

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2019 talousarvioon

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2019 – 2021

Pelastustoiminnan ja onnettomuuksien ehkäisyn toiminnassa ei arvioida tapahtuvan merkittäviä kysynnän tai tuotantotapojen muutoksia. Ensihoitopalvelussa tehtävämäärän kasvun ennakoitaan jatkuvan 2 % p.a, mikä ilman lisäresursseja heijastuu ensihoitopalvelun henkilöstön entistä suurempaan kuormittumiseen sekä palveluviiveisiin.

Ensihoitopalvelussa palvelun tuottajana toimiva pelastuslaitos ja palvelun järjestämisvastuussa oleva Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat tunnistaneeet riskin kiireellisen ensihoidon palvelutason laskusta. Helsingissä kuljettavien ensihoitoyksiköiden tehtäväsidonnaisuus on erittäin korkea. Vuoden 2010 tasoon verrattuna lähes 40 % kumulatiivinen ensihoidon tehtävämäärän kasvu ja kriittiselle tasolle noussut tehtäväsidonnaisuus aiheuttavat suuria paineita ensihoitohenkilöstön työssä jaksamiselle ja palvelun laatutason säilyttämiselle. Tilanteen korjaamiseksi ensihoitopalvelun resursseja kasvatetaan taloussuunnitelmakaudella 11 henkilötyövuodella.

Toimintaympäristössä tapahtuvien merkittävien uudistusten ja ilmiöiden vaikutukset toimintaympäristöön

Maakuntauudistuksessa Helsingin pelastuslaitos siirtyy 1.1.2021 Uudenmaan maakunnan alaiseksi liikelaitokseksi yhdessä Keski-Uudenmaan, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan pelastuslaitosten kanssa. Uudistuksen arvioidaan heikentävän pelastuslaitoksen kykyä toteuttaa pelastustoimen palvelutaso Helsingin kaupungin alueella tarkoituksenmukaisella tavalla pelastustoimen resurssien ja palveluiden jakaantues- sa laajemmalle alueelle. Uudistuksen ennakoitaan heikentävän pelastustoimen toimintaedellytyksiä Helsingissä toiminnan rahoitusta koskevan päätöksenteon siirtyessä pois Helsingin kaupungilta. Uudistuksen vaikutukset väestönsuojelun koordinointiin Helsingin alueella eivät ole tiedossa ja uudistuksen arvioidaan olevan merkittävä riski Helsingin väestönsuojatilojen ylläpidon kannalta.

Helsingin pelastuskoulua ollaan lakkauttamassa pelastustoimen valtakunnalliseen uudistukseen ja maakuntauudistukseen liittyen. Lakkauttamisen myötä ei enää ole mahdollista integroida pelastajakoulutusta suoraan pelastuslaitoksen työelämätarpeisiin ja terveydenhuollon ammattitutkinnon omaavien pelastajien rekrytointi vaikeutuu. Pidemmällä aikavälillä pelastajan tehtävät eriytyvät ensihoitajan ammatista, mikä johtaa nykyistä huomattavasti heikompaan ensihoidon sekä pelastustoiminnan suorituskykyyn suuronnettomuustilanteissa.

Aluehallintoviranomainen on valvontatoiminnassaan katsonut, että pelastustoimen palvelutaso Helsingissä ei ole riittävä, koska pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on keskimäärin yli kuusi minuuttia yli 50 % tehtävistä. Pelastuslaitoksen näkemyksen mukaan palvelutaso Helsingissä on tarkoituksenmukaisesti ja lain edellyttämällä tavalla järjestetty eikä aluehallintoviranomaisen käyttämä yksipuolinen toimintavalmiussmittari anna oikeaa kuvaa palvelutason riittävydestä. Riskianalyysin perusteella toimintavalmiusresursseja lisäämällä voitaisiin saavuttaa siitä aiheutuvat kustannukset huomioiden vain marginaalista hyötyä palvelutasossa, mitä ei Helsingin pelastustoimen alueen kokonaisturvallisuuden kannalta voida pitää tarkoituksenmukaisena.

Irtaimen investoinnit

Pelastuslaitoksen irtaimen käyttöomaisuuden talousarvioesitys 2019 ja taloussuunnitelmat 2020 – 2028 ovat liitteenä. Vuoden 2019 tärkeimpiä investointeja ovat ensihoidon defibrillaattorit ja ensihoitotautot sekä öljyntorjuntakaluston täydennyshankinnat.

Pelastustoimen ja väestönsuojien uudis- ja korjausrakentamisen investoinnit kuuluvat kaupunkiympäristön toimialan päätettäväksi. Rakentamisen tarpeista on annettu lausunto kaupunkiympäristön toimialalle.

Talouсарvion vaikutusarviointi

Talouсарvio mahdollistaa Helsingin turvallisuuden ylläpitämisen kaupungin kasvun ja tuottavuustavoitteiden mukaisesti.

Kaupunkistrategian ja sen tavoitteiden toteuttaminen

Maaailman toimivin kaupunki

Pelastuslaitos huolehtii Helsingin turvallisuudesta kaupungin kasvun ja tuottavuustavoitteiden mukaisesti.

Kestävän kasvun turvaaminen ja uudistuvat palvelut

Jatkuvalla riskianalyysillä, monipuolisilla onnettomuuksien ehkäisyn menetelmillä sekä pelastustoiminnan saatavuuden kriittisellä tarkas-

telulla varmistetaan yleistä turvallisuutta Helsingin kaupunkirakenteen kehittyessä. Sopimuspalokuntien ja Helsingin pelastusliiton roolia pelastuslaitoksen viranomaistoiminnan tukena onnettomuuksien ehkäisyssä vahvistetaan.

Uudistuvat palvelut

Pelastuslaitos kehittää aktiivisesti valtakunnallista tietojärjestelmää palveluprosessin, tietojohtamisen sekä palveluiden digitalisoinnin tueksi valvontatoiminnassa.

Pelastuslaitos panostaa henkilöstön tietosuojaosaamiseen.

Vastuullinen taloudenpito hyvinvoivan kaupungin perusta

Pelastustoimen tuottavuus on valtakunnan kärkitasoa.

Pelastustoimen kustannukset per asukas ovat kaupungin sisäisten palveluiden kustannustason nousu huomioiden valtakunnan keskiarvoa paremmat.

Ensihoitopalvelun kustannukset per asukas ovat kaupungin sisäisten palveluiden kustannustason nousu huomioiden valtakunnan keskiarvoa paremmat.

Pelastustoimen investointitasoa tai käyttömenoja ei kasvateta pelkän reaktiivisen toimintakyvyn nostamiseksi, koska siitä saavutettavan tuottavuushyödyn arvioidaan olevan marginaalinen.

Henkilöstösuunnitelma 2019 – 2021

Pelastuslaitos perustaa kuusi uutta pelastustoiminnan vakanssia vuonna 2019. Vakansseilla varmistetaan pelastustoiminnan valmiuden ylläpito ja riittävät pelastustoiminnan johtamisen resurssit.

Ensihoitopalvelun tarpeisiin on suunniteltu vuosille 2020-2021 yhteensä 11 pelastajan tai muuta vakanssia, jotka käytetään yhden perustason ensihoitoyksikön valmiuden nostamiseksi ympärivuorokautiseksi sekä lisäämällä kenttäjohtajalle hoitotasoinen työpari 24/7 valmiuteen.

Vallitsevassa suhdanteessa pelastuslaitos ei kykene kilpailemaan työvoiman saatavuudessa, mikä aiheuttaa jatkuvaa resurssivajetta erityisesti valvontatoiminnassa. Lisäksi päällystötason henkilöstövaje luo pullonkauloja pelastustoiminnan asiantuntijatoimintaan. Ongelman ratkaisemiseksi taloussuunnitelmakaudella pelastuslaitos panostaa ennakkolliseen rekrytointiin sekä työnkuvien kehittämiseen kriittisten osamistarpeiden ja käytettävissä olevan työvoiman kohtaamisen parantamiseksi.

Tilankäyttösuunnitelma 2019 – 2021

Palvelutasopäätöksen mukaisesti kartoitetaan tarvetta suunnitella pelastusasemia tunnistetuille katvealueille riskianalyysin perusteella. Pelastuslaitos tutkii myös aktiivisesti pelastusasemaa kevyempien ratkaisujen mahdollisuutta pelastustoimen palveluverkon kehittämiseksi.

Malmin vanhan aseman korvaavan tilan rakentamisen suunnittelu on aloitettu ja projekti pyritään käynnistämään 2019. Aseman henkilöstö on nyt sijoitettu väliaikaisiin tiloihin sisäilmaongelmien johdosta. Rakentamisen toteuttaminen edellyttää rahoituksen osoittamista kaupunkiympäristön investointibudjetista.

Malmin alueen lisäksi pelastustoimen ja ensihoidon palveluverkkoa suunnitellaan kehitettävän Konala-Lassilassa sekä Laajasalossa, jossa pelastusaseman rakentamistarve liittyy olennaisesti Kruunuvuorenrannan rakentamiseen ja alueen väestömäärän merkittävään kasvuun alueen muun rakentamisen valmistuessa. Näiden alueiden mahdolliset tilatarpeet tarkentuvat taloussuunnitelmakauden lopulla.

Taloussuunnitelmakaudella pyritään ratkaisemaan valtakunnallisen, tai vähintään Uudenmaan laajuisen, pelastustoiminnan tilannekeskuksen sijainti. Yhtenä vaihtoehtona on Helsinki.

Digitalisaatio ja tietotekniikka palvelutuotannon ja prosessien kehittämisessä

Pelastuslaitos kehittää aktiivisesti valtakunnallista valvontatoiminnan tietojärjestelmää palveluprosessin, tietojohdamisen sekä palveluiden digitalisoinnin tueksi valvontatoiminnassa.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Kestävän kasvun turvaaminen on kaupungin keskeinen tehtävä

Onnettomuuksia ehkäistään lisäämällä kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kykyä estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia.

Mittari: Tavoitteena on vähintään 8000 turvallisuuspistettä.

Pelastustoiminnan toimintavalmius on riittävä ja tarkoituksenmukainen.

Mittari: Pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen riskiluokan määrittävissä onnettomuustyypeissä.

Kiireellinen ensihoito toteutuu tilaajan vaatimusten mukaisesti.

Mittari: Ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive kiireellisyysluokkien

28.11.2018

Ärende/3

A ja B tehtävissä.

Mittari: Maallikoiden havaitsemista kammiovärinäpotilaista selviytyy vähintään 32 %.

Uudistuvat palvelut

Henkilöstön osaaminen kehittyy jatkuvasti.

Mittari: Täydennyskoulutuksen määrä on vähintään sama kuin vuonna 2018.

Henkilöstön työkykyä edistetään jatkuvasti.

Mittari: Sairauspoissaolot VATU-menettelyt toteutuvat.

Taloudellisesti kestävä kehitys

Pelastuslaitoksen toiminta on tuottavaa kaupungin kasvu ja palvelutarpeen muutokset huomioiden.

Mittari: Tulosbudjetti ei ylity.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi
Investoinnit: Kari Virtanen, tekninen päällikkö, puhelin: 310 31400

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta 27.08.2018 § 16

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä ja esittää kaupunginhallitukselle taloushallintopalveluliikelaitoksen vuoden 2019 talousarvioehdotuksen sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2019 – 2021 liitteiden mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Tuija Kuivalainen

Lisätiedot

Tuija Kuivalainen, toimitusjohtaja, puhelin: 310 25100
tuija.kuivalainen(a)hel.fi

28.11.2018

Pirjo Kivi, talouspäällikkö, puhelin: 310 25106
pirjo.kivi(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.08.2018 § 196

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä liitteen 1 mukaisen esittelijän ehdotuksesta poikkeavan ehdotuksen sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2019 talousarvioksi ja vuosien 2019–2021 taloussuunnitelmaksi.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi kaupunginhallituksen antamat vuoden 2019 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2019–2021 laatimisoshteet (liite 5).

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että sote-palveluiden laskennallinen tuottavuustavoite on annetulla menoraamilla 1,3 %. Toimialan painelaskelmien mukaan sosiaali- ja terveyspalveluihin kohdistuu kysynnän kasvua johtuen väestönkasvusta, yli 75-vuotiaiden määrän suuresta kasvusta sekä lastensuojelun merkittävästä palvelutarpeen kasvusta. Ikääntymisen ja väestönkasvun aiheuttama palvelujen tarpeen kasvu on toimialan arvion mukaan noin 14 miljoonaa, minkä lisäksi menopaineita tulee mm. kustannustason noususta ostopalveluissa ja palkankorotuksista. Kokonaispaine on noin 20 miljoonaa, josta kaupungin strategian mukainen tuottavuustavoite 0,5 % on noin 7 miljoonaa, minkä jälkeen jää vielä 12 miljoonaa säästettäväksi. Tuottavuutta parantavilla toimenpiteillä voidaan hillitä kustannusten kasvua tiettyyn rajaan saakka, mutta tässä mittaluokassa se on haastavaa palvelujen laatua ja määrää heikentämättä.

Tämän vuoksi sosiaali- ja terveyslautakunta esittää, että kaupunginhallitukselle lautakuntien esitysten perusteella jaettavaksi varattu 13 miljoonaa euroa kohdennetaan sosiaali- ja terveystoimialalle käytettäväksi seuraavasti:

1. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden tukemiseen ja syrjäytymisen ehkäisemiseen 5 milj. euroa
  - ennaltaehkäisevien palvelujen ja avopalvelujen vahvistamiseen
  - lastensuojelun sijaishuollon tarpeen kasvuun vastaamiseen
2. Ikääntyneiden hyvinvoinnin ja terveyden tukemiseen 6 milj. euroa
  - palveluneuvonnan ja -ohjauksen sekä varhaisen palvelutarpeen arvioinnin vahvistamiseen

- turvallisen ja arvokkaan elämän mahdollistamiseen oikea-aikaisilla, riittävillä ja tarpeenmukaisilla palveluilla

3. Palvelujen saavuuden turvaamiseen 2 milj. euroa

- sähköisten palvelujen lisäämiseen osallisuuden vahvistamiseksi, matalan kynnyksen kontaktien mahdollistamiseksi ja palvelujen saatavuuden parantamiseksi asiakkaan omassa toimintaympäristössä
- terveysasemapalvelujen sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuuden parantamiseen.

Talousarvioesityksen sitovien tavoitteiden mittareiden lisäksi lautakunnan tahtotila on, että vuoden 2019 jälkeen pyritään mittaamaan myös kotihoidon asiakkaiden päivystyskäyntien määrää. Näin ollen sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että toimiala ryhtyy toimiin teknisten kyvykkyyksien päivittämiseksi, jotta tätä tunnuslukua pystytään tulevaisuudessa mittaamaan.

Käsittely

21.08.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja vastaava suunnittelija Mikael Karell olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystään seuraavasti: Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivulla 21 muutetaan kohta "Omaishoidon tuen käyttöä palveluiden tuottamistapana tuetaan edelleen vahvasti" muotoon "Omaishoidon tuen käyttöä tuetaan edelleen vahvasti".

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Lisätään päätösehdotuksen uusi kappale: "Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että sote-palveluiden laskennallinen tuottavuustavoite on annetulla menoraamilla 1,3 %. Toimialan painelaskelmien mukaan sosiaali- ja terveyspalveluihin kohdistuu kysynnän kasvua johtuen väestönkasvusta, yli 75-vuotiaiden määrän suuresta kasvusta sekä lastensuojelun merkittävästä palvelutarpeen kasvusta. Ikääntymisen ja väestönkasvun aiheuttama palvelujen tarpeen kasvu on toimialan arvion mukaan noin 14 miljoonaa, minkä lisäksi menopaineita tulee mm. kustannustason noususta ostopalveluissa ja palkankorotuksista. Kokonaispaine on noin 20 miljoonaa, josta kaupungin strategian mukainen tuottavuustavoite 0,5 % on noin 7 miljoonaa, minkä jälkeen jää vielä 12 miljoonaa säästettäväksi. Tuottavuutta parantavilla toimenpiteillä voidaan hillitä kustannusten kas-

28.11.2018

vua tiettyyn rajaan saakka, mutta tässä mittaluokassa se on haastavaa palvelujen laatua ja määrää heikentämättä.

Lisäksi muutetaan päätösehdotuksen kolmannen kappaleen ensimmäinen lause alkamaan seuraavassa muodossa: "Tämän vuoksi sosiaali- ja terveyslautakunta esittää, että kaupunginhallitukselle lautakuntien esitysten perusteella jaettavaksi varattu 13 miljoonaa euroa kohdenneetaan...."

Kannattaja: jäsen Sami Heistaro

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Sanna Vesikansa vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Kati Juva: Lisätään päätösehdotuksessa esitetyn jakosuunnitelman kohdan 3 viimeiseen kohtaan "sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen" siten, että koko kohta 3 kuuluu seuraavasti:

"Palvelujen saavuuden turvaamiseen 2 milj. euroa

- sähköisten palvelujen lisäämiseen osallisuuden vahvistamiseksi, matalan kynnyksen kontaktien mahdollistamiseksi ja palvelujen saatavuuden parantamiseksi asiakkaan omassa toimintaympäristössä

- terveysasemapalvelujen sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuuden parantamiseen."

Kannattaja: jäsen Karita Toijonen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 3:

Jäsen Heidi Ahola: Muutetaan päätösehdotuksesta kohta "- turvallisen ja arvokkaan elämän mahdollistamiseen monipuolisilla ja riittäväillä palveluilla" seuraavasti: "- turvallisen ja arvokkaan elämän mahdollistamiseen oikea-aikaisilla, riittäväillä ja tarpeenmukaisilla palveluilla".

Kannattaja: jäsen Mari Rantanen

Vastaehdotus 4:

Jäsen Heidi Ahola: Lisätään päätösehdotuksen loppuun seuraava lause: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että talousarviossa vastataan alan työvoimapulaan myös alan pienimpiä palkkoja nostamalla erityisesti työvoimapulasta kärsivissä tehtävissä."

Kannattaja: jäsen Sandra Hagman

Vastaehdotus 5:

Jäsen Mari Rantanen: Lisätään päätösesitykseen uusi kohta: "Samalla sosiaali ja terveyslautakunta toteaa, että pääasiallisesti maahanmuutosta johtuva väestönkasvu vanhusväestön palveluntarpeiden ja lastensuojelun tarpeiden lisäksi rasittaa jo ennestään tiukkaa talousraamia. Vastaanottokeskusten ja muiden valtion korvaamien maahanmuuttopalveluiden 23,4 prosentin budjettikasvu on omiaan heijastamaan menolisäyksiä myös muihin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin Helsingissä."

Jäsen Mari Rantasen vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 6:

Jäsen Leo Bergman: Lisätään päätösesitykseen uusi kohta: "Talousarvioesityksen sitovien tavoitteiden mittareiden lisäksi lautakunnan tahtotila on, että vuoden 2019 jälkeen pyritään mittaamaan myös kotihoidon asiakkaiden päivystyskäyntien määrää. Näin ollen sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että toimiala ryhtyy toimiin teknisten kyvykkyyksien päivittämiseksi, jotta tätä tunnuslukua pystytään tulevaisuudessa mittaamaan."

Kannattaja: jäsen Tapio Bergholm

Vastaehdotus 7:

Jäsen Mari Rantanen: Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivulla 5 esitetty "Palvelutarpeisiin vastaamiseksi toiminnassa painotetaan erityisesti kotona asumista tukevia ja kuntoutumista edistäviä palveluja" muutetaan muotoon "Palvelutarpeisiin vastaamiseksi toiminnassa painotetaan erityisesti kotona asumista tukevia ja kuntoutumista edistäviä palveluja kuitenkin siten, että ympärivuorokautisen hoivan piiriin pääsee kun kotona asuminen ei ole turvallista ja kuntalaisen tarpeita vastaava".

Kannattaja: jäsen Sami Heistaro

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Mari Rantasen vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 8:

Jäsen Mari Rantanen: Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivulla 5 esitetty "On todennäköistä, että myös osa kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneista jää tai muuttaa muualta Suomesta Helsinkiin, ja osa heistä tarvitsee kiireellistä tai välttämättömiä sosiaali- ja terveystalv palveluja" muutetaan muotoon "On todennäköistä, että myös osa kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneista jää laittomasti maahan ja osa heistä haakeutuu Helsinkiin ja kaupungin kiireellisten ja välttämättömien sosiaali- ja terveystalv palveluiden piiriin."

Jäsen Mari Rantasen vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 9:

Jäsen Sami Heistaro: Lisätään liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivun 13 kolmannen kappaleen toiseksi viimeisen virkkeen jälkeen: "Ikääntyneiden palveluketjun saumattomuuden edistämiseksi uusien monipuolisten palvelukeskusten rakentamista pyritään kiirehtimään ja kotihoidon toimimista palvelukeskuksista käsin edistämään."

Kannattaja: jäsen Tapio Bergholm

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sami Heistaron vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 10:

Jäsen Tapio Bergholm: Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivulle 17 sitovien toiminnallisten tavoitteiden kohdan Palvelurakenteen kehittäminen mittari "Ympäri vuorokautisessa..." muutetaan seuraavaan muotoon: "Ympäri vuorokautisessa hoivassa laitoshoidossa olevien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee ja tehostetussa palveluasumisessa olevien osuus nousee vuoteen 2018 verrattuna. Ympäri vuorokautisen hoivan määrää nostetaan vastaamaan paremmin tällä vuosituhanella tapahtunutta ikäihmisten (yli 75-vuotiaiden ja erityisesti yli 85-vuotiaiden) lukumäärän kasvua."

Kannattaja: jäsen Karita Toijonen

Vastaehdotus 11:

Jäsen Heidi Ahola: Muutetaan liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivun 7 neljäs kappale seuraavaan muotoon: "Ikääntyneiden palveluisa palvelurakenteen muutosta jatketaan. Toiminnan painopistettä siirretään kotona asumisen tukemiseen siten, että jokaiselle vanhukselle voidaan taata hänelle sopivin hoitomuoto. Ympäri vuorokautiseen hoitoon pääsemistä parannetaan niin, että hoitoon pääsee aina silloin kun hoidon turvaaminen kotona ei ole enää mahdollista. Helsingin sairaalassa painopiste on geriatrisessa akuuttihoitossa, kuntoutuksessa ja palliativisessa hoidossa. Tavoitteena on, että sekä sairaala- että arviointi- ja kuntoutustoiminnassa aiempaan asumiseen palaavien osuus nousee. Pyöröovi-ilmiön vähentämiseksi tavoitteena on, että kuntoutumisen kautta aiempaan asumiseen palataan samassa tai paremmassa kunnossa kuin ennen sairaalahoitoon joutumista."

Kannattaja: jäsen Mari Rantanen

Vastaehdotus 12:

Jäsen Heidi Ahola: Muutetaan liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivun 12 ensimmäisen kappaleen toinen lause kuulumaan seuraavasti:

“Työvoiman saatavuuden ja pysyvyyden turvaamiseksi kiinnitetään erityistä huomiota henkilöstökokemuksen parantamiseen sekä työnantaja-mielikuvan kehittämiseen viestinnän ja markkinoinnin keinoin. Työvoiman saatavuudessa keskeistä on kuitenkin myös palkkauksen kehittäminen.”

Kannattaja: jäsen Mari Rantanen

Vastaehdotus 13:

Jäsen Heidi Ahola: Poistetaan liitteenä olevan talousarvioehdotuksen toiminnallisista tavoitteista (s. 17) seuraava mittari: ”Ympäri vuorokautisessa hoivassa asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee edelliseen vuoteen verrattuna, siten että laitoshoidon osuus hoivasta pienenee vuoteen 2018 verrattuna.”

Kannattaja: jäsen Mari Rantanen

Vastaehdotus 14:

Jäsen Mari Rantanen: Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sitovan toiminnallisen tavoitteen palvelurakenteen keventäminen (s. 17) ensimmäinen mittari muutetaan seuraavaan muotoon: ”Kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä pysyy ennallaan vuoteen 2018 verrattuna”.

Kannattaja: jäsen Sandra Hagman

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Heidi Ahola): Muutetaan päätösehdotuksesta kohta ”- turvallisen ja arvokkaan elämän mahdollistamiseen monipuolisilla ja riittäväillä palveluilla” seuraavasti: ”- turvallisen ja arvokkaan elämän mahdollistamiseen oikea-aikaisilla, riittäväillä ja tarpeenmukaisilla palveluilla”.

Jaa-äännet: 3

Sami Heistaro, Markus Kalliola, Matias Pajula

Ei-äännet: 10

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Kati Juva, Mari Rantanen, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

28.11.2018

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Heidi Aholan vastaehdotuksen äänin 10 - 3.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 4 (jäsen Heidi Ahola): Lisätään päätösehdotuksen loppuun seuraava lause: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että talousarviossa vastataan alan työvoimapulaan myös alan pienimpiä palkkoja nostamalla erityisesti työvoimapulasta kärsivissä tehtävissä."

Jaa-äännet: 11

Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Kati Juva, Markus Kalliola, Matias Pajula, Mari Rantanen, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 2

Heidi Ahola, Sandra Hagman

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 6 (jäsen Leo Bergman): Lisätään päätösesitykseen uusi kohta: "Talousarvioesityksen sitovien tavoitteiden mittareiden lisäksi lautakunnan tahtotila on, että vuoden 2019 jälkeen pyritään mittaamaan myös kotihoidon asiakkaiden päivystyskäyntien määrää. Näin ollen sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että toimiala ryhtyy toimiin teknisten kyvykkyyksien päivittämiseksi, jotta tätä tunnuslukua pystytään tulevaisuudessa mittaamaan."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Kati Juva, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 4

Sami Heistaro, Markus Kalliola, Matias Pajula, Mari Rantanen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Leo Bergmanin vastaehdotuksen äänin 9 - 0 (tyhjää 4).

4 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 10 (jäsen Tapio Bergholm): Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivulle 17 sitovien toiminnallisten tavoitteiden kohdan Palvelurakenteen keventäminen mittari "Ympäri vuorokautisessa..." muutetaan seuraavaan muotoon: "Ympäri vuorokautisessa hoivassa laitoshoidossa olevien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee ja tehostetussa palveluasumisessa olevien osuus nousee vuoteen 2018 verrattuna. Ympäri vuorokautisen hoivan määrää nostetaan vastaamaan paremmin tällä vuosituohannella tapahtunutta ikäihmisten (yli 75-vuotiaiden ja erityisesti yli 85-vuotiaiden) lukumäärän kasvua."

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 13 (jäsen Heidi Ahola): Poistetaan liitteenä olevan talousarvioehdotuksen toiminnallisista tavoitteista (s. 17) seuraava mittari: "Ympäri vuorokautisessa hoivassa asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee edelliseen vuoteen verrattuna, siten että laitoshoidon osuus hoivasta pienenee vuoteen 2018 verrattuna."

Jaa-äännet: 10

Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Kati Juva, Markus Kalliola, Matias Pajula, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Heidi Ahola, Sandra Hagman, Mari Rantanen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Tapio Bergholmin vastaehdotuksen äänin 10 - 3.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 10 (jäsen Tapio Bergholm): Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivulle 17 sitovien toiminnallisten tavoitteiden kohdan Palvelurakenteen keventäminen mittari "Ympäri vuorokautisessa..." muutetaan seuraavaan muotoon: "Ympäri vuorokautisessa hoivassa laitoshoidossa olevien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee ja tehostetussa palveluasumisessa olevien osuus nousee vuoteen 2018 verrattuna. Ympäri vuorokautisen hoivan määrää nostetaan vastaamaan paremmin tällä vuosituohannella tapahtunutta ikäihmisten (yli 75-vuotiaiden ja erityisesti yli 85-vuotiaiden) lukumäärän kasvua."

28.11.2018

Jaa-äännet: 3

Sami Heistaro, Markus Kalliola, Matias Pajula

Ei-äännet: 10

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Kati Juva, Mari Rantanen, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Tapio Bergholmin vastaehdotuksen äänin 10 - 3.

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 11 (jäsen Heidi Ahola): Muutetaan liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivun 7 neljäs kappale seuraavaan muotoon: "Ikääntyneiden palveluissa palvelurakenteen muutosta jatketaan. Toiminnan painopistettä siirretään kotona asumisen tukemiseen siten, että jokaiselle vanhukselle voidaan taata hänelle sopivin hoitomuoto. Ympäri vuorokautiseen hoitoon pääsemistä parannetaan niin, että hoitoon pääsee aina silloin kun hoidon turvaaminen kotona ei ole enää mahdollista. Helsingin sairaalassa painopiste on geriatrisessa akuuttihoitossa, kuntoutuksessa ja palliativisessa hoidossa. Tavoitteena on, että sekä sairaala- että arviointi- ja kuntoutustoiminnassa aiempaan asumiseen palaavien osuus nousee. Pyöröovi-ilmiön vähentämiseksi tavoitteena on, että kuntoutumisen kautta aiempaan asumiseen palataan samassa tai paremmassa kunnossa kuin ennen sairaalahoitoon joutumista."

Jaa-äännet: 3

Sami Heistaro, Markus Kalliola, Matias Pajula

Ei-äännet: 9

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Kati Juva, Mari Rantanen, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Leo Bergman

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Heidi Aholan vastaehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjää 1).

28.11.2018

7 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 12 (jäsen Heidi Ahola): Muutetaan liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sivun 12 ensimmäisen kappaleen toinen lause kuulumaan seuraavasti: "Työvoiman saatavuuden ja pysyvyyden turvaamiseksi kiinnitetään erityistä huomiota henkilöstökokemuksen parantamiseen sekä työnantajamielikuvan kehittämiseen viestinnän ja markkinoinnin keinoin. Työvoiman saatavuudessa keskeistä on kuitenkin myös palkkauksen kehittäminen."

Jaa-äännet: 6

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Markus Kalliola, Matias Pajula, Karita Toijonen

Ei-äännet: 7

Heidi Ahola, Leo Bergman, Sandra Hagman, Kati Juva, Mari Rantanen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Heidi Aholan vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

8 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 14 (jäsen Mari Rantanen): Liitteenä olevan talousarvioehdotuksen sitovan toiminnallisen tavoitteen palvelurakenteen keventäminen (s. 17) ensimmäinen mittari muutetaan seuraavaan muotoon: "Kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä pysyy ennallaan vuoteen 2018 verrattuna".

Jaa-äännet: 10

Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Kati Juva, Markus Kalliola, Matias Pajula, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Heidi Ahola, Sandra Hagman, Mari Rantanen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 3.

28.11.2018

Ärende/3

14.08.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Tarkastuslautakunta 21.08.2018 § 59

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä liitteen mukaisen tarkastuslautakunnan ja -viraston talousarvioehdotuksen vuodelle 2019 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2019–2020.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: 310 36581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 16.08.2018 § 114

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä liikenneliikelaitoksen vuoden 2019 talousarvioesityksen ja vuosien 2019-2021 taloussuunnitelmaesityksen sekä lähettää ne edelleen kaupunginhallitukselle.

Samalla johtokunta päätti kehottaa varmistamaan henkilöstön riittävyyden liikennemäärien kasvaessa.

Käsittely

16.08.2018 Ehdotuksen mukaan

Johtokunta päätti yksimielisesti lisätä päätösehdotukseen seuraavaan uuden kappaleen:

Samalla johtokunta päättää kehottaa varmistamaan henkilöstön riittävyyden liikennemäärien kasvaessa.

28.11.2018

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi

Työterveysliikelaitoksen johtokunta 15.08.2018 § 20

HEL 2018-005239 T 02 02 00

Päätös

Työterveysliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi vuoden 2019 talousarvioehdotuksen sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2019-2021 liitteiden 1-2 mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Tiina Pohjonen

Lisätiedot

Tiina Maasilta, hallintopäällikkö, puhelin: +358931054080
tiina.maasilta(a)hel.fi

28.11.2018

Ärende/4

§ 379

Val av ledamot i social- och hälsovårdsnämndens sektion

HEL 2018-011572 T 00 00 02

Beslut

Stadsfullmäktige

- beviljade Jouko Malinen avsked från förtroendeuppdraget som ledamot i social- och hälsovårdsnämndens sektion
- valde Marko Lindfors till ny ledamot i social- och hälsovårdsnämndens sektion för den mandattid som slutar vid utgången av maj 2021.

Stadsfullmäktige justerade samtidigt omedelbart denna paragraf i protokollet.

Behandling

Stadsfullmäktige valde Marko Lindfors till ny ledamot i social- och hälsovårdsnämndens sektion på förslag av ledamoten Eveliina Heinälouma.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jenni Björkstén, förvaltningsexpert, telefon: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Bilagor

1 Eronpyyntö 5.11.2018

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
De i beslutet nämnda

Bilagor till utdrag
Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Stadsfullmäktige valde 7.6.2017 (§ 277) Jouko Malinen (SDP) till ledamot i social- och hälsovårdsnämndens sektion för den mandattid som börjar år 2017. Jouko Malinen anhåller 5.11.2018 om avsked från förtroendeuppdraget som ledamot i social- och hälsovårdsnämndens sektion från och med 1.1.2019.

Enligt 70 § 3 mom. i kommunallagen (410/2015) kan den som har giltiga skäl avgå från förtroendeuppdraget. Det organ som utser den förtroendevalda beslutar om beviljande av avsked.

Till ett förtroendeuppdrag som blivit ledigt under pågående mandattid ska en ny förtroendevald utses för den återstående mandattiden. Den som utses ska vara valbar till en nämnd med stöd av 74 § i kommunallagen.

Enligt 70 § i kommunallagen får till ett förtroendeuppdrag väljas endast den som har gett sitt samtycke till att ta emot uppdraget. En förtroendevald ska på begäran av fullmäktige lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av betydelse vid bedömningen av om han eller hon är valbar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jenni Björkstén, förvaltningsexpert, telefon: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Bilagor

1 Eronpyyntö 5.11.2018

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
De i beslutet nämnda

Bilagor till utdrag
Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Social- och hälsovårdsnämndens sektion
Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 736

28.11.2018

Ärende/4

HEL 2018-011572 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Jouko Maliselle eron sosiaali- ja terveyslautakunnan jaoston jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee _____ jäseneksi sosiaali- ja terveyslautakunnan jaostoon vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

28.11.2018

Ärende/5

§ 380

Val av vinnare och överlåtelse av markområden i arkitektur- och byggtävlingen för tornområdet i Mellersta Böle

HEL 2016-011649 T 10 01 01 00

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade följande med anledning av arkitektur- och byggtävlingen ("Helsinki High-rise") för tornområdet i Mellersta Böle:

- Till tävlingens vinnare väljs YIT Byggnads Ab med sin planeringslösning Trigoni.

- Staden säljer ett outbrutet område på ca 1 925 m² på fastigheten 91-17-9903-5, ett outbrutet område på ca 1 025 m² på fastigheten 91-432-1-26 och permanent användnings- och besittningsrätt till ett outbrutet område på ca 1 091 m² på fastigheten 91-17-9901-0 till YIT Byggnads Ab, ingår ett föravtal om en fastighetsaffär för områdena i enlighet med de villkor som anges i anbudet i bilaga 1 och i genomförandeavtalet i bilaga 2. Stadens andel av köpesumman enligt anbudet uppgår till minst 12 386 056 euro.

- Staden ingår genomförandeavtalet i bilaga 2.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stf. stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi
Anna Villeneuve, stadssekreterare, telefon: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Bilagor

- 1 YIT Rakennus Oy:n tarjous
- 2 Tornialueen aloitusalueen toteutussopimus
- 3 Arviointipöytäkirja
- 4 Muistio kilpailusta ja toteutussopimuksesta
- 5 Kilpailuohjelma

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
YIT Byggnads Ab

Bilagor till utdrag
Förslagstext

28.11.2018

Ärende/5

	Kommunalbesvär, fullmäktige
	Bilaga 1
	Bilaga 2
	Bilaga 3
	Bilaga 4
	Bilaga 5
De övriga anbudsgivarna	Förslagstext
	Kommunalbesvär, fullmäktige
	Bilaga 1
	Bilaga 2
	Bilaga 3
	Bilaga 4
	Bilaga 5
Senatfastigheter	Förslagstext
	Bilaga 1
	Bilaga 2
	Bilaga 3
	Bilaga 4
	Bilaga 5

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Sammandrag

Helsingfors stad ordnade tillsammans med finska staten, som representeras av Senatfastigheter, en arkitektur- och byggtävling för ett område söder om Bölebron. Planeringsområdet för tävlingen bestod av tre delar (västra delområdet, mellersta delområdet och östra delområdet) som tillsammans bildar det område som kallas för tornområdet i Mellersta Böle. Byggandet i tornområdet börjar i inledningsområdet mellan Lokvägens cirkulationsplats och Bölegatan. Området har presenterats i tävlingsprogrammet (bilaga 5).

Tävlingen började 24.1.2017. Tävlingsens målsättning var att hitta en högklassig plan för tornområdet och en köpare och en byggare för tornområdets inledningsområde.

Till andra fasen av tävlingen i två faser valdes på basis av en kvalitetsbedömning fyra tävlande, av vilka två lämnade in ett bindande anbud om att köpa och bebygga inledningsområdet. En bedömningsgrupp som bestod av representanter för staden och Senatfastigheter föreslår att YIT Byggnads Ab väljs till tävlingens vinnare och byggare för tornområdet med sitt tävlingsförslag Trigoni.

Genomförandet av inledningsområdet förutsätter att det utarbetas en detaljplan. Våningsytan i det inledningsområde som ska bebyggas uppgår till sammanlagt ca 67 000 m², varav högst 60 % förverkligas som bostadsproduktion och resten som affärslokaler, kontor och hotell. Tävlingsens vinnare har enligt genomförandeavtalet möjligheten att förhandla om västra delområdets södra del söder om inledningsområdet. Området i fråga kan eventuellt bebyggas delvis samtidigt som inledningsområdet. Den totala våningsytan i västra delområdet av tornområdet uppgår enligt vinnarkandidatens planeringslösning till ca 120 000 m².

YIT Byggnads Ab betalar enligt sitt anbud minst 37 158 167 euro till staden och Senatfastigheter för de tomter som överläts för genomförande av inledningsområdet och för de permanenta användnings- och besittningsrätterna. Stadens andel är $\frac{1}{3}$ och Senatfastigheters andel $\frac{2}{3}$ av köpesumman. Härigenom blir stadens andel av försäljningsinkomsterna minst 12 386 056 miljoner euro. Fördelningen av försäljningsinkomsterna baserar sig på [ett samarbetsavtal mellan staden och staten för delgeneralplaneområdet Mellersta Böle godkänt av stadsfullmäktige 17.5.2017 \(246 §\)](#).

Byggandet av tornområdet i Mellersta Böle är en väsentlig del av det stadsbildsmässiga uttrycket för Mellersta Böle. Den planeringslösning som föreslås bli tävlingsens vinnare uppfyller de målsättningar i fråga om stadsbild, kvalitet och funktionalitet som sattes upp för tävlingen. I samband med byggförhandlingarna i tävlingsens andra fas har man strävat att säkerställa att vinnarförslaget är en fungerande lösning och att det är möjligt att förverkliga lösningen i den föreslagna formen.

Inledningsområdet kommer att bli ett urbant och blandat område för bostäder och verksamhetslokaler som har goda regionala och landsomfattande trafikförbindelser. Inledningsområdet gränsar till Bölebron och är en väsentlig fortsättning för utbyggnaden av Mellersta Böle mot söder.

Avsikten är att ingå fastighetsaffäerna för tomterna och de permanenta användnings- och besittningsrätterna i inledningsområdet inom ett år efter att detaljplanen för området vunnit laga kraft. Det är meningen att byggarbetena ska börja år 2021. Målet är att inledningsområdet ska stå färdigt i sin helhet år 2027. När området blir färdigt har det ca 500 bostäder, 300 hotellrum och jobb för ca 1 000 personer.

Föredragandens motiveringar

Tävlingen Helsinki High-rise

Staden ordnade i samarbete med Senatfastigheter en arkitektur- och byggtävling, Helsinki High-rise, för området söder om Bölebron. Plane-

ringsområdet för tävlingen bestod av tre delar (västra delområdet, mellersta delområdet och östra delområdet) som tillsammans bildar det område som kallas för tornområdet i Mellersta Böle. Byggandet i tornområdet börjar i inledningsområdet mellan Lokvägens cirkulationsplats och Bölegatan. Meningen är att fortsätta utbyggnaden av Mellersta Böle som en livlig och urban stadsmiljö i området söder om Bölebron.

Staten äger ca 60 % och staden ca 40 % av inledningsområdet.

Första fasen av tävlingen i två faser avslutade i maj 2017. I tävlingens första fas hade tävlandena som uppgift att utarbeta planförslag för hela tävlingsområdet. I bedömningen betonades planförslaget för västra delområdet med 70 % och helhetslösningen med 30 %. Bedömningskriterierna för planförslagen fördelades mellan stadsbildsmässig kvalitet (50 %), funktionalitet (30 %) och genomförbarhet (20 %). Det kom in tio planförslag och i första fasen bedömdes de som sekretessbelagda. Tävlingsens bedömningsgrupp valde på basis av en kvalitetsbedömning fyra av förslagen till tävlingens andra fas: Kvartsi (Sponda Oyj), Trigoni (YIT Byggnads Ab), Silva (Fira Oy, NREP Oy och Bonava Oy) och Etelä-Pasila (Skanska Talonrakennus Oy, Skanska CDF Oy och Sato Oyj).

Tävlingens andra fas började hösten 2017. En styrgrupp, som bestod av stadens och Senatfastigheters representanter, förhandlade fram ett genomförandeavtal med varje tävlande som kom vidare till andra fasen. Avtalsförhandlingarna pågick under ungefär åtta månader. I andra tävlingsfasen granskade olika sakkunniga dessutom planernas funktionalitet och genomförbarhet bland annat med tanke på tornens brandteknik.

Vid förhandlingarna nåddes samförstånd med två tävlande (planerna Trigoni och Etelä-Pasila). Efter att avtalsförhandlingarna hade slutat anhöll man hos båda tävlandena om ett anbud om att köpa och bebygga inledningsområdet. Båda tävlandena lämnade in ett anbud om att förverkliga inledningsområdet före utgången av den bestämda tiden.

Tävlingsfaserna beskrivs i bilaga 4.

Bedömningen i tävlingens andra fas

I bedömningen i andra fasen koncentrerade man sig på västra delområdet med fokus på lösningarna för inledningsområdet. Inledningsområdet betonades i bedömningen med 80 % och helhetslösningen för det övriga västra delområdet med 20 %. Bedömningskriterierna för de planeringslösningar som lämnades in i andra fasen var den arkitektoniska kvaliteten (betoning 60 %) och funktionaliteten (betoning 40 %), vilka omfattade följande egenskaper:

28.11.2018

Ärende/5

Arkitektonisk kvalitet

- stadsbildsmässig helhet
- förhållande till omgivningen
- särprägel, lösningar som skapar områdets identitet
- byggnader och förhållandena mellan dessa
- mångformigheten och trivseln i stadsrummet, hur inomhus- och utomhuslokaler är kopplade till varandra
- kvaliteten i byggandet i faser

Funktionalitet

- helhetslösningens funktionalitet
- affärs- och servicefunktionernas innehåll, placering och förhållande till helheten
- naturlig placering av andra funktioner
- gångtrafikens och trafikarrangemangens funktionalitet
- smidigheten i arrangemangen för underhåll och logistik
- den funktionella kvaliteten i olika byggfaser

Planeringslösningar

Förslaget Trigoni

I enlighet med planeringslösningen i YIT Byggnads Ab:s anbud och genomförandeaftalet föreslås det att två tornhus och en fundamentdel som kopplar samman husen ska byggas i inledningsområdet för tornområdet i Mellersta Böle. Enligt förslaget inrymmer fundamentdelen främst affärslokaler och tornen en blandning av bostäder, hotell, kontor och affärslokaler. I planeringslösningen har en restaurang i två våningar föreslagits på våningarna 50 och 51 i det högsta tornet (180 meter) i området.

YIT Byggnads Ab:s anbud finns som bilaga 1. För planeringslösningens arkitektur ansvarar den finländska arkitektbyrån Lahdelma & Mahlamäki arkitekhdit. Dessutom har ett stort antal finländska och internationella sakkunniga deltagit i planeringen av objektet.

Byggrätten i inledningsområdet uppgår enligt förslaget till ca 67 000 m² vy. Byggrätten består av affärslokaler på ca 11 000 m² vy, kontor på 8 000 m² vy, hotell på 12 000 m² vy och bostäder på 36 000 m² vy. Till området förläggs dessutom lokaler för underhåll, lager, skyddsrum, parkering och allmän gångtrafik som inte ingår i våningsytan. I enlighet med planeringslösningen utgör bostäderna ca 54 % av byggrätten.

Inledningsområdet innebär början på byggandet av tornhus i Böle, vilket skapar en ny slags identitet för Böle och ger området en stark särprägel. I enlighet med det förhandlade genomförandeavtalet har vinnarkandidaten möjligheten att förhandla om området söder om inledningsområdet. Tävländan har i sin planeringslösning föreslagit tre tornhus i området. Inledningsområdet och optionsområdet omfattar totalt ca 120 000 m² vy. Meningen är att börja byggandet i inledningsområdet år 2021 och YIT Byggnads Ab har som mål att inledningsområdet står färdigt i sin helhet år 2027.

Förslaget Etelä-Pasila

Också tävländan Skanska Talonrakennus Oy, Skanska CDF och Sato Oyj kom med ett förslag med namnet Etelä-Pasila för inledningsområdet. Tävländans förslag omfattar tre torn med olika siluetter i inledningsområdet. Den sammanlagda byggrätten för tornen uppgår till ca 73 000 m² vy.

Enligt planeringslösningen Etelä-Pasila byggs bostäder på nästan 44 000 m² vy, affärslokaler på nästan 4 000 m² vy och kontor på knappt 26 000 m² vy i inledningsområdet. Planeringslösningens identitet bygger på att varje torn har en egen stark karaktär, och det att grönskan i omgivningen bevaras i största möjliga skala fungerar som en förenande faktor.

I planeringslösningen föreslås det att byggandet ska inledas med det högsta tornet i inledningsområdet, Pasilan piirtäjä. Pasilan piirtäjäs 43 våningar inrymmer främst bostäder och ett offentligt bad förläggs till de översta våningarna. Spiraalitorni, som börjar byggas nästan samtidigt, föreslås som ett kontorstorn i sin helhet med restauranglokaler i takvåningen. Planeringslösningens tredje torn, Ratapuiston torni, har 28 våningar med främst bostäder. Det föreslås i planeringslösningen att den öppna platsen vid tornen ska placeras lägre än Bölebron på en nivå med en saluhall i områdets kant.

Bedömningsgruppens bedömning och förslag till vinnare i tävlingen

I bedömningsgruppens bedömning fick planeringslösningen Trigoni totalt 4,1/5 poäng och planeringslösningen Etelä-Pasila totalt 3,4/5 po-

äng. Bedömningsgruppen hörde under bedömningen i tävlingens andra fas två representanter utnämnda av Finlands Arkitektförbund, en planläggningssakkunnig, en trafiksakkunnig, en landskapsplaneringssakkunnig, en sakkunnig i hållbar utveckling och två sakkunniga i företagsekonomi.

Bedömningsgruppen, som bestod av stadens och Senatfastigheters representanter, valde 14.9.2018 Trigoni till den bästa planeringslösningen på basis av en kvalitetsbedömning. Bedömningsprotokollet i tävlingens andra fas undertecknades 28.9.2018 (bilaga 3).

Tävlandenas förslag till planeringslösningar finns tillgängliga i [stadens materialbank](#).

Avtalen mellan staten och staden om området i Mellersta Böle

Byggandet i Mellersta Böle baserar sig på avtal mellan staten och staden. Det första härmed sammanhängande avtalet är en avsiktsförklaring från år 2002 i vilket parterna kom överens om att bebygga området efter att den nedre bangården i Mellersta Böle inte längre behövdes för godstrafikarrangemangen för hamnarna i innerstaden när den nya hamnen i Nordsjö hade blivit färdig. Avtalet har ersatts med ett samarbetsavtal som omfattar området i delgeneralplanen för Mellersta Böle och som undertecknades år 2017.

Det konstateras i samarbetsavtalet för delgeneralplaneområdet i Mellersta Böle att värdet på den nybyggnads- och tillbyggnadsrätt som planläggs för hela avtalsområdet fördelas mellan Senatfastigheter och staden utgående från att stadens andel av den första nybyggnads- och tillbyggnadsrätten på 250 000 m² vy uppgår till 16,16 % och Senatfastigheters andel uppgår till 83,84 %. Till de delar som nybyggnads- och tillbyggnadsrätten överskrider 250 000 m² vy fördelas värdet mellan parterna utgående från att Senatfastigheter får en andel på $\frac{2}{3}$ och staden en andel på $\frac{1}{3}$.

I avtalet för centrumkvarteret i Mellersta Böle kom staten och staden sinsemellan överens om att stadens andel uppgår till $\frac{1}{3}$ av försäljningspriset för centrumkvarteret med anledning av de avsevärda kostnaderna för byggandet av infrastrukturen i området. Den framtunga försäljningsfordran som staden får för centrumkvarteret beaktas i de följande fastighetsaffärerna i avtalsområdet enligt delgeneralplanen för Mellersta Böle.

Staten och staden hade före 23.10.2018 överlåtit nybyggnads- och tillbyggnadsrätt på sammanlagt 217 000 m² vy i delgeneralplaneområdet i Mellersta Böle. Med anledning av tomtöverlåtelseerna i området för bangårdskvarteren i Mellersta Böle kommer gränsen på 250 000 m² vy san-

nolikt att överskridas innan den slutliga fastighetsaffären för tomterna i inledningsområdet och för de permanenta användnings- och besittningsrätterna ingås. Med anledning av detta fördelas inkomsterna från byggrätterna i inledningsområdet så att staden får $\frac{1}{3}$ och Senatfastigheter $\frac{2}{3}$ av försäljningsinkomsterna.

Senatfastigheter, Trafikverket och staden har år 2017 ingått ett samarbetsavtal om planering och byggande av tornområdet i Mellersta Böle. I avtalet har parterna kommit mer detaljerat överens om principerna för tomtöverlåtelse och ordnande av tävlingar i området. Dessutom har de i avtalet kommit överens om organisering av tävlingen Helsinki High-rise och om överlåtelse av området för byggande.

Samarbetsavtalet för centrumkvarteret godkändes av [stadsstyrelsen 5.3.2012 \(248 §\)](#). De övriga samarbetsavtalen godkändes av [stadsfullmäktige 17.5.2017 \(246 §\)](#).

Fastighetsaffär, köpesumma och betalning av köpesumman

Enligt planeringslösningen från YIT Byggnads Ab, som föreslås bli tävlingens vinnare, uppgår inledningsområdets yta till totalt ca 10 400 m². Meningen är att i området planlägga två tomter, av vilka den första, "1A", har en yta på ca 6 552 m² och består av fastigheterna 91-432-1-23 (6 340 m²) och 91-432-1-26 (212 m²). Den andra tomten i inledningsområdet, "1B", har en yta på ca 2 765 m² och består av fastigheterna 91-432-1-23 (27 m²), 91-432-1-26 (813 m²) och 91-17-9903-5 (1 925 m²).

Förutom områdena ovan omfattar området i enlighet med planeringslösningen också ett område som gränsar till Bölebron och för vilket byggaren behöver permanent användnings- och besittningsrätt. Den permanenta användnings- och besittningsrätten gäller för ett område som har en yta på ca 1 096 m² och består av fastigheterna 91-17-9901-0000 (1 091 m²) och 91-410-1-4 (5 m²).

Före den slutliga fastighetsaffären förbinder sig staden och Senatfastigheter att ansöka om bindande tomtindelning för och styckning av inledningsområdet, varvid tomterna i enlighet med den kommande detaljplanen är objektet för affären.

Staden ska sälja ett outbrutet område på ca 1 925 m² på fastigheten 91-17-9903-5, ett outbrutet område på ca 1 025 m² på fastigheten 91-432-1-26 och permanent användnings- och besittningsrätt till ett outbrutet område på ca 1 091 m² på fastigheten 91-17-9901-0 till YIT Byggnads Ab för bebyggande av inledningsområdet. En permanent besittnings- och användningsrätt beviljas eftersom området omfattar ett gatuområde som gränsar till Bölebron. Dessutom ska staden ingå ett föravtal om

28.11.2018

en fastighetsaffär för de outbrutna områdena ovan i enlighet med de villkor som anges i anbudet i bilaga 1 och genomförandeavtalet i bilaga 2. Stadens andel av köpesumman enligt anbudet uppgår till minst 12 386 056 euro.

Köpebrevet för fastighetsaffären undertecknas inom ett år efter att detaljplanen vunnit laga kraft. Byggandet inleds med att bygga en fundamentdel som omfattar hela inledningsområdet, varför köparen är skyldig att köpa byggrätten för hela inledningsområdet på en gång.

I fråga om de priser som tillämpas vid fastighetsaffären följs stadsfullmäktiges beslut 18.1.2017 (§ 12) om fasta å-priser på byggrätter:

- bostadsbyggrätt 860 euro/m² vy
- byggrätt för affärslokaler 645 euro/m² vy
- byggrätt för kontor 540 euro/m² vy
- byggrätt för hotell 540 euro/m² vy

Ett värderingsutlåtande om de ovannämnda å-priserna på byggrätten har före stadsfullmäktiges beslut utarbetats av en utomstående expert.

Enligt anbudet och den bifogade planeringslösningen blir den preliminära köpesumman för tomterna i inledningsområdet och för de permanenta användnings- och besittningsrätterna sammanlagt 43 187 920 euro. I genomförandeavtalet har planeringslösningens konvertibilitet beaktats, vilket möjliggör vissa ändringar i lösningen då planeringen fortskrider. Om ändringsmöjligheterna i projektet förverkligas till dessas fulla utsträckning på det sätt som anges i genomförandeavtalet blir den preliminära köpesumman sammanlagt minst 37 158 167 euro.

Å-priserna och köpesummorna har angetts i nivån för levnadskostnadsindexet i januari 2017 och de höjs enligt förändringen i poängtalet för indexet mellan tidpunkten ovan och tidpunkten för betalning av varje delpost av köpesumman. Köpesumman minskar dock inte även om poängtalet för levnadskostnadsindex eventuellt minskar.

YIT Byggnads Ab är skyldigt att i samband med att genomförandeavtalet och föravtalet för fastighetsaffären undertecknas i enlighet med sitt anbud betala 10 % av den totala preliminära köpesumman till staden och Senatfastigheter i förskott för tomterna i inledningsområdet och för de permanenta användnings- och besittningsrätterna. Den slutliga köpesumman för varje tomt ska betalas enligt följande:

- 10 % vid undertecknandet av avtalet för fastighetsaffären

- 20 % inom 36 månader efter undertecknandet av avtalet för fastighetsaffären
- 20 % inom 48 månader efter undertecknandet av avtalet för fastighetsaffären
- 30 % inom 60 månader efter undertecknandet av avtalet för fastighetsaffären
- 10 % inom 78 månader efter undertecknandet av avtalet för fastighetsaffären.

Inlösning av bilplatser med köpskyldighet i Tripla

I genomförandeavtalet för centrumkvarteret i Mellersta Böle mellan staden, Senatfastigheter, Trafikverket och YIT Byggnads Ab kom parterna överens om att YIT Byggnads Ab ska anlägga 700 bilplatser i Tripla för bostäderna och kontoren i tornområdet i enlighet med bilplatsskyldigheten. Senatfastigheter och staden har 3.3.2016 i avtalet om gemensamma arrangemang mellan Mellersta Böle centrum och tornområdet förbundit sig att förplikta de kommande tomtköparna i tornområdet att inlösa bilplatserna i fråga.

I tävlingsprogrammet har staden och Senatfastigheter fastställt att 600 av de ovannämnda bilplatserna ska anvisas i tornområdets västra delområde. I genomförandeavtalet har parterna kommit överens om att byggaren av inledningsområdet i enlighet med planeringslösningen i vinnarförslaget inlöser 344 av bilplatserna med köpskyldighet (ca 15,48 miljoner euro exklusive mervärdesskatt) för inledningsområdets bruk.

Förhandlingar om västra delområdets södra del

I enlighet med genomförandeavtalet mellan Senatfastigheter, staden och YIT Byggnads Ab har YIT Byggnads Ab möjligheten att förhandla om byggande och köp av de tre torn som i planeringslösningen föreslås i området söder om inledningsområdet. Parterna har som mål att området i fråga förverkligas av YIT Byggnads Ab efter att inledningsområdet har blivit färdigt eller delvis samtidigt med byggarbetena i inledningsområdet. Förhandlingarna förs inom ramen för principerna för inledningsområdet med beaktande av särdragen hos området söder om inledningsområdet. Dessutom gäller förhandlingarna bl.a. byggfaserna, tidtabellen för byggarbetena och priset för byggrätterna i området söder om inledningsområdet.

Avsikten är att göra upp en tidtabell mellan parterna för förhandlingarna om den södra delen av västra delområdet inom sex månader efter att

genomförandeavtalet undertecknats. Om parterna inte kommer överens om villkoren i föravtalet och genomförandeavtalet för området söder om inledningsområdet inom den bestämda tiden i genomförandeavtalet, har Senatfastigheter och staden möjligheten att överlåta västra delområdets södra del till en tredje part som bebygger området. Ett eventuellt förhandlingsresultat föreläggs ett behörigt organ.

Statens och stadens skyldigheter och ansvar enligt genomförandeavtalet

Senatfastigheter och staden förbinder sig att i enlighet med det som anges i genomförandeavtalet bidra till att i samarbete med YIT Byggnads Ab så snabbt som möjligt få till stånd en detaljplan som trätt i kraft och som gör det möjligt att förverkliga planeringslösningen i inledningsområdet i enlighet med YIT Byggnads Ab:s förslag. Målet är att den för byggandet nödvändiga detaljplanen träder i kraft år 2020.

Enligt genomförandeavtalet bildar YIT Byggnads Ab, staden och Senatfastigheter en projektgrupp för planering och genomförande av objektet. Gruppen har som uppgift att övervaka de olika faserna för planering och byggande i projektet. Projektgruppen går i sitt arbete igenom de för uppföljningen av genomförandeavtalet viktigaste genomförandeplanerna, bygglovsplanernas delar och ändringarna i dessa innan myndighetsbehandlingen och byggandet inleds.

Säljarna har förbundit sig att ersätta köparen för de kostnader som orsakas av eventuell sanering av förorenad mark i enlighet med genomförandeavtalet. Dessutom har säljarna förbundit sig att ersätta de kostnader som orsakas av avfall i marken om de överskrider sammanlagt 100 000 euro. Ersättningen är dock högst 450 000 euro. I enlighet med samarbetsavtalet mellan staden och Senatfastigheter ansvarar vardera parten för de ovannämnda kostnaderna i området i sin ägo till dessas fulla utsträckning.

Genomförandeavtal

I genomförandeavtalet har parterna kommit överens om bebyggandet av området och överlåtelsen av områdena. Genomförandeavtalet finns som bilaga 2. Dessutom finns en promemoria med en beskrivning av genomförandeavtalets innehåll som bilaga 4.

Avsikten är att staden, Senatfastigheter och YIT Byggnads Ab undertecknar genomförandeavtalet i januari 2019 med den förutsättningen att riksdagen har godkänt fastighetsaffären för statens markområden och att stadens beslut om tävlingens vinnare och undertecknande av genomförandeavtalet har vunnit laga kraft. Föravtalet för fastighetsaffären undertecknas samtidigt som genomförandeavtalet.

När den mer detaljerade fortsatta planeringen fortskrider måste ändringar sannolikt göras i genomförandeavtalet. Sektorchefen för stadsmiljösektorn bör därför bemyndigas att göra de behövliga ändringarna i genomförandeavtalet, dock med den förutsättningen att ändringarna i avtalshelheten inte är väsentliga.

Betalning av tävlingsarvode

I tävlingsprogrammet för Helsinki High-rise (bilaga 5), fastställt av stadsfullmäktige, har staden och Senatfastigheter reserverat 300 000 euro (100 000 euro per tävlande) för de tävlande som lämnar in ett bindande köpanbud i tävlingens andra fas.

I tävlingens andra fas lämnade förutom vinnarkandidaten också en grupp av tävlande som består av Skanska Talonrakennus Oy, Skanska CDF Oy och Sato Oyj, in ett bindande anbud med planeringslösningen Etelä-Pasila. Gruppen av tävlande har gediget deltagit i alla förhandlingar och producerat en planeringslösning för inledningsområdet i tornområdet i Mellersta Böle som uppfyller tävlingens krav. Det är motiverat att i enlighet med bedömningsgruppens förslag betala det i tävlingsprogrammet angivna tävlingsarvodet på 100 000 euro till dess fulla belopp till gruppen. Med arvodet kan gruppen täcka en del av sina tävlingskostnader. Stadens andel är $\frac{1}{2}$ och Senatfastigheters andel $\frac{1}{2}$ av tävlingsarvodet.

Till slut

Stadsstyrelsen har för avsikt att, om stadsfullmäktige godkänner beslutsförslaget, i samband med verkställigheten av stadsfullmäktiges beslut bemyndiga sektorchefen för stadsmiljösektorn eller den som hen förordnat att underteckna genomförandeavtalet och föravtalet om fastighetsaffären och att göra små ändringar i dessa. Dessutom kommer staden att i enlighet med tävlingsprogrammet betala ett tävlingsarvode på sammanlagt 50 000 euro till den grupp av tävlande som deltog i tävlingen, Skanska Talonrakennus Oy, Skanska CDF Oy och Sato Oyj, för det inlämnade tävlingsförslaget Etelä-Pasila.

Beslutsförslaget stämmer överens med stadsmiljönämndens framställning.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stf. stadssekreterare, telefon: 310 25251

maria.nelskyla(a)hel.fi

Anna Villeneuve, stadssekreterare, telefon: 310 36045

anna.villeneuve(a)hel.fi

28.11.2018

Ärende/5

Bilagor

- 1 YIT Rakennus Oy:n tarjous
- 2 Tornialueen aloitusalueen toteutussopimus
- 3 Arviointipöytäkirja
- 4 Muistio kilpailusta ja toteutussopimuksesta
- 5 Kilpailuohjelma

Bilagematerial

- 1 Kartta varausalueesta
- 2 Trigoni, suunnitteluratkaisu
- 3 Etelä-Pasila, suunnitteluratkaisu

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

YIT Byggnads Ab

De övriga anbudsgivarna

Senatfastigheter

Bilagor till utdrag

Förslagstext

Kommunalbesvär, fullmäktige

Bilaga 1

Bilaga 2

Bilaga 3

Bilaga 4

Bilaga 5

Förslagstext

Kommunalbesvär, fullmäktige

Bilaga 1

Bilaga 2

Bilaga 3

Bilaga 4

Bilaga 5

Förslagstext

Bilaga 1

Bilaga 2

Bilaga 3

Bilaga 4

Bilaga 5

För kännedom

Stadsmiljösektorn
Stadsmiljönämnden

Beslutshistoria

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

28.11.2018

Ärende/5

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 694

HEL 2016-011649 T 10 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää Keski-Pasilan tornialueen arkkitehtuuri- ja toteutuskilpailun ("Helsinki High-rise") johdosta seuraavaa:

- Kilpailun voittajaksi valitaan YIT Rakennus Oy suunnitteluratkaisulaan Trigoni.
- Kaupunki myy YIT Rakennus Oy:lle kiinteistöstä 91-17-9903-5 noin 1 925 m² määräalan, kiinteistöstä 91-432-1-26 noin 1 025 m² määräalan ja kiinteistöstä 91-17-9901-0 pysyvän käyttö- ja hallintaoikeuden noin 1 091 m²:n suuruiseen määräalaan ja tekee sitä koskevan kiinteistökaupan esisopimuksen liitteenä 1 olevan tarjouksen ja liitteenä 2 olevan toteutussopimuksen mukaisin ehdoin. Kaupungin osuus tarjouksen mukaisesta kauppahinnasta on vähintään 12 386 056 euroa.
- Kaupunki tekee liitteenä 2 olevan toteutussopimuksen.

Käsittely

12.11.2018 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat tiimipäällikkö Dan Mollgren, kiinteistölakimies Tuukka Toropainen ja projektinjohtaja Päivi Ahlroos. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

25.06.2018 Ehdotuksen mukaan

23.01.2017 Ehdotuksen mukaan

09.01.2017 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

19.12.2016 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi
Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

28.11.2018

Ärende/5

Kaupunkiympäristölautakunta 30.10.2018 § 522

HEL 2016-011649 T 10 01 01 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle että

- Keski-Pasilan tornialueen arkkitehtuuri- ja toteutuskilpailun voittajaksi valitaan YIT Rakennus Oy suunnitteluratkaisullaan Trigoni
- kaupunki myy YIT Rakennus Oy:lle kiinteistöstä 91-17-9903-5 noin 1 925 m² määräalan, kiinteistöstä 91-432-1-26 noin 1 025 m² määräalan ja kiinteistöstä 91-17-9901-0 pysyvän käyttö- ja hallintaoikeuden noin 1 091 m²:n suuruiseen määräalaan ja allekirjoittaa sitä koskevan kiinteistökaupan esisopimuksen liitteenä 1 olevan tarjouksen ja liitteenä 2 olevan toteutussopimuksen mukaisin ehdoin. Kaupungin osuus tarjouksen mukaisesta kauppahinnasta on vähintään 12 386 056 euroa
- kaupunki allekirjoittaa liitteenä 2 olevan toteutussopimuksen
- kaupunki maksaa kilpailuun osallistuneelle kilpailijaryhmälle Skanska Talonrakennus Oy:lle, Skanska CDF Oy:lle ja Sato Oyj:lle yhteensä 50 000 euron kilpailupalkkion Etelä-Pasila –nimisen kilpailuehdotuksen jättämisestä
- kaupunkiympäristön toimialajohtaja tai määräämänsä oikeutetaan allekirjoittamaan edellä sanottu toteutussopimus ja kiinteistökaupan esisopimus sekä tekemään niihin vähäisiä muutoksia.

Käsittely

30.10.2018 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat tiimipäällikkö Dan Mollgren ja kiinteistölakimies Tuukka Toropainen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

23.10.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Tuukka Toropainen, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 34244
tuukka.toropainen(a)hel.fi
Dan Mollgren, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37326
dan.mollgren(a)hel.fi
Päivi Ahlroos, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 23661
paivi.ahlroos(a)hel.fi

28.11.2018

Ärende/5

Stadsfullmäktige 18.01.2017 § 12

HEL 2016-011649 T 10 01 01 00

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag att följande principer för tomtöverlåtelse ska följas i tävlingsområdets inledningsområde (ca 40 000–65 000 m² vy):

1

Tomterna överlåts genom försäljning.

2

De å-priser (enligt levnadskostnadsindex 10/2016) för byggrätten för bostäder, affärslokaler, hotell och kontor och andra dylika som anges i tävlingsprogrammet är fasta priser med undantag av indexjusteringarna nedan.

3

Följande minimipriser för byggrätten följs vid prissättningen av tomterna i inledningsområdet:

a

Byggrätt för bostäder 860 euro/m² vy.

b

Byggrätt för affärslokaler 645 euro/m² vy.

c

Byggrätt för hotell 540 euro/m² vy.

d

Byggrätt för kontor och dylika 540 euro/m² vy.

4

Priserna för de övriga lokalerna bestäms separat fall för fall i enlighet med principen om verkligt värde. De övriga lokalerna kan vara till exempel offentliga servicelokaler, grupplokaler eller andra lokaler i enlighet med användningsändamålet Y och lokaler för kommunalteknik.

5

Å-priserna för byggrätten binds vid levnadskostnadsindex. Bestämningsskälerna för utgångsnivån för poängtalet för levnadskostnadsindex och indexjusteringarna för å-priserna för byggrätten fastställs av fastighetsnämnden.

6

Fastighetsnämnden bemyndigas att inom ramarna ovan fastställa de slutliga å-priser för byggrätten som ska tillämpas i tävlingen och de slutliga bestämningsgrunderna för köpesumman. Bestämningsskälerna ska beredas i samarbete med finska staten. Fastighetsnämnden fastställer dessutom de övriga å-priser för byggrätten som ska tillämpas i tävlingsområdets inledningsområde förutom å-priserna för byggrätten för användningsändamålen ovan.

Behandling

18.01.2017 Enligt förslaget

Ledamoten Dan Koivulaakso understödd av ledamoten Yrjö Hakanen föreslog att ärendet skulle återremitteras för ny beredning utgående från att tävlingen genomförs så att tomten inte säljs utan utarrenderas och så att bostadsproduktionsfördelningen enligt BM-programmet följs vid bostadsproduktionen.

7 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Fortsättning

NEJ-förslag: Ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att tävlingen genomförs så att tomten inte säljs utan utarrenderas och så att bostadsproduktionsfördelningen enligt BM-programmet följs vid bostadsproduktionen.

Ja-röster: 67

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Ville Jalovaaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Jape Lovén, Pekka Majuri, Elina Moisiö, Seija Muurinen, Björn Månsson, Sari Mäkimmä, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Mika Raatikainen,

Timo Raittinen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Wille Rydman, Heini Röyskö, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pekka Tiusanen, Karita Toijonen, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Pertti Villo

Nej-röster: 13

Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Dan Koivulaakso, Eija Loukoila, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Sirpa Puhakka, Anna Vuorjoki

Frånvarande: 5

Maija Anttila, Juha Hakola, Osku Pajamäki, Mari Puoskari, Nasima Razmyar

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Under diskussionen framställdes två förslag till hemställningsklämmar:

Ledamoten Yrjö Hakanen understödd av ledamoten Sami Muttilainen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att det då planerna för området förverkligas utreds om det är möjligt att dela byggarbetena mellan ett flertal entreprenörer.

Ledamoten Kaarin Taipale understödd av ledamoten Sami Muttilainen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att stadsstyrelsen utreder hur det på ett bindande sätt kan överenskommas att den av staden i bostadsprogrammet godkända fördelningen av besittningsformer (40-35-25 procent), som också gäller staten, ska förverkligas i Mellersta Böle, samtidigt som det fattas beslut om ett samarbetsavtal mellan Helsingfors stad och finska staten innan planförslagen för första fasen i tävlingen för tornområdet lämnas för bedömning.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

Omröstningsförfarande

Vardera hemställningsklämmen tas särskilt upp till omröstning.

8 omröstningen

Ledamoten Yrjö Hakanens hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att stadsstyrelsen utreder hur det på ett bindande sätt kan överenskommas att den av staden i bostadsprogrammet godkända fördelningen av besittningsformer (40-35-25 procent), som också gäller staten, ska förverkligas i Mellersta Böle, samtidigt som det fattas beslut om ett samarbetsavtal mellan Helsingfors stad och finska staten innan planförslagen för första fasen i tävlingen för tornområdet lämnas för bedömning.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 38

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Veronica Hertzberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Tuuli Kousa, Eija Loukoila, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Jarmo Nieminen, Sara Paavolainen, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Tomi Sevander, Leo Stranius, Kaarin Taipale, Karita Toijonen, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 5

Laura Finne-Elonen, Helena Kantola, Jan D Oker-Blom, Risto Rautava, Pekka Tiusanen

Blanka: 39

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Minerva Krohn, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Pekka Majuri, Elina Moisio, Seija Murinen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Wille Rydman, Heini Röyskö, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo

Frånvarande: 3

Osku Pajamäki, Mari Puoskari, Nasima Razmyar

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Yrjö Hakanens förslag till hemställningskläm.

9 omröstningen

Ledamoten Kaarin Taipales hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ.

28.11.2018

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det då planerna för området förverkligas utreds om det är möjligt att dela byggarbetena mellan ett flertal entreprenörer.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 20

Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingerovo, Helena Kantola, Dan Koivulaakso, Eija Loukoila, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Sirpa Puhakka, Leo Stranius, Thomas Wallgren, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 11

Laura Finne-Elonen, Arja Karhuvaara, Pekka Majuri, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Pia Pakarinen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Tiusanen

Blanka: 51

Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Elina Moisio, Seija Muurinen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Heini Röyskö, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Karita Toijonen, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Frånvarande: 3

Osku Pajamäki, Mari Puoskari, Nasima Razmyar

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Kaarin Taipales förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Härmälä, stadssekreterare, telefon: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 03.11.2016 § 451

HEL 2016-011649 T 10 01 01 00

Esitys

A

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus varaisi Keski-Pasilasta liitteenä nro 1 olevan kartan mukaisen likimääräisen alueen suunnittelu- ja toteutuskilpailua varten 31.12.2018 saakka.

B

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus oikeuttaa kiinteistölautakunnan hyväksymään kilpailun aloitusalueen toteutussopimusluonnoksen yleiset periaatteet, jotka noudattavat seuraavia pääperiaatteita:

1

Kilpailun voittaja on velvollinen lunastamaan Keski-Pasilan keskuksen ja tornialueen välisen yhteisjärjestelysopimuksen mukaisesti velvoiteautopaikkoja kilpailun suunnitteluohjelmassa määritellyn aloitusalueen pohjoispuolella sijaitsevasta, rakenteilla olevasta Tripla-keskuksen pysäköintilaitoksesta (48 000 euroa (alv. 0 %) / velvoiteautopaikka + vuotuinen 2,5 %:n korotus).

2

Kilpailun voittaja on velvollinen toteuttamaan Keski-Pasilan keskuksen ja tornialueen välisen yhteisjärjestelysopimuksen mukaisesti tornialueen aloitusalueen ja Tripla-keskuksen väliset yhteydet ja niihin liittyvät rakenteet.

3

Alueelle kaavoitettavien tonttien ja niille toteutettavien rakennusten tulee liittyä Keski-Pasilan alueelliseen jätteen putkikeräysjärjestelmään. Tonttien omistajat tai haltijat ovat velvollisia ryhtymään jäteyhtiön osakkeenomistajiksi, suorittamaan osaltaan osakkeiden merkintähinnoilla järjestelmän investointikustannukset jäteyhtiölle ja tekemään tarvittavat sopimukset jäteyhtiön kanssa siten kuin jäteyhtiön, Senaatti-kiinteistöjen ja kaupungin kanssa erikseen sovitaan.

4

Tornialueen aloitusalueelle sekä tornialueen länsialueelle vastaisuudessa kaavoitettava asuinrakennusoikeus toteutetaan sääntelemättömänä vapaarahoitteisena asuntotuotantona.

5

Kohtien 1-4 lisäksi toteutus sopimuksessa on sovittava myös muun muassa kiinteistökauppojen yksityiskohdista, rakentamisen toteutusajasta ja vaiheistuksesta liikennejärjestelyineen sekä rakentamisen välitavoitteista. Toteutus sopimuksessa voidaan myös sopia, että kilpailun järjestäjät ja kilpailun voittaja sitoutuvat neuvottelemaan aloitusalueen eteläpuolella sijaitsevien tonttien toteuttamisesta ja lunastamisesta 12 kuukauden ajan aloitusalueen ensimmäisen tornin rakentamisen käynnistymisestä.

C

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus toteaa, että Suomen valtion ja Helsingin kaupungin välillä solmitaan yhteistyösopimus koskien muun muassa tornialueen suunnittelua ja toteutusta. Sopimus on esitettävä kaupungin toimivaltaisen toimielimen hyväksyttäväksi ennen kuin kilpailun ensimmäisen vaiheen suunnitelmaehdotukset on jätettävä arvioitavaksi, ellei toisin erikseen myöhemmin päätetä. Sopimusvalmistelun lähtökohtana pidetään vuonna 2002 allekirjoitetun osapuolten välisen aiesopimuksen mukaisia periaatteita.

D

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kilpailualueen aloitusalueella (noin 40 000 - 65 000 k-m²) noudatetaan seuraavia tontinluovutusperiaatteita:

- Tontit luovutetaan myymällä.

- Kilpailuohjelmassa ilmoitettavat asuin-, liike-, hotelli- ja toimisto- sekä muun vastaavan rakennusoikeuden yksikköhinnat ovat kiinteitä jäljempänä mainittuja indeksitarkistuksia lukuun ottamatta.

- Aloitusalueen tonttihinnoittelussa noudatetaan seuraavia rakennusoikeuden vähimmäishintoja:

Asuntorakennusoikeus 800 euroa/k-m².

Liikerakennusoikeus 600 euroa/k-m².

Hotellirakennusoikeus 500 euroa/k-m².

Toimisto- ja muu vastaava rakennusoikeus 500 euroa/k-m².

- Muiden tilojen hinnat määritetään tapauskohtaisesti erikseen käyvän arvon periaatetta noudattaen. Muita tiloja voivat olla esimerkiksi julkiset palvelutilat, ryhmätilat tai muut Y-käyttötarkoituksen mukaiset tilat sekä kunnallistekniikkaa palvelevat tilat.

- Rakennusoikeuden yksikköhinnat sidotaan elinkustannusindeksiin. Elinkustannusindeksin pisteluvun lähtötason sekä rakennusoikeuden yksikköhintojen indeksitarkistusten määräytymisperiaatteet vahvistaa kiinteistölautakunta.

- Kiinteistölautakunta vahvistaa kilpailussa noudatettavat lopulliset rakennusoikeuden yksikköhinnat sekä lopulliset kauppahinnan määräytymisperiaatteet ennen kilpailun käynnistämistä. Määräytymisperiaatteet valmistellaan yhteistyössä Suomen valtion kanssa. Lisäksi kiinteistölautakunta vahvistaa kilpailualueen aloitusalueella noudatettavat muiden kuin edellä mainittujen käyttötarkoitusten rakennusoikeuden yksikköhinnat.

E

Kiinteistölautakunta päätti osaltaan hyväksyä liitteenä nro 2 olevan kilpailuohjelman luonnoksen sekä oikeuttaa kilpailun järjestäjän tekemään siihen tarvittavia muutoksia, korjauksia ja täydennyksiä.

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Tuukka Toropainen, vs. kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 34244
tuukka.toropainen(a)hel.fi

28.11.2018

Ärende/6

§ 381

Projektplan för ombyggnad av Lauttasaaren ala-asteen koulus skolhus

HEL 2018-008442 T 10 06 00

Beslut

Stadsfullmäktige godkände projektplanen för ombyggnad av Lauttasaaren ala-asteen koulus skolhus, daterad 7.8.2018, så att projektet omfattar högst 7 885 m² bruttoyta och byggkostnaderna för projektet uppgår till högst 22 200 000 euro exklusive mervärdesskatt i prisnivån för maj 2018.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stf. stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

1 Lauttasaaren ala-aste_Hankesuunnitelma_2018-08-07

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Sammandrag

Projektplanen för Lauttasaaren ala-asteen koulus skolhus gäller en omfattande funktionell och teknisk ombyggnad, där lokalerna görs tidsenliga enligt de krav som undervisningen ställer, där de hustekniska systemen moderniseras och där energieffektiviteten förbättras. Därutöver ämnar man reparera de skadade delarna av fasaden, sätta in nya och reparera fönster, dörrar, stuprännor och yttertak. I anslutning till ombyggnaden reparerar man dessutom fuktskadade strukturer och bygger man nya dräneringssystem.

I delar av byggnaden finns det för närvarande enbart frånluftsventilation. De hustekniska systemen utvidgas och förbättras i samband med ombyggnaden så att de motsvarar de nuvarande föreskrifterna och kraven. Samtidigt förbättras byggnadens akustik, lokalernas funktionella förbindelser och tillgängligheten.

Projektplanen har utarbetats i samarbete mellan stadsmiljösektorn och fostrans- och utbildningssektorn. Fostrans- och utbildningssektorns samarbetspersonal inom arbetarskyddet tillstyrker projektet med preciseringar för den fortsatta planeringen. Man har i anslutning till projektplaneringen hört Helsingfors stadsmuseum och byggnadstillsyn, miljö-tjänsterna och räddningsverket. Skolans lärare och elever har engagerats i planeringen av gården.

Projektplanen finns som bilaga 1.

Fostrans- och utbildningsnämnden har godkänt behovsutredningen och 9.10.2018 gett ett utlåtande där projektet förordas.

Föredragandens motiveringar

Behov

Skolbyggnaden tillhörande Lauttasaaren ala-asteen koulu på Kvarnberget ligger på Kvarnbergsvägen 3. Skolan har totalt cirka 870 elever. Skolan har ett antal tilläggslokaler till sitt förfogande. Behovet av permanenta tilläggslokaler för lågstadielever på Drumsö under åren 2017–2026 omfattar lokaler för cirka 590 elever. Befolkningsprognosen ger vid handen att antalet barn i Drumsöområdet ökar med 200 barn i lågstadieåldern och 230 i högstadieåldern under de kommande tio åren. Staden har förberett sig för det växande elevantalet genom att bygga lokaler för ett andra lågstadium på Drumsö (Hallonnäsgränd 4), som ersätter de nuvarande tillfälliga tilläggslokalerna. Byggnaden på Kvarnbergsvägen har enligt fostrans- och utbildningssektorn ett målsatt elevplatsantal på 530. De före detta bibliotekslokalerna som för närvarande utnyttjas av musikinstitutet ska enligt planerna flyttas över i skolans disposition så att tillräckliga utrymmen ska kunna garanteras.

Fostrans- och utbildningssektorns utredning ger vid handen att Lauttasaaren ala-asteen koulus skolhus på Kvarnbergsvägen 3 fortsättningsvis kommer att användas för utbildning och att dess lokaler utvidgas till att omfatta också sidobyggnaden i dess helhet.

Byggnader

Skolbyggnaden har ritats av arkitekten Johan S. Siren och den stod färdig år 1954. En separat sidobyggnad, som blev färdig år 1955, byggdes för att fungera som bibliotek och rådgivningsbyrå. Drumsö musikinstitut har sedan år 1995 verkat i sidobyggnaden. Helheten är arkitektoniskt högklassig, och dess betydelse för stadsbilden är avsevärd. Områdets detaljplan är från 1967. Detaljplanen innehåller inget krav på skydd. Byggnadstillsynen har slagit fast att man förhåller sig till objektet som om det var en skyddad byggnad och att Helsingfors stadsmuseum

bör tas med i projektets planering och genomförande som expertorganisation.

Byggnaden är i behov omfattande ombyggnad. Den byggnadstekniska utrustningen har kommit till slutet på sin livslängd. Den bristfälliga ventilationen och de lokala mikrobskadorna medför problem med inomhusluften. Det har installerats tillfälliga ventilationsanläggningar i lokalerna och det har gjorts andra reparationer för att höja kvaliteten på inomhusluften. Byggnaden uppfyller för tillfället inte kraven på tillgänglighet.

Plan

Ombyggnadens tekniska kvalitetsnivå motsvarar nivån för ombyggnadsprojekten i stadens övriga lågstadieskolor. Byggnadens målsatta tekniska drifttid är 50 år för konstruktioner och 15–20 år för hustekniken. Efter ombyggnaden förbättras byggnadernas energihushållning.

Efter att ombyggnaden har fullgjorts, kommer brukarna av Lauttasaa-
ren ala-asteen koulus skolhus att ha möjlighet att verka i en hälsosam, trygg och fungerande studie- och arbetsmiljö som stöder genomförandet av den nya läroplanen. Rengöringen av bjälklagen betyder att man förhindrar att eventuella skadliga ämnen kommer ut i inomhusluften. Med en rätt dimensionerad ventilation får man till stånd en god kvalitet på inomhusluften.

Det har uppställts miljörelaterade målsättningar på projektet med avseende på följande ämnesområden: energiförbrukning, omvandlingsbarhet och utrymmeseffektivitet, långsiktig hållbarhet, användbarhet, underhålls- och städvänlighet, fukt- och renhetskontroll samt klassificering av inomhusklimatet.

Byggnadsreparationen anpassas så väl som möjligt till servicelokalnätverkets totalekonomiska intresse.

Prognoserad hyra

Lokalkostnaderna för projektet, det vill säga den interna hyran enligt anvisningarna för behandling av lokalprojekt (stadsstyrelsen 14.12.2015, § 1028) är ca 24,75 euro per m² lägenhetsyta, 133 774 euro i månaden och ca 1 605 285 euro om året. Av detta är kapitalhyrans andel 21,03 euro/m² lägenhetsyta i månaden och underhållshyran andel 3,72 euro/m² lägenhetsyta i månaden. Grunden för hyran per kvadratmeter är 5 405 m² lägenhetsyta. Den slutliga kapitalhyran justeras efter att man fått reda på de faktiska kostnaderna för projektet. Underhållshyran justeras så att den motsvarar underhållshyran vid tidpunkten då projektet slutförs. Projektets avkastningskrav är 1,5 % och avskrivningstiden 30 år.

Enligt anvisningarna gällande lokalprojekt kan man i undantagsfall föreslå en ränta på mindre än 3 % för kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

Den nuvarande hyran är 9,30 euro/m² lägenhetsyta i månaden, sammanlagt 35 645 euro i månaden och 427 742 euro om året, varav kapitalhyrans andel är 5,99 euro/m² lägenhetsyta i månaden och underhållshyran andel 3,31 euro/m² lägenhetsyta i månaden. Den lägenhetsyta som ligger till grund för hyran är 3 833 m². Därutöver har man sedan 1.1.2014 tagit ut en extra hyra på 4 330 euro i månaden för funktionellt ombyggnadsarbete som har gjorts förut. Byggnaden har i början av behovs- och projektplaneringen inventerats digitalt och uppgifterna om lägenhetsytan har justerats.

Tillfälliga lokaler

Tillfälliga lokaler behövs inte, eftersom skolans arbete organiseras under projektets gång med utnyttjande av de tre paviljonger som skolan redan nu hyr som tilläggslokaler och av lokalerna i Hedengrenska huset. När sidobyggnaden har färdigställts och ombyggnaden av skolhuset har kommit igång, river man den största av de tre paviljongerna. De skolfunktioner som finns i baracken överförs till sidobyggnaden och det andra lågstadiet på Drumsö. Matsalen flyttas till lokaler i Hedengrenska huset. För det ändamålet reserverar staden 6 000 euro.

Finansiering

Projektet ingår i byggnadsprogrammet för husbyggnadsprojekt för åren 2018–2027 i 2018 års budget. Projektet har noterats som ett projekt uppgående till 11 miljoner euro som ska genomföras åren 2018–2022. Finansieringsbehovet på 22,2 miljoner euro som krävs för projektet beaktas i det nya förslaget till byggnadsprogram.

Det har ursprungligen funnits en budgetreservering på 11 miljoner euro för ombyggnaden. Det som har höjt kostnaderna till 22,2 miljoner euro under planeringen av projektet är bland annat:

- projektet har utvidgats till att omfatta bägge byggnaderna från 1950-talet
- data om omfattningen har preciserats genom utredningar och inventeringar
- uppskattningen av huset med tanke på dess arkitektur och dess värde för stadsbilden
- ordnande av tillgänglighet till båda byggnaderna
- lokalförändringar som den nya läroplanen påkallar

- utökning av de byggtekniska reparationerna till att omfatta nedmontering av bjälklagets övre plattor för att säkerställa god inomhusluft.

Tidtabell

Enligt den målsatta tidsplanen börjar byggandet i januari 2020, och arbetet blir färdigt i juni 2021.

Fostrans- och utbildningsnämndens beslut om behovsutredning och utlåtande i ärendet

Fostrans- och utbildningsnämnden har 9.10.2018 godkänt behovsutredningen gällande ombyggnaden av Lauttasaaren ala-asteen kouluskolhus. Fostrans- och utbildningsnämnden har samtidigt tillstyrkt projektplanen. Enligt utlåtandet förbättrar projektet skolans inneluftskvalitet, ventilation, funktionalitet, trivsel, tillgänglighet och brandsäkerhet. Fostrans- och utbildningsnämnden påminner dessutom i sitt utlåtande om den skrivning i stadsstrategin 2017–2021 enligt vilken investeringar orsakade av reparationer som gäller inomhusluften inte ska höja den gängse hyran för lokalerna.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stf. stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

1 Lauttasaaren ala-aste_Hankesuunnitelma_2018-08-07

Bilagematerial

1 Lauttasaaren ala-aste Hasu-liitteet

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Stadsmiljönämndens sektion för byggnader och allmänna områden
Fostrans- och utbildningsnämnden

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 695

HEL 2018-008442 T 10 06 00

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Lauttasaaren ala-asteen perusparannuksen 7.8.2018 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 7 885 brm² ja hankkeen enimmäishinta on 22 200 000 euroa arvonlisäverottomana toukokuun 2018 kustannustasossa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 09.10.2018 § 214

HEL 2018-008442 T 10 06 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle puoltavan lausunnon 7.8.2017 päivätystä Lauttasaaren ala-asteen perusparannusta ja laajennusta koskevasta hankesuunnitelmasta ja lausui lisäksi seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Oppimistilojen suunnittelussa tulee kuitenkin edelleen työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Erityisesti ääneneristyksen ja -vaimennuksen huolellinen toteutus tulee varmistaa. Myös valaistukseen tulee kiinnittää huomiota, sillä toimivalla valaistuksella tuetaan monipuolisia työskentelyasentoja. Tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota hankkeen kustannusseurannan, suunnittelun ohjauksen ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin ajalta. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin. Myös aikataulun pitävyydestä on huolehdittava.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on hyväksynyt Lauttasaaren ala-asteen perusparannuksen tarveselvityksen 28.8.2018.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstö on antanut 29.1.2018 hankesuunnitelmasta lausunnon, joka on liitteenä. Lausunto tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa.

28.11.2018

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää perusparannuksen vuokrankorotusta korkeana.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Vera Schulman, johtava arkkitehti, puhelin: 310 20777
vera.schulman(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 23.08.2018
§ 102

HEL 2018-008442 T 10 06 00

Myllykalliontie 3, 00200 Helsinki

Eesitys

A

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle 7.8.2018 päivätyn Lauttasaaren ala-asteen perusparannuksen hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 7 885 brm² ja että hankkeen enimmäishinta on 22 200 000 euroa arvonlisäverottomana toukokuun 2018 kustannustasossa. Ajankohdan tarjoushintaindeksi on 184,7.

Päätös tehtiin ehdolla, että kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyy tarveselvityksen ja antaa puoltavan lausunnon hankesuunnitelmasta.

B

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden jatkamaan hankkeen suunnittelua odottamatta hankepäätöstä.

Esittelijä

tekninen johtaja
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Sirkka-Liisa Sundvall, projektinjohtaja, puhelin: 310 23058
sirkka-liisa.sundvall(a)hel.fi
Päivi Etelämäki, projektinjohtaja, puhelin: 310 31871
paivi.etelamaki(a)hel.fi

28.11.2018

Ärende/7

§ 382

Detaljplaneändring för Brändövägen 42–44 (nr 12487)

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Beslut

Stadsfullmäktige godkände detaljplaneändring för tomterna 1 och 10 i kvarteret 42021 och gatuområde i 42 stadsdelen (Brändö) enligt ritning nr 12487, daterad 27.2.2018, och på de grunder som framgår av detaljplanebeskrivningen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anna Villeneuve, stadssekreterare, telefon: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12487 kartta, päivätty 27.2.2018
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12487 selostus, päivätty 27.2.2018, päivitetty Kylk:n 27.2.2018 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 17.11.2017, täydennetty 27.2.2018
- 4 Osa päätöshistoriaa

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Helen Elnät Ab
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3
Bilaga 4

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Sammandrag

Detaljplaneändringen gäller Brändö förutvarande prästgårds tomt (Brändövägen 42) samt den förra brandstationens och telefoncentrallens tomt (Brändövägen 44), vilka ligger på sydöstra Brändö. Detaljplanområdet ligger i Brändö villastad, som har klassificerats som en byggd kulturmiljö av riksintresse (RKY 2009).

Planlösningen möjliggör kompletteringsbyggande av bostadshus i liten skala på tomternas norra del. Den möjliggör också att befintliga byggnader omdisponeras för boende, arbetslokaler och närservice samt säkerställer skyddet av befintliga historiska byggnader med beteckningarna sr-1 och sr-2.

Målet med detaljplaneändringen är att trygga bevarandet av skyddsvärdena med hjälp av en ändring av användningsändamålet. Genom planändringen ändras kvartersområdena för servicebyggnader till bostadsområden där man får placera arbetslokaler och närservice. Man har utrett kompletteringsbyggandet i anslutning till planändringen. De befintliga byggnaderna har en våningsyta på 611 m². Området planeras få 600 m² ny bostadsvåningsyta. Tomternas genomsnittliga exploateringsgrad är $e=0,313$.

Föredragandens motiveringar

Planlösningen är förenlig med Helsingfors gällande generalplan 2002 med rättsverkningar och bidrar till genomförandet av stadens strategiska målsättningar genom att man främjar kompletteringsbyggande och högklassiga sätt att bygga nya bostäder samt stärker områdets karaktäristiska identitet. Stadsdelarna utvecklas med bevarande av deras mångsidighet och med beaktande av myndigheternas riksomfattande inventeringar (Byggda kulturmiljöer av riksintresse RKY 2009). Planlösningen har också beaktat målsättningarna för Helsingfors nya generalplan (stadsfullmäktige 26.10.2016) genom att hålla de bostadsdominerade områdenas (A4) kvartersexploatering under 0,4.

För området gäller en detaljplan från år 1985. I planen är kvarteren upptagna som kvartersområden för servicebyggnader: YK "kvartersområde för kyrkor och församlingsbyggnader" och YY "kvartersområde för byggnader som betjänar kulturell verksamhet".

Planeringsfaser och växelverkan

Brändövägen 42 ägs av Helsingfors kyrkliga samfällighet och Brändövägen 44 av Helsingfors stad. Planeringen har inletts på grundval av en

ansökan från ägaren till Brändövägen 42, och på stadens initiativ i fråga om tomten Brändövägen 44. Detaljpanelösningens innehåll har förhandlats fram med sökandena.

Deltagandet och växelverkan har ordnats i enlighet med programmet för deltagande och bedömning.

Detaljplaneförslaget hölls offentligt framlagt 24.11.2017–2.1.2018. Inga anmärkningar framfördes.

Utlåtanden

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM) och stadsmuseet gav utlåtanden om detaljplaneförslaget. De påpekanden som fördes fram i utlåtandena gällde allmänna vattenledningar och avlopp samt planbeteckningen beträffande möjligheten lägga tak över en parkeringsplats. I utlåtandena betonades också vikten av att man i planeringen av markanvändningen på Brändö villaområde respekterar och bevarar det utomordentligt viktiga området egenart, särdrag och kulturarv.

Helen Elnät Ab, NTM-centralen i Nyland och trafikaffärsverket meddelade att de inte har någonting att yttra eller påpeka om förslaget.

Utlåtandena framgår i sin helhet av beslutshistorien, och referat av dessa och genmälena ingår i rapporten om växelverkan (bilaga 3).

Ändringar i förslaget till detaljplaneändring

Med beaktande av målen med planen är det inte ändamålsenligt att ändra förslaget med anledning av utlåtandena i samband med det offentliga framläggandet. I förslaget till detaljplan har det gjorts tekniska ändringar, vilka redovisas i detalj i planbeskrivningens nästista kapitel. Ändringarna är inte väsentliga, och förslaget behöver därför inte läggas fram på nytt.

Ett markanvändningsavtal, som undertecknades 25.4.2018, hänför sig till förslaget till detaljplaneändring.

Beslutsförslaget stämmer överens med stadsmiljönämndens justerade framställning.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Uppllysningar

Anna Villeneuve, stadssekreterare, telefon: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

28.11.2018

Ärende/7

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12487 kartta, päivätty 27.2.2018
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12487 selostus, päivätty 27.2.2018, päivitetty Kylk:n 27.2.2018 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 17.11.2017, täydennetty 27.2.2018
- 4 Osa päätöshistoriaa

Bilagematerial

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Maankäytösopimus.pdf

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Helen Elnät Ab
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3
Bilaga 4

För kännedom

Stadsmiljösektorn
Stadsmuseet
Trafikaffärsverket
Stadsmiljönämnden

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 735

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Päätös

28.11.2018

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin 42021 tontteja 1 ja 10 sekä katualuetta koskevan asemakaavan muutoksen 27.2.2018 päivätyn piirustuksen numero 12487 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 27.02.2018 § 99

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Hankennumero 5344_1

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 27.2.2018 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12487 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin 42021 tontteja 1 ja 10 sekä katualuetta.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloajana saatuihin lausuntoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näytelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijalta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
  - o Helsingin seurakuntayhtymä: 6 000 euroa

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

28.11.2018

Lisätiedot

Maria Isotupa, arkkitehti, puhelin: 310 37303

maria.isotupa(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, rakennushistoria ja -suojelu, puhelin: 310 37217

sakari.mentu(a)hel.fi

Mervi Nicklen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37221

mervi.nicklen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 16.01.2018 § 6

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Hankenumero 5344_1

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12487 pohjakartan kaupunginosassa 42 Kulosaari. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12487

Kaupunginosa: 42 Kulosaari

Kartoituksen työnnumero: 51/2016

Pohjakartta valmistunut: 30.11.2017 (uusintakartoitus, ensitilaus ollut 2016)

Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25

Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 25.10.2017 § 47

28.11.2018

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31967
merja.kyyro(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 2.1.2018

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Asemakaavoitus Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialalta on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa osoitteessa Kulosaarentie 42 ja 44 sijaitsevia tontteja koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo on tutustunut 17.11.2017 päivättyyn asemakaavan muutosehdotukseen ja asemakaavaselostukseen. Perustehtävänä mukaisesti kaupunginmuseo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavamuutoksen tavoitteeksi on asetettu Kulosaarentie 42 eli entisen Kulosaaren pappilan ja Kulosaarentie 44 eli alun perin Kulosaaren huvilayhdyskunnan paloasemaksi ja puhelinkeskukseksi sekä AB Brändö Villastadin työnjohtajan asuntona palveluiden rakennusten käyttötarkoituksen laajentaminen asumiseen, työtiloiksi ja lähipalveluille sekä tonttien täydennysrakentaminen pienimittakaavaisella asuinrakentamisella. Olemassa olevien rakennusten säilyminen halutaan turvata merkinnöillä sr-1 ja sr-2. Kaavaratkaisu tulee tiivistämään alueen rakennuskantaa ja muodostamaan uuden kerrostuman tonttien pohjoisosaan.

Kaupunginmuseo on antanut lausuntonsa Kulosaarentie 42 ja 44 asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa 2.3.2017. Kaupunginmuseo korosti esillä olevien tonttien ja niillä sijaitsevien rakennusten muodostaman kokonaisuuden huomattavaa kulttuurihistoriallista arvoa ja merkitystä Kulosaaren huvilayhdyskunnan julkisina rakennuksina. Myös niiden asema ja sijainti huvilayhdyskunnan alkuperäisessä asemakaavallisessa ratkaisussa ja kaupunkitilassa sekä maisemassa nostettiin esiin. Kulosaarentie 42:ssa sijaitsevan arkkitehti Robert Tikkasen alun perin asuinkäyttöön suunnitteleman huvilan muutos Kulosaaren kirkoksi ja seurakunnan käyttöön sekä pappilaksi vuonna 1921 nosti sen yhdeksi keskeiseksi julkiseksi rakennukseksi Kulosaareissa. Naapuritontin vuonna 1915 valmistunut toiminnoiltaan moninainen kokonaisuus Kulosaarentie 44:ssä on arkkitehtuuriltaan poikkeuksellinen ja edustava esimerkki arkkitehti Lars Sonckin puurakennusten tuotannossa. Arkkitehti Lars Sonck oli myös keskeinen henkilö

Kulosaaren puutarhakaupungin varhaisvaiheissa laadittuaan yhdyskunnan ensimmäisen asemakaavan vuonna 1907 ja asetuttuaan myös itse saarelle asumaan. Huolimatta rakennuksissa tehdyistä muutoksista ja korjauksista, voidaan rakennusten ominaispiirteiden arvioida säilyneen hyvänä. Kaupunginmuseo painotti, että näiden Kulosaaren huvilayhdyskunnan toimintojen ja palvelujen sekä seurakunnallisen elämän kannalta keskeisten rakennusten säilyminen tulee turvata riittävin suojelumerkinnöin ja –määräyksin. Tämän lisäksi voimassa olevan asemakaavan mukaisesti rakennusten ja niiden ympäristön muodostaman arvokkaan kokonaisuuden vaaliminen on keskeinen tavoite myös asemakaavan muutoksessa.

Uudisrakentamisen suhteen kaupunginmuseo korosti puutarhakaupungille ominaisen vehreyden säilyttämisen merkitystä. Jotta huvilajakauden rakennukset säilyisivät tonteilla ja katunäkymässä edelleen pääroolissa, tulisi uudisrakennusten arkkitehtuurin olla vähäeleistä ja maltillista muodostaen levollisen taustan näille 1910- ja 1920-luvun arvokkaille rakennuksille. Tehokkuuden rajoittamisen lisäksi myös uudisrakennusten korkeutta ja ulkoasua tulee siten rajata riittävin kaavamääräyksin. Laajemmassa kaupunkimaisemassa keskeistä on, etteivät uudisrakennukset asetu huvilakaupungin erääseen keskeisimpään akselinäkymään, joka alkaa Kluuvin rannalta ja Eugen Schaumanin puistosta ja nousee Ribblingshofin rivitalojen välistä kohti kirkonmäkeä ja kellotapulia.

Suunnittelualue on esillä olevassa asemakaavaehdotuksessa määritelty erillispientalojen korttelialueeksi AO/s, jonka kulttuurihistoriallinen ja maisemallinen arvo tulee säilyttää. Alueelle saa sijoittaa työtiloja ja lähipalveluita. Olemassa olevien tonttien takaosista on esitetty muodostettavan uusi tontti, jolle on sijoitettu kolme enintään kaksikerroksisen, kerroskorkeudeltaan enintään 3 metriä korkean asuinrakennuksen rakennusala. Määräyksen mukaan uusien rakennusten ulkoasun tulee olla sopusoinnussa olemassa olevien rakennusten arkkitehtuurin suhteen ja uudisrakennusten kattojen korot ja harjakorkeudet tulee sovittaa olemassa olevien rakennusten korkeuteen siten, että ne ovat selkeästi niille alisteisia. Piha-alueille on annettu seuraavia määräyksiä: ”Piha-alueiden kaupunkikuvallisesti ja ympäristökokonaisuuden kannalta arvokas puusto ja muut istutukset on säilytettävä ja tarvittaessa uusittava siten, että alueen vehreä ominaisluonne ja kasvillisuuden kaupunkikuvallinen merkitys säilyy. Alkuperäiset kivimuurit, aidat ja muut piharakenteet tulee säilyttää ja korjata entistään. Alueella rakennettaessa syntyvää louhekiveä tulee ensisijaisesti käyttää tonteilla esim. kivimuureissa, maastonmuotoilussa tai kiveyksissä. Rakentamatta jäävät tontin osat, joita ei käytetä kulkuteinä, oleskeluun tai pysäköintiin, on istutettava alueelle luonteenomaisella tavalla.” Tonteille on myös erikseen mer-

kitty kolme säilytettävää puuta, jotka ovat maisemallisesti kaikkien keskeisimpiä.

Esillä olevassa asemakaavaehdotuksessa Kulosaarentie 42 eli entinen pappila on saanut suojelumerkinnän sr-2: ”Historiallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen historiallista arvoa tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Rakennuksen alkuperäisten rakenteiden, rakennusosien ja yksityiskohtien säilyttämisen tulee olla korjauksen lähtökohtana. Rakennuksen ulkoasun korjaus- ja muutostyöt ja rakennusosien uusiminen on toteutettava rakennuksen alkuperäisiin ominaispiirteisiin hyvin soveltuvalla tavalla.” Pappilan tonttia kolmelta suunnalta reunustava kivimuuri on merkitty suojeltavaksi kivimuuriksi.

Sonckin kokonaisuuden kaikki kolme rakennusta on ehdotuksessa suojeltu merkinnällä sr-1: ”Historiallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta huomattavan arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyviä arvoja tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Rakennuksen alkuperäisten rakenteiden, rakennusosien ja yksityiskohtien säilyttämisen tulee olla korjauksen lähtökohtana. Mikäli julkisivujen, vesikaton ja kantavien rakenteiden alkuperäisiä rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti. Rakennuksen katonlappeisiin ei saa tehdä uusia ikkunoita. Rakennuksen alkuperäisenä säilynyt huonejako tulee pääosin säilyttää. Rakennusluvan yhteydessä tulee suunnitelmista pyytää kaupunginmuseon lausunto.” Kokonaisuuteen kuuluva kivimuuri on merkitty suojeltavaksi kivimuuriksi. Rakennusten rajaamalle pihakokonaisuudelle on annettu merkintä s-1: ”Alueella ovat sallittuja vain sellaiset toimenpiteet, jotka edistävät rakennusten ja niiden lähiympäristön säilymistä ja olennaisten piirteiden vahvistamista.” Uudisrakennusten tontin luoteisreunasta on lisäksi rajattu alue s-2: ”Säilytettävä kallio.”

Pysäköinnin ratkaiseminen säilytettävässä ympäristössä on haaste. Uudisrakennusten tontille, melko keskelle kokonaisuutta on määritelty oma pysäköintipaikka p-2: ”Pysäköintipaikka, joka tulee rakentaa maastomuodot huomioiden hienovaraisesti pengertäen ja / tai muurein rajaten. Mikäli pysäköintipaikka katetaan, tulee katon olla viherkatto.” Pappilan tontin itäreunaan, melko keskeisesti on puolestaan merkitty pysäköintipaikka p. Lisäksi osittain uudisrakennusten ja osittain Sonckin kokonaisuuden tontille sijoitettu pysäköintipaikka, jonka määräys kuuluu seuraavasti p-1: ”Pysäköintipaikka, joka sijoitetaan maastomuodot huomioiden hienovaraisesti pengertäen ja / tai muurein rajaten.”

Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, ettei pappilan tai Sonckin kokonaisuuden olemassa olevaan pihapiiriin tai viereen rakenneta uusia katoksia autoille, vaan pysäköintipaikat pyritään rakentamaan mahdollisimman vähäeleisesti ja kattamatta.

Kulosaarentie 42 ja 44 ovat osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) Kulosaaren huvila-alueetta, jolla tapahtuvan maankäytön suunnittelun lähtökohtana tulee olla niin kulttuuri-perinnön säilyttäminen kuin sen kehittäminen alueen ominaisuutta ja erityispiirteitä vahvistavalla ja niihin sopeutuvalla tavalla. Mahdollinen täydennysrakentaminen ja muut muutokset tulee sopeuttaa kulttuuriympäristön ominaisuuteeseen ja erityispiirteisiin. Edellä mainittuun viitaten kaupunginmuseo katsoo, että esillä oleva asemakaavaehdotus on laadittu kokonaisuuden kulttuurihistoriallisia arvoja ja kaupunginmuseon esittämiä säilyttämistavoitteita huomioon ottaen. Kaavaan on sisällytetty useita erilaisia määräyksiä, joilla olemassa olevien rakennusten ja niihin liittyvien pihapiirien arvojen ja ominaispiirteiden säilyminen pyritään varmistamaan. Tähän Kulosaaren huvilayhdyskunnan historiassa merkittävään kokonaisuuteen nyt mahdollistettava uudisrakentaminen tulee kuitenkin toteutuessaan väistämättä muuttamaan rakennettua kokonaisuutta, maisemaa ja siihen eri suunnasta avautuvia näkymiä ja on siten osittain ristiriidassa säilyttämistavoitteen kanssa. Jotta tästä esillä olevan asemakaavaehdotuksen mahdollistamasta vanhan arvokkaan huvilamiljöön osan ja uuden rakennuskulttuurin tulevasta kohtaamisesta rakentuisi onnistunut ja hallittu kokonaisuus, edellyttää uudiskohteiden suunnittelu ja rakentaminen ja suojeltujen rakennusten korjaaminen poikkeuksellista vaalimistahtoa ja sitoutumista asetettuihin tavoitteisiin niin hankkeeseen ryhtyvältä ja kaikilta suunnittelijoilta kuin viranomaisilta, toteuttajilta ja valvojilta sekä uusilta omistajilta ja käyttäjiltä. Tavoitteena kaikilla osapuolilla tulee olla, että tulevaisuudessakin Kulosaarentie 42 ja 44 kohdalla huvilayhdyskunnan aikainen arkkitehtuuri ja siihen olennaisesti nivoutuvat vehreät puutarhat kallioineen, rakenteineen, puustoineen ja istutuksineen säilyttävät alueen historiaa ilmentävän ominaisuutteen ja luovat maisemassa keskeiset kiintopisteet, joille niiden taka-alalle sijoittuva uudisrakentaminen muodostaa rauhallisen, vähäeleisen taustan.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 3.3.2017

HEL 2016-004915 T 10 03 03

28.11.2018

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1267-00/17 (Kulosaarentie 42 ja 44). Määräaika on 3.3.2017 mennessä.

Asemakaavan muutos koskee Kulosaaren pappilan tonttia (Kulosaarentie 42) ja Kulosaaren entisen paloaseman ja puhelinkeskuksen tonttia (Kulosaarentie 44).

Tonteille suunnitellaan täydennysrakentamista pienimittakaavaisella asuinrakentamisella, muutetaan olemassa olevien rakennusten käyttötarkoitus asumiseen ja/tai palveluille tietyin osin sekä määritellään rakennusten suojelutarve.

Rakennusvirastolla ei ole huomauttamista osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Kaavaa on valmisteltu yhteistyössä eri hallintokuntien, mukaan lukien rakennusviraston kanssa.

Lisätiedot

Birgitta Rossing, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38640
birgitta.rossing(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 2.3.2017

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon kannanottoa Kulosaareissa osoitteessa Kulosaarentie 42 ja 44 sijaitsevia tontteja koskevaan asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Kaupunginmuseo on tutustunut 6.2.2017 päivättyyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman aineistoon ja sen liitteenä olevaan viitesuunnitelmamateriaaliin. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Kulosaarentie 42:ssa sijaitsevan huvilan historia liittyy ennen kaikkea Kulosaaren seurakunnan historiaan. Kulosaaren vuonna 1921 perustettu seurakunta piti ensimmäiset jumalanpalveluksensa yhteiskoulun juhlasalissa. Saman vuoden syksyllä seurakunta vuokrasi kunnalta Kulosaarentie 42:ssa sijaitsevan arkkitehti Robert Tikkasen suunnitteleman asumattoman huvilan. Arkkitehti Armas Lindgren ja sisustusarkkitehti Antti Salmenlinna suunnittelivat huvilaan kirkkosalin 50 henkilölle, sakariston, kanslian ja kirkkovaltuuston istuntosalin yläkerran toimiessa

pappilana. Vuonna 1928 tehtiin päätös kirkon sijoittamisesta huvilakirkon pohjoispuolella sijainneelle tontille, josta se näkyisi ympäristöönsä. Arkkitehti Armas Lindgrenin suunnittelema kellotapuli valmistui vuonna 1931 ja arkkitehti Bertel Jungin suunnittelema Kulosaaren kirkko valmistui vuonna 1935. Kirkon valmistuttua entisestä huvilakirkosta tehtiin seurakuntahuoneisto, joka toimi erilaisten kokoontumisten ja tapahtumien näyttämönä ja myös asuntona. Arkkitehti Aulis Blomstedtin vuonna 1975 suunnitteleman Kulosaaren seurakuntatalon valmistuttua kirkon yhteyteen, Kulosaarentie 42 kaksi ylintä kerrosta palvelivat asuinkäytössä, minkä lisäksi talossa edelleen toimi kirkkoherranvirasto. Vuodesta 2011 Kulosaaren seurakunta on ollut osa Herttoniemen seurakuntaa. Vuosikymmenten kuluessa rakennuksessa on tehty joitakin ulkoasuunkin vaikuttaneita muutoksia, esimerkiksi rakennettu kattolyhtyjä vesikattoon, muutettu vesikaton katemateriaali tiilestä pelliksi ja slamattu julkisivut. Tehdyistä muutoksista huolimatta rakennus on säilyttänyt ominaispiirteensä hyvin ja rakennuksella on huomattava kulttuurihistoriallinen arvo osana Kulosaaren huvilayhdyskunnan ja seurakunnan historiaa.

Kulosaarentie 44 rakennuskokonaisuus liittyy myös hyvin keskeisesti Kulosaaren huvilayhdyskunnan alkuvaiheisiin. AB Brändö Villastadin rakennuttama, arkkitehti Lars Sonckin suunnittelema kolmen hirsirakennuksen muodostama kokonaisuus valmistui Kulosaarentien, silloisen Brändön tien varteen vuonna 1915. Palokunnan kaluston käytössä oli aivan tiehen kiinni rakennettu kalustovaja ja siihen liittynyt, mutta sittemmin purettu letkutorni. Pihan vastakkaisella puolella sijaitsevaan pitkänomaiseen rakennukseen oli sijoitettu myös talleja ja ajomiesten pienet asunnot. Näiden välissä sijaitseva rakennus palveli puhelinkeskuksena ja AB Brändö Villastadin työnjohtajan asuntona. Myöhemmin sotien välisinä vuosina rakennukset siirtyivät Kulosaaren kunnan haltuun ja sittemmin Helsingin kaupungille. Tämä komean kivimuurin kadusta rajaama rakennuskokonaisuus muodostaa Kulosaareissa ainutlaatuisen hirsirakennusten pihapiirin. Rakennusten julkisivuissa, eräiden muiden tuohon aikaan suunnittelemiensa puurakennusten tapaan, Sonck käytti tumman hirsipinnan ja valkoiseksi maalatun lautaverhouksen luomaa kontrastia. Rakennusten kaartuvissa kattomuodoissa voi Sonckin arkkitehtuuria tutkineen Pekka Korvenmaan mukaan nähdä vaikutteita barokin ajan arkkitehtuurista ja varsinkin paloaseman kohdalla Kaukoidän puurakennuksista. Rakennuksissa, erityisesti tontin luteispuolen pitkässä rakennuksessa on vuosikymmenten varrella osittain uusittu rakennusosia ja tehty muutoksia, joista ei kuitenkaan löydy dokumentteja rakennusvalvontavirastosta. Puhelinkeskuksena ja asuinkäytössä palvellut rakennus on ainakin pohjakerroksen osalta säilyttänyt pääasiallisen tilajakonsa ja myös ikkunat ja ovet ovat alkuperäisiä. Kalustovajan kyljessä seissyt torni on purettu ja kadulle avautuvat

ovet on uusittu, muutoin rakennus on hyvin säilynyt julkisivujen yksityiskohtia myöten. Rakennukset kohoavat komeilta luonnonkivisokkeleilta, jotka jatkuvat pihaa reunustavina muureina luoden tiukasti rajatun pihapiirin. Palokunnan ja puhelinkeskuksen käytössä olleet rakennukset kiviainteen on poikkeuksellinen ja ainutlaatuinen kokonaisuus Kulosaareissa ja Helsingissä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa tonttien pohjoisosan täydennysrakentaminen pienimittakaavaisella asuinrakentamisella sekä muuttaa olemassa olevien rakennusten käyttötarkoitus asumiseen ja / tai palveluille tietyin osin. Lisäksi määritellään olemassa olevien rakennusten suojelutarve. Kyseiset tontit kuuluvat Kulosaaren huvilayhdyskunnan alkuperäiseen kaava-alueeseen ja kokonaisuuteen. Alueen voimassa oleva asemakaava on vuodelta 1985. Kyseisessä asemakaavassa Kulosaarentie 42 on määritelty kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialueeksi YK/s ja Kulosaarentie 44 kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi YY/s. Molemmilla tonteilla on /s-määräys: ”Alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueella olevia rakennuksia tai rakenteita ei saa purkaa. Alueella ovat sallittuja vain sellaiset toimenpiteet, jotka edistävät rakennusten ja niiden lähiympäristön säilymistä ja olennaisten piirteiden vahvistamista. Milloin rakennuksissa tai niiden lähiympäristössä on suoritettu toimenpiteitä näiden pyrkimysten vastaisesti, tulee myöhemmin tehty muutokset lisärakennus- tai muutostöiden yhteydessä pyrkiä korjaamaan tyyliin sopivalla tavalla ja häiritsevät rakennelmat poistamaan. Mikäli kaavassa on osoitettu mahdollisuus uudisrakennuksen rakentamiseen, rakennus on suunniteltava siten, että se on sopusoinnussa ympäröivien rakennusten julkisivun rakennusaineen, värityksen ja julkisivupintojen jäsentelyn suhteen. Puistoalueella puiston tyyli ja ulkoasu on säilytettävä. Vain maisemanhoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet sallitaan. Maiseman luonnetta ei saa muuttaa.” Tonteille on merkitty olemassa olevat rakennukset, mutta rakennusoikeutta tai rakennusaloja ei ole määritelty. Asemakaavallisen suojelun lisäksi suunnittelualue on arvotettu kuuluvaksi osaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) Kulosaaren huvilakaupunki. Myös ympäristöministeriön 30.10.2014 vahvistamassa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa suunnittelualue on kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue.

Molempien suunnittelualueeseen kuuluvien tonttien alkuperäiset rakennukset on sijoitettu alun perin tontin kadun puoleiseen osaan tontin takaosan jäädessä rakentamattomaksi puutarhaksi tai viheralueeksi. Kulosaarentien pohjoispuolen huvilatonteilla pääosa asuinhuiloista oli alun perin rakennettu tontin takaosaan puutarhan perälle ja tilanne on edelleen samankaltainen. Esillä olevalla asemakaavan muutoksella tavoitellaan olemassa olevista tonteista erotettavaa uudistonttia, jolle sijo-

itettaisiin kolme erillistä asuintaltoa. Arkkitehdit Rudanko + Kankkunen Oy:n laatiman ja 6.2.2017 päiväämän viitesuunnitelman mukaan kaksikerroksiset, pohjakaavaltaan neliön muotoiset noppamaiset talot sijoittuisivat lähelle tontin takarajaa, niin että olemassa olevien huvilakaupungin aikaisten rakennusten ja uudisrakennusten väliin jäisi mahdollisimman paljon tilaa. Esillä olevan kokonaisuuden tehokkuusluvaksi muodostuisi $e=0,316$, mikä on lähellä Kulosaaren huvilakaupungin asuintonteilla voimassa olevissa asemakaavoissa määriteltyä tehokkuuslukua $e=0,3$. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan tehokkuutta ei tästä saa ainakaan nostaa, jottei puutarhakaupungille ominainen vehreys katoa. Koska maasto nousee pohjoiseen päin, kohoaisivat kaksikerroksiset uudisrakennukset väistämättä näkyviin Kulosaarentien katunäkymään. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan huvila-aikakauden rakennukset säilyisivät tonteilla ja katunäkymässä kuitenkin pääroolissa, kunhan uudisrakennusten arkkitehtuuri on vähäeleistä ja maltillista muodostaen levollisen taustan näille 1910- ja 1920-luvun arvokkaille rakennuksille. Rakennusten korkeutta ja ulkoasua tulee siten rajata riittävin kaavamääräyksin. Laajemmassa kaupunkimaisemassa keskeistä on, etteivät uudisrakennukset asetu huvilakaupungin eräaseen keskeisimpään akselinäkymään, joka alkaa Kluuvin rannalta ja Eugen Schaumanin puistosta ja nousee Ribbingshofin rivitalojen välistä kohti kirkonmäkeä ja kellotapulia. Kulku uudelle tontille tapahtuisi nykyisen Kulosaarentie 44:n tontilla sijaitsevan liittymän ja tontin palokalu-stovajan itäpuolelle esitetyn uuden liittymän kautta. Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, ettei tonteilla oleiviin kivimuureihin puututa, mikä esitetyssä ratkaisussa toteutuisikin. Uudisrakennusten myötä myös auto-paikkojen tarve lisääntyy. Ympäristön vaalimisen näkökulmasta olen-naista onkin, että uudisrakennusten paikoitusalueita ei tuoda säilytet-täväksi määrättyjen rakennusten läheisyyteen eikä pysäköintipaikoista muodosteta suuria kenttiä. Lisäksi ne tulee toteuttaa rakenteellisesti mahdollisimman kevyinä, mieluiten pelkkinä paikkoina.

Suunnittelualueen olemassa olevien rakennusten suojelun määrittäminen on yksi keskeinen tehtävä tässä kaavamuutoksessa. Kulosaaren huvilayhdyskunnan julkisten palvelujen ja seurakunnallisen elämän kannalta keskeisten rakennusten voidaan todeta olevan kulttuurihistori-allisesti huomattavan arvokkaita. Tämän tulee käydä ilmi tulevissa ase-makaavamääräyksissä. Kulosaarentie 44 kokonaisuus on arkkitehtuuriltaan myös poikkeuksellinen ja edustava esimerkki arkkitehti Lars Sonckin puurakennusten tuotannossa. Huolimatta rakennuksissa tehdyistä muutoksista ja korjauksista, voidaan rakennusten ominaispiirteiden arvioida säilyneen hyvänä. Näiden arvojen perusteella kaupungin-museo esittää, että rakennuksille tulee määritellä suojelumääräys sr-1. Ainakin Sonckin kokonaisuuden asuinrakennuksessa, mahdollisesti myös entisessä pappilarakennuksessa suojelumääräyksen tulee ko-

skea myös osittain sisätiloja. Voimassa olevassa asemakaavassa suunnittelualue on määritelty nimenomaan rakennusten ja niiden ympäristön muodostamaksi arvokkaaksi kokonaisuudeksi. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan tämä kokonaisuuden vaaliminen on keskeistä myös asemakaavan muutoksessa. Kulosaarentie 42 osalla piha ja puutarha sitä reunustavina kiviaitoineen ympäröivät rakennusta kaikilta suunnilta. Kulosaarentie 44:ssä puolestaan rakennukset ja niitä toisiinsa liittävät kivimuurit rajaavat väliinsä suojaisan pihapiirin. Näille piha-alueille tulee laatia niiden erilaisten ominaispiirteiden säilymistä tukevat määräykset. Myös kiviaidat tulee määrittellä säilytettäväksi rakenteiksi. Kaupunginmuseo pitää tärkeänä myös sitä, ettei käyttötarkoituksen muuttuessa vanhoilta rakenteilta ryhdytä vaatimaan tämän päivän energiatehokkuuksia tai ääneneristävyyttä. Kaupunginmuseo esittää, että suojelumääräykset laaditaan yhdessä kaupunginmuseon kanssa.

Kulosaaren puutarhakaupungin ensimmäisen asemakaavan laati vuonna 1907 nyt esillä olevan Kulosaarentie 44 kokonaisuudenkin suunnitellut arkkitehti Lars Sonck, joka myös itse asettui saarelle asumaan. Merellisen huvilakaupungin suunnitteluperiaatteisiin kuului maastonmuotoja seuraileva tiestö ja väljä, avoin rakennustapa, jolla huvilayhdyskuntaa rakennettiin alkuvuosikymmenet. Tämän jälkeen huvilakaupungin tontteja on osittain rakennettu uudelleen ja osittain täydennetty. Alkuperäisen asemakaavallisen ratkaisun periaatteisiin kuului myös, että julkiset rakennukset oli sijoitettu niin, että ne muodostivat maisemallisia kiintopisteitä. Niin Kulosaaren alkuperäisten kaavallisten ratkaisujen kuin rakennusten arkkitehtuurin ominaispiirteiden tulee säilyä tunnistettavina nyt esillä olevassa ja mahdollisissa tulevaisuudessa asemaakaavamuutoksissa. Voimassa olevan /s-kaavamääräyksen mukaisesti rakennusten ja niiden lähiympäristön säilymistä ja olennaisten piirteiden vahvistumista tukisi parhaiten ratkaisu, jossa tonttien täydennysrakentaminen minimoitaisiin. Riittävän nöyrä ja olemassa oleville rakennuksille ja niiden lähiympäristölle pääroolin jättävä suunnitteluratkaisu on edellytys uusien rakennuspaikkojen sijoittumiselle tälle Kulosaaren historiassa ja arkkitehtuurissa yhdelle keskeisimmistä paikoista.

Kaupunginmuseo katsoo, että edellä mainituin huomautuksin ja lisäksi Kulosaarentie 42 ja 44 tontteja koskevaa asemakaavan muutosta voidaan viedä eteenpäin.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Tonttiosasto 20.2.2017

HEL 2016-004915 T 10 03 03

28.11.2018

Lausunto

Kiinteistöviraston tonttiosasto antaa kaupunkisuunnitteluvirastolle Kulo-
saarentie 42 ja 44 koskevasta asemakaavan muutoksen osallistumis-
ja arviointisuunnitelmasta 1267-00/ 17 seuraavan lausunnon:

Kiinteistövirasto pitää asemakaavamuutosluonnoksen ratkaisuja hyvinä
ja sillä ei ole muuta lausuttavaa asemakaavamuutosluonnoksesta.

Asemakaavamuutos koskee kahta nykyistä tonttia joista toinen on kau-
pungin omistuksessa ja toinen Helsingin seurakuntayhtymän
omistuksessa. Kaavamuutos tuo seurakuntayhtymälle merkittävää
hyötyä, minkä johdosta maankäytösopimusneuvotteluja on tarpeen
käydä ennen kaavan hyväksymistä.

Lisätiedot

Tom Qvisén, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 34201
tom.qvisen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 13.2.2017

HEL 2016-004915 T 10 03 03

Kulosaaren (42.ko) asemakaavan muutos, tontit 42021/1 ja 10, Kulo-
saarentie 42-44

Kohde sijoittuu kallioiselle kitkamaa-alueelle. Avokallioita esiintyy erityi-
sesti alueen pohjoisosissa, jonne pienimittakaavaista asuinrakentamis-
ta kaavaillaan. Ympäröivät rakennukset tulee ottaa huomioon kun lou-
hinnalle määritetään tärinärajat.

Lisätiedot

Markku Savolainen, vs. geotekniikkapäällikkö, puhelin: 310 71368
markku.savolainen(a)hel.fi

§ 383

Den av Feministiska partiets fullmäktige-grupp väckta gruppmotionen om ett eget likalönsprogram för Helsingfors

HEL 2018-005658 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av Feministiska partiets fullmäktige-grupp väckta gruppmotionen som slutbehandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av förslaget att det utreds om det är möjligt att fastställa steg för uppnående av målet om lika lön och införa dessa i löneutvecklingsprogrammet. (Katju Aro)

Behandling

Ledamoten Katju Aro understödd av ledamoten Petra Malin föreslog att stadsfullmäktige skulle återremittera ärendet för ny beredning utgående från att det fastställs steg för uppnående av målet om lika lön och att dessa införs i löneutvecklingsprogrammet.

12 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att det fastställs steg för uppnående av målet om lika lön och att dessa införs i löneutvecklingsprogrammet.

Ja-röster: 43

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Seija Muurinen, Dani Niskanen, Mia Nygård, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Sampo Terho, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Nej-röster: 36

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Katju Aro, Eva Biaudet, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Kati Juva, Emma Kari, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Petra Malin, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttillainen, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Blanka: 5

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Johanna Laisaari, Abdirahim Mohamed, Pilvi Torsti

Frånvarande: 1

Anni Sinnemäki

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Ledamoten Katju Aro understödd av ledamoten Veronika Honkasalo föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av förslaget att det utreds om det är möjligt att fastställa steg för uppnående av målet om lika lön och införa dessa i löneutvecklingsprogrammet.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

13 omröstningen

Ledamoten Katju Aros förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av förslaget att det utreds om det är möjligt att fastställa steg för uppnående av målet om lika lön och införa dessa i löneutvecklingsprogrammet.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 65

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Katju Aro, Eva Biaudet, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Petra Malin,

28.11.2018

Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Nej-röster: 3

Dani Niskanen, Mia Nygård, Wille Rydman

Blanka: 15

Sirpa Asko-Seljavaara, Juha Hakola, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Seija Murinen, Mari Rantanen, Risto Rautava, Sampo Terho, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori

Frånvarande: 2

Harry Bogomoloff, Anni Sinnemäki

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Katju Aros förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Juha Rosvall, arbetsmarknadsexpert, telefon: 310 29143
juha.rosvall(a)hel.fi

Bilagor

1 Feministisen puolueen ryhmäaloite Helsingin oman samapalkkaisu-sohjelman laatimiseksi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Feministiska partiets fullmäktigegrupp föreslår att Helsingfors ska utarbeta ett program för att främja lika lön så att det i Helsingfors betalas lika lön för samma och likvärdigt arbete. Utvecklingen av en god och till-

räcklig detaljerad mall för löneförhöjningar som motsvarar Helsingfors stads jobb ska vara en central målsättning för programmet. Detta ska göras så att lönernas likvärdighet ska kunna bedömas utanför kollektivavtalens och prisgruppernas ramar.

Stadsstyrelsen konstaterar att staden årligen utför en lagstadgad kartläggning av lönerna, vilket är en metod för att följa upp att lika lön verkställs. Kartläggningen analyseras för att omotiverade löneskillnader ska kunna identifieras. Bland annat i de pågående förhandlingarna om en justeringspott baserad på de riksomfattande avtalen utnyttjar man informationen från lönekartläggningen. Vid beredningen av jämställdhetsplanen har man funderat över utvecklingsbehov i samband med lönekartläggningen. Det är meningen att löneförhöjningspraxis ska vidareutvecklas för att få en noggrannare löneanalys.

Stadsstyrelsen konstaterar att lönestrukturerna i de olika tjänste- och kollektivavtalen och vissa tillägg, såsom årsbaserade tillägg avviker från varandra varför det är motiverat att jämföra löner inom samma avtal. Detta förutsätter även de riksomfattande tjänste- och kollektivavtalen. Höjningsbeloppen enligt de riksomfattande avtalen varierar även per avtalsbransch såsom beloppet av justeringspotten nu. Helsingfors stad förbinder sig till löneuppgörelserna i de riksomfattande avtalen. Med stadens egen lönepolitik säkerställs däremot en så jämlik och rättvis avlöning som möjligt inom ramarna för de riksomfattande avtalen.

Stadsstyrelsen konstaterar vidare att de uppgiftsrelaterade lönerna vid Helsingfors stad redan nu grundar sig på en bedömning av uppgifternas kravnivå, som mäter kraven oavsett vem som utför arbetet eller av vilket kön de är. Vid bedömningen av uppgifternas kravnivå följer man de uppgiftsrelaterade lönerna och deras inbördes förhållande enligt kraven. I systemet för bedömning av uppgifternas kravnivå granskas löneförhållandena så objektivt som möjligt, vilket bidrar till att jämlikhet i löner förverkligas.

Under de senaste åren har Helsingfors stad utvecklat system för bedömning av uppgifternas kravnivå för olika avtalsbranscher. Staden har utvecklat ett system för bedömning av kravnivån i expertuppgifter, kontorsuppgifter och ICT-uppgifter för att uppgiftskraven ska kunna bedömas så bra som möjligt och jämföras med uppgifter på motsvarande kravnivå i hela staden.

Stadsstyrelsen konstaterar att betydande delar av den aktuella justeringspotten och löneutvecklingsplanen för 2019 kommer att riktas till kvinnodominerade branscher, såsom barnträdgårdslärare, barnskötare, familjedagvårdare, överordnade inom småbarnspedagogiken samt olika uppgifter inom hemvård och socialt arbete. Höjningarna baserar sig

på behovsutredningar i sektorerna och affärsverken. Dessutom har personalorganisationernas åsikter beaktats i justeringspotten.

Löneutvecklingsplanen baserar sig på en kartläggning av de centrala behoven av att utveckla de anställdas och persongruppernas löner, och på arbetsgivarens behov för att trygga tillgången till kunnig arbetskraft. Det har reserverats anslag för att genomföra löneutvecklingsplanen i budgeten för 2019.

Utgående från det ovanstående konstaterar stadsstyrelsen att det inte är ändamålsenligt att utarbeta ett särskilt likalönsprogram.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Juha Rosvall, arbetsmarknadsexpert, telefon: 310 29143
juha.rosvall(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Feministisen puolueen ryhmäaloite Helsingin oman samapalkkaisu-sohjelman laatimiseksi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 737

HEL 2018-005658 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo feministisen puolueen ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

19.11.2018 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Perusteluosan viimeinen kappale korvataan seuraavasti:

28.11.2018

"Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että samapalkkaisuusohjelmaa tullaan toteuttamaan osana tasa-arvosuunnitelmaa."

Kannattaja: Anna Vuorjoki

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 13

Otso Kivekäs, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 2

Veronika Honkasalo, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 13 - 2.

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Rosvall, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 29143
juha.rosvall(a)hel.fi

28.11.2018

Ärende/9

§ 384

Den av Sannfinländarnas fullmäktige-grupp väckta gruppmotionen om utredning av nuläget och framtida behov i äldreomsorgen

HEL 2018-004931 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av Sannfinländarnas fullmäktige-grupp väckta gruppmotionen som slutbehandlad.

Behandling

Ledamoten Mari Rantanen understödd av ledamoten Pia Kopra föreslog att stadsfullmäktige skulle återremittera ärendet för ny beredning på följande grunder:

Eftersom klienternas och arbetstagarnas erfarenheter delvis strider mot verkets officiella ståndpunkt om hur väl äldreomsorgen i Helsingfors fungerar, är det motiverat med en oberoende utredning. Dessutom är det skäl att utreda hur stor befolkningstillväxten är bland de äldre och hur servicebehoven ökar till följd därav och att om möjligt bereda sig på detta även under de kommande åren. Det är också skäl att inkludera den äldre befolkningen i dem som konsulteras. De förebråelser som Regionförvaltningsverket i Södra Finland gett verket och nämnden talar för en noggrannare utredning av detta kundsegments läge och framtida behov. Jag föreslår att ärendet återremitteras för ny beredning i syfte att bättre beakta omständigheterna ovan.

14 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Eftersom klienternas och arbetstagarnas erfarenheter delvis strider mot verkets officiella ståndpunkt om hur väl äldreomsorgen i Helsingfors fungerar, är det motiverat med en oberoende utredning. Dessutom är det skäl att utreda hur stor befolkningstillväxten är bland de äldre och hur servicebehoven ökar till följd därav och att om möjligt bereda sig på detta även under de kommande åren. Det är också skäl att inkludera den äldre befolkningen i dem som konsulteras. De förebråelser som Regionförvaltningsverket i Södra Finland gett verket och nämnden talar för en noggrannare utredning av detta kundsegments läge och framtida behov. Jag föreslår att ärendet återremitteras för ny beredning i syfte att bättre beakta omständigheterna ovan.

28.11.2018

Ja-röster: 66

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Otto Meri, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Nej-röster: 18

Zahra Abdulla, Katju Aro, Mika Ebeling, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Pia Kopra, Petra Malin, Silvia Modig, Petrus Penanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Sa'id Ahmed, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki

Frånvarande: 1

Atte Kaleva

Ledamoten Sami Muttilainen meddelade att hans avsikt hade varit att rösta nej.

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto 7.6.2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Sannfinnländarnas fullmäktige-grupp föreslår i sin grupp-motion en omfattande extern utredning av nuläget och framtida behov i Helsingfors stads äldreomsorg.

Enligt i 30 kap. 12 § i förvaltningsstadgan kan en fullmäktige-grupp väcka en grupp-motion. En grupp-motion är en motion som undertecknats av mer än hälften av fullmäktige-gruppens medlemmar och som har rubriken grupp-motion. En grupp-motion inlämnas till ordföranden av fullmäktige-gruppens ordförande eller vice ordförande. En fullmäktige-grupp får väcka fyra grupp-motioner under en fullmäktige-period.

Stadsstyrelsen ska förelägga fullmäktige en grupp-motion på det sätt som i 30 kap. 11 § i förvaltningsstadgan är föreskrivet om behandlingen av en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter. Stadsstyrelsen ska förelägga fullmäktige en grupp-motion inom åtta månader.

Stadsstyrelsen hänvisar till social- och hälsovårdsnämndens utlåtande och konstaterar att social- och hälsovårdssektorns kvalitetskontroll omfattar stadens och verksamhetsenheternas planer för egenkontroll, systematisk behandling av dåliga och farliga händelser, infektionssäkerhet, trygg medicinvård, trygghet i medicinsk utrustning, uppföljning av kund- och patientsäkerhet samt kvalitetsarbete (bl.a. EFQM). Utöver de metoder som nämns ovan utvärderas kvaliteten på de äldres service med hjälp av jämförelseutvecklingen RAI (Resident Assessment Instrument). RAI-metoden är ett standardiserat instrument för insamling av information och observation, som är avsett för utvärdering av kundens servicebehov samt för att göra upp vård-, rehabiliterings- och serviceplaner. Man kan även utvärdera och följa upp hur bra vårdarbetet tecknats ned samt hygien.

Hemvården har utfört kundenkäter vartannat år. Hemvårdens kunder kan ge respons per besök med hjälp av mobilappen Happy or Not. Senast 2016 samlades det in omfattande kundrespons på dygnetruntvården. Verksamhetsenheterna samlar in respons på sin verksamhet mer ofta genom kundpaneler och -råd samt mindre enkäter.

De köpta tjänsternas kvalitet granskas genom ett tätt samarbete med tjänsteleverantörerna, regelbundna kontrollbesök, samarbetsmöten, kvalitetsuppföljning, handläggning av kundrespons och uppföljning av serviceleverantörernas lagstadgade planer för egenkontroll. Dessutom möter man serviceproducenterna årligen regelbundet i leveransför-

28.11.2018

handlingar och på kurser och samarbetsmöten som ordnas för producenterna. Det förutsätts att serviceproducenterna ska utveckla sin verksamhet och rätta sig utgående från respons enligt behov.

Revisionskontoret bedömer årligen huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och koncernkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Revisionsnämnden har gjort utredningar om hemvårdens kvalitet under 2014 och 2016. År 2014 undersöktes huruvida en äldre hemmaboende får den service eller vård som behövs inom den lagstadgade tiden. År 2016 undersöktes det om hemvårdens service är tillräcklig i förhållande till de äldres servicebehov. Ett utvärderingstema för revisionsnämnden 2018 är kvaliteten på de köpta tjänsterna och avtalshantering. Som exempel har man valt bl.a. de konkurrensutsatta stödtjänsterna i hemvården och social- och hälsovårdens matservice.

Man svarar så snabbt som möjligt på kundernas klagomål, anmärkningar eller reklamationer och försöker så snabbt som möjligt reda ut de olika parternas åsikter om vad som har hänt.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland har 5.7.2018 gett ett tillsynsbeslut där Helsingfors uppmanas att fästa vikt vid att säkerställa kundtryggheten i hemvården genom en tillräcklig personalmängd och kontroll av den egna verksamheten. I motionen nämns ett offentligt känt, enskilt allvarligt fall där flera aktörer var inblandade. Fallets behandling fortsätter av myndigheterna.

Helsingfors utvecklar tjänsterna för de äldre i enlighet med kvalitetsrekommendationer och målsättningarna i regeringens spetsprojekt.

Servicen för äldre regleras i socialvårdslagen och i lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (äldreomsorgslagen). Regeringens spetsprojekt "Hemvård för äldre utvecklas och närståendevården för alla ålderskategorier förbättras (I&O)" ger riktlinjer för att utveckla tjänster för äldre. Bakom spetsprojektet ligger social- och hälsovårdsministeriets rekommendation för att trygga en god ålderdom och förbättra tjänsterna 2017–2019. Spetsprojektet genomförs under 2016–2018. En utveckling av servicen för de äldre ingår även i Helsingfors stadsstrategi och i Nylands landskapsberedning.

Ett spetsprojekt i Helsingfors stadsstrategi 2017–2021 är att främja välfärd och hälsa (hyte). Lagstadgade råd, såsom äldrerådet, kopplas på ett nytt sätt till hyte-strukturen och -nätverket. Detta bidrar till att förstärka de äldres röst, delaktighet och åsikter om att utveckla servicen. Pla-

neringsarbetet för välfärd för de äldre (fortsättningen på Stadens seniorprogram) bereds tillsammans med äldrerådet.

För att främja hälsa och välmående i Helsingfors ska stadsbornas funktionsförmåga och möjligheter till trygg själv- och egenvård och hemma-boende ökas. Målet är att i ett tidigt skede nå särskilt dem som behöver mycket stöd eller vård.

Tjänsterna för äldre utvecklas som en helhet från tidigt stöd till livets slutskede. Samserviceprincipen stärks och tillgången till vård främjas för hjälp i rätt tid. Tjänsternas tillgänglighet och kvalitet utvärderas regelbundet.

I början av detta år samlade social- och hälsovården ihop all rådgivning och handledning för äldre i en enhet, Seniorinfo. Seniorerna och deras närstående får rådgivning på ett ställe och från ett telefonnummer samt per e-post. Tjänster riktade till äldre personer har samlats på en kundgruppssida på internet, som är lätt att hitta på namnet Seniorinfo. Seniorinfo är en del av den centraliserade kundhandledningen, HelppiSeniori. I HelppiSenioris verksamhet ingår kundhandledning, bedömning av servicebehovet och koordinering av tjänster för en kund med ett stort servicebehov. Även i alla lättillgängliga servicecentraler får kunderna handledning och råd.

Servicen för de äldre utvecklas som en helhet genom att den nätverkslika verksamhetsmodellen för de mångsidiga servicecentralerna byggs ut. Verksamhetsmodellen mångsidig servicecentral beskriver hur Helsingfors stad primärt ansvarar för de äldre kundernas social- och hälsovårdstjänster tillsammans med olika aktörer. Verksamhetsmodellen stöder både de hemmaboende och de äldre som får dygnetruntvård. En del av tjänsterna gäller också personer under 65 år. Verksamhetsmodellen omfattar lättillgängliga tjänster inom hälsa och välfärd, tjänster som stärker funktionsförmågan och främjar rehabiliteringen samt reparerande tjänster.

Hemvården stärks på många sätt och man har ökat personalen i hemvårdsteamerna.

Antalet kunder inom hemvården växer moderat årligen. Täckningsgraden, dvs. andelen personer som får service, har hållit sig på samma nivå i flera år. Strukturen och kostnaderna för att ordna service för äldre i Helsingfors jämförs årligen i rapporten över de sex största städernas social- och hälsovårdstjänster för äldre (Kuusikko-rapporten). Täckningsgraden för den andel av befolkningen som fyllt 75 år är klart högre i Helsingfors än i grannkommunerna. Enligt Kuusikko-rapporten (2017) täcker hemvården 12,4 procent i Helsingfors, 7,5 procent i Esbo och 9,3 procent i Vanda.

Hemvården gjorde ca 2 983 000 besök 2017. Detta innebär en ökning på tre procent från föregående år.

Det förutsätts i hälsovårdslagen och i socialvårdslagen att en organisation tillämpar ett frivilligt system för att anmäla farosituationer. HaiPro är en rapporteringsmetod och ett dataverktyg för farosituationer i kund/patientsäkerheten. Rapporteringssystemet HaiPro används i mer än 200 finländska enheter inom social- och hälsovården, såväl privat som offentligt. HaiPro-systemet är avsett för att utveckla verksamheten i enheternas interna bruk. Under 2017 gjordes 5 611 anmälningar vilket innebär att är dåliga händelser inträffade under ca 0,2 procent av besöken. Mängden anmälningar har hållit sig på samma nivå som året innan. Systemet S-Pro som används för att iaktta kvaliteten som förutsätts enligt socialvårdslagen är i introduktionsskedet.

Hemvårdens verksamhetssätt har utvecklats i överensstämmelse med verksamhetsmodellen för mångsidiga servicecentraler, utvecklingsprojektet hemvård 2020 och regeringarnas spetsprojekt. Hemvårdens servicesedel för hemvårdens alla kunder infördes i början av maj 2018. Dessutom utvecklas hemvårdens funktionssätt vid jour-situationer i projektet PÄTIJÄ för att ordna jourvård för klienterna i Helsingfors hemvård och servicehus. Vid testerna av verksamhetsmodellen för mångsidiga servicecentraler har man samlat tjänsterna som understöder hemma-boende, enligt kundernas behov, till en helhet. Funktionsförmågan och delaktigheten hos hemvårdens kunder har t.ex. stärkts genom att styra dem till de mångsidiga servicecentralernas motionsgrupper, rehabiliteringsperioder eller den mångsidiga verksamheten vid de lättillgängliga servicecentralerna. Det finns 15 servicecentraler runt om i staden.

Hemvården har börjat tillämpa allt mer teknologi och elektroniska tjänster som hjälpmedel för sina kunder och proffs. Hemvården erbjuder redan nu de äldre t.ex. distansvård och -rehabilitering med bild. Ett distansbesök innehåller vanligen övervakning av medicinering, uppföljning av måendet, påminnelser om måltider eller dessas övervakning. Ungefär 800 kunder inom den regelbundna hemvården får månatligen distansbesök, var och en får minst ett besök om dagen. Distansbesöken bidrar även till kundens trygghet eftersom distansbesöket kan vara ett extra besök utöver de vanliga besöken eller kunden vid problemsituationer kan få kontakt med Servicecentralen Helsingfors medarbetare dygnet runt. I den fasta personalen för Servicecentralen Helsingfors distansvård ingår 18 sjukskötaranställningar, och 22,5 närvårdaranställningar. Målet är att öka distanskontakterna.

Man har ökat kundernas personliga trygghetstjänster, t.ex. utvecklat ett dörrlarm och en GPS-positionerare för demenssjuka kunder, som kan

röra sig utanför sitt hem men inte alltid hittar tillbaka. Även antalet kunder med trygghetstelefonservice har ökat.

Under de två senaste åren har man förstärkt hemvårdens personalresurser som följer: 20 vårdanställningar år 2017 och 40 vårdanställningar år 2018. Största delen av anställningarna är tillsatta. Dessutom har man förstärkt terapiresurserna genom att öka rehabiliteringspersonalen med åtta fysioterapeuter, en ergoterapeut och en dietist. Hemvårdspersonalens arbetshälsa utvecklas med välmåendeprojekt i serviceområdena. Tyngdpunkten 2018 var att stödja chefernas arbetshälsa.

Dygnetruntvård

Enligt social- och hälsovårdsministeriets kvalitetsrekommendationer ska äldre människor oavsett ålder och funktionsförmåga ha en möjlighet att leva ett gott liv i sina egna gemenskaper. I stadsstrategin finns samma målsättning. Genom en förstärkning av tjänsterna kan man understödja boendet hemma på så sätt att andelen hemmaboende som fyllt 75 år ökar årligen. Andelen hemmaboende har årligen ökat med ett par tiondels procentenheter. I december 2017 bodde 92,6 procent av de som fyllt 75 år hemma. Ungefär 8 procent av de som fyllt 75 år i Helsingfors, Esbo och Vanda omfattas av dygnetruntvården.

Enligt äldreomsorgslagen ska en kommun i första hand ge äldre personer långvarig vård och omsorg som stöder ett värdigt liv med hjälp av öppenvårdstjänster inom social- och hälsovården som ges i hemmet, och med övriga öppenvårdstjänster inom social- och hälsovården. När det inte längre är möjligt att ge en hemmaboende nödvändig vård ska behovet av dygnetruntvård bedömas kundspecifikt och multiprofessionellt från vårdarbetarnas, socialarbetarnas och läkarnas synpunkt. Vid bedömningen fäster man vikt vid vad som orsakar behovet av dygnetruntvård och vilket problem dygnetruntvården löser. Man bör bedöma om sjukdomsdiagnostiken och vården är i ordning, om rehabiliterande åtgärder i samband med sjukdomar har vidtagits, om det är möjligt att förbättra kundens situation med rehabiliterande vårdarbete och om tjänsterna i öppenvården används mångsidigt.

Enligt hemvårdens RAI-bedömningar inverkar ett upplevt dåligt hälsotillstånd, ensamhet, misstankar om depression, trygghetstjänster och en stor arbetsmängd i hemvården på viljan att flytta hemifrån. Enligt en mätare (NHG-riskmätare) utvecklad av Nordic Healthcare Group och Tammerfors stad har de kunder som har ett stort kvantitativt behov av tjänster, brister i funktionsförmågan och kognitionen, demenssjukdomar och som anlitar kommunala hälsovårds- och sjukhustjänster en stor risk att flyttas till dygnetruntvården under det följande året. Med anpas-

sade stödfunktioner (t.ex. hemvård i kombination med servicecentralsverksamhet, bedömnings- och rehabiliteringsperioder, korttidsvård eller dagfunktioner) kan behovet av dygnetruntvård eventuellt förskjutas framåt.

Av dem som svarade på hemvårdens kundnöjdhetsenkät 2016 svarade 76 procent att de vill bo hemma, 10 procent i ett servicehus, 2 procent på äldreboende, 1 procent någon annanstans och 11 procent svarade inte på frågan.

Om det inte längre är tryggt att bo hemma erbjuds dygnetruntvård. I juni 2018 fick man en dygnetruntvårdplats på i genomsnitt 29 dagar. Enligt äldreomsorgslagen ska den nödvändiga servicen ordnas inom 90 dagar. Antalet sökande till vårdplats dygnet runt har minskat sedan 2014 då det fanns 1 628 sökande. År 2017 fanns det 1 564 sökande.

Helsingfors service för äldre, såväl hemvården som dygnetruntboende, utvecklas mångsidigt i enlighet med nationella och stadens egna riktlinjer på så sätt att långtidsvården som bidrar till ett värdefullt liv för en äldre person i första hand utförs med hemtjänster. Utöver sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänsternas egenkontroll följer bland annat följande upp de utförda tjänsternas kvalitet: stadens revisionskontor, regionförvaltningsverket och Institutet för hälsa och välfärd.

Stadsstyrelsen anser att det inte är aktuellt eller nödvändigt med en separat, omfattande extern utredning av nuläget och framtida behov i äldreomsorgen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto 7.6.2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 738

28.11.2018

Ärende/9

HEL 2018-004931 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

19.11.2018 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Mika Raatikainen:

Koska asiakkaiden ja työntekijöiden kokemukset ovat osittain ristiriidassa verrattuna viraston viralliseen kantaan siihen, miten hyvin Helsingin vanhuspalvelut toimivat, riippumattoman selvityksen tekeminen on perusteltua. Lisäksi kasvava vanhusväestön määrä ja siitä aiheutuva palvelutarpeiden kasvu on syytä selvittää ja pyrkiä varautumaan siihen myös tulevina vuosina. Vanhusväestö olisi syytä ottaa myös yhdeksi konsultoitavaksi kohteeksi. Etelä-Suomen aluehallintoviraston antamat moitteet virastolle ja lautakunnalle puoltavat tämän asiakassegmentin tilanteen ja tulevaisuuden tarpeiden selvittämistä tarkemmin.

Esitän asiaa palautettavaksi uuteen käsittelyyn siten, että yllämainitut seikat otetaan paremmin huomioon.

Kannattaja: Anna Vuorjoki

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Mika Raatikaisen palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 12

Otso Kivekäs, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Veronika Honkasalo, Mika Raatikainen, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 12 - 3.

12.11.2018 Pöydälle

28.11.2018

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 11.09.2018 § 223

HEL 2018-004931 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle perussuomaisten valtuustoryhmän ryhmäaloitteeseen Helsingin vanhustenpalvelujen tilan ja tulevien tarpeiden selvittämisestä seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

”Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloitteessa on esitetty kattavan ulkopuolisen tahon tekemän selvityksen tekemistä Helsingin kaupungin ikääntyvien hoidosta ja tulevista tarpeista.

Sosiaali- ja terveystoimen oman toiminnan laadunhallintaan kuuluu kaupungin ja toimintayksiköiden omavalvontasuunnitelmat, haitta- ja vaaratapahtumien systemaattinen käsittely, infektioturvallisuus, turvallinen lääkehoito, lääkintälaitteiden turvallisuus, asiakas- ja potilasturvallisuuden seurantaryhmän toiminta sekä laatutyö (mm. EFQM). Ikääntyneiden palveluissa oman toiminnan laatua arvioidaan edellisten lisäksi RAI (Resident Assessment Instrument) -vertailukehittämisen avulla. RAI-järjestelmä on standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin välineistö, joka on tarkoitettu asiakkaan palvelutarpeen arviointiin sekä hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimiseen. Myös toteutuneen hoitotyön kirjaamisen laatua ja hygienian toteutumista arvioidaan ja seurataan.

Asiakaskyselyjä on tehty kotihoidossa joka toinen vuosi. Käyntikohtaista palautetta kotihoidon asiakkailta saadaan Happy or Not -mobiililaitteen avulla. Ympäri vuorokautisesta hoidosta asiakaspalautetta kerättiin kattavasti viimeksi vuonna 2016. Toimintoyksiköt keräävät palautetta toiminnastaan kuitenkin tiheämmin asiakasraatien ja -neuvostojen sekä pienimuotoisempien kyselyjen avulla.

Ostopalvelujen laatua valvotaan tekemällä tiivistä yhteistyötä ostopalvelutoimijoiden kanssa, säännöllisillä tarkastuskäynneillä, yhteistyökokouksilla, laatuseurannalla, käsittelemällä asiakaspalautetta ja seuraamalla palveluntuottajien kaupungille toimittamia lakisääteisiä omavalvontasuunnitelmia. Lisäksi palveluntuottajia tavataan säännöllisesti vu-

osittain pidettävissä toteuttamisneuvotteluissa ja tuottajille järjestettävissä koulutuksissa sekä yhteistyökokouksissa. Palveluntuottajilta edellytetään toiminnan kehittämistä ja tarvittaessa korjaamista saadun palautteen pohjalta.

Asiakkaiden kanteluihin, muistutuksiin tai valituksiin vastataan mahdollisimman nopeasti selvittämällä eri osapuolten näkemykset tapahtuneesta.

Kaupungin tarkastusvirasto arvioi vuosittain, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Helsingin kaupungin tarkastuslautakunta on tehnyt selvityksiä Helsingin kotihoidon laadusta vuosina 2014 ja 2016. Vuonna 2014 selvitettiin, saako ikääntynyt kotona asuva tarvitsemansa palvelut tai hoidon lakisääteisessä ajassa ja vuonna 2016 selvitettiin kotihoidon palvelujen riittävyyttä ikääntyneiden palvelutarpeeseen nähden. Vuonna 2018 tarkastuslautakunnalla on yhtenä arviointiaiheena ostopalvelujen laatu ja sopimusten hallinta. Esimerkkikohteeksi on valittu muun muassa kilpailutetut kotipalvelun tukipalvelut sekä sosiaali- ja terveystalvelujen ruokapalvelut.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 5.7.2018 valvontapäätöksen, jossa se kehottaa Helsinkiä kiinnittämään huomiota asiakasturvallisuuden varmistamiseen kotihoidossa riittävällä henkilöstömäärällä ja oman toiminnan valvonnalla. Julkisuudessa olleessa yksittäisessä vakavassa tapahtumassa oli mukana monta toimijaa ja sen viranomaiskäsitely on vielä kesken.

Näin ollen sosiaali- ja terveystalvokunta katsoo, että erilliselle kattavalle ulkopuoliselle selvitykselle vanhuspalveluiden nykytilasta ja tulevista tarpeista ei ole tällä hetkellä tarvetta.

Helsinki kehittää ikääntyneiden palveluja laatusuosituksen ja hallituksen kärkihankkeessa asetettujen tavoitteiden mukaisesti

Ikääntyneiden palveluja määrittelee sosiaalihuoltolaki ja laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista (ns. vanhuspalvelulaki). Hallituksen kärkihanke Kehittää ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa (I&O) antaa suuntaviivoja ikääntyneiden palvelujen kehittämisessä. Kärkihankkeen taustalla on sosiaali- ja terveystalvokunnan laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017–2019. Kärkihanke toteutetaan vuosina 2016–2018. Ikääntyneiden palvelujen kehittäminen nojaa myös Helsingin kaupunkistrategiaan ja Uudenmaan maakuntavalmisteluun.

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 kärkihankkeena kehitetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä (hyte). Lakisääteiset neuvostot, kuten vanhusneuvosto, liitetään uudella tavalla osaksi hyte-rakennetta ja -verkostoa. Tämä vahvistaa osaltaan ikäihmisten omaa ääntä, osallisuutta ja näkemyksiä palvelujen kehittämisessä. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmatyön valmistelu (Stadin ikäohjelman jatko) tehdään yhdessä vanhusneuvoston kanssa.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi Helsingissä lisätään kaupunkilaisten toimintakykyä ja mahdollisuuksia turvalliseen itse- ja omahoitoon ja kotona asumiseen. Helsingin päämääränä on tavoittaa aikaisemmin erityisesti heidät, jotka tarvitsevat paljon tukea tai hoitoa.

Jokaisella helsinkiläisellä on mahdollisuus elää kokemusrikasta ja laadukasta elämää ja saada siihen tarvittava tuki ja palvelut kaikissa elämän vaiheissa. Ikääntyneiden palveluja kehitetään kokonaisuutena varhaisesta tuesta elämän loppuvaiheeseen asti. Yhden luukun periaatetta vahvistetaan ja hoitoon pääsyä edistetään oikea-aikaisen avun saamiseksi. Palvelujen saatavuutta ja laatua arvioidaan säännöllisesti.

Sosiaali- ja terveystoimi kokosi tämän vuoden alussa ikääntyneiden neuvonnan ja ohjauksen yhteen yksikköön, Seniori-infoon. Näin ikääntyneet ja heidän läheisensä saavat neuvontaa yhdestä paikasta ja yhdestä puhelinnumerosta. Yhteyttä voi ottaa myös sähköpostilla. Ikääntyneille suunnatut palvelut on kerätty internettiin yhdelle asiakasryhmäsivulle, joka löytyy helposti Stadin seniori-info -nimellä. Seniori-info on osa keskitettyä asiakasohjausta, HelppiSenioria. HelppiSeniorin toiminta sisältää asiakasohjauksen, palvelutarpeen arvioinnin ja paljon palvelua tarvitsevan asiakkaan palvelujen koordinoimista. Myös kaikissa matalan kynnyksen palvelukeskuksissa asiakkaat saavat ohjausta ja neuvontaa.

Ikääntyneiden palveluja kehitetään kokonaisvaltaisesti monipuolisten palvelukeskusten verkostomaista toimintamallia rakentamalla. Monipuolinen palvelukeskus -toimintamalli on kuvaus Helsingin kaupunkitasoisesta tavasta vastata pääasiassa ikääntyneiden asiakkaiden sosiaali- ja terveystarpeisiin yhdessä eri toimijoiden kesken. Toimintamallilla tuetaan sekä kotona asuvia että ympärivuorokautisessa hoidossa olevia ikääntyneitä. Osa palveluista koskee myös alle 65-vuotiaita. Toimintamalli sisältää terveyttä ja hyvinvointia edistäviä matalan kynnyksen palveluja sekä toimintakykyä vahvistavia, kuntoutumista edistäviä ja korjaavia palveluja.

Kotihoitoa vahvistetaan monin tavoin ja olemme lisänneet henkilöstöä kotihoidon tiimeihin

Kotihoidon asiakasmäärä on vuosittain maltillisesti kasvanut, peittävyys on pysynyt samalla tasolla useamman vuoden. Helsingin vanhuspalvelujen järjestämisen rakennetta ja kustannuksia vertaillaan vuosittain Kuuden suurimman kaupungin vanhusten sosiaali- ja terveystalvelujen raportissa, (Kuusikko -raportti). Kotihoidon peittävyys eli kotihoidon palvelua saaneiden 75 vuotta täyttäneen väestön osuus on selvästi suurempi Helsingissä kuin naapurikunnissa. Kuusikko -raportin mukaan (2017) kotihoidon peittävyys oli Helsingissä 12,4 prosenttia, Espoossa 7,5 prosenttia ja Vantaalla 9,3 prosenttia.

Kotihoidon käyntejä oli vuonna 2017 noin 2 983 000 käyntiä. Käyntimäärän kasvua edelliseen vuoteen on noin kolme prosenttia.

Helsingin kotihoito on sekä terveydenhuoltolain että sosiaalihoitolain alaista toimintaa. Lait edellyttävät, että organisaatiolla on käytössään vapaaehtoinen vaaratapahtumien ilmoitusjärjestelmä. HaiPro on asiakas/potilasturvallisuuden vaaratapahtumien raportointimenettely ja tietotekninen työkalu. HaiPro-raportointijärjestelmä on käytössä yli 200 suomalaisessa yksityisen ja julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon yksikössä. HaiPro -järjestelmä on tarkoitettu toiminnan kehittämiseen yksiköiden sisäisessä käytössä. Vuonna 2017 kotihoidossa tehtiin 5 611 ilmoitusta, mikä tarkoittaa, että haittatapahtumia kohdistui noin 0,2 prosenttiin käynneistä. Ilmoitusten määrä on pysynyt samalla tasolla edelliseen vuoteen nähden. Sosiaalihoitolain edellyttämä laadun tarkkailun väline S-Pro -järjestelmä, on vielä käyttöönottoaiheessa.

Kotihoidon toimintatapoja on kehitetty monipuolinen palvelukeskus -toimintamallin, kotihoito 2020 -kehittämishojelman ja hallitusten kärkihankkeiden suuntaisesti. Kotihoidon palveluseteli kaikille kotihoidon asiakkaille otettiin käyttöön toukokuun alussa 2018. Lisäksi kotihoidon toimintatapoja päivystyksellisissä tilanteissa kehitetään Kotihoidon ja palvelutalojen asiakkaiden päivystyksellisten tilanteiden hoidon järjestäminen -kehittämishanke eli PÄTIJÄ -hankkeessa. Monipuolinen palvelukeskus -toimintamallin kokeiluissa on koottu asiakkaan tarpeen mukaisia, kotona asumista tukevia palveluja yhdeksi kokonaisuudeksi. Esimerkiksi kotihoidon asiakkaiden toimintakykyä ja osallisuutta on tuettu ja vahvistettu ohjaamalla heitä monipuolisen palvelukeskuksen liikuntaryhmiin, kuntoutusjaksoille tai matalan kynnyksen palvelukeskusten monipuoliseen toimintaa. Palvelukeskuksia on 15 eri puolilla kaupunkia.

Kotihoito on ottanut käyttöön yhä enemmän teknologiaa ja sähköisiä palveluja kotihoidon asiakkaiden ja ammattilaisten avuksi. Kotihoito tarjoaa jo nyt ikääntyneille esimerkiksi kuvallisen etähoidon ja -kuntoutuksen palveluja. Etähoidon käynti sisältää pääosin lääkkeenoton valvontaa, voinnin seurantaa sekä aterioinnista muistuttamista ja aterioinnin

valvontaa. Etähoidon käyntejä saa noin 800 säännöllisen kotihoidon asiakasta kuukausittain, kukin saa vähintään yhden käynnin päivässä. Etäkäynnit myös osaltaan lisäävät asiakkaan turvallisuutta, sillä etäkäynti voi olla tavallisen käyntien lisäkäynti tai asiakas voi tarvittaensa saada kontaktin etäyhteyden avulla ongelmatilanteessa Palvelukeskus Helsingin työntekijöihin ympäri vuorokauden. Palvelukeskus Helsingin vakituinen etähoidon henkilökunta koostuu sairaanhoitajista (18 vakanssia) ja lähihoitajista (22,5 vakanssia). Tavoitteena on, että etäyhteyden saa yhä suurempi kotihoidon asiakasmäärä tulevaisuudessa.

Asiakkaiden henkilökohtaisia turvapalveluja on lisätty esim. kehittämissä ovihälytin ja GPS -paikannin palvelu muistisairaille asiakkaille, jotka voivat eivät liikkua kotinsa ulkopuolella, mutta eivät aina muista oikeaa reittiä kotiinsa. Lisäksi turvapuhelinpalvelun asiakkaiden määrä on kasvanut.

Kotihoidon henkilöstöresursseja on vahvistettu kahden edellisen vuoden aikana seuraavasti: 20 hoitajavakanssia vuonna 2017, 40 hoitajavakanssia vuonna 2018. Pääosa vakansseista on saatu täytettyä. Lisäksi on vahvistettu terapiaresursseja lisäämällä kuntoutushenkilöstöä kahdeksalla fysioterapeutilla, yhdellä toimintaterapeutilla ja yhdellä ravitsemusterapeutilla. Kotihoidon henkilöstön työhyvinvointia kehitetään palvelualuekohtaisilla työhyvinvointihankkeilla. Vuonna 2018 painopiste on esimiesten työhyvinvoinnin tukemisessa.

Ympärivuorokautinen hoito

Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuosituksen mukaan iäkkäillä ihmisillä pitää iästä ja toimintakyvystä riippumatta olla mahdollisuus elää omanlaistaan hyvää elämää omissa yhteisöissään. Kaupunkistrategiasa sama tavoite on saanut muodon: kotona asumista tuetaan palveluja vahvistamalla siten, että kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä nousee vuosittain. Kotona asuvien määrän prosentuaalinen osuus onkin noussut vuosittain muutamalla prosenttiyksikön kymmenyksellä. Joulukuussa 2017 yli 75-vuotiaista 92,6 prosenttia asui kotona. Helsingin, Espoon ja Vantaan 75 vuotta täyttäneistä noin 8 prosenttia on ympärivuorokautisen hoidon piirissä.

Vanhuspalvelulaki edellyttää, että iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito toteutetaan ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Kun tarvittava hoito kotona asuen ei enää ole mahdollista, ympärivuorokautisen hoidon tarvetta arvioidaan asiakaskohtaisesti ja moniammatillisesti hoitotyön, sosiaalityön ja lääketieteen näkökulmista. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota siihen, mikä aiheuttaa ympärivuo-

rokautisen hoidon tarpeen ja mihin asiaan asiakkaan tilanteessa ympärivuorokautinen hoiva on ratkaisu. Arvioidaan, onko sairauksien diagnostiikka ja hoito kunnossa, onko sairauksiin liittyvät kuntouttavat toimenpiteet tehty, voidaanko kuntouttavan hoitotyön keinoin asiakkaan tilannetta parantaa ja onko avohoidon palvelut monipuolisesti käytössä.

Haluun muuttaa pois kotoa liittyy kotihoidon RAI (Resident Assessment Instrument) -arviointien perusteella huonoksi koettu terveydentila, yksinäisyys, masennusepäily, turvapalvelut ja runsas kotihoidon työaika (geriatrian dosentti Harriet Finne-Soveri). Nordic Healthcare Groupin ja Tampereen kaupungin yhteistyönä kehittämän mittarin (NHG-riskimittari) mukaan niillä asiakkailla, joilla on suuri palvelujen määrällinen tarve, toimintakyvyn puutoksia, puutteita kognitiossa, muistisairauksia, kunnallisten terveystalusten ja sairaalapalvelujen käyttöä, on suuri riski siirtyä ympärivuorokautiseen hoitoon seuraavan vuoden aikana. Yhteensä sovitetuilla tukitoimilla (esimerkiksi kotihoito yhdistettynä palvelukeskustoimintaan, arviointi- ja kuntoutusjaksoihin, lyhytaikaishoitoon tai päivätoimintaan) asiakkaan tarvetta ympärivuorokautiselle hoidolle voidaan mahdollisesti siirtää myöhäisempään ajankohtaan.

Kotihoidon asiakastyytyväisyyskyselyyn 2016 vastanneista kotihoidon asiakkaista 76 prosenttia ilmoitti haluavansa asua kotona, 10 prosenttia palvelutalossa, 2 prosenttia vanhainkodissa, 1 prosentti jossain muualla ja 11 prosenttia ei vastannut kysymykseen.

Kun turvallinen asuminen kotona ei enää ole mahdollista turvataan ympärivuorokautinen hoito. Ympärivuorokautisen hoitopaikan sai kesäkuussa 2018 keskimäärin 29 päivässä. Vanhuspalvelulain mukaan tarvittava palvelu on järjestettävä 90 päivässä. Ympärivuorokautisen hoitopaikan hakijamäärä on laskenut vuodesta 2014 jolloin hakijoita oli 1628. Vuonna 2017 hakijoita oli 1564.

Yhteenvetona voidaan kiteyttää, että väestön ikärakenteen muutos on koko yhteiskunnan asia, ei pelkästään sosiaali- ja terveystoimen. Tarvitaan kaikenikäisille ja toimintakykyisille helsinkiläisille hyödyllisiä toimivia liikenne- ja tiloja, tiloja kokoontumiseen, liikuntapalveluja sekä järjestöjen, yritysten ja seurakuntien yhteistä tekemistä. Toisaalta tulee huomioida erittäin haavoittuvassa asemassa olevat ikäihmiset, esimerkiksi muistisaira, ja räätälöidä heille yksilöllisiä ja toimivia palveluja.

Helsingin vanhuspalveluja, niin kotihoitoa kuin ympärivuorokautista asumista, kehitetään monin tavoin valtakunnallisten ja kaupungin omien linjausten mukaisesti siten, että iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito toteutetaan ensisijassa kotiin saatavilla palveluilla. Palvelujen toteutumisen laatua seuraavat useat tahot. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen oman seurannan lisäksi muun muas-

sa kaupungin tarkastusvirasto, aluehallintovirasto ja Terveys- ja hyvinvoinnin laitos."

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Laadukkailla, riittäväillä ja oikea-aikaisilla kotiin tuotavilla sekä ympärivuorokautisen hoivan palveluilla on merkittäviä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia ikääntyneen väestön edellytyksiin hyvään toimintakykyiseen elämään.

Käsittely

11.09.2018 Ehdotuksen mukaan

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus 1:

Jäsen Sakari Männikkö: Johtuen sekä asiakkaiden että työntekijöiden kokemusten ristiriidasta verrattuna viraston viralliseen kantaan, miten hyvin Helsingin vanhuspalvelut toimivat, niin riippumattoman selvityksen tekeminen on perusteltua. Lisäksi kasvava vanusväestön määrä ja siitä johtuva palvelutarpeiden kasvu on syytä selvittää ja pyrkiä varautumaan siihen myös tulevana vuosina. Vanusväestö olisi syytä ottaa myös yhdeksi konsultoitavaksi kohteeksi. Etelä-Suomen aluehallintoviraston antamat moitteet virastolle ja lautakunnalle puoltavat tämän asiakassegmentin tilanteen ja tulevaisuuden tarpeiden selvittämistä tarkemmin.

Palautusehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

Jäsen Sakari Männikkö jätti lausunnosta eriävän mielipiteen.

21.08.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seija.meripaasi(a)hel.fi

§ 385

Den av Vänsterförbundets fullmäktige-grupp väckta gruppmotionen om ren inneluft

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av Vänsterförbundets fullmäktige-grupp väckta gruppmotionen som slutbehandlad.

Behandling

Under diskussionen framställdes sex förslag till hemställningsklämmor.

Ledamoten Anna Vuorjoki understödd av ledamoten Sami Muttilainen föreslog följande tre hemställningsklämmor:

- 1 Det utreds om det vid beredningen av inneluftsprogrammet är möjligt att precisera de kriterier utifrån vilka inneluftsundersökningar inleds.
- 2 Det utreds vid beredningen av inneluftsprogrammet om det är möjligt att snabbare minska det eftersatta underhållet exempelvis genom att påverka projektplaneringsprocessen.
- 3 Det utreds om det är möjligt att vid beredningen av inneluftsprogrammet planera hur informationen om konditionskartläggningarna i skolor och andra offentliga byggnader lätt kan göras tillgänglig för kommuninvånarna.

Ledamoten Sami Muttilainen understödd av ledamoten Anna Vuorjoki föreslog följande två hemställningsklämmor:

- 1 Det utreds om det är möjligt att förbättra byggkvaliteten genom att förtydliga ansvaren och utveckla tillsynen.
- 2 Det utreds om det är möjligt att vid beredningen av inneluftsprogrammet planera hur rapporter om fastigheterna med inneluftsproblem och om inneluftsgruppens arbete regelbundet ska tillställas de politiska förtroendevalda.

Ledamoten Petra Malin understödd av ledamoten Anna Vuorjoki föreslog följande hemställningskläm:

Det utreds om det vid beredningen av inneluftsprogrammet är möjligt

- att utreda på vilket sätt elevernas och de anställdas symtom systematiskt kan kartläggas
- att vid misstankar mot inomhusluften precisera verksamhetsmodellen så att den innehåller anvisningar för skolorna, elevernas föräldrar och skolhälsovården i situationer då inneluftsproblem befaras
- att säkerställa överenskomna och tydliga handlingsmodeller inom social- och hälsovårdstjänsterna för lägen då behovet av stöd för den som anlitar tjänsten eller för patienten hänför sig till upplevda inneluftsproblem.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

Omröstningsordning

Hemställningsklämmarna togs särskilt upp till omröstning.

15 omröstningen

Ledamoten Anna Vuorjokis första förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Det utreds om det vid beredningen av inneluftsprogrammet är möjligt att precisera de kriterier utifrån vilka inneluftsundersökningar inleds.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 22

Zahra Abdulla, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Johanna Lai-saari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttillainen, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 3

Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri

Blanka: 58

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Björn

Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohi-salo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Frånvarande: 2
Katju Aro, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Anna Vuorjokis första förslag till hemställningskläm.

16 omröstningen

Ledamoten Anna Vuorjokis andra förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Det utreds vid beredningen av inneluftsprogrammet om det är möjligt att snabbare minska det eftersatta underhållet exempelvis genom att påverka projektplaneringsprocessen.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 21

Zahra Abdulla, Mika Ebeling, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Mutttilainen, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 4

Martina Harms-Aalto, Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri

Blanka: 58

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Askoseljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohi-salo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho,

Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Frånvarande: 2
Katju Aro, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Anna Vuorjokis andra förslag till hemställningskläm.

17 omröstningen

Ledamoten Anna Vuorjokis tredje förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Det utreds om det är möjligt att vid beredningen av in-
neluftsprogrammet planera hur informationen om konditionskartlägg-
ningarna i skolor och andra offentliga byggnader lätt kan göras tillgäng-
lig för kommuninvånarna.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 26

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Mika Ebeling, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Nej-röster: 3

Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri

Blanka: 54

Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

28.11.2018

Frånvarande: 2
Katju Aro, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Anna Vuorjokis tredje förslag till hemställningskläm.

18 omröstningen

Ledamoten Sami Muttilainens första förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Det utreds om det är möjligt att förbättra byggkvaliteten genom att förtydliga ansvaren och utveckla tillsynen.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 31

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Mika Ebeling, Tuula Haatainen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Osmo Soininvaara, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Nej-röster: 3

Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri

Blanka: 49

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Frånvarande: 2
Katju Aro, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Sami Muttilainens första förslag till hemställningskläm.

---

19 omröstningen

Ledamoten Sami Muttilainens andra förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Det utreds om det är möjligt att vid beredningen av in-neluftsprogrammet planera hur rapporter om fastigheterna med in-neluftsproblem och om inneluftsgruppens arbete regelbundet ska tillställas de politiska förtroendevalda.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 30

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Eveliina Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Maria Ohisalo, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Sampo Terho, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 5

Perttu Hillman, Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Mirita Saxberg

Blanka: 48

Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Kati Juva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Frånvarande: 2

Katju Aro, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Sami Muttilainens andra förslag till hemställningskläm.

20 omröstningen

28.11.2018

Ledamoten Petra Malins förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Det utreds om det vid beredningen av inneluftsprogrammet är möjligt

- att utreda på vilket sätt elevernas och de anställdas symtom systematiskt kan kartläggas

- att vid misstankar mot inomhusluften precisera verksamhetsmodellen så att den innehåller anvisningar för skolorna, elevernas föräldrar och skolhälsovården i situationer då inneluftsproblem befaras

- att säkerställa överenskomna och tydliga handlingsmodeller inom social- och hälsovårdstjänsterna för lägen då behovet av stöd för den som anlitar tjänsten eller för patienten hänför sig till upplevda inneluftsproblem.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 26

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Mika Ebeling, Martina Harms-Aalto, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Maria Ohisalo, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 4

Perttu Hillman, Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri

Blanka: 53

Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Frånvarande: 2

Katju Aro, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Petra Malins förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Vasemmistoliiton ryhmäaloite maailman puhtain sisäilma Helsinkiin
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 2.11.2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Vänsterförbundets fullmäktige grupp föreslår i sin motion att det utarbetas ett ambitiöst och fortgående inneluftsprogram för Helsingfors samt system för reparationsbidrag för att avlägsna sanitära olägenheter och stödja personer som har mist hälsan. En del av programmet består i att man systematiskt kartlägger i vilket skick skol- och daghemslokalerna i användning är, och att man satsar på informationsgången mellan sektorerna samt säkerställer deras samarbete i inneluftsfrågor.

Enligt 30 kap. 12 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en gruppmotion som undertecknats av mer än hälften av fullmäktige gruppens medlemmar och som har rubriken gruppmotion.

Stadsstyrelsen hänvisar till stadsmiljönämndens, fostrans- och utbildningsnämndens och kultur- och fritidsnämndens samt social- och hälsovårdssektorns utlåtanden och konstaterar att en fastighetsstrategi kommer att utarbetas som en del av den stadsstrategi för åren 2017–2021 som stadsfullmäktige godkände 27.9.2017. Målet med fastighetsstrategin ska vara att fastslå sådana målsättningar och åtgärder för rumsdistributionen och stadens fastighetsegendom som stöder genomförandet av stadsstrategin samt som garanterar hälsosamma och trygga lokaler för servicen. Ett inneluftsprogram ska utarbetas som bilaga till fastighetsstrategin. Det inneluftsprogram som håller på att färdigställas innehåller sådana åtgärder som aktualiseras i motionen. Innelufts-

programmet syftar till att man i stadens lokaler ska ha god inomhusluft och till att öka tillfredsställelsen med inomhusluften bland dem som brukar lokalerna.

Helsingfors stad äger ungefär 2 000 byggnader (cirka 2 miljoner m²). Stadens byggnadsbestånd belastas av eftersatt underhåll till ett värde av cirka 1,25 miljarder euro. En betydande del av byggnaderna är uppförda på 1960–1980-talet. Med den kunskap som man i dag besitter vet man att byggnader som uppfördes på den tiden har mycket så kallade riskkonstruktioner. Man har först under de senaste åren börjat bygga om stadens byggnader på ett helhetsbetonat sätt. Man har länge sparat på byggnadsunderhållet, och reparationsanslagen har inte täckt byggnadernas årliga förslitning, vilket har medfört att det eftersatta underhållet har ackumulerats och att riskkonstruktionernas risker har realiserats och därigenom förorsakat inneluftsproblem i byggnaderna. Från och med år 2017 har man höjt investeringsnivån för husbyggnad avsevärt. År 2018 täcker nivån av reparationer och ersättande investeringar för första gången byggnadsbeståndets årliga förslitning. De kommande åren kommer investeringsnivån redan att överstiga förslitningen, men att enbart med hjälp av investeringar hämta in det eftersatta underhåll som har uppstått under en lång tidsperiod tar ungefär 20 år i anspråk.

Helsingfors stad har en verksamhetsmodell för att lösa inneluftsproblemet. I verksamhetsmodellen beskrivs hur processen för att lösa inneluftsproblemet avancerar och vilka parter som deltar i problemlösningen och vilka uppgifter de har. Det har under flera års tid ordnats utbildning om verksamhetsmodellen, i synnerhet för chefer och arbetarskyddspersonal.

År 2017 lät staden genomföra över 300 konditionsgranskningar med anknytning till inneklimat- och fuktteknik i byggnader som staden äger. Dessutom genomfördes över 100 VVSA-konditionsgranskningar och granskningar för att hitta skadliga ämnen. Granskningsbehovet ökar genom att byggnaderna och systemen blir allt mer komplicerade och genom att antalet byggnader som byggs om ökar under de närmaste åren. I det inneluftsprogram som bereds i anslutning till fastighetsstrategin föreslår man en ökad satsning på fastighetsunderhållet och på att man oftare än i dagens läge bedömer byggnadernas kondition och att man underhåller dem med tätare intervall.

Staden har sedan början på 2000-talet använt ett datasystem, där man sparar bland annat byggnadsgranskningar, konstaterade skador, åtgärdsförslag, begäran om service, informationsbrev osv. Systemet möjliggör till exempel att man utarbetar statistik över olika typer av granskningar eller över skador på byggnaderna. Åren 2008–2017 lät staden göra över 2 200 granskningar i närmare 900 byggnader. Största delen

av granskningarna (över 60 %) har gällt byggnadens inomhusluft, fukt-tekniska kondition eller ventilation. Omkring hälften av granskningarna har varit problemrelaterade och återstoden har varit ombyggnadsprojekt eller har gjorts som uppföljning. Man har noterat över 6 600 skador i granskningarna. Skadorna kan delas in i flera typer. Den vanligaste typen av skador är fukt- och mikroskador (24 %), ventilationsproblem (16 %), orenligheter i ventilationsluften (9 %), risk för skador (9 %), åldrande (8 %) och konstruktionsskador (6 %). Då man ser till byggnadens delar, så kan man göra en indelning enligt vilken de mest skadade konstruktionerna är bottenplattan och övriga konstruktioner med markkontakt (22 %), ventilationssystemen (20 %), fasaderna (15 %) och yttertaken eller översta bjälklagen (10 %).

Helsingfors stad verkar aktivt i kommunernas ineluftsnetzverk, där man drar upp linjerna för säkerställande av god inomhusluft. Hösten 2018 stakade ineluftsnetzverket ut en linje för rätt användning av ventilation i samarbete med bland annat Aalto-universitetet, Kuopio universitet, Institutet för hälsa och välfärd, social- och hälsovårdsministeriet samt föreningen Sisäilmäyhdistys.

Staden förbättrar tillgången på information om lokalernas skick. Stads- miljösektorn utarbetar årligen cirka 300 kundmeddelanden riktade till lokalernas brukare. Meddelandena gäller lokalernas skick, reparationer och granskningar, och för att underlätta informationsgången har man på hösten 2018 börjat publicera dem också på webben. Kundmeddelandena finns på stadens sidor för inomhusluft på adressen <https://www.hel.fi/helsinki/sv/boende-och-miljo/tomter/Inomhusluft/>. Det är också tänkt att granskningsrapporterna ska publiceras på stadens inomhusluftssidor. Rapporterna över konditionsgranskningar har redan förut varit offentliga och de har på begäran skickats till kommuninvånarna. Webbsidorna har dessutom generell information om inomhusluft och verksamhetsanvisningar riktade till föräldrar som misstänker att deras barn har symptom på grund av skolornas eller daghemmens inomhusluft.

I enlighet med offentlighetslagen svarar staden så snabbt som möjligt på kommuninvånarnas dokumentförfrågningar som gäller lokaler, senast inom två veckor. Staden ordnar också aktivt informationsmöten för lokalernas brukare. Informationsmötenas koncept utvecklas alltjämt. Målet är att förbättra växelverkan med dem som utnyttjar lokalerna.

Både fastighetsstrategin och ineluftsprogrammet ska innefatta åtgärder som syftar till att generellt garantera byggandets kvalitet, bland annat användningen av olika slags sätt för genomförande för att trygga en ny eller en nyligen ombyggd byggnads verksamhet. Målet är också att hitta tillvägagångssätt som underlättar en snabbare flyttning till tillfälliga

lokaler än i dagens läge i situationer där lokalerna inte kan repareras på ett tillräckligt omfattande sätt och tillräckligt snabbt.

Under de kommande åren prioriterar staden skol- och daghemsprojekt när det gäller ombyggnad eller ersättande nybyggnation. Enbart för åren 2019–2023 har staden reserverat 780 miljoner euro i sitt investeringsprogram för detta ändamål. Det möjliggör genomförandet av ungefär 70 skol- och daghemsprojekt.

Daghem, skolor och läroanstalter med inneluftsproblem är ett långvarigt problem i Finland och i Helsingfors. Man kan bilda sig en uppfattning om stadens nuvarande situation genom att granska investeringsprogrammets byggnadsprogramförslag för husbyggnadsprojekt för åren 2019–2028, där det ingår 131 projekt för fastigheter tillhörande fostrans- och utbildningssektorn. Av dessa är 58 ombyggnadsprojekt, och en del av nybyggnationen är projekt för att ersätta byggnader som är i dåligt skick. Byggnadsprogrammet uppdateras varje år.

Av det byggnadsbestånd som är i stadens ägo utgörs bara cirka 27 % av byggnader som har uppförts efter år 1980, och omkring 40 % är lokaler tillhörande fostrans- och utbildningssektorn. Det görs på årsnivå 50–60 konditionsgranskningar i sektorns fastigheter, och 30–50 granskningar där man undersöker förekomsten av skadliga ämnen. Staden formulerar årligen över 300 informationsbrev om inneluftsgranskningar och -reparationer. I enlighet med stadens verksamhetsmodeller förklarar staden lokalernas konditionsgranskningar för dem som jobbar på verksamhetsstället och för invånarna. Granskningarna är offentliga. På basis av responsen bör anvisningarna och tillvägagångssätten i händelse av misstanke om inneluftsproblem göras klara, smidigare och enhetliga.

Man bör sörja för att också sjukhusen, barnhemmen, boendeenheterna för personer i över 65 års ålder och för sådana med samsjuklighet eller funktionsnedsättning samt alla verksamhetsställen inom social- och hälsovården samt kultur och fritid har god inomhusluft.

En följd av effektiveringen av rumsdistributionen är att det finns ett ökat behov av ventilation och andra tekniska system samt sanitets- och kosthållslokaler i fastigheterna, vilket medför ombyggnads- och reparationsbehov av varierande storlek.

Kontinuerligt underhåll av ventilationen i objekt med inneluftsproblem förbättrar inomhusluftens kvalitet. I nya byggnader leder emissioner från ytmaterialen till luktbesvär, något som man kan minska på genom att hålla ventilationen igång dygnet runt. Att hålla ventilationen igång långvarigt drar dock mycket energi och är i strid med stadens energiparmål. Ofta är det tillräckligt att ha ventilationen tidsinställd så att

den kopplas på tillräckligt tidigt innan verksamheten i byggnaden börjar.

Det händer att mer personal eller fler kunder placeras i lokalerna än lokalernas och ventilationens dimensionering tillåter. Det är viktigt att personalen känner till användningsändamålet och ventilationsdimensioneringen för byggnadens lokaler samt följer dem, så att man inte av okunskap försämrar inomhusluftens kvalitet.

De till buds stående tillfälliga lokalernas ineluftsförhållanden bör utredas i förväg. Ordentliga, tillräckligt stora och ändamålsenliga tillfälliga lokaler finns inte alltid att tillgå eller så är det inte möjligt att bygga sådana. Det är möjligt att ineluftsbesvären fortsätter i de tillfälliga lokalerna, vilket innebär att man måste hitta ersättande tillfälliga lokaler.

Att få till stånd ett välfungerande fastighetsunderhåll löser man inte enbart med ökad finansiering. Det behövs också kunskaper, förståelse och ansvarsmedvetenhet i fråga om att upptäcka ineluftsproblem och åtgärda dem ordentligt. Brukarna behöver bruksanvisningar för att använda byggnaden, bland annat gällande användningen av ventilationen och uppvärmnings- och nedkylningsanläggningarna. Goda kontakter och god kommunikation mellan olika aktörer är centralt för upptäckandet och åtgärdandet av problemen i tid.

Staden använder beräkningsmodeller för att följa sitt byggnadsbestånds kondition så att man ska kunna bedöma det totala investeringsbehovet med målet att byggnadsbeståndet ska hållas i skick. Det eftersatta underhållet är en måttstock med vilken man mäter hur mycket man under de gångna åren har låtit bli att investera i infrastrukturen för husbyggnad med tanke på att lokalerna borde vara i gott skick för avsett bruk.

I syfte att minska på mängden eftersatt underhåll och ineluftsproblemen har staden sedan 2017 höjt sin investeringsnivå avsevärt. Dessutom har man slagit fast att investeringarna framdeles till en stor del ska utgöras av ersättande investeringar. Med andra ord bygger man en helt ny byggnad i stället för en byggnad som är i dåligt skick. För detta talar också revideringar i målen för funktionell effektivitet och energieffektivitet. Proaktivt byggnadsunderhåll, konditionsbedömning, utveckling av underhållet och tillräcklig finansiering samt personella resurser är utgångspunkter för en förbättring av situationen och prevention av ineluftsproblem.

En lösning av ineluftsproblemen förutsätter att man utvecklar de preventiva åtgärderna och processerna för att lösa observerade ineluftsproblem. Förebyggande åtgärder är att reducera det eftersatta underhållet, följa upp byggnadernas kondition och att verkställa reparationer

samt att höja byggandets kvalitet. Inneluftsprocessen bör tillsammans med de ansvariga aktörerna inom hälsovården utvecklas så att den blir öppen och tillförlitlig. Detta förutsätter smidigt samarbete mellan sektorerna och dessutom att personalresurserna riktas in på lösningsobjekten.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Vasemmistoliiton ryhmäaloite maailman puhtain sisäilma Helsinkiin
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 2.11.2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 739

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo Vasemmistoliiton valtuustoryhmän aloitteen loppuun käsitellyiksi.

Käsittely

19.11.2018 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Päätökseen lisätään seuraavaa:

"Sisäilmaohjelmaa valmisteltaessa

- selvitetään, millä tavalla voidaan systemaattisesti kartoittaa oppilaiden ja henkilöstön oireilua
- tarkennetaan toimintamallia sisäilmaepäilytilanteissa siten, että se sisältää ohjeet kouluille, oppilaiden vanhemmille ja kouluterveydenhuollolle tilanteisiin, joissa epäillään sisäilmaongelmia

- varmistetaan että sosiaali- ja terveystalveissa on sovitut ja selkeät toimintamallit tilanteisiin, joissa palvelun käyttäjän tai potilaan tuen tarve liittyy koettuihin sisäilmaongelmiin
- täsmennetään kriteereitä, joiden perusteella sisäilmatutkimuksiin lähdetään
- selvitetään, millaisin keinoin voidaan nopeuttaa korjausvelan vähentämistä esimerkiksi vaikuttamalla hankesuunnitteluprosessiin
- suunnitellaan, miten tieto koulujen ja muiden julkisten rakennusten kuntokartoituksista saadaan helposti kuntalaisten saataville
- suunnitellaan, miten sisäilmaongelmista kärsivistä kiinteistöistä ja sisäilmaryhmän työstä raportoidaan säännöllisesti poliittisille luottamushenkilöille
- selvitetään, miten rakentamisen laatua voidaan parantaa vastuita selkiyttämällä ja valvontaa kehittämällä."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Anna Vuorjoen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 12

Otso Kivekäs, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Veronika Honkasalo, Mika Raatikainen, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 12 - 3.

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimiala 2.11.2018

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittää sisäilmaongelman ratkaisemiseksi Helsingissä, että Helsingille luodaan kunnianhimoinen ja jatkuva sisäilmaohjelma sekä korjausavustusjärjestelmä terveyshaittojen poistamiseksi ja terveytensä menettäneiden tukemiseksi. Valtuustoryhmä on tehnyt ryhmäaloitteen, jossa on kahdeksankohtainen toimenpidelista tavoitteen saavuttamiseksi.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että käytössä olevien koulu- ja päiväkotitilojen kunto kartoitetaan systemaattisesti ja panostetaan toimialojen väliseen tiedonkulkuun sekä varmistetaan niiden yhteistyö sisäilmakysymyksissä.

On tärkeä, että ryhmäaloitteessa mainittujen tilojen lisäksi hyvästä sisäilmasta huolehditaan myös sairaaloissa, lastenkodeissa, yli 65-vuotiaiden ja monisairaiden tai vammaisten asumisyksiköissä sekä kaikissa muissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteissä. Sosiaali- ja terveystoimien tiloissa asuu herkkiä väestöryhmiä, niissä asioi suuri osa kaupungin väestöstä sekä työskentelee sosiaali- ja terveystoimialan henkilökuntaa.

Osana ohjelmaa ryhmäaloitteessa esitetään, että varmistetaan riittävä rahoitus kunnossapidolle ja kiinteistöhoidolle ja monistetaan hyviä käytäntöjä.

Kiinteistöjen huoltoon ja ylläpitoon liittyvät asiat ovat keskeisiä sisäilman laatuun vaikuttavia tekijöitä. Myös uudisrakennuksissa on havaittu kiirerakentamisen mukanaan tuomia ongelmia, jotka ajan myötä saattavat aiheuttaa merkittäviä sisäilmaongelmia. Kaupunkiympäristön toimiala vuokraa tilat sosiaali- ja terveystoimialalle. Kiinteistöt ovat pääosin kaupungin tai kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden omistamia. Kiinteistön omistajat vastaavat rakentamisesta, huollosta ja ylläpidosta. Käyttäjiltä ei voi edellyttää kiinteistöpidon osaamista, vaan he tarvitsevat helpot ohjeet, miten rakennuksia käytetään.

Kiinteistöhuollon toimivuutta ei ratkaista pelkästään rahoitusta lisäämällä. Tarvitaan myös osaamista, ymmärrystä sekä vastuullisuutta sisäongelmien havaitsemisessa ja niiden kunnollisessa korjaamisessa. Hyvät yhteydet ja viestintä eri toimijoiden välillä ovat keskeisiä tekijöitä, jotta ongelmat havaitaan ja korjataan ajoissa.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että varmistetaan, ettei ilmastointia suljeta illaksi tai viikonlopuksi ja ettei tiloja käytä huomattavasti suurempi ihmisjoukko, kuin mihin ne on suunniteltu. Sisäilmaongelmakohteissa ilmanvaihdon jatkuva ylläpito parantaa sisäilman laatua. Uusissa rakennuksissa pintamateriaalien päästöt aiheuttavat hajuhaittoja, joita voidaan vähentää ilmanvaihdon ympärivuorokautisella ylläpidolla. Ilmasto-

innin ympärivuorokautinen ylläpito kuluttaa kuitenkin paljon energiaa ja on ristiriidassa kaupungin energiasäästötavoitteiden kanssa.

On tärkeää, että henkilökunta tietää rakennuksen tilojen käyttötarkoitukset ja ilmastoinnin mitoitukset sekä noudattaa niitä, jotta ei tietämättään heikennä sisäilman laatua.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että kaikki tehdyt kuntotutkimukset saatetaan julkisiksi ja helposti saataviksi. Tiedonkulku on avainasemassa ja siihen pitää saada kiinteistönomistajat, kaupunkiympäristön toimiala ja kaupungin sisäilma-asiantuntijat tiiviisti mukaan. Sisäilma-asiantuntijoiden tulee tulkita tulokset käyttäjille. Muuten käyttäjät voivat ryhtyä tulkitsemaan saatuja tuloksia tai vanhentuneita tutkimustietoja, joiden perusteella korjauksia on jo tehty. Tämä voi aiheuttaa turhaa huolta ja väärinkäsityksiä.

Sosiaali- ja terveystoimen toimitilojen sisäilmaongelmien selvittämisessä noudatetaan toimialan sisäilmaprosessia ja toimitaan sen mukaisesti. Sosiaali- ja terveystoimialalla toimii myös sisäilmatyöryhmä, Sisäilma-asioissa tehdään aktiivista yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan ja kiinteistöjen omistajien ja työterveyshuollon kanssa. Sisäilmatutkimukset vievät aikaa, mikä voi aiheuttaa kokemuksen, ettei asiaan suhtauduta tarpeeksi vakavasti. Tästäkin syystä oikean ja ajantasaisen tiedon jakaminen on olennaisen tärkeää.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että rakennetaan riittävästi väistötiloja, joihin on turvallinen sisäilma. Kunnollisia, riittävä suuria ja toimintaan soveltuvia väistötiloja ei ole aina saatavilla tai niiden rakentaminen ei ole mahdollista. Väistötiloissa sisäilmaongelmat voivat jatkua, jolloin joudutaan etsimään korvaavat väistötilat. Kun hankitaan väistötiloja, on tärkeää, että tarjolla olevien tilojen sisäilmaolosuhteet selvitetään etukäteen kunnolla.

Edellä esitettyjen lisäksi tilojen käyttäjien tulee osat käyttää tiloja oikein. Sitä varten tarvitaan riittävä koulutus käyttäjille siitä, miten ilmanvaihtoa, lämmitys- ja jäähdytyslaitteita käytetään oikein. Tiloihin pitää sijoittaa oikea määrä ihmisiä ja kalusteita, jolloin varmistetaan ilmamäärän riittävyys ja tilojen siivottavuus. Tilojen puhtaanapitoon ja sisäilman laatuun vaikuttavat myös tavaramäärät huoneissa.

Toimijoiden tulisi vaatia kiinteistöjen omistajilta kunnollista huoltoa ja kiinteistöjen ylläpitoa. Toimialojen tilakustannukset kasvavat, kun lisääntyneet huolto- ja ylläpitokustannukset lisätään vuokriin. Kiinteistöjen kunnollinen ylläpito on kiinni resursseista ja kiinteistökannan kunnosta. Jos resurssit eivät riitä kaikkien tilojen ylläpitoon, tulee varmistaa, että toisaalta tilojen käyttö on tehokasta eikä ylläpidetä turhia neliöitä, ja toisaalta tarpeelliset neliöt ylläpidetään kunnolla.

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 25.09.2018 § 451

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki laatii kaupunkistrategian mukaisesti kiinteistöstrategian sekä sen liitteeksi sisäilmaohjelman. Vasemmistoliiton aloite sisältää pitkälti samoja toimenpide-ehdotuksia sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi kuin valmisteilla olevassa sisäilmaohjelmassa. Sisäilmaohjelman tavoitteena on, että kaupungin tiloissa on hyvä sisäilma ja tilojen käyttäjien tyytyväisyys sisäilmaan paranee.

Helsingin kaupunki omistaa noin 2 000 rakennusta (noin 2 miljoonaa m²), ja korjausvelkaa kaupungin rakennuskannassa on noin 1,25 miljardia euroa. Merkittävä osa rakennuksista on rakennettu 1960–1980-luvuilla. Tuolloin rakennetuissa rakennuksissa on nykytiedon mukaan paljon ns. riskirakenteita. Kaupungin rakennuksia on vasta viime vuosina alettu peruskorjata kokonaisvaltaisesti. Kun rakennusten kunnossapidosta on pitkään säästetty eivätkä korjausmäärärahat ole kattaneet rakennusten vuosittaista kulua, on korjausvelka kasvanut ja riskirakenteiden riskit toteutuneet ja aiheuttaneet siten sisäilmaongelmia rakennuksissa. Vuodesta 2017 alkaen talonrakennuksen investointitasoa on nostettu merkittävästi. Vuonna 2018 korjausten ja korvaavien investointien taso kattaa ensimmäisen kerran rakennuskannan vuosittaisen kuluman. Tulevina vuosina investointitaso ylittää jo kuluman, mutta pitkällä aikavälillä syntyneen korjausvelan kurominen umpeen pelkästään investointien avulla kestää vielä noin 20 vuotta.

Peruskorjauksissa ja korvaavassa uudisrakentamisessa priorisoidaan tulevina vuosina koulu- ja päiväkotihankkeita, joiden toteuttamiseen on pelkästään vuosina 2019–2023 varattu investointiohjelmassa 780 miljoonaa euroa. Tämä mahdollistaa noin 70 koulu- ja päiväkotihankkeen toteutuksen.

Helsingin kaupungilla on toimintamalli sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi. Toimintamallissa kuvataan sisäilmaongelman ratkaisuprosessin eteneminen sekä ongelmanratkaisuun osallistuvat osapuolet ja heidän tehtävänsä. Toimintamallista on järjestetty usean vuoden ajan koulutusta erityisesti esimiehille ja työsuojeluhenkilöstölle.

Vuonna 2017 kaupunki teetti omistamissaan palvelurakennuksissa yli 300 sisäilmasto- ja kosteusteknistä kuntotutkimusta. Lisäksi teetettiin yli 100 LVIA-kuntotutkimusta ja haitta-ainetutkimusta. Tutkimustarve kasvaa rakennusten ja järjestelmien monimutkaistumisen myötä ja perusparannettavien rakennusten määrän lisääntyessä lähivuosina. Kiinteistöstrategian yhteydessä valmisteltavassa sisäilmaohjelmassa esitetään lisäpanostusta kiinteistöjen ylläpitoon sekä rakennusten nykyistä tiheämpään kunnon arviointiin ja kunnossapitoon.

Helsingin kaupunki toimii aktiivisesti kuntien sisäilmaverkostossa, jossa linjataan toimintatapoja hyvän sisäilman varmistamiseksi. Syksyn 2018 aikana kuntien sisäilmaverkosto laatii linjausta ilmanvaihdon oikeasta käytöstä yhteistyössä mm. Aalto-yliopiston, Kuopion yliopiston, Terveystien ja hyvinvoinnin laitoksen, sosiaali- ja terveysministeriön sekä Sisäilmayhdistyksen kanssa.

Kaupunki parantaa tilojen kuntoon liittyvän tiedon saatavuutta. Kaupunkiympäristön toimiala laatii tilojen käyttäjille vuosittain noin 300 tilojen kuntoa, korjauksia ja tutkimuksia käsittelevää tiedotetta, joita on tiedonsaannin helpottamiseksi alettu syksyllä 2018 julkaista myös verkossa. Tiedotteet löytyvät kaupungin sisäilmasivuilta osoitteesta www.hel.fi/sisailma. Myös tutkimusraportteja julkaistaan kaupungin sisäilmasivuilla pian. Kuntotutkimusraportit ovat olleet jo aiemmin julkisia, ja niitä on toimitettu pyynnöstä kuntalaisille. Sivuilta löytyy lisäksi yleistä tietoa sisäilmasta sekä toimintaohjeet vanhemmille, jotka epäilevät lapsensa oireilevan koulun tai päiväkodin sisäilman takia.

Tiloja koskeviin kuntalaisten asiakirjapyyntöihin vastataan julkisuuslain mukaisesti mahdollisimman pian, viimeistään kahden viikon kuluessa. Kaupunki järjestää myös aktiivisesti tiedotustilaisuuksia tilojen käyttäjille. Tilaisuuksien konseptia kehitetään edelleen. Tavoitteena on parantaa vuorovaikutusta tilojen käyttäjien kanssa.

Sekä kiinteistöstrategiassa että sisäilmaohjelmassa käsitellään toimia rakentamisen laadun varmistamiseksi laajasti muun muassa erilaisten toteutusmuotojen käytöstä uuden tai juuri peruskorjatun rakennuksen toiminnan varmistamismenettelyihin. Tavoitteena on myös löytää keinoja, joiden avulla väistötiloihin voitaisiin ongelmatilanteissa siirtyä nykyistä nopeammin, jos tiloja ei voida korjata riittävän laajasti ja nopeasti.

Kannatamme ehdotusta kytkeä terveydenhuoltopalvelut tiiviimmin mukaan sisäilmaongelmien ratkaisuun. Terveys- ja hyvinvoinnin ammattilaisilta tarvittaisiin nykyistä systemaattisempaa terveydellisen merkityksen arviointia. Sisäilmaongelmakohteessa toimivat työyhteisöt tarvitsisivat enemmän tukea ja luotettavaa tietoa siitä, mitä tutkimustulokset tarko-

ittavat terveyden kannalta. Sama koskee myös oireilevien lasten vanhempia ja muita asianosaisia.

Kaupungin toimipisteissä tulisi löytää nopeammin ratkaisuja sisäilmasta oireileville. Lisäksi tiedon oireilutilanteesta pitäisi kulkea paremmin rakennusta ylläpitävälle taholle. Tällä hetkellä tietoa saadaan kootusti vain koululaisten ja kaupungin työntekijöiden oireilusta ja sairastavuudesta. Tiedonsaantia muiden asiakasryhmien oireilusta olisi hyvä parantaa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anna Saarinen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 33196
anna.saarinen(a)hel.fi
Sari Hilden, rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö, puhelin: 310 40315
sari.hilden(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.09.2018 § 194

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle vasemmistoliiton ryhmäaloitteesta:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää kannatettavana 30.5.2018 tekemää vasemmistoliiton maailman puhtain sisäilma Helsinkiin-valtuustoa-loitetta.

Lautakunta ei ota kantaa aloitteessa esitettyihin yksittäisiin teknisiin toimenpiteisiin vaan toteaa, että kaupungin tilanhankintaohjeen rooliin mukaan kasvatuksen ja koulutuksen toimiala määrittää ja ilmoittaa tarvitsemiensa tilojen määrän sekä niiden toiminnalliset tarpeet ja kaupunkiympäristön toimiala vastaa tarvittavien tilojen hankinnasta, toteutuksesta, yllä- ja kunnossapidosta sekä siihen liittyvästä ohjeistuksesta. Käyttäjä puolestaan vastaa tilojen siivottavuudesta ja siivouksesta sekä ilmoittaa kiinteistöjen merkittävästä käyttäjämäärän kasvusta ympäristöpalveluille. Asiantuntijuus sisäilma-asioissa ja talotekniikkaan liittyvässä ohjeistuksessa on kaupunkiympäristön toimialalla.

Lautakunta korostaa, että kaikki oppimisen tilat tulee olla toimintaan soveltuvia, terveellisiä ja turvallisia. Lautakunta pitää erityisen tärkeänä

---

rakentamisen laadun varmistamista sekä rakennusten riittävää kunnossa- ja ylläpitoa. Nämä tehtävät ovat kaupunkiympäristön vastuualuetta.

Investointiohjelma

Lautakunta toteaa lisäksi, että sisäilmaongelmaiset päiväkodit, koulut ja oppilaitokset ovat pitkäaikainen ongelma Suomessa ja Helsingissä. Kaupungin nykyinen tilanne on hahmotettavissa investointiohjelman talonrakentamishankkeiden rakentamishankkeiden maesityksessä vuosille 2019–2028, jossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kiinteistöihin on ohjelmoitu 131 hanketta, joista 58 on perusparannushanketta sekä osa uudisrakentamisesta huonokuntoisten rakennusten korvaavia hankkeita. Rakentamishankkeiden ohjelma päivitetään vuosittain.

Kiinteistöstrategia

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunkistrategian 2017–2021 kokouksessaan 27.9.2017. Kiinteistö-strategia, jollaista kaupungilla ei ole aiemmin ollut, laaditaan osaksi kaupunkistrategiaa. Tulevan kiinteistöstrategian tavoitteena on määrittää sekä tilankäytölle että kaupungin kiinteistöomaisuudelle sellaiset tavoitteet ja toimenpiteet, jotka tukevat kaupunkistrategian toteuttamista sekä varmistavat palveluille terveelliset ja turvalliset tilat.

Tilankäytön tehostamisen seurauksena kiinteistöjen ilmanvaihdon ja muiden teknisten järjestelmien sekä saniteetti- ja ruokahuollon tilojen lisääntyneen tarpeen aiheuttaa erikokoisia perusparannus- ja korjaustarpeita.

Riittävä kunnossapito

Kaupungin rakennuskannan kuntoa seurataan laskentamallein arvioimaan kokonaisinvestointitarvetta, jolla rakennuskanta pidetään kunnossa. Korjausvelalla mitataan, kuinka paljon talonrakennuksen infrastruktuuriin on menneinä vuosina jäänyt investoimatta, jotta tilat olisivat käytön kannalta hyvässä kunnossa. Kaupungilla käytössä olevista tarvekartoituksista, kyselyistä, kiinteistökerroksista ja kuntoarvioista huolimatta kaupungin nykyinen korjausvelka on noin 1250 milj. euroa.

Vähentääkseen korjausvelan määrää ja sisäilmaongelmia on kaupunki vuodesta 2017 merkittävästi nostanut investointitasoa, jota lisätään valtuustokauden aikana noin 60 miljoonaa euroa. Lisäksi on linjattu, että jatkossa investoinneista merkittävä osa on korvausinvestointeja eli huonokuntoisen rakennuksen tilalle rakennetaan kokonaan uusi rakennus. Tätä puoltavat myös muutokset toiminnallisissa- ja energiatehokkuustavoitteissa. Valtuustoaloitteen mukaisesti lautakunta katsoo, että rakennusten ennakoiva ylläpito, kunnan arviointi, kunnossapidon ke-

hittäminen sekä riittävä rahoitus ja henkilöresurssit ovat lähtökohtia tilanteen parantamiseksi ja sisäilmaongelmien ennaltaehkäisemiseksi.

Rakentamisen laatu

Hyvä suunnittelu ja riittävä suunnittelun ohjaus luovat edellytykset laadukkaalle rakentamiselle. Riittävien lähtötietojen ja ohjeistusten pohjalta ammattitaitoisesti laaditut suunnitelmat ovat välttämätön edellytys turvallisten ja terveellisten tilojen rakentamiselle. Suunnitelmien ja toteutuksen ohjeistusta ja laadunvarmistusta, niiden todentamista, dokumentointia, seuranta ja riskianalyysiä osana rakennushanketta on kehitettävä hyvän lopputuloksen varmistamiseksi.

Uusia hanke- ja toteutusmalleja kokeilemalla voidaan käyttäjät, suunnittelijat ja toteuttajat osallistaa ja vastuuttaa kestäviin ja ylläpitoa helpottaviin teknisiin- ja materiaaliratkaisuihin.

Sisäilmaohjelma

Sisäilmaohjelma on osa kiinteistöstrategiaa ja se tuleen sisältämään konkreettiset toimenpide-esitykset ja prosessikuvaukset sisäilmaongelman ennaltaehkäisyyn Helsingissä.

Kaupungin omistamasta rakennuskannasta vain noin 27% on rakennettu vuoden 1980 jälkeen ja noin 40% on kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tiloja. Kuntotutkimuksia toimialan kiinteistöihin tehdään vuosittain 50-60 ja haitta-ainetutkimuksia 30-50. Sisäilmatutkimuksista ja -korjauksista laaditaan vuosittain yli 300 tiedotetta. Tilojen kuntotutkimukset avataan kaupungin toimintamallien mukaan toimipisteen henkilökunnalle sekä asukkaille ja ne ovat julkisia. Helsingillä on myös toimintamalli mahdollisesti sisäilmaongelman vuoksi oireileville asiakkaille ja henkilökunnalle. Kuitenkin saadun palautteen perusteella ohjeistusta ja toimintatapoja pitää edelleen selkeyttää, sujuvoittaa ja yhtenäistää toimialalla ja koko kaupungissa. Lautakunta toteaa, että rakennusten kuntoselvitysten tulee olla julkisesti saatavilla ja helposti löydettävissä kaupungin verkkosivuilla.

Sisäilmaongelman ratkaisu vaatii ennaltaehkäisevien toimenpiteiden ja havaittujen sisäilmaongelmien ratkaisuprosessin kehittämistä. Ennakointia toimenpiteitä ovat korjausvelan vähentäminen, rakennusten kunnan seuranta ja korjaavien toimenpiteiden toteuttaminen sekä rakentamisen laadun parantaminen. Sisäilmaprosessia pitää kehittää avoimeksi ja luotettavaksi yhdessä terveydenhuollosta vastaavien toimijoiden kanssa. Tämä edellyttää toimialojen välisen sujuvan yhteistyön lisäksi henkilöresurssien kohdentamista ratkaisukohtiin.

Lautakunta toteaa vielä, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiakkaana on noin 140 000 lasta, nuorta sekä aikuisopiskelijaa ja palveluja toteuttaa noin 13 000 ammattilaista. Toimintaa järjestetään yli 700 toimipisteessä. Toimialan strategiset teemat tasa-arvoinen kaikkien oppijoiden Helsinki, hyvinvoiva oppiva helsinkiläinen, koko kaupunki oppimisen ympäristönä sekä merkittävä väestönkasvu ja toimialan palvelujen lakisääteisyys edellyttävät palvelujen toteuttamiseksi toimintaa tukevat, oikea-aikaiset, joustavat, mutta ennen kaikkea terveelliset ja turvalliset tilat.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta edellyttää, että sisäilmaohjelman eteneminen tuodaan säännöllisesti tiedoksi lautakunnalle seuranta varten.

Käsittely

18.09.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että lause "Helsingillä on myös toimintamalli mahdollisesti sisäilmaongelmaepäilyjen vuoksi oireileville asiakkaille ja henkilökunnalle." muutetaan muotoon "Helsingillä on myös toimintamalli mahdollisesti sisäilmaongelmien vuoksi oireileville asiakkaille ja henkilökunnalle."

Vastaehdotus:

Petra Malin: Lisäys lautakunnan lausunnon viimeisen osion (otsikolla Sisäilmaohjelma) toisen kappaleen loppuun: "Lautakunta toteaa, että rakennusten kuntoselvitysten tulee olla julkisesti saatavilla ja helposti löydettävissä kaupungin verkkosivuilla."

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Petra Malinin tekemän ja Pia Pakarisen kannattaman vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Petra Malin: Lisäys lausunnon loppuun: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta edellyttää, että sisäilmaohjelman eteneminen tuodaan säännöllisesti tiedoksi lautakunnalle seuranta varten."

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Petra Malinin tekemän ja Pia Pakarisen kannattaman vastaehdotuksen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

28.11.2018

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 11.09.2018 § 173

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kaupunkistrategian mukaisesti Helsinki on laatimassa kiinteistöstrategian, joka sisältää suunnitelman sisäilmaongelmista kärsivien rakennusten korjaamisesta tai korvaamisesta uusilla rakennuksilla. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan vasemmistoliiton valtuustoryhmän aloitteen toimenpidelistassa on useita hyviä ehdotuksia, joilla voidaan edistää sisäilmaongelman ratkaisua.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kuitenkin korostaa, että koulu- ja päiväkotitiloihin keskittyminen ei riitä lasten ja nuorten näkökulmasta. Helsingissä hyödynnetään koko kaupunkia kaikenikäisten oppimisen tilana. Tämä entisestään lisää museoiden, kirjastojen, kulttuuritalojen, nuorisotilojen ja liikuntapaikkojen jo entuudestaan korkeaa käyttöastetta. Aktiivisesti harrastavat lapset ja nuoret viettävät näissä tiloissa huomattavan osan aikaa viikoittain ympäri vuoden.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kiinnittää huomiota myös siihen, että tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta sisäilmaohjelmassa on huomioitava myös helsinkiläisten palveluita tuottavat yksityiskoulut, yksityiset päiväkodit ja Helsingin kaupungin konsernin yritykset ja yhteisöt.

Ryhmäaloitteessa esitetyn riittävän rahoituksen varmistamisessa kunnossapidolle ja kiinteistönhoidolle on tarpeen huomioida, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelukokonaisuus vastaa omien kohteidensa ylläpidosta. Rahoituksen lisäksi tarvitaan myös osaamista ja riittävästi henkilöstöresursseja sisäilmaongelman ratkaisukohtiin.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Matti Kuusela, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87783
matti.kuusela(a)hel.fi

Markus Terämaa, työsuojelupäällikkö, puhelin: 310 87960
markus.teramaa(a)hel.fi

§ 386

Den av ledamoten Sami Muttilainen väckta motionen om utredning av stadens fastigheter med inneluftsproblem

HEL 2018-004200 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Sami Muttilainen väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stf. stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

1 Muttilainen Sami aloite Kvsto

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Sami Muttilainen och 49 andra ledamöter föreslår i sin motion att man ska reda ut stadens fastigheter med inneluftsproblem.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till stadsmiljönämndens utlåtande och konstaterar att det kommer att utarbetas en fastighetsstrategi som en del av den stadsstrategi för åren 2017–2021 som stadsfullmäktige godkände 27.9.2017. Målet med fastighetsstrategin ska vara att fastslå sådana målsättningar och åtgärder för rumsdispositionen och stadens fastighetsegendom som stöder genomförandet av stadsstrategin samt som garanterar hälsosamma och trygga lokaler för servicen. Ett inneluftsprogram ska utarbetas som bilaga till fastighetsstrategin. Inneluftsprogrammet, som håller på att beredas, syftar till att man i stadens lokaler

ska ha god inomhusluft och till att öka tillfredsställelsen med inomhusluften bland dem som brukar lokalerna.

Helsingfors stad äger cirka 2 000 byggnader. Stadens byggnadsbestånd belastas av eftersatt underhåll till ett värde av cirka 1,25 miljarder euro. Från och med år 2017 har man höjt investeringsnivån för husbyggnad avsevärt. År 2018 täcker nivån av reparationer och ersättande investeringar för första gången byggnadsbeståndets årliga förslitning. De kommande åren kommer investeringsnivån redan att överstiga förslitningen, men att enbart med hjälp av investeringar hämta in det eftersatta underhåll som har uppstått under en lång tidsperiod tar ungefär 20 år i anspråk.

Staden har sedan början på 2000-talet använt ett datasystem, där man sparar bland annat byggnadsgranskningar, konstaterade skador, åtgärdsförslag, begäran om service, informationsbrev osv. Systemet möjliggör till exempel att man utarbetar statistik över olika typer av granskningar eller över skador på byggnaderna. Åren 2008–2017 lät staden göra över 2 200 granskningar i närmare 900 byggnader. Största delen av granskningarna (över 60 %) har gällt byggnadens inneklimat, fukttekniska kondition eller ventilation. Omkring hälften av granskningarna har varit problemrelaterade och återstoden har varit ombyggnadsprojekt eller har gjorts som uppföljning. Man har noterat över 6 600 skador i granskningarna. Skadorna kan delas in i flera typer. Den vanligaste typen av skador är fukt- och mikroskador (24 %), ventilationsproblem (16 %), orenligheter i ventilationsluften (9 %), risk för skador (9 %), åldrande (8 %) och konstruktionsskador (6 %). Då man ser till byggnadens delar, så kan man göra en indelning enligt vilken de mest skadade konstruktionerna är bottenplattan och övriga konstruktioner med markkontakt (22 %), ventilationssystemen (20 %), fasaderna (15 %) och yttertaken eller översta bjälklagen (10 %).

En del av de konstaterade skadorna är ägnade att försämra inomhusluftens kvalitet och andra inte. Man strävar efter att reparera skadorna så snabbt som möjligt, och reparationerna prioriteras så att problem som eventuellt medför en hälsorisk sköts i mera brådskande ordning än besvär som innebär en olägenhet för trivseln. Reparationerna sköts beroende på problemens omfattning och reparationskostnaderna antingen i form av servicereparationer tillhörande byggnadsunderhållet eller som reparationsprojekt finansierade med investeringsanslag.

Staden utvecklar fortlöpande sin verksamhet för att lösa och förebygga inneluftsproblemen. Staden verkar aktivt i rikstäckande inneluftsrelaterade forsknings- och utvecklingsprojekt, såsom beredningen och utarbetandet av det nationella innelufts- och hälsoprogrammet samt i det kommunala innelufts nätverket, där man drar upp riktlinjer för ett verk-

28.11.2018

samhetssätt som tryggar god inomhusluft. Stadens inneluftsgrupp har efter organisationsreformen på nytt kommit igång med sitt arbete. Gruppen har till uppgift att utveckla processer för att lösa inneluftsproblemen och att staka upp riktlinjer för verksamhetssätt och arbetsfördelning.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stf. stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

1 Muttilainen Sami aloite Kvsto

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 740

HEL 2018-004200 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sami Muttilaisen aloitteen loppuun käsitellyiksi.

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 30.10.2018 § 520

HEL 2018-004200 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleistä

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Helsingin kaupungin tavoitteena on, että sen palvelurakennuksissa on hyvä sisäilma. Kaupungilla on ollut noin kymmenen vuoden ajan käytössään toimintamalli sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi. Siinä kuvataan sisäilmaongelman ratkaisuprosessin eteneminen sekä ongelmanratkaisuun osallistuvat tahot ja heidän tehtävänsä.

Toimintamallia ja siihen liittyvää viestintäohjetta uudistetaan parhailaan. Kehitystarpeet liittyvät muun muassa korjausprosessin vastuunjaon selkeyttämiseen, korjausten dokumentointiin sekä tilanteisiin, joissa sisäilmaongelman takia joudutaan siirtymään väistötiloihin. Sisäilmaongelmien ehkäisemiseen ja korjaamiseen tähtäävät myös valmisteilla olevat kaupungin kiinteistöstrategia ja sisäilmaohjelma.

Kaupunki omistaa runsaat 2 000 rakennusta, joiden korjausvelka on mittava, noin 1,25 miljardia euroa. Talousarvion 2018 valmistelun yhteydessä 10-vuotisen talonrakennushankkeiden rakentamishjelman vuotuista investointimäärärahaa korotettiin noin 30–70 miljoonalla eurolla ja talousarvioehdotuksen 2019 raamissa vuotuista investointimäärärahaa korotettiin edelleen 5–15 miljoonalla eurolla. Kun kaupungin rakennusten vuosittainen kuluma on noin 160 miljoonaa euroa, vuosikymmenten aikana syntyneen korjausvelan umpeen kurominen pelkästään investointien avulla kestää arviolta 20 vuotta.

Kun kaupunki laatii investointiohjelmaa rakennushankkeista, lähtökohdana on kaikkien toimitilojen ja varsinkin koulurakennusten ja päiväkotien käyttökelpoisuuden, terveellisyyden ja turvallisuuden varmistaminen. Kaupungin strategian linjausten mukaisesti talousarvion 2019 talonrakennushankkeiden investointiohjelmaehdotuksessa 5-vuotiskaudella 2019–2023 on varauduttu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan korjaus- ja korvaaviin uudisrakennushankkeisiin yhteensä noin 780 miljoonalla eurolla. Kaudella toteutetaan noin 70 koulu- ja päiväkotirakennuksen perusparannukset tai korvaavat uudisrakennukset.

Kaupungilla on ollut 2000-luvun alkupuolelta käytössä tietojärjestelmä, johon tallennetaan muun muassa rakennusten tutkimukset, todetut vauriot, toimenpide-ehdotukset, huoltopyynnot, tiedotteet ym. tiedot. Järjestelmä mahdollistaa esimerkiksi tilaston laatimisen eri tutkimustyypeistä tai rakennuksissa havaituista vaurioista. Vuosina 2008–2017 kaupunki on teettänyt yli 2 200 tutkimusta lähes 900 rakennuksessa. Tutkimuksista valtaosa (yli 60 %) on kohdistunut rakennuksen sisäilmastoon, kosteustekniseen kuntoon tai ilmanvaihtoon. Tutkimuksista

noin puolet on ollut ongelmalähtöisiä ja loput perusparannushankkeita tai seurantaa varten tehtyjä. Tutkimuksissa on havaittu yli 6 600 vauriota, jotka voidaan jakaa eri vauriotyyppeihin. Yleisimpiä vauriotyyppejä olivat kosteus- tai mikrobivauriot (24 %), ilmanvaihto-ongelmat (16 %), epäpuhtauksien kulkeutuminen (9 %), vaurioriskit (9 %), ikääntyminen (8 %) ja rakenteelliset vauriot (6 %). Rakennusosien mukaan jaoteltuna yleisimmin vaurioituneita rakenteita olivat alapohjat ja muut maanvastaiset rakenteet (22 %), ilmanvaihtojärjestelmät (20 %), julkisivut (15 %) ja vesikatot/yläpohjat (10 %).

Rakennusten luokittelumiseksi sisäilmaongelmaisiin ja -ongelmattomiin ei ole olemassa yksiselitteisiä kriteerejä. Tiloissa ei välttämättä oireilla, vaikka siellä olisi sisäilman laatua heikentäviä vaurioita tai puutteita. Toisaalta rakennuksessa voidaan oireilla, vaikka tiloista ei löydetä tekniistä tai rakenteellista syytä oireilulle. Lisäksi vauriot voivat olla laaja-alaisia tai paikallisia. Esimerkiksi 3 000 m²:n rakennuksessa vaurio voi kohdistua yhteen 50 m²:n tilaan. Tällöin koko rakennuksen luokittelu sisäilmaongelmaiseksi olisi kyseenalaista.

Osa todetuista vaurioista heikentää rakennusten sisäilman laatua ja osa ei. Vauriot pyritään korjaamaan mahdollisimman pian ja korjauksia priorisoidaan siten, että mahdollisesti terveyshaittaa aiheuttavat ongelmat hoidetaan kiireellisempinä kuin viihtyisyyshaittaa aiheuttavat ongelmat. Korjauksia hoidetaan ongelmien laajuudesta ja korjausten kustannuksista riippuen joko rakennuksen ylläpitoon kuuluvina kunnossapitokorjauksina tai investointimäärärahoilla toteutettavina korjaushankkeina.

Talonrakennushankkeiden investointiohjelmassa on vuosittain varattu ns. kohdentamatonta korjausrahaa, jolla on voitu toteuttaa tutkimuksissa todettuja kiireellisiä sisäilmakorjauksia nopeasti. Osa sisäilmahaitoista voidaan korjata myös kiinteistöhuollon toimenpiteillä.

Kaupunki on ottanut käyttöön uusia toteutusmuotoja rakentamisen laadun kehittämiseksi. Käynnissä ovat muun muassa ensimmäiset allianssimallilla ja elinkaarimallilla toteutettavat rakennushankkeet. Kiinteistöstrategiassa ja sisäilmaohjelmassa nostetaan esiin useita toimenpiteitä, joilla rakentamisen ja rakennusten kunnossapidon laatua kehitetään.

Työterveys Helsingiltä saadun tiedon mukaan noin 500 henkilöä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan henkilökunnasta ottaa vuosittain sisäilmaongelmaepäilyn esille työterveyshuollossa. Tähän mennessä vuoden 2018 aikana sisäilmaoire-epäilyn on tuonut työterveyshuollossa esille noin tuhat henkilöä kaupungin noin 40 000 työntekijästä. Koulu-terveydenhuollon tekemiä terveydellisten olojen valvontailmoituksia on

kuluvan vuoden aikana tehty 72 kappaletta koskien 26 rakennusta. Yksittäiset ilmoitukset voivat koskea yhtä tai useampaa oppilasta.

Kaupunki kehittää jatkuvasti toimintaansa sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Helsinki toimii aktiivisesti valtakunnallisissa sisäilmaan liittyvissä tutkimus- ja kehityshankkeissa, kuten kansallisen sisäilma ja terveys -ohjelman 2018–2028 valmistelussa ja kuntien sisäilmaverkostossa. Kaupungin sisäilmaryhmän toiminta on käynnistynyt organisaatiouudistuksen jälkeen uudelleen kesällä 2018. Ryhmän tehtävänä on muun muassa kehittää sisäilmaongelmien ratkaisuprosesseja sekä linjata yhteisiä toimintatapoja ja työnjakoa.

Käsittely

30.10.2018 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Lisätään lausuntoon: "Lautakunnalle laaditaan tarkka tutkimus, listaus, kustannusarvio ja kuntoluokitus niistä sisäilmaongelmista kiinteistöistä, joita tällä hetkellä on käytössä sekä aikataulusta miten korjaukset on tarkoitus käytännössä toteuttaa."

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Lisätään lausuntoon kolmannen kappaleen toiseksi virkkeeksi: "Toimintamalli ja siihen liittyvä viestintäohjeistus valmistellaan keväeseen 2019 mennessä".

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Lisätään lausuntoon: "Lautakuntaan tuodaan vuosittain kaupungin sisäilmaryhmän selvitys sisäilmaongelmien torjumisen toimenpiteistä".

Mai Kivelän vastaehdotuksia ei kannatettu, joten ne raukesivat.

23.10.2018 Pöydälle

09.10.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anna Saarinen, tiimipäällikkö: 310 33196
anna.saarinen(a)hel.fi

§ 387

Den av ledamoten Petrus Pennanen väckta motionen om öppenhet på nämndernas och de övriga organens sammanträden

HEL 2018-003835 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Petrus Pennanen väckta motionen som slutbehandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av beslutsförslaget att det utreds om det är möjligt att på stadskansliets vägnar skicka en skrivelse till alla nämnder, exklusive revisionsnämnden, i vilken det föreslås för övervägande att minst ett av 2019 års sammanträden hålls som ett offentligt sammanträde och att innehållet i föredragningslistan för nämnda sammanträde planeras i mån av möjlighet så att det på sammanträdet inte förekommer sekretessbelagda ärenden eller uppgifter, varvid publiken kan närvara under hela sammanträdet. (Petrus Pennanen)

Behandling

Ledamoten Petrus Pennanen understödd av ledamoten Otso Kivekäs föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av beslutsförslaget att det utreds om det är möjligt att på stadskansliets vägnar skicka en skrivelse till alla nämnder, exklusive revisionsnämnden, i vilken det föreslås för övervägande att minst ett av 2019 års sammanträden hålls som ett offentligt sammanträde och att innehållet i föredragningslistan för nämnda sammanträde planeras i mån av möjlighet så att det på sammanträdet inte förekommer sekretessbelagda ärenden eller uppgifter, varvid publiken kan närvara under hela sammanträdet.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

21 omröstningen

Ledamoten Petrus Pennanens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

28.11.2018

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av beslutsförslaget att det utreds om det är möjligt att på stadskansliets vägnar skicka en skrivelse till alla nämnder, exklusive revisionsnämnden, i vilken det föreslås för övervägande att minst ett av 2019 års sammanträden hålls som ett offentligt sammanträde och att innehållet i föredragningslistan för nämnda sammanträde planeras i mån av möjlighet så att det på sammanträdet inte förekommer sekretessbelagda ärenden eller uppgifter, varvid publiken kan närvara under hela sammanträdet.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 47

Heidi Ahola, Alviina Alametsä, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Fatim Diarra, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Amanda Pasanen, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Sampo Terho, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Nej-röster: 6

Perttu Hillman, Pia Kopra, Otto Meri, Dani Niskanen, Wille Rydman, Ulla-Marja Urho

Blanka: 32

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Atte Harjanne, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Mia Nygård, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Mari Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Matias Turkkila, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Petrus Pennanens förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Antti Peltonen, förvaltningschef, telefon: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite toimielinten avoimista kokouksista

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Petrus Pennanen och 16 övriga ledamöter föreslår att stadsstyrelsen, sektornämnderna och sådana sektioner som i huvudsak behandlar offentliga ärenden borde experimentera med att hålla åtminstone delvis öppna sammanträden under denna fullmäktigeperiod. Sändningar från sammanträdena borde primärt distribueras via internet.

Stadsstyrelsen konstaterar att varje organ självt har befogenheter att fatta beslut om att ha offentliga sammanträden. Det är något man alltid måste pröva från fall till fall. I det kommunala beslutssystemet har det varit vedertaget att betrakta offentliga sammanträden som undantag från huvudregeln. Beslut om att sammanträdet ska vara offentligt fattas i förväg av organet på förslag av föredraganden.

Det kan vara ändamålsenligt att ha offentliga sammanträden, ifall det eller de ärenden som behandlas där väcker stort publikt intresse. Då måste man också i praktiken säkerställa att allmänheten kan ta del av information om att det ska hållas ett offentligt sammanträde (informationsspridning på bred front) och har möjlighet att följa sammanträdet (möteslokal, sändning på webben). I möteslokalen bör man vara beredd på att det kommer publik, men det är inte möjligt att ställa upp särskilda kriterier för hur stor lokalen ska vara.

Det fastslås i stadsstrategin (stadsfullmäktige 27.9.2017, § 321) att Helsingfors verksamhetsmodell grundar sig på så omfattande öppenhet och transparens som möjligt.

Det föreskrivs i 101 § 3 och 4 mom. i kommunallagen (410/2015) att andra organs än fullmäktiges sammanträden är offentliga endast om organet så beslutar och det vid sammanträdet inte behandlas ärenden eller handlingar som är sekretessbelagda enligt lag. Allmänheten ska kunna följa organens offentliga sammanträden också till den del någon deltar i ett sammanträde på elektronisk väg.

28.11.2018

Att ordna verksamheten på det sätt som framställs i motionen har inga budgetkonsekvenser av betydelse. Det är möjligt att sända sammanträdet på Helsingforskanalen. Företaget Apogee Oy, som videofilmade fullmäktiges sammanträden, har uppskattat att en sändning med två robotkameror från ett två timmars sammanträde i en normal möteslokal kostar allra minst 640 euro.

I princip torde ännu billigare lösningar vara möjliga, om exempelvis de anställda inom sektorn skulle kunna använda en kamera anskaffad för detta ändamål. Då är ljudkvaliteten emellertid en riskfaktor (eventuellt behov av ytterligare mikrofoner) liksom också den anställdas möjligheter och kunskaper i att använda kamera då det uppstår något tekniskt fel. Detsamma gäller datorn, som krävs för att man ska kunna sända. Därutöver måste man fästa särskild uppmärksamhet vid sändningens tekniska driftsäkerhet, eftersom det är fråga om ett sammanträde som man har bestämt ska vara offentligt.

Eftersom frågan om att ordna offentliga sammanträden hör till varje organs egna befogenheter, konstaterar stadsstyrelsen att motionen inte föranleder några fler åtgärder.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Svaret har beretts av stadskansliets förvaltningsavdelning och kommunikationsavdelning i samarbete.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Antti Peltonen, förvaltningschef, telefon: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite toimielinten avoimista kokouksista

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 741

HEL 2018-003835 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

§ 388

Den av ledamoten Tuula Haatainen väckta motionen om ingripande i den ökade bostadslösheten bland unga

HEL 2018-004197 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Tuula Haatainen väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Elina Eskelä, bostadsprogramchef, telefon: 310 36083
elina.eskela(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Tuula Haataisen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Tuula Haatainen och 35 andra ledamöter anser i sin motion att man bör ta tag i den ökade bostadslösheten bland unga. Det föreslås i motionen att Helsingfors bör satsa på att avlägsna de ungas bostadslöshet genom att öka mängden boende till skäligt pris samt utveckla barnskyddets eftervård. I motionen föreslås det även att Helsingfors bör reda ut om tomma lokaler som staden äger och som finns i staden lämpar sig för boende med stöd samt som bostäder för unga.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Enligt Helsingfors stads bostadsmarknadsutredning som skickats till ARA fanns det i november 2017 sammanlagt 3 760 bostadslösa i Helsingfors. Hela 3 500 av dessa var ensamma bostadslösa, varav 1 130 långtidsbostadslösa. Med långtidsbostadslös avses en person

som har varit bostadslös oavbrutet i ett år eller upprepade gånger under tre år av sociala skäl, ekonomiska skäl eller hälsoskäl. På grund av saknad bostad bodde 130 hushåll, till vilka det hörde 180 vuxna och 80 barn, separat eller i tillfälligt boende.

Av de totalt 3 500 ensamstående bostadslösa är 800 unga (under 25 år) och av dessa 200 långtidsbostadslösa. Största delen av de ensamma bostadslösa huserar tillfälligt hos släkt och vänner.

Enligt bostadsmarknadsutredningen har antalet bostadslösa unga ökat med hundra under åren 2016–2017. Siffran är inte helt tillförlitlig eftersom statistiken över de bostadslösa inte är entydig. Uppföljningen försvåras även av att utkomststödet flyttades över till FPA: Utgående från FPA:s statistik kan man inte jämföra med året innan, varför det är svårt att pålitligt bedöma hur bostadslösheten utvecklats.

För att göra statistiken om bostadslöshet mer precis har ARA, Y-stiftelsen och kommunerna i huvudstadsregionen tillsammans arbetat på en reform av ARA:s bostadsmarknadsundersökning till den del som gäller statistikföringen av bostadslöshet. Huvudstadsregionens kommuner har skickat en utredning till ARA om deras statistiska metoder, och i november skickas en Webropol-enkät om bostadslösheten 2018 till kommunerna. Dessutom vidareutvecklar ARA och FPA blanketten för utkomststöd så att den bättre ska tjäna även statistikföringen av bostadslöshet.

De ungas bostadslöshet undgår ibland statistiken eftersom unga bostadslösa inte alltid är klienter i stödfunktionerna och de kan övernatta hos släkt och vänner. Då statistikföringen av bostadslöshet utvecklas med ARA har man även preliminärt diskuterat att man i framtiden borde bedöma situationen för bostadslösa som tillfälligt bor hos släkt och vänner, t.ex. med tre års mellanrum, med kvalitativa metoder eftersom det är mycket svårt att bedöma dessas absoluta antal.

Ungas bostadslöshet, såsom bostadslöshet i allmänhet, minskas bäst genom att säkerställa en tillräcklig bostadsproduktion samt andelen bostäder till skäligt pris i produktionen. Ett av Helsingfors centrala bostadspolitiska mål är att säkerställa en produktion av hyresbostäder till skäligt pris. Målsättningen för Hemstaden Helsingfors – genomförande-program för boende och härmed sammanhängande markanvändning 2016 var att årligen producera 6 000 bostäder (7 000 bostäder per år fr.o.m. 2019). Målet är att 25 procent av bostadsproduktionen ska vara Ara-hyresbostäder (inklusive student- och ungdomsbostäder).

Vid utgången av 2017 fanns det ca 362 000 bostäder i Helsingfors, varav drygt 10 000 är student- och ungdomsbostäder. Bostadsproduktionen ligger just nu på en rekordnivå i Helsingfors. Per 30.9.2018 har

det under 2018 färdigställts 3 689 bostäder, av vilka 17,9 % är Ara-hyresbostäder. Av dessa är 303 studentbostäder. I september 2018 byggdes 9 100 bostäder och under 2018 har man börjat bygga på mer än 6 000 bostäder. Utmaningen i produktionen av Ara-hyresbostäder är den resursbrist och därigenom få och dyra offerter, orsakade av den höga bostadsproduktionsnivån.

Under 2017 blev 3 609 av stadens Ara-hyresbostäder lediga att förmedlas, vilket är betydligt mer än under tidigare år. Stadens Ara-hyresbostäder riktar sig främst till unga vuxna under 34 år; av dem som får en bostad utgör dessa 60 procent.

Man har börjat utveckla eftervården av unga vid Helsingfors social- och hälsovårdssektor så att den ska bli mer mångsidig genom att socialarbetarnas och socialhandledarnas helhetsprocess görs tydligare och dubbelt arbete undanröjs. Målsättningen är att alla unga under eftervården och därefter ska ha en bostad, vettigt program under dagen och en trygg vuxen. Dessutom ska de ha en möjlighet att studera (grundskola och examen på andra stadiet för alla).

Social- och hälsovårdsnämnden har behandlat utredningen av anställningsresurser i barnskyddets eftervård 11.9.2018. Inom eftervården har socialarbete och stöd för boende hittills varit två separata tjänster. Socialhandledningen för det stödda boendet har riktat sig till 302 ungdomar som bor i eftervårdens bostäder.

Inom eftervården jobbar 3 förmän, 9 socialarbetare och 20 socialhandledare samt 4 socialhandledare som extra resurser avlönade med stadsstyrelsens dispositionsmedel fram till utgången av 2018. Socialarbetarnas och socialhandledarnas gemensamma team började som ett test i maj 2018. I varje team finns tre socialarbetare och 1–2 socialhandledare avlönade med stadsstyrelsens dispositionsmedel. Under testet erbjuder socialhandledarna tjänster i synnerhet åt unga som inte bor i eftervårdens stödda boende. Socialhandledarnas centrala uppgift är att erbjuda varje ung i eftervården det stöd som behövs och som i synnerhet hör ihop med vardags- och boendekunskaper. Från och med ingången av 2019 erbjuds eftervårdens socialarbete och socialhandledning åt eftervårdens alla klienter enligt deras behov och inte enligt boendestatus.

Eftervården hade 1 079 klienter 2017. I tjänsten finns ca 800 unga månatligen. Varje socialarbetare har ca 90 klienter. Ungefär 75 procent av de unga har behov av starkt, effektiverat eller akut stöd. I genomsnitt har 590 klienter årligen ett behov av socialhandledning. Behovet av stöd från en socialhandledare varierar från flera gånger i månaden till flera gånger i veckan, beroende på den ungas situation.

På Sanduddsgatans servicecentral för bostadslösa övernattade 692 klienter, varav 20 % (138) var ungdomar, år 2017. De flesta är eftervårdens tidigare klienter och många har en bakgrund inom barnskyddet.

I projektet Oman muotoinen koti vid Helsingfors stads ungdomscentral (2015–2017) letade man nya boendelösningar för personer under 25 år. I projektet utfördes ett test med kollektivt boende för vilket man sökte en tom kontorslokal för boende. Via en kartläggning hittades emellertid ett tidigare ungdomshem i Gamlas, som stått tomt i två år och som erbjöd många fördelar jämfört med kontor. Det behövdes ingen ändring av detaljplanen eller användningsändamålet, eftersom tomten enligt gällande detaljplan är en bostadstomt. Inte heller våtutrymmen eller bärande konstruktioner behövde ändras.

Under det knappa år som testet pågick i bostaden bodde det som mest nio unga i kollektivet. Många utmaningar kunde konstateras under testet. Det största problemet visade sig vara bostadens och därmed kollektivets alltför stora storlek, vilket orsakade problem i grupperingar och kommunikation. Det förekom problem i samband med människorelationer och städning. Kollektivet i Gamlas visade att det inte lyckades att slå samman unga som inte kände varandra från förr under samma tak, utan boendehandledning och en kort process för att bli bekanta.

Helsingfors stad ställer sig positiv till ungas boendekollektiv men det fungerar bäst på ungdomarnas eget initiativ och på deras sätt. Det är t.ex. möjligt att tillsammans söka bostad från Helsingfors stad.

Det mest ändamålsenliga är att öka utbudet på vanliga bostäder och inte att ändra om tomma lokaler till bostäder för unga. Det är inte möjligt att använda tomma lokaler för boende om dessa inte är bostäder. De ungas bostäder ska uppfylla alla krav som ställs på en vanlig bostad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Elina Eskelä, bostadsprogramchef, telefon: 310 36083
elina.eskela(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Tuula Haataisen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6
Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

28.11.2018

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 701

HEL 2018-004197 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Tuula Haataisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Elina Eskelä, suunnittelija, puhelin: 310 36083
elina.eskela(a)hel.fi

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

§ 389

Den av ledamoten Alviina Alametsä väckta motionen om anmälan av oegentligheter, så kallade visselblåsaransvisningar

HEL 2018-004927 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Alviina Alametsä väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Sari Kyllönen, chef för intern revision, telefon: 310 36582

sari.kyllonen(a)hel.fi

Päivi Kuusjärvi, ledande stadsombudsman, telefon: 310 36556

paivi.kuusjarvi(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite väärinkäytösten tietoon saattamisesta, eli ns. whistleblower-ohjeistus

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Framställningen stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Alviina Alametsä och 31 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors stad ska ta i bruk ett rapporteringssystem avsett för stadens anställda där dessa ska kunna lyfta fram misstankar om oegentligheter. Systemet ska kunna användas med namns nämnande eller anonymt. Möjligheten att göra en vidare krets av personer uppmärksam på fall av oegentligheter anonymt vore ägnad att stärka den anställdes rättsskydd och medel att stävja oegentligheter. I en situation där någon i sin tur gör detsamma öppet, ska personens ställning i arbetskollektivet på samma sätt vara tryggad.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Staden har alltid tagit emot tips om brott riktade mot staden, också anonymt. Staden har för närvarande årligen omkring 100–250 olika slags brottmål under behandling. Största delen av dessa kommer till stadskansliets rättstjänst från centralförvaltningen, sektorerna eller polisen. Den interna revisionen blir kontaktad några gånger per år med anledning av oegentligheter. Anonyma meddelanden som har varit anonyma angivelser har hittills lämnats skriftligt eller per telefon, några också genom Helsingfors stads responssystem. Det ges några anonyma tips per år. Största delen av de anonyma tipsen leder inte till begäran om utredning, vilket beror på deras karaktär eller på bristfällig information.

Av svaren på en rundfråga 2017 till stadens verk att döma, får dessa årligen in ett marginellt antal tips. Man bedömer att det också totalt sett är fråga om några enstaka tips som staden handlägger årligen. Av verkens svar kan man dra den slutsatsen att vidarebefordran av tips för behandling fungerar rätt väl – brottsrelaterade tips hänsköts helt riktigt till rättstjänsten för utredning. Det har inte kommit tips om några särskilt betydelsefulla fall.

Enligt stadens etiska principer är inga som helst oegentligheter eller ohederliga handlingar tillåtna i stadens verksamhet, och stadens egendom och medel får inte användas när syftet är egen vinning. Stadens anställda får inte kräva, ta emot eller godkänna en gåva eller en annan fördel som påverkar, är ett försök att påverka eller är ägnad att påverka den verksamhet som hänför sig till anställningsförhållandet. Påståenden om sådan verksamhet undersöks, och rättsliga åtgärder vidtas vid behov.

Enligt direktivet om stadens interna kontroll och riskhantering i Helsingfors stadskoncern (stadsstyrelsen 23.10.2015) ska de anställda rapportera tecken på eventuella oegentligheter eller förseelser som de iakttagit till sina chefer eller till någon annan instans som organisationen har anvisat.

Stadskansliet har utrett frågan om att ta i bruk ett rapporteringssystem, det vill säga en tipslinje för stadens anställda, så att dessa ska kunna lyfta fram misstankar om oegentligheter. Frågan har behandlats på Helsingfors personalkommittés möte 8.10.2018.

Det som avses med Helsingfors stads tipstelefon är en sådan kommunikationskanal genom vilken man anonymt kan ge tips om eventuella oegentligheter eller om brott som riktas mot staden. Visselblåsning är den internationella termen för tipslinje. Syftet med att lansera en tipslinje är att sänka tröskeln för att göra anmälan och att underlätta handläggningen av tipsen. I nuläget har staden ingen centraliserad tipsadress eller verksamhetsmodell för det. En tipslinje skulle styra tips som

kommer till stadens aktörer till ett enda ställe. Därigenom skulle man effektivare få vetskap om eventuella oegentligheter, och anmälningar skulle kanske lämnas tidigare än förut och i ett sådant skede där det är lättare att ingripa och skadorna blir mindre.

Finland har ingen särskild lagstiftning om tipslinjer, vilket betyder att den gällande lagstiftningen ska beaktas då en sådan inrättas. Offentlighetslagen tillämpas a priori på anmälningar som handläggs av kommunen och på dem som lämnat anmälan. Information om en uppgiftslämnare som uppgett sin kontaktinformation i anmälan ska ges till vederbörande på begäran.

Dataombudsmannens byrå har slagit fast att registerföraren i enlighet med 35 artikeln i europeiska allmänna dataskyddsförordningen ska utföra en konsekvensbedömning, då saken gäller hantering av personuppgifter i anslutning till ett angiverisystem.

Kommissionen gav 23.4.2018 ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten. Direktivet avses trädas i kraft år 2021. Målet med direktivet är att få till stånd enhetliga minimikrav för skydd av uppgiftslämnare i unionens medlemsländer. Med direktivet ska man säkerställa att en uppgiftslämnare som i sitt arbete lägger märke till eller misstänker verksamhet som strider mot det allmänna intresset inom särskilt specificerade delar av EU-rätten, ska kunna anmäla det. Målet med direktivet är ett enhetligare närmandesätt när det gäller en förbättring av skyddet av personer som anmäler oegentligheter. Direktivet avser också att reglera kommunala aktörers och företags skyldighet att skapa interna angiverikanaler.

Genom att Helsingfors är en kommun med mer än 10 000 invånare så vore direktivet bindande för staden. Helsingfors borde ta i bruk interna anmälningsskanaler och -förfaranden för att göra anmälan och för fortsatta åtgärder. För de interna anmälningsskanalernas vidkommande borde man säkerställa att uppgiftslämnarens identitet är förtrolig information. Att göra anmälan borde vara möjligt digitalt, per telefon, på papper och genom personligt möte. Staden borde fastställa de fortsatta åtgärder som ska utföras på basis av anmälan. Den som har grundad anledning att tro att den meddelade informationen håller streck vid tidpunkten för anmälan ska erhålla skydd enligt förslaget till direktiv. Personskyddet inbegriper förbud av motåtgärder. Direkta eller indirekta motåtgärder riktade mot personer som åtnjuter skydd enligt direktivförslaget är förbjudna. Dessutom föreskrivs det i direktivförslaget om rättskydd för den person som är föremål för anmälan. Till dessa delar ska staden sörja för att nämnda motåtgärder inte riktas mot personer som

ska få skydd och att rättsskyddet för den person som är föremål för anmälan förverkligas.

Stadskansliets enhet för upphandlingar och konkurrensutsättning upprättade en tipslinje om marknadskartläggning som stöd för beredningen av upphandlingar. I marknadskartläggningen ställde man frågor om serviceleverantörernas underhållsmodeller, tekniska lösningar och kostnader. Avsikten är att skaffa en anmälningsskanal som är webbaserad och genom vilken uppgiftslämnaren ska kunna göra anmälan anonymt på alla slags apparater, också smarttelefon. Anmälningsskanalen möjliggör diskussion med en anonym uppgiftslämnare tack vare systemets egenskaper. Systemet måste garantera att klientuppgifterna hålls förtroliga, intakta och användbara. Systemet ska uppfylla kraven i EU:s dataskyddsförordning och vara förenlig med ISO 27001-standarden för informationssäkerhet och ISO 27018-standarder gällande skydd av personinformation i molntjänster.

Innan tipslinjen tas i bruk måste handläggningen och utredningen av tipsen planeras omsorgsfullt. Tipsen måste bedömas ur olika synvinklar, och man måste bestämma hur den fortsatta handläggningen av dem ska se ut. Man kan betrakta som god praxis utvärdering av tips i en tvärsektoriell arbetsgrupp, där det finns representanter från åtminstone rättstjänsten, den interna revisionen och personalavdelningen. Arbetsgruppen skulle kunna klassificera tipsen i olika kategorier, vilka skulle kunna vara tips som sänds till cheferna för utredning, de som går till den interna revisionen och de tips som avvisas. I det fallet att chefernas eller den interna revisionens utredning ger anledning till det, hänskjuts ärendet till rättstjänsten för utredning. Klara anmälningar av brott ska dirigeras direkt till polisen.

Enligt den utredning som stadskansliet har gjort är det befogat att inrätta en tipslinje. Resultatet av marknadskartläggningen ger vid handen att det är möjligt att skaffa en teknisk lösning för tipslinjen som uppfyller kraven på dataskydd och datasäkerhet och som möjliggör anonymitet och skydd av uppgiftslämnaren samt en vederbörlig och smidig handläggning av tipsen. Ett kanslichefsbeslut om inrättande av en tipslinje är under arbete.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Sari Kyllönen, chef för intern revision, telefon: 310 36582
sari.kyllonen(a)hel.fi

Päivi Kuusjärvi, ledande stadsombudsman, telefon: 310 36556
paivi.kuusjarvi(a)hel.fi

Bilagor

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

- 1 Valtuustoaloite väärinkäytösten tietoon saattamisesta, eli ns. whistleblower-ohjeistus

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 703

HEL 2018-004927 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Alviina Alametsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Sari Kyllönen, sisäisen tarkastuksen päällikkö, puhelin: 310 36582
sari.kyllonen(a)hel.fi
Päivi Kuusjärvi, johtava kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36556
paivi.kuusjarvi(a)hel.fi

§ 390

Den av ledamoten Sinikka Vepsä väckta motionen om ökning av Helens och Vanda Energis samarbete i el- och värmekraftsprojekt

HEL 2018-006251 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Sinikka Vepsä väckta motionen som slutbehandlad.

Behandling

Ledamoten Sinikka Vepsä understödd av ledamoten Björn Månsson föreslog följande två hemställningsklämmor:

1 Det utreds om det är möjligt att i samband med den fortsatta beredningen undersöka andra lokaliseringar, till exempel Stensböle. Stensböle ligger inte i närheten av känsliga områden såsom bostäder, daghem, skola. På det öppna invånartillfället på Puistolans peruskoulu 27.11.2018 om hur Tattarmossens biovärmecentral påverkar invånarnas vardag framgick det tydligt att Stensböle är den lämpligaste platsen för Helen. Infrastrukturen finns också färdigt. Där finns också en tillräcklig tomt för en anläggning tills vidare. Tomten har reserverats för ett bolag som grundas för Werkstaden fastigheters räkning, men något arrendeavtal har ännu inte ingåtts. Det här företaget i fastighetsbranschen kan utmärkt fungera i Tattarmossen och biovärmecentralen i Stensböle.

2 Kostnaderna för de investeringar som behövs för att öka effekten på överföringsstationerna mellan Helens och Vanda Energis fjärrvärmenät utreds. Enligt uppgifter från Helen skulle rören i fjärrvärmenäten räckta till för en effekt på 150 MW. En så stor effekt skulle vara tillräcklig och något nytt biovärmekraftverk skulle inte behöva byggas. Vi kan vänta på att nya miljövänligare energiprojekt slutförs.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

22 omröstningen

Ledamoten Sinikka Vepsäs första förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Det utreds om det är möjligt att i samband med den fortsatta beredningen undersöka andra lokaliseringar, till exempel Stensböle.

Stensböle ligger inte i närheten av känsliga områden såsom bostäder, daghem, skola. På det öppna invånartillfället på Puistolankatu 27.11.2018 om hur Tattarmossens biovärmecentral påverkar invånarnas vardag framgick det tydligt att Stensböle är den lämpligaste platsen för Helen. Infrastrukturen finns också färdigt. Där finns också en tillräcklig tomt för en anläggning tills vidare. Tomten har reserverats för ett bolag som grundas för Werkstaden fastigheters räkning, men något arrendeavtal har ännu inte ingåtts. Det här företaget i fastighetsbranschen kan utmärkt fungera i Tattarmossen och biovärmecentralen i Stensböle.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 28

Zahra Abdulla, Heidi Ahola, Alviina Alametsä, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Martina Harms-Aalto, Perttu Hillman, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Abdirahim Mohamed, Sami Muttillainen, Björn Månsson, Laura Nordström, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Terhi Peltokorpi, Mari Rantanen, Mirita Saxberg, Leo Stranius, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä

Nej-röster: 4

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Otto Meri, Matti Parpala

Blanka: 52

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Dani Niskanen, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Johanna Sydänmaa, Sampo Terho, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhainen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Frånvarande: 1

Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Sinikka Vepsäs första förslag till hemställningskläm.

23 omröstningen

28.11.2018

Ledamoten Sinikka Vepsäs andra förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Kostnaderna för de investeringar som behövs för att öka effekten på överföringsstationerna mellan Helens och Vanda Energis fjärrvärmenät utreds. Enligt uppgifter från Helen skulle rören i fjärrvärmenäten räckta till för en effekt på 150 MW. En så stor effekt skulle vara tillräcklig och något nytt biovärmekraftverk skulle inte behöva byggas. Vi kan vänta på att nya miljövänligare energiprojekt slutförs.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 20

Heidi Ahola, Alviina Alametsä, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Perttu Hillman, Veronika Honkasalo, Atte Kaleva, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Abdirahim Mohamed, Björn Månsson, Laura Nordström, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Terhi Peltonkorpi, Leo Stranius, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä

Nej-röster: 6

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Martina Harms-Aalto, Otto Meri, Matti Parpala, Mirita Saxberg

Blanka: 56

Zahra Abdulla, Pentti Arajärvi, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Dani Niskanen, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Johanna Sydänmaa, Sampo Terho, Pilvi Torsti, Matias Turkila, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vaavuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yagnar

Frånvarande: 3

Maija Anttila, Sami Muttilainen, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Sinikka Vepsäs andra förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Uppllysningar

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6
Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

28.11.2018

Atte Malmström, koncernstyrningschef, telefon: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite
- 2 Helen Oy:n lausunto
- 3 Vantaan Energia Oy:n lausunto

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Sinikka Vepsä och 15 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helen och Vanda Energi inleder ett samarbete som är tätare än i dagsläget gällande utbyggnaden av värmeöverföring och värmeverksanläggningar.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen konstaterar att Helen Ab är ett energibolag som i sin helhet är i stadens ägo och vars verksamhetsområde omfattar produktion, upphandling, överföring, distribution och försäljning av energi samt underhålls-, planerings- och entreprenadtjänster och annan affärsverksamhet inom energibranschen. Bolaget kan utöva sin affärsverksamhet i dotter- och intressebolag och i samföretag.

Vanda Energi Ab är i sin tur ett bolag som Helsingfors (40 %) och Vanda (60%) äger tillsammans och vars verksamhetsområde är affärsverksamhet som omfattar el, värme och naturgas och annan energiförsörjning samt framställning av och handel med därtill hörande produkter, energitjänster och annan affärsverksamhet i branschen.

Helen Ab har i anslutning till fullmäktigemotionen gett ett utlåtande enligt vilket bolaget bedriver värmehandel med Vanda Energi Ab året om. I synnerhet sommartid har Vanda Energi extra värme att sälja från sitt avfallskraftverk, och på motsvarande sätt har Helen under andra årstider sålt värme till Vanda Energi. Värmehandeln är marknadsbaserad och gagnar bägge parter.

Helen omtalar att det för närvarande är möjligt att överföra värme över stadsgränserna på två ställen, där den sammanlagda överföringseffekten uppgår till 70–80 MW. Om mängden värme som ska överföras av en eller annan orsak ökar, är det skäl att överväga investeringar för den gränsöverskridande överföringen.

Helen och Vanda Energi har utrett förutsättningarna för gemensamma produktionsanläggningar i deras olika former. Enligt Helen Ab fortsätter diskussionen om olika alternativ, och bägge parter vill utveckla samarbetet. Eventuella samarbetsprojekt bör ske på företagsekonomiska grunder.

Vanda Energi Ab har med anledning av fullmäktigemotionen gett ett utlåtande enligt vilket effekten hos överföringsstationerna mellan Helens och Vanda Energi Ab:s fjärrvärmenätverk inte räcker till för att ersätta den stora värmecentral som planeras i Tattarmossen. Inte ens en förstärkning av överföringsstationerna räcker till, utan det skulle också behövas avsevärda investeringar i fjärrvärmenätet i Vanda och i Helsingfors.

Angående utnyttjandet av Långmossebergen, något som föreslås i motionen, konstaterar Vanda Energi i sitt utlåtande att bolaget har meddelat offentligt att det påbörjar ett program för miljökonsekvensbedömning på kraftverksområdet i fråga, bland annat beträffande byggandet av en ny kraftverksenhet. Om investeringen genomförs, innebär det utökad värmekapacitet på kraftverksområdet, men den är tänkt att ersätta stenkolsförbrukningen vid bolagets kraftverk i Mårtensdal. Områdets nya kapacitet kan inte vara ett alternativ till Helens värmeprojekt på Tattarmossen.

Stadsstyrelsen konstaterar att Helen Ab och Vanda Energi Ab är marknadsmässigt fungerande aktiebolag, vilka idkar samarbete som gynnar bägge parter, är affärsekonomiskt motiverat och konkurrensrättsligt tillåtet. Samarbetet mellan Helen och Vanda Energi är smidigt ur båda bolagens synvinkel. Bolagen är bland annat i färd med att tillsammans med andra parter göra en teknisk-ekonomisk förutredning om möjligheterna att ta tillvara den spillvärme som uppstår vid Nestes och Borealis anläggningar i Sköldvik och använda den som fjärrvärme i huvudstadsregionen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Atte Malmström, koncernstyrningschef, telefon: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Bilagor

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

28.11.2018

- 1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite
- 2 Helen Oy:n lausunto
- 3 Vantaan Energia Oy:n lausunto

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 705

HEL 2018-006251 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sinikka Vepsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

12.11.2018 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Daniel Sazonov, Wille Rydman

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

§ 391

Den av ledamoten Veronika Honkasalo väckta motionen om bedömning av konsekvenserna av hyresutjämningsystemet och bindning av detta till skäliga boendekostnader bestämda av FPA

HEL 2018-006845 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Veronika Honkasalo väckta motionen som slutbehandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av beslutsförslaget att man utreder möjligheterna att göra en forskningsbaserad bedömning av de sociala konsekvenserna av det nya hyresutjämningsystemet. Bedömningen föreläggs stadsstyrelsen i slutet av fullmäktigeperioden. (Veronika Honkasalo)

Behandling

Ledamoten Veronika Honkasalo understödd av ledamoten Pia Kopra att ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att det utreds på vilka sätt de skäliga boendekostnaderna bestämda av FPA kan beaktas vid hyresbestämningen och en bedömning av de sociala konsekvenserna kan göras för den nya hyresutjämningsmodellen.

24 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att det utreds på vilka sätt de skäliga boendekostnaderna bestämda av FPA kan beaktas vid hyresbestämningen och en bedömning av de sociala konsekvenserna kan göras för den nya hyresutjämningsmodellen.

Ja-röster: 47

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Juha Hakola, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Dani Niskanen, Laura Nordström, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Jaana

Pelkonen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Sampo Terho, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Ozan Yarnar

Nej-röster: 32

Zahra Abdulla, Heidi Ahola, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Eveliina Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Johanna Laisaari, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Sami Muttilainen, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Anna Vuorjoki

Blanka: 6

Alviina Alametsä, Laura Finne-Elonen, Laura Kolbe, Björn Månsson, Maria Ohisalo, Terhi Peltokorpi

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Under diskussionen framställdes ett förslag till hemställningskläm.

Ledamoten Veronika Honkasalo understödd av ledamoten Anna Vuorjoki föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av beslutsförslaget att man utreder möjligheterna att göra en forskningsbaserad bedömning av de sociala konsekvenserna av det nya hyresutjämningsystemet. Bedömningen föreläggs stadsstyrelsen i slutet av fullmäktigeperioden.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

25 omröstningen

Ledamoten Veronika Honkasalos förslag till hemställningkläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av beslutsförslaget att man utreder möjligheterna att göra en forskningsbaserad bedömning av de sociala konsekvenserna av det nya hyresutjämningsystemet. Bedömningen föreläggs stadsstyrelsen i slutet av fullmäktigeperioden.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 56

Zahra Abdulla, Heidi Ahola, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Emma Kari, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Sami Mutttilainen, Björn Månsson, Laura Nordström, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Nej-röster: 4

Heimo Laaksonen, Otto Meri, Dani Niskanen, Wille Rydman

Blanka: 25

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Juha Hakola, Perttu Hillman, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Sampo Terho, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Veronika Honkasalos förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Riikka Karjalainen, specialplanerare, telefon: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Honkasalo Veronika, Aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Veronika Honkasalo och 19 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors stads bostäder Ab:s (Heka) hyresutjämningsssystem ska bedömas ur välfärds- och segregationssynvinkel och knytas till skäliga boendekostnader sådana som dessa definieras av FPA. Med ett nytt hyresutjämningsystem borde man säkerställa att ingen bostad någonstans på stadens område har en hyra som överstiger det av FPA fastställda taket för godtagbara skäliga boendekostnader för det kalkylerade invånarantalet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen konstaterar att reformen av Hekas hyresutjämningsssystem har varit nödvändig ur Hekas synvinkel, särskilt med tanke på invånarnas likvärdiga behandling. Sedan Heka grundades har hyran fortsättningsvis fastställts på områdesbasis, även om kapitalhyrorna har varit föremål för utjämning under hela den tid som Heka har existerat. Det har betytt 21 olika sätt att jämna ut kostnader och fastställa hyran. Situationen har varit orättvis ur invånarnas synvinkel, eftersom hyran inte har varit baserad på ett enhetligt system och eftersom hyresskillnaderna inte har varit ändamålsenliga med beaktande av husets bruksvärde. Det är ur Hekas synvinkel viktigt att Finlands största hyresvärds hyror jämnas ut på ett sätt som är rättvist och transparent. En reform av hyresutjämningsystemet innebär att Hekas interna praxis förenhetligas och är sålunda en naturlig del av utvecklingen efter Hekas grundande.

I det nya hyresutjämningsystemet fastslås hyran i två steg. Före det första steget räknar man ut storleken på de kostnader som hyran ska täcka. Hekas självkostnadshyra består av skötsel- och kapitalkostnader. De mest betydande av dessa utgörs av reparation av fastigheterna och övriga skötselkostnader, låneamorteringar och -räntor, energi och avfallshantering, tomtarrenden, fastighetsskatter samt löner och arvoden. I det första utjämningssteget jämnas totalkostnaden ut till en genomsnittshyra för området med hjälp av jämförelsehyror. Heka använder Kiinteistötietyö Oy:s (KTI) oavhängiga hyresdatabas som källa för jämförelsehyrorna. I det andra steget jämnar man ut hyrorna inom respektive område. Med andra ord övergår man från den genomsnittliga hyran på området till objektets genomsnittshyra. Områdets fördelade totalkostnad allokeras till områdets objekt på basis av bruksvärdet. Faktorer som inverkar på bruksvärdet är bland annat objektets tekniska ålder, objektets läge inom området samt objektets kvalitet och utrustningsstandard. Objekten poängsätts med hjälp av koefficienter. För den

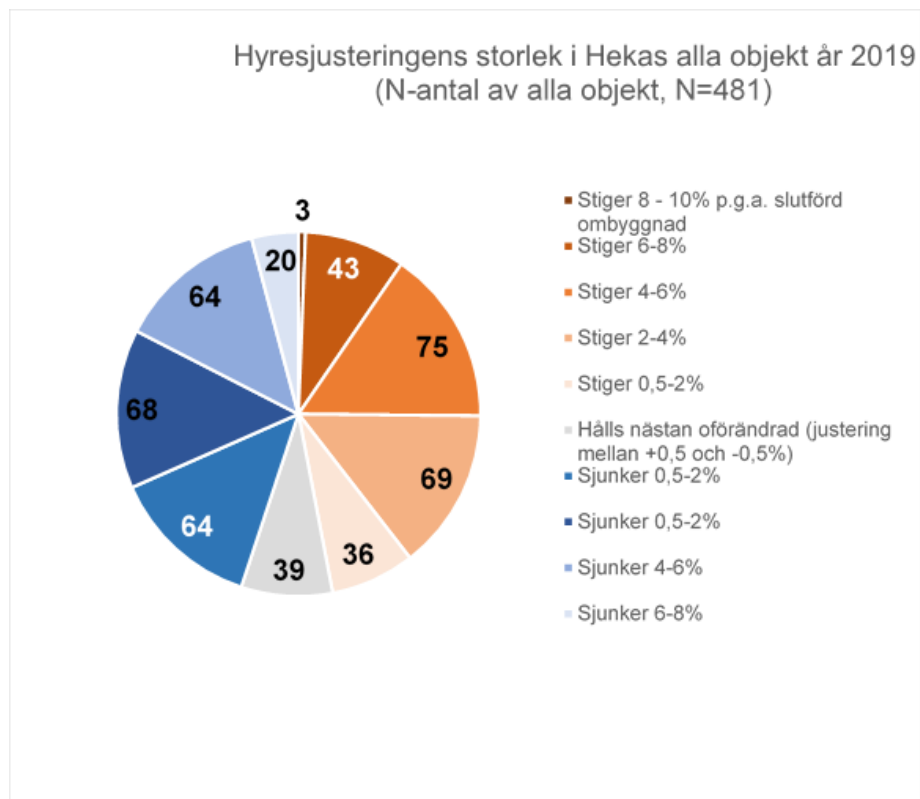

största koefficienten står objektets tekniska ålder (35 %). Då man poängsätter jämför man områdets objekt och deras egenskaper med varandra. På basis av poängsättningen uppstår varje enskilt objekts genomsnittshyra.

Heka valde att använda KTI:s hyresdatabas som källa på grund av dess täckningsgrad. Omkring 20 000 kontrakt finns i KTI:s databas för hyreskontrakt i Helsingfors. Exempelvis ingår det i Statistikcentralens databas för hyresstatistik enbart några hundratal hyreskontrakt, och statistiken bygger bland annat på urvalet för en arbetskraftsundersökning som görs per telefon. Likaså är den regionala indelningen mycket grov, fyra dyrortsområden för Helsingfors vidkommande.

Det kan inte heller anses ändamålsenligt att knyta hyresutjämningsystemet till de av FPA fastställda skäliga boendekostnaderna, vilket föreslås i motionen, eftersom det är fråga om gränser för de maximala boendekostnaderna som staten årligen fastställer och som är knutna till levnadskostnadsindexet. Hekas verksamhet bygger på självkostnadsprincipen, vilket innebär att fastställandet av hyrorna ska utgå från det. Enligt ett urval med god täckningsgrad (cirka 42 000 bostäder) överstiger 1,7 % av Hekas nuvarande och 2,8 % av de nya hyrorna FPA:s maximala boendekostnader för Helsingfors (1 persons hushåll 508 euro/månad och 4 personers hushåll 1 095 euro/månad).

Stadsstyrelsen konstaterar att Hekas hyror under år 2019 kommer att vara i medeltal 0,66 % högre än hyrorna år 2018. Genomsnittshyran i Hekas bostäder är nästa år 11,69 euro/månad/m², då genomsnittshyran i år har varit 11,61 euro/månad/m². Genomsnittshyrorna på de olika områdena är 10,98–12,99 euro/månad/m². Hyran sjunker eller förblir nästan oförändrad i över hälften av Hekas objekt tack vare den nya modellen för hyresutjämnning (figur 1). Hekas utjämningsmodell omfattar 489 objekt, totalt omkring 46 000 bostäder. Av dessa kommer genomsnittshyran att sjunka i 216 objekt. En betydande hyressänkning på mer än fem procent kommer att beröra genomsnittshyran i 54 objekt. De största hyressänkningarna, på 6–7 procent, berör 20 Heka-objekts genomsnittshyra. I 39 objekt är situationen den att genomsnittshyran förblir i det närmaste oförändrad, så att justeringen av hyran uppgår till mellan +0,5 och -0,5 %. Genomsnittshyran höjs i 226 av Hekas objekt. En hyreshöjning på mer än fem procent kommer att beröra bara 85 objekt. De största hyreshöjningarna gäller objekt som precis har byggts om och där boendestandarden har höjts avsevärt. Tre Heka-objekt kommer att vara föremål för en sådan hyreshöjning på 8–10 procent.

Figur 1. Förändringar i genomsnittshyran i Hekas objekt.

Stadsstyrelsen konstaterar att det centrala sättet att inverka på segregationen är att på områdesbasis blanda olika innehavs- och finansieringsformer både på nya områden och i det kompletterande byggandet. Annat som påverkar segregationen är förutom blandning av innehavsformer också hurudana invånare som väljer att bosätta sig i fritt finansierade bostäder och i ARA-hyresbostäder som ägs av någon annan än Heka. Man kan påverka differentieringsutvecklingen också genom att förbättra trafikförbindelserna och öka serviceutbudet samt genom en mängd andra åtgärder som leder till ökad trygghet och höjd image för området.

Det kan anses att det nya hyresutjämningsystemets inverkan på segregationen är liten. Hyreshöjningarna är som helhet betraktade måttliga, och i över hälften av objekten sjunker hyran eller så förblir den oförändrad. Hyrorna höjs mest inom ytterstadszonen i objekt där det skett omfattande ombyggnad, såsom i Kvarnbäcken, Månsas och Malmgård. Därigenom är det inte sannolikt att invånarna i stor skala börjar flytta från innerstadens kärnområden mot ytterstadszonen. Det är också svårt att förutse hurudana val invånarna i verkligheten träffar. Att man har höjt standarden på Hekas objekt i ytterstadszonen kan i bästa fall

höja objektens och områdenas image och därigenom inverka positivt på segregationsutvecklingen.

Stadsstyrelsen konstaterar att modellen med en kalkylerad hyresutjämningsmodell presenterades för stadsstyrelsens koncernsektion i november 2017, då modellen bereddes. Arbetets olika skeden har likaså presenterats för Hekas styrelse. Hekas styrelse godkände den kalkylerade modellen och övergången till helhetshyressystemet i december 2017. I början av oktober 2018 fastställde Hekas styrelse hyrorna för år 2019, vilka bestäms på basis av det nya hyresutjämningsystemet.

Även samarbetet med invånarna har varit livligt under beredningens gång. En arbetsgrupp där invånarna var företrädare ingick i beredningen av det nya hyresutjämningsystemet. Också Hekas styrelse har en invånarrepresentation. Därutöver presenterades den nya kalkylerade hyresutjämningsmodellen för 21 regionala hyresgästkommittéer i början av hösten 2017, och man har bett hyresgästkommissionen ge ett utlåtande i ärendet. Då ärendet var under beredning presenterades frågan också för ARA, och ur dess synvinkel var förändringen ändamålsenlig.

Stadsstyrelsen konstaterar till slut att man i vilket fall som helst var tvungen att reformera hyresutjämningsystemet. Hyrorna hade redan förut jämnats ut, men Heka hade inget enhetligt sätt att göra det. Fördelen med det nya systemet är att hyrorna jämnas ut på områdes- och objektsbasis på ett sätt som är mera rättvist och mera begripligt än vad som förut var fallet. Hekas hyresgäster har också i fortsättningen en hyresnivå som är förmånligare än genomsnittet, och den nya hyresutjämningsmodellen inverkar i sig inte på genomsnittshyrans storlek. Hekas totalhyra bestäms även framöver utifrån självkostnadsprincipen. Den hyra som invånarna betalar går till de kostnader som har sitt ursprung i fastigheternas kapitalkostnader och fastighetsskötseln samt de administrativa kostnaderna. Förändringarna i utjämningsystemet får små konsekvenser för segregationen och välfärden.

Stadsstyrelsen konstaterar ytterligare att motionssvaret har beretts i samarbete med Helsingfors stadskansli och Helsingfors stads bostäder Ab (Heka).

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Riikka Karjalainen, specialplanerare, telefon: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Bilagor

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

1 Honkasalo Veronika, Aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 742

HEL 2018-006845 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

19.11.2018 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Esteelliset: Anni Sinnemäki, Tuula Saxholm

Palautusehdotus:

Veronika Honkasalo: Palautetaan valmisteluun siten, että selvitetään keinot sitoa vuokrat Kelan määrittämiin kohtuullisiin asumismenoihin sekä tehdä sosiaalisten vaikutusten arviointi uudelle vuokrantasausmallille.

Kannattaja: Anna Vuorjoki

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Veronika Honkasalon palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 9

Otso Kivekäs, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

28.11.2018

Ei-äännet: 5

Veronika Honkasalo, Mika Raatikainen, Nasima Razmyar, Tomi Sevan-
der, Anna Vuorjoki

Poissa: 1

Anni Sinnemäki

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 9 - 5 (1 poissa).

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

§ 392

Den av ledamoten Katju Aro väckta motionen om ett serviceställe med låg tröskel för dem som upplevt eller hotats med våld

HEL 2018-007173 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Katju Aro väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Aro Katju Aloite Kvsto 20062018 4
- 2 THL_lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomake
- 3 Pahoinpitely- ja kehonkarttalomake
- 4 Kالتoinkohteluun puuttumisen malli

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Katju Aro och 23 andra ledamöter föreslår i sin motion att ett serviceställe med låg tröskel för dem som upplevt eller hotats med våld ska inrättas enligt möjligheterna år 2019 eller år 2020.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till social- och hälsovårdsnämndens utlåtande och konstaterar att det förebyggande arbetet mot våld och ordnandet av hjälp hör också till social- och hälsovårdens uppgifter. Istanbulkonventionen, dvs. Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet, förpliktigar att ordna rådgivning och återhämtningsfrämjande tjänster för offer för våld i nära relationer och kvinnor som drabbats av våld. Dessutom ska soci-

al- och hälsovårdspersonalen få utbildning i att hjälpa våldsoffer och handleda dessa till behövliga tjänster. Ordnanandet och samordningen av rådgivningen och skyddshemstjänsterna på nationell nivå hör enligt föreskrifterna till Institutet för hälsa och välfärd (THL). Inom social- och hälsovårdssektorn hör det till alla tjänsters uppgifter att ingripa i våld eller våldshot.

Social- och hälsovårdstjänsternas arbete mot våld

Social- och hälsovårdssektorns tjänster arbetar för att hjälpa både våldsoffer och våldsutövare. Tjänsterna bedriver samarbete med organisationer som arbetar mot våld, med skyddshem och andra myndigheter samt med Seri-stödcentret för personer som utsatts för sexuellt våld. Med understöd beviljade av social- och hälsovårdsnämnden främjas verksamheten i flera organisationer som arbetar mot våld. En del av verksamheten har riktats till arbetet bland grupper i en särskilt sårbar ställning, såsom invandrare, äldre och sexarbetare.

I social- och hälsovårdssektorns tjänster utnyttjas gemensamma modeller och anvisningar för att identifiera och ingripa i våld. För personalen ordnas regelbunden utbildning i ibruktagande av verksamhetsmodellerna. I utredningen av kränkande behandling av barn tillämpas sektorns gemensamma anvisningar. Klienter som drabbats av eller hotats med våld tas emot i alla tjänster enligt jourprincip.

Inom rådgivningsverksamheten görs det upp en kartläggning om våld i nära relationer för alla väntande mödrar. I kartläggningen utnyttjas Institutet för hälsa och välfärds blankett för screening och kartläggning av närståendevåld (bilaga 2) och modeller för hur man kan föra närståendevåld på tal. Också inom skol- och studerandehälsovården kartläggs våldserfarenheter systematiskt i samband med hälsoenkäter.

Vid jourjukhusen och på hälsostationerna har verksamhetsmodeller utvecklats särskilt för bemötande av vuxna som drabbats av våld. Jourheterna och hälsostationerna använder en blankett för beskrivning av misshandel med hjälp av kroppskarta PAKE (bilaga 3). Härigenom strävar man att säkerställa bra och kontinuerlig vård för våldsoffren. I vården av klienter som drabbats av våld konsulteras med låg tröskel den psykiatriska jouren, de psykiatriska sjukskötarens mottagningar utnyttjas och behovet av socialtjänster utreds.

Våldssituationer eller våldshot kan komma till socialtjänsternas kännedom genom en anmälan från klienten själv eller från klientens närstående, andra myndigheter eller utomstående personer. När socialtjänsterna får kännedom om en våldssituation kontaktas våldsoffret och hjälpbehovet utreds. Offret hänvisas till nödvändiga tjänster. Tillsammans med klienten görs det vid behov upp en säkerhetsplan och

skyddshemmens platssituation utreds. Den i motionen upptagna multiprofessionella checklistan för riskbedömning (MARAK) används inte längre som sådan eftersom den har konstaterats ha bara en liten effekt. Verksamhetsmodellens delar utnyttjas dock i samband med den normala verksamheten. Vid behov kan klienten eskorteras till ett skyddshem.

I tjänsterna för äldre används en fleraktörsmodell för ingripande i kränkande behandling (bilaga 4) som uppdateras så att den motsvarar de nya serviceprocesserna. I modellen har olika aktörers och tjänsters roller i ingripande i kränkande behandling beaktats, vilket förtydligar arbetsfördelningen mellan de professionella och tryggar en sömlös hjälp till klienter som drabbats av eller hotats med våld.

Socialarbetarna och sjukskötaren i social- och hälsovårdssektorns enhet för polissocialarbete arbetar i Helsingfors polisinsattnings multiprofessionella team Ankkuri som samarbetar med polisens grupp för närståendevåld. Ankkuri-teamet bedömer behovet av tjänster och stöd på multiprofessionell basis och tillhandahåller handledning och rådgivning i hur man söker sig till tjänsterna. De flesta klienter som gruppen för närståendevåld hänvisar till det multiprofessionella arbetet är barnlösa par.

Kompetensutveckling

För personalen i social- och hälsovårdssektorn ordnas både gemensamma och för olika tjänster riktade utbildningar för arbete mot våld. En del av utbildningarna ordnas i samarbete med Helsingfors stads arbetsgrupp för förebyggande av våld i nära relationer. År 2018 ordnas utbildning bl.a. på olika specialtema såsom hedersrelaterat våld och hatbrott, hjälp till våldsutövare, förebyggande av våld mot kvinnor och sexuella trakasserier, identifiering av illabehandling av äldre och hur man kan föra dessa på tal. I utbildningarna behandlas dessutom användning av visningsbaserade metoder för arbete mot våld.

Utveckling av tjänsterna

Inom social- och hälsovårdssektorn utvecklas det branschövergripande arbetet som en del av förnyandet av tjänsterna. Nya verksamhetsmodeller gör det allt lättare att samarbeta med och konsultera professionella inom olika branscher. Den centraliserade rådgivningen för äldre och bedömningen av servicebehovet har inletts våren 2018 och ett pilotprojekt för en motsvarande tjänst för familjer, HelppiPerhe, inleds hösten 2018. Målet är att klienterna får rådgivning och handledning med låg tröskel på ett och samma serviceställe.

Särskild uppmärksamhet fästs vid att tjänsterna är lätta att nå. Rörliga tjänster har utvecklats bl.a. inom de psykiatriska tjänsterna och missbrukarvården och flera tjänster är tillgängliga för klienterna också utan tidsbeställning. På hälsostationerna och i rådgivningen används elektroniska tjänster och därtill är det möjligt att kontakta rådgivningsbyrån utan identifiering via chatt. E-tjänsterna blir fler, vilket för sin del gör tröskeln lägre att söka sig till dessa.

För dem som hotats med våld är ofta tröskeln att söka hjälp hög. Det ska vara möjligt att söka hjälp utan att klienten blir stämplad och så att våldsutövaren inte får reda på att klienten sökt hjälp. I social- och hälsovårdssektorns tjänster är det möjligt att få rådgivning och handledning utan att bli identifierad, och därutöver tillhandahåller organisationer flera tjänster som kan användas anonymt per telefon eller elektroniskt för dem som hotats med våld. Institutet för hälsa och välfärd upprätthåller det nationella tjänstnumret Nollinjen för alla som blivit utsatta för våld eller hot om våld i nära relationer. Numret fungerar dygnet runt. Det är möjligt att ringa eller söka sig till skyddshemmen dygnet runt.

Social- och hälsovårdsnämnden har i sitt utlåtande rekommenderat att det utarbetas en verksamhetsplan för förebyggande av våld mot kvinnor. Samtidigt bör enligt nämndens mening behovet att inrätta ett serviceställe med låg tröskel för akut stöd och stöd i överlevnadsfasen för dem som upplevt eller hotats med våld utredas. Såväl sektorns egna sakkunniga som utomstående experter bör bli hörda i saken.

Stadsstyrelsen anser att det är viktigt att utveckla de nuvarande verksamhetsförfarandena för ingripande i våld och våldshot och att stärka samarbetet mellan olika aktörer. Stadsstyrelsen anser att det är skäl för social- och hälsovårdsnämnden att inleda beredningen av åtgärdsrekommendationerna i form av samarbete mellan social- och hälsovårdssektorn och arbetsgruppen på stadsnivå för förebyggande av våld i nära relationer.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Aro Katju Aloite Kvsto 20062018 4
- 2 THL_lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomake
- 3 Pahoinpitely- ja kehonkarttalomake
- 4 Kaltoinkohteluun puuttumisen malli

Sökande av ändring

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6
Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 718

HEL 2018-007173 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Katju Aron aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 11.09.2018 § 215

HEL 2018-007173 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon valtuutettu Katju Aron ym. valtuustoaloitteesta koskien matalan kynnyksen palvelupisteen perustamista väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille:

"Ehkäisevä väkivaltatyö ja avun järjestäminen kuuluvat myös sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin. Istanbulin sopimus velvoittaa järjestämään neuvontaa ja toipumista edistäviä palveluja lähisuhdeväkivallan uhreille sekä väkivaltaa kokeneille naisille. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä tulee kouluttaa auttamaan väkivallan uhreja ja ohjaamaan heidät tarvittaviin palveluihin. Valtakunnallisen neuvonnan sekä turvakotipalvelujen järjestäminen ja koordinointi on säädetty Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tehtäväksi. Sosiaali- ja terveystoimialalla väkivaltaan tai väkivallan uhkaan puuttuminen kuuluu kaikkien palvelujen tehtäviin.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa tehtävä väkivaltatyö

Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa tehdään työtä sekä väkivallan uhrien että tekijöiden auttamiseksi. Palveluissa tehdään yhteistyötä väkivaltatyötä tekevien järjestöjen, turvakotien, muiden viranomaisten ja HUS:n seksuaaliväkivaltaa kohdanneille suunnatun seri-tukikeskuksen kanssa. Sosiaali- ja terveyslautakunnan myöntämällä järjestöavustuksilla tuetaan useiden väkivaltatyötä tekevien järjestöjen toimintaa. Toiminnasta osa on kohdennettu erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, kuten maahanmuuttajien, ikääntyneiden ja seksityöntekijöiden, parissa tehtävään työhön.

Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa on käytössä yhteisiä malleja ja toimintaohjeita väkivallan tunnistamiseksi ja siihen puuttumiseksi. Henkilöstölle järjestetään toimintamallien käyttöön liittyen säännöllistä koulutusta. Lasten kaltoinkohtelun selvittämisessä käytetään toimialan yhteistä ohjetta. Väkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneet asiakkaat otetaan kaikissa palveluissa päivystyksellisesti vastaan.

Neuvolatoiminnassa kaikille odottaville äideille tehdään lähisuhdeväkivallan kartoitus. Kartoituksessa käytetään Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomaketta (liite 2) sekä puheeksi ottamisen malleja. Myös koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa väkivaltakokemuksia kartoitetaan systemaattisesti terveystyöryhmien yhteydessä.

Päivystyssairaaloissa ja terveysasemilla on kehitetty toimintamalleja erityisesti väkivaltaa kokeneiden aikuisten kohtaamiseen. Päivystyksissä ja terveysasemilla on käytössä pahoinpitely- ja kehonkarttalomake (PA-KE) (liite 3), jonka avulla pyritään varmistamaan väkivaltaa kokeneiden hyvä hoito ja hoidon jatkuvuus. Väkivaltaa kokeneiden asiakkaiden hoidossa konsultoidaan matalalla kynnyksellä psykiatrian päivystystä, hyödynnetään psykiatristen sairaanhoitajien vastaanottoja ja selvitetään sosiaalipalvelujen tarve.

Sosiaalipalveluissa väkivaltatilanteet tai väkivallan uhka voivat tulla tietoon asiakkaan tai hänen läheistensä, toisten viranomaisten tai ulkopuolisten henkilöiden ilmoituksen perusteella. Kun sosiaalipalveluihin tulee tieto väkivaltatilanteesta, otetaan yhteyttä vähintään väkivallan uhriin ja selvitetään avun tarve sekä ohjataan tarvittaviin palveluihin. Asiakkaan kanssa tehdään tarvittaessa turvasuunnitelma ja selvitetään turvakotien paikkatilanne. Esimerkiksi aikuissosiaalityössä hyödynnetään turvasuunnitelman tekemisessä MARAK-mallia. Tarvittaessa asiakas voidaan saattaa turvakotiin.

Ikääntyneiden palveluissa on käytössä monitoimijainen kaltoinkohtelun puuttumisen malli (liite 4), jota ollaan päivittämässä vastaamaan uusia palveluprosesseja. Mallissa on huomioitu eri toimijoiden ja palvelu-

jen roolit kaltoinkohteluun puuttumisessa, mikä selkiyttää ammattilaisten välistä työnjakoa ja varmistaa väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille asiakkaille saumattoman avun.

Sosiaali- ja terveystoimialan poliisisosiaalityön yksikön sosiaalityöntekijät ja sairaanhoitaja työskentelevät Helsingin poliisin moniammatillisessa Ankkuri-tiimissä, joka toimii yhteistyössä poliisin läheisväkivalta-ryhmän kanssa. Ankkuri-tiimissä palvelujen ja tuen tarvetta arvioidaan moniammatillisesti sekä annetaan ohjausta ja neuvontaa palveluihin hakeutumisessa. Läheisväkivaltaryhmän moniammatilliseen työhön ohjaamista asiakkaita suuri osa on lapsettomia pariskuntia.

Osaamisen kehittäminen

Sosiaali- ja terveystoimialalla henkilöstölle järjestetään sekä yhteisiä että kohdennetusti eri palveluihin suunnattuja väkivaltatyön koulutuksia. Osa koulutuksista järjestetään yhteistyössä Helsingin kaupungin lähi-suhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän kanssa. Vuonna 2018 koulutuksia järjestetään muun muassa erilaisiin erityiskysymyksiin, kuten kunniaväkivaltaan ja viharikoksiin, väkivallan tekijöiden auttamiseen, naisiin kohdistuvan väkivallan ja seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseen sekä ikääntyneiden kaltoinkohtelun tunnistamiseen ja puheeksi ottamiseen liittyen. Koulutuksissa käsitellään myös näyttöön perustuvien väkivaltatyön menetelmien käyttöä.

Palvelujen kehittäminen

Sosiaali- ja terveystoimialalla monialaista yhteistyötä kehitetään osana palvelujen uudistamista. Uudet toimintamallit mahdollistavat yhteistyön ja eri alojen ammattilaisten konsultoinnin entistä helpommin. Ikääntyneiden keskitetty neuvonta ja palvelutarpeen arviointi HelppiSeniori on käynnistynyt keväällä 2018 ja perheiden vastaavaa palvelua HelppiPerhettä pilotoidaan syksyllä 2018. Tavoitteena on, että asiakkaat saavat neuvontaa ja ohjausta matalalla kynnyksellä yhdestä paikasta.

Erityistä huomiota kiinnitetään palvelujen saavutettavuuteen. Liikkuvia palveluja on kehitetty muun muassa psykiatria- ja päihdepalveluissa ja useita palveluja tarjotaan asiakkaille myös ilman ajanvarausta. Terveysasemilla ja neuvolassa on käytössä sähköinen asiointi, minkä lisäksi neuvolaan on mahdollista ottaa yhteyttä ilman tunnistautumista chatin kautta. Sähköisiä palveluja lisätään, mikä osaltaan madaltaa kynnystä palveluihin hakeutumiseen.

Väkivallan uhan alla oleville kynnys avun hakemiseen on usein suuri. Apua tulee voida hakea leimaantumatta ja siten, että avun hakeminen ei tule väkivallan tekijän tietoon. Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa on mahdollista saada neuvontaa ja ohjausta tunnistautumatta,

minkä lisäksi järjestöillä on useita väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille suunnattuja palveluja, joissa voi asioida nimettömänä joko puhelimitse tai sähköisesti. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos ylläpitää ympäri vuorokauden toimivaa valtakunnallista Nollalinja-palvelunumeroa väkivaltaa kokeneille ja väkivallan uhan alla oleville. Turvakoteihin on mahdollista soittaa tai hakeutua ympäri vuorokauden.

Matalan kynnyksen palvelupisteen perustaminen edellyttäisi, että palvelupisteessä olisi laaja sosiaali- ja terveydenhuollon osaaminen väkivallan eri muodoista myös erityisryhmien kohdalla, minkä lisäksi palvelupisteessä tulisi olla saatavilla esimerkiksi tulkkauspalveluita.

Sosiaali- ja terveyslautakunta suosittelee, että Helsinki laatii toimintasuunnitelman naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi. Samalla kaupunki selvittää tarpeen matalan kynnyksen palvelupisteen perustamiseksi väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneiden akuuttiin ja selviytymisvaiheen tukeen ja kuulee asiassa sekä toimialan omia että ulkopuolisia asiantuntijoita.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä nykyisten väkivaltaan ja sen uhkaan liittyvien toimintakäytäntöjen kehittämistä ja yhteistyön vahvistamista eri toimijoiden välillä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kokemukset väkivallasta tai väkivallan uhasta heikentävät toimintakykyä ja hyvinvointia. Väkivallan ehkäisemisen ja ennakoinnin puuttumisen kannalta on tärkeää, että väkivalta ja sen uhka tunnistetaan ja siihen puututaan kaikissa palveluissa. Puutteet palveluista tiedottamisessa, henkilöstön osaamisessa ja palvelujen integraatiossa voivat heikentää sekä väkivallan uhrien että heidän läheistensä hyvinvointia. Väkivallan katkaisemiseksi on tärkeää kiinnittää huomiota myös väkivallan tekijöiden avun saamiseen."

Käsittely

11.09.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Katju Aro: Poistetaan lausunnosta virkkeet: "Erillinen väkivallan palvelupiste ei välttämättä madaltaisi avun hakemisen kynnystä" ja "Sosiaali- ja terveyslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että erillinen palvelupiste väkivallan uhreille tavoittaisi todennäköisimmin sellaiset asiakkaat, joilla on jo tietoa ja resursseja avun hakemiseen" sekä korvataan lausunnon viimeinen kappale seuraavalla: "Sosiaali- ja ter-

28.11.2018

veyslautakunta suosittelee, että Helsinki laatii toimintasuunnitelman naiseen kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi. Samalla kaupunki selvittää tarpeen matalan kynnyksen palvelupisteen perustamiseksi väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneiden akuuttiin ja selviytymisvaiheen tukeen ja kuulee asiassa sekä toimialan omia että ulkopuolisia asiantuntijoita.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä nykyisten väkivaltaan ja sen uhkaan liittyvien toimintakäytäntöjen kehittämistä ja yhteistyön vahvistamista eri toimijoiden välillä."

Kannattaja: puheenjohtaja Sanna Vesikansa

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Katju Aron vastaehdotuksen.

21.08.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kaisa Pasanen, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
kaisa.pasanen(a)hel.fi

§ 393

Den av ledamoten Leo Stranius väckta motionen om främjande av hälsosam mat och måltider med Hjärtmärke

HEL 2017-012446 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Leo Stranius väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite terveellisen ruuan ja Sydänmerkki-aterioiden edistämisestä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Leo Stranius och 25 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors ska främja hälsosamma måltider genom att ta i bruk måltider med Hjärtmärke till exempel inom skolbespisningen och i sina egna restauranger.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen beslutade 7.5.2018, § 288, återremittera ärendet för ny beredning, så att Hjärtmärket tas i bruk.

Stadsstyrelsen hänvisar till det nya utlåtande som har kommit från afärsverket Servicecentralen och konstaterar beträffande Hjärtmärket följande:

De nya måltidsrekommendationerna följer redan a priori Hjärtmärkesbeteckningens näringskriterier. Servicecentralen har samarbetat med Hjärtförbundet, som äger märket, om att utarbeta dessa kriterier. Att ta i bruk märket ger såttillvida ett mervärde att man kan foga det till menyn då maten uppfyller kriterierna för respektive typ av maträtt.

Servicecentralen bör förbinda sig till att beteckningen för Hjärtmärkt måltid alltid används då det är möjligt, det vill säga några dagar i veckan med undantag av dagar med önskemat eller temadagar samt äldre personers bespisning där det viktigaste är att sörja för efterlevnaden av gällande näringsrekommendationer (Näringsrekommendationer för äldre, Statens näringsdelegation 2010).

Hjärtmärkta måltider serveras alla dagar på de personalrestauranger där man har bespisning för högskolor, eftersom kriterierna är desamma som för måltider vilka får FPA-stöd. För dessa restauranger har man alltså ansökt om tillstånd att få servera sådana måltider. Med Hjärtförbundets tillåtelse får man använda beteckningen Bättre val, för vilken Servicecentralen Helsingfors årligen betalar en för ändamålet fastställd avgift.

Bland annat följande omständigheter begränsar ibruktagandet av märket:

Det är inte möjligt att ha Hjärtmärket på menylistor på webben. Servicecentralens menylistor görs i programmet Aromi, och användningen av märket förutsätter extra arbete till den delen att märket framöver fogas till menyn med hjälp av något annat program, eller så markeras mat som uppfyller kriterierna med någon annan symbol. Servering av Hjärtmärkta måltider på restaurang förutsätter att maträtter som uppfyller kriterierna markeras på restaurangens meny och serveringslinje, förutom om all mat som serveras uppfyller kriterierna alla dagar.

Hittills har Hjärtmärket inte varit ett urvalskriterium då staden har upphandlat livsmedel, så ibruktagandet av märket kan påbörjas stegvis med beaktande av de nuvarande kontrakten, kommande anbudsförfrågan och tillgången på råvaror. Lanseringen av märket kan komma att försämra tillgången på vissa produkter och höja råvarukostnaderna, då man vid valet av råvaror vore tvungen att beakta också i nuläget tillämpade kriterier, såsom ekologisk mat och närproducerad mat.

Utvecklingsarbetet är fortgående och bygger på kundrespons, vilket kan innebära att enskilda produkter byts ut i sortimentet.

Den ursprungliga avsikten med att ta i bruk märket var att styra matgästerna att välja alternativ som är bättre för hälsan. De måltider som serveras i skolor och på daghem är i dagens läge och även framdeles

hälsofrämjande. Kundgruppernas måltider planeras i linje med näringsrekommendationerna Mat ger hälsa (Statens näringsdelegation 2014), Vi äter och lär tillsammans – rekommendation för skolbespisningen (Statens näringsdelegation 2017), Mat ger hälsa och glädje – rekommendation om måltiderna inom småbarnspedagogiken (Statens näringsdelegation 2018), vilket den pedagogiska dialogen stöder också med hjälp av fenomenbaserat lärande.

Servicebolaget Palmia Ab har meddelat att bolaget under den nya matsedelperiod som börjar 4.3.2019 tar i bruk Hjärtmärket veckovis i 27 personalrestauranger och 3 gymnasier.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite terveellisen ruuan ja Sydänmerkki-aterioiden edistämisestä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 706

HEL 2017-012446 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

07.05.2018 Palautettiin

23.04.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Keskushallinto Palvelukeskusliikelaitos Monipalvelut 28.9.2018

HEL 2017-012446 T 00 00 03

Uudet ruokailusuositukset noudattavat jo lähtökohtaisesti Sydänmerkki-tunnuksen ravitsemuskriteereitä, joiden laadinnassa on tehty yhteistyötä merkin omistavan järjestön eli Sydänliiton kanssa. Merkin käyttönotolla on lisäarvoa siltä osin että silloin kuin ruoka täyttää kullakin ruokalajityypille asetetut kriteerit voidaan merkki lisätä ruokalistaan.

Palvelukeskus voi sitoutua siihen että Sydänmerkki-ateria tunnusta käytetään aina mahdollisuuksien mukaan eli muutamana päivänä viikossa poislukien toiveruoka- ja teemapäivät sekä ikääntyneiden ruokailu, jossa tärkeää on huolehtia voimassa olevien ravitsemussuositusten toteutumisesta (Ravitsemushoitosuositukset, VRN 2010).

Sydänmerkki-aterioita tarjotaan edelleen päivittäin niissä henkilöstöravintoloissa, joissa on korkeakouluruokailua, sillä ne ovat samoja kriteereitä kuin Kelan tukemissa aterioissa. Näille ravintoloille on siis haettu oikeus tarjota aterioita. Sydänliiton luvalla saamme käyttää Parempi valinta-nimitystä, josta Palvelukeskus Helsinki maksaa vuosittain sille määrätyn veloituksen.

Merkin käyttöönottoa rajoittavat mm. seuraavat tekijät:

Sydänmerkkiä ei pystytä tuottamaan nettiruokalistoihin. Palvelukeskuksen ruokalistat tehdään Aromi-sovelluksessa, ja merkin käyttö edellyttää lisätyötä siltä osin että merkki lisätään jatkossa joko muun sovelluksen kautta tai kriteerit täyttävä ruoka merkitään muulla symbolilla. (Huom. ravintoloissa sydänmerkki-aterian tarjoaminen edellyttää kriteerit täyttävien ruokien merkitsemistä ravintolassa olevaan ruokalistaan ja linjastoon paitsi jo kaikki tarjottavat ruoat täyttävät joka päivä kriteerit.) Sydänmerkki ei ole ollut tähän asti kaupungin elintarvikehankintojen valintakriteerinä, joten merkin käyttöönotto voidaan aloittaa vaiheittain huomioiden nykyiset sopimukset, tulevat kilpailutukset ja raaka-aineiden saatavuuden. Merkin käyttöönotto saattaa heikentää tuotteiden saatavuutta ja nostaa raaka-ainekustannuksia, kun raaka-aineita valittaessa joudutaan ottamaan huomioon myös nykyiset käytössä olevat kriteerit kuten luomu ja lähiruoka. saatujen asiakaspalautteiden pohjalta teemme jatkuvaa kehitystyötä,

mikä voi vaikuttaa yksittäisten tuotteiden vaihtumiseen tarjoomassamme.

Merkin käyttöönoton alkuperäinen tarkoitus oli ohjata ruokailijaa valitsemaan terveyden kannalta terveellisemmän vaihtoehdon. Kouluissa ja päiväkodeissa tarjottavat ateriat ovat nykyisin ja jatkossakin terveyttä edistäviä vaihtoehtoja. Asiakasryhmien ateriat suunnitellaan ravitsemussuositusten mukaisesti (Terveyttä ruoasta (VRN 2014), Syödään ja opitaan yhdessä - kouluruokasuositus (VRN 2017), Terveyttä ja iloa ruoasta - varhaiskasvatuksen ruokailusuositus (VRN, 2018), joita kasvatuksellinen vuorokeskustelu tukee myös ilmiöoppimisen avulla. Koska vastuullisuutta korostavia tunnuksia tulee jatkuvasti markkinoille, on hyvä, jos Helsingin kaupunki linjaa ne joita tulee priorisoida myös palveluissa ja niiden viestittämisessä.

Lisätiedot

Anne Koskinen, Yksikönjohtaja, puhelin: 09 310 36983
anne.koskinen(a)hel.fi

§ 394

Den av ledamoten Sampo Terho väckta motionen om ordnande av en kommunal folkomröstning om bevarande av Malms flygplats

HEL 2018-003224 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Sampo Terho väckta motionen som slutbehandlad.

Behandling

Ledamoten Sampo Terho understödd av ledamoten Pia Kopra föreslog att ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att Helsingfors under år 2019 ordnar en kommunal folkomröstning om bevarande av Malms flygplats för luftfartsverksamhet och skjuter upp verkställandet av besluten som hänför sig till nedstängningen av flygplatsens funktioner tills nämnda omröstning har ordnats.

26 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Jag föreslår att ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att Helsingfors under år 2019 ordnar en kommunal folkomröstning om bevarande av Malms flygplats för luftfartsverksamhet och skjuter upp verkställandet av besluten som hänför sig till nedstängningen av flygplatsens funktioner tills nämnda omröstning har ordnats.

Ja-röster: 53

Zahra Abdulla, Heidi Ahola, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Fatim Diarra, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Jape Lovén, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Dani Niskanen, Laura Nordström, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Nej-röster: 28

Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Perttu Hillman, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Mia Nygård, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Mirita Saxberg, Sampo Terho, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä

Blanka: 4

Eva Biaudet, Martina Harms-Aalto, Marcus Rantala, Laura Varjokari

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Sampo Terhon aloite kunnallisen kansänäänestyksen järjestäminen Malmin lentokentän säilyttämisestä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Sampo Terho och 14 andra ledamöter anser i sin motion att det ska ordnas en kommunal folkomröstning om bevarande av Malms flygplats.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Beslut om Malms flygplats

Stadsstyrelsen konstaterar att statsrådet 20.11.2014 fattade ett principbeslut om ett avtal mellan staten och kommunerna i Helsingforsregionen om att stödja stora projekt för infrastrukturen och främja bostadsproduktionen. Enligt avtalet lägger staten ner sin verksamhet på Malms

flygplats före utgången av år 2016, dock senast före utgången av år 2020, och därefter får staden åter använda området själv. I enlighet med detta beslut och det härmed sammanhängande avtalet upphörde statens flygverksamhet på Malms flygplats i slutet av 2016. Stadsstyrelsen godkände avtalet för sin del 6.10.2014 (§ 1042). I avtalet har staden förbundit sig att för sin del uppnå målet om planläggning av bostadstomter i MBT-intentionsavtalet 2012–2015. Dessutom har staden förbundit sig att öka planläggningen av bostadstomter under åren 2016–2019 med ca 25 % mätt i våningsyta jämfört med det vid tidpunkten gällande MBT-intentionsavtalet. Ökningen i planläggningen av bostadstomter ska förläggas till områden som är lätta att nå med kollektivtrafik och speciellt i de nuvarande och kommande järnvägskorridorerna. En förutsättning för att målen ska nås är att byggplanerna i området för Malms flygplats fortskrider. Stadsfullmäktige godkände genom sitt beslut 26.11.2014 fastighetsaffärer som ska ingå med Finavia och Senatfastigheter Ab. Genom affären har Finavia överlåtit fastigheterna och byggnaderna i sin ägo i Malms flygplatsområde och i dess närhet till staden.

Stadsfullmäktige beslutade 30.3.2016 (§ 87) att ett invånarinitiativ om bevarande av Malms flygplats för luftfartsverksamhet inte föranleder vidare åtgärder och att initiativet därmed var slutligt behandlad. Invånarinitiativet hade undertecknats av mer än 2 % av de myndiga röstberättigade invånarna i Helsingfors. Under behandlingen av ärendet framställdes det att staden ordnar en kommunal rådgivande folkomröstning om Malms flygplats framtid, vid vilken invånarna får välja mellan nedläggning och bevarande av Malms flygplats. Stadsfullmäktige godkände inte förslaget.

Högsta förvaltningsdomstolen har 8.11.2018 gett ett beslut (HFD:2018:151) enligt vilket stadsfullmäktiges beslut om den nya generalplanen för Helsingfors 26.10.2016 (§ 272) har vunnit laga kraft till de delar som gäller Malms flygplats.

Lagstiftning

Bestämmelser om ordnande av rådgivande kommunala folkomröstningar ingår i 24 § och 25 § i kommunallagen (410/2015). Fullmäktige kan besluta att en folkomröstning ska ordnas i en fråga som hör till kommunen. Folkomröstningar är rådgivande. Mer preciserade bestämmelser finns i lagen om förfarandet vid rådgivande kommunala folkomröstningar (656/1990). Rådgivande kommunala folkomröstningar kan anordnas vid vilken tidpunkt som helst förutom vissa helgdagar och dylika, dock, till skillnad från statliga rådgivande folkomröstningar, inte i samband med val. Vid stadgandet om rådgivande kommunal folkomröstning har man utgått från att det representativa systemet är det pri-

28.11.2018

Ärende/19

mära. Syftet är att öka medborgarnas möjligheter att påverka genom att tillämpa direkt demokrati på ett sätt som är i harmoni med den representativa demokratin. En rådgivande folkomröstning kan ordnas i syfte att stödja beslut som fattas av fullmäktige. På 1990-talet ordnades sammanlagt 28 kommunala omröstningar i Finland. Under åren 2000–2009 var antalet 25 och på 2010-talet hittills 7. Sammanlagt 54 av omröstningarna gällde sammanslagning av kommuner.

Till slut

Stadsfullmäktige och stadsstyrelsen har fattat ett antal beslut om den framtida användningen av Malms flygplats. Att ordna en rådgivande folkomröstning efter att ärendet redan ett antal gånger har tagits upp för beslut i ett förfarande som följer den representativa demokratin motsvarar synnerligen dåligt folkomröstningsinstitutionens egentliga syfte, dvs. att skaffa råd i ett ärende som väckts eller ännu inte avgjorts, så att kommunala organ och i sista hand fullmäktige kan beakta rådet i sin bedömning. Då en dylik bedömning redan flera gånger har genomgåts är det inte motiverat att ordna en kommunal folkomröstning.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Sampo Terhon aloite kunnallisen kansänäänestyksen järjestyminen Malmin lentokentän säilyttämisestä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 744

HEL 2018-003224 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sampo Terhon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

19.11.2018 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Mika Raatikainen: Palautetaan asia uudelleen valmisteltavaksi. Helsingkiläisille on mahdollistettava kansanäänestys siitä, pitääkö Malmin historiallisestikin arvokas lentokenttä säilyttää toimivana lentoasemana. Eri mielipidemittauksissa selvä enemmistö vastanneista kannattaa Malmin lentoaseman säilyttämistä.

Kannattaja: Terhi Koulumies

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Mika Raatikaisen palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 12

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 2

Terhi Koulumies, Mika Raatikainen

Tyhjä: 1

Marcus Rantala

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 12 - 2 (1 tyhjä).

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

§ 395

Den av ledamoten Arja Karhuvaara väckta motionen om kvartersbestämda bilplatser för anställda inom hemvården och hemtjänsten

HEL 2018-004921 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet till stadsfullmäktiges sammanträde 16.1.2019.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Arja Karhuvaara väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Arja Karhuvaara och 17 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden reder ut erfarenheterna om parkering hos de anställda som utför hembesök, och vid behov utvecklar ett parkeringssystem för kundkvarter.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till stadsmiljönämndens och social- och hälsovårdsnämndens utlåtanden och konstaterar att parkeringsproblemet i samband med hemvårdens kundbesök tidigare har utretts av en sektorarbetsgrupp tillsatt av stadsdirektören. Arbetsgruppens slutrapport blev färdig 31.1.2011. Man har försökt lösa parkeringsproblemet, men det behövs fortfarande utredningar och utveckling.

Hemvårdens anställda gör i dagsläget hembesök hos kunder till fots, med cykel, med kollektivtrafik och med Staras leasingbilar eller också har de beviljats rätt att använda egen bil. Man väljer färd sätt till ett hembesök på basis av kundens adress, besökets orsak eller den an-

ställda. Alla som jobbar inom hemvården har inte körkort eller tillgång till bil. I södra innerstaden används bilar inte alls eftersom det inte finns parkeringsplatser eller öppna platser för att parkera bilen. Det är meningen att hemvårdarnas rutter från en kund till en annan ska redas ut under 2019.

I juni 2018 gjordes en primär kartläggning bland hemvårdsledarna där man redde ut parkeringsproblem i samband med de dagliga kundbesöken.

Det är en daglig utmaning för hemvårdspersonalen att söka parkeringsplatser och detta tar tid från kundarbetet. De som jobbar inom hemvården har fått felparkeringsavgifter när besöket hos en kund drar ut på tiden på grund av kundens behov. Dessutom har man gett felparkeringsavgifter bl.a. för att husens invånare kan kalla på ett parkeringsövervakningsföretag på grund av en bil som lämnats på fel plats.

Man har inte avtalat centralt om parkering på privata eller stadens fastigheter, utan vissa närserviceområden har separat avtalat om parkering med vissa husbolag och kunder. Det finns ytterst få sådana avtal och det tar mycket tid att göra upp dem. Med varje kund bör man ingå separat avtal och fastigheternas lösningar varierar. Vissa kunder har gett hemvården lov att använda deras egna p-platser.

På nätterna gör hemvårdarna vanligen sina besök ensamma och då är husens parkeringsplatser upptagna. Lediga platser finns vanligen så långt borta att nattskötarna ofta parkerar på trottoaren, men inte på räddningsvägarna. Dessutom finns det områden i staden där det inte är säkert att gå ensam på natten med hemvårdens ryggsäck.

Hemvårdspersonalen har själv betalat sina felparkeringsavgifter. En anställd som fått en avgift gör en reklamation till parkeringsövervakningsföretaget, och ibland tas avgiften tillbaka. I vissa särskilt oskäligen fall har staden ersatt avgiften. Personalen anser att de nuvarande parkeringsproblemen och felparkeringsavgifterna är oskäligen i allmänhet.

Som ett alternativ för bil önskar personalen skotrar, elmopeder och elcyklar. Enligt utredningen poängterar hemvårdsledarna att man bör sträva efter en lösning på hemvårdsbesökens parkeringsproblem som gäller hela staden. I utredningen har man även funderat över olika transportformer och taxi som lösning på problemet, samt föreslagit att staden för dessa uppgifter utrustar leasingbilarna med en GPS-positionerare.

Social- och hälsovårdsnämnden anser att det är viktigt att hitta en lösning på hemvårdsbesökens parkeringsproblem som gäller hela staden. Skötare och läkare gör hembesök även i hemsjukhuset. Parkeringspro-

blemet bör lösas som en helhet för både hemvårdens och hemsjukhusets personal.

Enligt 48 § i vägtrafiklagagen får fordon som används i vägarbete, vid trafikövervakning eller i polisens, gränsbevakningsväsendets eller Tullens tjänsteuppdrag trots parkeringsreglerna tillfälligt stannas eller parkeras på det sätt som uppdraget kräver, under förutsättning att trafiken inte uppenbart utsätts för fara.

Det är inte tillåtet att parkera hemvårdens fordon på trottoaren eftersom det strider mot vägtrafiklagen. Parkeringsövervakarna kan observera stadens hemvårdsbilar som parkerats på trottoaren en längre tid än normalt innan de skriver ut en felparkeringsavgift. Skyltningen som föreslås av social- och hälsovårdsnämnden för att undvika felparkeringsavgifter är i princip inte möjlig. Parkeringsövervakningen kan inte ge stadens bilar särbehandling eftersom alla ska behandlas likvärdigt enligt princip. Det kan inte anses motiverat att reservera separata parkeringsplatser för hemvården, eftersom antalet parkeringsplatser generellt inte motsvarar efterfrågan.

Samarbetet mellan sektorerna för att underlätta hemvårdens och hemsjukhusets parkeringsproblem i staden fortsätter. Social- och hälsovårdsnämnden och stadsmiljönämnden tillställs senast 31.5.2019 en rapport om hur det är tänkt att saken ska avgöras. Samtidigt är parkeringen av hemvårdens fordon även något som granskas nationellt. Den nya vägtrafiklagen (729/2018) träder i kraft 1.6.2020. Finlands kommunförbund har kartlagt arrangemangen för hemvårdens parkering i samband med behovet av att utveckla lagstiftningen och skickat sitt arbete till kommunikationsministeriet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite kotiasiakastyötä tekevien pysäköintikokemusten selvittämisestä ja asioimispysäköinti mahdollisuudesta

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
http://www.hel.fi/stadsfullmaktige

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6
Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

28.11.2018

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 745

HEL 2018-004921 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Arja Karhuvaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

19.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Marcus Rantala: Perusteluosan viimeiseen kappaleen ensimmäisen virkkeen jälkeen lisätään seuraavaa:

"Sosiaali- ja terveyslautakunnalle ja kaupunkiympäristölautakunnalle raportoidaan viimeistään 31.5.2019 miten asiaa on tarkoitus ratkaista."

Kannattaja: Terhi Koulumies

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Marcus Rantalan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.08.2018 § 200

HEL 2018-004921 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ja 17 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien korttelikohtaisia parkkipaikkoja kotihoidon ja -palvelun työntekijöille:

”Helsingin kotihoidon palvelu koostuu kotisairaanhoidon, kotipalvelun ja yökotihoidon käynneistä ja kotihoidon lääkäreiden käynneistä asiakkaiden koteihin.

Kotihoidon asiakaskäynteihin liittyviä pysäköintiongelmia on selvittänyt kaupungin toimialojen välinen työryhmä, jonka kaupunginjohtaja asetti 2010. Työryhmän puheenjohtajana toimi apulaiskaupunginjohtaja (rakennus- ja ympäristötoimen) Pekka Sauri ja sen loppuraportti valmistui 31.1.2011. Työryhmän tehtävänä oli selvittää mitä mahdollisuuksia tieliikennelainsäädäntö antaa kotihoidon henkilökunnalle pysäköinnin helpottamiseksi ja tehdä ehdotus. Työryhmän raportin johtopäätöksenä todettiin, että Staran leasing-autojen käyttö oli karkeiden kustannusarvioiden perusteella taloudellisesti tehokkain tapa hoitaa kotihoidon palvelun toteuttamiseksi tarvittavat kuljetukset, ja sen arveltiin olevan myös joustavin liikkumistapa.

Nykytilanne

Kotihoidon työntekijät tekevät tällä hetkellä kotikäyntejä asiakkaiden luokse jalkaisin, polkupyörillä, julkisilla liikennevälineillä, Staran leasing-autoilla tai heille on myönnetty oman auton käyttöoikeus. Liikkumistapa kotikäynnille valitaan asiakkaan osoitteen, asiakkaan käynnin syyn mukaan tai työntekijän mukaan. Kaikilla kotihoidon työntekijöillä ei ole ajokorttia eikä omaa autoa käytettävänä. Eteläisen kantakaupungin alueella autoja ei käytetä lainkaan, koska parkkipaikkoja tai avointa tilaa ei ole auton pysäköintiin. Kotihoidon optimointiohjelma osaltaan korjaa kotihoidon työntekijöiden reittejä asiakkaalta toiselle, kun se otetaan käyttöön vuoden 2019 aikana.

Kotihoidon ohjaajille tehty alustava kartoitus pysäköintitilanteesta

Kotihoidon ohjaajille tehtiin alustava kartoitus kesäkuussa 2018, mitä ongelmia nykyinen pysäköintikäytäntö aiheuttaa kotihoidon henkilökunnalle päivittäisessä asiakaskäyntien suorittamisessa.

Kotihoidon henkilökunnalle jokapäiväinen parkkipaikkojen etsiminen asettaa aikatauluhaasteita, työaika kuluu parkkipaikan etsimiseen asiakastyön sijasta. Kotihoidon työntekijöitä on sakotettu, koska asiakkaan luona käynti venyi asiakkaan tarpeiden takia. Lisäksi sakkoja on saatu mm. siksi, että taloyhtiöiden asukkaat voivat kutsua pysäköinninvalvontafirman sakottamaan asukkaiden mielestä väärälle paikalle jätetystä autosta.

Pysäköintijärjestelyistä yksityisten tahojen ja kaupungin kiinteistöjen kesken ei ole sovittu keskitetysti, vaan jotkut lähipalvelualueet ovat sopineet erikseen eräiden taloyhtiöiden ja asiakkaiden kanssa pysäköinnistä. Näitä sopimuksia on kuitenkin erittäin vähän. Käytäntö vie paljon

aikaa, ja on haavoittuva, jokaisen asiakkaan kohdalla tulee sopia erikseen ja kiinteistöjen ratkaisut vaihtelevat. Jotkut asiakkaat ovat antaneet kotihoidolle luvan käyttää omia parkkipaikkojaan.

Erityisen hankalaa on yökotihoidon työntekijöillä. Yöaikainen käynti tehdään usein yksin ja yöaikaan talojen parkkipaikat ovat täynnä. Parkkipaikka löytyy usein niin kaukaa, että yöhoitajat parkkeeraavat usein jalkakäytävälle, mutta eivät pelastustielle. Lisäksi kaupungissa on alueita, jotka ovat turvattomia kävellä kotihoidon repun kanssa yöaikaan.

Kotihoidon henkilökunta on maksanut itse pysäköintisakkonsa. Sakon saanut työntekijä tekee reklamaation pysäköinninvalvontafirmaan ja toisinaan saa peruttua sakon, mutta ei aina. Joissakin erityisen kohtuuttomissa tapauksissa kaupunki on korvannut sakon. Yleisesti ottaen henkilökunta pitää nykyisiä pysäköintiongelmia ja sakkomaksuja kohtuuttomina.

Selvityksessä ratkaisuvaihtoehtoisiksi henkilökunta toivoo auton käytön sijaan myös skoottereita, sähkömopoja ja sähköpolkupyöriä. Selvityksen mukaan kotihoidon ohjaajat painottavat, että hoitotyön kotikäyntien pysäköintiongelmiin on saatava koko kaupunkia koskeva ratkaisu. Lisäksi selvityksessä on ratkaisuksi pohdittu erilaisia kuljetusmuotoja ja taksin käyttöä sekä ehdotetaan, että jokaisessa ao. tehtävään käytettävässä kaupungin leasing-ajoneuvossa olisi GPS-paikannin.

Tieliikennelain kokonaisuudistus

Hallitus on tehnyt hallituksen esityksen HE180/2017 tieliikennelainsäädännön ja siihen liittyviksi laiksi. Eduskunta hyväksyi 26.6.2018 hallituksen esityksen. Tieliikennepakettiin liittyvässä eduskunnan vastauksessa todetaan uudenlainen tulkinta kotihoidon pysäköintiin kaupungeissa. Tämä tulee huomioida etsittäessä ratkaisuja kotihoidon pysäköintiin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että kokonaisratkaisua kotihoidon hoitajien pysäköintiin etsitään koko kaupungin laajuisesti. Hoitajien ja lääkäreiden kotikäyntejä tehdään myös kotisairaalasissa. Ratkaisuja pysäköintiin tulee käsitellä kokonaisuutena sekä kotihoidon että kotisairaalan henkilökunnan osalta.

Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan 14.8.2018 esittänyt, että Helsinki selvittäisi hoitajien kotona tehtävän asiakastyön kokemukset pysäköintipaikkatilanteesta ja että Helsinkiin kehitetään asiakkuuskortteihin asiointipysäköintipaikkajärjestelmä. Sosiaali- ja terveyslautakunta on samaa mieltä selvityksen tekemisestä ja yhteisestä ratkaisujen etsimisestä. Lautakunta katsoo, että selvitykseen ja toimenpiteisiin on ryhdyttävä viipymättä.

Lautakunta katsoo myös, että kunnes kaupungin tasoinen selvitys ja toimenpiteet on tehty, kotihoitajien sakottamista tulisi voida neuvotteluteitse estää esimerkiksi tuulilasiin asetettavalla kyltillä, joka ilmentää kyseessä olevan kotihoidon tai kotisairaalan auton. Tällöin ainakin kaupungin pysäköinninvalvonta voisi jättää sakottamatta, mikäli auto ei ole liikennettä estävästi tai vaarallisesti pysäköity.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Jokapäiväinen parkkipaikan hakeminen on ylimääräinen ja turha paineen aihe kotihoidon kotikäynnillä. Sillä on negatiivisia työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyviä vaikutuksia hoitajille, jotka tekevät asiakastyötä asiakkaiden kotona. Pysäköintipaikan etsimiseen kuluva aika on aina pois asiakkaiden luona käytetystä ajasta."

Käsittely

21.08.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Lisätään lausunnon viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia loppuun: "Lautakunta katsoo, että selvitykseen ja toimenpiteisiin on ryhdyttävä viipymättä.

Lautakunta katsoo myös, että kunnes kaupungin tasoinen selvitys ja toimenpiteet on tehty, kotihoitajien sakottamista tulisi voida neuvotteluteitse estää esimerkiksi tuulilasiin asetettavalla kyltillä, joka ilmentää kyseessä olevan kotihoidon tai kotisairaalan auton. Tällöin ainakin kaupungin pysäköinninvalvonta voisi jättää sakottamatta, mikäli auto ei ole liikennettä estävästi tai vaarallisesti pysäköity."

Kannattaja: jäsen Matias Pajula

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seija.meripaasi(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 14.08.2018 § 364

HEL 2018-004921 T 00 00 03

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
http://www.hel.fi/stadsfullmaktige

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

Hankennumero 5264_65

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingissä on ollut kotisairaalan ja kotipalvelun pysäköintimahdollisuuksia selvittänyt työryhmä, jonka kaupunginjohtaja asetti syksyllä 2010. Työryhmän puheenjohtajana toimi apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri ja sen loppuraportti valmistui 31.1.2011.

Työryhmän tehtävänä oli

- selvittää mitä mahdollisuuksia nykyinen tieliikennelainsäädäntö, liikennemerkkien käyttö ja kaupungin käytäntöjen muuttaminen antavat kotisairaalan ja kotipalvelun henkilökunnan pysäköinnin helpottamiseksi.
- tehdä ehdotus tarvittavista toimenpiteistä.

Työryhmä teetti konsulttityön, jonka tavoitteena oli vertailla toiminnallisuudelta ja taloudelliselta kannalta, mitä mahdollisuuksia on luopua rakentamispalveluliikelaitos Staran leasing- ja omista autoista ja siirtyä käyttämään kuljetusjärjestelmää, jossa kuljettaja vie ja hakee työntekijän asiakkaan luota. Vaihtoehtoisena kuljetusmuotona tutkittiin Staran leasing-autojen korvaamista takseilla.

Johtopäätöksenä on, että Staran leasing-autojen käyttö kotihoidon kuljetuksissa on karkeiden kustannusarvioiden perusteella taloudellisesti tehokkain kotisairaanhoidon ja -palvelun kuljetusten hoitamisessa. Se on myös joustavin liikkumistapa. Taksien käyttö Staran leasing-autojen sijasta kasvattaa kustannuksia selvästi, kuten myös yhteiskyytien järjestäminen Staran leasing-autolla ja kaupungin palkkaamalla kuljettajalla.

Jatkotoimenpidesuosituksiksi esitettiin seuraavaa:

- selvitykset virka-autoille osoitettujen paikkojen lisäämisestä ja/tai niiden pysäköintioikeuksien laajentamisesta esim. nykyisillä aika- tai muuten rajoitetuilla paikoilla.
- tarkemmat selvitykset mahdollisuuksista viranomaisyhteistyön parantamiseksi ja hallinnollisista toimenpiteistä sakotuskäytännön muuttamiseksi.
- selvitys pysäköintiyhteistyöstä kaupungin eri toimijoiden (koulut, päiväkodit) ja yksityisten tahojen kanssa (taloyhtiöt, pysäköintilaitokset, kaupat).
- pienparannustoimenpiteet Töölön ja Kivelän sairaalan pysäköintijärjestelyissä.

Tieliikennelain 48 §:n poikkeussäännöksessä on esitetty, että ajoneuvo, joka on tienpidossa, liikennevalvonnassa tai poliisin, rajavartiolaitoksen tai tullin virkatehtävissä, saa pysäköintisäännösten estämättä tilapäisesti pysäyttää tai pysäköidä tehtävän vaatimalla tavalla edellyttäen, ettei liikennettä ilmeisesti vaaranneta. Kotisairaanhoidon ja kotipalvelun lisäämistä kyseiseen lainkohtaan pidetään käytännössä mahdollisena, koska kysymyksessä olisi aiempiin poikkeusryhmiin verrattuna täysin poikkeava ryhmä. Lisäksi on olemassa myös lukuisia muita tärkeitä pidettyjä ammattiryhmiä, jotka tällöin tulisi tai haluttaisiin tasapuolisuuden nimissä ottaa säännökseen mukaan.

Kaupunki ei voi myöskään sallia pysäköintiä jalkakäytävällä tieliikennelain vastaisesti. Pysäköinninvalvonta voi tarkkailla jalkakäytävällä olevaa kaupungin autoa normaalia pidempään ennen kuin antaa pysäköintivirhemaksun. Se ei voi kuitenkaan antaa kaupungin autoille erityiskohtelua, koska kaikkia pitäisi lähtökohtaisesti kohdella tasapuolisesti.

Maksullisen pysäköinnin vyöhykkeitä muutettiin vuonna 2016 siten, että kallein I -vyöhyke laajeni. Viime vuosina myös asukaspysäköinnin hintaa on nostettu. Nämä toimenpiteet voivat osaltaan helpottaa vapaan pysäköintipaikan löytymistä. Tonteilla ja kiinteistöjen piha-alueilla voi päivisin olla vapaata pysäköintitilaa. Pysäköintipaikkojen tarvitsijoiden tulisi tällöin sopia erikseen asianomaisten tahojen kanssa mahdollisten vapaiden paikkojen käytöstä.

Kotikäyntiasiakastyötä tekevien työntekijöiden kokemukset pysäköintipaikkatilanteesta

Kaupunkiympäristön toimiala selvitti lausuntoa varten kaupungin sosiaali- ja terveystoimelta sen kokemuksia nykyisestä pysäköintitilanteesta. Tämän lisäksi tiedusteltiin, onko kokeiltu tai otettu käyttöön kotipalvelun pysäköintipaikkatilannetta selvittäneen työryhmän ehdotuksia.

Kokemukset pysäköintipaikkatilanteesta vaihtelevat. Täysin ongelmattonta se ei ole missään ja esimerkiksi eteläisessä kotihoitoyksikössä autoja ei käytetä vaikeiden liikenneolosuhteiden vuoksi lainkaan. Pysäköintilupakaan ei välttämättä auttaisi, jos paikkoja ei ole tarjolla. Maksutonta pysäköintiä on esitetty kotihoidon, yökotihoitoon ja kotisairaalan autoille. Virka-autojen korvaamista kuljettajalla ja leasing-autolla ei ole kokeiltu Helsingissä.

Pysäköintivirhemaksujen maksamisessa on jonkin verran eroja eri kotihoidon yksiköiden välillä. Jotkin yksiköt maksavat sakkoja, jos ne aiheutuvat hoitotilanteen pitkittymisestä. Osa yksiköistä ei maksa sakkoja, vaan jokainen maksaa sakkonsa itse, vaikka se koetaan monesti kohtuuttomaksi. Käyttöön toivottiin työajo-kyllä, jonka käyttö huomioitaisiin pysäköinninvalvonnassa.

Taloyhtiöt ovat antaneet vaihtelevasti pysäköintipaikkoja kotihoitotyöntekijöiden käyttöön. Tällä keinolla onkin joillain alueilla saatu helpotusta pysäköintiongelmaan. Sopimusten laadinta ja niiden hallinta on kuitenkin lisännyt työmäärää melkoisesti.

Kyselyn vastauksissa ehdotettiin myös sähkömopojen ja skoottereiden käyttöä, koska ne ovat autoja helpompi pysäköidä.

Kotihoidon henkilökunnalle ei ole perusteltua merkitä erikseen pysäköintipaikkoja yleisillä alueilla, vaikka selvitys osoitti, että kotihoidon yhtenä ongelmana on pysäköintipaikkojen riittämättömyys. Kotihoidolle merkittävät pysäköintipaikkoja tarvittaisiin paljon, koska asiakkaita on kaikkialla kaupungin alueella. Lisäksi asiakkaat vaihtuvat, jolloin uusien paikkojen merkitseminen ja vanhojen poistaminen olisi työlästä. Koska varsinkin kantakaupungissa pysäköintipaikoista on muutenkin pulaa, kotihoidolle merkityt paikat vaikeuttaisivat asukkaiden, heidän vieraidensa, yritysten sekä yritysten asiakkaiden pysäköintiä. Merkittävien paikkojen vapaana oloa ei voida taata. Erilaiset pysäköintikyltit ovat ongelmallisia, koska niiden oikeaa käyttöä on vaikeaa valvoa.

Kotihoidon työntekijöiden pysäköintiongelman helpottamiseksi jatketaan kotisairaalan ja kotipalvelun pysäköintimahdollisuuksia selvittävien työryhmän suositusten jatkokehittämistä ja soveltamista käytäntöön yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Juha Hietanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37120
juha.hietanen(a)hel.fi

§ 396

Den av ledamoten Arja Karhuvaara väckta motionen om plantering av donerade bärbuskar och fruktträd på daghemmens, skolornas och vårdinstitutionernas gårdar

HEL 2018-004922 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet till stadsfullmäktiges sammanträde 16.1.2019.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stf. stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Arja Karhuvaara väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Arja Karhuvaara och 24 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors stad utreder möjligheterna att tillåta att bärbuskar och fruktträd anskaffas med donationsmedel och planteras på daghemmens, skolornas och vårdinstitutionernas gårdsområden.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till de utlåtanden som den fått av stadsmiljönämnden, fostrans- och utbildningsnämnden och social- och hälsovårdsnämnden och konstaterar att man i fråga om frukt och bär som växer i stadsmiljö ska säkra sig om att de inte växer för nära trafik- eller industriutsläpp som är skadliga för hälsan. För att projektet ska bli lyckat krävs aktiv skötsel av planteringarna på frivillig basis för att säkra att planteringarna underhålls och att användarna får nytta av dem på lång sikt.

Fastigheterna i stadens besittning ska erbjuda hälsosamma och trygga ramar för ordnande av dagvård och utbildning, kultur- och fritidsfunktioner och social- och hälsovårdstjänster. Stadsmiljösektorn ansvarar för skötseln och övervakningen av fastigheternas utomhusområden.

Vid planering av plantering av bärbuskar och fruktträd ska de olika användarnas krav beaktas. Dessutom ska man ta hänsyn till skolornas och daghemmens öppettider under sommarperioden, planteringarnas skördesäsong och skötsel samt tillräcklig övervakning av planteringarna för att hindra skadegörelse. Aktiv skötsel som bygger på frivilligverksamhet säkerställer att användarna får långvarig nytta och glädje av planteringarna.

I planeringen av daghemmens, skolornas och läroinrättningarnas gårdar är det viktigt att beakta hur barnen, studerandena och invånarna i området kan göras delaktiga i projektet. Målet är att daghemmens, skolornas och skolinrättningarnas gårdar ska locka till rörelse och inläring och de ska vara trivsamma, trygga och hälsosamma samt lätta att övervaka och underhålla.

Det är möjligt att redan enligt den nuvarande planeringsprocessen placera bärbuskar och fruktträd i gårdsområdena på fastigheterna i fostrans- och utbildningssektorns besittning. Staden har anvisningar för mottagning av donationer, i detta fall buskar och träd som anskaffas med donationsmedel. Vid val av gårdsväxtlighet för daghem, skolor och läroinrättningar föredras hårdiga och lättskötta träd, buskar och växter. En del av daghemmen koncentrerar sitt tjänsteutbud under sommarmånaderna och skolorna är i regel stängda under sommaren. Av den här orsaken har det på daghemmens, skolornas och läroinrättningarnas gårdar i första hand planterats växter som blommar tidigt på våren eller på hösten. Även skötseln av bärbuskar och fruktträd under semesterperioden och bärningen av skörden och förebyggandet av eventuell skadegörelse ska beaktas och någon ska ta ansvaret över dessa i syfte att få en lyckad skörd och säkerställa underhållet på lång sikt.

Till exempel Käpylän peruskoulu sår, planterar, odlar, skördar, lägger in och utnyttjar grönväxter och frukter som de själva har låtit växa i Guntäcks skolträdgård som råvaror i undervisningen i hushållslära. Också Vesalan peruskoulu och Keinutien ala-aste har bra erfarenheter av odling i planteringslådor. Investeringen i planteringslådor är liten och lätt att förverkliga. I de lyckade projekten har förutom eleverna också föräldrarna deltagit i att vattna och sköta planteringarna under sommarperioden. Projekten stöder skolans läroplan och pedagogiken för fenomenbaserat lärande.

Kunderna på social- och hälsovårdssektorns vårdinstitutioner är personer med funktionsnedsättning, äldre, sjukhuspatienter och kunder inom barnskyddet. Innehållet för kundernas mattjänster har fastställts i tjänstebeskrivningen för varje enhets mattjänst och det följer de senaste nutritionsrekommendationerna för kundgruppen i fråga. Färska frukter och bär i en lämplig form för kundgruppen hör till de mattjänster som social- och hälsovårdsväsendet anskaffar. I ordnandet av mattjänsterna strävar man att beakta kundernas behov och önskemål och bland annat eventuella begränsningar i förmågan att tugga och svälja beaktas. Ofta måste färska grönsaker, frukter och bär förädlas i viss mån så att de blir lättare att förtära till exempel med hjälp av kokning eller rivning. Alla frukt- och bärarter lämpar sig nödvändigtvis inte för alla klienters diet.

Användningen av färska bär och frukter ska enligt rekommendationer ökas i social- och hälsovårdssektorns kunders diet. Att bärbuskar och fruktträd placeras på vårdinstitutionernas gårdar främjar kundernas hälsa i och med att tillgången till färska bär och frukter förbättras och konsumtionen av sådana ökar. I stadsförhållanden ska man dock i fråga om frukter och bär försäkra sig om att de inte växer för nära trafik- eller industriutsläpp som är skadliga för hälsan. Det lönar sig att välja de bär- och fruktarter som planteras med beaktande av användarna i omgivningen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stf. stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuustoaloite Karhuvaara

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 709

HEL 2018-004922 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 25.09.2018 § 450

HEL 2018-004922 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimialan ylläpitopalvelun tehtäviin kuuluvat toimintojen ylläpidon ja kiinteistönhoidon järjestäminen, valvonta ja kunnossapito. Kaupungin hallinnassa olevien kiinteistöjen tulee tarjota terveelliset ja turvalliset puitteet päivähoidon ja koulutuksen, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimintojen sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiselle.

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa kiinteistöjen ulkoalueiden hoitamisesta ja valvomisesta. Marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamista suunniteltaessa tulee huomioida erilaiset käyttäjävaatimukset: kaikki hedelmä- ja marjalajit eivät sovellu kaikkien syötäväksi. Samoin täytyy huomioida marjapensaiden satokausi sekä koulujen ja päiväkotien aukioloajat kesäkaudella. Istutuksia tulee myös valvoa riittävästi ilkvallan estämiseksi.

Marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamista olisi mahdollista kokeilla esimerkiksi koulutontille sijoittuvassa pilottihankkeessa. Kohteeksi tulisi valita istutuksille sopiva tontti ja toimintaan tulisi sitouttaa vanhempainyhdistyksen jäseniä. Hankkeessa olisi mahdollistaa osallistaa istutusten hoitamiseen sekä vanhemmat että lapset. Vapaaehtoiseen toimintaan perustuva aktiivinen hoito varmistaisi istutusten pitkäaikaisen hyödyn ja ilon käyttäjille. Onnistuessaan hanketta olisi mahdollista laajentaa useampiin eri kohteisiin.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Lotta Hakanpää, projektiasiantuntija, puhelin: 310 21397

lotta.hakanpaa(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.09.2018 § 195

HEL 2018-004922 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten pihoja suunniteltaessa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala pitää tärkeänä lasten, oppilaiden, opiskelijoiden ja alueen asukkaiden osallistamista hankkeessa. Pihojen tulee olla liikkumaan houkuttelevia, oppimaan innostavia, viihtyisiä, turvallisia ja terveellisiä sekä helposti valvottavia ja ylläpidettäviä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kiinteistöjen piha-alueille on jo nykyisen suunnitteluprosessin mukaan mahdollista sijoittaa marjapensaita ja hedelmäpuita, jos hankkeen suunnitteluryhmä näin valitsee. Lahjoitusvaroin hankittuja pensaita ja puita varten on kaupungilla oma ohjeistus lahjoitusten vastaanottoon.

Pihakasvillisuuden valinnassa suositaan kestäviä, helppohoitoisia puita, pensaita ja kasveja. Koska osalla päiväkodeista keskittää kesäkuukausina palvelutarjontaansa ja koulut ovat kesäkuukausina pääsääntöisesti suljettu, etusijalla ovat kasvit, jotka kukkivat aikaisin keväällä tai syksyllä. Marjapensaiden ja hedelmäpuiden osalta on kasvien loma-aikainen hoito, sadonkorjuu ja ilkeivallan ehkäisy myös huomioitava ja vastuutettava kasvun ja sadon onnistumiseksi sekä pitkäaikaisen ylläpidon kattamiseksi.

Käpylän peruskoulu idättää, istuttaa, kasvattaa, korjaa, säilöö ja käyttää kotitalouden opetuksen raaka-aineena itse Kumpulän koulukasvitarhassa kasvattamiaan vihanneksia ja hedelmiä. Hyviä kokemuksia koulupihojen laatikkoviljelystä on esimerkiksi Vesalan peruskoulussa ja Keinutien ala-asteella. Laatikkoviljelyn investointi on pieni ja se on helppo toteuttaa. Onnistuneissa hankkeissa on paitsi oppilaat, myös oppilaiden vanhemmat saatu osallistumaan kesäkauden kasteluun ja hoitoon. Hankkeet tukevat myös koulun opintosuunnitelmaa ja ilmiömäisen oppimisen pedagogiikkaa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860

mauno.kemppi(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 11.09.2018 § 225

HEL 2018-004922 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. valtuustoaloitteesta koskien lahjoitettujen marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamista koulujen, päiväkotien ja hoivapaikkojen pihoilte:

”Sosiaali- ja terveystoimen hoivapaikkojen asiakkaat ovat erityistarpeisia vammaisia, ikääntyneitä, sairaaloiden potilaita sekä lastensuojelun asiakkaita. Asiakkaiden ruokapalvelujen sisältö on määritelty kunkin yksikön ruokapalvelun palvelukuvauksessa ja se noudattaa viimeisimpiä asiakasryhmää koskevia ravitsemussuosituksia.

Tuoreet hedelmät ja marjat kuuluvat sosiaali- ja terveystoimen hankki-miin ruokapalveluihin asiakasryhmälle soveltuvassa muodossa. Ruokapalvelujen järjestämisessä pyritään huomioimaan asiakkaiden tarpeet ja toiveet sekä otetaan huomioon mm. puremis- ja nielemiskyvyn mahdolliset rajoitukset. Usein tuoreita kasviksia, hedelmiä ja marjoja joudutaan jalostamaan siten, että ne tulevat helpommin nautittaviksi esimerkiksi kypsennyksen tai raastamisen avulla. Kaikki hedelmä- ja marjalajit eivät välttämättä sovi kaikkien asiakkaiden ruokavalioon.

Tuoreiden marjojen ja hedelmien käyttöä suositellaan lisättävän myös sosiaali- ja terveystoimialan asiakkaiden ruokavaliossa. Kaupunkioloissa kasvatettujen hedelmien ja marjojen osalta tulee varmistua siitä, ettei kasvatus ole tapahtunut liian lähellä liikenteen tai teollisuuden aiheuttamia terveydelle haitallisia päästöjä. Istutettavat marja- ja hedelmä-lajit on hyvä valita ympäristön käyttäjät huomioiden.

Kiinteistöjen ulkoalueiden ylläpitoon liittyvistä kysymyksistä tulisi olla yhteydessä kiinteistöjen omistajiin. Istutusten hoito sekä talvikunnossapidossa huomioitavat suojaukset aiheuttavat kustannuksia, joiden maksamisesta on hyvä sopia ennen päätöksentekoa. Mikäli hoitoa ei ole, aiheutuu istutusten tuhoutumisesta pettymys istuttajille ja niistä hyötyneille.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että sosiaali- ja terveystoimiala kiinteistön vuokraajana ei voi istuttaa marjapensaita ja hedelmäpuita kiinteistön omistajan tontille.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

28.11.2018

Marjapensaiden ja hedelmäpuiden sijoittaminen hoivapaikkojen pihalle edistää asiakkaiden terveyttä tuoreiden marjojen ja hedelmien saatavuuden parantuessa ja kulutuksen lisääntyessä.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kaija-Leena Kristola, ruokapalveluohjaaja, puhelin: 310 43030
kajialeena.kristola(a)hel.fi

§ 397

Den av ledamoten Mia Nygård väckta motionen om ökning av kännedomen om cirkulär ekonomi och klimatet i Helsingfors

HEL 2018-004924 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet till stadsfullmäktiges sammanträde 16.1.2019.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Mia Nygård väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Mia Nygård och 24 andra ledamöter föreslår i sin motion att man i Helsingfors ska lyfta fram kännedomen om cirkulär ekonomi och klimatet, särskilt vid läroanstalter och daghem samt stadens arbetsplatser.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till stadsmiljönämndens miljö- och tillståndssektions, fostrans- och utbildningsnämndens samt Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänsters (HRM) utlåtanden och konstaterar att Helsingfors stads arbetsgrupp för utsläppsminskingsprogram har utarbetat ett förslag till åtgärdsprogram vid namn Kolneutralt Helsingfors 2035 (HNS 2035) i syfte att uppnå stadsstrategins målsättningar. I programmet föreslås bland annat följande åtgärder för att främja kännedomen om cirkulär ekonomi och klimatet bland både stadens invånare och dess anställda:

- Man stärker kunskaperna om åtgärder för att stävja klimatförändringen och om cirkulär ekonomi i läroplanerna och generellt sett i skolarbetet. Man utvecklar lärarnas kunskaper.
- Man ökar miljöfostran i småbarnspedagogiken och i skolorna.
- Staden ordnar kurser och utbildning för sina anställda, för de förtroendevalda och för stadsborna om stävjande av klimatförändringen och om anpassning till densamma samt om cirkulär ekonomi och delningsekonomi.
- Man genomför ett pilotprojekt om att utvidga bibliotekens utlåning till att gälla även till exempel elcyklar, energimätare och andra redskap och tjänster som används sällan, till exempel att göra utskrifter, användning av symaskin.
- Man uppmuntrar stadens anställda och stadsborna att skaffa produkter från Baggböle arbetscentral, Uusix-verkstäderna och Huvudstadsregionens Återanvändningscentrals butiker.

I HNH 2035 har man som en åtgärd också föreslagit uppgörandet av en vägkarta för cirkulär ekonomi och delningsekonomi. De behov av utbildning i cirkulär ekonomi inom stadsorganisationen som eventuellt identifieras i samband med att programmet utarbetas kan skrivas in som åtgärder i vägkartan.

Man håller som bäst på med att bereda bedömningen av HNH 2035:s konsekvenser för näringslivet samt en plan för kommunikation och växelverkan. När dessa blir klara, går åtgärdsprogrammet vidare för politiskt beslutsfattande.

Helsingfors stad vill främja cirkulär ekonomi i sin egen verksamhet. Miljötjänsterna skickade hösten 2017 en enkät till stadens alla sektorer och affärsverk för att kartlägga kännedomen om cirkulär ekonomi och hur den förverkligas i stadens olika funktioner. Det är meningen att man på basis av enkäten gör fördjupade intervjuer i syfte att hitta redan etablerade goda verksamhetssätt eller eventuella gemensamma utvecklingsobjekt för att främja cirkulär ekonomi.

Miljötjänsterna samordnar och utvecklar stadens verksamhet för ekologiskt stöd. Det ordnas en tvådagars grundkurs för de ekostödpersoner som verkar bland de anställda och där man noga sätter sig in i miljöfrågor. Bland annat finns det särskilda delar av utbildningen där man går in på klimatförändringen och Helsingfors klimatvägkarta. I kursen ingår dessutom en presentation om aktuella frågor i avfallshanteringen och sortering i huvudstadsregionen som hålls av en representant för Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster HRM. Ekostödpersonerna fungerar i sina respektive arbetskollektiv som sakkunniga i miljöfrågor. De vidarebefordrar information och engagerar de övriga anställda i en process för att de ska ändra på sina verksamhetsrutiner mot något

som är bättre för miljön. Stadens samordnare för ekostödsverksamheten lånar ut HRM:s sorteringspel till ekostödpersonerna som kan ha det med sig på personaltillställningar. Dessutom har HRM:s sorteringspel skickats ut till de daghem och lekparker där det finns en utbildad ekostödperson. Det planeras ett seminarium för huvudstadsregionens ekostödpersoner på temat cirkulär ekonomi under hösten 2018. Vid stadens moderorganisation verkar för närvarande ungefär 750 utbildade ekostödpersoner.

Utbildningsnätverket för stadsmiljösektorn (KYMP Akademia) utbildar stadsmiljösektorns personal, och ett tema har varit klimatfrågor och frågor kring cirkulär ekonomi i vid bemärkelse. Dessutom har man för avsikt att ordna olika slags kurs- och kommunikationstillställningar i anslutning till sektorns miljöprogram.

Chefernas specialyrkesexamen i ledarskap kommer i fortsättningen att innefatta en uppgift med anknytning till stadsstrategins och verksamhetsplanens miljösynpunkter. De chefer som deltar i kursen dryftar sina egna sektors miljömålsättningar och deras förhållande till verksamhetsplanerna. Uppgiften genomförs i samarbete med miljötjänsterna.

Innefattandet av kännedom om cirkulär ekonomi och klimatet i studiematerial för stadens anställda, vilket föreslås i motionen, är ett utmärkt förslag och stöder i sin tur möjligheten att förverkliga stadsstrategins och HNH 2035:s målsättningar.

Stora Räntans naturcentrum, som upprätthålls av miljötjänsterna, är ett kolneutralt besöksmål. Där kan besökarna bekanta sig med bland annat ett vindkraftverk i liten skala och apparater som utnyttjar solenergi. Man kan värma sin mat på en solgrill eller i en soldriven ugn. Temat förnybar energi behandlas på ett upplevelserikt och aktivitetsinriktat sätt också i samband med barnens äventyr på ön och då skolungdomarna har sina natur- och miljöutforskningsdagar.

Mikroplastfrågan ingår i den utbildning som högstadie- och gymnasieeleverna får i naturskolan. Naturskolans lärare får kontinuerligt utbildning i dessa ämnen. Stadens egna resurser är emellertid små när det gäller att utöka naturfostran. I huvudstadsregionen sköter HRM rådgivning gällande avfallshantering och sortering på kommunernas vägnar.

Miljötjänsterna för en dialog med bland annat Baggböle arbetscentral och Huvudstadsregionens Återanvändningscentral och planerar åtgärder tillsammans med dem för att främja synligheten och skärpa profilen. Centrumbiblioteket Ode ska enligt planerna ha ett utrymme för växelverkan, där stadens anställda kan möta stadsbor och uppmuntra dessa att delta i utvecklingen av staden och där de kan öka förståelsen också för hur invånarna med sina egna val och handlingar kan främja

cirkulär ekonomi och motverka klimatförändringen. På Ode kan man tillsammans till exempel hitta på idéer om utveckling av bibliotekens roll i delningsekonomi på basis av stadsbornas behov eller ge synlighet åt Uusix-verkstäderna eller Återanvändningscentralen till exempel med hjälp av popup-affärer eller hörnor inredda med återvunna möbler.

Fostrans- och utbildningssektorns åtgärder

Principerna för hållbar utveckling ingår i de olika utbildningsstadiernas läroplaner. Också FN:s Agenda 2030-mål beaktas i fostran och utbildningen. Studerandena, eleverna och barnen samt deras familjer är delaktiga i främjandet av en hållbar verksamhetskultur.

Planen för småbarnspedagogik styr in verksamheten på att främja sambruk av utrustning och lokaler, måttlighet, sparsamhet, reparation och återvinning. Eleverna får i enlighet med läroplanen för den grundläggande utbildningen handledning i att vara konsumenter. De får också instruktioner om sina rättigheter och sitt ansvar och om etisk förbrukning. Undervisningen främjar klimatmedvetenhet. Man tar reda på olika naturresursers tillräcklighet i enlighet med den cirkulära ekonomins principer, och man undersöker miljöns tillstånd och hur allt detta inverkar på människans näringar och kulturer. Eleverna handleds att betrakta ekonomisk verksamhet ur en etisk, ekologisk och global synvinkel, och de styrs att bedöma hur deras val och handlingar inverkar på miljön. Fenomenbaserad inläring bidrar till att kännedomen om cirkulär ekonomi och klimatet kopplas ihop mellan olika läroämnen.

Studierna på andra stadiet ger studerandena möjlighet att utveckla idéer om främjande av miljömedveten verksamhet. De ger också tillfällen till att utforma nya slag av hållbara framtidslösningar där målet är ekosocial bildning. Vidare sporras studerandena till etiskt ansvar och aktivitet. I studerandenas studier ingår ekologiskt hållbar utveckling, cirkulär ekonomi och ekosocial bildning.

I det fria bildningsarbetet beaktar man det omfattande innehållet i hållbar utveckling i alla ämnens pedagogik och lärmiljöer. Sociokulturellt hållbar utveckling innebär att man ökar den sociala gemenskapen och skapar nya lärmiljöer där människorna kan lära av varandra och dela med sig information och kunskap, till och med utan en lärars närvaro.

Det finns en hel del aktivitet kopplad till cirkulär ekonomi och klimatkännedom i skolorna, gymnasierna och yrkesutbildningen. Det finns sammanlagt 27 grönflaggade daghem, skolor och läroanstalter. Ungdomar från Helsingfors har deltagit bland annat i den riksomfattande ungdomsakademien (Nuorten Akatemia) och WWF:s klimattoppmöte för ungdomar. I projektet energisparande 50/50 har vissa skolor mätt sin energiförbrukning under åren 2016–2017 och fått 50 procent av den uppnåd-

da inbesparingen i retur för skolans eget bruk. Gaika är ett projekt där Helsingfors har formulerat utmaningssignaler också i förhållande till hållbar utveckling. De ska ses som en inbjudan till företagen att tillsammans med den grundläggande utbildningen och gymnasieskolorna ta fram innovationer för nya slags lärmiljöer.

Daghem, skolor och läroanstalter utnyttjar på ett mångsidigt sätt material om hållbar utveckling från flera olika instanser (till exempel HRM, WWF, återanvändningscentralen). Återvinning, klimatmedvetenhet och energieffektivitet beaktas då läroanstalternas lärmiljöer utvecklas och nya lokaler planeras. Ekostödpersonerna inom småbarnspedagogik, skolor och läroanstalter, skolornas ekoteam och miljöråd planerar, styr och bedömer enhetens verksamhet som en del av planeringen och utvecklingen av verksamhetskulturen för en hållbar framtid.

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänsters åtgärder

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM) verkar för att aktivt främja samarbete på temat klimat och cirkulär ekonomi. HRM tar fram uppföljningsdata för huvudstadsregionens städer. Det är fråga om information om klimatförändringen, om hur denna motverkas och hur man anpassar sig till den och om cirkulär ekonomi. Materialet finns tillgängligt för alla städer i form av grafer och kartor, och städerna får fritt använda det i sin interna information och sin kommunikation.

HRM har ett mångsidigt utbud av lektioner i cirkulär ekonomi för skolor, läroanstalter och daghem. Ämnen för den avgiftsfria miljöfostran är bland annat återvinning, förebyggande av uppkomst av avfall, miljöansvarfull konsumtion, dricksvatten och spillvatten. HRM:s avgiftsfria miljöfostran når årligen över 30 000 barn och ungdomar.

Tack vare fadderskolprogrammet ges ungefär tio skolor per år en heltäckande miljöfostranshelhet. Skolan kan välja tema för programmet, antingen hållbar konsumtion eller det livsviktiga vattnet. Programmet med fadderskolor har innefattat över 100 skolor, av vilka mer än hälften har varit från Helsingfors.

Det finns fritt tillgängliga läromedel på HRM:s webbsidor. Där hittar man också HRM:s sorteringsspel med vilket man lär sig sortering men också råvarornas kretslopp till returprodukt, och en hobbybok som berättar om återvinning, sortering, hemmets vattnekonomi, energisparande och luftvård.

HRM förhåller sig öppet till att delta i eventuella samarbetsprojekt för att utveckla metoder för kunskapsbaserat påverkansarbete samt rådgivning och läromedel.

Ekokompassen är ett redskap för administrering av miljöfrågor och för ett systematiskt miljöledarskap. Ekokompasscertifikatet förtäljer om att dess innehavare har gått in för fortsatta förbättringar och att efterleva Ekokompassens tio kriterier. HRM ansvarar för att Ekokompass-tjänsten ges Helsingfors stads dottersammanslutningar, företag och publiktillställningar i huvudstadsregionen. Ekokompassen gör det möjligt att tillämpa stadens miljöstrategier och målsättningar som en del av verksamheten på gräsrotsnivå. Närmare 60 organisationer på 130 verksamhetsställen använder Ekokompassen i Helsingfors.

HRM använder också utdelningen av ett klimatrelaterat klimatpris och ett juniorklimatpris för att sporra företag, sammanslutningar och stadsborna i klimatfrågor och kring temat cirkulär ekonomi.

HRM tog i fjol emot ungefär 900 besökare från skolor och läroanstalter samt kommunala ekostödpersoner på sina avfallshanteringsställen. Käringmossens ekoindustricentral och Sortti-stationerna synliggör på praktisk nivå materialkretsloppet och hur material styrs vidare som returmaterial.

Vattentemat konkretiseras genom skolelevernas besök på reningsverk. HRM ger alla skolor i huvudstadsregionen möjlighet att kostnadsfritt besöka Viksbacka avloppsreningsverk. Också expertgrupper och föreningar ges tillfälle att besöka stället utan avgift. Det kommer årligen 4 000–5 000 gäster, av vilka den stora merparten är skolelever och studerande.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Mia Nygårdin aloite kiertotalouden ja ilmastotietouden nostamisesta Helsingissä
- 2 Lausunto 17.8.2018, valtuustoaloite kiertotalouden ja ilmastotalouden nostamisesta, HSY

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 710

HEL 2018-004924 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mia Nygårdin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 17.08.2018 § 148

HEL 2018-004924 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antoi Mia Nygårdin ja 24 allekirjoittaneen laatiman valtuustoaloitteen johdosta seuraavan lausunnon:

Mia Nygård ym. esittävät aloitteessaan kiertotalous- ja ilmastotietouden nostamista Helsingissä. Ilmastonmuutoksen torjuminen ja kiertotalouden toteuttaminen ovat toisiaan tukevia tärkeitä tavoitteita, joita huomioidaan kasvavassa määrin kuntien strategioissa ja linjauksissa. Myös Helsingin kaupunki on asettanut strategiassaan 60 prosentin päästövähennystavoitteen vuodelle 2030 ja aikaistanut hiilineutraalisuustavoitteen vuodesta 2050 vuoteen 2035. Päästövähennyksiä ja kiertotalouden hankkeita on tarkoitus toteuttaa Helsingissä yhteistyössä yrity maailman ja kaupunkilaisten kanssa.

Kaupunkistrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi Helsingin kaupungin päästövähennysohjelmatyöryhmä on laatinut esityksen Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmaksi (HNNH 2035). Ohjelmassa on esitetty niin kaupungin asukkaiden kuin työntekijöidenkin kiertotalous- ja ilmastotietouden edistämiseksi mm. alla olevia toimenpiteitä:

- Vahvistetaan ilmastomuutoksen hillintätoimien ja kiertotalouden osaamista opetussuunnitelmissa ja yleensä koulutyössä. Kehitetään opettajien osaamista.
- Lisätään ympäristökasvatusta varhaiskasvatuksessa ja kouluissa.

- Kaupunki järjestää kursseja ja koulutusta ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta sekä kierto- ja jakamistaloudesta työntekijöilleen, luottamusmiehille ja kaupunkilaisille.
- Pilotoidaan kirjastojen lainauspalvelujen laajentamista edelleen, esim. sähköpyörät, energiamittarit ja muut harvoin käytettävät välineet sekä palvelut, esim. tulostaminen, ompelukoneen käyttö.
- Kannustetaan kaupungin työntekijöitä ja kaupunkilaisia hankkimaan tuotteita Pakilan työkeskuksesta, Uusix-verstailta ja Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:n myymälöistä.

HNH 2035:ssa on yhtenä toimenpiteenä myös esitetty kiertotalouden ja jakamistalouden tiekartan laatiminen. Laatimistyön aikana mahdollisesti tunnistettavat kaupunkiorganisaation kiertotalouteen liittyvät koulutustarpeet saadaan kirjattua toimenpiteiksi tiekarttaan.

HNH 2035:n elinkeinovaikutusten arviointia sekä viestintä- ja vuorovaikutussuunnitelmaa valmistellaan tällä hetkellä. Niiden valmistuttua ohjelma tulee poliittiseen päätöksentekoon.

Helsingin kaupunki haluaa edistää kiertotaloutta omassa toiminnassaan. Ympäristöpalvelut lähetti kaikille kaupungin toimialoille ja liikelaitoksille syksyllä 2017 kyselyn, jossa kartoitettiin kiertotalouden tuntemusta ja toteutumista kaupungin eri toiminnoissa. Kyselyn pohjalta on tarkoitus tehdä syventäviä haastatteluja, joiden tavoitteena on löytää jo käytössä olevia hyviä toimintatapoja tai mahdollisia yhteisiä kehittämiskohteita kiertotalouden kannalta.

Ympäristöpalvelut koordinoi ja kehittää kaupungin ekotukitoimintaa. Työntekijöiden keskuudessa toimivien ekotukihenkilöiden kaksipäiväisissä peruskoulutuksissa paneudutaan tiiviisti ympäristöasioihin. Muun muassa ilmastonmuutokselle ja Helsingin ilmastotiekartalle on koulutuksissa oma osuutensa. Lisäksi koulutuksiin sisältyy Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymän (HSY) edustajan esitys aiheesta ”Ajankohtaista jätehuollosta ja lajittelu pääkaupunkiseudulla”. Ekotukihenkilöt toimivat oman työyhteisönsä ympäristöasioiden tuntijoina, levittävät tietoa eteenpäin ja osallistavat muut työntekijät mukaan muuttamaan toimintatapojaan ympäristön kannalta fiksummiksi. Ekotukihenkilöt voivat lainata kaupungin ekotukitoiminnan koordinaattorilta HSY:n lajittelupeliä työpaikkansa henkilöstötempauksiin. Lisäksi HSY:n lajittelupeli on toimitettu niihin päiväkoteihin ja leikkipuistoihin, joissa toimii koulutettu ekotukihenkilö. Syksyllä 2018 pääkaupunkiseudun ekotukihenkilöille on suunnitteilla järjestää kiertotalousaiheinen seminaari. Kaupungin emo-organisaatiossa toimii tällä hetkellä noin 750 koulutettua ekotukihenkilöä.

KYMP Akademia kouluttaa kaupunkiympäristön toimialan henkilöstöä ja yhtenä teemana tulee olemaan ilmasto- ja kiertotalousasiat laajasti. Lisäksi toimialan ympäristöohjelmaan liittyen tullaan järjestämään erilaisia koulutus-/viestintätilaisuuksia.

Esimiesten JET-koulutukseen tulee sisältymään jatkossa oppimistehtävä, joka liittyy kaupunkistrategian ja toimintasuunnitelmien ympäristönäkökohtiin. Koulutukseen osallistuvat esimiehet tarkastelevat omia toimialojaan koskevia ympäristötavoitteita ja niiden suhdetta toimintasuunnitelmiin. Tehtävä toteutetaan yhteistyössä ympäristöpalveluiden kanssa.

Mia Nygårdin ym. aloitteessa esitetty ajatus kiertotalous- ja ilmastotiedouden sisällyttämisestä kaupungin työntekijöiden perehdytysmateriaaliin on erinomainen ja tukee osaltaan kaupungin strategian ja HNH 2035:n tavoitteiden saavuttamista. Kaupungin toimialojen tulee ryhtyä töihin asian edistämiseksi.

Ympäristöpalveluiden ylläpitämä Harakan luontokeskus on hiilineutraali vierailukohde, jossa kävijät pääsevät tutustumaan mm. pientuulivoimalaan ja erilaisiin aurinkoenergiaa hyödyntäviin laitteisiin. Ruuat voi lämmittää aurinkogrillillä tai –uunilla. Uusiutuvan energian teemaa käsitellään elämyksellisesti ja toiminnallisesti myös lasten saariseikkailuilla sekä koululaisten luonnon- ja ympäristötutkimuspäivillä.

Mikromuovit sisältyvät yläkoululaisten ja lukiolaisten luontokouluopetukseen. Näihin aiheisiin liittyen luontokoulun opettajille järjestetään jatkuvasti koulutusta. Kaupungin omat resurssit ympäristötietoisuuden kasvattamisessa ovat kuitenkin pienet. HSY hoitaa pääkaupunkiseudulla kuntien puolesta jätehuoltoon ja lajitteluun liittyvän neuvonnan. HSY antaa Mia Nygårdin ym. aloitteen johdosta oman lausuntonsa.

Ympäristöpalvelut käy mm. Pakilan työkeskuksen ja Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:n kanssa vuoropuhelua ja suunnittelee toimenpiteitä niiden näkyvyyden edistämiseksi ja profiilin nostamiseksi. Eräs keino tähän voi olla kaupungin keskusta avattava uusi keskustakirjasto Oodi. Oodiin suunnitellaan vuorovaikutustilaa, jossa kaupungin työntekijät voivat kohdata kaupungin asukkaita ja kannustaa näitä osallistumaan kaupungin kehittämiseen. Tämä on loistava tilaisuus lisätä asukkaiden ymmärrystä myös siitä, miten he voivat omilla valinnoillaan ja toiminnallaan edistää kiertotaloutta ja torjua ilmastonmuutosta. Oodissa voidaan esim. yhdessä ideoida kirjastojen roolin kehittämisestä jakamistaloudessa kaupunkilaisten tarpeiden pohjalta tai luoda näkyvyyttä Uusix-verstaille tai Kierrätyskeskukselle vaikkapa erilaisten pop up –myymälöiden tai kierrätyskalusteilla sisustettujen nurkkausten avulla.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Leona Silberstein, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 36883
leona.silberstein(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.08.2018 § 158

HEL 2018-004924 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä kiertotalouden ja ilmastotietoisuuden vahvistamista. Kestävän kehityksen periaatteet sisältyvät eri koulutusasteiden opetussuunnitelmiin. Kasvatuksessa ja opetuksessa otetaan huomioon myös YK:n Agenda 2030 -tavoitteet. Opiskelijat, oppilaat sekä lapset ja heidän perheensä ovat osallisia kestävän toimintakulttuurin kehittämisessä.

Varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa edistämään välineiden ja tilojen yhteiskäyttöä, kohtuullisuutta, säästäväisyyttä, korjaamista ja uusio- käyttöä. Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti oppilaat saavat ohjausta kuluttajana toimimiseen sekä omien oikeuksien ja vastuiden tuntemiseen ja eettiseen käyttöön. Opetuksessa edistetään ilmastotietoisuutta, tutkitaan kiertotalouden periaatteiden mukaisesti eri luonnonvarojen riittävyttä, ympäristön tilaa ja niiden vaikutusta ihmisten elinkeinoihin ja kulttuureihin. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan talouden toimintaa eettisestä, ekologisesta ja globaalista näkökulmasta ja heitä ohjataan arvioimaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta ympäristölle. Ilmiöpohjainen oppiminen edesauttaa kiertotalouden ja ilmastotietouden käsittelyn yhdistämistä eri oppiaineiden kesken.

Toisen asteen opinnot tarjoavat opiskelijoille mahdollisuuksia kehitellä ideoita ympäristötietoisuuden toiminnan edistämiseksi ja tilaisuuksia uudenlaisten kestävän tulevaisuuden ratkaisujen luomiseksi tavoitteena ekososiaalinen sivistys sekä kannustetaan eettisesti vastuulliseen ja aktiiviseen toimijuuteen. Opiskelijoiden opintoihin sisältyy ekologisesti kestävä kehitys, kiertotalous ja ekososiaalinen sivistys.

Varhaiskasvatuksen, koulujen ja oppilaitosten ekotukihenkilöt, koulujen ekotiimit tai ympäristöraadit suunnittelevat, ohjaavat ja arvioivat yksikön toimintaa osana kestävän tulevaisuuden toimintakulttuurin suunnittelua ja kehittämistä.

Vapaassa sivistystyössä kestävä kehityksen laaja sisältö otetaan huomioon kaikkien aineiden opetusmenetelmissä ja oppimisympäristöissä. Sosiaalis-kulttuurisessa kestävässä kehityksessä lisätään yhteisöllisyyttä ja luodaan uusia oppimisympäristöjä, jossa ihmiset voivat opettaa toinen toisiaan ja jakaa tietoja ja osaamista, jopa ilman opettajan läsnäoloa.

Kouluissa, lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa on paljon erilaisia kiertotalouteen ja ilmastotietoisuuteen liittyvää toimintaa. Vihreän lipun päiväkodeja, kouluja ja oppilaitoksia on yhteensä 27. Helsinkiläisiä nuoria on osallistunut mm. valtakunnallisille Nuorten Akatemian ja WWF:n järjestämään nuorten ilmastohuippukokoukseen. Energiainsäästö 50/50 -hankkeessa eräät koulut ovat vuosina 2016–2017 mitanneet energiankulutustaan ja saaneet koulun omaan käyttöön 50 prosenttia syntyneestä säästöstä. 6aika-hankkeessa on Helsinki asettanut haastesignaaleja myös liittyen kestäväan kehitykseen, kutsuna yrityksille innovoida yhdessä perusopetuksen ja lukiokoulujen kanssa uudenlaisia oppimisympäristöjä.

Päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa käytetään monipuolisesti eri tahojen tuottamia kestäväan kehityksen materiaaleja, esim. HSY, WWF, kierrätyskeskus. Kierrätys, ilmastotietous ja energiatehokkuus otetaan huomioon oppilaitosten oppimisympäristöjä kehitettäessä ja uusia tiloja suunniteltaessa.

Kasvatuksen ja koulutuksen henkilöstön perehdyttämisessä edistetään ilmastotietoutta ja kierrätystaloutta. Kestäväan kehityksen näkökulma sisältyy Helsingin kaupungin henkilöstön toimintaa ohjaaviin eettisiin periaatteisiin.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Risto Keskinen, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 050 597 8748
risto.keskinen(a)hel.fi

§ 398

Den av ledamoten Sameli Sivonen väckta motionen om eluttag till stadsrummet

HEL 2018-006252 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet till stadsfullmäktiges sammanträde 16.1.2019.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Sameli Sivonen väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Sameli Sivonen och 16 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska utreda installation av eluttag i parker och stadsrummet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till de utlåtanden som getts och konstaterar att det i staden finns rikligt med möjligheter att ladda mobilapparater både i privata företags och i stadens lokaler, bland annat köpcentrum, kaféer och trafikmedel. HST har i år provinstallerat ett eluttag på Järnvägsstationens metrostation för kundernas bruk. På basis av erfarenheterna installerar HST nästa år 1–2 eluttag eller laddningsstationer per metrostation inom stammetrons område. Dessutom har Helen Ab under sommaren 2018 ställt ut fem solpanelsbänkar utomhus i Helsingfors, där man ladda sin elcykel eller mobilapparat. Bänkarna finns i Fiskehamnen, på Salutorget och på Slakthuset.

I motionen nämns att man skulle kunna utnyttja parkbelysningens elström, men det är i praktiken inte möjligt att göra, och även i övrigt är laddning utomhus förknippat med många slags problem som stadsmiljönämnden lyfter fram.

Stadsstyrelsen anser att det i detta skede inte är skäl att göra utredningar eller att från stadens håll på annat sätt börja installera laddningsställen utomhus.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Sameli Sivosen aloite
- 2 Helen Oy:n lausunto 7.9.2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 746

HEL 2018-006252 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sameli Sivosen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

19.11.2018 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Otso Kivekäs: Palautetaan valmisteluun niin, että kaupunkiympäristölautakunnan esittämä selvitys toteutetaan.

Kannattaja: Maria Ohisalo

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

28.11.2018

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Otso Kivekkään palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 8

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar,
Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 6

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Anni Sinnemäki,
Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Mika Raatikainen

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 8 - 6 (1 tyhjä).

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 25.10.2018 § 145

HEL 2018-006252 T 00 00 03

Lausunto

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle koskien valtuutettu Sivosen aloitetta mahdollisuuksista sijoittaa matkustajille tarkoitettuja pistorasioita kaupunkitilaan.

HKL:n tavoiteohjelmassa on kirjattu tavoitteeksi HKL:n pyrkimys edistää hyvää matkustuskokemusta. Näin HKL pyrkii kasvattamaan kestävien liikkumistapojen osuutta kaupunkilaisten liikkumisessa ja toteuttamaan oman osansa sujuvassa matkaketjussa. HKL:llä tämä tarkoittaa muun muassa hyvää asiakaspalvelua, pysäkkejä ja asemia sekä kehittyviä palveluita matkustajille. Joukkoliikenteeseen kytkeytyvien arjen sujuvuutta tukevien palveluiden, kuten sähköpistokkeiden saatavuus ja tarjoaminen on osa joukkoliikenteen hyvää asiakaspalvelua ja houkuttelevuutta.

HKL:n on jo vuoden 2018 aikana koeasentanut pistokkeen Rautatieaseman metroasemalle asiakkaidensa käyttöön. Saatujen kokemusten perusteella HKL tulee asentamaan vuoden 2019 aikana Helsingin kaupungin kantametron metroasemille 1-2 latauspistorasiaa per asema palvelemaan joukkoliikenteen käyttäjiä sekä muita asemilla liikkujiä.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Reino Aittomäki, palveluasiantuntija, puhelin: 310 35550
reino.aittomaki(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 04.09.2018 § 420

HEL 2018-006252 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta näkee mobiililaitteiden julkisten latausmahdollisuuksien selvittämisen puistoissa ja muussa julkisessa kaupunkitilassa tärkeänä. Toimintamallin kehittäminen ei ole kuitenkaan yksinomaan kaupungin tehtävä, vaan siinä tarvitaan laajasti myös alalla toimivien yritysten panosta. Keskeisenä kysymyksenä on ratkaista onko kyseessä verovaroin toteutettava kunnallinen palvelu vai yritysten tarjoama palvelu. Muita selvitettäviä asioita ovat toteutettavuuteen ja kustannuksiin liittyvät kysymykset sekä eri tekniikoiden soveltuvuus Suomen melko hankaliin sääolosuhteisiin, ilkvallankestävyys, toimintavarmuus sekä sähköturvallisuus.

Aloitteessa esitetään, että sähkövirta latauspisteisiin voitaisiin ottaa puistovalaisimista, jolloin välttyttäisiin suuremmilta investoinneilta. Helsingissä puistovalaisusta ohjataan valaisinkeskuksilta, jolloin valaisimille tulee sähkövirtaa vain valojen palaessa. Päiväsaikaan valaisinpylväistä ei ole saatavissa sähkövirtaa. Lisäksi sähkön luovuttamiseen vastikkeetta saattaa liittyä lainsäädännöllisiä rajoituksia.

Aloitteessa esitetään myös aurinkosähkön käyttöä lataustoimintaan. Myös lautakunta näkee tämän varteenotettavana vaihtoehtona. Markkinoilla on tähän tarkoitukseen suunniteltuja tuotteita ja niitä käyttämällä välttyttäisiin hankailta ja kalliilta kaapelien asennuksilta sekä sähköliittymien hankkimisilta. Laitteiden käytöstä on kuitenkin hyvin vähän kokemuksia.

Säihköturvallisuuskysymykset korostuvat rakennettaessa julkiseen ulkotiilaan yleiseen käyttöön tarkoitettuja säihköpisteitä. Tämä nostaa laitteiden hintaa, mikä voi tehdä palvelusta käyttöön nähden hyvinkin kallista. Kokeilujen avulla myös toiminnan todelliset kustannukset tulisivat selvitetyksi.

Säihköpisteiden tarve on suurin vilkkaissa, paljon käytetyissä puistoissa ja kaupunkitiloissa. Nämä paikat ovat usein kaupungin keskeisimpiä ja arvokkaimpia kaupunkitiloja mistä syystä on tärkeää, että kaupunkikuvaan kiinnitetään riittävästi huomiota pisteitä toteutettaessa. On tärkeää, että kalusteet ja laitteet, samoin kuin niihin mahdollisesti asennettavat mainokset, ovat kaupunkikuvallisesti korkealuokkaisia ja noudattavat kaupunkitilaohjetta sekä muita kaupungin ohjeita ja määräyksiä.

Kaupunkiympäristötoimiala voi tarvittaessa osallistua selvityksen tekemiseen mobiililaitteiden yleisillä alueilla tapahtuvan lataustarpeen selvittämiseksi ja yleisen toimintamallin kehittämiseksi yhdessä alan muiden toimijoiden kanssa. Kaupungin talousarviossa ei kuitenkaan ole tällä hetkellä osoitettu toimintaan varoja eikä henkilöresursseja.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Juhani Sandström, valaistuspäällikkö, puhelin: 310 38521
juhani.sandstrom(a)hel.fi
Olli Markkanen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 39559
olli.markkanen(a)hel.fi

§ 399

Den av ledamoten Sami Muttilainen väckta motionen om tillfälliga lokaler för Puotilan ala-asteen koulu

HEL 2018-003836 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet till stadsfullmäktiges sammanträde 16.1.2019.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Sami Muttilainen väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Sami Muttilainen och 26 andra ledamöter föreslog i sin motion väckt våren 2018 att staden omedelbart ska skrida till åtgärder för att få fram tillfälliga lokaler för Puotilan ala-asteen koulu, som har drabbats av problem med inomhusluften, så att lokalerna kan tas i bruk senast i början av höstterminen 2018.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen har fått stadsmiljönämndens respektive fostrans- och utbildningsnämndens utlåtande om motionen. Enligt den rollfördelning som fastslås i stadens lokalanskaffningsanvisningar bestämmer och meddelar fostrans- och utbildningssektorn storleken på sitt lokalbehov och sina funktionella behov, och stadsmiljösektorn svarar för anskaffning, uppförande och underhåll av de behövliga lokalerna.

I stadens nuvarande byggnadsprogram för husbyggnadsprojekt (2018–2027) ingår det en plan på ombyggnad av Puotilan ala-asteen koulu åren 2020–2021. På basis av de konditionsundersökningar som har

gjorts och den nytta som man genom nybyggnation väntas få i form av mera funktionella lärmiljöer, föreslås det att projektet i det nya utkastet till byggnadsprogram verkställs i form av ersättande nybyggnation i stället för ombyggnad. Verkställandet av nybyggnationen föreslås infalla under samma år som den förut planerade ombyggnaden. Projektet genomförs i form av så kallad offentlig-privat samverkan, vilket möjliggör en snabbare tidtabell. De funktioner som placeras i den nya skolfastigheten är lågstadiet och dessutom förskoleundervisning som ny funktion.

Att uppföra en ny byggnad på den nuvarande tomten betyder att den befintliga fastigheten ska rivas och att skolan förläggs till tillfälliga lokaler medan byggandet pågår. Det är ännu inte klart var de tillfälliga lokalerna kommer att ligga. Staden har gjort och gör behövliga reparationer på basis av undersökningsresultaten, för att säkerställa att de nuvarande lokalerna är trygga och hälsosamma och så att det ska vara möjligt att fortsätta använda byggnaden ända tills den rivs.

Stadsmiljösektorn har låtit utföra de reparationer i skolbyggnaden som rekommenderades av en utomstående utredningskonsult (Ramboll Finland Oy) i syfte att förbättra och säkerställa inomhusluftens kvalitet. Reparationerna relaterade till inomhusluften har utförts våren och sommaren 2018. De har planerats och resultatet har besiktigats av Ramboll i linje med Valviras instruktioner. De verkställda reparationerna och övriga åtgärderna är följande:

Under jullovet 2017 har man ytbelagt ventilationskanalerna, undersökt den totala luftmängden, byggt undertryckskanalsystem för rörtunneln och installerat kanalsystem och en frånluftsfläkt.

Våren och sommaren 2018 har man utfört följande arbetsmoment:

- rengöring av ventilationskanalerna, byte av ventilationsmaskinernas filter, mätning av luftmängden samt införande av övertryck i undervisnings-, förvaltnings- och personallokalerna
- reparationer för att förbättra konstruktionernas lufttätethet i klassrummen
- sektionering av källaren för att trygga inomhusluftens kvalitet, så att luften från källaren inte ska läcka ut i de övre våningarna
- rengöring av dammet upptill, och sänkning av temperaturen med omkring fem grader till 21 grader
- byte av anslagstavlor material från linoleum

- förbättring av ventilationen i enskilda klassrum. Man har installerat en ventilationsmaskin i musiksalen, och i övriga klassrum har tilluftskanaler flyttats så att det sker en bättre luftväxling i utrymmena.
- cirka 20 luftrenare har levererats till skolans lokaler
- gymnastiksalens vikedörrar har avlägsnats och bakväggens fog har tätats. Läktarens fond och sidogångarnas väggfogar har tätats, så att orenheter inte ska kunna sippra ur konstruktionerna ut i inomhusluften.
- installation av en plastmatta på biblioteksgolvet för att förbättra botenplattans täthet
- införande av undertryck i krypprunden under gymnastiksalen och matsalen och förseglande av dess lucka så att orenheter inte ska kunna sippra ut i inomhusluften.

Mot slutet av sommaren 2018 har det gjorts mätningar med indikatorämne för att säkerställa kvaliteten på tätningsarbetet och att detta har lyckats. Sitowise Oy:s inspektionsrapport ger vid handen att reparationerna avsevärt har förbättrat omständigheterna i de lokaler som har reparerats.

Det finns i skolbyggnaden fyra mätapparater som mäter lokalernas övertryck, två mätare som mäter rörtunnelns och de två ur bruk tagna språkklassrummens undertryck, och två mätare som mäter mängden koldioxid, temperaturen och tryckskillnaden över det yttre höljet. Om det sker förändringar i byggnadens tryckförhållanden, går det ett alarm till det företag som ansvarar för ventilationen.

Byggnadens ventilation är på hela tiden, och löseendomen har rengjorts.

Byggnadshälsoexperten (Ramboll Finland Oy) följer fastighetens kondition på månadsbasis ända fram tills verksamheten i byggnaden upphör.

Symptom hos lokalernas brukare följs aktivt i samarbete med Företagshälsan Helsingfors och skolhälsovården. Fostrans- och utbildningsnämnden har i sina utlåtanden konstaterat att skolans personal inte under hösten 2018 har tagit kontakt med företagshälsovården i ärenden som har att göra med inomhusluftsbesvär, och att fyra elevers föräldrar har misstänkt att barnets symptom beror på skolans inomhusluft. Dessa data är från början av september, då terminen just hade börjat.

Miljötjänsterna, som hör till stadsmiljösektorn, har 25.9.2018 gjort en inspektion i lokalerna, och enligt den har skolhälsovårdaren denna höst fått anmälningar om att 15 elever har haft besvär på grund av inomhusluften. Miljötjänsterna konstaterar i inspektionens slutsatser att det i en

del av skolans lokaler finns en lukt- och hygienrelaterad risk till följd av tilltäppta avlopp, något som kan medföra en hälsorisk för dem som uppehåller sig i lokalerna. Miljötjänsterna har uppmanat dem som ansvarar för fastighetsunderhållet att utreda vad man kan göra för att förebygga att avloppen täpps till.

Fostrans- och utbildningsnämnden har i sitt utlåtande till stadsstyrelsen betonat att alla lokaler som används i undervisningen ska vara lämpliga för verksamheten, hälsosamma och trygga. Både stadsmiljönämnden och fostrans- och utbildningsnämnden har i sina utlåtanden bedömt att det på basis av den här ovan relaterade informationen är skäl för Puotilan ala-asteen koulu att flytta till tillfälliga lokaler avsevärt tidigare än när byggnaden börjar rivras.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 747

HEL 2018-003836 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sami Muttilaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteer, puhelin: 310 21731

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

28.11.2018

maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 25.09.2018 § 449

HEL 2018-003836 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Puotilan ala-asteen perusparannus on kaupungin talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa vuosiksi 2018-2027 ohjelmoitu vuosille 2020-2021. Palvelutilaverkosta tehtyjen selvitysten ja perusparannusta varten tehtyjen kuntotutkimusten sekä uusien oppimisen ympäristöjen vaatimusten perusteella rakentamishjelman luonnoksessa vuosiksi 2019-2028 hanketta esitetään perusparannuksen sijaan toteutettavaksi korvaavana uudisrakennuksena vuosille 2020-2021. Hanke suunnitellaan toteutettavaksi ns. elinkaarimallina, mikä mahdollistaa perinteistä toteutusmallia nopeamman toteutusaikataulun.

Kaupunkiympäristön toimiala on teettänyt Puotilan ala-asteen koulurakennuksessa ne korjaukset, jotka ulkopuolinen tutkimuskonsultti (Ramboll Finland Oy) on sisäilman laadun parantamiseksi ja varmistamiseksi suositellut tehtäviksi. Sisäilmakorjaukset on tehty kevään ja kesän 2018 aikana. Ne on suunnitellut ja niiden toteutuksen on katselmoinut Ramboll Valviran ohjeen mukaisesti. Tehdyt korjaukset ja muut toimet ovat seuraavat:

Joululoman 2017 aikana on pinnoitettu ilmanvaihtokanavia, tarkastettu kokonaisilmamäärät, rakennettu putkitunnelin alipaineistuskanavisto sekä asennettu kanavisto ja poistoilmapuhallin.

Kevään ja kesän 2018 aikana on tehty seuraavat työt:

- ilmanvaihtokanavien puhdistus, iv-koneiden suodattimien vaihto, ilmamäärien mittaus sekä opetus-, hallinto- ja henkilökunnan tilojen ylipaineistus
- rakenteiden ilmatiivyyttä parantavat korjaukset luokkatiloissa
- kellarin osastointi sisäilman laadun varmistamiseksi, jotta kellaritiloista ei kulkeudu ilmaa yläkerrokseen
- yläpölyjen puhdistaminen ja lämpötilan laskeminen noin viidellä asteella 21 asteeseen
- linoleumista valmistettujen ilmoitustaulujen materiaalien vaihto
- ilmanvaihtoa parantavat toimet yksittäisissä luokissa. (Musiikkiluokkaan on asennettu ilmanvaihtokone, ja muissa luokissa tuloilmapää-

te-elinten sijaintia on muutettu siten, että tilat huuhtoutuvat paremmin.)

- noin 20 ilmanpuhdistimen toimittaminen koulun tiloihin
- liikuntasalin paljeoven poistaminen ja takaseinän sauman tiivistys. Katsomon tausta ja sivukäytävien seinäliittymät on tiivistetty, jotta rakenteista ei kulkeutuisi sisäilmaan epäpuhtauksia.
- muovimaton asentaminen kirjaston lattiaan alapohjan tiiviyn parantamiseksi
- liikuntasalin ja ruokalan alapuolella sijaitsevan ryömintätilan alipaineistaminen ja ryömintätilaan johtavan luukun sulkeminen siten, että sieltä ei pääse kulkeutumaan epäpuhtauksia sisäilmaan

Korjausten onnistumisen varmistamiseksi on loppukesästä 2018 tehty tiivistyskorjausten laadunvarmistusmittauksia merkkiainekokein, joiden avulla on varmistettu tiivistystöiden onnistuminen. Sitowise Oy:n tarkastusraportin mukaan tehdyt korjaukset ovat parantaneet korjatuissa tiloissa olosuhteita huomattavasti. Koulurakennuksessa on neljä mittalaitetta, jotka mittaavat tilojen ylipaineisuutta ja kaksi mittalaitetta jotka mittaavat putkitunnelin ja käytöstä pois otettujen kahden kieliluokan alipaineisuutta sekä kaksi mittalaitetta, jotka mittaavat hiilidioksidia, lämpötilaa ja paine-eroa ulkovaipan yli. Mikäli rakennuksessa tapahtuu painesuhteiden muutoksia, ilmanvaihtotöistä kohteessa vastaava yritys saa asiasta hälytyksen. Lisäksi rakennuksen ilmanvaihto on päällä koko ajan ja irtaimisto on puhdistettu.

Rakennusterveysasiantuntija (Ramboll Finland Oy) seuraa kiinteistön kuntoa kuukausittain rakennuksen toiminnan päättymiseen asti. Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalvelut tekee koulun tiloissa tarkastuksen syyskuun lopussa. Tilojen käyttäjien oireilua seurataan aktiivisesti yhteistyössä Työterveys Helsingin ja kouluterveyshuollon kanssa.

Edellä kerrottujen tietojen perusteella kaupunkiympäristölautakunnan näkemys on, että Puotilan ala-asteella ei ole tarvetta siirtyä väistötiloihin merkittävästi ennen rakennuksen purkamisen alkamista.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Sari Hilden, rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö, puhelin: 310 40315
sari.hilden(a)hel.fi
Jari Pere, projektinjohtaja, puhelin: 310 31803
jari.pere(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.09.2018 § 192

HEL 2018-003836 T 00 00 03

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Puotilan ala-asteen perusparannus on kaupungin talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa vuosiksi 2018-2027 ohjelmoitu vuosille 2020-2021. Perusparannusta varten tehtyjen kuntotutkimusten, uudisrakentamisen myötä saatavien toimivampien oppimisen ympäristöjen ja koulukiinteistöön sijoitettavan esiopetuksen vuoksi rakentamishjelman luonnoksessa vuosiksi 2019-2028 hanketta esitetään perusparannuksen sijaan toteutettavaksi korvaavana uudisrakennuksena vuosille 2020-2021. Hanke suunnitellaan toteutettavaksi ns. elinkaari-mallina, mikä mahdollistaa perinteistä toteutusmallia nopeamman toteutusaikataulun. Uuteen koulukiinteistöön sijoitetaan ala-asteen lisäksi uutena toimintona esikouluopetusta.

Hankkeen toteuttaminen nykyiselle tontille tarkoittaa nykyisen kiinteistön purkamista ja koulun sijoittamista väistötiloihin rakentamisen ajaksi. Kaupunkiympäristön toimiala tekee tutkimustulosten perusteella tarvittavat korjaustoimenpiteet, jotta nykyisten tilojen turvallisuus ja terveellisyys varmistetaan ja rakennuksen käyttöä voidaan jatkaa sen purkamiseen asti. Hankkeen väistötilojen sijainti ei ole vielä selvillä.

Kaupungin tilanhankintaohjeen roolijaon mukaan kasvatuksen ja koulutuksen toimiala määrittää ja ilmoittaa tarvitsemiensa tilojen määrän sekä niiden toiminnalliset tarpeet ja kaupunkiympäristön toimiala vastaa tarvittavien tilojen hankinnasta, toteutuksesta sekä yllä- ja kunnossapidosta. Käyttäjä puolestaan vastaa tilojen siivouksesta ja siivottavuudesta.

Lautakunta korostaa, että kaikki oppimisen tilat tulee olla toimintaan soveltuvia, terveellisiä ja turvallisia. Lautakunta pitää erityisen tärkeänä rakentamisen laadun varmistamista sekä rakennusten riittävää kunnossapitoa ja ylläpitoa. Nämä tehtävät ovat kaupunkiympäristön vastuualuetta.

Kaupunkiympäristön toimiala on teettänyt Puotilan ala-asteen koulurakennuksessa ne korjaukset, jotka ulkopuolinen tutkimuskonsultti (Ramboll Finland Oy) on sisäilman laadun parantamiseksi ja varmistamiseksi suositellut tehtäviksi. Sisäilmakorjaukset on tehty kevään ja kesän 2018 aikana. Ne on suunnitellut ja niiden toteutuksen on katselmoinut Ramboll Valviran ohjeen mukaisesti. Tehdyt korjaukset ja muut toimet ovat seuraavat:

Joululoman 2017 aikana on pinnoitettu ilmanvaihtokanavia, tarkastettu kokonaisilmamäärät, rakennettu putkitunnelin alipaineistuskanavisto sekä asennettu kanavisto ja poistoilmahuuhallin.

Kevään ja kesän 2018 aikana on tehty seuraavat työt:

- ilmanvaihtokanavien puhdistus, iv-koneiden suodattimien vaihto, ilmamäärien mittaaminen sekä opetus-, hallinto- ja henkilökunnan tilojen ylipaineistus
- rakenteiden ilmatiiviyttä parantavat korjaukset luokkatiloissa
- kellarin osastointi sisäilman laadun varmistamiseksi, jotta kellarituloista ei kulkeudu ilmaa yläkerroksiin
- yläpölyjen puhdistaminen ja lämpötilan laskeminen noin viidellä asteella 21 asteeseen
- linoleumista valmistettujen ilmoitustaulujen materiaalien vaihto
- ilmanvaihtoa parantavat toimet yksittäisissä luokissa. (Musiikkiluokkaan on asennettu ilmanvaihtokone, ja muissa luokissa tuloilmakanavien sijaintia on muutettu siten, että tilat huuhtoutuvat paremmin.)
- noin 20 ilmanpuhdistimen toimittaminen koulun tiloihin
- liikuntasalin paljeoven poistaminen ja takaseinän sauman tiivistys. Katsomon tausta ja sivukäytävien seinäliittymät on tiivistetty, jotta rakenteista ei kulkeutuisi sisäilmaan epäpuhtauksia.
- muovimaton asentaminen kirjaston lattiaan alapohjan tiiviyden parantamiseksi
- liikuntasalin ja ruokalan alapuolella sijaitsevan ryömintätilan alipaineistaminen ja sen luukun sulkeminen siten, että sieltä ei pääse kulkeutumaan epäpuhtauksia sisäilmaan.

Loppukesästä 2018 on tehty tiivistyskorjausten laadunvarmistusmittauksia merkkiainekokein, joiden avulla on varmistettu tiivistystöiden onnistuminen. Sitowise Oy:n tarkastusraportin mukaan tehdyt korjaukset ovat parantaneet korjatuissa tiloissa olosuhteita huomattavasti.

Koulurakennuksessa on neljä mittalaitetta, jotka mittaavat tilojen ylipaineisuutta ja kaksi mittalaitetta jotka mittaavat putkitunnelin ja käytöstä pois otettujen kahden kieliluokan alipaineisuutta. Mikäli rakennuksessa tapahtuu painesuhteiden muutoksia, ilmanvaihtotöistä kohteessa vastaava yritys saa asiasta hälytyksen.

Rakennuksen ilmanvaihto on päällä koko ajan ja irtaimisto on puhdistettu.

Rakennusterveysasiantuntija (Ramboll Finland Oy) seuraa kiinteistön kuntoa kuukausittain rakennuksen toiminnan päättymiseen asti. Kaupungin ympäristöpalvelut tekee koulun tiloissa tarkastuksen syyskuun lopussa. Tilojen käyttäjien oireilua seurataan. Työterveys Helsingistä

28.11.2018

4.9.2018 saadun tiedon mukaan Puotilan ala-asteen henkilökunta ei ole ottanut sisäilmaoireilusta yhteyttä työterveyshuoltoon syksyn 2018 aikana. Kouluterveydenhuollosta 3.9.2018 saadun tiedon mukaan neljän eri oppilaan vanhemmalla on ollut epäily siitä, että lapsi oireilee koulun sisäilman takia. Edellä kerrottujen tietojen perusteella ja tarkkaa tilojen kunnan seurantaa noudattamalla kaupungin tämän hetkinen näkemys on, että Puotilan ala-asteella ei ole tarvetta siirtyä väistötiloihin merkittävästi ennen rakennuksen purkamisen alkamista.

Käsittely

18.09.2018 Ehdotuksen mukaan

Muutoksenhakuohje vaihdettu oikeaksi pöytäkirjanpitäjän toimesta 19.9.2018.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Sari Lehtonen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 15124
sari.k.lehtonen(a)hel.fi

Mauno Kemppi, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

§ 400

Den av ledamoten Otto Meri väckta motionen om en konstisbana till Fabriksparkens idrottsplan

HEL 2018-004198 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet till stadsfullmäktiges sammanträde 16.1.2019.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Tero Niininen, specialplanerare, telefon: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Otto Meri väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Otto Meri och 27 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden utreder förutsättningarna för en konstisbana i Fabriksparken och att staden vidtar behövliga åtgärder för att man ska få en konstisbana till de södra stadsdelarna.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Kultur- och fritidsnämnden har i sitt utlåtande konstaterat att motionen är motiverad, eftersom konstisbanan på Järnvägstorget är den enda i södra stordistriktet trots att detta har över 112 000 invånare. Innerstaden har landets största koncentration av daghem, skolor och högre läroanstalter. Stordistriktets invånarantal ökar enligt prognoserna med ytterligare tiotusen personer då bostadsområdet på Busholmen är färdigbyggt.

Kultur- och fritidsnämnden understöder en utökning av möjligheterna att idrotta på området i fråga. En förbättring av motionsförhållandena ökar mängden motionsutövning, och det har positiva effekter på folkhälsan i närområdet också i vidare bemärkelse. Konstisbanor är ägnade att förlänga säsongen för skridskoåkning de flesta vintrar avsevärt, och de förbättrar också i övrigt förutsättningarna för issport.

Behovet av en konstisbana i södra innerstaden har identifierats redan på 1990-talet, då idrottsverket lät göra den första planen för en konstisbana i Johannesparken i enlighet med invånarföreningarnas och skolornas önskemål. Man lyckades emellertid inte komma överens om var servicebyggnaden skulle ligga, och planeringen av projektet stannade av. Ett nytt försök gjordes i början av 2000-talet, då det i ekonomiplanen för idrottsväsendets investeringar godkändes ett anslag på 1,2 miljoner euro för anläggande av en konstisbana och tillhörande servicebyggnad i Johannesparken. Johannesparken hör till ett område som utgör en byggd kulturmiljö av riksintresse och vars miljö man har velat bevara i nuvarande skick, varför man övergick till att planera en konstisbana i Fabriksparken.

För tillfället finns det sju konstisbanor i Helsingfors: Berghäll, Bocksbaccka, Gårdsbacka, Järnvägstorget, Kottby, Lassas och Äggelby. I Degerö idrottspark anläggs i slutet av 2018 en ny konstisbana av rinkstorlek. Konstissituationen i innerstaden lättar hösten 2019, då en stor konstisbana av fotbollsplansstorlek blir färdig i den idrottspark som anläggs på Busholmen.

Idrottsverket lät år 2017 göra en utredning om idrottsanläggningarnas nåbarhet och optimala lägen för nya idrottsanläggningar på lång sikt. Konstisbanornas och fyra andra slags idrottsanläggningars nåbarhet och optimala läge utreddes. Den planerade konstisbanan i Busholmens idrottspark innebär enligt utredningen en förbättring av nåbarheten särskilt med beaktande av befolkningsprognosen. Enligt utredningen är Hertonäs, Östersundom, Nordsjö och Haga/Brunakärr de mest optimala lägena för nya konstisbanor. Kultur- och fritidssektorn har beaktat utredningens resultat och börjat främja anläggandet av en konstisbana i Degerö-Hertonäsområdet och en i Nordsjöområdet i samband med programmet för byggande av idrottsanläggningar.

Fabriksparkens befintliga konstgräsplan med en matta av gummigranulat byggdes år 2017. Idrottsverket föreslog i sitt budgetförslag för år 2016 att man samtidigt skulle lägga frysror under planen, även om konstisbanan ännu inte skulle byggas. Av kostnadsskäl stannade man ändå för att anlägga konstgräsplanen utan frysror. Anläggande av frysror i efterskott förutsätter att konstgräsmattan klipps i bitar som man kan flytta på och att dessa limmas på plats efter att frysroren har lagts.

Tjänsten idrottsanläggningar har dåliga erfarenheter av på nytt anlagda konstgräsmattor (till exempel Stapelstadens idrottspark), eftersom det inte har varit möjligt att åstadkomma jämna sömmar, något som betyder att planernas kvalitet och säkerhet för användarna har minskat.

Kultur- och fritidsnämnden har i sitt utlåtande bedömt att ett förmånligare alternativ för att få till stånd en konstisbana i innerstaden vore att återgå till den ursprungliga planen, det vill säga den som gäller Johannesparken. Det vore möjligt att anlägga en konstisbana i Johannesparken inom ramen för den nuvarande parkplanen. I jämförelse med Fabriksparken vore den lösningen förmånligare i fråga om både byggnads- och driftskostnader. Det är lättare att förse en sandplan än en konstgräsplan med is, därför att sandplanen inte har något extra isolerande lager i form av gummigranulat och konstgräs. Anlägger man en konstisbana i Johannesparken, betyder det att Fabriksparkens fotbollsgräsplan lämnas i gott skick och att möjligheterna att idrotta avsevärt ökar i innerstaden.

I sitt utlåtande har kultur- och fritidsnämnden emellertid konstaterat att kostnaderna för att anlägga den föreslagna konstisbanan i Fabriksparken eller Johannesparken inte har beaktats i idrottsservicens budget för driftsekonomin år 2019 och inte heller i det investeringsprogram som har reserverats för anläggande av idrottsparkar.

Kultur- och fritidssektorn är i färd med att genomföra en mera omfattande utredning av hela sektorns servicenätverk, "Principer för planering av kultur- och fritidsomständigheterna". Stadsstyrelsen anser i enlighet med kultur- och fritidsnämndens utlåtande att prioritetsordningen för nya konstisbanor borde vara baserad på sektorns bedömning av serviceutbudet på stadsnivå.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Tero Niininen, specialplanerare, telefon: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Otto Meren aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

28.11.2018

Ärende/25

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 713

HEL 2018-004198 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Otto Meren aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 11.09.2018 § 180

HEL 2018-004198 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää alueellisten liikuntamahdollisuuksien lisäämistä kannatettavana. Liikuntainvestointeihin varatut määrärahat eivät tällä hetkellä riitä asukasluvun kasvun ja kasvavan palvelutarpeen edellyttämiin liikuntahankkeisiin. Jotta uusia tekojäärahankkeita voitaisiin toteuttaa riittävästi, tulisi sekä investointi- että käyttömäärärahoja nostaa. Uusien tekojäärahojen kiireellisyysjärjestyksessä tulisi tukeutua kulttuurin ja vapaa-ajan tulevaan kaupunkitasoiseen arvioon palvelutarjonnasta.

Aloite on sinänsä hyvin perusteltu, sillä eteläisen suurpiirin alueella ei ole kuin Rautatien tekojäärata vaikka suurpiirissä on yli 112 000 asukasta. Asukasmäärä kasvaa ennusteiden mukaan vielä kymmenellä tuhannella Jätkäsaaren asuinalueen valmistuessa. Lisäksi tekojään käyttäjäkuntaa arvioitaessa on muistettava Helsingin kantakaupungin olevan maan suurin päiväkotien, koulujen ja ylempien oppilaitosten keskittymä.

Entinen liikuntavirasto ja liikuntalautakunta tunnistivat tämän tarpeen jo 1990-luvulla, jolloin Johanneksen puistoon teetettiin ensimmäinen teko-

jääratasuunnitelma asukasyhdistysten ja koulujen toiveiden mukaisesti. Silloin ei kuitenkaan päästy sopuun huoltorakennuksen sijoittamisesta ja hanke pantiin jäihin. Uusi yritys tehtiin 2000-luvun alussa, jolloin liikuntatoimen investointien taloussuunnitelmaan hyväksyttiin 1,2 miljonna euroa vuodelle 2011 Johanneksen kentän tekojääkentän ja sen huoltorakennuksen toteuttamiseksi.

Vuosina 1888–1891 rakennetun ruotsalaisen arkkitehti Adolf Emil Melanderin suunnittelema JohanneksenkirKKo vihittiin käyttöön 13.12.1891. Kirkkoa ympäröivän puiston suunnitteli silloinen kaupunginpuutarhuri Svante Olsson. Johanneksen kenttä valmistui vuonna 1909 ja muu puisto vuonna 1914. Johanneksen puisto ja sillä sijaitseva kenttä kuuluvat RKY-alueeseen (valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö), joka sitten johti hankkeen siirtämiseen Tehtaanpuistoon. Kaupunkisuunnittelu ja kaupunginmuseo halusivat säilyttää JohanneksenkirKKon miljööön nykyisellään, joten kentän laajennusta tai tekonurmea ei hyväksytty.

Tehtaanpuistoa hallitseva, sen länsipäässä sijaitseva Lars Sonckin suunnittelema Mikael Agricolan kirKKo ja siihen liittyvä seurakuntatalo valmistuivat vuonna 1935. Kiinteistölautakunta teetti vuonna 1933 Tehtaanpuiston järjestelyehdotuksen, jonka laati arkkitehti Birger Brunila. Hän suunnitteli puiston itäpähän 49 x 90 metrin pesäpallokentän joka sitten toteutettiin 1930-luvun loppupuolella. Kenttä säilyi lähes alkuperäisessä tilassaan aina vuoteen 2017, jolloin nykyinen kumirouhepintainen tekonurmi jalkapallokenttä rakennettiin.

Liikuntaviraston talousarvioesityksessä vuodelle 2016 mainittiin, että Tehtaanpuiston kentän alle asennettaisiin jäädytysputket, vaikka kaupungin taloustilanteen vuoksi tekojäärataa ei vielä toteutettaisi. Kun kenttä rakennettiin, niin putkia ei kuitenkaan kustannussyistä asennettu. Näin ollen tekojään toteuttaminen Tehtaanpuiston kentälle tulisi kalliiksi. Tekonurmimaton katteena toimiva kumirouhe pitäisi imuroida pois, matto leikata liikuteltavan kokoisiksi paloiksi ja poistaa se, asentaa putket hiekan alle, liimata matto uudelleen paikalleen sekä kattaa se kumirouheella. Liikuntapaikkapalvelulla on huonoja kokemuksia uudelleen asennetuista tekonurmimatoista, esimerkiksi Tapulikaupungin liikuntapuistosta, sillä niiden saumoja ei ole saatu tasaisiksi, joten kenttien laatu ja käyttäjäturvallisuus ovat heikentyneet. Kumirouhepintainen tekonurmi on vielä melkoinen ylimääräinen eriste hiekalla peitettyjen jäädytysputkien päällä, joten kumirouhetekonurmien jäädytys on hankalaa.

Paljon edullisempi vaihtoehto tekojääkentän toteuttamiseksi kantakaupungin alueelle olisi palata alkuperäiseen suunnitelmaan ja tehdä se Johanneksen puistoon, jonne se voitaisiin nyt toteuttaa nykyisen pu-

istosuunnitelman mukaisesti hiekkapintaisena ja halutun muotoisena. Jäädytysputkisto voitaisiin peittää hiekan alle ja kenttä voitaisiin jäädyttää talvisin tuomalla kentälle kaksi konttia kolmeksi kuukaudeksi, toinen jäädytyslaitteistoa ja toinen jäänhoitokonetta varten. Ratkaisu olisi Tehtaanpuistoa edullisempi sekä rakennus- että käyttökustannuksiltaan kun ylimääräistä eristekerrosta ei olisi jäädytystä haittaamassa, lisäksi kenttä sijaitsee vanhassa Punanotkon painaumassa Punavuorten kalliolla olevan kirkon varjossa. Tekojään toteuttaminen Johanneksen kentälle jättäisi Tehtaanpuiston jalkapalloteknurmen hyvään kuntoon sekä lisäksi merkittävästi liikuntamahdollisuuksia kantakaupungissa.

Tekojääradan rakentaminen pidentää useimpina talvina huomattavasti luistelukautta Helsingin ilmasto-olosuhteissa ja parantaa muutenkin jääliikunnan olosuhteita. Liikuntaolosuhteiden parantaminen lisää liikunnan määrää ja sillä on sitä kautta myönteisiä kansanterveydellisiä vaikutuksia lähialueilla laajemminkin.

Jotta hanke olisi mahdollinen, sille tulisi olla varattuna riittävät määrärahat suunnittelun aloittamista varten. Suunnittelun yhteydessä selvitetään myös tarkemmin Johanneksen ja vaihtoehtoisesti Tehtaanpuiston tekojääradan rakentamisen kustannukset.

Tehtaanpuistoon ehdotetun tekojään kustannuksia ei ole huomioitu liikuntapalvelujen vuoden 2019 käyttötalouden talousarviossa eikä liikuntapuistojen rakentamiseen varatussa investointiohjelmassa. Aloitetta perustellaan tekojään kovalla kysynnällä kantakaupungin alueella. Tekojääratojen määrän kasvu edellyttää myös jäähöitokoneiden hankintojen lisäystä.

Helsingissä on tällä hetkellä 7 tekojäärataa: Kallio, Kontula, Käpylä, Lassila, Oulunkylä, Pukinmäki ja Rautatientori. Laajasalon liikuntapuistoon valmistuu loppuvuodesta 2018 uusi kaukalon kokoinen tekojäärata. Kantakaupungin tekojäätilanne helpottuu osittain syksyllä 2019, kun Jätkäsaaren rakennettavaan liikuntapuistoon valmistuu iso, jalkapallokentän (64 x 100 m) kokoinen tekojäärata, jonka käyttökustannukset on huomioitu liikuntapalvelujen taloussuunnitelmassa.

Liikuntavirasto teetti vuonna 2017 selvityksen liikuntapaikkojen saavutettavuudesta ja tulevien liikuntapaikkojen optimaalisista sijainneista pitkän aikavälin tarkastelussa. Saavutettavuus- ja sijaintioptimointitarkastelut toteutettiin tekojääkentille ja neljälle muulle eri liikuntapaikkatyypille. Selvityksestä kävi ilmi, että Jätkäsaaren liikuntapuistoon suunniteltu tekojääkenttä parantaa saavutettavuutta etenkin tulevaisuuden väestöennuste huomioiden. Selvityksessä tekojääkenttäverkoston optimaalisimmat sijainnit uusille tekojääkentille sijaitsivat Herttoniemessä, Östersundomissa, Vuosaaressa ja Haagan/Ruskeasuon alueilla. Kulttuu-

rin ja vapaa-ajan toimiala on ottanut selvityksen tulokset huomioon ja ryhtynyt edistämään liikuntapaikkojen rakentamisohjelman yhteydessä tekojäakenttää Laajasalo-Herttoniemi alueelle ja Vuosaaren alueelle.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala toteuttaa laajemman koko toimialan palveluverkkoa koskevan selvityksen, Kulttuurin ja vapaa-ajan olosuh-
teiden suunnitteluperiaatteet.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi

§ 401

Den av ledamoten Mai Kivelä väckta motionen om utmärkning av friluftsleder

HEL 2018-004199 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Mai Kivelä väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Mai Kivelä och 16 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden utreder bättre utmärkning av friluftslederna och som konkret åtgärd planerar en ny märkt vandringsled i Sibbo storskogs nationalpark. Som friluftsledens startpunkt föreslås till exempel Nordsjö metrostation.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen har fått stadsmiljönämndens och kultur- och fritidsnämndens utlåtande om motionen.

Helsingfors stad främjar natur- och rekreationsupplevelser genom att utveckla och upprätthålla mångsidiga rekreationstjänster. Naturstigar är mycket populära och sådana har förverkligats jämnt i hela staden. Största delen av de omfattande grönområdena är lättåtkomliga och det finns information om dem. Naturen i Helsingfors har presenterats bland annat i en broschyrserie på tre språk. På stadens webbsidor finns infor-

mation om olika objekt. På webbsidan Gröna famnar ges information om parker och naturområden och deras tjänster. Också en ny webbapplikation Citynature erbjuder mångsidig information.

De flesta naturskyddsområdena i Helsingfors har informations- och objektavlor och märkta rutter inom skyddsområdet. Information om naturskyddsområdena finns på stadens webbsidor och i stadens karttjänst.

Stadsmiljösektorns miljötjänster har under de senaste åren satsat på utveckling av friluftsinfrastrukturen i projektet Urban Outdoors och i det EU-finansierade projektet Nattours som är gemensamt för Helsingfors och Tallinn och syftar till att främja stadsnaturobjektens välkändhet och åtkomlighet. Inom ramen för projektet Nattours har man bl.a. förbättrat vägledningen och naturstigarnas konstruktioner vid Gammelstadsviken och byggt upp mobilt användbara webbsidor med förslag till naturstigar för tio stadsnaturobjekt.

Sibbo storskog är en nationalpark som förvaltas av Forststyrelsen. Flera märkta förbindelser från närområdet och områdets kanter leder till nationalparken. I områdets norra del i Källängen och Byabäcken finns startpunkten för två friluftsleder. Där finns också parkeringsplatser för besökarna i nationalparken. Den södra ruten börjar i Sottungsby i Vanda, där det också finns en parkeringsplats i Flatberget i början av Flatbergsvägen. I områdets mellersta del finns Bakunkärrs startpunkt vid Knutersvägen i Helsingfors på ungefär en kilometers avstånd från bostadsområdet Landbo. Med bussen 93(K) från Östra centrum till Landbo kommer man nära ledens startpunkt och i området finns dessutom en parkeringsplats för besökarna.

Stadsmiljönämnden har i sitt utlåtande konstaterat att Sibbo storskogs nationalparks åtkomlighet ska främjas. Stadsmiljösektorn samarbetar med Forststyrelsen i syfte att utveckla Sibbo storskog till ett naturobjekt som bättre tjänar helsingforsarna. För tillfället utreds det om det är möjligt att i Ultuna norr om bostadsområdet Landbo ordna parkering som tjänar Sibbo storskogs nationalpark. Också Vanda stad utvecklar nationalparkens åtkomlighet.

I det gemensamma förslaget till generalplan för Östersundom har det i Ultuna anvisats ett område för idrotts- och rekreationstjänster i vilket bland annat funktioner, tjänster, byggnader och konstruktioner som hänför sig till Sibbo storskogs nationalparks verksamhet får placeras. Sibbo storskogs åtkomlighet med kollektiva trafikformer har beaktats i förslaget till generalplan.

I samband med arbetet på den gemensamma generalplanen har en plan för ett grönområdes- och rekreationsnät för området gjorts upp. I planen anvisas det centrala nätet av rekreationsleder i Östersundom.

Målet är att skapa enhetliga och högkvalitativa förbindelser bl.a. mellan Nordsjö friluftspark och Sibbo storskogs nationalpark.

Mellan Nordsjö och Sibbo storskog finns det inga anlagda friluftsleder för tillfället. Från Nordsjö metrostation kommer man till fots längs gång- och cykelförbindelser och friluftsleder till startpunkten för den rutt som börjar vid Knutersvägen. Gångavståndet blir ca 12 kilometer. På den här rutten förverkligas dock inte direkt tillgången till naturen eftersom rutten till en stor del löper längs en gång- och cykelväg vid den gamla Borgåvägen.

Med cykel kommer man från Nordsjö metrostation till Sibbo storskogs nationalpark på ca 40 minuter via Svarta backen, Sundberg och Västersundom. För närvarande har rutten inte märkts ut i terrängen som en vägledad vandringsled eller gång- och cykelförbindelse. Stadsmiljönämnden har konstaterat i sitt utlåtande att vägledningen med skyltar i enlighet med motionen är värt understöd och både tekniskt och ekonomiskt relativt enkelt att förverkliga på sträckan i fråga. Utvecklingen av vägledningen som helhet förutsätter tätt samarbete med intressegrupperna och resurser eftersom rutten löper också genom markområden i privata markägares ägo.

Även kultur- och fritidsnämnden har i sitt utlåtande påpekat att anläggning av en lång naturförbindelse genom flera olika markägares markområden kräver omsorgsfull planering och förhandlingar som ska föras med alla parter. Forststyrelsen som ansvarar för underhåll och utveckling av Sibbo storskogs nationalpark har sina egna planer för utveckling av förbindelserna i nationalparken. En märkt och vägledad gångförbindelse i terrängen genom markområden i privat ägo förutsätter att ett avtal ska träffas med varje markägare. Dessutom ska man komma överens om detaljerna i samband med konstruktionerna och skyltarna för förbindelsen och om dessas underhåll.

I samband med tidigare motsvarande rutter (bl.a. Reitti2000 i Helsingfors, Vanda och Esbo städers område genom Luk till Noux) har planeringen, förhandlingarna, avtalsprocessen och förverkligandet av förbindelsen krävt en hel del tid och resurser. Flera markägare har gett negativ respons om rutten och dess användning och alla markägare är inte längre beredvilliga att låta anlägga en vägledad förbindelse genom sina markområden. För planeringen och förverkligandet av projektet ska därför reserveras tillräckligt med tid och resurser.

Stadsmiljönämnden har dessutom i sitt utlåtande påmint om att man vid planering och utmärkning av eventuella nya förbindelser ska se till att man inte i väsentlig grad försämrar områdets skyddsvärden och Na-

turavärden och att man inte avviker från målen för generalplanen för Östersundom.

Stadsstyrelsen förutsätter att friluftslederna utreds i enlighet med sektorns preliminära kartläggning, som nämns i stadsmiljönämndens utlåtande.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 748

HEL 2018-004199 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mai Kivelän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Kaupunginhallitus edellytti retkeilyreittien selvittämistä kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon sisältyvän toimialan alustavan kartoituksen mukaisesti.

Käsittely

19.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Lisätään päätösehdotukseen:

”Kaupunginhallitus edellyttää retkeilyreittien selvittämistä kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon sisältyvän toimialan alustavan kartoituksen mukaisesti.”

28.11.2018

Kannattaja: Otso Kivekäs

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Anna Vuorjoen vastahdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 23.10.2018 § 501

HEL 2018-004199 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki edistää monipuolisten luonto- ja virkistyskokemusten kehittämistä ja ylläpitämistä virkistyspalveluita tarjoamalla. Luontopolut ovat erittäin suosittuja ja niitä on toteutettu tasaisesti koko Helsinkiin. Suurin osa laajoista viheralueista on helposti saavutettavissa ja niistä löytyy tietoa. Helsingin luonnosta on tehty muun muassa esitesarja kolmella eri kielellä. Helsingin kaupungin nettisivuilta löytyy tietoa eri kohteista. Vihreät sylit- sivustolta saa tietoa puistoista ja luontoalueista sekä niiden palveluista. Uusi nettisovellus Citynature tarjoaa myös monipuolista tietoa.

Useimmalla Helsingin luonnonsuojelualueella on infotauluja, kohdetauluja ja merkittyjä reittejä suojelualueen sisällä. Tietoa luonnonsuojelualueista saa myös kaupungin nettisivuilta ja karttapalvelusta.

Helsingin kaupungin ympäristöpalveluissa on viime vuosina panostettu retkeilyinfrastruktuurin kehittämiseen Urban Outdoors -hankkeessa sekä Helsingin ja Tallinnan yhteisessä kaupunkiluontokohteiden tunnettavuutta ja saavutettavuutta edistävässä, EU-rahoitteisessa Nat-tours -hankkeessa. Nattours -hankkeen aikana on muun muassa parannettu Vanhankaupunginlahden opasteita, luontopolkurakenteita sekä luotu kymmeneen kaupunkiluontokohteeseen mobiilisti toimivat nettisivut luontopolkureittiehdotuksineen.

Östersundomin yhteisessä yleiskaavaehdotuksessa Ultunaan on osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen alue, jolle voidaan sijoittaa muun muassa Sipoonkorven kansallispuistoon liittyviä toimintoja, palveluita, rakennuksia ja rakenteita. Sipoonkorven saavutettavuus julkista liikennettä käyttäen on otettu huomioon yleiskaavaehdotuksessa.

Östersundomin yhteisen yleiskaavatyön yhteydessä on laadittu alueelle tavoitteellinen viher- ja virkistysverkkosuunnitelma. Suunnitelmassa on osoitettu Östersundomin alueen keskeinen virkistysreitistö. Tavoite on luoda yhtenäiset ja laadukkaat yhteydet muun muassa Vuosaaren ulkoilupuiston ja Sipoonkorven kansallispuiston välillä.

Sipoonkorven kansallispuiston saavutettavuutta tulee edistää. Kasvaviennin kävijämäärien myötä myös käyttöaste nousee. Esimerkiksi pysäköinnin tarpeet tulee ottaa huomioon. Helsingin alueella sijaitsee Knuutersin lähtöpiste noin kilometrin päässä Landbon asuinalueesta. Itäkeskuksesta Landbohon kulkevalla bussilla 93(K) pääsee lähelle tämän reitin lähtöpaikkaa. Alueella on myös pysäköintialue. Kaupunkiympäristön toimiala tekee yhteistyötä metsähallituksen kanssa Sipoonkorven kehittämiseksi paremmin helsinkiläisiä palvelevaksi luontokohteeksi. Tällä hetkellä tutkitaan, onko Sipoonkorven kansallispuistoa palvelevaa pysäköintiä mahdollista järjestää Ultunan alueella. Myös Vantaan kaupunki kehittää Sipoonkorven kansallispuiston saavutettavuutta. Vantaa on valinnut Kuusijärven alueen keskeiseksi yhteyskohdaksi Sipoonkorven kansallispuistoon.

Sipoonkorven kansallispuistoon pyöräilee Vuosaaren metroasemalta noin 40 minuutissa Mustavuoren, Salmenkallion ja Länsi-Salmen kautta. Tällä hetkellä reittiä ei ole merkitty maastoon ohjeistettuna vaelus/kevyenliikenteen yhteytenä. Valtuustoaloitteessa esitetty, varsinkin pyöräilijöitä palvelevien opastekylltimerkintöjen toteuttaminen kyseiselle välille on kannatettavaa sekä teknisesti ja taloudellisesti verrattain yksikertainen toteuttaa. Tämän tyyppisen opastekokonaisuuden kehittäminen edellyttää tiivistä sidosryhmätyötä ja resursointia, koska reitti kulkisi myös yksityisten maanomistajien maa-alueiden läpi. Kaupunkiympäristö toimialalla on valmius edistää opastamista yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

Mahdollisten uusien reittien suunnittelussa ja merkitsemisessä on huolehdittava, ettei merkittävästi heikennetä alueen suojelu- ja Natura-arvoja tai poiketa Östersundomin yleiskaavaehdotuksen mukaisista tavoitteista.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

28.11.2018

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi

Heidi Koponen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 43952
heidi.s.koponen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 02.10.2018 § 188

HEL 2018-004199 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Mai Kivelän aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki selvittää retkeilyreittien parempaa merkitsemistä ja suunnittelee uuden merkityn patikointireitin Sipoonkorven kansallispuistoon. Reitti voisi esimerkiksi lähteä Vuosaaresta, jolloin se voisi yhdistää Sipoonkorven kansallispuiston metromaisemaan sekä merelle ja saaristoon.

Vuosaaren ja Sipoonkorven kansallispuiston välillä ei ole rakennettuja ulkoilureittejä. Vuosaaren asuinalueen ja kansallispuiston välissä on yksityisessä maanomistuksessa olevia maa-alueita. Merkityn reitin suunnittelu vaatii laajamittaista yhteistyötä Metsähallituksen, kaupunkiympäristön toimialan sekä liikuntapalveluiden kesken.

Läntisessä Sipoossa sijaitseva Sipoonkorpi on Metsähallituksen ylläpitämä kansallispuisto, jonne johtaa sen lähialueilta ja reunoilta useita opastettuja reittejä eri suunnista. Alueen pohjoisosassa sijaitsevat kahden reitin lähtöpisteet Källängenissä ja Byabäckenissa, joissa on myös pysäköintialueet kansallispuiston kävijöille. Nämä molemmat lähtöpisteet sijaitsevat Vantaan kaupungin alueella Länsitien varressa. Alueen keskiosassa Bakunkärrin lähtöpiste sijaitsee Helsingin alueella Knutersintien varressa. Kansallispuiston eteläosan reitti lähtee Vantaan Sotungista, jossa myös on pysäköintialue Flatbergetissä Tasakalliontien alussa.

Helsingin alueella sijaitsee Knutersin lähtöpiste, noin kilometrin päässä Landbon asuinalueesta. Itäkeskuksesta Landbohon kulkevalla bussilla 93(K) pääsee lähelle tämän reitin lähtöpaikkaa. Alueella on myös vierailijoiden käyttöön tarkoitettu pysäköintialue.

Tällä hetkellä Vuosaaren metroasemalta pystyy jalkaisin kulkemaan Sipoonkorven kansallispuiston Knutersista lähtevän reitin lähtöpaikkaan kevyen liikenteen väyliä, ulkoiluteitä sekä lyhyen matkan soratietä pitkin, jolloin kävelymatkaa kertyy noin 12 kilometriä. Tällä reitillä aloitteessa esitetty pääsy luontoon ei kuitenkaan suoraan toteudu, koska su-

urimman osan matkasta reitti kulkee vanhan Porvoon tien varressa kulkevaa kevyen liikenteen väylää pitkin.

Vaihtoehtoisena mahdollisuutena olisi ohjata reitti kulkemaan Mustavuoren kautta olemassa olevia ulkoiluteitä pitkin ulkoilupalveluiden hallinnoimalle Talosaaren ulkoilualueelle. Tällä erilaisten metsä- ja luontoalueiden läpi kulkevalla reitillä matkaa Vuosaaren metroasemalta Talosaareen kertyy reilut 8 kilometriä. Talosaaren alueelta ei kuitenkaan tällä hetkellä ole olemassa kulkureittiä Sipoonkorven alueelle, eikä sitä ole mahdollista toteuttaa nopealla aikataululla välissä olevien useiden yksityisessä omistuksessa olevien maa-alueiden takia.

Pitkän metsä- ja muiden luontoalueiden, sekä useiden eri maanomistajien maa-alueiden läpi kulkevan, reitin toteuttaminen vaatii huolellista suunnittelua ja kaikkien eri osapuolien kanssa käytäviä neuvotteluja. Sipoonkorven kansallispuiston ylläpidosta ja kehittämisestä vastaavalla Metsähallituksella on omat kehittämissuunnitelmansa kansallispuiston reittien ja sisääntulosuuntien reittien kehittämisestä. Opastetun ja maastoon merkityn kulkureitin johtaminen yksityisessä omistuksessa olevien maa-alueiden läpi vaatii, että jokaisen maanomistajan kanssa tulee tehdä sopimus oikeudesta ohjata reitti kulkemaan heidän maa-alueidensa läpi. Myös kaikista reitin vaatimista rakenteista ja niiden kunnossapidosta sekä opasteista on sovittava tarkasti jokaisen maanomistajan kanssa erikseen.

Aiempien vastaavien reittien, kuten reitin 2000, joka kulkee Helsingin Keskuspuistosta Helsingin, Vantaan ja Espoon kaupunkien alueella Luukin kautta Nuuksioon, kohdalla suunnittelu, neuvottelut, sopimuksien teko ja reitin toteuttaminen vei paljon aikaa sekä vaatii resursseja. Useilta maanomistajilta on myös tullut negatiivista palautetta reitistä ja sen käytöstä, eivätkä kaikki maanomistajat enää ole halukkaita siihen, että yleinen, opastettu reitti johdetaan heidän alueidensa läpi. Näin ollen tällaisen hankkeen toteutukseen tulee varata riittävästi aikaa ja resursseja niin suunnitteluun kuin toteutukseenkin.

Lautakunta suhtautuu positiivisesti aloitteeseen ja kannattaa retkeilyreittien selvittämistä.

Käsittely

02.10.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti käsitellä viidennen esityksen kokouksen neljäntenä asiana.

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään lausunnon loppuun:

28.11.2018

"Lautakunta suhtautuu positiivisesti aloitteeseen ja kannattaa retkeilyreittien selvittämistä."

Kannattaja: Mari Holopainen

Lautakunta hyväksyi Sami Muttilaisen vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi

§ 402

Den av ledamoten Mia Nygård väckta motionen om motions- och träningstrappor till Drumsö

HEL 2018-004925 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet till stadsfullmäktiges sammanträde 16.1.2019.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Mia Nygård väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Mia Nygård och 19 andra ledamöter föreslår i sin motion att det byggs motions- och träningstrappor på Drumsö.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till kultur- och fritidsnämndens och till stadsmiljönämndens utlåtanden och konstaterar att det i nuläget finns motionstrappor i Malmgård på ett område som administreras av stadsmiljösektorn och i Svedängen på ett område som administreras av kultur- och fritidssektorn. I och med den publicitet som trapporna i Svedängen har fått, har staden fått ta emot flera förslag om att bygga motionstrappor i ett antal stadsdelar.

Motionstrapporna i Svedängen blev färdiga i oktober 2017 och rönne genast stor popularitet. Det räkneverk som har installerats i trapporna noterade under perioden 6.10–6.12.2017 sammanlagt 186 862 bestigningar. Svedängstrappornas stora antal brukare har visat att trapporna utgör ett utmärkt motionsställe då de är rätt placerade. Trapporna i

Svedängen (254 steg) är lägre än de i Malmgård (426 steg), men de gjordes bredare så att det skulle finnas gott om plats för upp- och nedåtgående trafik samtidigt. Byggandet av trapporna i Svedängen kostade cirka 180 000 euro.

Det har föreslagits att Drumsö ska få motionstrappor i anslutning till den nuvarande idrottsparken i slutningen väster om idrottsparksområdet. På området växer stadsskog i naturliknande tillstånd. Backens högsta punkt ligger 27 meter över havsytan, och därifrån har man utsikt över havet och mot Helsingfors centrum. Den höjdskillnad som man skulle kunna åstadkomma med trapporna är cirka 20 meter, vilket betyder att trappor i samma storlek som de i Svedängen och Malmgård inte vore möjliga på det föreslagna stället.

Enligt kultur- och fritidsnämnden borde man vid planeringen av motionstrappor beakta den större helhet som trapporna är tänkta att tillhöra. Svedängstrapporna är en del av ett nätverk av friluftstråk, och därigenom kan man efter att ha gått upp för trappan fortsätta att motionera längs något av friluftstråken eller komma tillbaka ner längs trapporna eller motionsstigen strax invid. Om trapporna inte byggs i anslutning till ett existerande friluftstråk, borde man bygga så breda trappor att den som är på väg upp tryggt kan möta den motionsutövare som är på väg nedåt.

I år har stadsmiljösektorn tillsammans med idrottstjänsterna startat en motionstrappsutredning som gäller hela staden. I utredningen behandlar man placeringen av motionstrappor på hela stadens område, så att servicenätet vore så jämlikt och heltäckande som möjligt. I det sammanhanget utreder man också förutsättningarna för att genomföra byggandet på de olika ställena. I utredningen presenteras en plan till nätverk av motionstrappor, de principiella byggnads- och materialalternativen samt preliminära kostnader för genomförande, underhåll och belysning.

Man kommer i kartläggningen att beakta de önskemål från invånarnas sida som kommit till stadens kännedom, och möjligheterna att förverkliga dessa önskemål behandlas i samband med utredningen. Också Drumsö idrottspark ingår i kartläggningen. Det är tänkt att utredningen ska bli klar under loppet av 2018.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

1 Valtuutettu Mia Nygårdin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 715

HEL 2018-004925 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mia Nygårdin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 09.10.2018 § 482

HEL 2018-004925 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tällä hetkellä juoksuportaita on kaupunkiympäristön toimialan hallinnoimalla alueella Malminkartanossa sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan hallinnoimalla alueella Paloheinässä.

Kuntoportaita on ehdotettu rakennettavaksi Lauttasaaren urheilupuiston yhteyteen urheilukenttäalueen länsipuolella sijaitsevaan rinteeseen. Ehdotetulla rakentamispaikalla kasvaa luonnontilaisen kaltaista kaupunkimetsää. 27 metriä merenpinnan yläpuolella sijaitsevalta mäen korkeimmalta kohdalta aukeaa näkymä merelle ja Helsingin keskustaan.

Lauttasaaren kuntoportaille ehdotettua paikkaa on tarkasteltu alustavasti. Portaille saavutettava korkeusero on noin 20 metriä, joten esi-

merkiksi Paloheinässä sijaitsevien, kokoluokaltaan isojen portaiden rakentaminen ehdotettuun paikkaan ei ole mahdollista.

Kaupunkiympäristön toimiala on käynnistänyt koko kaupungin kattavan porrasselvityksen vuonna 2018 yhteistyössä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden kanssa. Selvityksessä tarkastellaan kuntoiluportaiden sijoittumista koko kaupungin alueella, jotta palveluverkko olisi mahdollisimman tasapuolinen ja kattava. Samassa yhteydessä selvitetään kohteiden toteutusedellytyksiä. Selvityksessä esitetään juoksuportaiden verkostosuunnitelma, periaatteelliset rakenne- ja materiaali- vaihtoehdot sekä alustavat toteutuksen, ylläpidon ja valaistuksen kustannukset. Tarkastelussa on huomioitu kaupungin tietoon tulleet asukastoiveet; niiden toteuttamismahdollisuuksia tarkastellaan selvityksen yhteydessä. Myös Lauttasaaren urheilupuisto on mukana tässä kartoituksessa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön vs. toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Anu Lamminpää, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37258
anu.lamminpaa(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 19.06.2018 § 146

HEL 2018-004925 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimiala toteuttaa yhdessä liikunnan ulkoilupalveluiden kanssa selvityksen paikoista, jonne voisi rakentaa kuntoportaat. Selvityksen on määrä valmistua vuoden 2018 aikana. Kaupunkiympäristön toimialalla on vetovastuu selvitystyöstä.

Selvitystyössä on tarkoitus arvioida kokonaisvaltaisesti mahdolliset sijoituspaikat, huomioiden tavoitettavuus, ympäristö, kasvillisuus, kunnossapito jne. Selvityksessä sovitaan myös, mikä taho huolehtii portaiden kunnossapidosta. Vanhan virasto-organisaation aikaan kyseisen virasto jonka hallinnoimalle maa-alueelle rakennettiin, huolehti myös lähtökohtaisesti kunnossapidosta. Näin on toimittu Malminkartanon ja Paloheinän portaiden suhteen. Malminkartanon täyttömäki ja mäen huipulle johtavat portaat ovat kaupunkiympäristön toimialan hallinnoimia ja ylläpitämiä. Paloheinän ulkoilualue ja kuntoportaat ovat kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan hallinnoimalla alueella ja liikuntapalveluiden ylläpitämiä.

Helsingissä on rakennettu kuntoportaat Malminkartanon ja Paloheinän täyttömäille. Paloheinän portaiden saaman julkisuuden myötä kaupungille on tullut useita ehdotuksia kuntoportaiden rakentamiseksi eri kaupunginosiin.

Malminkartanon portaissa on 426 askelmaa ja ne ovat pidemmät kuin Paloheinän portaat, Paloheinän portaissa on 254 askelmaa. Portaat Paloheinässä valmistuivat lokakuussa 2017 ja ne saavuttivat heti suuren suosion. Portaihin on asetettu laskurit joiden mukaan, portaissa mitattiin yhteensä 186 862 kpl nousua 6.10.–6.12.2017 välisenä aikana. Paloheinän portaiden asiakasmäärä on osoittanut, että oikein sijoitettuna ne muodostavat oivan liikuntapaikan. Portaat suunniteltiin leveämmiksi kuin Malminkartanon portaat, jotta portaissa mahtuu hyvin liikkumaan samanaikaisesti, niin ylös- kuin alaspäin. Kuntoportaiden toteutus maksoi lähes 180 000 euroa. Portaiden valaistus on suunniteltu toteutettavaksi vuoden 2018 aikana.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan portaiden suunnittelussa ja sijoituspaikan valinnassa tulisi huomioida laajempi kokonaisuus kuin vain portaiden rakentaminen. Liikunnan ylläpitämien Paloheinän portaat ovat osa ulkoilureittiverkostoa, jolloin portaiden kiipeämisen jälkeen voi jatkaa kuntoilua eteenpäin ulkoilureitillä tai palata takaisin alas, joko portaita pitkin tai vieressä olevaa ulkoilureittiä pitkin, jolloin portaista voi käyttää suurempi ihmismäärä samanaikaisesti.

Mikäli portaita ei rakenneta valmiina olevan ulkoilureitin viereen, tulee portaista rakentaa tarpeeksi leveät, jotta portaita ylös nouseva ulkoilija voi turvallisesti kohdata niitä alas laskeutuvan ulkoilijan.

Portaiden kunnossapito tulee myös huomioida suunnittelussa ja niiden kunnossapitoon tulee varata riittävä määräraha. Kunnossapidon määrittely määräytyy jo osittain portaiden materiaalivalinnalla. Paloheinän portaiden pääsääntöinen rakennusmateriaali on puu. Portaiden runko on metallia mutta itse porrasaskelmat ovat puuta, valinta tehtiin mm. esteettisistä syistä, puu soveltuu Paloheinän ulkoilualueen kokonaisuuteen. Puupinnan liukkauden torjunta on todella haastavaa, joten liikuntapalvelut linjasi jo portaiden materiaalivalinnan yhteydessä että portaita ei oteta talvikunnossapidon piiriin.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi

§ 403

Den av ledamoten Eveliina Heinäluoma väckta motionen om firande av samernas nationaldag i skolorna och daghemmen

HEL 2018-005563 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet till stadsfullmäktiges sammanträde 16.1.2019.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Eveliina Heinäluoma väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Eveliina Heinäluoma och 38 övriga ledamöter föreslår i sin motion att staden påbörjar förberedelser så att samernas nationaldag firas i stadens alla skolor från och med nationaldagen 6.2.2019.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till fostrans- och utbildningsnämndens utlåtande och konstaterar att firandet av samernas nationaldag är ett sätt att följa läroplansgrunderna och att lyfta fram samekulturens betydelse i Finland. Fostrans- och utbildningsnämnden har i sitt utlåtande konstaterat hur viktigt det är att samernas kultur och ställning som ursprungsfolk uppmärksammas på daghem och i skolor.

I Helsingfors verkar en tvåspråkig finsk-samisk åldersblandad klass inom förskolan och den grundläggande utbildningen. Dess verksamhet inbegriper språkundervisning men också att bli insatt i samekulturen på ett mångsidigt sätt.

28.11.2018

Fostrans- och utbildningssektorn uppmuntrar skolor och daghem att bekanta sig med samekulturen tvärssektoriellt ur den traditionella kulturens, nutidskulturens, historiens, samhällsvetenskapernas och språkets synvinkel. Det finns gott om material och kunskap till hands. Sektorn betonar att den samekunskap som lyfts fram på samernas nationaldag och i andra sammanhang ska vara tidsenlig.

I Helsingfors är det skolorna och daghemmen som själva årligen fastställer vilka fester och teman som ska betonas i arbetet. Flaggdagarna uppmärksammas som en naturlig del av undervisningen, också samernas nationaldag. Fostrans- och utbildningsnämnden har ansett det viktigt att det att man stiftar bekantskap med samekulturen inte får begränsa sig till enbart en helgdag, utan att skolor och daghem tillsammans med barnen ska kunna fördjupa sig i temat vid en tidpunkt som är lämplig med tanke på ålder och undervisningsgrupp.

Fostrans- och utbildningsnämnden har i sitt utlåtande samtidigt påpekat att den svenskspråkiga kulturen, vårt lands tvåspråkighet och dess historia borde lyftas fram och behandlas på de olika utbildningsstadierna på samma sätt och med samma motiveringar. Svenska dagen den 6 november utgör en lämplig inramning för det, men inte heller i detta fall behöver man begränsa aktiviteterna till enbart en festdag.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 716

HEL 2018-005563 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 09.10.2018 § 210

HEL 2018-005563 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla pidetään tärkeänä, että saamelaiden kulttuuria ja asemaa alkuperäiskansana tuodaan päiväkodeissa ja kouluissa esiin. Saamelaiden kansallispäivän vietto 6.2. on yksi tapa noudattaa opetussuunnitelman perusteita ja tuoda esiin saamelaiskulttuurin merkitys Suomessa.

Helsingissä koulut ja päiväkodit määrittelevät itse vuosittain juhlat ja teemat joihin painottavat toimintansa. Liputuspäivät huomioidaan luontevana osana opetusta, myös Saamelaiden kansallispäivä.

Olisi tärkeää, ettei saamelaiskulttuuriin tutustuminen rajoittuisi yhteen juhlapäivään, vaan koulut ja päiväkodit voisivat yhdessä lasten kanssa paneutua teemaan ikäkaudelle ja opetusryhmälle sopivana ajankohtana.

Helsingissä toimii suomi-saame kaksikielinen esi- ja perusopetuksen yhdysluokka, jonka toiminta sisältää kielenopetuksen lisäksi monipuolista saamelaiskulttuuriin perehtymistä.

Yksiköitä kannustetaan tutustumaan saamelaiskulttuuriin monialaisesti perinteisen kulttuurin, nykykulttuurin, historian, yhteiskuntatieteiden ja kielen näkökulmasta. Materiaalia ja tietoutta on hyvin saatavilla. Panostetaan siihen, että saamelaiden kansallispäivänä ja muussa yhteydessä esille tuotu saamelais tietous on ajantasaista.

Samalla kun päätetään, että saamelaiden kansallispäivää huomioidaan kouluissa ja päiväkodeissa, muistutetaan siitä, että ruotsinkielistä kulttuuria, maamme kaksikielisyyttä ja sen historiaa samalla tavalla sa-

moin perusteluin on syytä tuoda esiin ja käsitellä eri asteilla. Ruotsalaisuuden päivä 6.11. voi antaa luonnolliset puitteet tälle, mutta tässäkin tapauksessa ei kannata rajata toimintaa yhteen juhlapäivään.

Käsittely

09.10.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Martina Harms-Aalto: Samalla kun päätetään, että saamelaisten kansallispäivää huomioidaan kouluissa ja päiväkodeissa, muistutetaan siitä, että ruotsinkielistä kulttuuria, maamme kaksikielisyyttä ja sen historiaa samalla tavalla samoin perusteluin on syytä tuoda esiin ja käsitellä eri asteilla. Ruotsalaisuuden päivä 6.11 voi antaa luonnolliset puitteet tälle, mutta tässäkin tapauksessa ei kannata rajata toimintaa yhteen juhlapäivään.

Kannattaja: Ted Apter

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Samalla kun päätetään, että saamelaisten kansallispäivää huomioidaan kouluissa ja päiväkodeissa, muistutetaan siitä, että ruotsinkielistä kulttuuria, maamme kaksikielisyyttä ja sen historiaa samalla tavalla samoin perusteluin on syytä tuoda esiin ja käsitellä eri asteilla. Ruotsalaisuuden päivä 6.11 voi antaa luonnolliset puitteet tälle, mutta tässäkin tapauksessa ei kannata rajata toimintaa yhteen juhlapäivään.

Jaa-äännet: 1

Pia Pakarinen

Ei-äännet: 3

Ted Apter, Martina Harms-Aalto, Dani Niskanen

Tyhjä: 7

Ville Jalovaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Petra Malin, Abdirahim Mohamed

Poissa: 2

Fatim Diarra, Mirita Saxberg

Suoritettussa äänestyksessä Martina Harms-Aallon vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 3– 1. Tyhjää äänesti 7. Poissa 2.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Nina Onufriew, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42550
nina.onufriew(a)hel.fi

§ 404

Den av ledamoten Mirita Saxberg väckta motionen om narkotikaidentifiering som en del av förebyggande rusmedelsarbete

HEL 2018-006841 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet till stadsfullmäktiges sammanträde 16.1.2019.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Mirita Saxberg väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Mirita Saxberg och 27 andra ledamöter föreslår i sin motion att man utreder möjligheten att genomföra narkotikaidentifiering som en del av rusmedelsarbetet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till social- och hälsovårdsnämndens utlåtande och konstaterar att det i narkotikalagen föreskrivs att innehav av narkotika är förbjudet. Hanteringstillstånd kan beviljas för vetenskaplig forskning eller för forskning i medicinskt syfte, för forskning som gäller kvalitetskontroll och för produktutveckling. Den personal som deltar i en sådan identifieringstjänst med anknytning till rusmedelsarbetet som motionen avser skulle behöva hanteringstillstånd i enlighet med narkotikalagen. Den föreslagna verksamheten uppfyller inte kriterierna för erhållande av hanteringstillstånd.

Staden har inte inom ramen för nuvarande lagstiftning rätt att självständigt påbörja narkotikaidentifiering som en del av rusmedelsarbetet. Ska

28.11.2018

en sådan verksamhet inledas, förutsätter det forskning som genomförs i Finland, operativt samarbete med polisen och förtydligande av lagstiftningen. Behandlingen av frågor i anslutning till en lansering av en tjänst för narkotikaidentifiering fortsätter tillsammans med olika aktörer i samband med utredningen av frågan om injektionsrum.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Saxberg Mirita Aloite Kvsto 13062018 1
- 2 Lausunto, Helsingin poliisilaitos, aloite huumeiden tunnistuksesta osana ehkäisevää päihdetyötä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 717

HEL 2018-006841 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mirita Saxbergin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 25.09.2018 § 239

HEL 2018-006841 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Mirita Saxbergin ym. valtuustoaloitteesta koskien huumausaineiden kemiallisia tunnistamispalveluja:

"Huumeiden tunnistamisen suurimpana haasteena lainsäädännön näkökulmasta on, että palvelun henkilökunta käsittelisi huumausaineita ja siihen pitäisi olla huumausainelain mukainen käsittelylupa. Tällä hetkellä käsittelyluvan kriteerit ja niiden tulkinta on sellainen, ettei käsittelylupaa vaikuta olevan mahdollista saada tähän tarkoitukseen edes tieteellisen tutkimuksen tekemisen kannalta.

Esimerkiksi Isossa-Britanniassa on tehty ainetunnistuksella täydennettyä terveysterveystoimintaa ilman huumausaineiden käsittelylupaa ja asia on ratkaistu niin, että poliisi on jollain tavalla toiminnassa mukana. Myös Suomessa on pohdittu keinoja soveltaa nykyistä lainsäädäntöä siten, että kerätyt anonyymit huumausainenyttöt takavarikoitaisiin poliisin toimesta ja poliisi toimittaisi ne laboratorioon.

Helsinki ei voi nykyisen lainsäädännön puitteissa itsenäisesti aloittaa huumeiden tunnistusta osana päihdetyötä. Toiminnan aloittaminen edellyttäisi Suomessa toteutettua tutkimusta, toiminnallista yhteistyötä poliisin kanssa sekä lainsäädännön selkeyttämistä. Huumeiden tunnistamispalvelun toteutukseen liittyvien kysymysten käsittelyä jatketaan eri toimijoiden kanssa syksyllä 2018 mahdollisesti tehtävän käyttöhuoneselvityksen yhteydessä."

Käsittely

25.09.2018 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystä siten, että lausunnon viimeisen kappaleen viimeinen virke muutetaan muotoon: "Huumeiden tunnistamispalvelun toteutukseen liittyvien kysymysten käsittelyä jatketaan eri toimijoiden kanssa syksyllä 2018 mahdollisesti tehtävän käyttöhuoneselvityksen yhteydessä."

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Poistetaan lausuntoesityksen viimeinen lause: "Huumeiden tunnistamispalvelun toteutukseen liittyvien kysymysten käsittelyä jatketaan eri toimijoiden kanssa syksyllä 2018 tehtävän käyttöhuoneselvityksen yhteydessä."

Jäsen Mari Rantasen vastaehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Ahto Apajalahti: Muutetaan lausunnon viimeisen kappaleen en-

28.11.2018

simmäinen lause muotoon: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää aloitteen tavoitteita kannatettavina, mutta toteaa käsityksensä, että Helsinki ei voi nykyisen lainsäädännön puitteissa itsenäisesti aloittaa huumeiden tunnistusta osana päihdetyötä."

Kannattaja: jäsen Sandra Hagman

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Ahto Apajalahti)

Jaa-äännet: 9

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen, Matias Pajula, Karita Toijonen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Sandra Hagman

Tyhjä: 1

Mari Rantanen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjää 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Jäsen Mari Rantanen jätti lausunnosta seuraavan eriävän mielipiteen: "Nykyinen lainsäädäntö ei anna mahdollisuutta järjestää huumausaineiden tunnistustyötä eikä se ole yhteisten varojen vastuullisen käytön mukaista toimintaa. Kaupungin tulee noudattaa toiminnassaan tarkoin Suomen lakia ja sen vuoksi on mahdoton hyväksyä lautakunnan kirjausta siitä, että huumausaineiden tunnistamispalvelun toteutukseen liittyvien kysymysten selvittämistä jatkettaisiin edelleen."

11.09.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655

28.11.2018

---

mikko.tamminen(a)hel.fi

28.11.2018

Asia/30

§ 405

Motioner inlämnade vid sammanträdet

HEL 2018-012500, 2018-012501, 2018-012502, 2018-012503, 2018-012504

Beslut

Motioner som hör till stadsfullmäktiges befogenheter

- Motion av ledamoten Dani Niskanen m.fl. om tryggnad av säkerheten vid Helsingfors judiska församling
- Motion av ledamoten Emma Kari m.fl. om utveckling av rekreationssanvändningen av Vårdö
- Motion av ledamoten Emma Kari m.fl. om införande av familjearbete vid daghem
- Motion av ledamoten Emma Kari m.fl. om utvidgning av ängsnätverket i Helsingfors

Motioner som hör till stadsstyrelsens befogenheter

- Motion av ledamoten Hannu Oskala m.fl. om påskyndande av stadens bostadsproduktion

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

28.11.2018

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 376, 377, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404 ja 405 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 378, 379, 380 ja 381 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianomainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

28.11.2018

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, jolla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

28.11.2018

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 250 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

3 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 382 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen
- viranomaisen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

28.11.2018

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen, asianosaisen ja muun valittamaan oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta

28.11.2018

- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai ehyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 250 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13
Puhelinnumero: (09) 310 13700

28.11.2018

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

ANVISNINGAR FÖR SÖKANDE AV ÄNDRING

1 FÖRBUD MOT SÖKANDE AV ÄNDRING

376, 377, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404 och 405 § i protokollet.

Ändring i beslutet får inte sökas eftersom beslutet gäller beredning eller verkställighet.

Tillämpat lagrum: 136 § i kommunallagen

2 BESVÄRSANVISNING

378, 379, 380 och 381 § i protokollet.

Ändring i beslutet söks genom kommunalbesvär.

Besvärsrätt

Ändring i beslutet får sökas

- av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- av kommunmedlemmarna

Besvärstid

Kommunalbesvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvärsskriften ska inlämnas till besvärmyndigheten senast besvärstidens sista dag under besvärmyndighetens öppettid.

Om beslutet har delgetts per post anses en part ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Om beslutet har delgetts som elektroniskt meddelande anses en part ha fått del av beslutet tre dagar efter att meddelandet avsändes, om inte något annat påvisas.

28.11.2018

Dagen för delfåendet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Kommunalbesvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter
- beslutet annars strider mot lag

Besvärsmyndighet

Kommunalbesvär anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter är:

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Banbyggarvägen 5
00520 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079
Telefonnummer: 029 56 42000

Formen för och innehållet i besvärsskriften

Besvär ska anföras skriftligt. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften, som ska riktas till besvärsmyndigheten, ska uppges

- det beslut som besvärsskriften gäller
- till vilka delar ändring söks i beslutet och hurdana ändringar som söks
- på vilka grunder ändring söks

I besvärsskriften ska ändringssökandens namn och hemkommun uppges. Om ändringssökandens talan förs av hans lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har uppgjort besvären, ska i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person.

I besvärsskriften ska vidare uppges den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden.

28.11.2018

Besvärsskriften ska undertecknas av ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet. Ett elektroniskt dokument behöver emellertid inte kompletteras med en underskrift om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet.

Till besvärsskriften ska fogas

- det beslut som besvärsskriften gäller, i original eller kopia
- ett intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller en annan utredning över när besvärstiden har börjat
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sin begäran, om dessa inter redan tidigare har tillställts myndigheten

Rättegångsavgift

Förvaltningsdomstolen tar ut en rättegångsavgift på 250 euro för behandlingen av ärendet. Om förvaltningsdomstolen ändrar det överklagade beslutet till förmån för ändringssökanden tas ingen rättegångsavgift ut.

Protokoll

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratorskontor.

E-postadress: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postadress: PB10
00099 HELSINGFORS STAD
Faxnummer: (09) 655 783
Besöksadress: Helsingfors stads registratorskontor
Norra esplanaden 11-13
Telefonnummer: (09) 310 13700

Registratorskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00

3 BESVÄRSANVISNING

382 § i protokollet.

Ändring i beslutet söks genom kommunalbesvär.

Besvärsrätt

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

28.11.2018

Ändring i beslutet får sökas

- av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- av en kommunmedlem
- av en myndighet i ärenden som hör till dess verksamhetsområde
- av förbund på landskapsnivå och kommuner för vars område den markanvändning som anges i planen har konsekvenser
- av en registrerad lokal eller regional sammanslutning i ärenden som hör till dess verksamhetsområde.

Besvärstid

Besvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvärsskriften ska inlämnas till besvärsmyndigheten senast den sista dagen av besvärstiden under besvärsmyndighetens öppettid.

En kommunmedlem, en part eller en annan aktör som har besvärsrätt anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Dagen för delfåendet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Besvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter
- beslutet annars strider mot lag.

Besvärsmyndighet

Besvär anförs hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter är:

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Banbyggargvägen 5
00520 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079

28.11.2018

Telefonnummer: 029 56 42000

Formen för och innehållet i besvärsskriften

Besvär ska anföras skriftligt. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften, som ska riktas till besvärsmyndigheten, ska uppges

- det beslut i vilket ändring söks
- på vilka punkter ändring söks och vilka ändringar som yrkas
- på vilka grunder ändring söks.

I besvärsskriften ska ändringssökandens namn och hemkommun uppges. Om ändringssökandens talan förs av hans eller hennes lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har uppgjort besvären, ska i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person.

I besvärsskriften ska vidare uppges den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden.

Besvärsskriften ska undertecknas av ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet. Ett elektroniskt dokument behöver emellertid inte kompletteras med en underskrift om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet.

Till besvärsskriften ska fogas

- det beslut i vilket ändring söks genom besvär, i original eller kopia
- ett intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller en annan utredning över när besvärstiden har börjat
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sin begäran, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten.

Rättegångsavgift

Förvaltningsdomstolen tar ut en rättegångsavgift på 250 euro för behandling av ett ärende som gäller ändringssökande. Om förvaltningsdomstolen ändrar det överklagade beslutet till förmån för ändringssökanden tas ingen rättegångsavgift ut. Avgifter tas inte ut i vissa ärendegrupper eller hos dem som enligt bestämmelser någon annanstans i

28.11.2018

lag är befriade från avgifter. Den som inlett ärendet är betalningsskyldig och avgiften gäller per besvärsskrift.

Protokoll

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratorskontor.

E-postadress: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postadress: PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
Faxnummer: (09) 655 783
Besöksadress: Norra esplanaden 11–13
Telefonnummer: (09) 310 13700

Registratorskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00.

28.11.2018

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Tuuli Kousa
puheenjohtaja
ordförande

Harry Bogomoloff
puheenjohtaja
ordförande

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä
protokollförare

Pöytäkirja tarkastettu
Protokollet justerat

Juha Hakola

Marcus Rantala

Mari Rantanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Dokumentet är elektroniskt undertecknat.

28.11.2018

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi 14.12.2018.

Protokollet har hållits tillgängligt i det allmänna datanätet på adressen www.hel.fi 14.12.2018.

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566